

MÚLTIDÉZŐ

2.

MÚLTIDÉZŐ 2.

MÚLTIDÉZŐ

Tanulmányok és visszaemlékezések
a dél-alföldi postaszolgálat történetéből

2. kötet

Dél-alföldi Postatörténeti Alapítvány
Szentés
2010

A kötet szerzői

Dancsik János, Fodor Ferencné, Hajdú Györgyné, Illin József, Kalmár László, Károlyi György, Kiss Lászlóné, dr. Lovászi József, Molnár Gabriella, Nagy Istvánné, Ogrincs Pálné, Roszik Gáborné, Takó Nikoletta, Tóth László (Orosháza), Tóth László (Szeged), Turi Istvánné, Varga Lászlóné, Verók István

Szerkesztette

dr. Lovászi József

Lektorálta

Makkai-Várkonyi Ildikó

Kiadja

Dél-alföldi Postatörténeti Alapítvány

Felelős kiadó

Tóth László

Tördelés, nyomdai előkészítés

Média-Mix Könyvkiadó (Szeged)

Nyomdai kivitelezés

Norma Nyomdász Kft. (Hódmezővásárhely)

Címlapfotó:

Kézbesítők Békés városban, 1980

Fotók a hátoldalon:

Lovas kézbesítő Kecskemét külterületén, 1970

Orosházi postások a május 1-jei felvonuláson, 1970

ISBN: 978-963-08-0518-6

Készült 350 példányban

Tartalom

Köszöntő	7
POSTÁK ÉS POSTÁSOK – RÉGEN ÉS MA	
Varga Lászlóné: Fejezetek Kecskemét postatörténetéből	11
Kecskeméti Takó Nikoletta: A szegedi főposta (Szeged 1) épülete	71
Illin József: Posták és postamesterek Békés vármegyében	87
Károlyi György: Az orosházi posta története (1788–2009)	91
Kis Lászlóné – Turi Istvánné: Fejezetek Békés posta történetéből	113
Tóth László: Gádoros posta története 1866-tól napjainkig	135
Roszik Gáborné: Kondoros posta története	153
Dancsik János: Endrőd (Gyomaendrőd 2) posta története 1861-től napjainkig.....	167
Ogrincs Pálné: Epizódok Magyardombegyház posta történetéből	179
Hajdú Györgyné: Csabacsüd posta története	189
Fodor Ferencné: A Beliczey-major (Csabaszabadi) fiókposta története	195
POSTÁS ÉLETUTAK	
Molnár Gabriella: özv. Molnár Lászlóné (Ribári Jolán) visszaemlékezése	201
özv. Tóth Józsefné – Tóth László – Károlyi György: Tóth József területi biztos élete és munkássága	209
Akikre büszkék vagyunk. Nívódíjas postások a Dél-Alföldön	211
POSTAI SZAKOKTATÁS	
Dancsik János – Nagy Istvánné: A Területi Oktatási Központ 15 éve (1987–2002)	221
SZABADIDŐ, KÖZÖSSÉGI ÉLET	
Kalmár László: A dél-alföldi postás sportélet krónikája	235
Tóth László: A Postások Szakmai Egyesületének közösségi élete a Dél-Alföldön	269
dr. Lovászi József: Öt éves a Dél-alföldi Postatörténeti Alapítvány	285
ADATTÁR	
Verók István: Postahelyek megnyitási dátumai Bács-Kiskun, Békés és Csongrád megyében	296
Postavezetők a dél-alföldi régióban (2010. július 1.)	319

A könyv megjelenését támogatták:

Dél-alföldi Postatörténeti Alapítvány, Postások Szakmai Egyesülete, Média-Mix Könyvkiadó,

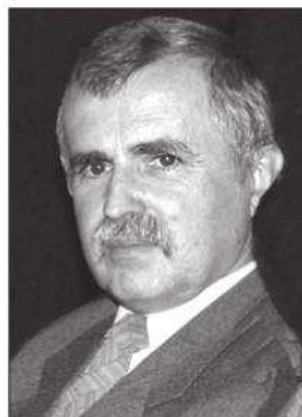
a következő magánszemélyek:

Aczél-Szabóné Tamasi Ilona, Andóczy Balog Mária, Andrékovics Brigitta, Andrik Pálné, Apátiné Csorba Erzsébet, Aradi Józsefné, Ács Józsefné, Ádám Györgyné, Balázs József, Barta István Zoltán, Barta István Zoltánné, Barta Klaudia, Barta Viktor, Bánfalvi Terézia, Beraczkai Ferencné, Berger József, Békési Zoltán, Békés posta, Bicskeiné Csányi Mária, Bicskeiné Nagy Kinga, Biró Szilvia, Böröcz Péter, Bubrják Istvánné, Csató Gábor, Csató Ilona Judit, Csányi Lászlóné, Csehó Tiborné, Csinger Istvánné, Csókási Istvánné, Csordás Attila, Csordás Gyula, Czeglédiné Gál Katalin, Dancsik János, Darázs Endréné, Dánné Nyemcsok Mária, Deim Sándorné, Dicső Mária, Dombiné Timár Györgyi, Dorcsinecz Józsefné, Dovalovszkiné Sipos Katalin, Dömsödi Mihályné, Durkó Mihály, Farkas Béla, Farkas Sándorné, Faragó Györgyné, Farkas József, Farkas Zsigmondné, Fekete Nagy Csaba, Figus Éva, Fodor Ferencné, Földi Józsefné, Gajdács Gézáné, Gardi Lajosné, Gádoros posta, Geigerné Scherer Anna, Gieszinger István, Gulyás Jánosné, Gyöngyiné Varga Rita, Hach Sándor, Hajdú György, Harnos Csaba, Hegyesi László, Herczeg Lajosné, Hevesi Jánosné, Hományi Sándorné, Horváth Ferenc, Horváth Imréné, Hrabovszky Mátyásné, Illés János, Illin József, Iráziné Egri Irén, Joó Lajosné, Joó Mihályné, Juhászné Pálnok Lenke, Kalmár László, Kamasz Gábor, Katonáné Pádi Margit, Kállainé Pákh Ildikó, Kálmánné Csarnai Mária, Kálnayné Piti Jolán, Kálócziné Csösz Erzsébet, Károlyi György, Kelő Sándor, Kereki Istvánné, Kerepeczki Györgyné, Keserűné Fekete Erzsébet, Kis Lászlóné, Kiss Andorné, Kissné Tót Tünde, Koloh Elekné, Koloh Róbert, Kondacs Mihályné, Kovács Anita, Kovács Ilona, Kovács József dr., Kovács Katalin, Kovács Lajosné, Kovács Sándorné, Kovács-Zöldi Antal, Krizsán Jánosné, Kurilla Béla, Lakatos Attila, Lantos László, Lázár István, Leirer Istvánné, Lóczi Zoltánné, Loványi Ferencné, Lovászi József dr., Lőrinc Attila, Lőrinc Balázs Sándorné, Magyar Gyuláné, Marth Gyuláné dr., Martonné Török Erzsébet, Maténé Turi Katalin, Márkli Jánosné, Megyesi Józsefné, Mezőberény posta, Méhes Margit, Mitnyan Lajosné, Molnár Gabriella, Molnár László, Molnár Lászlóné, Molnár Péter, Molnár Györgyné, Molnár István, Molnárné Kozma Erzsébet, Molnár Sándorné, Molnár Zsolt, Moráthné Fabinyi Gabriella, Mrsán Jánosné, Mucsiné Pakai Mária, Nagy Ferenc, Nagy Istvánné, Nagyné Hummel Erzsébet, Nagyné Légrádi Szabina, Nagyné Vida Ildikó, Nagy Zoltánné (Csernus Marianna), Naschitz Katalin, Nemes Sándor dr., Nórándt Tiborné, Nóránt Tibor, Nyisztor Mihályné, Ogrincs Pálné, Olajos Imre, Oláh Péter, Oláh Sándor, Opauszki Gabriella, Orosz Orsolya, Ostermné Ecsedi Anikó, Palyóné Harsányi Judit, Pongrácz Attila, Papp Szilvia, Pácsáné Kató Ibolya, Potz Lajosné, Pető Józsefné, Péter Katalin, Plavec János, Racsmánné Fenyvesi Zsuzsanna, Rác Erzsébet, Rác Kata, Rác Lajos, Rác Sándorné, Rehák Sándorné, Roszik Gáborné, Sándor Lajosné, Schindler Antal, Schneider Arnold, Seres Istvánné, Sonkoly Mihályné, Stumpf Jánosné, Szabó Anna Márta, Szabó Attiláné, Szabó Béláné, Szabó Ilona (Ale Mihályné), Szabó Mátyás, Szabóné Kis Edit, Szabóné Paul Mónika, Szabó Sándorné, Szabó Zoltánné, Szekér Ferenc, Szanyi Géza, Szemerédiné Borsos Ibolya, Szendrei Zsolt, Szécsényi Józsefné, Szimilkóné Oláh Mária, Szirmai Zoltán, Sziromi Elemér, Szitás Istvánné, Szívós Istvánné, Szondi Annamária, Szögi József, Szőke Gyuláné, Szuromi Jánosné, Szücs János, Takács Jánosné, Tanács Mihályné, Tóth László, Tóth Timea, Török Istvánné, Turi Istvánné, Urbancsok György, Varga Ernőné, Varga Józsefné, Varga Lászlóné, Varga Tiborné, Vácziné Szabó Gabriella, Veréb János, Verók Attila dr., Verók Erika dr., Verók István, Vira Lajosné, Virág Sándorné, Zsarkó Józsefné, Zsibrita Éva, valamint a Dérczy Ferenc Könyvtár (Kondoros).

Tisztelt Olvasó!

Köszönöm, hogy érdeklődésével megtisztelti kiadványunkat! Hét év telt el azóta, hogy megjelentettük „Múltidéző” című tanulmánygyűjteményünket a dél-alföldi postaszolgálat történetének egyes epizódjairól. Az akkori kedvező fogadtatás után elhatároztuk, hogy folytatjuk a múlt feltárását, a posták, postás szervezetek és személyiségek könyv formában történő bemutatását.

2007-ben, az önálló Magyar Posta megalakulásának 140. évfordulója tiszteletére a Dél-alföldi Postatörténeti Alapítvány – a Postások Szakmai Egyesületének Bács-Kiskun, Békés- és Csongrád megyei tagcsoportjaival karöltve – pályázatot hirdetett postatörténeti tanulmányok írására. 2007 decemberében 10 pályázatot értékelt és díjazott a szakmai zsűri. Jelen könyvünk tartalmának döntő részét az akkori pályázatra benyújtott írások adják, de szerencsére azóta több olyan tanulmány is elkészült, ami tovább gazdagítja a postamúlttal kapcsolatos tudásunkat. Ezeket is beemeltük ebbe a kiadványba.

Hiába állt 2007-ben rendelkezésünkre a könyv kéziratanyagának döntő hányada, a megjelentetésre még évekig kellett várnunk a környezeti változások, valamint anyagi lehetőségeink korlátozottsága miatt. Az elmúlt években alapítványunk rendszeresen pályázott a Nemzeti Civil Alapnál különböző támogatásokra. Pályázatunk minden évben érvényes volt, de csak részleges eredményt hozott. Kedvezően alakult viszont a postás dolgozóktól kapott támogatás. Évről évre többen ajánlották fel személyi jövedelemadójuk 1%-át. 2009-ben a felajánlások összege átlépte a számunkra bűvösnek számító 200 000 forintos határt. 2009-ben, megalakulásunk óta először, a Magyar Posta Zrt. Vezérigazgatóságától is kaptunk anyagi támogatást. Köszönettel tartozunk mindezekért! Az anyagi forrásokat takarékosan és hatékonyan igyekszünk elkölteni. Valamennyi aktivistánk a posta iránti elkötelezettség jegyében, társadalmi munkában dolgozik.

Ezek a támogatások alapozták meg a reményt, hogy könyvünk megjelenhet. De mindez még nem lett volna elég. Köszönetemet fejezem ki a Postások Szakmai Egyesülete Országos Elnökségének, valamint annak a 215 magánszemélynek, akik megelőlegezték nekünk a bizalmat, és anyagi támogatásukkal kiegészítették a „Múltidéző 2.” című könyv nyomdaköltségeit! E támogatások nélkül a könyvünk nem születhetett volna meg.

Tisztelet és hála mindazoknak, akik szerzőként vagy a szerzők segítőiként közreműködtek a kutatómunkában, a tanulmányok megírásában, a visszaemlékezések rögzítésében, az adattárak összeállításában. Tudom, hogy egy-egy írásmű elkészítéséhez több szakember összefogására és kutatómunkájára is szükség volt. E szerteágazó munka eredményének megítélését a kedves olvasóra bízom.

Hiánypótlóak és közérdeklődésre alkalmasak azok az írások, tanulmányok, amelyek egy-egy megye, város, község postatörténetét mutatják be (Békés vármegye, Kecskemét, Orosháza, Békés, Gádoros, Gyomaendrőd, Kondoros, Magyarombegyház, Csabacsúd, Csabaszabadi). Értékes a Szeged főposta épületének történetét bemutató tanulmány is. Ugyanez igaz a különböző postai szervezetek, egyesületek életét ismertető művekre. A postás sporttörténetet bemutató írás dokumentumokra támaszkodva, fényképekkel gazdagon illusztrálva tárja elénk az egykori pezsgő sportéletet. A szakoktatás centralizálása előtt a régiós igazgatóságokhoz tartoztak a Területi Oktatási Központok. A Szegedi Oktatási Központ 15 évéről szóló anyagban sok ismerős személy neve és arcképe bukkan fel.

A Postások Szakmai Egyesületének életét és tevékenységének ismertetését tartalmazó írásból az elmúlt 18 év legfontosabb eseményeiről tájékozódhat az olvasó. Szíves figyelmükbe ajánlom a Dél-alföldi Postatörténeti Alapítvány öt éves évfordulója alkalmából készített összefoglalót is, valamint a jelenlegi Bács-Kiskun, Békés és Csongrád megye valamennyi régi és mai postájának alapítási évszámát tartalmazó adattárat. Ez utóbbi képezi alapját annak a jubileumi megemlékezés-sorozatnak, amely 2010-ben indul útjára a dél-alföldi régióban. Eddig csak kevesen ismerték ezeket a dátumokat, a közzététellel viszont az érintettek időben fel tudnak majd készülni saját "posta-születésnapjuk" méltó megünneplésére. Értékesnek tartom továbbá azt a két írást is, amely volt postás dolgozók életútját villantja fel az olvasó előtt. Tóth József területi biztost nem csak a Békés megyei postások, hanem a másik két megyéből is sokan ismerték. Molnár Lászlóné neve és munkássága szinte mindenkinek az emlékeiben a Gazdasági Hivatallal együtt jelenik meg, de ilyen részleteket, amelyeket a könyvben lévő írás tartalmaz, nagyon kevesen tudtak róla. E könyvben olvashatnak azokról a postásokról is, akikre büszkék vagyunk, mert szakmai munkájukkal, emberségükkel, példamutatásukkal kiérdemelték, hogy az év postásává, postavezetőjévé, kézbesítőjévé, postapartnerévé válasszák őket.

Hálásan köszönöm a Postamúzeum igazgatójának, Makkai-Várkonyi Ildikónak, hogy vállalta a könyv kéziratanyagának szakmai lektorálását. Önzetlen segítőkészsége és magas szintű postatörténeti tudása biztosíték számunkra, hogy történelmi, szakmatörténeti hibák nem kerülnek a könyvbe. Megköszönöm a szegedi Média-Mix Könyvkiadó és vezetője, dr. Lovászi József munkáját is, aki a szerkesztést, tördelést, nyomdai előkészítést a postás közösség érdekében anyagi ellenszolgáltatás nélkül végezte.

Tudom, hogy ez a kiadvány is csak részben járul hozzá a postásmúlt emlékeinek feltárásához és megőrzéséhez, de bízom benne, hogy a későbbi kutatások és helytörténeti tanulmányok számára jól hasznosítható forrás lesz. Bízom abban is, hogy ezen írások olvasása közben többekben érlelődni fog a gondolat, hogy saját kutatásaik, gyűjtéseik alapján megírják és közkinccsé tegyék saját településük postatörténetét.

Alapítványunk nyitott arra, hogy segítséget nyújtson a jövőben is a helytörténeti, postatörténeti kutatásokhoz és a megszületett művek közkinccsé tételéhez. Örömmel állunk a mai, illetve az egykori (nagy) Magyarország településein élő helytörténészek, postakutatók rendelkezésre. Szentesi postatörténeti gyűjteményünk nagyon sok, jól használható régi könyvet, okiratot, dokumentumot tartalmaz 1867-től napjainkig. Az apró részletekből lehet egészset alkotni, csak idő, fáradság és aprólékos kutatás szükséges hozzá. Kívánom, hogy minél több emberben legyen meg a vágy erre! Az élet bizonyítja, hogy amatőr kutatóink, tanulmányíróink döntő többsége csak nyugdíjas korban jut el oda, hogy ideje legyen hasonló írások elkészítésére, de még akkor sem késő megosztani az érdeklődő közönséggel a kutatások eredményeit!

Szeged, 2010. október

Tóth László
kuratóriumi elnök
Dél-alföldi Postatörténeti Alapítvány

POSTÁK ÉS POSTÁSOK
– EGYKOR ÉS MA

Varga Lászlóné

FEJEZETEK KECSKEMÉT POSTATÖRTÉNETÉBŐL

Kecskemét a magyar városfejlődés egyik legérdekesebb példája. A majdnem hat és fél évszázada városi rangú település a feudalizmusban királynéi birtokként, majd földesúri hatalom alatt álló mezővárosként jelentős szabadságjogokkal bírt, ami fejlődést biztosított számára. A török időkben különleges jogi státusza tette lehetővé megmaradását, majd a pusztai nagyállat-tartás és a marhakereskedelem alapozta meg a fejlődését. A földesúri függéstől megszabadulva, a nagy mezőgazdasági kultúraváltás után a szőlő- és gyümölcsstermelésben, a kertés tanyák elterjesztésében játszott szerepe különböztette meg Kecskemétet a többi várostól.

Kecskemét ma dinamikusan fejlődő ipari, kereskedelmi és kulturális központ. Az 1950-ben mindössze 45 ezres lélekszámú város lakóinak száma 1983-ban már elérte a 100.000 főt. 2009-ben 111.428-an éltek Kecskeméten.

Lukácsi László, Kecskemét 1. posta egykori vezetője nem kis dologra vállalkozott az 1960-as, 70-es években, amikor öt esztendei munkával tanulmányt írt Kecskemét város postatörténetéről. Kétszáz oldalas kéziratában részletesen foglalkozott a hírközlés ősi módszereivel, a hozzá kapcsolódó technikai és technológiai fejlődéssel, Kecskemét város postai szolgáltatásának történetével, az 1967-ig elért eredményekkel.

Lukácsi László az említett kötetben a korábbi századok postatörténetét 1931-ig részletesen bemutatta. Írásának nagy részét egy várostörténeti tanulmánykötetben publikálták is.¹ Jelen írásomban – az ő kutatásaira alapozva – csak vázlatosan tekintem át a régmúlt eseményeit. Tanulmányomat az ő munkája szerény folytatásának tekintem, az utóbbi évtizedek történéseit mutatom be bővebben, ezzel egészítve ki azt, amit Lukácsi László feltárt az említett kötetben.

Az első postaállomástól a XIX. század végéig

1696-ban Lipót császár utasítására Buda és Szeged között – Kecskemét érintésével – állami postajáratot létesítettek. A Buda és Szeged közötti postaszállítással Fejős Jánost bízta meg a budai legfelsőbb postahivatal, majd halála után, 1697-ben a budai helytartótanács Kecskemét városának adta bérbe a postát.

A hírös város tanácsa 1713-ban Muraközi Sámuel jegyzőt bízta meg a postai teendők végzésével. Ettől kezdve működött szervezett, rendszeres postai szolgáltatás Kecskeméten.

A postaállomás 1721-től kivált a tanács kötelékéből, a postamesterség adás-vétel tárgyát képezte. Pesti Ferenc, Murányi Sámuel, Georg Pauer, Wolf József, Sárközi Benjámín, majd Limbek József vette meg. Limbek József halála után gyermekeire szállt a tulajdonjog, majd 1860-ban Sánta József vásárolta meg, aki 1867-ig volt császári és királyi postamester. A kiegyezéssel a magyar postaszervezet kivált az osztrák igazgatás alól, de még egy ideig érvényben voltak az osztrák kezelési szabályok. Sánta József magyar királyi postamestert Szarka István követte 1870-ben.

1834-től a postakocsik a Postasíp vendéglőbe érkeztek, és innen indultak tovább, trombitaszó

¹ Lukácsi László: A kecskeméti posta története. Kecskemét. Tanulmányok a város múltjáról, jelenéről. Fennállásának 600. évfordulóján kiadta Kecskemét város tanácsa 1968-ban, szerkesztette: Heltai Nándor.

mellett, hetenként kétszer, vasárnap és csütörtökön. A Postasíp vendéglőben kaptak szállást és étkezést az utasok, itt váltották a postalovakat, és vették át a szállítandó postaanyagot.

A posta 1870-től 1887-ig, a távirdával történt egyesítéséig a Nagykörösi és a Csáki utca sarkán lévő lakáson működött. Szarka István 1878-ig volt postamester, ekkor a kecskeméti posta is kincstári kezelésbe került, és Radics Károly lett a hivatalvezető.

1879-ben jelent meg a kecskeméti postán az acélvázás kerékpár, amit a táviratkihordó használt, aki a biciklit saját pénzén vette. Levélszekrényeket függesztettek ki a város egyes pontjain, de ezek nem voltak biztonságosak.

1886-ban kezdte meg működését a Magyar Királyi Postatakarékpénztár. Ezzel olyan rétegek részére adták meg a takarékoság lehetőségét, amelyeknek addig nem volt lehetőségük ilyenfajta tokegyűjtésre.

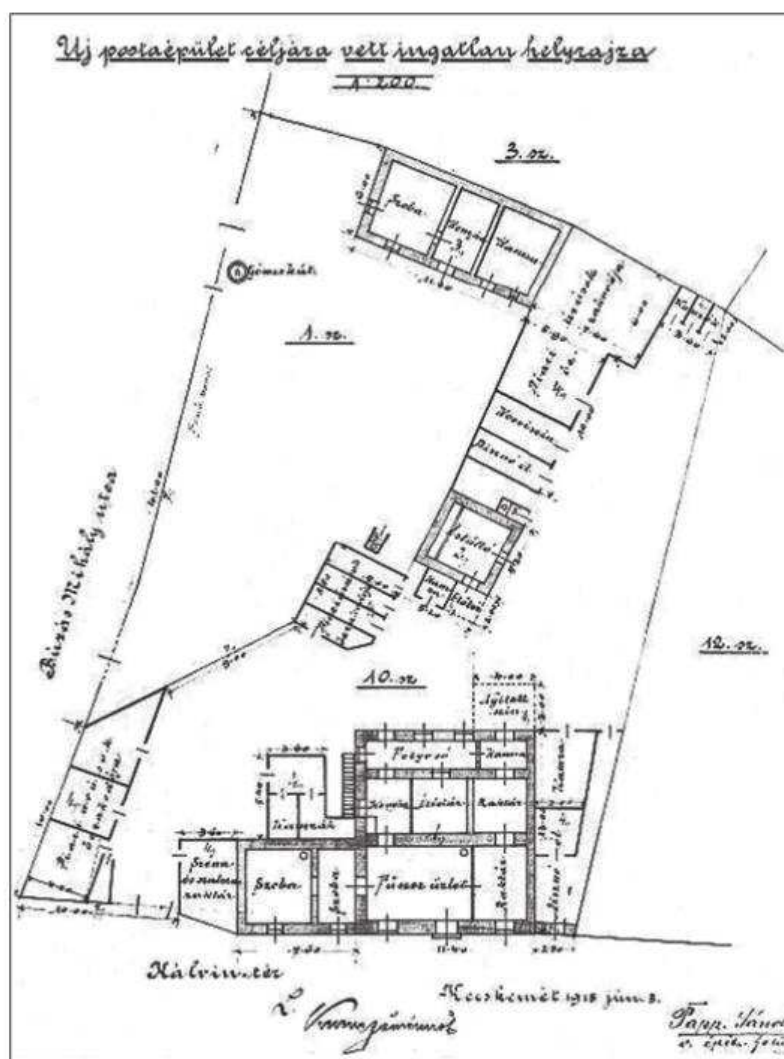
Baross Gábor minisztersége idején, 1887-ben egyesítették a postát és a távirdát (telegráfot). Ez Kecskeméten november 21-én történt meg. Ezek az intézmények korábban külön-külön épületben működtek, 1890. szeptember 21-től új helyiségbe, a Nagyhalasi utca 1. számú épületbe (jelenleg Lestár tér 1. sz.) költöztek.

Új postapalota épül

A megnövekedett postaforgalom miatt a Lestár tér 1. sz. alatti postaépület kicsinek és korszerűtlennek bizonyult. 1900-ban új, kétemeletes postapalota építését tervezték, de csak hosszú idő múlva, 1914. januárjában vette meg a Magyar Királyi Posta és Távirda Igazgatóság 61.600 koronáért a kecskeméti református egyházközségtől a Búzás Mihály utca 1. sz. és a Kálvin tér sarkán álló telket postahivatal céljára. Az alábbi helyrajz szerint fűszerüzlet, istálló, disznóól állt egykor a jelenlegi posta helyén.

Hiába volt azonban építési terület, az első világháború és a gazdasági válság komoly beruházásra nem volt alkalmas időszak.

1929-ben ismét napirendre került az új postaépület létesítésének kérdése, de akkor már csak egyemeletes épületre futotta a pénz. A városi iparosok, kereskedők, gazdák tiltakoztak, nem tartották méltónak az egyemeletes

épületet a városhoz, emiatt bizottságot is küldtek a minisztériumba. Csak részben jártak sikerrel. A Kálvin téri részt kétemeletesre tervezték, de elhagyták az épület Búzás Mihály utcai szárnyát.

Az új postapalota a Kálvin téren (korabeli képeslap)

A kecskeméti Rusz és Csapó cég kapta a megbízást a postapalota építésére 253.172 pengő összegben. 1930. április 22-én kezdődött az építkezés. A terület mocsaras volt, a munkálatok során régi gabonavermeket találtak, amelyeket be kellett temetni. 1931. május 31-én adták át a Kálvin téren a Bernhard Győző tervei szerint épített új postaépületet. Homlokzatát a két emeletet és a földszintet átfogó ión stílusú oszlopok hangsúlyozták.

Az új épületet a forgalomnak báró Szalay Gábor államtitkár, a posta vezérigazgatója adta át. Megnyitó beszédét így kezdte: „Mátsányi súly esett le szívemről, hogy végre ígéretünket beváltva az új kecskeméti postapalotát átadhatom rendeltetésének, mert régi helyén szegényletes állapotban volt a kecskeméti postahivatal, s ez a város már régen kiérdemelte az újat. Hogy végre megvan, abban nagy a része Kecskemét közösségének, mely áldozatkészen sietett segítségünkre.”²

A korabeli tudósítások szerint Zimay Károly polgármester az avatóünnepségen ismertette azt az összefogást, amit Kecskemét kifejtett az új postapalotáért. Dus Lajos postafőnök a személyzet nevében mondott köszönetet, majd Kecskeméti Mihály OMKE-elnök a kecskeméti kereskedők nevében kívánságát fejezte ki, hogy Kecskemét gazdasági fejlődése olyan lendületet vegyen, hogy a posta újonnan felavatott épülete mihamarabb szűknek bizonyuljon.

A beszédek után a vendégek megtekintették az épületet. Megállapították, hogy „bár a régihez képest paradicsomi állapotok színhelye, mindamellett Kecskeméti Mihály kívánsága nem messze jövőben valóra válik, ha nem is a kereskedelem fellendülése miatt”.³

Az új postapalota Kecskemét egyik legmodernebb és legszebben berendezett intézménye volt. A főbejáratl szemben a postafiókokat helyezték el. 159 postafiók volt, ellentétben a korábbi 40-nel.

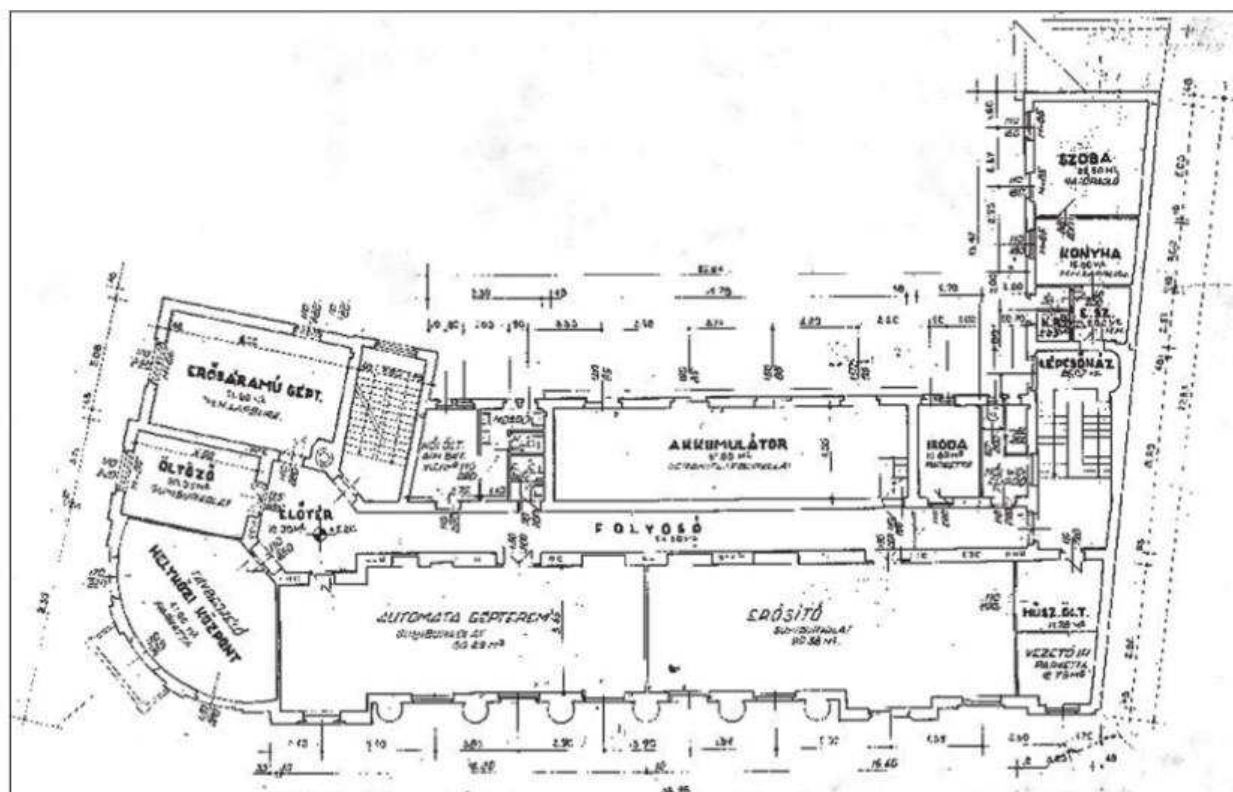
² Kecskeméti Közlöny, 1931. május 31.

³ Kecskeméti Közlöny, 1931. május 31.

Az első emelet alaprajza:

A postai szolgáltatásokkal szemben jelentkező, egyre növekvő igények miatt később a város különböző részein postaügynökségeket (fiókpostákat) hoztak létre, majd újabb postahivatalokat nyitottak. 1939-ben nyitották meg a Kecskemét 2 postát, amely 1957-ig kirendeltség volt. 1940. szeptember 27-én nyitotta meg kapuját a Kecskemét 3 posta.

1950–1980 között

1950-ben Kecskemét megyeszékhely lett, ez a lakosság számának emelkedését eredményezte. 1951-ben a postai szolgáltatások a hírlapterjesztéssel bővültek. A kezdeti időszakban a hírlapszolgálattal kapcsolatos elszámolási feladatokat a hírlapfelelősök manuálisan végezték az esedékes hírlap-előfizetési nyugták kézbesítők részére történő kiosztásától az elszámoltatásig, a hírlapárusok lapokkal történő ellátásától az elszámolásuk elkészítéséig. Leltárakat, statisztikákat, ellenőrzéseket végeztek, tartották a kapcsolatot a pénzügyekkel, közületekkel. Átvezették az előfizetők név- és címváltozásait, rendezték a panaszokat.

A város rohamos fejlődése, a távbeszélőhálózat elégtelensége és a postai forgalom mennyiségi növekedése miatt a főposta épületének bővítése is egyre sürgetőbbé vált. A fejlődő városrészekben újabb postahivatalokat nyitottak. 1963-ban Kecskemét 4, 1967. júliusában Kecskemét 5 posta kezdte meg működését. Az időjárási- és útviszonyok nagymértékben befolyásolták a kézbesítés gyorsaságát. Csak 1965-ben jutott arra a szintre a város, hogy belterületének körüton belüli részén nem volt közvetlen utca. Ez a postások közlekedését is jelentősen könnyítette.

A fellelhető dokumentumok szerint 1968-tól a postán élénk brigádelet folyt, a dolgozók részt vettek a szocialista versenymozgalomban. Hatszoros, nyolcszoros szocialista címet nyert brigádok is voltak.

Beszámoló a városi tanács előtt (1972)

A postavezető kötelezettségei közé tartozott időközönként beszámolni a város vezető testülete előtt a postai tevékenységről. 1972. április 7-én a postai szolgáltatások helyzetéről és a kézbesítés zavartalanságának biztosításáról Lukácsi László, megyei „pósthivatal-vezető” tájékoztatta a Kecskemét Városi Tanács Végrehajtó Bizottságát. Beszámolójában elmondta, hogy a megnövekedett igényekkel sajnos nem tartott lépést a technikai fejlődés. A felvételnél megnőtt a sorbanállás, ezért a zsúfoltság csökkentése érdekében a felvételi terem kiszolgálópultját 80 cm-rel beljebb helyezték, a befizetések naplózását a háttérben végzik, utalványbélyegző-géppel gyorsítják a felvételi tevékenységet, a tömeges feladást átírányították külön munkahelyre, bevezették a zákos befizetési rendszert. A kézbesítés megkönnyítése és gyorsítása érdekében a bérházakat ellátták levélszekrényekkel. A távirat- és expressz kézbesítés gyorsítása érdekében Berva robogókat szereztek be. A telefonszolgálat lényeges javulása kapacitás híján nem volt lehetséges, ezért a posta épületéből kitelepítették a lakásokat, és így 1000-rel bővíteni tudták a beköthető telefon-előfizetők számát. A hirlap-előfizetések száma az előző évhez képest 3264-gyel növekedett, ebből 1430 a Petőfi Népe-előfizetés. Naponta gépkocsikkal előreszállítják a hirlapot.

Lukácsi László beszámolt továbbá a következőkről:

- **Munkaerő-gondok:** Nehéz munkaerőt felvenni, mert a kézbesítő-szolgálatban terhesnek találják a tanyavilágban való kézbesítést az időjárás viszontagságai és a felelősségteljes pénzkezelés, a belső munkakörökben pedig a kedvezőtlen munkaidő-beosztás és a pénzkezelés veszélyei, továbbá a bérezés miatt. 1970-1971 telén a munkaerő-problémák miatt szünetelt a házhoz kézbesítés a külterületen. A munkaerő-toborzás érdekében újsághirdetést tettek közzé, röpcédulákat osztottak, a területen érdekelt téveszek elnökeinek segítségét kérték, hogy a téli időre szabadítsanak fel a posta részére munkaerőt, járuljanak hozzá, hogy a területet járó mezőőröket lehessen megbízni átmenetileg a postai anyag kézbesítésével. Megértő jószándékkal találkoztak, de sajnos csak egy mezőőr vállalta egy külterületi kézbesítőjárás felét, de két hét után otthagya, azzal, hogy nehéz, nem bírja. A szétszórt tanyavilágban még jó időben is nehéz volt a közlekedés, sok volt a földút, a dűlőút, kilométerekre estek egymástól a tanyák. Télen mindent belepett a hó, a kerékpárt csak vállon lehetett vinni.
- **Az épülettel kapcsolatos problémák:** Szűk és kényelmetlen az ügyfelek számára, és már nem biztosít megfelelő munkakörülményeket a dolgozók számára sem. Komoly építkezésre lenne szükség.
- **A külterületi házszerűzés problémái:** A régi külterületi házszerűségeket törtszámokkal próbálták megkülönböztetni. Így a 60–80 egyforma házszerűség már megkülönböztethető lett volna, ha a lakosság használta volna a törtszámokat, de nem tette. Sajnos nem alakult ki elfogadható rendszer a házszerűségek egymásutánját illetően.

Lukácsi László részletesen ismertette az NDK-mintára hazánkban – így Kecskemét környékén – is bevezetni kívánt külterületi támpontos kézbesítési rendszert. „Lényege: a város egész külterületén minden család részére egy-egy zárható levélszekrényt szerelünk fel, mégpedig olyan csoportosításban, hogy a címzett minél rövidebb úton és minél alkalmasabb módon közelíthesse meg. Tehát lehetőleg közel legyen a tanyájához, illetve rendszeres közlekedési útjába essék. Másik szempont pedig, hogy gépkocsival megközelíthető úton legyen. Az így felszerelendő levélszekrényekbe minden munkanapon menetrendszerűen gépkocsival közlekedő kézbesítő helyezi el a küldeményeket.

Ott időzik 5–10 percre. Ez alatt az ott megjelenő lakosok küldeményeit felveszi, illetőleg csomagvagy pénzküldeményeit átadja. Beszedi a díjakat (rádió, televízió, hírlap). A címzettek saját kulcsukkal bármikor nyithatják levélszekrényeiket és elvihatják küldeményeiket. A kézbesítő természetesen postai értékcsikket is árusít, valamint hírlapokat, totó-lottó szelvényeket. Minden támponton levél feladása is lehetséges. Ez a rendszer előnyös lesz a lakosság részére is, mert rendszeresen közeledik, kiviszi a küldeményeket stb., tehát szélesebb körű szolgáltatást nyújt.”⁵

Tájékoztató hangzott el a testület ülésén a város akkori és várható távbeszélőhelyzetéről is, amit Koncz Ferenc, a Bács-Kiskun megyei Távközlési Üzem vezetője ismertetett. Elmondta, hogy a távközlés gazdasági, politikai, társadalmi szerepe vitathatatlan, azonban a posta anyagi erőforrásai nem teszik lehetővé a kor igényeinek megfelelő fejlesztést. Kecskemét város területén 1965-ben az előfizetők nagyobb részt légvezetékes hálózatot használtak, aminek üzembiztonsága nem volt kielégítő, túlságosan ki volt téve az időjárás viszontagságainak. Nagyobb havazás, kíméletlen időjárás idején az üzemzavarok száma megsokszorozódott, a posta karbantartó személyzetének igen komoly erőfeszítésébe került az üzemvitel biztosítása. Nagy baleseti veszéllyel is járt, mert a tetők sikosak voltak, a szakadások kijavításához viszont a tetőkön való munkavégzés elengedhetetlen volt. 1965-től folyamatos volt a távközlési hálózat korszerűsítése, a kábelhálózat kiépítése. 1967-től 1971-ig 67 kilométer légvezeték szűnt meg a 283-ból. Szükségessé vált a központok automatizálása, többcsatornás rendszerek alkalmazásának biztosítása, koaxiális kábelek beépítése, körzetkábelek létesítése, göckörzetek kialakítása. 1972 februárjában a kecskeméti helyi beszélgetések száma 430.000 volt. Az 1500-as kapacitású 7DU főközpont telítettsége miatt már 1956-ban 500-zal bővítették az akkori telefonközpontot, de 1967-re ismét telítetté vált. 1967 végén 264 vonalkapacitással STB 0/20-as központot telepítettek, ami 1968 végére telítődött. Ismét bővítésre volt szükség. 1970-72 között a központ kapacitása 3000-re növekedett. A város területén az alábbi helyeken szereltek fel nyilvános távbeszélő állomást: „Pálma cukrászda, Katona József Színház előtt, Leninváros, a városháza előtere, Móricz Zsigmond utcai hírlapbolt, Homokbánya 28. sz. alatt, MÁV pályaudvar, Tüdőkórház és ezen kívül három fodrászüzlet (Rákóczi úton, Szolgáltatóház, Leninváros), Aranyhomok hotel porta, Honvédkórház. Ezen felül az 1-, 2-, 3-, 4- és 5-ös postahivataloknál áll a lakosság rendelkezésére nyilvános állomás”.⁶ A rongálások sajnos jellemzőek voltak. A megoldást egy új postaház építésében látták, ahol lehetőség lenne egy 7000-es kapacitású központ építésére.

A beszámoló hallatán a 64/1972 vb. számú határozatban nem csak dicséretet fogalmaztak meg a postai szolgáltatásokról a városatyák:

„A Végrehajtó Bizottság a Megyei Pósthivatal és Távközlési Üzem jelentését a postai szolgáltatásokról köszönettel tudomásul vette, és Kecskemét város fejlesztését érintő törekvéseikért a Szegedi Póstaigazgatóság vezetőjének, Fodor István elvtársnak, a Megyei Pósthivatal vezetőjének, Lukácsi László elvtársnak és a Megyei Távközlési Üzem vezetőjének, Koncz Ferenc elvtársnak köszönetét és elismerését fejezi ki.

Különösképpen méltányolja a Végrehajtó Bizottság azokat az erőfeszítéseket, amellyel a Pósthivatal és a Távközlési Üzem a város postai szolgáltatásainak zavartalanságát igyekszik biztosítani és amelyben a két intézmény dolgozóinak és vezetőinek egyaránt kiemelkedő része van. Kéri a Végrehajtó Bizottság a két intézmény vezetőjét, hogy a nehéz körülmények között végzett munkáért a város köszönetét a dolgozók felé is tolmácsolni sziveskedjenek. (...)

A Végrehajtó Bizottság a jelentésből és a vita során elhangzott észrevételek alapján sajnálattal állapítja meg, hogy a Posta ideértve valamennyi szolgáltatását Kecskeméten megközelíteni sem

⁵ Lukácsi László: Tájékoztató a Kecskeméti Városi Tanács VB. 1972. április 7-i ülésére

⁶ Koncz Ferenc: Tájékoztató Kecskemét város jelenlegi és várható távbeszélő-helyzetéről, 1972. március 21.

Fejezetek Kecskemét postatörténetéből

tudja azt a színvonalat, amely a megyeszékhely igényeit kielégíthetné. 1965 év óta folynak a tárgyalások, amelyek során a város ígéretet kapott arra, hogy a III. 5 éves tervben kezdetét veszi, és a IV. 5 éves tervben befejezést nyer az új Póstközpont, kb. 60-70 millió forinttal épülő létesítménye. Ígéretet kapott arra is, hogy Kecskeméten a helytávközlés bevezetését nyer; és bár első között volt a város ilyen irányú igényével, mégis Szombathely és több más vidéki város már bekapcsolást nyert, és Kecskemét a megvalósítás lehetőségére eddig még csak biztatást sem kapott.

A Végrehajtó Bizottság aggodalommal látja, hogy a kecskeméti postai intézmények fejlesztése más vidéki városok mellett háttérbe szorul, és a várost érintő feltételek biztosítása ellenére is késedelmet szenvedhet. Eért felkéri a Végrehajtó Bizottság a Postaigazgatóság vezetőjét, Fodor István elvtársat, és felhívja a tanácselnököt, hogy az eredeti és korábban kormányhatósági szinten már elfogadott rekonstrukciós tervek megvalósítását – a megelőlegezett 2.1 millió forint lakás szanalási költség megtérítését – szorgalmazni és az eredeti elgondolás megvalósítása érdekében a Közlekedés és Postaügyi Minisztérium illetékes főosztályán eljárni sziveskedjenek.

Határidő: 1972. május hó 31.

Felelős: Reile Géza tanácselnök⁷

Kézbesítés a tanyavilágban

Az 1970-es évekig külterületen lóháton és kerékpárral történt a házhoz kézbesítés.

Kézbesítés Kecskemét külterületén (1970)

⁷ Kecskemét Városi Tanács VB 64/1972 VB számú határozat. Kecskemét, 1972. március 21.

Kecskemét 1. posta 1972-ben vezette be az előzőekben már említett külterületi támpontos kézbesítést. Az átállás időszakában a külterületen lakó ügyfelek bejártak a postára a küldeményekért, és csak a postán volt kézbesítés. Kijelölték a támpontokat, felszerelték a levélszekrényeket, kiosztották a kulcsokat, kiképezték a gépjárművezetőket,

és kezdődhetett a munka. Hat gépkocsi, valamint előbb egy, majd két motorkerékpáros kézbesítő látta el a szolgáltatást Kecskemét külterületén.

Új, korszerű posta épül

Az új posta megépítése egyre sürgetőbbé vált. Komoly előkészületeket tettek a megvalósítás érdekében.

A Magyar Posta egyik nagy beruházásaként 1977 októbere és 1981 októbere között új, modern vonalú, 2257 m² alapterületű postai épületkomplexum épült Kecskemét központjában, az elavult, kétszintes 1. sz. postahivatal és telefonközpont épülete mellett. A szomszédos ingatlanok kisajátítása, új utca megnyitása révén, négy utcával határolt – az addigi épületet is magába foglaló – zárt épületegyüttes kialakítása kezdődött meg. A régi épület egy kis részét lebontották. A modern, fémes felületű épületszárny 1981-ben készült el.

Az új épületkomplexum nagyobbik része hatszintes, amelyben 1981. augusztus 17. óta helyi és helyközi automata telefonközpont, táviró-telex központ és egyéb műszaki berendezések működtek (pl. új transzformátor-állomás és új tápáram-ellátó berendezések, erősítő stb.). Az új épülettomb fűtését a városi távfűtési hálózatról oldották meg. A 28.000 előfizető bekapcsolására alkalmas, sőt kihelyezett fokozatokkal 40.000-es kapacitására is bővíthető, crossbar-rendszerű (kevés mechanikai mozgással működő) távbeszélő központ elhelyezésére szolgáló épületet, a színes kábelköteget idéző ornamentikájú, alumínium-homlokzatú, modern palotát Liszka Károlyné tervezte.

A régi épületben a 3400 állomás-kapacitású telefonközpont alkalmatlan volt a távhívásra. Az új épületben üzembe helyezett, 7000 állomás kapacitású, crossbar rendszerű telefonközpontba 1981. augusztus 17-én nemcsak a régi kecskeméti előfizetőket kapcsolták át, hanem a szomszédos Helvécia község előfizetőit is. Mivel ekkor megváltoztak a telefonszámok, külön városi telefonkönyvet is kiadtak. Az új központ előfizetői részt vettek az országos távhívó rendszerben, vagyis közvetlenül hívhatták 288 helység 485.000 előfizetőjét, az akkori hazai telefonállomások 77%-át. Egyidejűleg elvégezték a város telefonkábel-hálózatának teljes rekonstrukcióját, 30.000 érkilométer hosszban új hálózat épült, amely átfogta Kecskemét egész területét. A beázásra nem érzékeny, vazelintöltésű új kábeleket olyan új műanyagcsöves alépitmény-rendszerbe húzták be, aminek a bővítése a burkolat megsértése nélkül, újabb kábelek behúzásával lehetséges. A korszerű kábelek jelentősen csökkentették a kábelhibák miatti kiesési időket. A régi központhoz 20 nyilvános állomás csatlakozott, a felújítás után 45 nyilvános állomás működött Kecskeméten.

A korábbi években a Budapest-Kecskemét közötti távolsági telefonforgalommal volt a legtöbb probléma. A budapesti belföldi telefonközpontban a három éjjel-nappali kézikapcsoló munkahely kezelői a legnagyobb igyekezetük mellett is csak igen nagy várakozási időkkel, a hívó ügyfelek türelmetlen sürgetése és reklamációja mellett tudták lebonyolítani a forgalmat. Az új központ üzembe helyezése óta egy munkahelyen el tudták látni a felmerülő feladatot.

A helyközi telefonbeszélgetést a 40.000-re bővíthető új központ, az új erősítő-állomás és a Kecskemét–Martfű között kiépített koaxiális kábel átviteltechnikai rendszere biztosította. A még kézi kapcsolású központokkal való forgalomra az új központban 24 munkahelyes manuális interurbán kapcsolóközpont létesült. Egyidejűleg Bács-Kiskun megye kilenc nagyobb településén is javult a telefonszolgáltatás. A új kecskeméti központon keresztül működő kezelői távhívó beren-

dezéseket helyeztek üzembe Baján, Kalocsán, Kiskőrösön, Kiskunfélegyházán, Kiskunhalason, Kiskunmajsán, Kunszentmiklóson, Lajosmizsén és Tiszakécskén. Ezeknek a településeknek a központkezelői közvetlenül hívhatták az ország távhívásba bekapcsolt előfizetőit. Az új központ az ország harmincadik távhívó gócközpontja volt. Az épületben új táviróközpont is létesült korszerű, TW 55 típusú berendezésekkel. Az ehhez csatlakozó telex-mellékközpont 440 állomásos kapacitása 800-ra, a postákon keresztülmenő, nyilvános táviróforgalmat lebonyolító TGX központ 40 állomásos kapacitása 80-ra volt bővíthető.

A korszerű építési technológiával készült, vasbetonpillér-vázás épületegyüttes kétszintes részének földszintjén 1981. november 30-a óta működik a Kecskemét 1 posta. A régi épületben 9 ablaknál végeztek felvételi munkát, az újban 18 ablak van, ebből 14 a felvételt, 4 pedig a nagyfeladók, fiókbérlők kiszolgálását biztosítja. A felvételi munkahelyeken – a Magyar Postán először – új típusú, forgatható, kivilágított közönség-tájékoztató berendezések működtek, amelyek az adott munkahelyen végzett szolgáltatásokról piktogramok és feliratok segítségével tájékoztatták az igénybevevőket. A felvételi szolgálat vezetője az egyes munkahelyek forgalmától függően változtathatta a feliratot egyszerű elforgatással. A régi zsúfolt postahivatalban a közönség legfeljebb fapadokra ülhetett, az új hivatalban kényelmes ülőbútorok, íróasztalok, írópultok és érték cikk-árusító automaták biztosították az ügyfelek kényelmét. A régi postán négy telefonfülke működött, az új postán 11 távbeszélőfülkét helyeztek üzembe, amiből hat fülkében helyi- és távhívásra alkalmas készülékek működtek, öt fülkéből pedig kézikapcsolásos távolsági beszélgetéseket lehetett folytatni. A nagy felvételi terem előtt alakították ki egy kisebb, többcélú közönségteret, amelyben egyrészt hírlapot árusítottak és a fiókbérlők forgalmát bonyolították, másrészt munkaszüneti napokon itt tartottak felvételi szolgálatot. Itt volt elhelyezve a bélyeg- és képeslap-árusító automaták és a telefonfülkék többsége.

Az épületegyüttes hivatalos átadására 1981. december 21-én került sor. Az átadási ünnepségen jelen volt többek között Pullai Árpád közlekedés- és postaügyi miniszter és Tóth Illés, a Magyar

Posta vezérigazgatója, Falus Tamás, az Állami Fejlesztési Bank igazgatója, valamint a megye, a város és a párt akkori vezetői. Az avató- és köszöntő beszédek után a szakmai és állami vezetők ki-
tüntetések és elismerések átadásával méltatták a közreműködő szervek és a dolgozók, köztük Bacsa
Imre postaműszaki építésvezető személyét. Ezt követően Buják Konstantin, postavezérigazgató-
helyettes mutatta be az átadott régi és új épületegyüttest a vendégeknek. Az új létesítmény a 150
postai dolgozónak korszerű munka- és szociális körülményeket, az ügyfeleknek a korábbinál lényege-
sen magasabb színvonalú postai és távközlési szolgáltatást biztosított.

Tüzeset

1982. március 16-án sajnálatos tüzeset volt a posta régi épületében. Az irattári anyag teljes egé-
szében megsemmisült. Erről készítette az alábbi jelentést a postaigazgatóság részére a postahivatal
vezetője.

Hivatkozva a PTU 40.sz. mellékletére az alábbiakat jelentem:

1982.III.16.-án a hivatal régi épületében tüzeset keletkezett. 1120 órakor a szolgálatot teljesítő kapuőr /Lénárt János/ Bócsai Jenő gondnokság vezetőnek telefonon jelentette, hogy a régi épületből füst szivárog. Miután a gondnokság vezető megtekintette az épületet azonnal jelentette az esetet a hivatalvezetőnek. Közösen megállapították, hogy a füst a régi épületben lévő 2 x 5 méteres bezárt irattárból származik.

A hivatalvezető 1133 órakor a tűzjelző telefonon riasztotta a tűzoltóságot, akik néhány perc múlva megjelentek és hozzákezdtek a tűz oltásához.

A vizsgálat során megállapítást nyert, hogy a DUTÉP vállalatnak korábban átadott építési területen a DUTÉP dolgozó a radiátorok kibontását és a fűtőcsövek kivágását végezték lángvágóval. A volt felvételi teremből nyíló főpénztári előtér egyik fűtőcsövet elvágva a láng a bezárt állapotban lévő irattári helyiségbe jutott - falon keresztül - és az ott őrzött irattári anyagot meggyújtotta.

A tűz és az oltás következtében az ott őrzött összes anyag megsemmisült.

Az irattárban volt elhelyezve az 1980. júliustól 1981. augusztusáig keletkezett postakezelési osztály valamennyi okmánya, számadása. Megsemmisültek az ott őrzött 5, 10, 20 stb évig nem selejtezhető okmányok is, az összes bélyeges szállítólevelek, 1981. októberig szóló TV számadások, a régi megszűnt rádió-kartonok és számadás. Teljesen leégett az irattár 2 oldali mennyezetig érő fapalcozata, 1 db kezelőasztal, 20 db szék, az irattár ajtaja mellett felszerelt 6 kg-os poroltó. Ezek selejtezésére külön jelentést fogok tenni.

A keletkezett tűz eloltását a tűzoltóság 1330 órakor fejezte be. A rendőri és tűzoltósági vizsgálat egyértelműen megállapította, hogy a tüzet a DUTÉP vállalatnak átadott területen a DUTÉP vállalat dolgozó okozták.

Egyben jelentem, hogy személyi sérülés nem történt, a dolgozók körében anyagi kár nem keletkezett.

Az irattárban elhelyezett butorzat értékét a vizsgálat 8500.-Ft-ban állapította meg.

A volt felvételi teremből nyíló irattárból származó lángok és füst a felvételi termet teljesen használhatatlanná tette, ott munkát végezni nem lehet.

A tűzoltás során a helyiségekben több ablak és ajtó kitört illetve megsérült, a vakolat hullik, a termek egyenlőre használhatatlanok és baleset veszélyesek.

Kénytelen voltam ezekből a helyiségekből a kézbesítő osztály dolgozóit az új forgalmi épület folyosóján ideiglenesen elhelyezni.

Megítélésem szerint mindkét helyiség sürgős felújítására van szükség. Kérem ezügyben mielőbbi szíves intézkedését.

Végül jelentem, hogy a tűz keletkezését a forgalmi igazgató helyettes szaktársnak, valamint az üzembiztonsági osztály éppen Kecskeméten tartzkodó dolgozójának /Jumász Sándor szaktársnak/ távbeszélőn bejelentettem.

Jelentésem egy-egy másolati példányát az ellenőrzési, a postafergalmi, és építési o-nak - tájékoztatásul - felterjesztettem.

Kecskemét, 1982. március 17.

Emiatt a sajnálatos eset miatt Kecskemét 1 postán meglehetősen kevés a fellelhető korabeli dokumentum.

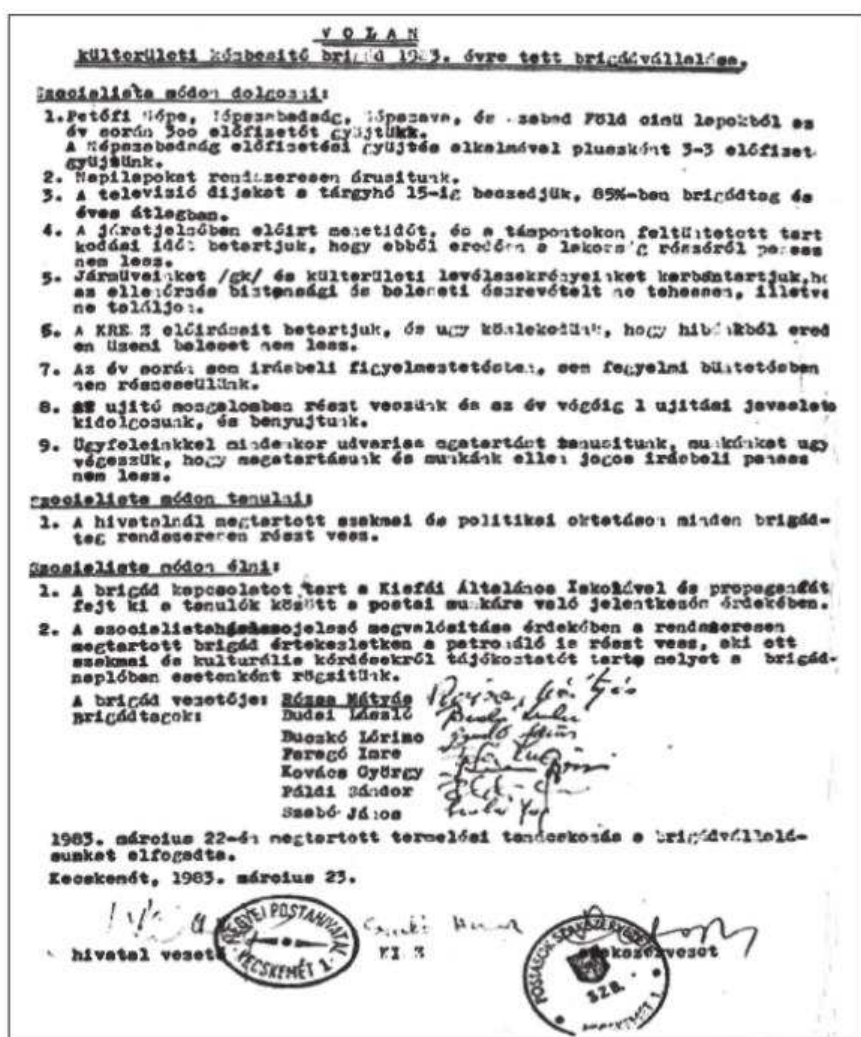
A régi épületet 1985-ben felújították. Az épületrészben a csomagfelvétel, a hírlaposztály és hírlapkiosztás működött.

A létesítmény korszerűsítése után a munkavállalók méltó körülmények között végezheték munkájukat.

Az 1980-as évek

A nyolcvanas évek első felében élénk brigádelet volt a postán, munkaverseny zajlott a „szocialista brigád” címért. Ezt tanúsítja a „Volán” brigád 1983-ból fennmaradt naplója. Ebben a brigádban a tagságot külterületi kezelők alkották. Fontos volt számukra a hírlapelőfizetés-gyűjtés, -árusítás, a takarékbetét-gyűjtés, a televízió-díjak beszedése, a járatjelzőben előírt menetidő és a támponton való tartózkodási idő betartása, a járművek karbantartása, a biztonságos közlekedés, a szabályos munkavégzés és az ügyfélcentrikus magatartás.

A brigádok újító mozgalomban vettek részt, vállalták, hogy év végéig egy-egy újítási javaslatot kidolgoznak. Vállalták a szakmai, politikai oktatásokon, kulturális programokon való rendszeres részvételt. Felvették a kapcsolatot egy-egy általános iskolával, a tanulókat a munkaerő utánpótlás reményében tájékoztatták a postai munkáról. Havi rendszerességgel tartottak brigádértekezleteket, ahol értékelték a teljesítést, megvitatták a hazai és a nemzetközi politikai eseményeket és néhány szakmai problémát. Brigádértekezleten megbeszélték például azt, hogy a karácsonyi forgalom lebonyolításában milyen önkéntes vállalást tesz a brigád (korábban jönnek be dolgozni, segítenek a rovincsolásban és az osztásban, stb.). Félévenként írásban, a brigádnaplóban tételesen rögzítették a vállalások teljesítését. Az osztályvezető, az SZB-titkár, a munkaverseny-előadó és a postavezető minősítette a féléves munkát rövid szöveges véleményezéssel.

A brigádtagok szabadidejükben emlékezetes kirándulásokat szerveztek, amelyeknek már abban az időben is komoly csapatépítő szerepük volt.

Rendszeresen részt vettek egy-egy kulturális programon, pl. kiállítás, előadás megtekintése, múzeumlátogatás. A résztvevők még ma is boldogan mesélik az élményeiket, és mutogatják az akkor készült képeket. A vállalások alapvető céljának ezt tekintették: „szocialista módon dolgozni, szocialista módon tanulni, szocialista módon élni”.⁸

A nyolcvanas években a technikai fejlődés a posta területén is utat tört magának. Ebben az időszakban látták el a felvételi munkahelyeket számítógéppel, amelyen eleinte az úgynevezett „Szombathelyi rendszer”, majd a későbbiekben az „Egri rendszer” működött a „mindent egy helyen” szolgáltatással. Kezdetben lassú volt az ügyfélkiszolgálás, és készleteltérés miatt naponta majdnem minden kézิปénztárt rovincsolni kellett. A későbbiek folyamán a küldemény-felvételi rész visszaállt manuális felvételre, és az Egri rendszer csak a pénzfelvételi munkahelyeken működött.

Szakmai vetélkedők tették izgalmasabbá a hétköznapokat, pl. évenként a „Szakma Ifjú Mestere” verseny, ami igen szerteágazó általános és szakmai műveltséget igénylő kihívás volt.

⁸ Volán brigád naplója, 1983. március 23.

A mellékelt képen az 1988. december 2-17. között megrendezett, KISZ által kezdeményezett, „Csenget a postás” elnevezésű szakmai verseny díjátadóját láthatjuk.

Számtalan oklevél és emléklap bizonyítja a dolgozók rátermettségét és aktivitását.

Az 1986-os brigádnaplókban a korábbiakhoz képest új célok is megfogalmazódtak, többek között a bevételek fokozása, a pontos és udvarias szolgáltatás biztosítása, jó kollektív szellem kialakítása és a legalább 4-es szakmai minősítési szint elérése.

EMLÉKLAP

KECSKEMÉT I.
Postahivatal csapatának

"KI TUD TÖBBET KÉZESÍTŐSZOLGÁLTATÓL?"
c. szakmai-politikai vetélkedőn
való részvételért

Szeged, 1985. november 23.

Szepesti Postahivatal
Művelődési Bizottság

Sándor Sándor
a Művelődési Bizottság
társelnöke

titkára

A vállalások között megjelent a kézbesítők-nél az egymás körzetében való segítségnyújtás szükség esetén, új dolgozók betanítása, beteglátogatás, a nyugdíjas szaktársakkal rendszeres kapcsolattartás, karitatív tevékenység, például kórházsegítő felhíváshoz való csatlakozás, társadalmi munka, stb.

Más postán dolgozó, rászoruló kolléga támogatásához is segítséget nyújtottak a brigádok, ha felhívás érkezett.

A Kossuth brigád tagjai (belterületi kézbesítők) az 1987. évi vállalásaik között fontosnak tartották megfogal-

Kedves Brigádvezető Szaktárs!

Lakitelek posta vezetője egy mozgássérült/járóképtelen/nyugdíjas postás megsegítését kéri azzal, hogy jó lenne részére egy tolókcscit szerezni./a nyugdíjas 82 éves, nyugdíja 3.200.-Ft/Sikerült is felderíteni egy használt tolókcscit 11.000.-Ft. értékben.

A hivatal vezetése ez ügyben fordul a hivatal szocialista brigádjaihoz azzal, hogy közös összefogással meg kellene venni a tolókcscit. És ha már nem kell Baranyi János nyugdíjasnak, azükség esetében azt tovább lehet adni másik mozgássérültnek.

A vételárat hisztonitani tudjuk, ha minden brigádtag 10.-Ft-al járul hozzá a megvételhez. Ezért kérem a brigádvezetőket, beszéljék meg a k 10.-Ft-os hozzájárulást. Ha a brigád megazavazza, kérem a 10.-Ft összezedését aug.31-ig, és azt az osztályvezetőnek adja át.

A döntés végeredményét a brigádnaplóban kérem rögzíteni.

Segítségüket előre is köszönöm.

Kecskemét, 1987. aug. 26.

Sándor Sándor
hivatalvezető

Fejezetek Kecskemét postatörténetéből

mazni a következőket: „Vállaljuk, hogy a küldeményeket a címhelyen kézbesítjük, indokolatlan letétbe helyezést az ellenőrzés nem állapít meg.”⁹ Az írás nyomtatékosította a vállalást. Sajnos, akadt olyan kolléga, akinek a munkamórája miatt indokolt volt megfogalmazni ezt az egyébként magától értetődőnek tűnő vállalást.

<p style="text-align: center;">KOSSUTH /belterületi kézbesítő/ <u>szocialista brigád</u></p> <p style="text-align: center;">1987 évi munkaverseny vállalása.</p> <p><u>Céltűzésünk:</u> brigádunk az MSZP KB.1986 novemberi határozata szerint, a Jubileumi év szellemében és a Postaigazgatóság céltűzéseinek megvalósítása érdekében teszi meg vállalásait. Feladatul tűzzük ki a minőségi munka további javítását és a gazdasági eredmények növelését, a jó kollektív szellem kialakítását.</p> <p><u>Szocialista módon dolgozni:</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1./Ügyfelelínkhöz mindenkor udvariasak leszünk. Munkánkat úgy végezzük, hogy magatartásunk ellen jogos panasz nem lesz, és az év során fegyelmi büntetésben vagy írásbeli figyelmeztetésben nem részesülünk. 2./A bevételek fokozása érdekében a különkezelt lapokból az év során 35 db. új előfizetőt gyűjtünk. 3./A takarékbetét állomány emelése érdekében 700.000.-Ft értékben takarékbetétet gyűjtünk. 4./A biztonságos kézbesítési szabályokat betartjuk, a ránk bízott értékekre vigyázunk és gondosan kezeljük azokat, hogy az ellenőrzés mulasztást ne állapítson meg. 5./A pénztári eltérések vizsgálata során a brigád tagjai terhére visszaélés megállapítására nem kerül sor, és a pénztári eltérés a bázishoz viszonyítva nem emelkedik. 6./A munkavédelmi órszámot élővé tesszük. A használatra adott kerékpárokat úgy tartjuk karban, hogy az ellenőrzés hiányosságát nem állapít meg az újításhoz vezető mulasztást nem lesz. 7./Vállaljuk, hogy a küldeményeket a címhelyen kézbesítjük, indokolatlan letétbehelyezést az ellenőrzés nem állapít meg. 8./A TV díjakat határidőre és 96.5 % átlagban rendszeresen beszedjük. 	<p><u>Szocialista módon tanulni:</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1./A hivatalnál tartandó szakmai és politikai oktatáson rendszeresen részt veszünk. 2./A brigádunkból Tóth Tibor vállalja, hogy szakmunkásképző iskolában magasabb szakmai végzettséget szerez. 3./A Jubileumi év alkalmával vállaljuk, hogy részt veszünk egy a jubileummal kapcsolatos vetélkedőn, valamint 4 kulturális rendezvényen, városi tömegmegmozduláson részt veszünk. <p><u>Szocialista módon élni:</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1./A folyamatos kézbesítést biztosítjuk azaz, hogy betegség vagy szabadság miatt távollévő brigádtársunkat helyettesítjük. 2./A szocialista brigád hármas jelszavának érvényesítése érdekében egymást megbecsüljük, segítjük, a hozzánk kerülő új dolgozót betanítjuk, hogy minél előbb megtanulja a szükséges szakmai munkát, és szabályokat. 3./Patronáljuk Koncz József idős nyugdíjas szaktársunkat. Meglátogatjuk, szükség esetén segítséget nyújtunk és tájékoztatjuk munkánk állásáról. <p style="text-align: center;">Kecskemét, 1987 március 4.</p> <table style="width: 100%; border: none;"> <tr> <td style="width: 33%; border: none;">[Signature]</td> <td style="width: 33%; border: none; text-align: center;">[Stamp]</td> <td style="width: 33%; border: none;">[Signature]</td> </tr> <tr> <td style="border: none;">SZB. titkár</td> <td style="border: none; text-align: center;">hivatalvezető</td> <td style="border: none;">brigádvezető</td> </tr> </table> <table style="width: 100%; border: none; margin-top: 10px;"> <tr> <td style="width: 15%; border: none;">Brigádvezető</td> <td style="width: 5%; border: none;">:</td> <td style="border: none;">[Signature]</td> </tr> <tr> <td style="border: none;">Naplóvezető</td> <td style="border: none;">:</td> <td style="border: none;">[Signature]</td> </tr> <tr> <td style="border: none;">Brigádtagok</td> <td style="border: none;">:</td> <td style="border: none;">[Signature]</td> </tr> <tr> <td style="border: none;"></td> <td style="border: none;">:</td> <td style="border: none;">[Signature]</td> </tr> <tr> <td style="border: none;"></td> <td style="border: none;">:</td> <td style="border: none;">[Signature]</td> </tr> <tr> <td style="border: none;"></td> <td style="border: none;">:</td> <td style="border: none;">[Signature]</td> </tr> </table>	[Signature]	[Stamp]	[Signature]	SZB. titkár	hivatalvezető	brigádvezető	Brigádvezető	:	[Signature]	Naplóvezető	:	[Signature]	Brigádtagok	:	[Signature]		:	[Signature]		:	[Signature]		:	[Signature]
[Signature]	[Stamp]	[Signature]																							
SZB. titkár	hivatalvezető	brigádvezető																							
Brigádvezető	:	[Signature]																							
Naplóvezető	:	[Signature]																							
Brigádtagok	:	[Signature]																							
	:	[Signature]																							
	:	[Signature]																							
	:	[Signature]																							

1987-ben Kecskemét 1 posta elnyerte a „Kiváló Hivatal” címet. A termelési tanácskozások, amiket később munkaértekezletnek neveztek, az igazgatóság képviselőjének részvételével zajlottak.

1988-ban létesült a Postabank és Takarékpénztár Rt. Ebben az időben valutaváltást is végzett a posta. Érdekes, hogy a rendszerváltást követően volt olyan időszak, amikor a főpénztárban több volt a rubel, mint a forint – emlékeznek vissza a dolgozók.

Az 1990-es évek

1990. január 1-jén az egységes Magyar Posta három önálló társasággá alakult. Létrejött a Magyar Posta Vállalat, a Magyar Távközlési Vállalat és a Magyar Műsorszóró Vállalat.

Ez a változás az addigi egységes postai és távközlési szervezet szétválását okozta. A közös használatú épületekben meghatározták a tulajdoni hányadokat. Így történt ez Kecskemét 1 postán is.

⁹ Kossuth szocialista brigád naplója, 1987. évi vállalás

A hírlaposztály az új épület első emeletén kapott helyet, mert a szétválás következtében a régi épület földszintje is – ahol korábban voltak – a MATÁV-hoz került.

1992-ben megalakult a DÉLHIR Rt., és átvette a postától a hírlapok árusításával kapcsolatos feladatokat. Ekkor vezették be a postán a számítógépes adatkezelést az előfizetéses hírlapszolgálatban. A kezdeti nehézségek után az előfizetők számítógépen történő nyilvántartása sok új lehetőséget kínált. A hírlapfelelősök már inkább adatrögzítők lettek, számítógépek segítségével, a megfelelő adatok felvitelével, a programok szakszerű kezelésével végezték el ugyanazt a munkát, mint elődeik. Az egyre jobb szoftverek és hardverek lehetővé tették, hogy Kecskemét 1 posta folyamatosan átvegye Bács-Kiskun megye összes postájának hírlap-előfizetési nyilvántartását. A megyében működő 114 postának itt készültek a hírlap-előfizetési számlái, az elszámolások, járásfüzetek, kiosztók, leltárok, statisztikai kigyűjtések, stb. A hírlaposztály vezetését Kecskemét 1 postán több éven keresztül Bujdosó Mária látta el.

1993. október 19-én bombarobbantással fenyegette meg egy ismeretlen telefonáló a kecskeméti nagypostát. A rendőrség azonnal lezárta az épületet, különleges egységük robbanószerek-kereső kutya segítségével kutatott az épületben. Szerencsére semmit sem találtak. – *A posta műszakilag felkészült arra, hogy a következő ilyen „tréfánál” rögzítsék a hívást* – hívta fel az olvasók figyelmét az eseményről hírt adó Petőfi Népe.

1994. január 1-jétől vezették be a Magyar Postánál a Napi Elszámolási Rendszert. A posták – Kecskemét 1 is – ettől kezdve havi pénztárszámadás helyett napi pénztárjelentést készítettek, amit naponta kellett továbbítani a PEK részére. 1994. augusztus 1-jétől a Szegedi Postaigazgatóság a rendszer működését azzal könnyítette, hogy a régió minden postáját számítógéppel látta el. A posták a napi forgalmukról készített jelentést számítógépen továbbították az adatgyűjtő postához, majd a megyei 1. sz. postához, ahonnan az összesített adatok a Szegedi Postaigazgatóság Felülvizsgáló Irodájához kerültek, így ott naprakész adatok keletkeztek a bevételekről és a kiadásokról.

Kecskemét 1 posta új épületének első nagyobb átalakítására a zártrendszerű készpénz-feldolgozási tevékenység bevezetésével került sor. A 10 munkahelyes feldolgozó-helyiségben kezdetben 47 posta készpénzbeszolgáltatását dolgozták fel, és készítettek számukra ellátmányt, majd 1994. január 1-jével, amikor ez a tevékenység a megye többi postáján megszűnt, a Bács-Kiskun megyében lévő 183 posta mindegyike Kecskemét 1 postának szolgáltatta be a felesleges pénzkészletét, és innen igényelt ellátmányt. A szolgálat zavartalan ellátását 2 asztalvezető és 10 pénzolvasó biztosította. A posta a helyi MNB-től vett fel pénzellátmányt, és a készpénzfelesleget oda szolgáltatta be, napi kapcsolatban állva a pénztintézzel. 2001. október 8-tól ez a tevékenység megszűnt a postán. 2010-ben 11 manuális posta ellátmányigényét és készpénzmaradvány-tüллépését rögzíti a posta az IPH-rendszerben. A JNT Security Kft. részére, Szegedre szolgáltatja be saját készpénz-feleslegét, és onnan kap készpénz-ellátmányt.

Zsákos befizetést is fogadott a posta, illetve pénzgyűjtést végzett több telephelyen (benzinkutak, áruházak). Jellemző volt a pénztintézetekhez történő pénzkiszállítás is. Fegyverviselési engedéllyel rendelkező kollégáink kísérték a szállítmányokat. Az idők folyamán ezek a tevékenységek is megszűntek.

1997 márciusában az úgynevezett Postabank-pánik miatt jelentős ügyfélvesztés következett be a pénzügyi szolgáltatások terén. A betétesek tömegei vették ki megtakarított pénzüket. Az esemény emlékezetes a Kecskemét 1 postán dolgozók számára is. A posta pénteken éjjelig volt nyitva, és szombaton is 16:00 órákor zárt. A nagy tömeg ellenére a munkatársak türelmes és lelkiismeretes munkavégzésének köszönhetően ügyfélpanasz nem fordult elő, és minden kifizetési igényt teljesíteni tudtak.

A Magyar Posta Rt. 1997. október 16-án arról tájékoztatta Kecskemét város jegyzőjét, hogy november 28-tól megszünteti a kecskeméti-méntelevi fiókposták működését. „A csekély igénybevétellel és a méltánytalan elhelyezéssel indokolja a posták elmozdítását. November 28-ától a méntelevi vegyesboltnál a külterületi kezelő 60 perces felvételi tevékenységet lát majd el. Méntelek belterületén a házhoz kézbesítést vezet be, a külterületen pedig a kézbesítést továbbra is mozgószolgalat útján látja el a Posta” – adta hírül a Petőfi Népe.

1998-ra a készpénzfelvételi munkahelyeket POS-terminállal szerelték fel. A bankkártyával rendelkezők ettől kezdve a folyószámlájukról készpénzt vehettek fel a postán.

A megfelelő készpénz-gazdálkodás érdekében az igazgatóság szabályozta a posták maximális készpénzmaradványát.

Az ezredforduló után

2000. január 24-én a Pólus Róna bevásárló központban Kecskemét 1. posta kihelyezett munkahelyként üzletházi szolgáltató hely létesült. Miután Auchan áruház is nyílt az épületben, egyre nagyobb lett a forgalom, a munkahely 2002. január 1-jétől önálló postává vált.

2000. április 3-án a rendőrkapitányságon is létrejött egy kirendeltség, amely 2001. január 1-ig működött.

Potz Lajosné postavezető szorgalmazta Kecskemét 1. posta felvételi termének klimatizálását. Vezetése alatt készült el a főbejárat új fotocellás ajtaja. Mindez az ügyfelek és a dolgozók komfortérzetét jelentősen javította.

Új szolgáltatások jelentek meg, például a kereskedelmi tevékenység, amelynek sokáig nem volt kialakított munkahelye, de növekvő igény jelentkezett az ügyféltérbe kitelepült árusításra. Egyre nagyobb árukészlettel rendelkezett a posta. A közönségtérben a reggeli kirakatozás és

délutáni elpakolás nagyon munkaigényes volt, így felmerült az ötlet, hogy az ügyféltérben lévő két telefonfülke közötti üres helyen kialakítható lenne egy zárható postabolt, ahol megfelelő árukészlettel, kulturált formában lenne lehetőség az árusításra. A postabolt ötlete hamarosan megvalósult. Az ügyfelek által jól látható helyen, bőséges árukészlettel áll az igénybevevők rendelkezésére, totó-lottó szolgáltatással, fénymásolással.

A helyi Gong Rádió éveken keresztül havi rendszerességgel adott tájékoztatást az aktuális postai szolgáltatásokról.

Kecskemét 1. postán segédtiszti tanfolyamot szerveztek. Néhány tapasztalt munkatárs, köztük a postavezető is óraadóként osztotta meg szakmai ismereteit a tanulókkal.

2002-ben új funkciót kapott a régi postaépület földszinti része, mert a posta visszakapta

az épületrészt a MATÁV-tól. Ide került a postahelyi kézbesítés és a dinamikusan fejlődő Kecskemét igényeihez igazodó 800 postafiók (az előző helyen 460 fiók volt), a hírlapügyműhely és az ügyfélszolgálati iroda. A munkatársak tágasabb, kényelmesebb, kulturáltabb környezetben kézbesítik a küldeményeket, intézik az ügyfelek fiókbérlettel, meghatalmazással, panasszal kapcsolatos ügyeit. Az átalakítással lehetővé vált a tömeges feladók teljes elkülönítése.

2003-ban, a Magyar Posta Modernizációs Programjában az értékesítés-orientált hálózat kialakítása is célként fogalmazódott meg. Ennek érdekében a postaépületeket, ügyféltereket a modern kor elvárásainak megfelelően alakítják át. Ismét felmerült a Kecskemét 1 posta felújítására, átépítésére vonatkozó igény is. Az épület mára már elhasználódott, nem ügyfélbarát, nem biztosítja az értékesítési feltételeket, nem felel meg a technológiai folyamatoknak. Elkezdődtek az átépítést, illetve az új posta építését megelőző felmérések.

2002-ben a Postabank rövid időre a Magyar Posta tulajdonába került. A kormányváltás után az államtól az Erste Bank megvásárolta a Postabankot, és beolvasztotta saját szervezetébe. A posta az Erste Bank pénzügyi szolgáltatásainak közvetítésébe kapcsolódott be. A kijelölt postahelyekkel a bank on-line banki kapcsolatot létesített. A postákon a banki és pénzügyi szolgáltatásokat számítógéppel támogatott, ún. dedikált munkahelyeken tudják igénybe venni az ügyfelek. Mára már folyószámla-, nyugdíjszámla-, vállalkozói számla szolgáltatások, személyi kölcsönök, hitelkártya, elektronikus betét, befektetési jegy is elérhető a Kecskemét 1 postán.

A létszámgazdálkodás miatt szükségessé vált az ügyfélterben kialakított postabolt és a korábban is működő hírlapbolt összevonása, ezzel egy időben a postabolt megszüntetése és a hírlapbolt kismértékű átalakítása. Korábban mindkét munkahely kétműszakos munkarendben üzemelt, így a változtatást követően két dolgozót átcsoportosíthattak más munkaterületre.

2003-tól folyamatosan egyre több dolgozót láttak el szolgálati mobiltelefonnal, köztük kézbesítőket is, ami a veszélyesebb járásokban kézbesítő kollégák biztonságérzetét jelentősen megnövelte.

2003. február 21-én kapcsolódott be Kecskemét 1 posta az IPH technológiai rendszerbe. Ez az informatikai fejlesztés alapjaiban változtatta meg a postai munkát minden területen. Nagyon sok adminisztrációs munka megszűnt, illetve jelentősen csökkent vagy átalakult. Minden felvételi és technológiai munkahelyre számítógép került a szükséges perifériákkal. A számítógépek hálózatba kötöttek működnek, az adatok egy országos adatközpontba futnak be. A rendszer a verzióváltásokkal rugalmasan alkalmazkodik az aktuális igényekhez.

2003-tól értékesíti a posta a Magyar Posta Biztosító és a Magyar Posta Életbiztosító termékeit, illetve szerepet vállal a hazai lakástakarék-pénztárak kínálatának közvetítésében.

2004 végén a posta ügyfélterében plazmatévét szereltek fel. A Plazma Média Kft. műholdas sugárzással lehetőséget biztosít postai és külső reklámfilmek, illetve alacsony gyártási költségű, úgynevezett flash spot animációk (látványos mozgóképek) megjelenítésére.

Az Országos Logisztikai Központ működésbe lépése (2004) után a küldemény-feldolgozás Kecskemét 1 postán is egyszerűbbé vált. Nem kell területi mélységre, kiemelt fiókbérlők részére, illetve két első irányítószám szerint feldolgozni a felvett küldeményeket indítás előtt, helyette a manuális és a gépi feldolgozás szerinti csoportosítás vált fontossá.

2005-től Szeged 1 posta vette át Kecskemét 1 postától a megyei előfizetői hírlapösszesítést. Ismét a helyi előfizetések kezelése, nyilvántartása lett a feladat, a hírlapfelelősök száma egy főre csökkent.

2005-ben indult az Elektronikus Értesítési Rendszer, amely IPH-alapon működik. Ez SMS-ben vagy e-mail-ben értesíti az igénybevevőket a küldemény érkezéséről, kézbesítéséről, postafiókba érkezett küldeményről. Az értesítési adatok rögzítése nagy pontosságot igényel dolgozóink részéről.

2005. június 27-én a keleti régióban elsőként Kecskeméten tartották meg az úgynevezett kézbesítői road show-t, amelyen részt vett dr. Szabó Pál vezérigazgató, Potykiewicz Tamás humánerőforrás gazdálkodási igazgató, Rácz Tamásné, kelet-magyarországi területi igazgató, Torkos László kézbesítési igazgatóhelyettes és a Kelet-Magyarországi Területi Igazgatóság több munkatársa.

Szabó Pál vezérigazgató előadásában egyebek között elmondta: *„A Magyar Posta tulajdonosa, az ÁPV Rt. elfogadta a 2009-ig szóló postai stratégiát. Fontos feladat a postát a nyereségesen működő állami vagyoni körben tartani. A posta közszolgáltató, a 13.000 kézbesítő magatartásával, viselkedésével alakítja a postai arculatot. Nem mindegy, hogy a posta ügyfelek által történő megítélése pozitív vagy negatív. Számtalan versenytárs van már most is jelen a piacon, akik ajánlataikkal elvonják a posta ügyfélkörét. Figyelembe kell venni a munkavégzés során, hogy emberekkel dolgozunk, az ügyfelek jogait törvény szabályozza, szolgáltatást végzünk. Az átláthatóság javítása érdekében 2004 januárjában öt üzletági irányító szervezet jött létre, új termékek bevezetésére vannak kísérletek. A kézbesítők az értékesítést nagymértékben segíthetik. A többletmunkához megfelelő keresetnövekedés is társul. Sokan idegennek érzik, hogy a kézbesítő mozgóárusként tukumáljon mindenfelét, de a posta által kínált szolgáltatásokat az emberek megrendelik. Vidéken a Magyar Posta Biztosítónak vannak a legkedvezőbb feltételei. 160 posta pár nap múlva Erste Bankos munkahelyet indít. Népszerűsíteni kell! A kézbesítőtől elvárható, hogy segítse az eredmények elérését információ szállításával. A jó hírek közé tartozik, hogy a nagyon nehezen teret nyerő elsőbbségi küldemény kézbesítésénél a tapasztalatok és mérések alapján 90%-os teljesítést bevállalhatunk. A közösleges küldemények átfutásiidő-mérései igazolják, hogy a küldemények 95%-át 3 nap alatt kézbesítjük. Ezzel tudunk versenyben maradni. Nemcsak a belföldi, hanem a külföldi versenytársakkal is számolni kell, és az is, hogy a posta társadalmi tényező. A I-V. havi adatok alapján ebben az évben minden a terv szerint halad, a 13. havi bér kifizethető”.¹⁰ Óriási jelentősége volt ennek az értekezletnek, mert a kézbesítők felteheték az őket leginkább foglalkoztató szakmai kérdéseiket, és a felső vezetéstől első kézből kaphattak választ.*

2006. december 1-jétől Kecskemét külterületén a támpontos kézbesítést a házhoz kézbesítés váltotta fel. Ekkor az addigi nyolc külterületi kézbesítőjárás 15-re bővült. A járások kialakítása alapos odafigyelést igényelt. Az ügyfelek részéről pozitív észrevételek voltak, viszont a járásokban történő helyettesítés megoldása nem könnyű. Még mindig jellemző, hogy külterületen azonos cím található több különböző helyen, ezért bizonyos esetekben a lakók neve szerint azonosítják a kézbesítőket a címhelyeket.

¹⁰ Emlékeztető kézbesítői értekezletről, 2005. június 27.

2006-tól működik a forgalomérzékeny beültetés (FÉB) rendszere. A FÉB az IPH rendszer adatainak felhasználásával lehetőséget nyújt a felvételi szolgálat elemzéséhez, amit a posta is rendszeresen felhasznál szolgáltatsszervezéshez.

2007-ben Magyarországon megkezdte munkáját egy új lapterjesztő hálózat, a MédiaLog Fiege Zrt., ezzel a postai hírlapszolgálat átalakult. Azoknak a kiadóknak a termékeit, amelyek tagjai a MédiaLog Fiege Zrt.-nek, csak Kecskemét külterületén kézbesíti a posta. A piacvesztés részleges kompenzálása érdekében – új szolgáltatásként – a MédiaLog megbízásából alvállalkozóként vállalta a Magyar Posta az egyéb településeken a hírlapkézbesítést és a díjbeszedést. Mivel nagymértékben csökkent a kézbesítendő hírlapok darabszáma, a külön hírlapkézbesítő munkakör megszűnt, a hírlapkézbesítési feladatokat a bel- és a külterületi kézbesítők látják el.

A Magyar Posta 2007. január 1-jétől saját leányvállalataként létrehozta a Posta Kézbesítő Szolgáltató és Kereskedelmi Kft-t. Ez a gazdasági társaság alvállalkozók – Kecskeméten a Bács Média Kft. – bevonásával végzi reklámkiadványok kézbesítését.

Az OLK egyre jobban segíti a posták munkáját, a gépi feldolgozásra alkalmas küldemények kézbesítő-járára rendezve érkeznek a postához, a feldolgozásban tevékenykedők létszáma az elvégzendő munkával arányosan csökkent.

2007. január 1-jétől a posták régi, I-VI. osztályos besorolási rendszerét új kategorizálás váltotta fel, amely nem a dolgozói létszámot, hanem az adott postahely üzleti, értékesítési potenciálját veszi alapul. Kecskemét 1 posta a legnagyobb forgalmat bonyolító, ún. „A” típusú posták közé tartozik.

2009. július 7-én a dedikált munkahely mellett tárgyalási lehetőséget biztosító, személyre szabott tanácsadó helyet, ún. „Posta Pénzügyi Megoldások” (PPM) munkahelyet alakítottak ki a posta ügyfélszolgálatában. Célja a minőségi ügyfélszolgálat. A munkatárs ezen a munkahelyen a banki körülményekhez hasonló környezetben foglalkozhat az ügyfelekkel. A tanácsadó munkahely fő funkciója az értékesítési beszélgetések lefolytatása, a szerződések előkészítése és megkötése.

A postára betérő ügyfeleknek – a felvételi ablakoktól történő átirányítás után – a PPM munkahelyen adnak bővebb tájékoztatást. Amennyiben az időpont nem alkalmas az ügyfélnek az adott termékkel kapcsolatos információk meghallgatására, új időpont egyeztetésére törekszik a posta munkatársa. A dolgozó feladata még a telefonos állományápolás, minden olyan értékesítési, befektetési folyamattal kapcsolatos tájékoztatás, ami készpénzkezelést nem igényel. A PPM munkahely kialakításánál fő szempont volt a tárgyaláshoz a diszkréció lehetőségének biztosítása, a készpénzes tranzakciónál pedig emellett a soronkívüliség lehetősége is (a főpénztárban). A munkahely ellátja a postai betétek elhelyezésével, biztosítások kötésével, lakástakarék-ügyintézésével, személyi kölcsön ügyintézésével, kisvállalkozói hitel értékesítésével, biztosításokkal kapcsolatos, panaszkezeléssel járó feladatokat is.

2009-ben a posta Kecskeméten is lecserélte a régi levélgyűjtő szekrényeket. Az új típusúból a korábbiaknál kevesebbet szereltek fel, természetesen a törvényi előírások és az ügyféligények figyelembe vétele mellett. A cserék idején a helyi média is foglalkozott a témával. Az ügyfelek kezdetben néhány fel- és leszerelési hellyel kapcsolatban elégedetlenségüknek adtak hangot, de hamarosan megszokták az új felszerelési helyeket. Az új levélsekre nyek nagyobb bedobónyilással rendelkeznek, és a mozgáskorlátozottak számára is elérhető magasságban vannak felszerelve. Változás, hogy míg korábban a városban lévő levélsekre nyek jelentős részét a Posta Feldolgozó Üzem dolgozói üritették, az új levélsekre nyeket Kecskemét 1 posta kézbesítői üritik.

2009-ben Kecskemét 1 postán is egységes módon rögzítették a Postai Járásnyilvántartó Rendszerben a kézbesítőjárások adatait. Az informatikai program geokódolt formában tartalmazza Magyarország összes bel- és külterületi címhelyét, a levélgyűjtő szekrények adatait. Három munkatárs lelkiismeretes munkával, nagy odafigyeléssel, a meghatározott határidőre végezte el a feladatot.

Részt vett a posta a délutáni házhözkezesítési pilotban (kísérletben), amikor másfél hónapon keresztül a kijelölt járásokban a kézbesítés csúsztatott módon, reggel helyett később kezdődött. Az eredmény bizonyos járásokban növelte a házhöz kezesítési arányt, de az ügyfelek részéről több negatív észrevétel is felmerült. Írásunk lezárásáig, 2010 nyaráig nem került bevezetésre a tesztelt rendszer egyik formája sem.

IPH-alapon kialakultak bizonyos elektronikus szolgáltatások és az azokat kezelő rendszerek. Az egyszerűsített utánvételes (EUV) küldemény esetében a beszedett utánvételi összeget a posta nem papíralapon kezeli, hanem az IPH-rendszer kézbesítési adatai alapján számolja el, és utalja a megbízónak a beszedett utánvételi összeget. Ezzel kapcsolatban Kecskemét 1 postának adatrögzítési feladatai is vannak 33 másik posta vonatkozásában.

2009-ben megtörtént a kézbesítő értékesítés-ösztönző rendszerének (KÉK) kialakítása és bevezetése. Kecskemét 1 postán 22 értékesítő kézbesítő van, akik meghatározott teljesítés után megkapják az előírt ösztönzöt. A címközvetítő kézbesítők (43 fő) 8-10 fős csoportokra vannak osztva. A csoportvezetők heti rendszerességgel tartanak oktatásokat, amelyek tartalmazznak termékismeretet, eladástechnikát és aktualitásokat egyaránt.

Új kerékpárokat kaptak a kézbesítők. Nem mindegyikük tudott felhőtlenül örülni ennek, mert az új biciklik nem rendelkeznek rugózással, és könnyen kiszakadnak a küldeménytartó dobozok. A javításokat a korábbiakkal ellentétben a Postaautó Duna Kft-től lehet megrendelni (korábban a szerelővel közvetlen kapcsolatban a posta volt).

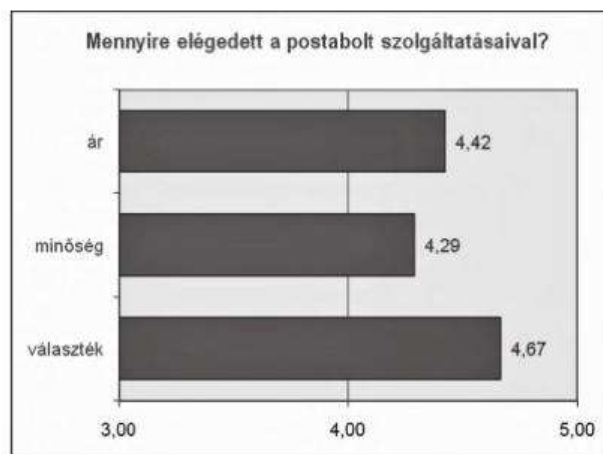
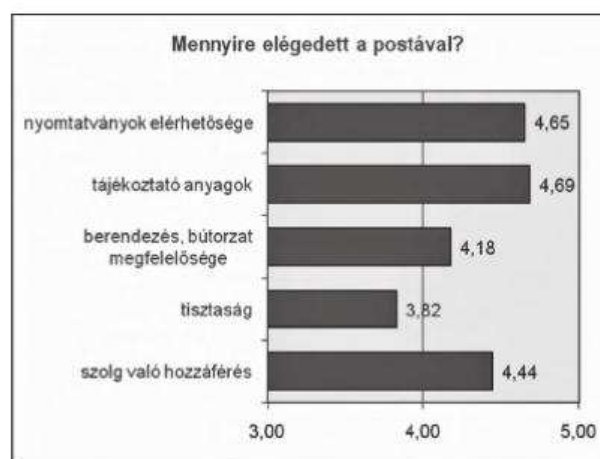

A kialakított rendszer következetes alkalmazása mellett a teljesítés az ábra szerint alakult. Jelenleg 18 információgyűjtő kézbesítő van a postán, akik az értékesítésbe nem kapcsolódtak be.

2010-ben Kecskemét 1 postán is megtörtént a középvezetők és felvevők értékesítésösztönző rendszerének bevezetése. A postavezető személyenkénti elbeszélgetés során egyeztetett minden érintettel.

Mára nagyon sok, korábban manuálisan végzett tevékenységet számítógépprogram egyszerűsít. Ilyenek: KMER, RKR, TKR, Q04, Dashboard, EPER.¹¹

Az ügyfél-elégedettséget a posta – helyi kezdeményezésre – kérdőívek segítségével méri. A kézbesítésre vonatkozó kérdőíveket a külső ellenőrzés alkalmával azoknak az ügyfeleknek a levélszekrényében helyezi el az ellenőr, akiket nem talált otthon. Az ügyfelek a kérdőíven nyilatkoznak az ellenőrizendő küldemény kézbesítési körülményeiről, egyben a kézbesítés minőségéről, az esetleges problémákról, és véleményüket postai úton juttatják el, a mellékelt válaszbortékban. A felvételi szolgálatra vonatkozóan 2010 júliusában mértük az ügyfelek elégedettségét. Az alábbi eredmény a felvételi teremben várakozó ügyfelek, illetve a külső ellenőrzés során megszólított ügyfelek véleményét tükrözi. A megkérdezettek 1-től 5-ig terjedően adhattak pontszámot a kérdésekre, attól függően, hogy mennyire elégedettek a szolgáltatással.

¹¹ KMER = Kártérítési Megelőzési Rendszer, RKR = Reklamáció Kezelő Rendszer, TKR = Tudakozvány Kezelő Rendszer, Q04 = Minőségmérési és Ellenőrzési Rendszer, Dashboard = Felvételi és kézbesítési adatok, EPER = Egységes Postai Elemző Rendszer

Fejezetek Kecskemét postatörténetéből

A postások létszáma (2010)

Kecskemét 1 posta jelenlegi statisztikai létszáma 193 fő, ebből belső dolgozó 101, külső 88, egyéb 4 fő. A kézbesítő osztály a legtöbb embert tömörítő osztály, jelenleg 113 főnyi létszámmal.

Az alábbi táblázat szemlélteti a dolgozók iskolai végzettség, illetve életkor szerinti megoszlását:

	létszám	felsőfokú	érettségi	szakmunkás	általános isk.
szellemi	92	16	76	0	0
fizikai	101	2	29	51	19

	létszám	30 év alatti	30-50 év közötti	50 év feletti
szellemi	92	20	63	9
fizikai	101	19	64	18

Szolgáltatásmennyiségi mutatók (2007-2009)

	2007	2008	2009
Felvett levélpostai küldemény (db)	4.586.956	4.200.492	3.800.276
Felvett csomag (db)	25.172	23.931	19.693
Felvett utalvány (db)	1.314.296	1.094.158	1.043.512
Kézbesített levélpostai küldemény (db)	12.457.402	12.609.805	9.069.149
Kézbesített csomag (db)	6.265	2.633	2.906
Kézbesített utalvány (db)	362.657	343.961	338.062

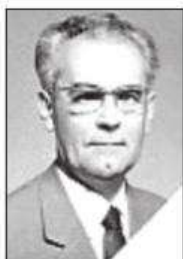

Belső szolgáltatásminőségi mutatók (2007-2009)

	2007	2008	2009
Postai szolgáltatóhelyek ügyfélterében kihelyezett, jogszabályban előírt kötelező tájékoztatók aránya	93,75	97,30	100,00
Postai szolgáltatóhely, közönségtér, arculat megfelelősége	100,00	100,00	100,00
Munkavállalók megjelenésének megfelelősége	92,86	88,89	97,06
Várakozásiidő-mérés eredménye az egyetemes felvételi munkahelyeknél	*	*	9,1
A pénzforgalmi közvetítő tevékenység minőségét közvetlenül befolyásoló hibák	*	0,000	0,000
Értesítők jogszabályban meghatározott kitöltöttségének megfelelőségi aránya	98,84	98,12	98,02
Értesítők teljes kitöltöttségének megfelelőségi aránya	98,87	98,60	97,84
A munkavállalókra és a postára érkezett jogos panaszok száma	31	20	22
A munkavállalókra és a postára érkezett dicsérek száma	4	2	3
Feltárt jogsértések	6	1	0

Kecskemét 1 posta vezetői az 1950-es évektől napjainkig

Lukácsi László (postavezető 1952-1977 között)

Lukácsi László „1935-ben – inséges időben – került a postához. Hivatali beosztása: ideiglenes, létszámfeletti, fizetés nélküli hivatali kiegészítő. Járandósága 5 pengő üzemi jutalék volt, ennek is a felét levonták a betegsegélyzrre. A szülei tartották el. Ez az állapot fél évig tartott, szerencsére, mint cserkész, megtanulta a Morse jeleket, és azt hasznosította a postán. Így nemsokára a távírdán dolgozott.”¹²

1952-től vezette a postát. A fellelhető

dokumentumok azt bizonyítják, hogy irányítása alatt a posta kimagaslóan teljesítette az elvárásokat. 1959-ből és 1960-ból is fennmaradt egy-egy oklevél, ami igazolja, hogy Kecskemét 1 posta büszkén viselte az „ÉLÜZEM” címet.

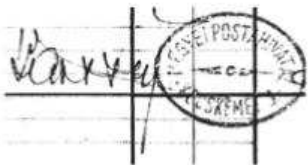

¹² Kecskemét Lapok, 1991. október 18. 4. oldal „Mit mondott a bagdadi kalifa?” K.S.

Bárdóczky Simon (postavezető 1977-1985 között)

Bárdóczky Simon 1926-ban született Kecskeméten. Kereskedelmi szakközépiskolában érettségizett. 1944-ben lépett postai szolgálatba. 1947-ben tiszti alap- és szakvizsgát tett. 1966-ban postavezérigazgatói kitüntetésben részesült. A jobb oldali képen Honvédelmi Érdemérmét vesz át.

Novok Rostás Sándor (postavezető 1985-1995 között)

1935-ben született Mélykúton. 1954-ben érettségizett Kiskunhalason, a Szilády Áron Református Gimnáziumban. 1955-ben elvégezte a középfokú postaforgalmi tanfolyamot, majd rendszeres helyettesként dolgozott Kecskemét 1 posta létszámában. 1955-56-ban katonai szolgálatot teljesített, majd 1959-ben elvégezte a felsőfokú postaforgalmi tanfolyamot. 1960-ig volt rendszeres helyettes, később oktatótiszti. 1964-ben végezte el az oktatótiszti tanfolyamot. 1965. február 1-jétől Kiskörös posta vezetője lett. 1966. június 2-tól Kiskunhalas posta vezetésére kapott megbízást. 1985. szeptember 25-én vette át Kecskemét 1 posta vezetését. Munkáját igazgatói dicsérettel és 1971-ben a Munka Érdemrend ezüst fokozatával ismerték el. Határozott fellépésével eredményesen irányította a posta kollektíváját. Igen jó kapcsolatot épített ki az önkormányzattal, a társadalmi szervezetekkel, a lakossággal. Nagy elszántsággal beszélt rá a fiatalokat arra, hogy tanuljanak, képezzék magukat.

Potz Lajosné (postavezető 1995-2001 között)

1940-ben született Kisújszálláson. 1958-ban Mezőtúron, a Teleki Blanka Leánygimnáziumban érettségizett. 1958 augusztusában sikeres felvételi vizsga után Túrkevére került hat hónapos szakmai gyakorlatra. Elvégezte a segéd-tiszti tanfolyamot Debrecenben. Mezőtúr postán dolgozott, ahol minden szakterületet megismerhetett. 1963-ban sikeresen elvégezte a tiszti tanfolyamot, majd Mezőtúron táviró- és távbeszélő-rendezőként tevékenykedett. Férjhez ment, majd 1967-ben Baja 1 postán távközlési osztályvezetői munkakör ellátásával bízták meg. 1968 és 1983 között Ballószög posta vezetője volt, majd 1983-tól Kecskemét 1 postán előbb távközlési osztályvezetői, később, 1985-től postavezető-helyettesi munkakörre kapott megbízást. 1995-től nevezték ki Kecskemét 1 posta vezetőjének. 2002. február 24-én nyugállományba vonult. Ezután sem szakadt el a postától, 2002. április 1-jétől 2009. május 1-jéig a TESCO postaügynökségen dolgozott. (Nagy szerepe volt 2001-ben a TESCO postaügynökség

megnyitásában.) Kereskedelmi- és iparkamarai tag, a helyi szakirányú középiskola tanulójának vizsgáztatására Kecskeméten minden évben felkérést kap. Nagyon sok kitüntetést kapott, ami igazolja szakmai hozzáértését. 1966-ban elnyerte a Szakma Ifjú Mestere címet, 1981-ben négyszeres Kiváló Dolgozó, 1985-ben és 1986-ban Kiváló Munkáért kitüntetést kapott, majd 1989-ben Igazgatói Dicséretben, 1991-ben és 2001-ben pedig Vezérigazgatói Dicséretben részesült. Irányítása alatt szép eredményeket ért el Kecskemét 1. posta. A képen a posták közötti versenyben nyert ajándékot veszi át Gyimesiné dr. Etsedy Sarolta igazgatónőtől.

Tóth Tímea (postavezető 2001. október 1-jétől)

Tóth Tímea 1967. december 7-én született. 1982-1986 között Dabason, a Táncsics Mihály Gimnázium és Postaforgalmi Szakközépiskolában tanult. 1986-tól Kecskemét 1. postán dolgozott. 1988-ig egyesített felvevő, 1991-ig nagybani értékcikk-árus volt. 1991-1992-ben a szegedi Oktatási Központ létszámába került, mint területi oktatótiszt. 1993-ban elvégezte Győrött a Közlekedési és Távközlési Műszaki Főiskola postaüzemi szakát. 1992-ben visszatért Kecskemét 1. postához, ahol 1995-ig a postaosztály vezetésével bízták meg, 2001-ig postavezető helyettesként dolgozott, amikor kinevezték postavezetőnek. 1996-ban Vezérigazgatói Dicséret kitüntetést kapott.

KÉPEK AZ ELŐZŐ POSTÁS NEMZEDÉKEK ÉLETÉBŐL

Bera János képei

1950-60-as évek

Május elseji felvonulás az 1980-as években

Salgó György, Loboda Imre, Bárdóczky Simon, Csinger István,
Gyenes Géza, Molnár József, Szabó János, Koncz József

Salgó György, Loboda Imre, Bárdóczky Simon, Csinger István, Gyenes Géza,
Csernák Ferenc, Koncz József, Molnár József, Bera János

Bárdóczky Simon, Dugár Dénes, Bera János, Simon István, Koncz József

Az első postás szocialista munkabrigád: balról jobbra Fekete Mátyás, Kőszeghy Károly, Kovács Sándor, Ignác Antal (brigádvezető), Sárközi Elek, Bera János

Sportélet

A focicsapat

Kerékpárosok, Bera János és barátja

Kollégák

Bera János, Bárdóczky Simon műszerész, Szantner György szakszervezeti titkár

Kovács Sándor, Ignác Antal, Virág József, Sárközi Elek, Kőszegi Károly, Bera János
(1968 előtt)

A régi posta udvarán 1957-ben

Sánta Eszter

Földi Rózsa, Sánta Eszter

Közösségi élet, kirándulások

Lakitelek, 1956

Tiszaug, 1956. augusztus

Kirándulás a Műkertbe, 1950-es évek

Budapest-Esztergom, 1962
Novok Rostás Sándor, Csinger Istvánné

Bécsi kirándulás, 1965

Szentendre, 1960-as évek

Aggtelek, 1960-as évek

Duna-kanyar, 1960-as évek vége

Duna-kanyar, 1960-as évek vége

Fejezetek Kecskemét postatörténetéből

Tóth Tibor, Kerekes József, Sipka Mihály, Tóth Imre

Töserdőben, 1980. október 4.

A Hortobágyon

Oklevél

Dolgozók

Az ügyfélszolgálati iroda dolgozói a postaépület előtt, 1994. május
Péli Mária, Dr. Homokiné Horváth Gabriella, Csinger Istvánné, Somodi Istvánné, Telegdi Sándorné

A kézbesítőosztály csoportképe, 2002
Első álló sorban középen Tóth Tímea postavezetővel

Képek, események a mai postások életéből

2007-ben tortával ünnepelte a posta a városban évről évre nagy népszerűségnek örvendő **Mikulás-futár** szolgáltatás 10. születésnapját. 1997. decemberében mentek először postás-Mikulások a gyermekekhez Kecskeméten. Azóta minden évben több napon keresztül, öt-hat Mikulás járja krampuszaival a várost eme nevezetes ünnep idején. Az ügyfelek már szeptembertől feliratkozhatnak, egyeztetethetik a látogatás időpontját a „Mikulás titkárnőjénél”. Évente átlagosan 500 gyerekhez jutnak el a kecskeméti postás-Mikulások.

Fejezetek Kecskemét postatörténetéből

A város rendezvényein a posta munkatársai ott vannak, és kiszolgálják a résztvevők postai szolgáltatásokkal kapcsolatos igényeit. Kecskemét 1 posta dolgozói alkalmi postával rendszeresen részt vesznek a kétévente megrendezett nemzetközi repülőnapokon. A rendezvény több százezer látogatót vonz. Legutóbb a Filabuszt is megkapta a posta, amellyel színvonalasabb kiszolgálást és a rendezvényhez méltó megjelenést tudott biztosítani. Az árusítás bevétele az előző évnek a többszörösére növekedett.

A városi **bélyeggyűjtő kör** kiállításain is állandó résztvevő az alkalmi posta.

2004-ben alakult a postás **nyugdíjas klub**. Vezetője Subicz Rozália.

A kecskemétiiek minden hónap első szerdáján találkoznak Kecskemét 1 postán. Hatvan fő a taglétszám. A körzetben élő 260 nyugdíjas részvételére számítva évente szervez nagyszabású találkozót a posta. A nyugdíjas klub tagjai elbeszéléseikkel, régi fényképekkel nagyban segítették a múlt megismerését.

Számítani lehet rájuk akkor is, amikor a postán nagyszámú munkaerőt igénylő feladatok vannak, szívesen áldozzák fel szabadidejüket alkalmanként (például választások idején az értesítők borítékolása). Sokukra igaz a mondás, miszerint: „*aki postás, az szívében örökké postás marad*”.

Komlós Zoltánné, Pál Jenőné, Pék Pálné

Csinger Istvánné, Subicz Rozália, Kiss Istvánné, Ignác Mihályné, Bank Frigyesné, Telegdi Sándorné

Az utóbbi években ismét rendszeressé váltak a posta által szervezett **kirándulások** a csapatépítés érdekében. Az úti célok eddig: Sopron-Bécs, Prága, Bogács-Eger, Villány-Pécs. A munkatársak a kirándulások alkalmával jobban megismerik egymást, hasznos ismeretekkel és kellemes élményekkel térnek haza.

Fejezetek Kecskemét postatörténetéből

Az évente megrendezett **gyermeknapok** emlékeztetése a kicsik és nagyok számára egyaránt. A tapasztalat szerint a gyermekek jól érik magukat, évről évre számon tartják a rendezvény időpontját.

Kecskemét 1 postán 2004 óta év végi bulival zárják az esztendőt. Ha sikeres volt az év, azért, hogy megérdemelten ünnepeljenek, ha meg nem egészen, akkor azért, hogy lezárják az évet, és erőt gyűjtsenek a következő évi feladatokhoz. Legutóbb a postai dolgozók különböző csoportjai adtak elő produkciókat. Volt, aki zenélt, volt, aki énekelt, volt divatbemutató postás egyenruhákkal. Mindenki nagyon jól érezte magát, a nevetésé, a táncé, a jókedvé volt a főszerep.

A postás **sportrendezvényeken** is rendszeresen képviselteti magát Kecskemét 1. posta kollektívája. Büszkéek a sikereikre. Az alábbi eseményeken értek el helyezést:

- 2010 - II. Focifarsang, Miske, 2. helyezés
- 2009 - I. Nemzetközi Focifarsang, Miske, 3. helyezés
- 2009 - Postás Családi Sport és Egészségnap, Szeged, bowling női 2. helyezés, bowling férfi 2. helyezés
- 2008 - Postás Családi Sport és Egészségnap, Szeged, bowling férfi 2. helyezés, labdarúgás férfi 2. helyezés
- 2008 - 5. országos sárkányhajó verseny, Sukoró, 5. helyezés
- 2005 - Postás Területi Sportnap, Szeged, férfi labdarúgás 4. helyezés, legjobb férfi góllövő
- 2002 - Postás Focifarsang, 2. helyezés

Rendszeresen részt vesznek a **rák megelőzése és gyógyítása** támogató-sára rendezett jótékonysági futáson. Annyi jelentkező van a nemes cél érdekében, hogy minden évben külön buszt kell rendelni a kecskeméti postások szám ára.

Fejezetek Kecskemét postatörténetéből

Sukorón 2007-ben és 2008-ban indultak a kecskeméti postások a **sárkányhajó** versenyen, 2007-ben vegyes csapatban, 2008-ban pedig egy teljes hajót Kecskemét 1 posta kapott meg, és az előkelő 5. helyezést érte el. 2010-ben a KECSKEMÉTI SOL sárkányhajó fiestán 3. helyezést értek el.

V. Postás Sárkányhajó Kupa, Sukoró 2008

Fejezetek Kecskemét postatörténetéből

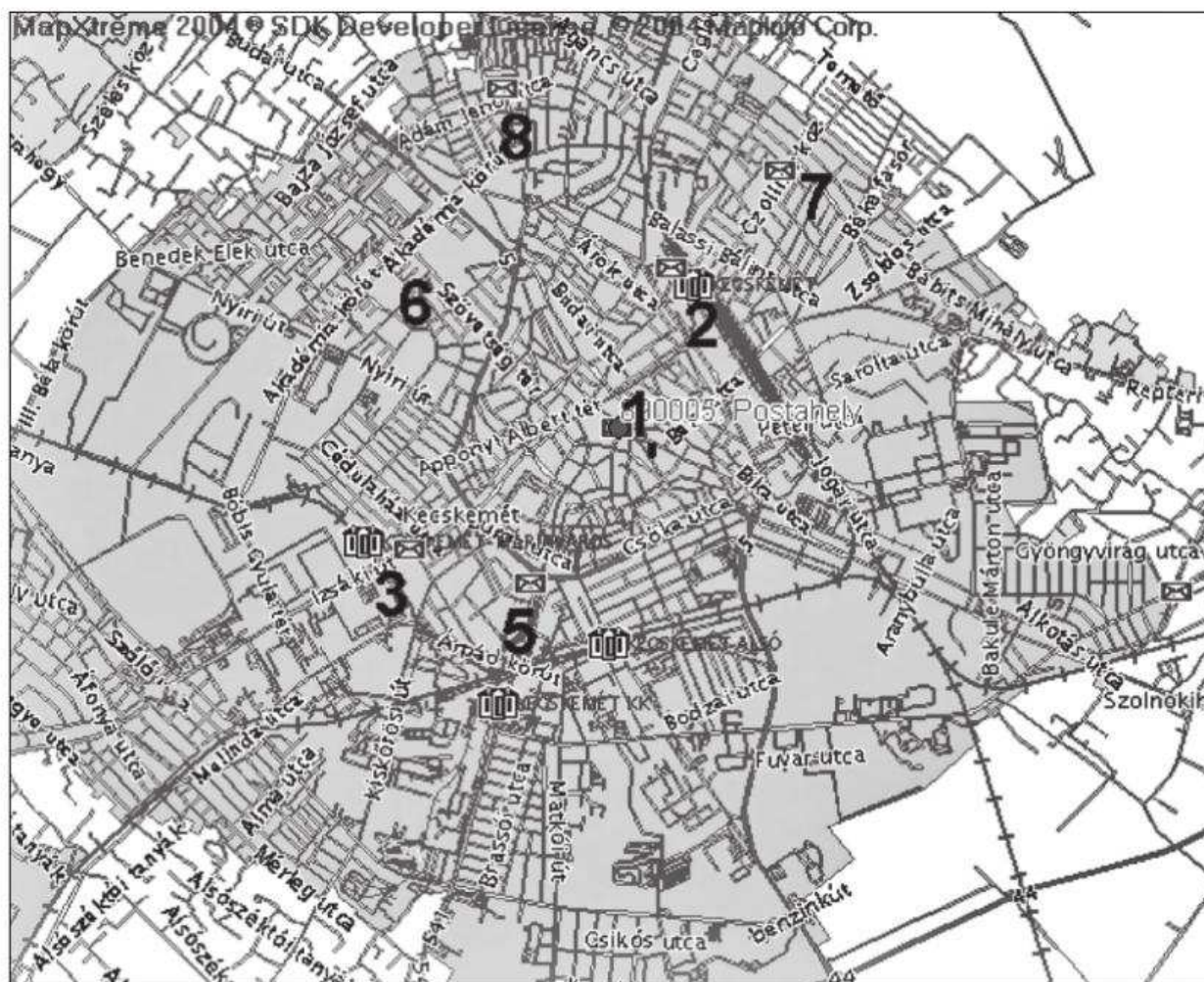
Kecskeméten üzemelő postahelyek alapadatai 2010-ben

Posta neve	Típus	IPH besorolás	Munka-helyek	Címe	Nyitva tartása	
					hétfőtől péntekig	szombat, vasárnap
Kecskemét 1	A	Front Office	26	Kálvin tér 10-12.	08.00-19.00	08.00-12.00
Kecskemét 2	C	Gépes	5	Kodály Z. tér 7.	10.00-18.00	Zárva
Kecskemét 3	C	Gépes	5	Dózsa Gy. út 23.	09.00-17.00	Zárva
Kecskemét 4	C	Manuális	2	Mészoly Gy. u. 4.	08.00-12.00 12.30-16.00	Zárva
Kecskemét 5	C	Gépes	4	Rávagy tér 3.	10.00-18.00	Zárva
Kecskemét 6	B	Gépes	6	Széchenyi sétány 5.	08.00-18.00	Zárva
Kecskemét 7	C	Gépes	5	Czollner köz 44.	09.30-17.30	Zárva
Kecskemét 8	C	Front Office	6	Gázló u. 29/a	09.00-17.00	Zárva
Kecskemét 10- Hetényegyháza	C	Gépes	3	Posta u. 1.	H-K, Cs-P: 08.00-16.00 Sz: 09.00-17.00	Zárva
Kecskemét Pólus Róna	C	Front Office	4	Dunaföldvári út 2.	09.00-19.00	Szo: 09.00-18.00, Vas: 09.00-16.00
Kecskemét Tesco postapartner	D	Manuális	1	Talfája u. 1.	H: 10.00-12.00 13.00-18.30, K-P: 08.00-12.00 13.00-18.30	Szo: 08.00-12.00 13.00-15.00
Kecskemét - Méntelek kirendeltség	D	Manuális	1	Kecskeméti u. 41.	H-Sz: 14.00-16.00, Cs: 15.00-17.00 P: 14.00-16.00	Zárva
Kecskemét - Kadafalva postapartner	D	Manuális	1	Boróka u. 43	08.00-13.00	Zárva
Kecskemét - Katonatelep postapartner	D	Manuális	1	Ezüstfenyő u. 1	11.00-13.00	Zárva

Kézbesítés

Posta	Típus	Munkahely	Jelleg	Kézbesítő-járás	Címhely	Település szerkezete alapján a járások megosztási lehetősége
Kecskemét 1	FO	26		76	43.892	76
Kecskemét 10-Hetényegyháza	GP	3		7	2.760	7

A posták elhelyezkedése Kecskeméten

Kecskemét 2 posta

Kecskemét 2 postát 1939-ben nyitották meg a pályaudvaron. 1957-ig kirendeltségként üzemelt. 1991. május 2-án a posta, hogy helyet biztosítson a csomagfeldolgozásnak, kénytelen volt bezárni a pályaudvari épületben működő kis felvevő hivatalt. Az alapvető áruk, mint a képeslap, bélyeg, levélpapír, boríték, az utasellátó pavilonokban voltak kaphatók.

2003. november 30-án átadták a posta új épületét. Ez a régi 411 helyett 1266 m²-es alapterületen biztosított a korábbinál sokkal tágasabb munkahelyet. A 100 milliós beruházás funkcióját tekintve a megye számára is jelentőséggel bírt, hiszen itt dolgozták fel a megye településeire érkező leveleket és csomagokat, ez a posta gyűjtötte össze és továbbította a megye településeiről érkező küldeményeket, leveleket és csomagokat.

Kecskemét 2 Feldolgozó Postát 2004. január 29-én szétválasztották Posta Feldolgozó Üzemre és Kecskemét 2 postára. A Posta Feldolgozó Üzem feladata lett a küldemények feldolgozása, továbbítása, a csomagok kézbesítése, tömeges küldemények felvétele. Kecskemét 2 posta városi felvevő posta maradt, itt történik az értesített csomagok kézbesítése is.

A posta vezetői voltak: Szeri Béla, Csinger István, Simola Ferenc, Mátyás Györgyné, Novok-Rostás Sándorné, Lovas Béláné, Kovács Dénes, Kanyóné Peti Anna, Vlaszákné Sebestyén Krisztina.

Berényi Aranka, Vlaszákné Sebestyén Krisztina,
Pataky Gabriella, Vajda Mónika

Kecskemét 3 posta

1940. szeptember 27-től a posta a Szalvay Mihály körúton működött. Endrész Andrásné nyugdíjba vonulása után, 1987. június 10-től Márkli Jánosné vette át a posta vezetését. Mostoha körülmenyek között dolgoztak, a fűtés gázpalackról történt, vezetékes víz nem volt, szociális helyiség az udvaron. 1991. május 2-án új épületbe költözött a posta, a Dózsa György u. 23-ba. Az új posta alapterülete 104 m² volt. Több alkalommal érte rablótámadás, de szerencsére személyi sérülés nem történt. 2005. június 30-tól Márkli Jánosné nyugdíjba vonult, a posta vezetését Aczél-Szabóné Tamasi Ilona vette át.

Tóth László avatta fel a postát

Benkovicsné Biró Márta,
Aczél-Szabóné Tamasi Ilona,
Vácziné Szabó Gabriella

Kecskemét 4 posta

Kecskemét 4 postát 1963. július 2-án nyitották meg a Kecskemét 1 posta kirendeltségeként, vezetője Kovács Györgyné volt. A posta a mai Mészöly Gyula u. 2. sz. alatt működött. 1964. január 1-jétől I. osztályú posta lett. 1969. június 30-tól Ratkai Endréné lett a vezető. Ratkainé szülési szabadsága idején, 1971. június 15-től 1974. szeptemberéig Kelő Sándorné vezette a postát. 1993 őszén a bérleti jog felmondása miatt a Mészöly Gyula u. 4. szám alá költözött át a posta. 1995. január 27-én fegyvernek látszó tárggyal rablás történt a postán. Az elkövetőt rövid idő alatt elfogták. 1996. május 7-től Ratkainé nyugdíjazása miatt Keserűné Fekete Erzsébet vette át a posta vezetését.

Kiss Ildikó, Keserűné Fekete Erzsébet

Kecskemét 5 posta

A posta 1967-ben nyílt meg. Polyák Istvánnétól 1988. május 1-én Varga Józsefné vette át a posta vezetését, ő nyugdíjba vonulásáig, 2004. március 31-ig vezette a postát. 1992-ben teljesen felújították a postaépületet. Zuhanyzót alakítottak ki, étkező-öltöző helyiséget rendeztek be. A felvételi termet bővítették 2 felvételi lehetőséggel, plusz a főpénztárban két asztallal. 1994-ben nyugta-és számlaadó számítógépeket, majd rövid időn belül IPH-rendszerű gépeket telepítettek a postához. A főpénztárban időzáras trezort helyeztek el, a pénz és az értékek biztonságos őrzéséhez riasztóberendezést szereltek fel, ami a helyi rendőrséghez és a szegedi igazgatóság ügyeletére lett bekötve. A kecskeméti kishivatalok közül elsőként szereltek fel a postán klímaberendezést. A posta további vezetői: Takácsné Kósa Gabriella, Rác Erika.

Lóczy Zoltánné, Kothenczné Balogh Éva, Lovas Judit, Balázs Szilvia

Kecskemét 6 posta

1979. július 2-án nyílt meg a mintegy 20.000 lakosú Széchenyiváros szolgáltatóházában. Kutasi József osztályvezető adta át a kulcsokat Márkli Jánosné hivatalvezetőnek. A közel 129 m² hasznos alapterületű épületrész kényelmes elhelyezést biztosított 3 felvételi munkahely és a főpénztáros-postavezető számára. A lakótelep további fejlődése és a postaforgalom növekedése ellenére is a helyiségek hosszú évtizedeken át kifogástalanul megfeleltek rendeltetésüknek (mára már azonban bővítésre, korszerűsítésre szorul a posta). A posta korábbi vezetői Márkli Jánosné, Tokodi Györgyné, Rozinka Erzsébet voltak, jelenleg Krizsán Jánosné vezeti a postát. 1993. február 5-én fegyveres rablás történt a postán. A támadót még aznap éjszaka elfogták.

Böcsödi Melinda, Hadháziné Halász Anikó, Vassné Ágoston Judit, Haas Erzsébet, Krizsán Jánosné

Kecskemét 7 posta

1991. május 2-án volt a posta hivatalos megnyitója. Három fővel dolgozott a posta (felvételes Pethő Terézia, pénzfelvevő Marsi Béláné, főpénztáros-postavezető Nagyné Balogh Éva). Oktatópostaként működött 1991 szeptemberétől. A Kandó Kálmán Szakközépiskola és Szakiskola postaforgalmi tagozatának tanulói jártak oda heti három alkalommal a szakmai tárgyak gyakorlati elsajátítása céljából. Felügyeletüket Méhes Margit oktató látta el. A tanulók közül néhány a nyári gyakorlatot is a postán töltötte. A forgalom hamarosan megnövekedett, a létszám gyarapodott. Kezdetben az akkor nagyon korszerűnek számító Egri rendszerrel dolgoztak, amit később az IPH-gépek váltottak fel. 2004-ben önálló tanposta nyílt Kecskeméten, a tanulók már nem jártak a Kecskemét 7 postára.

Dobos Hajnalka, Sánta Brigitta,
Farkas Józsefné, Nagyné Balogh Éva

Kecskemét 8 Tanposta

2004. szeptember 1-jén avatták fel ünnepélyesen. A tanposta létesítésével nemcsak Kecskemét város északi részének – a Vacs-közi városrésznek – a postai ellátása oldódott meg, hanem a postaforgalmi szakirányt választó szakközépiskolai tanulók hatékony gyakorlati oktatása is ide került át a 7-es postáról. IPH Front Office postaként működik, a közönségszolgálatot korszerű ügyfélhívó rendszer is támogatja. Méhes Margit postavezető és a munkatársai pedagógiai gyakorlattal is rendelkeznek, ami a szakmai oktatás mellett a nevelést is segíti. Az oktatási szervezet irányításával itt bonyolítják le a szakmai gyakorlati vizsgákat is. A tanposta rendelkezik számítástechnikai oktatóteremmel és egy csoportos elméleti oktatásra alkalmas tanteremmel. Itt tartják a Kecskemétre kihelyezett szakmai tanfolyamokat és továbbképzéseket is. Az épületben 2 konyha, öltöző és tanári szoba is szolgálja az oktatás kényelmét.

Kecskeméti Katalin, Méhes Margit, Fazekas Nóra,
Molnár Lászlóné, Gyulai Margit, Váraljai Szilvia

Kecskemét Pólus Posta

Kecskemét Pólus Posta 2000. január 24-én nyílt meg. 2001. december 31-ig működött kirendeltségként, 2002. január 1-jétől önálló posta a Pólus Róna bevásárlóközpontban. Kétszemélyes postaként üzemelt az első átköltözéséig. Az új helyen már két felvételi ablakkal működött, a létszáma négyre emelkedett. Arculata ekkor már az ügyfélbarát rendszert szemléltette, nyitott pultos felvételi munkahelyekkel. A megnövekedett forgalom miatt a posta területe és létszáma kicsinek bizonyult. 2007 novemberében egy sokkal tágasabb, szebb környezetbe költözött. Alapterülete háromszor akkora mint az előző helyen, a felvételi munkahelyek száma háromra növekedett, az ügyféltér is bővült, a főpénztári tevékenységnek külön zárt munkahelyet alakítottak ki. A posta nyitott pultos, front office rendszerben üzemel. Létszáma 8-ra emelkedett. 2010. január 1-jétől „B” üzleti besorolású lett. Korábbi vezetője Berényi Adrienn, jelenleg Kovács Anita.

Asztalos Edina, Szvobodáné Barakkó Mariann, Kovács Anita, Szabóné Deák Ildikó,
Kósáné Tormási Zsuzsanna, Székely Veronika, Mohácsi Réka

Kecskemét 1 posta körzete

Kecskemét 1 posta körzetét nyugaton a Duna, keleten a Tisza határolja, észak-déli irányban pedig Kunszentmiklóstól Kiskunfélegyháza vonaláig terül el.

A körzetbe tartozó posták számának alakulása:

Év	Posták száma
2007. január 01.	35
2008. január 01.	33
2009. január 01.	34
2010. január 01.	30

Kecskemét 1 posta körzetében jelenleg 188 fő dolgozik, az engedélyezett létszám 176,1 statisztikai fő.

Tizsakécske fiókpostája 2007. február 18-án, **Tiszaalpár 2** posta 2007. február 28-án bezárt, mivel a településeken a postai szolgáltatás ellátására a törvényi előírások szerint elegendő kevesebb postahely is. **Izsák** posta 2008. április 1. és 2009. december 31. között Kecskemét 1 posta körzetébe sorolt posta volt, majd 2010. január 1-jétől ismét körzetbe nem sorolt postaként működik.

A Postapartner Program III. ütemében vállalkozó részére adták át Dunaegyháza, Fülöpháza és Fülöpszállás postákat.

A körzetbe tartozik még a Felsőlajos településen működő postai szolgáltatóhely, amely kezdetben postaként, majd postamesterségként működött, jelenleg pedig postapartnerként üzemel.

2010-ben a körzetbe tartozó posták (30): Apostag, Ágasegyháza, Ballószög, Dunavecse, Helvécia, Jakabszállás, Kecskemét 2, Kecskemét 3, Kecskemét 4, Kecskemét 5, Kecskemét 6, Kecskemét 7, Kecskemét 8, Kecskemét Pólus Róna posta, Kecskemét 10-Hetényegyháza, Kunadacs, Kunbaracs, Kunpeszér, Kunszentmiklós 2, Ladánybene, Lakitelek, Nyárlőrinc, Orgovány, Szalkszentmárton, Szentkirály, Tass, Tiszaalpár, Tizsakécske 2-Tiszabög, Tiszaug, Városföld

Postapartnerek (közbeszerzés keretében kiválasztott): Dunaegyháza, Fülöpháza, Fülöpszállás, Felsőlajos, Kecskemét-Kadafalva

Postaügynökségek: Kecskemét Tesco, Kecskemét Katonatelep

Kirendeltség: Kecskemét-Méntelek

Néhány alkalmi bélyegző lenyomata

1966. április 18-23-án véradó napokat tartottak Kecskeméten.

Az Alföld Áruház az ország első szövetkezeti áruházi társulása. 1971. április 3-án nyílt meg. Az áruház emblémáját láthatjuk a JUNIOR 100 típusú bérmentesítő gép lenyomatán. A gép 1978. április 22-től 1980. április 11-ig volt használatban, gépszám: J VI/3.

Kecskeméten 1976. június 30-án rendezték meg a Kémia-tanárok VII. Országos Konferenciáját.

Szent Gábor X. Világkongresszus és Nemzetközi Bélyegkiállításra (Kecskemét, 1995. augusztus 15-17.) készült alkalmi bélyegző.

Utószó

Bizton állíthatom, hogy szép, izgalmas és egyben időigényes feladat egy posta történetét, még inkább egy város postatörténetét feltárni és közkinccsé tenni. Be kell vallanom, hogy kezdetben nagyon kevés használható dokumentumot és emléket találtam, de minél jobban belemélyedtem a kutatásba, annál több ismeretre tettem szert, és egyre világosabbá vált számomra, hogy ez egy véget nem érő folyamat is lehet. Nagyra becsülöm Lukácsi László egykori postavezetőnek azt a tevékenységét, amit a múlt feltárása érdekében tett. Köszönettel tartozunk neki azért, hogy felkutatta és olvasmányos módon megőrkítette az utókor számára a régmúlt történetét. Munkámat nagyban segítették a levéltárban megtalálható dokumentumok, a postás kollégák hozzátartozói, a nyugdíjasok és az aktív dolgozók, munkatársaim visszaemlékezései, fényképei. Miután tudjuk, hogy az irattári tűzben 1982-ben elégett a tárolt anyag, még nagyobb jelentőséggel bírnak ezek a források.

Köszönettel tartozom Fülöp Sándornak, a kecskeméti bélyeggyűjtő kör elnökének a rendelkezésemre bocsátott dokumentumokért. Meg szeretném jegyezni, hogy az idő rövidsége miatt a leírás korántsem tekinthető teljesnek, de hiteles képet ad a kecskeméti postákról, a kecskeméti postások életéről. Bizom abban, hogy a történet nem ér itt véget, egyszer ismét lesz majd egy POSTÁS, aki nek fontosak lesznek a múlt történései, és folytatja majd e művet!

Felhasznált irodalom

- Lukácsi László: A kecskeméti posta története
- Heltai Nándor–Juhász István: Kecskemét (Panoráma magyar városok sorozat)
- Rákóczi Margit: A posta története kezdetektől a magyar posta szétválásáig (1996)
- Két évtizedünk. A Magyar Posta megújulása és modernizációja 1990-2010 (szerkesztette: dr. Lovászi József)
- L. Horváth Csilla: Városunk, Kecskemét (2005)
- Kertész Gábor: A magyarországi postaszabályozás fejlődése a kezdetektől a rendszerváltásig.
- Brigádnaplók (Ifjúság 88 brigád, Kossuth brigád, Volán brigád)
- Lukácsi László: Tájékoztató a Kecskeméti Városi tanács vb 1972. április 7-i ülésére a posta általános szolgáltatásának helyzetéről és a postai kézbesítés zavartalanságának biztosításáról (1972)
- Koncz Ferenc: Tájékoztató Kecskemét város jelenlegi és várható távbeszélő helyzetéről (1972)
- Kecskeméti bélyeggyűjtő. A városi bélyeggyűjtő kör lapja III. évfolyam 2. (8.) sz. 1996. II. negyedév
- Kecskeméti Városi Tanács VB 64/1972 vb. számú határozat
- Mondik László: Jelentés a megyei hírközlés, postaforgalmi szolgáltatás helyzetéről és feladatairól (1972)
- Kecskeméti Közlöny, 1991. május 31.
- Kecskeméti Lapok (1991-2010)
- Petőfi Népe (1993-2010)
- Kecskemét. Tanulmányok a város múltjáról, jelenéről. A város fennállásának 600. évfordulóján kiadta Kecskemét város tanácsa 1968-ban, szerkesztette: Heltai Nándor
- Emlékeztető kézbesítői értekezletről, 2005. június 27.

Kecskeméti Takó Nikoletta

A SZEGEDI FŐPOSTA (SZEGED 1 POSTA) ÉPÜLETE

1995 óta a Szeged 1. postán dolgoztam, a kézbesítő osztályon. Mindig is érdekelték a régi épületek, várak és a róluk szóló történetek, mondák. Sokszor elgondolkodtam azon, mikor épült és ki építtethette ezt az épületet, és milyen lehetett új korában. Kollégáimmal néhányszor beszélgettünk arról, jó lenne egy kicsit jobban megismerni munkahelyünk múltját és az épületet, amelyben nap mint nap együtt vagyunk. Ez a sajátos stílusú középület – mindenféle vitákat, háborúkat, társadalmi változásokat túlélve – ma is áll. Rendeltetésének megfelelően működik, a benne lévők teszik a dolgukat. Az utcán járók, vagy éppen a postai ügyeiket intézők kívül-belül megcsodálhatják ezt a szép épületet. Csak csendes főhajtással adózhatunk a ránk hagyott örökség létrehozóinak. Persze nem felejthetjük el azt sem, hogy ezt az örökséget továbbra is meg kell őriznünk, gondoznunk kell. Különösen érvényes ez a ma postásaira.

Sötér István irodalomtörténész a szegedi főposta épületét Firenze legjobb palotáihoz hasonlította: *“Magszépülve, újra ékesítve, olyan, mint egy harminc éves asszony, aki magába bolondítja a hódolóját, fogva tartja, és nem engedi el.”*¹

1. Szeged postatörténete a nagy árvizig – dióhéjban

A város fejlődésének, a gazdasági élet fellendülésének számottevő mértékben előmozdítója volt a posta és a távírda.

A szegedi postaügy kezdeteit valamikor a török időben kereshetjük, amikor a postaszolgálatot tőzsérek (marhakereskedők) látták el. Szeged városát 1543 februárjában foglalták el a törökök. A török kormányzás felismerte a postai szolgálatot is végző mészárosok használhatóságát, utolérhetetlen hely- és útismeretét, és a szultán hivatalos postai megbízottáivá tette őket, rájuk bízva a birodalmi, kormányzati és vallási ügyekben írt levelek célba juttatását. Különleges jogállást biztosítottak a budai, egri, valamint a szegedi basák és bégek a postai szolgálatot teljesítő mészáros céh tagjainak.

A haditanács 1699-ban rendeletet hozott Szeged és Arad, valamint Szeged és Pétervárad közötti katonai postaszolgálatra. Az első nyilvános postahivatalt 1717-ben létesítették Szegeden.² A temesvári postaigazgatóságot 1849-ben a hadi helyzet miatt áthelyezték Szegedre, igazgatója Nátly József volt. Amikor a szabadságharc kormánya Szegeden működött, Nátly Józsefet nevezték ki országos fő-postaigazgatónak, aki Szegedről irányította a magyar postaszolgálatot.

A Bach-korszak kezdetén a szegedi postai szolgálatot – a hivatalvezető vezetésével – két tisztviselő látta el, a mai Kossuth Lajos sugárúton, a Kirschner-házban. Innen a hivatal később a Somogyi utcába költözött, három alkalmazottal, 2-3 szobás szerény helyiségbe.

A kiegyezés után megindult a város fejlődése. 1876-ban a postai szolgálatot már – a vezetőkön kívül – 32 ember látta el. A városban kihelyezett levélgyűjtő szekrények száma 11-et tett ki.

A távírdaszolgálat 1853 májusában vette kezdetét Szegeden. Ebben az időszakban kapott

¹ Csongrád Megyei Hírlap, 1988. június 11. 1. p.

² Reizner János: Szeged története, 1900

A szegedi főposta (Szeged 1 posta) épülete

távírdahivatalt többek között Cegléd, Szolnok, Temesvár, Pétervárad, Zimony. A távírdahivatal állami és magánküldemények továbbítására egyaránt rendelkezésre állt. Kezdetben a teendőket egy kezelő is kényelmesen el tudta látni.

A távírdai szolgáltatást a vasúthoz kötődve létesítették, a mai Boldogasszony sugárúton volt, a Pálffy-házban működött. A kiegyezésig csak német és más idegen nyelvű táviratokat lehetett feladni. Az intézmény munkája, s a vele szemben támasztott igények rohamosan nőttek. Bizonyítja ezt, hogy 1876-ban a főnök vezetése alatt a szolgálatot már 17 tiszt, 2 vonalőr és 3 sürgönyhordó végezte.

A hordárintézményt és a tudakozó intézetet, mint a helyi forgalom egyik segédeszközét, 1866-ban létesítették. A posta és a távírda forgalma a következő években, évtizedekben jelentősen megnőtt. E tendencia 1879-től fokozottan érvényesült.

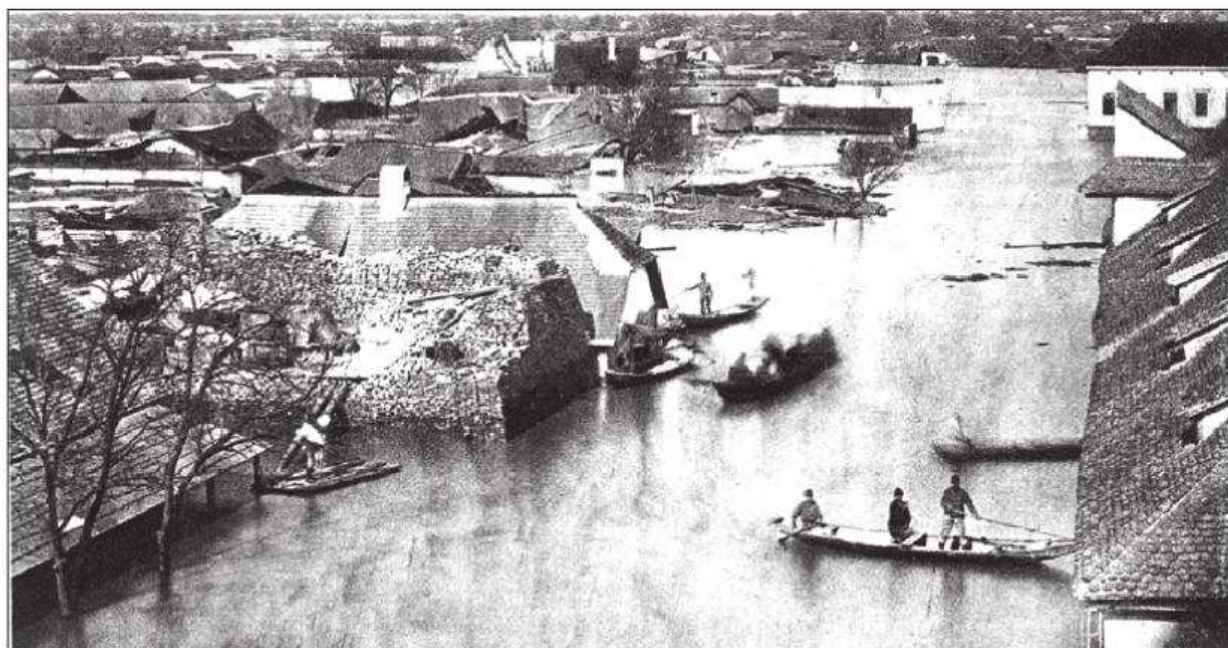
2. A főposta építésének előzményei

A szegedi nagyárvíz

1879. március 5-én Petresnél, Szegedtől kb. 20 km-re északra átszakadt a Tisza jobb parti védőtöltése. Szegedet körülvette a víz. Csak a vasúti töltés állta útját – ideiglenesen. Március 12-én hajnali fél kettőkor a vihartól felkorbácsolt víztenger a Rókus pályaudvar közelében mintegy 25 méter szélességben átszakította az Alföldi Vasút töltését. Az áradat először Rókust és Felsővárost érte el, reggelre pedig beborította az egész várost.

Az elmenekülni nem tudók a Szent-György iskola, a minorita rendház, a Zsótér-ház, az árvaház, a főreáltanoda, a piarista gimnázium helyiségeiben, a vár sáncán és a vasúti töltésen zsúfolódtak össze. A mentési munkálatokban sok ezren részt vettek.

Március 17-én Ferenc József császár Tisza Kálmán miniszterelnök kíséretében Szegedre érkezett, hogy megsejmelje a rommá lett várost.

Szeged

Az 1879-iki szegedi nagy árvíz. Belváros, a mai Takaréktár utca

A víz 186 napon át borította Szegedet, közel 150 ember halálát okozva. 5458 ház omlott össze, és csak 265 maradt talpon. A 70 ezer lakosú város csaknem teljesen elpusztult.

A „Könyves Kálmán” magyar műkiadó r-t. Budapest, jogosításával.

Vágó Pál: Szeged nem volt, hanem lesz.

Postaszolgálat a nagyár víz idején

„Amikor megszólalt a katasztrófát jelző első vészhang, a posta főnökének első intézkedése az volt, hogy a szolgálatban lévő személyzetet azonnal családjuk megmentésére küldte, de azal a feltétellel, hogy 48 óra után köteles mindenki szolgálatra jelentkezni. Ő pedig a főnökség nevében kapcsolatba lépett az Árvízvédelmi Bizottsággal, és csónakot kért a városi postai szolgálat fenntartására.

A postaszemélyzet – különösen a családoso k – saját hozzátartozóik pusztá életén kívül alig tudtak valamit megmenteni. A postaküldeményekben – pénzben és okmányban – azonban nem esett kár. A személyzet 48 óra után szolgálatra jelentkezett, s nekik volt köszönhető, hogy a város elöntése utáni napon a Bach-féle gömhalomban már egy helyiség állt rendelkezésre, ahol a fiókpostahivatalt berendezhették.”³

Március 18-án a pénzes és levélküldemények, 29-én a csomagforgalom is megindult. Ettől a naptól minden postai kezelés működött. A városban a küldeményeket vízi járművel szállították a postára, ahol víz volt, oda a küldeményeket csónakkal vitték ki, a vízzel nem borított részekre pedig gyalog folyt a kézbesítés, levélhordók által. Ezekben az időkben a posta mindent megtett, hogy a lakosság a küldeményeket megkapja.

³ Csongrád Megyei Hírlap, 1978. április 8.

Szeged újjáépítése

Az újjáépítés rendkívüli feladat volt, hiszen teljesen új várost kellett teremteni. Az egyedülálló vállalkozást Tisza Lajos királyi biztos vezette. A szigorú és nagy tekintélyű politikusnak döntő szerepe volt abban, hogy az új, mai Szeged megszületett. A város újjáépítését tervező műszaki osztály élére Lechner Lajos kapott kinevezést.⁴

Itt kell megemlíteni, hogy a városközpont átalakítására már a 19. század hatvanas éveiben született Szegeden elképzelés. A Szépitő Bizottmány 1861-ben foglalkozott a Széchenyi tér és környékének rendezésével. Javasolta egyebek mellett a tér kettéválasztását, a vár lebontását, helyén új utcák létesítését. A térrendezési tervet Lázár János és Szilágyi Gusztáv helyszínrajzai alapján ismerjük.⁵ Az 1870-es években alakult ki a Széchenyi tér mai képeinek egy része. Ekkor épült a városi Bérház, továbbá az új Zsótér-ház, a Kis Dávid-palota, az Aigner-ház. Az újjáépítésnél ezeket a terveket és épületeket is figyelembe vették a városépítők.

Az újjáépítés kezdetéről elsők között kell kiemelnünk azt a hatalmas munkát, amellyel a várost ideglenes körtöltéssel, szádfalakkal elválasztották a külső oldalakon levő árviztől.

Jókai Mór jellemezte talán legszebben a helyzetet: *“...Most aztán áll a fal, mint Sion hegye. A hullámnak kettőzer vasrudat kellene összetörnie, hogy azt megingassa. A két fal köze pedig ki van töltve földdel, amit az Öthalomból hordtak át. Csupa agyag, amit a víz közé raktak le, ha az keresztiülszárad, keményebb lesz a sziklánál. Egymilliónál többre került az a fal. De remekmű az: minden külföldi építész bámulva szól róla, s vakmerőnek ismeri el az eszmét és kivitelét, mi pedig nyugodtan mondhatjuk el, hogy-e gátfallal örökre meg van mentve Szeged belső területe az árvíz rombolásaitól.”*⁶

Elkezdték “eszményi szintre” feltölteni a belvárost, megtervezték az új tiszai partfal kiépítését és a várost körülvevő töltésrendszert.

Lechner Lajos mérnök-kollektívájának elsőként az újjáépítési tervet kellett elkészítenie. 1879. szeptember elejére elkészült az új városrendezési terv, amelyre Szeged újjáépítését alapozták. A tervet 1880. március 27-én bocsátották a lakosság elé. Ezt követte az utcák és terek kialakítása. A telekrendező műveleteket és a kisajátítási eljárásokat három tagú bizottság végezte.

Az 1880. évi XVII. tc. a következő középítkezéseket rendelte el: tiszai rakpart, állandó közúti híd, két körút, négy nagy sugárút, három kis sugárút, közkertek, Mars téri laktanya, két falazott főcsatorna, vár lebontása, és a terv kivitelezéséhez szükséges kisajátítások.

Újszegedet egyesítették Szegeddel, és hozzákezdtek a közúti híd építéséhez. 1880–1883 között számtalan középületet (pl. színház, iskola, kaszárnya, templom, posta, törvényszék), több mint 2600 lakóházat és 600-nál több, egyéb rendeltetésű épületet emeltek a romok helyére. Ekkor építették át Lechner Ödön és Pártos Gyula tervei alapján az eddig Vedres István tervei alapján 1800-ban készült Városházát. Lebontották a várat. 1882-ben Meixner Károly és Ney Béla tervei szerint épült meg a Megyei Biróság épülete. Szintén Meixner és Ney tervezőmunkájának köszönhetjük a főposta épületét, ami ugyancsak 1882-ben készült el.

A városkép stílusességének megóvása érdekében Lechner mintegy húszféle “mintatervvel” szabályozta az engedélyezett háztípusok anyagát, alaprajzát, homlokzatát. Ezeknél jobbat bárkinek, egyszerűbbet senkinek sem volt szabad építenie.

⁴ Lechner Lajos előzőleg első díjat nyert a Budapest általános szabályozására kiírt nemzetközi pályázaton. A közlekedési minisztérium státuszában kapott osztálytanácsosi kinevezést, de kötelezettséget kellett vállalnia, hogy az újjáépítési munkálatok befejezéséig Szegeden marad.

⁵ Szeged története 3. I. rész, 108. oldal.

⁶ Hon: A Szádfal című írás, 1879.

A szegedi főposta (Szeged 1 posta) épülete

Szeged, Széchenyi tér.

Photogr. Aufnahme von Keglovich, E., Szeged. No. 193.

A szegedi vár – talán elhamarkodott – lebontásával megsemmisült ugyan a város történeti szerkezetének egyik legfontosabb eleme, viszont az így felszabadult területen városszerkezetileg és városképileg egyaránt kiegyensúlyozott ellenérték jött létre.

Az újjáépítést követően új, korszerű, igényes, a kor hangulatát mindenben kifejező, eklektikus városkép alakult ki. Az egykori girbe-gurba középkori utcák helyén szabályozott, körutas-sugarutas városszerkezet rajzolódott ki. Szeged a tervezésben és a kivitelezésben részt vevők kitűnő együttműködése révén Európa-szerte ritkaságszámba menő városépítészeti együttesé formálódott. A Belváros máig meghatározza a városképet, egységes, eklektikus világa napjainkra már műemlékivé érett.

Bizonyos, hogy a “nagy városrendező”, a Viz teremtette meg az alaphelyzetet, s az emberi szándék – az, hogy a túlélők kárpótolni akarták magukat a nagy veszteségért – hozta létre ezt a páratlan városkaraktert.

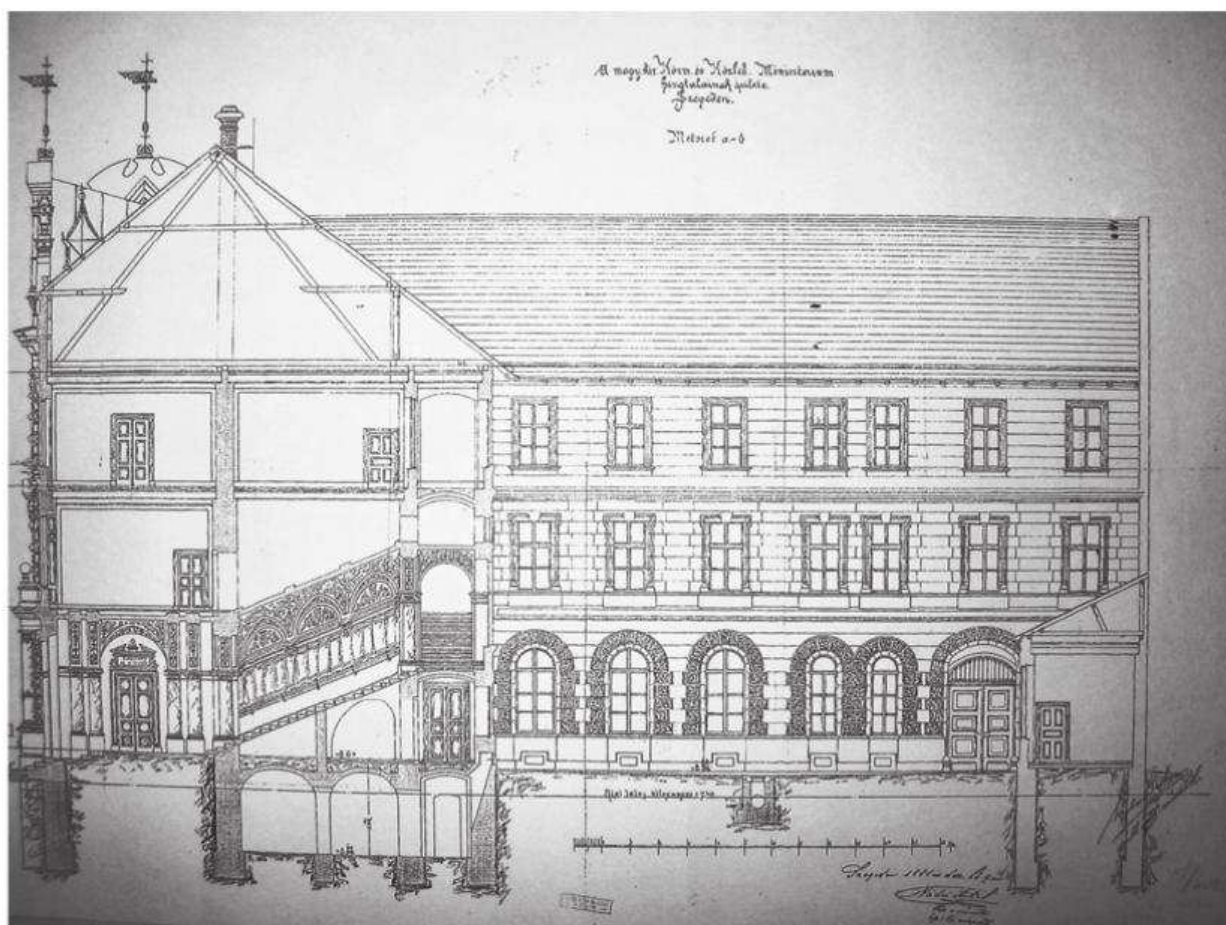
3. A főposta építése

Tervezés és kivitelezés

A XIX. század második felében tapasztalható gazdasági-társadalmi fejlődést követő postaforgalom-növekedés már jelentős postahivatal építését követelte meg. Szeged város árvíz utáni rekonstrukciós igénye indokolta tette, hogy a posta, a távirda és a folyammérnökség céljait szolgáló épületre pályázatott írjanak ki. A terveket neoreneszánsz stílusban Meixner Károly és Ney Béla készítette. A kivitelezői versenytárgyalást Léderer Ede és Náday Antal nyerte 1881-ben.

A szegedi főposta (Szeged 1 posta) épülete

A Szegedi Híradó 1881 októberében a következő hírt közölte: "A posta-, távírda és folyammérnökségi palota építési munkálatai megkezdődtek. Az épület telkét képező négyszög a váracs telkén, az új Mayer-féle házzal átellenben elkészítetté, s az alapozások folyamatba vétettek. A díszes, kétemeletes palota a közlekedési minisztérium ügykörébe tartozó összes állami hivatalok számára épül, s el fognak benne helyezni a posta-, távíró, az államépítészeti és a folyammérnöki hivatalok. A palota második emeletén a négy hivatal főnökei számára külön lakások lesznek. Egy lakás négy szobából, egy előszobából és konyhából áll."⁷⁵

Az épület a lebontott "váracs" helyén, a Hid utca, Vár utca és a Széchenyi tér találkozásánál lévő telken, a magyar állam költségén létesült. A terveket Léderer Ede építésvezető és a felügyeletet ellátó Nádai Antal 1881. december 9-ei keltéssel írta alá, az alapozás a Szegedi Napló szerint már november 8-án megkezdődött.

1882 májusában az újságírók beszámoltak a kőművesmunkák befejezése alkalmából tartott ünnepélyről: "... a második emelet állványán kitűzték a zöld gallyakat, melyek mindegyike csak úgy hajlott a cifrábnál cifrább kendők seregétől, a csupasz falakra nemzetiségben lobogokat állítottak."⁸⁶

A munkákkal olyan jól haladtak, hogy 1882. július végére már az épület kőfaragványain dolgoztak, és a lépcsőházat alakították ki. Az építési munkálatokkal ugyanezen év szeptember 29-ére készültek el, százötvenezer korabeli forint felhasználásával.

⁷ Szegedi Híradó, 1881. október 29.

⁸ Szegedi Híradó, 1882. május 28.

A szegedi főposta (Szeged 1 posta) épülete

A Szegedi Híradó 1883-ban beszámolt a sokak által megcsodált Kratzmann-féle üvegfestményről, amely a főbejárattal szemben látható: "A gyönyörű festmény mintegy hét méter magas és négy méter széles, közepén a magyar címerrel s alatta posta- és távírói jelvényekkel. A szélső kereten tizennyolc különböző díszítés látható, melyek közül a piros-fehér-zöld szín előnyösen kiválik, s a belső keret halványsárga arabeszkjeivel pompás, harmonikus színegyüttesben olvad össze."

A márciusi és áprilisi újságok részletesen foglalkoznak a postahivatal belső beosztásával.

"...A posta hivatalos helyiségei az épületnek a Vár utcai kocsibejárótól folytatódólagosan a Hid utcáig terjedő földszinti részt foglalják el. A Széchenyi téri főbejárattól balfelől a kocsibejáró, jobbfelől pedig a levélposta helyiségei vannak. Balfelől a Széchenyi térre néző három ablakos nagy terem a pénzes levelek s érték csomagok föl és leadására szolgál, ebből a tágas teremből egy, a térre és a Vár utcára néző sarokterembe lehet jutni, amelyben az érték csomagok lesznek elhelyezve.

Azután következő és a Vár utcára szolgáló három ablakos nagyteremben a kocsibejáró postai küldeményeket továbbítják. Ez után pedig a második földszint szobája s mellette a posta pénztár kisebb helyiségei következnek. A második földszint helyiségeiben kaphatók a különféle levéljegyek az elárusítók számára.

A szegedi főposta (Szeged 1 posta) épülete

Érdekesnek tartjuk megemlíteni, hogy a pénzes levelek föladása az új helyiségben megváltozott s több biztonságot nyújtó eljárás alá fog esni. Ugyan is eddig a föladó a pénzes levelet a megmérés végett a szolgának adja át, aki azt a felvétel s a vevény kiállítás végett a hivatalnok elé helyezte. Most a szolga a megmért levelet ismét vissza adta a feladónak, aki aztán maga köteles azt a hivatalnoknak átadni. A kezelés ez által mégis gyorsabbá válik s a feladásból származó baj is nehezebben fordulhat elő.

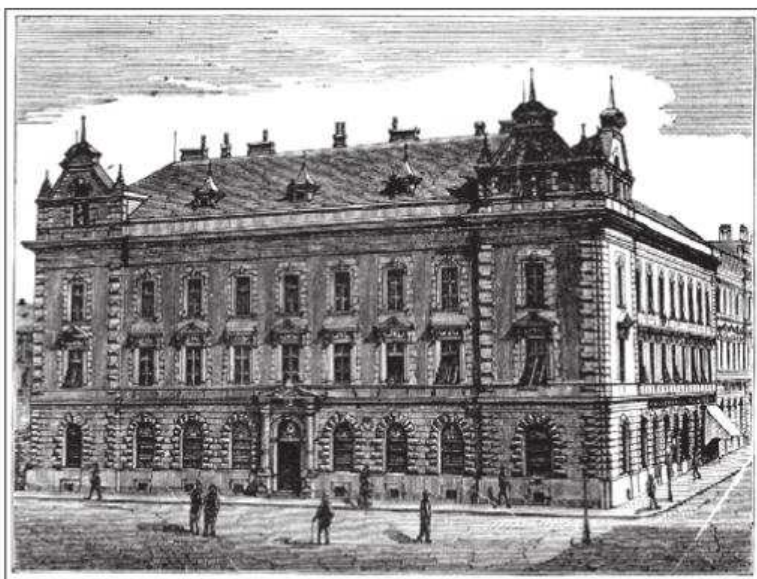
A főbejáratnál jobb felől az első nagy teremnek a Széchenyi térre néző részében levél posta föladási és leadási osztályai vannak, a teremnek az udvar felől eső része az utalványi osztályokat képezi. Innét a levélhordók szobájába, s abból egy keskeny folyosón a postafőnök szobájába juthatni, melyen egy ablaka már a Vár utcára néz. Ennek a nagy teremnek a Széchenyi térre néző részén van elhelyezve az amerikai rendszer szerint készült fiókbérlő-szekrény.

Az ebből nyíló sarokterem, amelyből szintén a postafőnökhöz juthatni, a levéltovábbító osztályt képezi. A magas levélosztó állvány mellett tehát közvetlen a leveleknek állomás szerinti beosztásával foglalkozó hivatalnok lábánál van a Széchenyi tér felőli főlevélgyűjtő szekrény, és pedig olyan praktikusán előállítva, hogy a hivatalnoknak csak le kell hajolnia, s az összes levelet rögtön az illető fiókba oszthatja be.

A helyiségek úgy a hivatalnokokra, mint a közönségre nézve teljes kényelmet nyújtok, s a berendezés célszerűsége tekintetében még a budapesti főpostahivatal is messze elmarad a szegedi mögött. Amit csak a gyakorlati tapasztalat és tanulmány jónak és célszerűnek bizonyított, az a szegedi postahivatalban alkalmazva van.”⁹

A Szegedi Híradó a fentiek mellett leírja, hogy a berendezés

diszes munkálatait Zilahi és German szegedi iparosok készítik, az egyes osztályok asztalos munkái, a diszes korlátok stb. valóban a legnagyobb dicsőre érdemesek. A rendeltetésszerű átadás előtt kijelölték a táviróvonalak végleges irányát, ennek foganatosítását a következő összetételű bizottság végezte: Csermelyi István tanácsnok, Tóth Mihály városi főmérnök, Pelikán Ede távirófőnök, ifj. Aigner József és Ambóczy Ferenc városi képviselők, szakmai és esztétikai szempontok figyelembevételével.

⁹ Szegedi Híradó 1883. április 22.

A szegedi főposta (Szeged 1 posta) épülete

A táviró huzalokat ideiglenesen a Zrínyi utcán keresztül, a Híradó szerkesztőségének udvarán át a Zsótér-ház födelére, onnan a palota első emeletére vezették.¹⁰

Beköltözés és az első évek

“Április 1-én költöznek a postahivatalba. Hasonló díszes épület a célszerű beosztás tekintetében nincs az országban, még Pesten sem. Ami a posta-kezelésben újabb időben, mint újítás célszerűnek, hasznosnak bizonyult, azt itt mind alkalmazva találjuk. A közönség kényelmére különösen nagy súly van fektetve, a helyiségek tágasak, világosak, a kezelés-emélyzet a legkisebb akadály nélkül végezheti hivatalos teendőit.

A levélfiókbérlők szekrénye egészen új lesz a maga nemében. Amerikai rendszer szerint készült, amelyet eddig csak ott és Svájcban, s hazánkban a szegedi postahivatalban alkalmaztak először. A szekrénynek 108 fióka van, tehát ugyan annyi bérlő használhatja, a szekrény kulcsa a bérlőnél lesz. Akkor veheti ki és viheti el a levelét amikor akarja.”¹¹

¹⁰ Szegedi Híradó 1883. április 22.

¹¹ Szegedi Híradó 1883. március 4.

Decemberben már arról panaszkodtak az ügyfelek, hogy az épület kicsinek bizonyul.

A táviróhivatal gépeit és berendezéseit Budapestről szerezték be, és az első emeleten helyezték el. A táviróban dolgozott többek között Bódogh János (1852–1918), a magyar gyorsírómozgalom egyik elhivatott apostola, illetve Juhász Illés távirótiszt is, akinek az évben született Gyula nevű fia, későbbi költőnk, Juhász Gyula.

Az épület udvarát kikövezték, és középen alakították ki a favázás szertárt. A kovácsoltvas munkák Pillich Mihály műhelyéből kerültek ki.

1883. április 11-én költözött az épületbe a folyammérnöki hivatal, a palota Híd utca felőli első emeletére.

A nagyárvíz idején csak távirószolgálat volt Szegeden, ami a mai Dóm téren működött. Az újjáépítés után, 1885. január 20-ára építették ki a városban a helyi telefonhálózatot. A szegedi telefonhálózat ekkor még magánvállalkozásban volt. Létrehozója Puskás Tivadar, a telefonközpont feltalálója és fivére, Puskás Ferenc vállalkozása. Puskás Tivadar többször megfordult a városban, de tizelőfizetónél többet nem tudott toborozni. A telefonközpontot előbb Nollendorf Jenő vásárolta meg, majd az Ottovay-Grasselly kereskedő cég tulajdonába került. A Híd utcai oldalon elsőként már 1883. március közepén megnyílt Pulitzer Gusztáv Halászhoz címzett fűszer- és csemegeüzlete.

A szegedi főposta épületének építészeti jellegzetességeiről az 1992-ben kiadott Postaépítészet Magyarországon¹² című könyvben olvashatunk részletesebben. Eszerint csaknem négyzet alakú telekre épült a zárt udvaros, U alaprajzú, három utcára szülő, kétemeletes épület. A tér felőli főhomlokzata 1+3+K+3+1, a Vár utcai 1+K+6+1 tengely, ezzel egyező, de kapu nélküli a Híd utcai, sarokrízalitokkal. A földszint és a rizalitok¹³ széle erősen van kváderozva¹⁴, a lábázatban pinceablakok. A földszint nyílásai ívesek, a kapu két oldalán álló oszlop nyitott timpanont tart, melynek közepét valószínűleg a város címere töltötte ki. Választópárkány csak az első emeleten van. Az emeleti ablakok egyenes záródásúak, az elsőt összefüggő párkány fut végig, a szemöldökök egy része timpanonos. Az erősen kiülő főpárkányt konzolsor tartja, föléje a rizalitokban emeletnyi, tornyos sarokrész emelkedik.

4. A postai szolgáltatások fejlődése

A szegedi posta- és táviróhivatal hamarosan nagy forgalmat bonyolított le. 1886-ban a posta-jövedéki bevétel tekintetében Szeged a főváros és Fiume után a harmadik helyen állt az országban. Már a kezdő években több millió küldeményt továbbítottak, a táviratok száma évente meghaladta a százezret.

1886-ban új szolgáltatással jelentkezett a posta Szegeden. Február elsején kezdte meg működését a postatakarékpénztári szolgáltatás. Az első hónap szerény számai után rohamosan növekedett az intézmény által bonyolított pénzforgalom.

Államosításra 1893 augusztusában került sor, amikor a telefonelőfizetői állomások száma már 140 volt. A telefon használata eleinte lassan terjedt. Az ok a magas díjakban keresendő. Az államosítás után az előfizetési díjat leszállították, így nőtt az előfizetők száma.

¹² Postaépítészet Magyarországon, Távközlési Kiadó, Bp. 1992

¹³ Rizalit: az épület homlokzati síkjából kiemelkedő, az épületen végigfutó díszítés (az olasz risalto szóból ered).

¹⁴ Kváderozás: faragott kővekből alkotott falazat, vízszintesen végigfutó és függőlegesen szakaszos hézagokkal.

A postai állások betöltése pályázati rendszer alapján történt. A postai szolgáltatással szemben megnövekedett igények a postai dolgozók számának növekedését is indokoltá tették. Százharmincöt új állás betöltését hirdették meg pályázat útján Szegeden és környékén.

A postai nyitvatartási időt a századfordulón bővíteni kellett. A Szegedi Napló 1901. június 2-án így írt: „A miniszter emberséges rendeletet adott ki a posta tisztviselőinek és kézbesítő személyeinek érdekében, és mindenki helyesli ezt, mert a tisztviselők e feleketére nagyon ráfér itt-ott egy kis pihenés. Gulyás Ferenc, a szegedi posta-távírdahivatal főnöke úgy intézkedett, hogy élve az új utasítás engedelmével, egy órával megtoldotta a szabályos szolgálatot. E szerint a csomag és érték föl vétel Szegeden tovább is, délután kettő órától hét óráig folyik és állandó az egész postai szolgálat, csupán az ajánlott levelek feladása történik déli 12-2 óra és 7-9 óra között az emeleten a távírda hivataloknál. A vasárnapi szünetet is a közönség kényelmére mérsékli a főnök. Ez az intézkedés, mely arra volt figyelemmel, hogy a leadási szolgálatnál beosztott tisztviselők ne hajnali 4 órakor, hanem 5-kor kezdhessenek, mégis nagy riadalmat keltett, főleg üzleti körökben, és a kereskedelmi és iparkamarához fordultak. A kamara titkára már a délutáni órákban tárgyalta a kérdést a posta főnökével...”¹⁵

Mindeközben a szolgáltatások ára is emelkedett. A postaforgalom növekedését mutatta az is, hogy 1907-ben a postapalotát átalakították. Az épületben korábban bérlők is laktak, akiknek a bérleti viszonyát felmondták. Így az épület egésze a postai igények kielégítését szolgálhatta.

A szükségletnek megfelelően fiókpostahivatalokat létesítettek Alsóvároson, Felsővároson, Újszegeden, Alsótanyán, Felsőtanyán. 1908-ban hat postahivatal működött, 232 főnyi személyzettel. A levélszekrények száma 69 volt. A posta berendezése és személyi ellátottsága bizonyítja, hogy forgalma az elsők között állt az országban a vidéki városok között.

Az 1909-es esztendő újabb jelentős változást hozott a szegedi postaszolgáltatást illetően. A vasútállomások és a postaépület között november 1-jétől három autómobilal bonyolították le a forgalmat. Budapest után Szegeden vezették be először ezt a korszerűsítést.

1910-ben megkezdődött a tanyai kézbesítés átszervezése. Addig csendörlegények kézbesítették a tanyákon a postát. Felmerült az igény, hogy ezt a munkát is a posta hivatásos emberei végezzék.

1912-ben már kilenc postahivatal várta az ügyfeleket Szeged közigazgatási területén. Az első világháború kezdetén ez a dinamikus fejlődés megtorpant.

A posta gazdasági életben betöltött jelentős szerepét az is mutatja, hogy a Szegedi Kereskedelmi és Iparkamara 1892-től 1915-ig kiadott évi jelentései a postaforgalom adatait is rendszeresen közölték.

1928-ban a Szolcsányi és Takács cég tervei alapján és kivitelezésében az épületre egy újabb emeletet húztak az udvari részen. Az utcafronton 1946-ban kapott következő szintet az épület. A

harmadik emelet ráépítésekor a második emelet ablakainak formáját követték, és a tetőzetet visszaépítették.

¹⁵ Szegedi Napló, 1901. június 2.

A rizalitok és a nyíláskeretek többféle megoldással való amirozását¹⁶ a falsíkok ettől eltérő, sötétebb színezése hangsúlyozza. A belsően a márvány lépcsőfokok és zömében kétszárnyú ajtók elegáns hangulatot teremtettek. A felvevők még az 1930-as években is az ablak mentén ültek, ezért a tervezők gondosan ügyeltek arra, hogy baloldali megvilágítást kapjanak.

Lépcsők vezettek az épületbe, a kapun át a földszinti hivatalokba és a fölépcsőhöz, amely a félmelelnél kétfelé vált. Itt már hiába keressük a Kratzmann-féle üvegablak motívumait.

Az 1960-as évektől ismét új követelményeket és feladatokat állított a posta a tervező építészek elé. A Magyar Posta feladatává vált a rádióadások, a televízió-műsorszórás és a mikrohullámú összeköttetések biztosítása. Határozottan szétvált a vezeték nélküli és a vezetékes hírközlés építészete. Az előbbinél a tájépítészet, az épület és műtárgyak természeti környezetbe illesztése jelentett izgalmas feladatot. A másik esetben a postától egyre inkább elkülönülő távközlés önálló, műszaki-ipari jellegű építészetének kapcsolatát kellett megoldani, igen gyakran védett műemléki környezetben.

A szegedi posta napjainkban is próbálja követni a technikai változásokat, és megfelelni a XXI. század követelményeinek. Bevezették az IPH rendszert a hozzá tartozó új, modern bútorokkal, berendezésekkel. Ez megkönnyíti a dolgozók munkáját. Gyorsabb, hatékonyabb lett az ügyfélforgalom. A kézbesítők és a leszámolók a Híd utcai galériából átkerültek a főépületbe, ahol sokkal tágasabb, modernebb lett a munkaterületük. Ez is elősegíti a gyorsabb és precízebb munkavégzést, amely hosszú távon az ügyfelek megelégedését szolgálhatja.

5. A Szeged 1-es postához tartozó épületrészek

Híd utcai épületrész

A Postaépítészet Magyarországon című műben olvashatjuk, hogy a Híd utcai épület téglalap alakú telekre épült, U alaprajzú kétemeletes sarokház. A homlokzat a Híd utca felé 4+3+4 tengely középrizalittal, a Deák Ferenc utca felé 5+K tengely sarokrizalittal. A falsík a földszinten, az emeleti rizalitok szélén és a sarkon kváderozva, másutt fugázva van.

A földszinten, az emeleti rizalitok szélén és a sarkon kváderozva, másutt fugázva van. A földszinti nyílások félköríves záródásúak, a középrizalit nyílások és a kapu fölött a kereskedelmet jelképező Hermész-fej látható. Az övparkány kiül. Az emeleti ablakok egyenes záródásúak kivéve az első emeleti középrizalított, amely félköríves. Az első emeleten az összefüggő ablakparkány végigfut, a szemöldökök timpanonosak, a középrizalítottban ívesek, előttük kőkonzolokon nyugvó erkély.

A második emeleti főparkány egyben az ablakparkány is, a szemöldök a középrizalítottban törtvonalú timpanonok, ahol az ablakokat kecses pillérek határolják. A konzolokon nyugvó főparkány fölül a középrizalítottban mellvéd emelkedik. A ház kovácsoltvas betétes fakapujának ívében "H J" monogramok. A faragott kapun át tágas kapualjba, onnan balra négyzet alakú lépcsőházba lehet jutni, a lépcsőt geometrikus díszű öntöttvas korlát kíséri. A mennyezeten díszítőfestés, viszonylag kicsiny kerek mezőben Hermész ülő alakja látható. Feltehetően volt még mellette más festés is a mennyezet többi részén. Az udvari függőfolyosókat kőkonzolok tartják, a korlát pálcátagos kovácsoltvas.

---

¹⁶ Épületek külső sarkainak faragott kőekkel, esetleg függőleges ritmusban elhelyezett téglákkal való erősítése, egyben díszítése.

A telket 1881 decemberében Holtzer Jakab férfiruha-kereskedő a várostól vásárolta meg. Terveit, 1882. február elsején nyújtotta be. Augusztusban már meghirdették a Holtzer-ház kiadó lakásait. 1883 május első napjaiban a Holtzer S. és fiai cég "kész férfiruha üzletét" helyezte át a Hid utcába. A királylátogatás alkalmára itt készültek a "magyar díszruhák", egyenruhák. A nagykereskedés bővítésére a ház udvarán 1894 szeptemberében egyemeletes áruházat építettek. Ennek terveit Schön Frigyes bécsi műépítész készítette. Az áruház a kicsi udvart teljesen betöltötte, sőt az időközben Holtzer tulajdonába került szomszéd ház udvarának nagy részét is. A második világháború után az ingatlan Varga Dezső vaskereskedő tulajdonát képezte, aki hajlandó volt megfelelő bérleti díjért a postának 9 lakást bérbeadni.

A posta 1976 decemberi terjeszkedésével a ház földszintjén a hivatali kézbesítés és a fiókbérlők kaptak helyet. Az eddigi, a főtéri épület emeletén, túlsúfolt közönségtérbe délutánonként bejutni is nehéz volt, s már a lépcsőkön álltak sorba az emberek értesítőikkel a küldeményekért. Napjainkban a bérlők közönséges küldeményeiket a pincében elhelyezett postafiókszekrényekből vehetik ki, az ajánlott és egyéb küldeményeiket pedig a Hid utcai kézbesítőosztályon.

1982. április 20-án adták át a igényeknek megfelelően átalakított Hid utcai kézbesítőosztályt. Miután a kézbesítők kiköltöztek a Hid utcai galériából, helyébe az irattárat rakták. A Hid utcai épület már megfelel a mai kor követelményeinek; kerekesszékekkel és babakocsival is akadálymentesen be lehet jutni az épületbe.

Vár utcai épületrész

A Vár utca 6. szám alatti épület függőfolyosóiról rálátni az egykori áruházra, ablakain át feltűnnek az akkor divatos, földémet tartó, karsú öntöttvas oszlopok. Közöttük ma már a posta alkalmazottai dolgoznak.

1881 decemberében Terestyéni György a várostól vásárolta meg a Vár utca és a Deák Ferenc utca sarkán lévő telket. A kétemeletes házra 1882. április 11-én kért építési engedélyt. Ádok István építette fel a házat. A rizalitok fölé emelkedő bábos mellvédek megépültek, 1883-ban pedig már lakták a házat, pedig a lakhatási engedély csak 1884. február 19-én adták meg. 1884-ben Gajdacs Pál vendéglőjében halpaprikást lehetett fogyasztani.

A Postaépítész Magyarországon című könyv egyebek mellett kifejti, hogy a téglalap alakú telekre épült az L alaprajzú kétemeletes sarokház. A Vár utcai főhomlokzata 1+5+K, oldalhomlokzata 3+1 tengely, lekerekített sarokkal és rizalitokkal. A falsík a földszinten kváderozva van, a nyílások íves záródásúak, a vállpárkány végigfut. Az övpárkány kiülő. Az emeleti nyílások egyenes záródásúak, az elsőt az összefüggő párkány végigfut, a rizalitokban bábos parapet és timpanonos szemöldök. A második emelet övpárkánya egyben ablakpárkány is. A főpárkányt rozettás konzolsor tartja. Faragott fakapuján át tágas kapualjba, onnan balra téglalap alakú szűk lépcsőházba jutunk, ahol a lépcsősört szép rajzú öntöttvas korlát kíséri. A függőfolyosókat kőkonzolok tartják, korlátja kovácsoltvas tagokból áll. Az 1982-es rekonstrukció első ütemében a Vár utcában a csomagföldadás és a csomagkézbesítés kapott helyet.

A szegedi főposta (Szeged 1 posta) épülete

Szeged 1 posta épülete 2010-ben

Főbejárat a Széchenyi tér felől

Vár utcai kapu

A szegedi főposta (Szeged 1 posta) épülete

Lépcsőház a Széchenyi téri főbejárat felől

Belső udvar a Vár utcai kapu felől

Híd utcai épületrész 2010-ben (hivatali kézbesítés)

Felhasznált irodalom

1. Apró Ferenc: Szegedi képeslapok, 1999
2. Csongrád Megyei Levéltár, Szeged VI. 405. A Szegedi Postaigazgatóság iratai 1919-1944.
3. Csongrád Megyei Hírlap, 1979. február 25. 2. p.
4. Csongrád Megyei Hírlap, 1981. szeptember 1. 5. p.
5. Csongrád Megyei Hírlap, 1984. június 15. 4. p.
6. Csongrád Megyei Hírlap, 1988. július 16. 5. p.
7. Délmagyarország, 1972. május 5. 3. p.
8. Délmagyarország, 1973. március 10. 3. p.
9. Délmagyarország, 1974. augusztus 19. 6-8. p.
10. Délmagyarország, 1991. október 9. 10. p.
11. Hajdú Endre: Bélyeggyűjtés, Bp., 1971
12. Homokóra, 1928. december 21-23. p.
13. Horváth Károly: A Magyar posta ezer éve, Bp., 1999
14. Horváth Károly–Rákóczi Margit: Posta képes kalauz, Bp., 1998
15. Kiss Ferenc: Szeged, 1927
16. Lechner Lajos: Szeged újjáépítése 1879-1884., Bp., 1891
17. Magyar Posta Részvénytársaság: Sajtóanyag, 2001. október 9.
18. Metro újság, 1999. október 25. 10. p.
19. Művészet, 1973. 8. szám 6-7. p.
20. Pesti Napló, 1882. május 31. 5. p.
21. Pesti Napló, 1882. július 22. 5. p.
22. Postaépítészet Magyarországon. Távközlési Könyvkiadó, Bp., 1992
23. Reizner János: Szeged története, 1900
24. Somogyi-könyvtár fotógyűjteménye
25. Szegedi Híradó, 1881. február 16.
26. Szegedi Híradó, 1881. október 29.
27. Szegedi Híradó, 1881. december 11.
28. Szegedi Híradó, 1882. május 28.
29. Szegedi Híradó, 1883. március 4.
30. Szegedi Híradó, 1883. április 22.
31. Szegedi Napló, 1900. február 14.
32. Szegedi Napló, 1901. július 2.
33. Szegedi Napló, 1906. október 10.
34. Szeged és Vidéke, 1903. május 23. 2-3 p.
35. Szeged és Vidéke, 1910. március 20. 6 p.
36. Dr. Vajda Endre: A posta története. Bp., 1967
37. Városépítés, 1979. 5. szám 7-11 p.
38. Városépítés, 1980. 6. szám 26-27 p.

POSTÁK ÉS POSTAMESTEREK BÉKÉS VÁRMEGYÉBEN¹

A posta azon intézmények közé tartozik, melynek forgalma, tevékenységi köre, szervezeti felépítése az elmúlt évszázadok alatt jelentősen átalakult. Volt időszak, amikor a posta utat épített, személyszállítást folytatott, szolgáltatásai közé tartozott a távíró, a telefon, a rádióműsor-sugárzás, a rádiótelefon, a légi forgalomirányítás, a televízióműsor-sugárzás, a mikrohullámú összeköttetés, sőt még az űrtávközlés is. Mást értettünk 300, 200, 150, vagy akár 10 évvel ezelőtt a postai szolgáltatások alatt, és ma megint mást értünk, hiszen a postai szolgáltatások köre ismét bővülőben van.

A XIII. századig az üzenet szinte csak szóbeli volt, az írástudás lassan terjedt. A XIV. század kezdetén megélénkült a társadalmi érintkezés, így a szabad királyi városoknak szükségük volt rendezett hírszolgálatra, ezért futárokat és szekereket tartottak. A városok hivatalos levelezését időnként azok is szállították, akik a maguk szükségletére saját hírszolgálattal rendelkeztek.

A gyalogosan vagy lovon utazó vándorkereskedők utazásait megnehezítette az utak rossz állapota és a közbiztonság hiánya. Ahol a rómaiak, illetve az Anjou királyok nem építettek utakat, ott szinte lehetetlen volt a közlekedés. Erdély, illetve a Dunántúl bővelkedett utakban, a Duna-Tisza közén, illetve a Felvidéken, az Anjouk idejéből származó utakon lehetett közlekedni, míg a többi területeken ez az időjárás függvénye volt.

A hagyományos szekerek mellett a XV. században megjelent Mátyás király megrendelésére a Kocs községben gyártott, úgynevezett utazószekér/kocsiszekér, a későbbi kocsi, ehhez kellett már állomások, fogadók, ahol a lovakat meg lehetett abrakoltatni 5-6 mérföldenként, illetve váltólovakat és szállást biztosítottak 30 mérföldenként az utazók számára.

A XVI. században, az ország három részre szakadását követően, a hódoltság területein a török posta, az Erdélyi fejedelemség területein a királyi futárintézmény működött. Érdemleges változás csak a Habsburg fennhatóság alatti területen történt, ahol a Taxis-féle postát később a Paár család működtette. Ez az intézmény a Habsburg-ház valamennyi országában elterjedt; lóváltó állomásokat létesítettek, ahol a kinevezett postamester a levelek továbbítására küldöncöket alkalmaztak.

A postamesteri állomásokat ez időben még az uralkodó adományozta. Jogok és kötelezettségek a postamestert illeték, aki csak a királyi kinevezés után viselhette címét és gyakorolhatta tevékenységét. Egyszemélyben felelős volt mindenért, ami a postáján történt. A felsorolt postaállomások örökösödési joggal voltak felruházva, így családi vagyont képeztek, de kinevezésre csak adományozás révén kerültek. A postamestereknek ebben az időben még kevés munkájuk volt.

III. Károly a Paár család hűbérjogát megváltva 1722-ben állami kezelésbe vette a postát, és ezzel megváltozott a postamester jogállása, feladatköre és a postai díjakkal való elszámolási kötelezettsége. A portómentességet, azaz az ingyenes igénybevételt megszigorították. Ettől fogva már a magyar városok és vármegyék sem tartoztak a kedvezményezettek közé. A magánlevelek kézbesítéséért előre meghatározott díjat kellett fizetni, mely a feladót és a címzettet egyaránt terhelte. A leveleket a postaállomásokon lezárva adták fel. A kisebb, kevésbé ismert településre szóló küldeményeket a legközelebbi városba kellett címezni, s a cím fölé írták a célállomás nevét. A postamester kötelessége volt a feladás időpontjának feltüntetése a levélen. A súlyát, valamint a viteldíj árát a levél hátoldalán tüntette fel.

¹ A 2008. április 30-án Kondoroson, a helyi posta megnyitásának 130. évfordulója alkalmából elhangzott előadás szerkesztett változata

Későbbiekben nagyobb mennyiségű levelet a postaállomás részére megcímezett csomagban továbbították. Az induló-érkező postákról külön kimutatást vezettek. A közlekedési nehézségek, a levél díjának gyakori változása és rendszertelensége, a postai szolgálat megbízhatatlansága miatt nagyobb forgalom nem volt jellemző ebben az időszakban. A magyarok a fontosabb üzeneteiket nem is bízták a császári postára, nem adták a postamester kezébe, inkább külön futárt szerződtettek.

A postaállomás elhelyezésére a megye köteles volt megfelelő házat és telket biztosítani. A postamesterséget megszerző személyek igyekeztek az ingatlanokat rövid időn belül megváltani – igen előnyös feltételek mellett –, így sajátjuknak tudhatták az épületeket. Ha a postamesterek lelkiismeretesen végezték a szolgálatot, s a lakosságot is kellően tájékoztatták, a forgalom növekedésével együtt nőtt a jövedelmük is.

Sok bonyodalmat okozott, hogy a birtokló családok elsősorban vagyontárgynak tekintették a postát, emiatt több osztozkodási per zajlott ebben az időben.

II. József 1786. évi országjárásának eredményeképpen 1787. július 27-én került hivatalosan nyilvánosságra a Békés vármegyei postaút felállítására vonatkozó királyi elhatározás. Az osztrák postaigazgatás alatt négy postaállomás működött Békés vármegyében az 1788. március 1-jén megnyitott, Pest–Arad közti postavonalon. Orosházán Omaszta Tóbiás, Tótkomlóson Horváth András, az Orosházáról Nagyváradra vezető úton, Csabán, Omaszta Sámuel fia, Gyulán pedig Kostyán Imre volt a postamester. A Békés vármegyei négy postaállomás közül a csabai és az orosházi az Omaszta család birtokában volt. A család feje, Omaszta János Tóbiás a vármegyében valóságos postásdinasztia alapítóját alapította. Az anyagilag tehetőes apa – vagyoni helyzetén túl – jól értesültsége révén érthette azt el, hogy mindenkit megelőzve jelenthette be igényét a két postaállomás megszerzésére.

Az elkövetkezendő években sem sokat változott a postaforgalom Békés megyében, mert még az 1850-es években is csak kétnaponta járt a posta a megye útjain. A négy állomás postamesteri kezelésben, tehát magántulajdonban lévő postaállomás volt, amely az állami posta előírása szerint és annak ellenőrzése alatt látta el a feladatát. A postamester teljes anyagi felelősséggel tartozott a postájáért. Az orosházi postaállomás körüli örökösödési ügy volt az első postai vonatkozású kérdés, amit az osztrák irányításnak tisztáznia kellett. A megyei postamesterekről elmondható, hogy lojalitással bőségesen megáldott személyek voltak, és ezt eredményesen fel is tudták használni.

Az osztrák postaigazgatás az 1848-49-es forradalom után teljesen elfogadta a korábbi postamestereket, így Csabán az Omaszta-, Gyulán a Blaskovics-, Orosházán a Lázár-, Tótkomlóson a Beliczai-család birtokában hagyta a postamesterséget.

Az általános fejlődés megkövetelte a gyorsabb hírközlést, a járatok számának szaporítását. Bécsben ezeket a törekvéseket nem támogatták, mert szerintük a fejlesztést a forgalom nem indokolta, így a bevétel sem növekedett kellőképpen.

A megyefőnökség, amely ekkor Gyulán székelte, kérte, hogy napi kapcsolat legyen Gyula és Nagyvárad között. Az ország központja, Pest és Buda felől Pest–Cegléd–Szentesen át vezető úton, Dél-Erdélyt Orosháza–Tótkomlós–Battonya felé vezető úton, a dél-nyugati részt Tótkomlós–Makó–Szeged irányában lehetett megközelíteni. Nagyvárad volt a csatlakozó pont.

A közlekedés elősegítésére a megyei főnök elrendelte a postamesterek részére, hogy közmunkásokat toborozzanak az utak kijávitására, mivel ezeken a területeken sok helyen csak csónakkal vagy lóháton, sőt, volt ahol egyáltalán nem lehetett közlekedni, mint például a Békés–Gyoma és a Kondoros–Szarvas útvonalakon.

A sok esőzés szinte lehetetlenné tette a közlekedést Békés vármegye területén. A postamesterek az összeköttetést – sok esetben a postaigazgatóság késlekedése ellenére is – biztosították. Erre utal például Tokomándi Sándor szarvasi postamester a főszolgabírónak írt levelében, melyben fegyve-

res kísérők rendszeresítését is szorgalmazza a postai szállítmányokhoz. Jól felfegyverzett kísérők kiállítását rendelték el a betyárok és rablók miatt, mert Rózsa Sándor és bandája ezidőtájt gyakran fordult meg a környéken, veszélyeztetve a postai szállítmányokat is.

Az új postautak felállításához minisztériumi engedély is kellett. Külön procedúrával sikerült csak az 1853-ban Szarvason beindított postaállomást és a Kunszentmárton–Szarvas–Mezőtúr–Turkeve–Kunmaradas–Tiszafüred–Poroszlón át vezető postavonal engedélyezését elérni. Csak többszöri próbálkozásra sikerült kieszközölni, hogy Szarvas és Orosháza között heti két alkalommal postajárat indulhasson, illetve hogy a Szarvas és Szentes közötti a postajáratok számát heti négyre emeljék. Korabeli feljegyzések tanúskodnak a hivatalos levelek darabszámának emelkedéséről is.

A nemzeti szabadságharc bukása után a császári pátens Magyarországot öt kormányzósági területre osztotta fel, minden területen és minden kerületben egy-egy postaigazgatósággal. Békés vármegye a nagyváradai postaigazgatósághoz tartozott.

A nagyváradai postaigazgatóság javaslatot tett a Szarvas–Gyula postavonal felállítására Kondoroson keresztül, Csaba és Gyula összekapcsolásával. Idézet a kérelemből:

*„Fontos, hogy Szarvas egyenes vonalban a Kondorosi Pusztán keresztül Csabával köttessék össze, mellyen hetente legalább kétszer jönné és menne, és ehhez egyébre nem volna szükség, csak az, hogy a Szarvasi Postamester Kondoroson egy embert tartva, egy pár lóval, hogy ott minél könnyebben lovat válthatnak... A csendőrség lovai mellett a váltó lovak is elférnének...”*²

Kondoros 1878 -ben kapott állandó postát.³

A postamesterek, hogy valamilyen formában érdekeiket érvényesíteni tudják, összefogtak. Magyar- és Erdélyország postamesterei Joanovich Györgynek, a jómódú bajai postamesternek az ötlete alapján 1867 nyarán Baján összegyűltek, és megalakították jóléti intézményüket. Az ország különböző pontjain elszigetelve dolgozó, de azonos gondokkal küzdő postások számára nagy fontossággal bíró egyletet az akkori országos postafőigazgató, Gervay Mihály is támogatta. Az egylet, melynek tagjai 1885-től nyugdíjat kaptak, segítette az árvákat, özvegyeket, a budapesti otthonban szállást, a továbbtanuló gyerekeknek kollégiumot biztosított. A befolyt tagdíjakból még házvásárlásra és házépítésre is jutott. Az egylet 1947-ben szűnt meg.

1947-ig Magyarországon kincstári postahivatalok is működtek. A nagyobb kincstári tulajdonú postahivatalok élén az illetékes minisztérium által megbízott hivatalvezetők álltak. Az ügynevezett postamesteri hivatalokat pályázat útján vagy szerződéssel kinevezett postamesterek kezelték. Ezek a postamesteri hivatalok külső megjelenésükben nagyon eltértek a mai kispostáktól. A felvevőablak valóban ablakot jelentett, mely sok esetben a postamester szobájának egyik ablaka volt, ezen keresztül szolgálta ki az embereket.

A postamesterek az adott korszak vállalkozói voltak, a postamester és az állam között vállalkozói jogviszony állt fenn. A postamester nem volt állami alkalmazott, a postamester az esetleges fix díjon kívül hivatalának forgalma után részesült a haszonból, és mind a saját, mind alkalmazottai munkájáért anyagilag felelősséget kellett vállalnia. A postamester – főleg a kistelepüléseken – a tanító vagy a pap, vagy a falu erre alkalmas, köztisztviselőben álló lakosa volt. Tudásuk és a foglalkozásukkal járó informáltságuk fontos szerepet töltött be a falu életében.

Kistelepüléseinken a postamesteri rendszer ma újra létezik, és pályázat útján tovább bővül.

² Gecsei Lajos: A postaszervezet működése Békés vármegyében 1850-1867. 76. old.

³ Az 1896-ban megjelent Postai cím- és névtár szerint Kondoros 1878-ban kapott postát, távbeszélőt pedig 1895-ben.

Postaügynökségek

Az 1900-as évek elején a költséges postahivatal-felállítás helyett a kis lélekszámú települések ellátására postaügynökségeket hoztak létre. Ezeknek a postaügynökségeknek a vezetője az adott községben élő, 18 évesnél idősebb, erkölcsileg feddhetetlen férfi vagy nő lehetett, akinek az ügynői állás elnyeréséért meghatározott anyagi biztosítékkal (pénzösszeggel) és más foglalkozással, egyéb jövedelemmel is rendelkeznie kellett. A postaügynökök a településen lakó tanítók, lelkészek, jegyzők, óvónők, kereskedők, nyugdíjas tisztségviselők köréből kerültek ki.⁴

Néhány kistelepülés, illetve város egy-egy kispostáján ma is vannak csupán az alapfeladatok elvégzésére feljogosított postai vállalkozók, postaügynökök. A követelményrendszer: a jelentkezőnek ma bankszámlával, bejegyzés-mentes erkölcsi bizonyítvánnyal, szakmunkás- vagy középfokú iskolai végzettséggel kell rendelkeznie. Feltétel még a szolgáltatás végzésére alkalmas belterületi ingatlan, amely alkalmas felvételi és kézbesítési feladatok ellátására. És természetesen a magyar nyelv ismerete is követelmény. A jelöltnek öt éven belül legalább két év szakmai gyakorlatra kell szert tennie, nyilatkoznia kell a képzettség megszerzéséről, illetve arról, hogy volt-e postai munkaviszonya, s arról, hogy az milyen formában szűnt meg.

Előadás a postamesterekről és postaügynökségekről

Kondoros, 2008. április 30.

⁴ Hennyey Vilmos *A magyar posta története* című, 1926-ban megjelent könyvében az alábbiakat írja: „A postahivatallal nem bíró községek postaszolgálatának ellátására 1901 óta ügynökségek léptek életbe, melyeknél a tanító, a jegyző vagy más vállalkozó néhány órai szolgálattal áll a község rendelkezésére.” (187 old.)

Károlyi György

AZ OROSHÁZI POSTA TÖRTÉNETE (1788–2009)

A postai szolgáltatások története dióhéjban

Az információátadás legősibb formája a szóbeli üzenetközvetítés volt. Az írástudás terjedésével fokozatosan bontakozott ki az írásbeli üzenetváltás, gyalogos- és lovas futárszolgálat segítségével. Az ókori birodalmakban állami postaszolgálat működött (Babilon, Egyiptom, Perzsia, Róma). Fejlett volt a futárszolgálat az inka birodalomban is. Dzsingisz kán mongol uralkodó idejében a postamestert úgy nevezték: a „**hírek ura**”,¹

A posta szó az állomáshely jelentésű latin „**posita**” szóból származik, ahonnan a hírvivő futárt, lovast, illetve kocsit elindították, vagy ahol váltották.

A posta kialakulása, fejlődése Magyarország területén

Fejedelmeink és első királyaink **hírnökök** (praecones) és **futárok** (cursores) útján hirdették ki akaratukat, hívták össze a nemzetgyűlést, és királyi küldöttek (pristaldusok) útján idézték a törvény elé a feleket. A táborba hívás véres kard körülhordozásával történt. E hírnökök és futárok gyalog vagy lóháton jártak.

Szolgáltatásaik:

- A futárok (cursor) szabad emberek voltak. A következő tulajdonságokkal kellett rendelkezniük: intelligens, ügyes, vállalkozó szellemű, megbízható.
- A hírnökök (praecox) parancsokat, rendeleteket hirdettek ki. A hírnökségi mesterség sokszor apáról fiúra szállt.

Magyarországon többfajta „futárszolgálat” létezett.

Külön működött **királyi és egyházi futárszolgálat**. Már az Aranybulla is említést tett a futárszolgálatról. II. Endre (1205–1235) idején a papok és a nemesek szolgálói felmentést kaptak a futárszolgálat alól. A középkorban kereskedelmi járatok is indultak. Az áruszállító járatok gyakran működtek hírvivőként. Társzekereket² használtak, olykor 14-16 ló húzott egy-egy megrakott szekeret.

Céhposták (szegedi iparosok, társzekerek, XV-XVI. sz-tól)

Mészáros posták (Debrecen környékéről 1478-tól, Szegedről a török időkben)

A „**posta**” szó csak a XVI. században terjedt el nálunk, valószínűleg a Taxis-postával kapcsolatban (A Taxis család 1451-1595-ig birodalmi szállító volt).

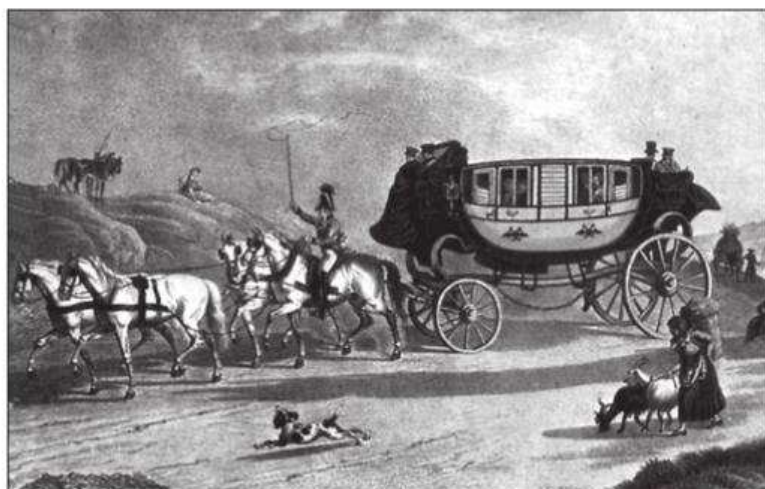

¹ V. G. Jan: Dzsingisz kán, 46. p. (1981. évi kiadás)

² A középkorban egyszerű, nyitott szekereket használtak, amelyeket nagy teherbírási ókrókkal vontattak. A 15. századtól kezdték befedni a szekereket a személyszállítás miatt.

1526-ban indult el a Bécs–Pozsony közötti első rendszeres postajárat. 1626-ban II. Ferdinánd kiadta első postapátensét (nyílt parancs, utasítás).

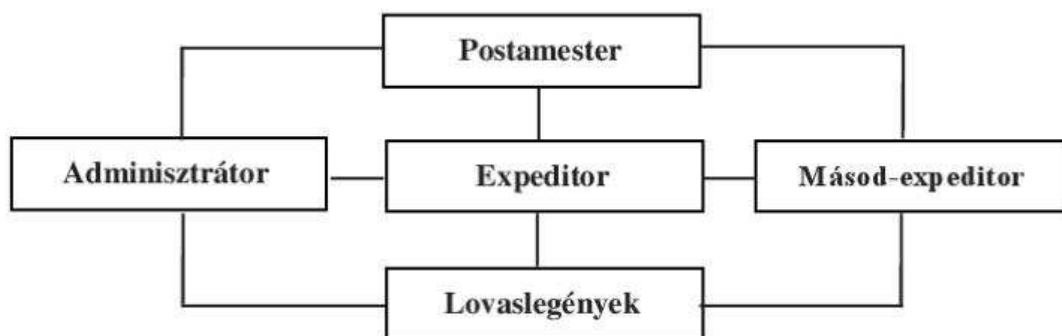

1695-ben született meg I. Lipót postapátense a postautakról, a postaállomásokról és a postakürtről.

1722-ben III. Károly állami kezelésbe vette a postaszolgálatot. Mária Terézia postapátense³ 1748-ban jelent meg. Kincstári költségen beindították a Habsburg Birodalom területén a postakocsijáratokat. A kocsiposta 1750-ben postai gyorskocsi-járatokat, az ún. diligence-okat (delizsánsz) jelentette. Ez magyar területen először

Buda, Temesvár és Nagyszében között közlekedett, elsősorban utasokat szállított. Később az egész országot behálózó postai szolgáltatássá fejlődött. Rendszeressé vált a postakocsik által történt levél- és személyszállítás.

A postaállomások szervezeti felépítése az 1780-as években:

A postamesteri pozíciót az uralkodó adományozta, néha várakozási okmánnyal (Expectanz Brief), előre. A tisztség apáról fiúra szállt. A jogok és kötelezettségek egyszemélyben a postamesterre illeltek, aki csak királyi kinevezés után viselhette címét és gyakorolhatta tevékenységét. A postaállomások örökösödési joggal voltak felruházva, valóságos családi vagyont képeztek. Értéküket az ingatlan vagyontól értékük, valamint a hivatali tevékenységből eredő jövedelem jelentette. A postalegényeket a postamester fogadta fel, ugyanúgy, mint a levélvivő küldöncöket is, akik naponta három-öt német mérföldet voltak kötelesek megtenni (1 német mérföld 8500 méter). Állomásonként 2-3 lovasfutár szolgált. Egy-egy lovasfutár után nyolc rénes fizetést kapott a postamester, vagy a bérlő¹ (rénes forint = 60 krajcár = 240 bécsi pfennig).

Időközben fejlődött a hírtovábbítás technikája is. 1837-ben Breese Morse⁴ megalkotta a róla elnevezett jelszendszert, a Morse-abc-t, és találmányával forradalmasította a hírközlést.

³ A postarendszabályt a királynő 1748. december 14-én adta ki az „összes osztrák tartományok számára”. A rendszabály magyarul is megjelent 1873-ban, a Posta-Közlöny 2., 3. és 4. számában.

⁴ Breese Morse (Charlestown, 1791. április 27. – New York, 1872. április 2.) amerikai feltaláló. Az általa kidolgozott kódrendszer miatt emlékeznek rá és nem a műszerre, amely lehetővé tette ennek használatát. A kódot ma is használják, bár a vezeték nélküli telegráfia mára utat engedett a vezeték nélküli kommunikációnak.

1850-ben Ferenc József postapátensében elrendelte a **postautalvány** és a **levélbélyeg bevezetését**. 1850. január 1-je után bélyegekkal kellett bérmentesíteni a feladott küldeményeket, 1850. június 1-je után új díj-szabás alapján a hírlapokat is.

A kiegészítés következtében a magyar postahálózat önállóvá vált, létrejött a Magyar Királyi Posta. Bevezették postai területen is a magyar nyelvet, a magyar nemzeti színek és jelképek használatát.

A postai javadalmazás ekkoriban évi 80 forint fizetésből és 20 forint hivatalai általányból áll. Ezért el kell látni a kezelési szolgálatot, de a levelek továbbszállításával nem kellett foglalkozni.

A postai alkalmazás feltételei a következők voltak:

- korábbi alkalmazás vagy foglalkozás következtében megfelelő jövedelem,
- rátermettség, politikai és erkölcsi szempontból kifogástalan magaviselet.

A nagyobb forgalmú⁵ utakon használták a zöldre festett, koronás postajelvényvel díszített, szabvány szerint készített kis- és nagy **kariolkocsit**. Erős forgalomnál a városokban, a kariolnál sokkal nagyobb, de egyébként hasonló alakú kis- és nagy **tárkocsit** használtak, amelynek ülése alatt levő zárható tartály a pénzküldemények befogadására volt alkalmas. Kisebb méretű kocsik, az ún. levélgyűjtő kocsik szolgáltak a levélgyűjtésre, nagyobb és külön szabványkocsik a házhoz kézbesítésre.

1869-ben az osztrák és a magyar postahálózatban – a világon elsőként – bevezették a postai „levelezőlapot”.⁶ Az első képeslevelezőlap készítőjét nem lehet egyértelműen meghatározni. Kezdetben a képes levelezőlapok hátoldalát csak a címzésre lehetett használni, és ide ragasztották a bélyeget is. A századforduló éveiben már az egész világon elterjedt a képeslap.

A vasútvonalak kiépítése átalakította a postaanyag távolsági szállításának módját is. 1868. február 1-jétől **vasúti mozgóposta** közlekedett Bécs és Pest között.

A. G. Bell (1847–1922) 1878. január 28-án feltalálta a **telefont** (USA).

Puskás Tivadar (1844–1893) Edissonnal együttműködve feltalálta a **telefonközpontot**. Puskás Tivadar elvei szerint valósultak meg az első telefonközpontok 1878-ban Bostonban, majd 1879-ben Párizsban. 1879-ben hazatért és öccsével, Ferencsel 1881-ben megkezdte a monarchia területén a telefonközpontok

⁵ A postakocsik mérete nem az út forgalmától, hanem a szállítandó küldemények típusától, illetve mennyiségétől függött.

⁶ Hencz Lajos „A magyar posta története és érdemes munkásai” című (Bp, 1937) szakmatörténeti könyvében a következőket írja: „... a magyar és az osztrák posta 1869. október 1-jén forgalomba hozta a »levelezési lapot« a maiál kisebb alakban, 2 krajcáros, benyomott bélyeggel ellátva, névértéken árusítva.” 134 p.

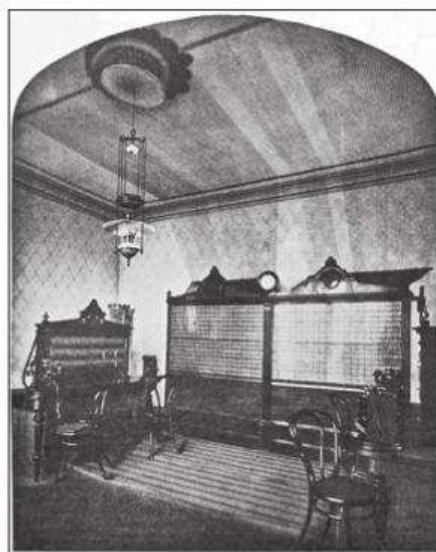
Puskás Tivadar

kiépítését. Puskás Ferenc első telefonközpontja (Európában a negyedik) Budapesten a Fürdő (ma József Attila) utca 10. szám alatt kezdte meg működését 1881. május 1-jén, és még ugyanabban az évben a második telefonközpontot is üzembe helyezték Pesten, a Királyi Pál utcában. Szegeden 1884-ben kezdte meg a Puskás fivérek vállalkozása a telefonszolgáltatást. A táviró- és távbeszélő-összeköttetést a vasutak mellett, oszlopokon vezették.

Baross Gábor 1887-ben egyesítette a postát és a távirót.

A Posta és Távirda Rendeletek Tára (indulásakor: Postai Rendeletek tára) 1867-től magyar és német nyelven, 1887-től már csak magyar nyelven jelent meg.

Csonka János, szegedi születésű mérnök 1900-ban a világon elsőként robbanómotorral hajtott triciklit gyártott a magyar posta levélgyűjtőinek Budapesten, 1905-ben pedig elkészült az első Csonka-féle postautó (ezt a dátumot tekintjük a magyar autógyártás kezdetének). Az autók fokozatosan felváltották a lóvontatású karioalkocsikat, nemcsak Budapesten, hanem az ország nagyvárosaiban is.⁷

Puskás Tivadar első magyarországi telefonközpontja (Budapest, 1881)

1920. február 11-én, Budapesten megalakult a Magyar Aeroforgalmi Rt. (MAEFORT), amely 1920. május 12-én indította első légi posta-járatát Albertfalváról Szegedre, majd ez év folyamán további rendszeres légi posta-járatait Budapest–Szeged, majd Budapest–Szombathely között. Rövid öt és fél hónap alatt e két útvonalon összesen 138.107 postai küldeményt továbbítottak repülőgéppel.

1923-ban Csepelen üzembe helyezték az első 250 wattos rádió-telefon állomást. 1933-ban rendszerbe állították a vidéki közvetítőállomásokat, átadták Lakihegyen az új, 120 kilowatt teljesítményű, 314 m magas nagyadót.

⁷ A gépkocsik a kisebb városokban és a községekben csak az 1970-es években váltották fel teljesen a lovas postakocsikat.

Az orosházi posta története

Az Omazta-dinasztia (1788-1824)

Orosháza első postamestere **Masznitius Omazta Tóbiás** volt. 1788. február 29-én a temesvári postafőellenőr a vármegyéhez írt levelében közölte, hogy az új postaúton lovas postajárat indul 1788. március 1-jétől Orosházán. A „külső és belső fundusok” biztosítására a község előjárói a Kvártély-házat (ma Dózsa György utca) biztosították postaállomás céljára. A megyei tulajdonban lévő épület romos volt. A postamester panasza nyomán kénytelek voltak az épületet felújítani. Az orosházi bírói testület 1788. szeptember 18-án kelt levelében az alábbi javítási munkákat rendelte el: „...A fedele egészen felújítva fog reperáltatni. Valamint az hajazatja, ha valaki benne lakni kíván, azonnal meg kívánja a reperálni, új oszlopokkal kicseréltetni. Most folyó estendőben szerencsétlenül történt tűz által, a mellett lévő istálló oly Statusba; hogy ha fent Utalt nemzetes Masznitius Tóbiás Úr egészen nem reperáltatta volna, senki hasznát nem vehette volna...”⁸

Vági Ferentz főbíró, Tóth Mihály T. Bíró és a többi tanácsstag saját nevükkel megerősítették a döntést.

Az induló posta feladata sokrétű volt. Földrajzi helyzete miatt a Pestről, vagy Aradról, vagy Nagyváradról érkezett küldeményeket a postaállomáson kiválogatták, majd továbbították.

Ennek ellenére az orosházi postaállomás nem volt osztályba sorolva. A postamester többször kérte az osztályba sorolást, de minden esetben azt a választ kapta, hogy „a postaút, mint közönséges vonal kezdte meg működését”, így nem állt módjukban változtatni ezen.

Masznitius Omazta Tóbiást családja és közigazgatási feladatai is Csabához kötötte. Orosházán a postai tennivalók ellátására kezdettől fogva fizetett alkalmazottakat foglalkoztatott. **Sonkoly Jánost** bízta meg a postaállomás vezetésével, aki 1807-ig látta el ezt a feladatot, fizetett alkalmazottként, „expeditor”-ként. Masznitius O. Tóbiás halála után az ellenőrzés hiánya miatt Sonkoly János a saját hasznára cselekedett. Az 1807-ben lefolytatott bünper következményeként a temesvári főpostahivatal Sonkoly Jánost felmentette a munkavégzés alól. A hat lóból – amit működésekor elismert – egy-három ló kint dolgozott a mezőgazdaságban. A saját hasznát hajszólo Sonkoly Jánost végezetül több vármegyére kiterjedő bűnössége miatt fogságra ítélték.

Masznitius Omazta Tóbiás özvegye, Povázsai Zsuzsanna kérésére a temesvári főpostahivatal az **Omazta-fiúkat** Sámuel, Jánost és Sándort bízta meg a postaállomás vezetésével. 1824-ben Povázsai Zsuzsanna halála után két évvel, a három fiú írásban közölte a hatósággal, hogy az orosházi postaállomást el akarják adni. A Királyi Helytartótanács 1824. augusztus 24-én kelt 21321. sz. leiratában hozzájárult az orosházi postaállomás árverés útján történő eladásához. **1824. október 25-én** a Temesvári főpostahivatal átiratban közölte a szomszédos vármegyékkel, hogy **az orosházi postaállomás árverésre kerül.** Az árverés feltételei a következők voltak:

- Minden árverező köteles igazolni, hogy a postaszolgálathoz szükséges tulajdonnal és megfelelő szakmai (vizsgázott) ismeretekkel rendelkezik.

⁸ Gecsei Lajos „A Postaszervezet működése békés vármegyében” 127. oldal

⁹ Gecsei Lajos „A Postaszervezet működése békés vármegyében” 130. oldal

- Az előre meghatározott évi bevétel 659 forint 32 krajcár volt, ami 250 forint illetményből és a közönséges (ordinari) posta továbbításáért, az orosházi postához tartozó – összesen 5 1/4 állomás hosszú útvonal szakasza, postamenetenként egy állomás távolságra 40 krajcárjával számolva, 409 forint 32 krajcár ostorpénzből tevődik össze. A mindenkori postamester 2 telek nagyságú földterületet kap haszonélvezetre, ami azonban nem adható el, a postai szolgálat elidegeníthetetlen részét képezi.
- A rendszeres járatok száma Csaba felé heti 2 járat, Szentés, illetve Tótkomlós felé heti 4 járat.¹⁰

Az árverést báró Burgberg Ignác főpostahivatali ellenőr és Stummer János, csabai járási főszolgabíró jelenlétében bonyolították le. Az árverésen 15.000 forintért Bodroghy Papp János szerezte meg az orosházi postamesterséget, de aktív tevékenységet nem folytatott Orosházán. 1825. május 26-án kelt kérelmében közölte, hogy eláll a vételtől. 1825. július 27-én az orosházi postát 14.500 forintért Lázár Jakab gyergyói lakos vette meg.

A reformkortól a kiegyezésig

1826. október 5-étől lett **Lázár Jakab** „pleno jure” is orosházi postamester. A több éve „vezetés nélküli” postaállomáson sok volt a hiányosság. A visszaélések fő szervezője egy beosztott expeditor volt, akit később a postaállomásról elbocsátottak. A Lázár-család húsz éven keresztül birtokolta az orosházi postaállomást. A postamester halála után özvegye és Lázár nevű fia kezelték a postát. A vagyon feletti vita miatt 1848 novemberében bírói zár alá került az állomás. Az orosházi postaállomás körüli örökösödési ügy volt az első postai vonatkozású megyei kérdés, amelyet az osztrák irányításnak tisztáznia kellett.

1849-ben, a szabadságharc idején ideiglenesen **Szegedre költözött a Temesvári Postaigazgatóság**. Vezetője **Nátly József** volt, akit a kormány országos posta-főigazgatónak nevezett ki. A kormány által felügyelt országrészen csupán néhány hétig irányíthatta a postahálózatot. Később Törökországba emigrált, majd hazatérése után Újszentiván jegyzője volt. Sirja az újszentiváni temetőben található.

A szabadságharc leverése után a magyarországi postahálózat ismét osztrák fennhatóság alá került. Formális beolvasztására **1850-ben** került sor, amikor Magyarország területére is kiterjesztették az 1837. évi **osztrák postapátens** érvényességét. Az irányító főhatóság a császári kereskedelmi, ipari és közmunka minisztérium lett.

Az 1850. december 26-án kiadott rendelet értelmében az osztrák államhatalom a közigazgatás átszervezésével teljesen átalakította a korábbi területi felosztást. **Békés megye a nagyváradai postaigazgatóság** irányítása alá került. A postaforgalom jelentős része Orosházán keresztül bonyolódott. Az 1896-ban kiadott postai cím- és névtár szerint a nagyváradai kerülethez tartozó Orosháza 1850-ben kapott kincstári kezelésű postahivatalt. Távírdája a kiegyezés után 1873-ban létesült.¹¹

A postaszolgálat folyamatossága érdekében a postamestereket mentesítették a közmunka-végzési kötelezettség alól. Dél-Erdélyt az Orosházáról Tótkomlós–Battonya–Arad irányába tovább folytató pest-aradi, az ország déli és dél-nyugati részeit pedig a Tótkomlós–Makó–Szeged irányában haladó út kapcsolta össze Békés vármegyével. Az időjárás nagyban befolyásolta az utak állapotát, ez külön nehezítette a Csaba–Gyula és Orosháza–Tótkomlós közti postajárat útját. A főszolgabíró gát építésére és megerősítésére több embert kért a településektől közhasznú munka keretében.

¹⁰ Gecsei Lajos „A Postaszervezet működése békés vármegyében” 147 oldal 3-dik bekezdés

¹¹ Idézett mű 296. oldal

Az orosházi posta története (1788 – 2009)

Az orosházi posta a következő **mozgópostákat** kezelte:

- Szeged–Békéscsaba 248, 290 mp. (a szegedi mozgóposta dolgozói kezelték)
- Orosháza–Mezőhegyes 285 mp.
- Mezőtúr–Orosháza 286 mp.
- Szentés–Orosháza 284 mp. (a szentesi mozgóposta dolgozói kezelték)

A mozgóposta 1973. január 1-jével szűnt meg orosházi kezelésben.¹³ Az utolsó mozgópostai dolgozók Mák Béla, Kardos Lajos, Bolla Sándor voltak.

A **kisvasutak** vonalai 1899–1949 között épültek ki. A postahivatal által feldolgozott küldeményeket kisvasúton szállították tovább a környező településekre. Ez a szállítási mód a postai gépkocsik elterjedése miatt az 1960–70-es években megszűnt Orosháza körzetében.

Habár már 1871-től **hírlapkezelők** is dolgoztak a postán, Orosháza postahivatal nem kapott engedélyt alkalmazásukra.

Zilahy László hivatalfőnök (1873–1885) I. osztályú postahivatalának személyi állománya az alábbiak szerint alakult: 1 segédtsízt, 1 kezelői altiszt, 2 kézbesítő levélhordó, 1 hivatalszolga.

A **távíró-szolgáltatást 1873. október 27-én** vezették be Orosházán. A táviratforgalom nagy volt a postahivatalban:

Év	Dijköteles		Feladott és érkező szolgálati	Közvetített	Összes feldolgozott	Üzleti bevétel	
	feladott	beérkezett				frt.	kr.
	s ü r g ö n y ö k d a r a b s z á m a						
1873	545	554	43		1142	306	90
1874	3033	3014	142		6189	1728	60
1875	2837	2843	79		5759	1587	45
1876	4097	3984	92		8173	2096	35
1877	5604	5367	72		11044	2714	15
1878	6060	6707	159		12926	2899	95
1879	6254	6522	200		12976	3587	47
1880	5920	6404	374		12698	3466	2
1881	5756	6388	357		12501	3328	4
1882	6655	7025	424		14104	3985	99
1883	5931	6540	356		12827	3401	53
1884	6680	6970	378		14028	4021	6
1885	6236	7283			13519	3592	62
Összes	65608	69601	2676		137886	36710	613

A hivatalvezető felelt a felvett küldemények pontos könyveléséért, ez alapján kapta a hivatal a létszámot. A postai szolgáltatásban a belső munkafeladatok szétváltak, és körvonalazódtak különféle egységek, csoportok.

- **Postai csoport:** postalevél, csomagfelvétel, pénzfelvétel, hírlapok kézbesítése, árusítása stb.
- **Szállítási részleg:** küldemények továbbítása menetrend szerint. Kocsiposta, később mozgópostákhoz való kiszállítás, csomagkézbesítés, levélpostai küldemények gyűjtése.
- **Távközlés:** táviratok továbbítása, fogadása és kézbesítése, távbeszélgetések kapcsolása, lebonyolítása.

¹³ A mozgóposta-szolgálat országosan 2004 júliusában szűnt meg.

A postahivatal forgalmának növekedése és az épület állagának leromlása következtében a Kvártélyház életveszélyessé vált. Új épületet kellett találni, ahol jobb körülményeket tudtak biztosítani a dolgozóknak és az ügyfeleknek. Együttal megfelelő épületet kellett keresni a lovak elhelyezésére is. A postai célra alkalmas, kétszintes épületet Bulla Mihály molnár építette. A földszinten lévő helyiségeket kereskedőknek adta ki, az emeleten a tulajdonos lakott. Később eladta Bille István kereskedőnek, aki az épület adottságait kihasználva többféle kereskedelmi tevékenységet folytatott itt. Így például működött az épületben orvosi rendelő, patika, kiskereskedés, valamint a **posta**¹⁴.

1894-től négy „**tanyai levélgyűjtő-állomás**” is működött a település határában¹⁵. A **telefon** 1894-ben vezették be Orosházán. Az első előfizetők a község előjárói voltak. A kor követelménye volt, hogy az ország bármely területét el lehessen érni távirattal, illetve távolsági telefonbeszélgetéssel. Távbeszélgetést a nyilvános távbeszélő állomásokról lehetett kezdeményezni úgy, hogy a telefonálni kívánó személy előre megmondta a város, község nevét, a hívandó számot, és előleget fizetett a postai alkalmazottnak. Az új távbeszélő állomásokra igen sokan jelentettek be igényt, amit az akkori műszaki adottságok miatt nem lehetett teljesíteni. Ennek a következménye az lett, hogy míg a nagyközség lakóinak száma dinamikusan nőtt, a telefonhálózat csak nagyon lassan fejlődött. Több évig kellett várni, míg valaki telefon-előfizetővé válhatott.

1900-tól a II. világháború végéig

Felvetődött egy új postaépület megépítésének vagy bérbevételének a szükségessége. Wigner Géza 1883-ban épített nagy emeletes házat a mostani Alföld Szállóval szemben. Később a Takarékszövetkezet vette meg az épületet. A Wigner által épített ingatlanban **1907. október 22-én** vette bérbe a Magyar Királyi Posta – évi 3200 koronaért – az épület jobb szárnyát és az emelet egy részét. Az épület bal szárnyán kereskedelmi részlegeket helyeztek el.

A posta által felvett és a vasútállomásra érkezett postai küldemények ki- és beszállítását a korábban már említett kariol-kocsikkal végezték. A csomagok kézbesítéséhez három ló, valamint két kariol-kocsi állt a posta rendelkezésére, egy nagyméretű és egy közepes. Forgalomtól

függött, hogy egy vagy két kocsi állt munkába. Reggel és este két lóval a nagy kocsit vették igénybe. A napi csomagforgalom 150-180 között volt.

A lovakat az átköltözés után már nem a Bille-házban tartották, hanem a Vörösmarty utca 10. szám alatt lévő istállóban. A lovakat a hajtók, csomagkézbesítők gondozták.

A lógondozók, hajtók és lovasfogatok 1970-ig szolgáltak Orosházán. Az utolsó lógondozók Mihalesz Szaniszló, id. Kun István, Dajkó József és Szemenyei Sándor voltak. 1970-től gépkocsikkal szállították a postaanyagot.

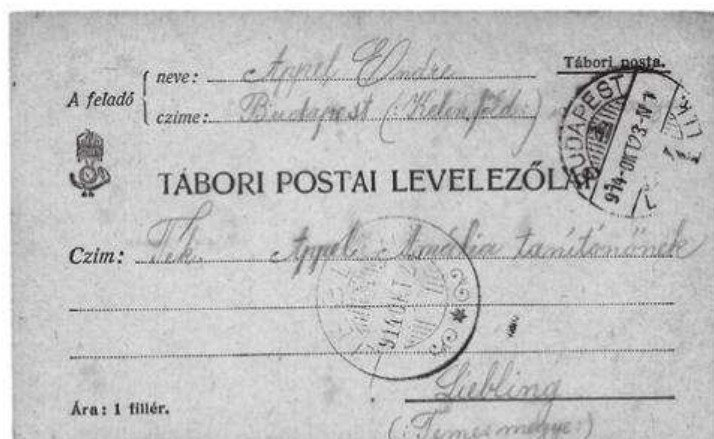
Üdvözlét Orosházáról.

¹⁴ Orosháza Néprajza, 1965 39. oldal

¹⁵ Tatársánc, Külsőmonor, Szent-tornya, Gyopárhalma

1900 után úgynevezett „postagyűjtő-helyek” is létesültek. Ezek korlátozott tevékenységi körű „kisposták” voltak. A kisebb településeket „falusi levélhordók” járták. 1901-től „postaügynökségek” is alakultak.

1914–1918 között megszervezték a frontokon és a hadtáp-területeken a tábori postaszolgálatot.

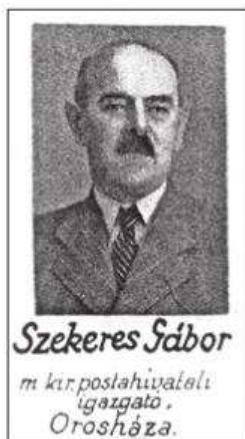
Az első világháborút követő forradalmak, a katonai megszállás és a trianoni békekötés után szinte teljesen újra kellett szervezni az ország postahálózatát, ami az orosházi postát is érintette. 1920-ban hozták létre a **Szegedi Postaigazgatóságot**, mivel a trianoni békediktátum következtében a temesvári és a nagyváradi postaigaz-

gatóság Romániához került. Orosháza postai ellátása ennek következtében 1920-tól a Szegedi Postaigazgatóság irányítása alá tartozott (2003-ig).

1925-ben megindult a rendszeres **belföldi légi közlekedés** is Budapest és négy vidéki nagyváros: Debrecen, Miskolc, Nagykanizsa és Szeged között. A repülőgépek légipostai küldeményeket, leveleket és újságot szállítottak, de esetenként utast is vittek magukkal. Ennek következtében Szegedről hamarabb kapott az orosházi posta küldeményeket, amit feldolgozás után továbbítottak rendeltetési helyükre.

1936-ban kiadták Magyarország **első postatörvényét (1936/XXXV. tc.)**, melynek jelentősége abban állt, hogy az addig nagyrészt szokásjog alapján álló postajogot törvényileg szabályozták.

Üzembe helyezték Orosháza postahivatalban a **légnyomású csőpostát**, így a belső dolgozóknak a felvett táviratlapokkal nem kellett le-föl ingáznia az emelet és a földszint között.

1937-től 1941-ig Szekeres Gábor m. kir. posta-főfelügyelő, hivatalvezető vezette az orosházi postát.

Létszámellátottság:

- belső létszám 22 fő
- külső létszám 23 fő

Orosháza a vasút megjelenésével, új munkahelyek létesítésével igen gyors fejlődésnek indult, így fejlődött a posta forgalma is. A kis postamesteri hivatal nagyobb forgalmú kincstári hivattalá fejlődött. A hivatal munkaköre kiterjedt a felvételi szolgálatra és a kézbesítésre, a táviró- és a távbeszélő-szolgálatra. A posta reggel 7-től este 9 óráig állt a közönség rendelkezésére. A táviró- és távbeszélő-szolgálat 1938-tól kezdve éjjel-nappal működött. Szekeres Gábor hivatalvezető idején a posta teljesítménye és létszáma a következő volt:

- 1937. év: 919. 255 normaperc, 19/20 fő létszám
- 1939. év: 1. 122. 153 normaperc, 22/23 fő létszám
- 1941. év: 900. 638 normaperc, 18/19 fő létszám¹⁶

1942-től 1944-ig **Sin József** postafőfelügyelő volt a hivatalvezető Orosházán. Vezetése alatt növekedett a posta forgalma és létszáma.

¹⁶ Évenként megjelenő Szaknaptár „adatai.

A hivatal teljesítménye és létszáma ezekben az években:

- 1942. év: 1. 444. 410 normaperc, 22/25 fő létszám
- 1943. év: 1. 671. 659 normaperc, 27/27 fő létszám
- 1944. év: 2. 191. 229 normaperc, 32/28 fő létszám

A második világháború alatt a postaépületben nem esett kár: 1944. október 6-án, amikor bevonultak az orosz katonák, ellenállás nem történt. Sin Józseftől a vezetést igazgatósági utasításra **Barabás Ödön** vette át. Több hónapon keresztül a távbeszélőközpontban ült egy magyarul tudó szovjet katona, aki ellenőrizte a telefonközpontot és a távírdai munkát. Mivel látták, hogy minden rendben volt, a szovjet parancsnokság megszüntette a személyes megfigyelést. Koncseg István (†) és Kun István (†) voltak az elsők, akik 1945-ben párttagok lettek Orosházán. Ők segítettek megszüntetni az orosz hadsereg részéről történő postai felügyeletet.

1945-től a rendszerváltásig (1990)

1946-ban Szentetornya Orosházához történt csatolásával **városi rangot** kapott Orosháza. Megalakult a helyi pártszervezet, igen kis létszámmal, de 1947 után sokan csatlakoztak. Többségük fizikai dolgozó volt. A távbeszélőközpontban dolgozott egy hölgy, édesapja vöröskatona volt, ezért ki akarták „emelni”, de ő végig maradt a távbeszélőközpontban kezelői munkakörben.

Ebben a nehéz időszakban a postai dolgozók a kevés fizetésük ellenére békekölcsönt¹⁷ jegyeztek, és mentek agitálni. Színjátszó kör alakult, és a betanult játékos színdarabokkal járták a környező falvakat. Az akkori politikai és társadalmi változásoknak megfelelően a különböző postás egyesületek és intézmények megszűntek, illetve beolvadtak az állami intézményrendszerbe.

Körzeti posták kialakítását rendelték el 1951. február 1-jén (7904/A10/2 számú utasítás). A körzeti posta vezetője, Szarka Gyula posta-főfelügyelő, területi biztos pedig Tóth József lett. Ellenőrzési és adminisztrációs létszám ebben az időszakban: 1 előadó, 1 területi biztos, 1 távközlési előadó, 1 irodás. A körzeti postahivatalhoz 44 postahivatal és fiókpostá tartozott:

Almáskamaráás	Gerendás	Magyardombegyház fp	Puszaföldvár
Bánkút	Gyopárhalma	Medgyesbodzás	Pusztatölke fp.
Battonya	Hunya	Medgyesegyháza	Pusztaszentetornya fp
Békéssámsón	Kardoskút	Mezőhegyes	Pusztaszőlős fp
Békésszentandrás	Kaszaper	Mezőkovácsháza	Reformátuskovács háza
Csabacsüd	Kiscsákó pu fp.	Monori tanyak pu fp	Szarvas
Csanádapáca	Kisdombegyház fp.	Nagybánhegyes	Szentetornya
Csorvás	Kisszénás pu fp.	Nagykamárás	Tatársánc fp.
Dombegyház	Kondoros	Nagykopáncs fp.	Tompapuszta óu fp.
Érpataki szőlők fp.	Kunágota	Nagyszénás	Tótkomlós
Gádoros	Magyarbánhegyes	Orosháza	Végegyháza

A körzeti postahivatalt 1954 őszén megszüntették, és **kialakították a biztosi hálózatot**. Ez a hálózat kisebb átszervezésen ment keresztül, de a mai napig fennáll.

Barabás Ödön postavezetőt saját kérésére felmentették 1957. január 25-én. Újházi László személyes visszaemlékezésében a következőket írta: „*Orosháza 1. sz. postahivatalról – annak idején – igazán el lehetett mondani, hogy jobb sorsra érdemes. Ugyanis elhelyezése, az akkori viszonyok*

¹⁷ A békekölcsönt 1950-től vezették be, a lakosság számára újabb súlyos terheket jelentett.

mellett, de különösen az átalakítás után, elfogadhatónak volt minősíthető. A beosztottak – összességükben – törekvő, igyekvő, munkájukat szerető postások voltak. Az átlagosnál talán jobb eredményt is el tudtak volna érni – megfelelő vezetés irányítás esetén. Ritka balszerencsés módon azonban – olyan egymást követő egyének kaptak megbízást a hivatalvezetésre, akik erre a feladatra képtelenek, alkalmatlanok voltak. (Enyhén szólva.)”¹⁸

Az orosházi postát a következő időszakban irányító hivatalvezetők:

Máté János 1957-től vezette az orosházi postát 1962-ig. **Nyilas József** 1962-től volt postavezető 1966-ig (majd oktatótiszttá lett Békéscsabán). **Kovács István** 1966-tól 1968-ig volt postavezető. **Kovács Imre** 1968-tól 1973-ig vezette az orosházi postát (előtte oktatótiszttá lett Békéscsabán), fegyelmileg (F/3/1973) áthelyezték Orosháza 2. sz. postahivatalhoz vezetőnek.

Az orosházi posta szemleértékeléskor a következő minősítéseket kapta 1957-1973 között:

	3-as	4-es
1957–1962	1	3
1962–1966	0	3
1966–1968	0	0
1968–1973	2	2

A beosztott dolgozók eredményesen dolgoztak. Gyöngyösi Ilona vezető főpénztáros, Jankó Éva felvevő (későbbi helyi ellenőr), Garai Béla távbeszélőközpont-vezető, Kovács Józsefné kiosztó-leszámoló, Garai Béláné hírlapcsoport-vezető nagyban hozzájárultak az eredményességhez. Sajnálatos, hogy Orosházáról a jól képzett dolgozók elmentek rendszeres helyettesnek, vagy más postahivatalra választották maguknak. Így tett például Kovács Imre postavezető helyettese, Katona János és felesége is, akik Szegedre kérték áthelyezésüket.

1951. március 1-jétől országosan átszervezték (7904/A26/2/C) a hírlap-előfizetési rendszert és az árusítást. A Magyar Posta lett a kizárólagos felelőse a hírlapok előfizetési és árusítási terjesztésének bel- és külterületen.

Az orosházi postavezető **hírlap-csoportot** alakított ki. A csoport vezetőjévé **Garai Béláné** postafőellenőrt nevezte ki. Beosztottait úgy válogatta össze, hogy előtte pénztári és felvételi szakterületen dolgoztak. A csoport tagjai: Mihucz Lajosné, Orgován Istvánné, Stikker Józsefné, Antali Lajosné, Kiss Istvánné, Szabó Lászlóné. A postavezetővel közösen alakították ki az előfizetői kézbesítő járásokat.

Garai Béláné

A kézbesítendő utcák hossza összesen 202 kilométer volt. A kézbesítő-kerületeket 13 részre osztották. Az akkori munkaerőhelyzet lehetővé tette, hogy egy-két hónap múlva minden állást betöltsenek. Sajnos majdnem minden évben volt egy-két fő, aki eltulajdonította a beszedett hírlapnyugtár ellenértékét, őket fegyelmi úton el kellett távolítani. Garai Béláné után Mihucz Lajosné, majd Stikker Józsefné vezette sikeresen a hírlapcsoportot.

A számológépek megkönnyítették a csoport munkáját. A létszámot 13-ról folyamatosan 21 főre bővítették, mivel növekedtek a hírlapkézbesítői kerületek.

A városban korábban két helyen árusítottak hírlapokat. A postahivatal előterében, ahol ketten dolgoztak a posta teljes nyitvatartási ideje alatt. Itt árusították az összes külföldi, illetve hazai napi-, heti-, havilapokat, képeslapokat, sorsjegyeket, cigarettát. A másik áruhely egy kisméretű pavilon volt a Kossuth utca közepén. Ott az alkalmazottak szűkös helyen árulták a folyóiratokat.

¹⁸ Újházi László: Emlékeim a Postáról II. 1980, 327. oldal

Ez a helyzet 1973-ban változott meg, ekkor adták át a Könd utcai pavilont, majd ezt több pavilon telepítése követte a városban. Összesen 5 hírlapárus pavilon működött. A hírlapárusok átszervezés folytán 1994. január 1-jétől a KörösHír Rt.-hez kerültek, majd 2001-ben a hivatali árusok visszakerültek az orosházi posta létszámába.

Miszlai Sándor
távíratkézbesítő (1960-1962)

Miszlai Sándor
az első postai gépkocsival

1967 októberétől a vasúti mozgóposta és a postahivatal között már gépkocsival szállították a felvett és érkezett postai küldeményeket. Miszlai Sándor volt az első gépkocsivezető. Postai szolgálatát 1954. május 11-én kezdte Orosházán. Mint kezdő dolgozó, volt járatos, majd távírat-kézbesítő. Ő kapta meg szolgálati használatra az első postai motorkerékpárt, majd 1967. október 10-én megkapta a „megbízott garázsvezető” címet, mint hivatalos gépkocsivezető (1967–1995).

Az 1970. május 1-jei felvonuláson így mutatták be a postások a város lakosságának a postaszállítás technikai fejlődését:

A kézbesítői létszámot nem töltötték fel a norma szerint. 1958-ban nyáron 8, télen 9 fő dolgozott Orosháza 1 postán. Az ipartelepítésekkel a lakosság létszáma nőtt, lakótelepek épültek. A kézbesítők terhei nőttek. 1973-ban már 13 fő-állású kézbesítő volt, ezt Kovács Imre két fővel növelte, amihez utólag az igazgatóság is hozzájárult. Létszám-bővítésnél minden esetben új kézbesítő-járásokat kellett kialakítani. Maguk között dönthették el a kézbesítők a határvonalakat, amit a helyi ellenőrrel meg kellett beszélniük. 1998-ra sikerült kialakítani 20 belterületi kézbesítő-járást, 3 rendszeres helyettes mellett.

Kézbesítők az 1960-as években: Mislai Sándor, Fodor László, Szemenyei Sándor, Todorán István

A távbeszélő

1952-ben 500 előfizető bekapcsolására alkalmas, LB-típusú, kézikapcsolású távbeszélőközpontot kapott az Orosháza posta. 1953 végén ezt 700 előfizető bekapcsolására alkalmas, CB-típusú, félautomata távbeszélőközponttra cserélték, mivel az új előfizetői kérelmek száma ekkora már elérte az 1500-at. A félautomata központnál az előfizető hívását egy lámpa jelezte, a hívott szám kapcsolása – helyi hívás esetén – kézi kapcsolással történt, de a csengetés már elektromos egyenáram révén jött létre. A beszélgetés végét a kezelőasztalon lévő lámpa jelezte.

A helyi hívásokat a műszaki csoportnál automatikus számláló regisztrálta, amit hó végén olvastak le, és így állapították meg a kezdeményezett helyi hívások számát. A távolsági beszélgetéseket

Távbeszélő-kezelők Orosháza 1. sz. postán

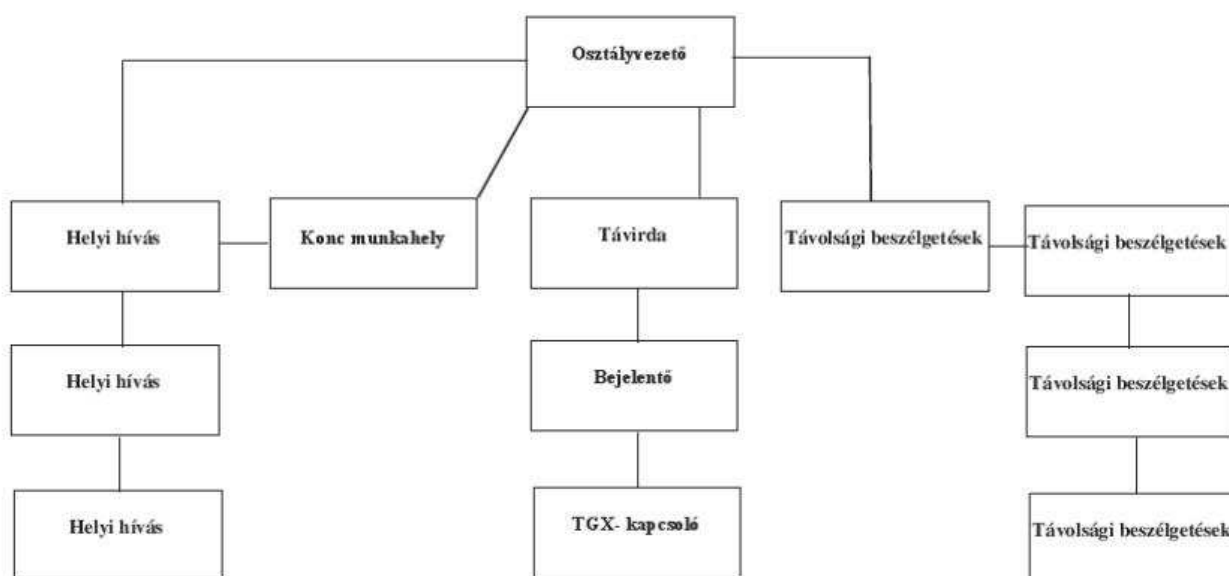
Németh Andrásné, Fiala János, Vargáné Juci néni, Somogyi Mártonné, Pászti Pannika, Margó néni

Németh Andrásné
távközlési csop. vez.

kézzel jegyezték, a beszélgetések időtartamát pedig 12 perces mérőórakkal végezték a dolgozók. 1972-ben a távbeszélőközpontot 200 újabb előfizető befogadására bővítették. Így elérte a város a 900 helyi előfizetőszámot. Távolsági beszélgetések jegyeinek könyvelését a díjelszámolói munkakörben foglalkoztatott dolgozók végezték, hátravontan. Összesítés után a havi befizetendő számla mellékletét képezte. 1978-tól folyamatosan vezették be a távhívó vonalakat, először Budapesten, majd a kiemelt nagyvárosokban. Az Orosháza 1 posta körzetébe tartozó kis- és középpostákat 16 vagy 18 órakor – a posták zárásakor – bekapcsolták Orosháza 1 postára. Fontos volt, hogy minden településről legalább egy-egy állomás be legyen kapcsolva, rendkívüli események esetére.

A távközlési osztály szervezeti felépítése 1972-ben:

1990-ben különvált a posta és a távközlés. Utóbbi MATÁV néven önálló vállalattá alakult. A kézikapcsolású távbeszélőközpontokat a MATÁV és a Magyar Posta közti megállapodás alapján egy ideig még a postai dolgozók kezelték. Az automata távhívó rendszer kiépítésével párhuzamosan folyamatosan szűntek meg a kézikapcsolású távbeszélőközpontok a postákon. Az országban az utolsó kapcsolóközpontot 1997-ben szerelték le.

A távírda

1952-ig Morse-készüléket használtak az orosházi postán. 1953 tavaszán telepítették az első Simens típusú távgépírót. Először csak Orosháza–Budapest között működött, majd a nagypostákat folyamatosan kapcsolták be a rendszerbe. A szöveget ragasztani kellett a táviratlapra, és utána lehetett kézbesíteni. 1973-ban kapta a távírda az első Telex típusú távgépírót, ami lapra írta a szöveget, nem kellett már a szöveget ragasztani.

Folyamatosan elterjedt a vállalatoknál a telefax használata, ami azt eredményezte, hogy rohamosan csökkent a postai táviratforgalom és a létszám a távirdán. 1973-ban nem kiemelt napokon 3-4 fő teljesített szolgálatot, 1996-tól viszont már csak 2 fő dolgozott egy műszakban. 1998-tól megszűnt a távirdán a létszám, mert a norma szerint csak 0,4 fő volt a szükséges létszám. A gépet áthelyezték az előadói terembe, ahol a napi egy-két érkezett vagy indított táviratot kezelni tudták. A távirat-kézbesítők a munkakörükön kívül más postai feladatot is elláttak.

Új vezető a posta élén

Károlyi György

Tóth Ilona, a Szegedi Postaigazgatóság előadója 1972-ben postavezető-helyettesi munkakört ajánlott fel nekem – e sorok írójának – Orosházán. Hallgattam Bencsik Imre (†) területi biztos tanácsára, aki ezt mondta: „*ha hiszel magadban, és képes vagy sokat tanulni, akkor nem lehet baj. Fogadd el, mert nem biztos, hogy lesz még egy ilyen alkalom az életben! Én hiszek benne, hogy meg tudod oldani az előtted álló feladatokat.*”¹⁹ Kovács Imre (†) hivatalvezető elfogadott, így Orosházára kerültem.

1972. március 16-án érkeztem Orosházára. 1973 elején Fodor István igazgató fegyelmi eljárást rendelt el Kovács Imre ellen. Két hónap után áthelyezték vezetőnek Orosháza 2 postára, engem pedig 1973. április 3-án a 11.651/1973 sz. utasítással megbíztak, hogy ideiglenesen vezessem a hivatalt. Az eredményeim és a biztos javaslatok alapján 1974. január 1-jétől az Sz-82/1974. sz. igazgató-helyettesi utasítással megbíztak a postavezetői teendők ellátásával.

Ügyintéző: <u>Tóth Ilona</u> Távbeszélő: <u>11-651/178</u> Ügyszám: <u>Sz-41</u> /1972, (Válaszban szíveskedjék a fenti száma hivatkozni)	SZEGEDI POSTAIGAZGATÓSÁG SZEGED, LENIN KÖRÚT 43. MNB 280 Távbeszélő: 11-651 Táviratcím: Postoig. Szeged <u>Károlyi György</u> postaellenőr szaktárs, <u>Orosháza 1.</u> POSTASZOLGÁLATI ÜGY	Tárgy: <u>Megbízás kiadása.</u> Hivatkozási szám: _____ Melléklet: _____ db
--	---	---

Megbizom Önt, 1972. március hó 16-án hatállyal a felügyeletem alá tartozó Orosháza 1. V. osztályu postahivatal vezetőhelyettesi teendőinek ellátásával.
 Elvárom, hogy feladatát a Magyar Népköztársaság érdekeinek szem előtt tartásával és az érvényben lévő postai szabályzatok szerint végezze.
 Szeged, 1972.évi március hó 11-én.

 /: Fodor István /
 igazgató

¹⁹ Postavezető-helyettesi kinevezésemkor mondta az idézett mondatot. Előtte ő volt a biztosom.

1973-ban a Magyar Posta bevezette az **irányítószám-rendszert**. A feldolgozást úgy kellett át-alakítani, hogy megfeleljen az irányítószám-rendszernek. Így a levélszétosztóban egyik oldalon a góc, majd az irányítási terület és az irányítási körzet számai lettek kialakítva. A járatosnak pedig a leveleket az **első két szám alapján** kellett szétválogatni. Ez nagyon megkönnyítette a munkát.

A lakossági igényeket megfelelő módon elégtették ki. A Városi Tanács Végrehajtó Bizottsága megtárgyalta, értékelte, és átiratában elismerte a postahivatal dolgozóinak munkáját. (1984. február. 24.)

A ma is meglévő **körzeti postahivatali rendszert 1986 márciusában** vezették be. Orosháza 1 körzeti posta területéhez tartozó posták: Orosháza 2, Orosháza 3, Orosháza 4, Gádoros, Nagyszénás, Kardoskút, Kaszaper, Békéssámson, Pusztaföldvár.

A rendszerváltás után

Új posta épül

A posta régi épületében a jobb oldalon zajlott a bélyegek eladása, a levelek, könyvelt küldemények felvétele – a csoportos küldeményeket két személy dolgozta fel –, a pénzek ki- befizetése, a takarékszolgálat és a hírlapárusítás. A bal oldalon folyt a csomagfelvétel, a kézbesítés, a hivatali kézbesítés, a TV-ügyintézés, a totó-lottó kiosztás, a leszámolás és a gazdászat.

Nagy gondot okozott a mozgóposták, majd a gépkocsik késése. A reggeli járatokat az utcán kezelték, kézikocsikkal húzták a rovatoló-helyiség elé, majd kézzel vitték be a küldeményeket a rovatoló- és a továbbfeldolgozó helyiségbe. Igazgatósági engedély alapján a főkapu mellett egy nagykaput készítettek a Hajnal utcai oldalbejárónál is. A gépkocsik így be tudtak állni az udvarra, amit indokolt a közbiztonság romlása, illetve az esti továbbszállítás idejének rövidege is.

A járat késői érkezése miatt az orosházi gépkocsi 04.00 órakor indult Békéscsabára 2. sz. postához. Az így nyert egy óra sokat jelentett a dolgozóknak.

A postaépület állapota egyre romlott. Az évtizedek és a posta terhelése a távközlési oldalon falrepedéshez vezetett. Az egész oldalt alá kellett betonozni több mint egy méter mélységig, ezzel együtt elrendelték az egész épület megerősítését fagerendákkal. Megfogalmazódott, hogy a város központjában **egy új, korszerű postaépület építésére lenne szükség.**

A posta régi épülete az 1980-as években

A város vezetése és a postaigazgatóság illetékesei megállapították, hogy a Rákóczi út elején – ami a városépítési tervben is szerepelt – ki kellene sajátítani három ingatlant, új postaépület építése céljából.

Alapkő-letétel, 1991. május 4.

Siklós Csaba miniszter, Gulácsi Pál, Nagy András, Szabó László, Hegedüs Zoltán kézbesítők

1991. május 4-én Siklós Csaba közlekedési, hírközlési és vízügyi miniszter ünnepi beszéde után sor került az új postaépület alapkővének letételére, melyen Siklós Csaba miniszter, Gyimesiné dr. Etsedy Sarolta szegedi postaigazgató, Gulyás Mihály polgármester is részt vettek.

Az épülettel kapcsolatos dolgozói javaslatokat a tervező Novák István, Ybl-díjas építész elfogadta. A rovatolás maradt a földszinten, a kézbesítők az emeletre kerültek. **1992. január 10-én** a posta beköltözött az új épületébe. Próbauzemként működött egészen **január 25-ig**, akkor történt meg az ünnepélyes átadása.

A megnyitón Rajkai Zsolt államtitkár, dr. Kertész Pál (†), a Magyar Posta vezérigazgatója, Gyimesiné dr. Etsedy Sarolta szegedi postaigazgató, Gulyás Mihály polgármester, Varga Zoltán országgyűlési képviselő, az igazgatóság osztályvezetői, orosházi bankok, gazdasági vállalatok vezetői és a postahivatal dolgozói vettek részt.

Avatóünnepség, 1992. jan. 25.

A képeken: Rajkai Zsolt, Kertész Pál, Gyimesiné dr. Etsedy Sarolta, Károlyi György

Az új postaépület kívülről és belülről

A közönség részére 10 kezelői munkahely nyílt a földszinten. A gépkocsi-, élet-, lakás-, nyaraló-biztosítási ügyintézés külön helyiséget kapott, az üzleti titoktartás, s a diszkrét ügyintézés végett.

Új feladatot is kapott a posta. 1992. január 25-től pénzfeldolgozást, banki rendszer szerint kellett végezni. Az egész megye postáinak biztosítanunk kellett a készpénz-ellátmányt, ugyanakkor a beküldött készpénzt banki technikai színvonalon kellett feldolgozni.

Szakmai és közösségi események

1994-ben, Orosháza alapításának 250. évfordulója alkalmából alkalmi posta nyílt a művelődési házban, ahol bélyegekkel és képeslapokkal állítottunk emléket az évfordulónak.

1995. május 27-én a Postások Szakmai Egyesületének dél-alföldi csoportja rendezvényt tartott a hivatalban 120-130 fő részvételével. Díszvendégünk dr. Oláh László elnök volt.

1996-ban a Szegedi Postaigazgatóság és a PSZE szegedi-tagcsoportja által meghirdetett szakmai pályázaton „A posta jelene és jövője”

témakörben a beérkezett 14 pályamű közül a Károlyi György–Mórocz Zoltán készítette pályamunkát ítélte a zsűri az egyik legjobbnak.

A posta dolgozói rendszeresen részt vettek a megyei postás „focigálán”, melyet 2001-ben az orosházi posta dolgozói rendeztek meg.

A vezérigazgatóság kimutatta, hogy a postán országsszerte kevés a diplomával rendelkező dolgozó, ezért meghirdették a Vezető Utánképzési Rendszert, ami azt jelentette, hogy felsőfokú végzettség után 3 hónap alatt középfokú, 6 hónap alatt felsőfokú végzettséget lehetett megszerezni, így osztályvezetői besorolásban dolgozhattak a fiatal diplomás pályakezdők. A képzésben 3 fő vett részt Orosházáról.

Postabanki pánik (1997)

A rendszerváltás után először történt, hogy megingott az ügyfelek bizalma egy bankban. A Postabank ellen induló csődeljárás rémhírére **1997. február 28–március 1. között** az ügyfelek folyamatosan jelentkeztek betétkönyveikkel és értékpapírjaikkal, s kérték számlájuk azonnali megszüntetését, valamint megtakarított pénzüket teljes kifizetését. A helyzet rendkívüli intézkedéseket követelt a posta vezetőitől és dolgozóitól. A dolgozók önként tovább maradtak bent, a kifizetések másnap hajnalig elhúzódtak. Biztosítani kellett a rendet, ezért a városi rendőrkapitányságtól kértünk segítséget. Egy fegyveres rendőr biztosította a fegyelem és rend fenntartását és a biztonságos kifizetést. Hajnali 3 órakor távozott az utolsó ügyfél. A több mint 16 órás szolgálatban a dolgozók megőrizték higgadságukat, példamutatóan oldották meg a roppant nehéz helyzetet.

Integrált Postahálózat bevezetése

Nagy szakmai kihívást jelentett az iPosta (Integrált Posta Hálózat) bevezetése. A dél-alföldi régióban, a Szegedi Postaigazgatóság területén **elsőként** Orosháza tért át az új rendszerre. Bemutató posta lettünk. A dolgozóknak alapfokú számítógépes ismereteket kellett szerezniük a program elsajátításához. Az oktatás két helyen történt: Békéscsabán és Szegeden. 2002. január 24-én helyezték üzembe az új PostaNet (más néven iPosta, illetve Front Office) rendszert. Az átállás sikeres volt. Az ügyfelek számára kedvező változást jelentett, hogy ezt követően egy ablaknál lehetett feladni a leveleket és a pénzküldeményeket, így nem kellett többé kétszer sorba állni. Több csekk befizetése esetén nem kellett a feladónak összesítőt készíteni, mert azt az informatikai rendszer automatikusan megoldotta. A feladóvevényeket a dolgozók helyett a gép érvényesítette. A készpénzfizetési számlák és nyugták nyomtatása is egyszerűsödött. A fiókbérlők részére érkezett ajánlott küldemények átvételekor gépi lista készült. Mindez nemcsak meggyorsította az ügymenetet, hanem meg is könnyítette a dolgozók munkáját.

Napjaink történései

Nyugállományba vonulásomat követően, 2002. június 3-án **Horváth Imréné** vette át az Orosháza posta vezetését. Korábban vezetőhelyettesként dolgozott, 1975-től. Ennek köszönhető, hogy nem vezetői kinevezése után kellett megismernie az irányító munkát és a dolgozókat.

Horváth Imrénének mindig fontos volt a postás „család” összetartó ereje. Már az első munkáértékeztetésén kiemelten foglalkozott a dolgozók létbiztonságával, a létszám megtartásával. Feladatának tekintette az iPosta-rendszer módosulásainak követését. Legtöbb változás a postaosztályon

Horváth Imréné

és a főpénztári munkahelyeken volt. Több más postán a mi munkatársaink segítettek a rendszer elsajátításában. A banki szolgáltatások bevezetésekor, annak rendszerbe állításánál folyamatosan fejtették ki véleményüket az orosházi postások, ezzel segítették az országos rendszer működőképes kialakítását.

Horváth Imréné postavezető mellé Varga Csabát, az Oktatási Központ tanárát nevezte ki a postaigazgatóság vezetője postavezető-helyettesnek. 2002. június 3-ától 2005. június 1-jéig együtt irányították a körzethez tartozó 10 kisposta napi munkáját, s hajtották végre a Postai Modernizációs Program aktuális lépéseit. Ezek az évek viszonylagos nyugalomban teltek, nem volt jelentős változás az engedélyezett létszámban. Csupán a takarítás – központi koncepciónak megfelelő – vállalkozásba adása okozott változást.

A Szegedi Postaigazgatóság 2003. december 31-én történt megszűnése után, 2004. január 1-jétől a debreceni székhelyű Kelet-Magyarországi Területi Igazgatóság által előírt feladatokat a körzeti posták sikeresen teljesítették. Jó eredményeket ért el az orosházi posta a PostaHaszonŐr, PostaÉrtékŐr (életbiztosítás) PostaFészekŐr (lakásbiztosítás), PostaTestŐr (balesetbiztosítás), PostaAutóŐr (kötelező gépjármű-felelősségbiztosítás) és a PostaCasco biztosítás értékesítésében.

A postavezetés számára kiemelt feladat volt – és jelenleg is az – az ügyfelek bizalmának megtartása, a megfelelő szolgáltatói figyelem és hangnem használata. Ennek elősegítésére oktatások voltak. A körzetbeli posták vezetőinek és dolgozóinak képzésével, az új dolgozók betanításával, sikeres helyi vizsga letétele után lehet csak a belső és a külső postai munka területén dolgozni.

Horváth Imréné nyugdíjazását követően, 2005. május 26-tól **Varga Csaba** lett a posta vezetője, Bóka Tímea pedig a vezetőhelyettes. Varga Csaba 2006. július végéig – Rákospalota 1 postára távozásáig – vezette Orosháza postát. Lényegi változás ez idő alatt alig történt, csupán a portaszolgálat vállalkozásba adása kapcsán volt létszámmozgás, valamint ebben az időszakban szüntették meg a vendégszobát.

2006. július 31-én a Kelet-Magyarországi Területi Igazgatóság vezetője **Csordás Gyulát** nevezte ki Orosháza 1 körzeti posta vezetőjének. Munkáját helyettesként Simonné Vagyon Mónika segíti. 2006. december 5-én dr. Szabó Pál vezérigazgató és Rác Tamásné a Kelet-Magyarországi Területi Igazgatóság vezetője egy kézbesítői fórumra látogatott a postára. A legfontosabb téma a kézbesítők értékesítésben való részvételének fokozása.

Orosháza 1 posta életében az utóbbi időszak legmozgalmasabb éve 2008 és 2009 volt.

2008-ban, a „Partnerség Évében” átalakult, megszépült az egyébként addig is szép, egyedi stílusú postaépület. A „hírlappavilont” átalakították, helyére egy kiszolgáló munkahelyet alakítottak ki, ami minden igényt kielégít. A postaboltban két új munkahely létesült. A hírlapárus fülke helyén színvonalas pénzügyi tanácsadó munkahely épült. Az oda telepített IPH²⁰ munkaállomáson banki hozzáférés segíti a teljes diszkrécióval történő tanácsadást és értékesítést. A bontási és építési munkálatok végén lehetőség nyílt a nagyon várt ügyfélfhívó rendszer telepítésére is, amely 2009. november 18-ától üzemel. Az ügyfelek az első pillanattól kezdve megszerették, s mára már meg is szokták a hívórendszert.

Csordás Gyula

²⁰ IPH - Integrált Posta Hálózat, a Magyar Posta informatikai alarendszere a postai felvétel, feldolgozás, továbbítás, kézbesítés támogatása céljából.

Ettől kezdve megszűnt a sorbanállás, lehetőség nyílt a kihelyezett padokon ülve várni a kívánt tranzakcióra. A kilenc Front Office munkahely mellett a postaboltot, a tanácsadó munkahelyet és a főpénztárt is bekapcsolták az IPH-rendszerbe.

A posta jelenlegi vezetőinek fő célja, hogy a várható forgalomhoz igazodva szolgálja a posta a város lakosságát, próbáljon megfelelni az értékesítési terveknek, céloknak és legfőbbképpen a postára látogató ügyfelek igényeinek.

A körzetet érintően 2009 őszétől a Magyar Posta által 2007-ben meghirdetett Postapartner Program keretében Gyopárosfürdő, Szentetornya, Kardoskút és Pusztaföldvár kisposta üzemeltetését vállalkozásba adták.

Utószó

47 évet töltöttem a Magyar Posta szolgálatában. 1955-ben, 15 éves koromban léptem be külterületi kézbesítőként a mélykúti postahivatalhoz. 1965-től rendszeres helyettesként dolgoztam a Szegedi Postaigazgatóság kishivatalainál, majd 1968-tól 1972-ig az ecsegfalvi II. osztályú postahivatalt vezettem. Aktív pályafutásom ezt követő harminc évében, 1972. március 16-tól Orosházán nagypostavezető-helyettes, 1973. április 3-ától megbízott, 1974. január 1-jétől pedig kinevezett postavezetőként tevékenykedtem. Nyugdíjba vonulásomkor – 2002-ben – úgy gondoltam, emléket állítok a Magyar Postánál eltöltött éveimnek, elődeimnek, munkatársaimnak és utódaimnak, emlékezve a közel fél évszázadra, a megtörtént eseményekre, barátságokra – összefoglalva Orosháza posta történetét, összefoglalva az utókor számára e nagy múltú város postai szolgáltatásának legfontosabb eseményeit és fejlődési ívét.

Felhasznált irodalom

1. Gecsei Lajos: A postaszervezet működése békés vármegyében 1787-1850, Békéscsaba, 1972
2. Gecsei Lajos: A postaszervezet működése Békés vármegyében 1850-1867, Békéscsaba, 1973
3. Dr. Henney Vilmos: Magyar Posta története, Budapest, 1926
4. Beck Zoltán, et al.: Az orosházi tanyavilág átalakulása, Orosháza Városi Tanácsa, 1985
5. Veres József: Orosháza történeti és statisztikai adatok alapján, 3. kiad. 1987
6. Moór Attila, dr. Horváth Ferenc: MÁV – Alföldi kisvasutak, Alföldi Első Gazdasági Vasút
7. Dr. Tóth Géza: Orosháza Kórház Krónikája, 1998
8. Reisinger József: Orosháza 200 éve, 1941
9. Karácsonyi János: Békés vármegye története, 1896
10. Magyar Néprajz II., IV. kötet
11. Új idők lexikonja
12. Pallasz Nagy lexikon
13. Révai Nagy Lexikon
14. Új Magyar Lexikon: A posta „ősi” formája
15. Orosháza története, néprajza
16. Postai szaknaptárak (Dél-Alföldi Postatörténeti Gyűjtemény, Szentes)
17. Postai szaknaptár 1937, 1941, 1944
18. Orosháza posta szemlekönyve, 1956-2002-ig
19. Féja Géza: Viharsarok, 1930

Kis Lászlóné – Turi Istvánné

FEJEZETEK BÉKÉS POSTA TÖRTÉNETÉBŐL

A postaszolgáltatás megindításának előzményei Békés vármegyében

„A Fehér és a Fekete-Körös összefolyásánál lévő emelkedett pont nemcsak mint a békési vár helye ragadja meg figyelmünket. Nevezetes ez azért is, mert itt keletkezett megyénknek hat századon át a legnépesebb községe: Békés. Békés mint község vagy mint város együtt haladt, fejlődött a megyével, és nem népének hibája, ha a megye sorsa idővel más helynek sorsával forrott egybe.” – így kezdi dr. Karácsonyi János, jeles történétíró 1896-ban megjelent *„Békés vármegye története”* című könyvének II. kötet 27. oldalán a Békésről szóló írását.

István király nagy érdeme az államszervezet alapjainak lerakása, a királyi vármegyék kialakítása volt. Ekkor alakult meg Békés vármegye, Békés vára központtal, mint megyeszékhellyel. 1214-ben a tatárjárás tönkretette a vármegyét, Békést és a várat is. A megye elnéptelenedett. A tatárok elvonulása után az életben maradtak visszatelepültek, de a várat nem építették újjá. IV. Béla a királyi vármegyét helyreállította, sőt birtokokat adományozott, ami a nemesi vármegye kialakulásához vezetett. Békés 1405-ben vásárjogot kapott, ez városi rangot jelentett, és mint megyeszékhelyet tartották számon, de a várat a korabeli források nem említik.

Gyula vára 1566-ban török kézre került, így Békés is. A lakosság – kb. 2500 fő – elmenekült. Ez volt Békés második elnéptelenedése. A vármegye megszűnt. A megye 129 évig szenvedte a török uralmát. A megye annyira elnéptelenedett, hogy korabeli feljegyzés szerint a törökök kivonulása után a kamarai tiszttartó 1698-ban Gyulától Szentandrásig lóháton bejárta a Körös-menti falvakat, és csak Békésen talált tíz embert. Később a vármegye újra megalakult, a lakosság visszatelepült.

1738-ban pestisjárvány söpört végig a megyén. Békésen 1185 személy esett áldozatul. Nehezen indult újra az élet. A műveletlen földek, elvadult mocsarak és folyók rendbehozatala nagy feladatot jelentett. Először az állattartás ősi formáit kezdték újra, majd a földművelés is megkezdődött. Gyula és Békés vásárjogot kapott, ami városi rangot jelentett. A termelés fellendült, a kereskedelem kezdett kialakulni, de az utak állapota igen rossz volt. Egy feljegyzés szerint nem is *„utakról, inkább útirányról lehetett szó: kezdődött a Szarvasi révnél, de amint Szarvasról kiindult, el is veszett a mezőségen, és mehetett mindenki toronyiránt Békés felé.”*¹

A megye nagyon elmaradott volt a sorozatos sorscsapások miatt. 1752-ben a megyében sem orvos, sem gyógyszertár nem volt. Ekkor Békésnek már 4800 lakosa volt. Mária Terézia elrendelte, hogy a megye képzett orvosokat alkalmazzon, de ez még 10 év elteltével sem valósult meg. Az oktatás is alacsony szinten állt. Alig volt írástudó ember. Az iskolai oktatás ugyan folytatódott, de csak később segített a helyzeten.

Hírközlésről sem lehetett beszélni, mert a megyének nem volt postaútja, sem postaállomása. A megyei tisztikar lovas legényekkel hordatta a postáját Aradról. A feudalizmusból a tőkés társadalomba való előrelépés azonban elkerülhetetlen intézkedésekre készítette a Habsburg Birodalmat. *„II. József király akkor bejárta az országot, s a tapasztalt hibák orvoslására, valamint a posta nélküli maradt országrészekben új postavonalak létesítésére kiadott rendeleteivel kívánta a posta működését jobbá tenni.”*²

¹ Dr. Vitéz Durkó Antal: A Békési Nagyközség Története (1939) 191. old.

² Gecsei Lajos: A postaszervezet működése Békés vármegyében (1878–1850)

A postaforgalom megindítása

1787-ben intézkedések történtek a magyarországi postahálózat kibővítésére. Az 1787. július 27-i királyi rendelet fejlődést hozott Békés vármegye életében. A vármegye első postaútja a Pest–Aradi vonalból Orosházánál kiágazó Orosháza–Nagyvárad-i postaút lett. Három helyen állítottak fel postaállomást: Orosházán, Csabán és Gyulán. (A negyedik Tótkomlós volt, de a közigazgatási felosztás szerint – szigetként – Csanád vármegyéhez tartozó területek között terült el.) A fejlesztés megvalósítása nagy terheket rótt a megyére, mert a posta működéséhez szükséges tárgyi feltételeket biztosítani kellett:

1. Postamesterség

A postamesterségre pályázatot kellett beadni, melyről a Helytartótanács döntött. A pályázat feltételei: német nyelvtudás, „*az állammal szemben tanúsított szolgálatkészség, tehetség és aktivitás, normális character*„. A postamesterség családon belül örökölhető volt.

2. Postaállomás létesítése

Olyan épület kellett, ahol a postahivatalon kívül a postamesternek lakást, a lovaslegényeknek szállást, a lovaknak istállót biztosítani tudtak. Termőterületre is szükség volt, ahol a lovak részére a takarmány megterem.

3. Az utak megfelelő állapota a rendszeres postaközlekedéshez

Ez volt a legnehezebb feladat, mert a korabeli magyar viszonyok között Békés vármegye újai voltak a legelhanyagoltabbak. A szabályozatlan folyók áradása visszatérő gond volt. Tavasztól őszig a sártenger, a hidak rossz állapota, télen pedig a hófúvások és a farkasok támadása nehezítette a közlekedést. Annak érdekében, hogy a gátak és utak használhatók legyenek, 1787 szeptemberében–októberében nagyarányú útjavítási munkákat végeztek. A vármegye 13 településéről – Békés, Csaba, Doboz, Gyarmat, Gyula, Vári, Kétegyháza, Körösladány, Öcsöd, Szarvas, Szeghalom, Szentandrás és Vésztő – 2530 ember és 546 lovasfogat dolgozott az utak rendbetételén.

1788. február 26-án hivatalosan közzétették az új postaút forgalomba állítására vonatkozó rendeletet az alábbi szöveggel: *„Öfelsége a község kényelmére és a nyilvános levelezés előmozdítására Budáról Cegléd–Nagykörös–Alpár–Csongrád–Szentés–Orosháza–Komlós–Battonyán keresztül Aradra, ugyancsak Orosháza–Csaba–Sarkad–Remete–Gyapjún át Nagyváradra egy új postajárat felállítását elrendelni méltóztatott. Ezért a vármegye közhírré fogja tenni, hogy ezen a postautakon az utazóközösség szállítása és a lovas postajárat ez év március 1-én kezdetét veszi.”*³

Ez az útvonal 1850-ig csak annyiban változott, hogy a kincstári tulajdonban lévő föld bérlője a földvári utat elzárta, és művelés alá vette 1826-ban. Az önkényes útelzárás miatt hiába fellebbezett a megye a Helytartótanácsához, elutasították, ezért az utat meg kellett változtatni.

³ Gecsei Lajos: A postaszervezet működése Békés vármegyében 1787–1850, 21. old.

1788. március 1-jén Békés vármegyében három postaállomás, Orosháza, Csaba, Gyula kezdte meg működését.⁴

A postaállomások szervezeti felépítése

A postaállomások felelős vezetője, legtöbbször tulajdonosa, a postamester vagy a bérlő volt. A postamester egy személyben felelt a postaállomásért, annak működéséért, az alkalmazottakért. Az alkalmazottak gyakran cserélődtek, különböző okok miatt.

Alkalmazottak: adminisztrátor, expeditör, másod (vice) expeditor, lovaslegények.

A vezetendő nyilvántartások az akkori munkarendet tükrözték:

- Órákonyv – a posta érkezésének és indításának rögzítése
- A postaügyekben érkezett utasítások és rendeletek nyilvántartó jegyzéke
- Ajánlott küldemények jegyzéke
- A lovasfutárral továbbított küldemények jegyzéke
- A közönséges levelek jegyzéke
- Az ajánlott levelekről (recepisse) vevények, külön az érkezett, külön a továbbításra átvett küldemények
- Az értéklevelekről kiállított nyomtatott elismervények
- Postakönyv a közigazgatás, a nagyobb birtokok és uradalmak részére érkezett, illetve azokról továbbított küldeményekről

Díjazás

A díjfizetést a levélre kellett ráírni. Kezdetben úgynevezett félportós rendszer működött, ami azt jelentette, hogy a levél díjának egyik felét a feladó, másikat a címzett fizette. A fizetendő összeget a levél címoldalára jegyezték fel. 1817-től változás volt: a feladóra bízták, hogy fizeti-e a levél díját. Ha fizette, akkor „Franco” feljegyzés vagy „bélyegzés” került a borítékformára összehajtott levél címoldalára, és átlósan át kellett húzni. Ha nem fizette a levél díját, akkor a „portó” felírás vagy bélyegzés került a levélre. Külön jelölés került az ajánlott levélre és a tértivevényesre. Hivatalból díjmentességben részesültek az állami, az egyházi és a királyi udvari küldemények, amit a levél címoldalának bal alsó részén „Hivatalból” felírással jelöltek. A viteldíj a levél súlyától és a távolságtól, valamint a különszolgáltatástól függött. A súly latban volt meghatározva (1 lat = 17,5 gr), a távolság mérföldben (1 postamérföld = 7585 m).

Békés vármegye postai ellátottsága hat évtizeden keresztül nem változott. Átmeneti változást csak az 1848-as polgári forradalom és szabadságharc hozott. A posta önálló magyar intézmény lett, s a Földművelési Ipari és Kereskedési Minisztérium irányítása alá került. A miniszter Klauzál Gábor volt. A szabadságharc leverése után a magyar posta önállósága megszűnt, és újra osztrák igazgatás alá került.

Az osztrákok felismerték, hogy a hivatalos érintkezést egyetlen hírközlő szerv, a posta segítségével lehet megoldani. Ezért fejlesztették az egész országra kiterjedő postahálózatot. 1850-ig Békés megyében egy postaút és négy postaállomás volt mindössze, 1867-re viszont a megye területén már 10 postaút és 21 postahely működött. Csak Köröstarcsán nem volt postaállomás.

1850-ben „Postarendszabály”-t adtak ki. A rendelkezés fontos pontja, hogy a közigazgatás ve-

⁴ Gecsei Lajos: A postaszervezet működése Békés vármegyében 1787–1850, 87. és 104. old.

zetőinek a posta belső ügyeibe nincs joguk beavatkozni. Sorra létesültek a postaállomások. 1853. január 1-jétől Szarvason, 1855. május 1-jétől Békés városában levélszedőséget állítottak fel⁵ (kézbesítési területéhez tartozott Bélmegyér, Mezőberény, Köröstarcsa). Később Mezőberény visszakerült a csabai postához. Békésen ekkor már 20000 lakos élt.

A megye második nagy postaútja 1858-ban nyílt meg. Az útvonal: Berettyóújfalu–Furta–Füzesgyarmat–Szeghalom–Körösladány–Békés–Csaba. Ekkor a megyében 3 új postaállomás létesült, Füzesgyarmat, Szeghalom és Körösladány. Békésen a levélszedőség postahivatallá alakult.⁶ Az új postaúton heti négy napon közlekedett a posta: vasárnap, kedd, csütörtök és péntek. Csaba és Békés között másik járat is közlekedett, heti három alkalommal. Szeghalomnak 7000, Mezőberénynek 8000, Körösladánynak 4000 ember lakosa volt az 1850-es években. Nagy jelentőségű volt az 1858-ban megépült Szolnok–Aradi vasútvonal. Békést nem érintette, de az 1882-ben megépült Békéscsaba–Békés vasút révén csatlakozott.

1867-ben a kiegyezés és I. Ferenc József magyar királyá koronázásával Magyarország államisága helyreállt. A Magyar Királyi Posta önállóvá vált, hivatalos nyelve a magyar lett. Magyarországon osztrák bélyeg volt forgalomban 1871-ig. 1871. május 1-jén jelent meg az első magyar bélyeg, az uralkodó I. Ferenc József képmásával.

Békés várost sorozatos csapások érték. 1872-ben az előjárók bekegyezésével a várost nagyközséggé minősítették, és csak 100 év múlva, 1973-ban lett újra város. 1878-ban hatalmas tűz pusztított a településen, 249 lakóház és 257 gazdasági melléképület vált a tűz martalékává. 1880-ban nagy árvíz volt. Sok lakóház, tanya, szántó, legelő, kert, szőlő került víz alá.

1902-ben megépült a Csaba–Békés–Vésztő keskenyvágányú vasút, ami a posta számára is fontos volt. Ez a vasútvonal 1961-ben megszűnt. Az 1883-ban megépült békéscsabai szárnyvonalat pedig 2007-ben szüntették meg.

Békés város látképe a XIX. század végén (korabeli képeslap)

⁵ Gecse Lajos: A postaszervezet működése Békés Vármegyében (1850–1867) 104. old.

⁶ Gecse Lajos: A postaszervezet működése Békés Vármegyében (1850–1867) 87. old. Az 1896-ban kiadott postai cím- és névtár szerint Békés 1858-ban kapott nem kincstári kezelésű postahivatalt (303. old.)

Békés város első postahivatala

Az első békési postahivatal épülete a mai Kossuth Lajos út és a Posta utca sarkán helyezkedett el (a mostani autóbusz-állomással szemben). Az első postamestert Sebők Sándornak hívták. 1877-ben táviró-összeköttetést, 1894-től távbeszélő összeköttetést kapott a posta. A postamester fia is a postán dolgozott. A már említett 1880-as nagy árvíz alkalmával a község köszönetet mondott idős és ifjú Sebők Sándornak az éjjel-nappal végzett, megfeszített munkájukért.

Az 1900-as évek elején a hivatalban levélfelvevő és -kiadó, pénz be- és kifizető, valamint csomagfelvevő munkahely volt. A leveleket nem kézbesítették a címzettek lakására, hanem a postamester a templom előtt kihirdette, hogy kinek érkezett levele, és érte kellett menni a postára. Mivel a posta a település központjától messze esett, többször kezdeményezték új posta építését, de nem valósult meg 1928-ig. Akkor Mezey János főpostamester közbenjárásának köszönhetően felépült a főtéren a Széchenyi tér 4/1. szám alatt az egyemeletes „postapalota”. Mezey János magyar királyi főpostamester volt 1927-től 1943-ig. A postahivatal azóta is ezen a helyen működik. A biztonságos, vasrácsos ablakokkal és ajtókkal megépített épület az 1978-as földrengés alkalmával sem sérült meg, ellentétben a szomszédos épületekkel.

Útőr-posta (1944–45)

A II. világháború idején a postaszolgáltatás akadozott, a kézbesítés átmenetileg szünetelt. A férfiak a fronton voltak, sok család elmenekült. A szovjet csapatok Békés megyét foglalták el az országban először, 1944. október 6-án. A közigazgatás újjászervezése elkezdődött, de a posta és a vasút még nem működött. Gyulán a Békés-megyei Közigazgatási Főnökség elhatározta, hogy futárszolgálatot hoz létre. Az elhatározást tett követte. 1944. november 4-én a futárszolgálat megkezdte a megyén belüli működését. Abban az időben hivatásos útőröket foglalkoztattak a közutakon, akik az Államépítészeti Hivatal irányítása alá tartoztak, helyi kirendeltségük az útbiztosi hivatal volt. Egy útörhöz 8 km közút felügyelete tartozott. A futárszolgálat staféta formában működött, oda-vissza alapon. Kiinduló állomása Gyula volt, ahonnan Békésre ment a futár, gyalog. Az utat 4 óra alatt tette meg. Békésen az útbiztosi hivatalban leadta a leveleket, onnan továbbították azokat Szeghalom–Gyoma–Szarvas irányába.

A futárposta olyan szervezeten végezte munkáját, hogy menetrendet, tarifarendszert és bélyegzőt is készítettek működtetéséhez. A békési útbiztosi hivatal vezetője, dr. Lehoczky István bélyegzet is tervezett, de kiadására a nyomdák szünetelése miatt nem került sor. A megyei futárszolgálat gyakorlatát az ideiglenes kormány Kereskedelmi és Közlekedési minisztériuma elrendelte az egész ország területére 1945. január 1-jétől. Az országos futárposta több-kevesebb sikerrel működött 1945 májusáig. Akkorra nagyjából helyreállt a vasúti közlekedés, és a posták is működni kezdtek.

1944–46-ban az infláció a posta munkáját nagyon megnehezítette. Két év alatt 20 postai díj-szabás jelent meg, a lakossági befizetéseket nem győzték számolni. Változás 1946 augusztusában következett be, amikor megjelent az új fizetőeszköz, a forint.

Hírlap és távbeszélő-szolgálat

1951-ben a posta átvette a hírlapok terjesztését a lapkiadó vállalatoktól, s az újságok kézbesítését a postai kézbesítők végezték.

A békési postahivatal távbeszélő-szolgáltatásában fejlődés következett be, amikor az 1950-es évek elején az „LB” típusú központot modern „CB” központ váltotta fel, 240 előfizetői helylyel. Az új távbeszélőközpont az emeletre került, a szolgálat ellátása éjjel-nappal folyamatos volt. Közvetlen távolsági vonalak voltak a szomszédos településekhez, a békéscsabai előfizetőket tárcsázással lehetett hívni. 1950-től már Békéscsaba volt a megye központja, így a közigazgatás kapcsolattartása állandó volt.

1956-os forradalom

Az 1956-os forradalom idején a katonaság a távbeszélőközpontot ellenőrzés alatt tartotta. Amikor a politikai helyzet december elejére rendeződött, a posta munkája a régi módon folytatódott, mindössze annyi változott, hogy a kézbesítők a hírlapkézbesítést nem vállalták tovább. Felsőbb intézkedésre megszerveződött a részmunkaidős hírlapkézbesítők alkalmazása, ami 2008-ig tartott. Hírlapárusítás postai áruhelyen, ABC üzletekben, trafikokban és tanintézményekben is volt.

*****

Tintaceruzától a számítógépig – 34 év a posta szolgálatában

Turi Istvánné visszaemlékezése

Turi Istvánné, Vad Katalin vagyok. Békésen érettségiztem. 1959. március 1-jétől dolgoztam a postán. 1960 februárjától Szegeden nappali középfokú postaforgalmi oktatásban vettem részt. Sikeres vizsga után, augusztustól a békési hivatalnál dolgoztam tovább. Öt éven keresztül minden munkaterületen megfordultam, elsajátítva a postai munka csínját-bínját. 1965-ben a hivatalvezető távbeszélő-rendezői feladattal bízott meg, amit 13 éven át legjobb tudásom szerint láttam el. A kor igényeivel lépést tartva bekapcsolódtam a munkaverseny-mozgalomba, a távbeszélőközpont kezelőivel és a távírda dolgozóival szocialista brigádot alapítottunk. Részt vettem a Szakma Ifjú Mestere mozgalomban, ezüst- és arany fokozatot értem el. Az 1974–1976-os tanévben levelező tagozaton elvégeztem Budapesten a felsőfokú postaforgalmi tanfolyamot. Rendezői munkám alatt sok fiatal kezdőt megtanítottam a szakmára. Nagy volt a fluktuáció, sokan a GYES vagy a folytonos szolgálat miatt távoztak a postától.

Amikor 1959-ben munkába álltam, a hivatal dolgozói a következők voltak: Nagy András hivatalvezető, aki 1955-től 1978-ig vezette a békési postát, Szerényi Imre helyi ellenőr, Valach László hír-

lapfelelős, Molnár László főpénztáros, Almási István, Bartyik József, Paulik Dániel, Ollári Albert, ők felvevő munkahelyen és egyéb területen váltva dolgoztak. A távbeszélő központban: Molnár Lászlóné (Nusika néni), F. Szabó Lajosné (Irénke néni), Nagy Andrásné (Zsuzsika néni), Schneider Károlyné (Magdi néni). Kézbesítők: Androvicz Lajos, Bora József, Durkó Mihály, Fesető Gábor, Csizmadia István, Kiss Lajos, Nagy Imre, Nagy Mihály, Ollári János, Papp István, Remeczki János, F. Szabó Lajos, id. Szabó István, ifj. Szabó István, Pocsaji István, Marti Ferenc. A zárlatok vasúthoz vitelét és a vonaton érkezett anyag beszállítását lovas postakocsival végezte a lovász és kocsis, Madarasi Gábor bácsi. A lovat Reménynek hívták.

A hivatal emeletén két lakás volt, ott lakott a hivatalvezető a családjával és Papp István kézbesítő a családjával. Nagy udvara volt a postának, ahol veteményeskert, lóistálló, kocsiszín és takarmánytároló volt. Később városrendezés miatt az udvar végéből kisajátított a Tanács, mert emeletes lakótömböket építettek oda. A hírlapkézbesítők személye gyakran változott, ezért név szerint nem említem őket.

A hivatal minden nap 7-21 óráig volt nyitva. Délben 12-14 óra között, valamint 18-21 óráig ügyeleti munkahely állt az igénybevevők rendelkezésére. Vasár- és ünnepnapokon ugyanúgy szolgálat volt 7 órától 21 óráig az ügyeleti ablaknál. Az ügyeleti idő alatt felvett küldeményeket 21 órakor levélzárlatban továbbította a posta a már korábban említett békéscsabai szárnyvonallal Békéscsaba 2-es postahivatalhoz. Az ügyeleti munkahely – ahogy a lakosság nevezte, a „kisablak” – a hivatal előterében volt, a bejárati ajtóval szemben. A felvételi nagyterem zárva volt. Ott volt elérhető a fiókbérlők postafiókja is. Egy nyilvános távbeszélő-állomás is fel volt szerelve, hogy telefonbeszélgetéseket lehessen folytatni. Helyi beszélgetések kezdeményezésére rendelkezésre állt egy utcai nyilvános távbeszélőfülke is a postahivatal előtt. A távbeszélőérme (tantusz) bedobásával működött. A tantusz ára 60 fillér volt. Az időn túli és az ünnepi szolgálat ideje alatt csomagfelvétel és pénzfeladás nem volt. Kivétel az utalványtávirat, ami pár óra alatt megérkezett a címzetthez.

A hivatal felvételi termében öt munkahely volt: helyi ellenőr, hírlapfelelős, utalványfelvétel és két egyesített felvétel. A hivatalvezető irodája és a főpénztár is megközelíthető volt a közönségtérből. Az egyesített felvevőnél levélfelvétel (ajánlott-, expressz-, légi-, tértivevényes-, utánvételes küldemények felvétele), érték cikk-árusítás (postai levelezőlap és képeslap, boríték, postabélyeg, illetékbélyeg és érték cikként árusított postai nyomtatványok), táviratfeladás, távbeszélőhívás bejelentése, csomagfelvétel, csomagkiadás, totó-lottó árusítás volt. A másik egyesített felvétel csomag kivételével mindent ugyanúgy végzett, és ott történt a fiókbérlők részére a könyvelt küldemények kézbesítése, valamint a díjhitelezett levélpostai küldemények felvétele.

Nyomtatvány- és bélyegzőhasználat

Minden munkaterületen sok volt az adminisztráció, amit kétféle formában kellett végezni:

- a./ kétpéldányos, indigós tintaceruzával vezetve,
- b./ egy példányban, tintával könyvelve.

Az egyesített felvételnél használatos okmányok: táviratnapló, távbeszélő napló, ajánlott levél felvevő-, csomagfelvevő napló, egyenleg. Érték cikk-vásárló füzet, bélyegző-próbalenyomatok nyilvánántartása, munkahely-leszámolás.

Bélyegző használata: minden felvevő munkahelynek saját bélyegzője volt, ami betűmegjelölést jelentett (A, B, C, D, F stb.). A bélyegző vésett nyomatú fém hengerekből állt, tartalmazta a város nevét, az évszámot, hónapot, napot és az órát is. Óránként át kellett állítani, hogy a feladási idő pontosan behatárolható legyen, a próbalenyomatok nyilvánántartásába került kézjeggyel ellátott pró-

balenyomattal, amit a helyi ellenőr naponta felülvizsgált. A bélyegzőhöz bélyegzőpárna tartozott, megfelelő tartóval. A párnát hetente festékekkel kellett bekenni, arra filclapot tenni, hogy a festék jól beszívódjon. A bélyegző a napi használatban eltapadt, ezért naponta olajos vagy petróleumos tisztítást kellett végezni.

Jelzők, ragszámok

Az ajánlott levélhez ragszám, expressz jelző, légiposta jelző, térítvevényes jelző tartozott, ami a levélre került. A bélyeghez hasonló ragasztós hátoldala volt. A csomagfelvételnél alkalmazott jelzőket ív formában állították elő, ragasztós háttér nem volt rajta. Ilyen jelző volt a törékeny, a terjedelmes, gyorsan romló, az expressz, élő és a zsákcsomag „Z” jelzése. A Budapestre küldendő csomagokra Budapest jelzőt ragasztottak porból készített ragasztóval (Dextrinpor + víz).

A csomagok mérése tizedes mázsán történt, súlyok használatával. A csomagon és a szállítólevélen egyeztetési jelet, áthúzást, aláhúzást, súly-feltüntetést kellett alkalmazni kék színű postairónnal. A feladási díj megfizetésének jelzése postabélyeg formájában került a csomagszállító levélre, és nem a csomaggal együtt, hanem külön történt a továbbítása a rovatolt anyagban az irányító-feldolgozó (Békéscsaba 2) hivatalhoz.

Ünnepek előtt a csomagfeladás darabszáma mindig emelkedett, gyakori volt a napi 140-150 felvett csomag. Az ünnepi forgalomban feladott levelezőlap darabszáma több ezer volt, kézi bélyegzővel kellett bélyegezni, és a rovatolónak irányítani az ország 11 vonalcsoportja szerint.

Pénzfeltevő és kifizető

A munkahelyen csekk-átutalási és belföldi utalványok felvétele, takarékos be- és kifizetés, továbbá utalvány-kifizetés történt. A befizetőlapot bélyegzőlenyomattal látták el a lap három részén, utána az indigóval vezetendő aljegyzékbe tintaceruzával könyvelték. A csekket 40 férőhelyet tartalmazó aljegyzékbe vezették be, amiben a 10 jegyű számlaszám és az összeg volt könyvelve. Átutalási feladásnál a cégvezető bankjának városát írták és az összeget. A belföldi utalványnál szintén a rendeltetési hivatalt és a befizetett összeget, valamint a feladási díjat könyvelték. A takarékszolgálatnál többféle betétforma volt, amit a kezelők megtanultak és szabályosan elláttak. A felvett befizetőlapok az aljegyzékekkel együtt a főpénztárba kerültek.

Főpénztár

A hivatal napi pénzforgalma a főpénztárban összegződött. A nap folyamán felvett befizetési lapokat tételes egyeztetés után összeadták, és az esti zárlattal továbbították. Leszámolásakor a kézbesítők visszaszolgáltattott pénzét, az egyesített felvevők leszámolásait, táviró- és távbeszélőnaplók bevételeit, a nagybani értékcsikk-árus leszámolását vették számba, valamint a hírlapfelelős által összesített befizetéseket. A főpénztáros pénztárszámadást készített este, aminek fillérre egyeznie kellett. A napi szükséges pénzellátmány után a maradék összeget a posta a Magyar Nemzeti Bankba szolgáltatta be naponta. Az összeget, szabályosan zsákba helyezve, a távirat-kézbesítő kerékpárján vitték a bankba, meghatározott összeg felett rendőri kísérettel.

Távbeszélő-kezelés

A központ éjjel-nappali szolgálatot látott el. 240-es kapacitású volt. A beköthető állomások száma 200 szóló- és 40 ikerállomás, de nem volt mind bekötve. A távbeszélőközpontban három munkahely volt, egy helyi kapcsolásra, egy távolságra irányuló, egy pedig az úgynevezett konc munkahely, ami a helyi és távolsági beszélgetések kapcsolására is alkalmas volt. Amikor egyetlen kezelő látta el a szolgálatot, ott kezelte.

A távbeszélő-központban is, mint a posta más területein, sok volt az adminisztráció. A távbeszélőjegyen az alábbiakat kellett rögzíteni: a hívó száma, a hívott hely és szám, a jegyzés ideje, a beszélgetés osztálya, a távolság díjőve, a beszélgetés megkezdése, a beszélgetés idejét mérő óra száma, a beszélgetés vége, a beszélgetés díja, a kapcsolást végző kézjegye, a közvetítő hivatalhoz való továbbítás ideje, sürgetés vagy nem jelentkezés rögzítése. A kezelő műszakváltáskor a távbeszélőjegyen keletbélyegző lenyomatot alkalmazott. Az éjszakás feladata volt a jegyek könyvelése előfizetőnként, amit másnap a távbeszélő-rendező tételesen ellenőrzött. A helyi beszélgetések számlálása is kézi úton történt. Megfelelő nyomtatványon lett feljegyezve a hívó száma. Az összesítésre sor került naponta az előfizető kartonján. A gépi számlálás óriási fejlődést jelentett, mert hó végén lett leolvasva a számláló-berendezésről a kezdeményezett helyi beszélgetés. A távbeszélő-rendező feladata volt a hó végi zárás, a könyvelt összegek összeadása és a távbeszélőszámla elkészítése.

A táviratok továbbítása és vétele

Telefonon történt a Morse-távírók megszüntetése után. Később telexgépet kaptunk a távirat közvetítésére. Ez szalagos berendezés volt. A szalagot a táviratlapra kellett ragasztani. Később a TGX-gépek már a kézbesítendő lapra nyomtatták a táviratot, a dísztáviratot viszont másolni kellett. Nagyon felkapott volt a dísztávirat küldése, különösen névnapok és házasságkötések alkalmával. Elég nagy választék volt díszlapokból: LX 4, LX 5, LX 6, LX 10, LX 11, LX 16 és a gyásztávirat, LX 9. A DT jelzésű díszlapok kétlaposak voltak, és ablakos borítékban kellett kézbesíteni. Majd megjelent a borítékos RK 1, RK 2, RK 3, RK4 rézkarc, amit az RSZ 12, RSZ 13, RSZ 14 színes rézkarc követett. Az RK és RSZ kétlapos betétlappal, borítékban kézbesített dísztávirat volt. A táviratokat a távirat-kézbesítők juttatták el a címzettekhez.

Kézbesítőszolgálat

A kézbesítés a postaszolgáltatás fontos része, az egész városra kiterjedő tevékenység. Öt belterületi kézbesítő dolgozott, a város öt járásra volt osztva. Egy helyettes kézbesítő volt szabadság, betegség esetére. A kézbesítők munkája az érkezett küldemények elosztásával, saját kézbesítőjárásuk szerinti rendezésével, a kifizetendő utalványok átvételével és a kifizetéshez szükséges ellátmány megállapításával kezdődött naponta. Az ajánlott küldemények kézbesítőkönyvbe írását a kiosztó végezte, később a kézbesítők írták. Díjbeszedési feladatuk is volt, kezdetben a rádiónyugta, majd a TV-nyugta díjának szedése. Később a rádió-előfizetési díj megszűnt, de a TV-díj maradt 2002-ig. Újságokat, totó-lottó szelvényeket is árusítottak. A napi kézbesítés befejezése után történt a leszámolás, amikor a kifizetésekről és a maradványokról a kézbesítő leszámoló könyvében adtak számot.

A külterületi kézbesítők munkája megegyezett a belterületi kézbesítőkével. A községhez 1958-ban 22130 kat. hold föld tartozott. 1245 lakott tanyával, ahol 4367 fő élt. Őt külterületi kézbesítő dolgozott a területen. Kerékpárral jártak, amikor az időjárás lehetővé tette, ha nem, akkor vitték magukkal vagy egy tanyánál hagyva gyalog járták az útjukat. Változás 1973-ban következett a támpont-rendszerű kézbesítés bevezetésével.

Hírlapszolgálat

1951-től a Magyar Posta átvette a kiadóktól a hírlapterjesztést. 1956-ig a belterületen és külterületen a kézbesítők végezték az újságok kézbesítését. 1956-tól részmunkaidőben alkalmazott hírlapkézbesítők dolgoztak 2008-ig. Az adminisztráció ugyanúgy terhelte a dolgozókat, mint a többi ágazatban. Használatosak voltak a következő postaszolgálati nyomtatványok: hírlapkiosztó lap, kézbesítőjárás-füzet, nyugtakönyv, árusnyilvántartás, díjbeszedő karton, remittenda kimutató, nyugtakönyv-nyilvántartó kimutató, hírlapkézbesítő leszámoló könyve, hírlapárus-elszámoló jegyzék és a hírlapszámadás, amit hó végén kellett elkészíteni, rajta a hivatalhoz érkező összes lap és befizetés szerepelt, mérlegszerűen. A hírlapkézbesítők gyakran cserélődtek a kedvezőtlen munkafeltételek miatt (vasárnap is dolgoztak, hétfő volt a szabadnapjuk).

A fejlődés útján

1961-ben megszűnt a Csaba–Békés–Vésztő vasútvonal, ami a békési mozgóposta-szállítás végét jelentette. Áttértek a gépkocsival való szállításra. Megszűnt a lovaskocsis szállítás is. A postai zárlat reggel 6 órakor érkezett Békéscsaba 2-ből, és 18 órakor indult a felvett napi anyaggal Békéscsaba 2-be. Napközben ellátta a csomagok házhoz kézbesítését, és a gépi rendszerű levélszekrényekből a levélgyűjtést.

Átalakítás

1971-ben épület-átalakítás történt, a hivatalvezető lakását is átvette a postaforgalom. Az emeleten tágas kézbesítőtermet, hírlapkiosztó helyiséget, rovatolást, távírdát és női öltözőt alakítottak ki a távbeszélő-kezelők részére. Mivel a hírlapkiosztás az emeletre került, teherliftet szereltek fel. A földszinten felvett táviratok emeletre juttatására csőposta-berendezést szereltek be. Fémpenz-számláló gépet, bankjegy-számláló és könyvelő gépet, később utalványfelvevő gépet is kapott a posta.

1973. január 1-jén bevezették az irányítószám rendszert. Ez nagy lépést jelentett a levélfeldolgozásban. A négyjegyű irányítószám megkönnyítette a kézi levélirányítást, nem volt többé szükség az addig alkalmazott 11 vonalcsoporthoz ismeretére. 1973-ban bevezették külterületen a támpontos kézbesítést. Békés külterületén a támpontos kézbesítést gépkocsival egy kézbesítő végezte.

Tizenöt év hivatalvezetői beosztásban (1978–1993)

1978. november 15-én bizott meg a Szegedi Postaigazgatóság Békés posta vezetésével. Elődöm, Nagy András betegsége miatt lemondott a hivatalvezetői megbízásról. Hivatalvezetői kinevezésem után az első és legnagyobb megmérettetést a hírlapkézbesítők pótlása jelentette. Akkor három kézbesítőjárásban nem volt kézbesítőnk. Átmeneti megoldásként másodfordulókkal, sőt a városi fürdőhöz kiszállított lapokkal történt az újság eljuttatása az előfizetőkhez. Év végére sikerült a hiányzó létszámot pótolni.

A posta létszáma 1978 decemberében 53 fő volt, ami a hivatalok I-VI. osztályba sorolási rendszerében IV. osztályt jelentett. A munkakörök megoszlása:

Belső dolgozók – 21 ügyintéző: felvevők, hírlapfelelősök, főpénztáros, nagybani értékcikkáros és TV-ügyintéző, főpénztári tiszt, helyi ellenőr.

A helyi ellenőr munkája az élő és okirati kezelés ellenőrzéséből állt. Az előkezelés nemcsak a hivatalban kezelőkre, hanem a kézbesítők városi munkájára is vonatkozott. Az okirati ellenőrzés a szabályos kezelés felügyeletét jelentette napi, heti, havi gyakorisággal.

Postaforgalmi előadó feladata volt a munkaügyi feladatok, házi oktatások, ügyfelfogadás, tudakozványok kezelése és a postavezető helyettesítése szabadság és egyéb távollét esetén gazdasági teendők végzése.

A hivatalvezető egy személyben felelt a postahivatal munkájáért. Szervező, irányító és ellenőrzési feladatokat látott el, a munkaköri leírása alapján.

Fizikai dolgozók: 10 belterületi kézbesítő, egy támpont kézbesítő, 3 táviratkézbesítő, 3 helyettes kézbesítő, 9 hírlapkézbesítő, egy hírlap helyettes, 3 hírlapáros, 2 takarítónő.

Összesen 32 női és 21 férfi dolgozónk volt. A posta is, mint sok más igazgatási terület, elnöiesedett. Az ügyintézők átlagéletkora 30 év, a fizikai dolgozóké 34 év volt. A létszámgond megszűnt, jól összeforrt a csapat, nemcsak a kézbesítők, hanem a hírlapkézbesítők is szocialista brigádot alapítottak. Sarkadon Postaforgalmi Szakközépiskola működött, a békési diákok nálunk töltötték a nyári gyakorlatukat. Egy Sarkadon végzett munkatársunk, Balázs Jánosné, jelenleg is a postán dolgozik, immár 29 éve.

1977-ben a békési Szegedi Kis István Gimnáziumban fakultatív telex-oktatás indult Kis Lászlóné vezetésével.

A postánkon szakszervezeti bizottság nem volt, Békéscsaba 2-höz, majd Békéscsaba 1-hez tartoztunk, 2 bizalmink és 2 bizalmihelyettesünk volt.

Megtisztelő volt a hivatal számára, hogy Kis Lászlónét a Területi Szakszervezeti Bizottság elnökévé választották.

A posta fiataljai közül 19-en KISZ tagok lettek. Az igazgatóság KISZ bizottságától kapott éves támogatásból sportszert, magnót, sátrat vásároltak, és sportrendezvényre költötték a pénzt.

Árvíz

Békést 1980. július 28-án természeti csapás, árvíz sújtotta. Az árvíz Tarhost is elérte, a lakosságot kitelepítették. A tarhosi postát a vezetőjével együtt átmenetileg Békésre helyezték át. A víz áldozatául esett 250 épület, sok állat elpusztult, aratatlan maradt a gabona, és más vetést is tönkretett a víz. Az árvíz idején a távbeszélőközpont megerősített létszámmal dolgozott.

Társadalmi munkák

Az ár elvonulása után a romeltakarításban a város lakói segítséget nyújtottak a komoly kárt szenvedő Egyetértés Tsz-nek. A postahivatal 29 fővel vett részt a Tsz rosszerdei tehenészeténél a romeltakarításban. A brigádok máskor is végeztek társadalmi munkát: faültetést, csónakház-építést, paprikaszedést, parkosítást. 1982. január 1-jétől bevezették az ötnapos munkahetet. Az átállás nem volt zökkenőmentes, mert a hivatal szombaton is nyitva tartott 8-12-ig, amit hétköznap kellett szabadnapként kiadni.

Távhívásba kapcsolás

1982. november 18-án Békést bekapcsolták az országos távhívó hálózatba, megszűnt a távbeszélőközpont. A felszabaduló létszám sorsa szerencsésen megoldódott. A munka könnyebbé tételéhez 1983-ban 2 utalványfelvevő-, 2 könyvelő-, 3 összeadó gép, 1 fémpénz-számláló, 1 bankjegyszámláló, 3 zsebszámológép és levélbélyegző gép állt rendelkezésre.

A napi forgalom (1983-as adatok)

Levélfelvétel: közönséges levél és levelezőlap 1000-1100 db naponta. Ajánlott levél 160-170, expressz levél 50-60, légi levél 18-20. A hét első három napján lottószelvény összesen 9-10000 db, mert akkor levélszekrény útján is fel lehetett adni a lottót. Utalványbefizetés 600-650 db, két munkahelyen történő felvétellel. A takarékszolgálat kibővült az osztrák és nyugatnémet takarékkifizetéssel. A két munkahely pénzforgalma napi másfél-kétfélmillió forint között volt. **Kézbesítőszolgálat:** A távhívó bekapcsolása óta csökkent a levélforgalom. Átlagos napi forgalom kézbesítőnként 150-200 levél, 20-30 db utalvány. Nyugdíjkifizetéskor + 45-50 nyugdíjuttalvány, TV-nyugta díjszedés kéthavonta 4500 db. **Csomagfelvétel:** átlagosan napi 25-30 db. **Táviratfelvétel:** a napi átlag 25-30 db, kézbesített távirat 30-40 db. **Hírlapszolgálat:** 11.800 előfizető volt, 220 féle lapot tartottunk nyilván, napi, heti, havi, kéthavi és egyéb időszakos kiadványok formájában. Népújság előfizetők száma 2300, RTV 2500, Szabad föld 2300 volt, napilapból 3600 db érkezett a hivatalhoz, egyéb lap 2500-3000 db volt. A hirlaptervet is és a remitteda-előírást is teljesítette a postánk.

Fűtéskorszerűsítés: 1984-ben az olajkályhás fűtést gázfűtésre váltotta fel, ami kényelmesebb és tisztább volt.

Postabank: 1989-ben új feladattal bővült a postai szolgáltatások köre. Bevezették a postabanki takarékszolgálatot. Elkezdődött a betétszámlakönyvek, postabankjegyek és postatakarékjegy forgalmazása.

Biztosítás: 1990. június 1-től a Providencia-Osztrák Magyar Biztosító Rt. megbízásából biztosítás-közvetítési tevékenységet láttunk el. A feladat minél több kötelező gépjármű felelősségbiztosítás kötése volt.

Hírlapárus üzemek: 1991. május 1-jétől létrejött az önálló hírlapárus üzem, ezért a hírlapárusok elkerültek a postától.

1991-ben megkezdődött a pénzbefizetések hátravont naplózása. Ez azt jelentette, hogy a csekkek

számlatulajdonosainak számlaszámát és a befizetett összeget a naplózó számítógépen rögzítette, és az esti záráskor a számítógépes lemezt a számadásokkal együtt a Posta Elszámoló Hivatalhoz továbbították. Így lehetővé vált, hogy a gazdálkodó szervek számláin 72 órán belül megjelentek a befizetések.

Így jutott el a posta a tintaceruzától 30 év alatt a számítógépig!

A postai dolgozók szakképzettségi szintje jó volt, annak ellenére, hogy 3-4 fő GYES-en volt. A dolgozók a munkakörük betöltéséhez előírt szakképzettséggel rendelkeztek. Utánpótlás biztosítása céljából ketten a budapesti felsőfokú postaforgalmi nappali képzésen tanultak, akik azóta is a nálunk kamatoztatják tudásukat. Az egyik Domokos Margit, aki helyi ellenőr, a másik Szabóné Kis Edit, 2008 óta a Békés posta vezetője.

A postán a kollektív szellem jó volt. A dolgozók mindig segítettek egymás munkáját. A civil életben is segítettek egymásnak, például házépítésnél. A munka mellett a sportolásra is maradt idejük. Évente részt vettek a városi kispályás labdarugó versenyeken. Egy dolgozónk az MHSZ lövészklub tagja, egy a repülőklub tagja, egy a városi kosárlabda csapat tagja volt. Kirándulást is szerveztünk a Budapesti Nemzetközi Vásárra. A postások gyermekeinek télapó ünnepségeket tartottunk. A férfi dolgozók mindig megszervezték a nőnapra köszöntést. Fehér asztalnál évente két-háromszor összejövetelt rendeztünk a családtagokkal, vagy a postán, vagy étteremben. Amikor a postán volt a rendezvény, a férfiak főztek, nagyon jó hangulatban telt az este. A városi ünnepségeken is mindig ott voltak a postások. Ezek a hagyományok azóta is folytatódnak!

1993. július 16. érkezett el első munkahelyem utolsó munkanapja, nyugdíjas lettem!

*„Az élet nem az, amit az ember átél,
Hanem az, amire visszaemlékszik,
és ahogy visszaemlékszik rá,
amikor el akarja mesélni..”*

G. G. Marquez

38 év a posta szolgálatában

Kis Lászlóné visszaemlékezése

1993 júliusában, Turi Istvánné nyugdíjba vonulása után engem biztak meg a vezetői feladatok ellátásával. Békéscsabán születtem 1951. március 19-én. Az általános iskolát Békésen végeztem, majd az akkor még egyedüli Budapesti Postaforgalmi Technikumba jelentkeztem, ahol sikeres érettségi vizsgát tettem. 1970. július 1-jén léptem be első és egyetlen munkahelyemre, a békési postára. Sokféle munkakörben dolgoztam. Minden munkát szerettem. Leghosszabb ideig postaforgalmi előadói munkakörben dolgoztam, ami a gazdaságot, munkaügyet, tudakozvány-kezelést és a postavezető helyettesítését jelentette. Nagyon szerettem a kollegákkal és az ügyfelekkel foglalkozni. 1979-ben elvégeztem a

felsőfokú postaforgalmi tiszti tanfolyamot Szegeden.

Részvétel a postai szakképzésben

1977-1993-ig a békési Szegedi Kis István Gimnáziumban 3-4. osztályban, fakultatív oktatás keretében postai képzés zajlott. Heti több órában elméleti és gyakorlati (távgépírás) tárgyakat, valamint műszaki ismereteket tanultak a diákok. Az első évfolyamban végzett, és azóta is a békési postán munkatársam Csontosné Németh Zsuzsanna. A beindulást segítette a Budapesti OPI (Országos Pedagógiai Intézet) és a Szegedi Postaigazgatóság, főleg dr. Komócsin Mihályné, Rózsika néni és Kemenesi Piroska, valamint Szabó György szakfelügyelő, Debrecenből. Kezdetben oktatótársam volt Kotroczó Dezső, Békéscsaba 1. posta dolgozója és Glasz László, aki a műszaki ismereteket tanította. A gimnázium erre a célra jól felszerelt, hangszigetelt tantermet biztosított, 20 db TGX (telex) géppel. A gépek száma maximalizálta a jelentkezők számát. Nagyon népszerű és keresett fakultáció volt a 15 év alatt végig. A 3. osztály után a postán egy hónapos nyári gyakorlaton vettek részt a diákok. A 4. osztály végén érettségi vizsga keretében elméleti és gyakorlati vizsgákat tettek, sikeres vizsga után plusz postai szakmai képesítést is szereztek (segédtiszti végzettségnek megfelelőt). Érettségi szakmai vizsgaelnökök voltak közöttük Tóth László, Dancsik János, Kemenesi Piroska, a Szegedi Postaigazgatóságról. Sokan választották hivatásuknak ezután a postai munkát, sok diák helyezkedett el a békési és a békéscsabai postán. Ezen kívül a gimnázium lehetővé tette, hogy a Szegedi Postaigazgatóság szervezésében önköltséges felnőtt esti tanfolyamokat is szervezzünk vállalatok, intézmények telexkezelői számára. Ez évekig nagyon népszerű volt, az egész megyéből jöttek a képzésre.

Az oktatás a gimnáziumi tanulók számára 1993-ban ért véget, miután kineveztek postavezetőnek, valamint a technika fejlődésével más irányú képzésre volt igény. A 15 év alatt sok postai szakember került utánpótlásként a postára, de más munkaterületen is számos visszajelzés érkezett, hogy milyen jól érezték magukat az órákon, és milyen jól tudnak a számítógépen is tíz ujjal gépelni, aminek nagy hasznát veszik.

Postavezetői munka

Postavezetői kinevezésemtől kiemelt feladatnak tekintetem a postai szolgáltatások magas színvonalú ellátását, az ügyfelek maximális kiszolgálásához szükséges feltételek (munkaerő, tárgyi feltételek, tájékoztatás) biztosítását, a munka jó megszervezését, irányítását, ellenőrzését. Nagyon

fontos volt számomra a jó munkahelyi légkör megteremtése, hogy a dolgozók a munkaidejükben is jól érezzék magukat. A dolgozók létszáma általában 50 fő körül volt (most is annyi): 20 belső dolgozó (felvevők), 20 külső (egyesített kézbesítők), 10 hírlapkézbesítő (részmunkaidősök), egy külterületi támpont-kézbesítő, egy csomagkézbesítő, 2 járatos gépkocsivezető, 2 takarítónő.

Postánk szolgáltatási köre bővült a következő szolgáltatásokkal, termékekkel: TV-díjbeszedés, kézi és gépi lottóárúsítás, könyv-, édesség-, kávé-, szaloncukor- és dohányárú értékesítés, Volán-jegy és bérlet, valamint osztrák autópálya-matrica árúsítás, POS-terminál, EMS gyorsposta, EKM, postabanki, majd Erste-banki tevékenység, lakástakarék, a Providencia, majd pedig a Postabiztosító termékeinek és szolgáltatásainak a forgalmazása, „Nagykarácsonyon keresztül” szolgáltatás, Western Union nemzetközi pénzküldő szolgálat, Forte fotóposta, hirdetésfelvétel, „Posta Click-pakk” csomagküldő szolgálat, Mikulás-csomagok, címezetlen nyomtatványok tömeges kézbesítése, diákhitel ügyintézés.

1999-től a mai napig a „Városházi Krónika” című önkormányzati újságot kézbesítjük rendszeresen. 2000-ben megállapodás kötött a helyi Polgárőr Egyesülettel a posta és a postások védelme, biztonságának óvása érdekében. A kapcsolat ma is jól működik.

A kollektíva összekovácsolása, a csapatépítés érdekében fontosnak tartottuk, hogy minden helyi vagy megyei, területi rendezvényen részt vegyünk. Főleg a sportrendezvényeken nagyon jól éreztük magunkat, ahol nem az eredményt, hanem a részvételt tartottuk fontosnak, de nagyon örültünk, amikor 2000-ben a Szegedi Postás Területi Sportnapon fociban első helyezést értünk el. 2002-ben mi is nagyszabású sportnapot rendeztünk a békési sportpályán. A régióból több százan jöttek el több sportágban versenyezni, együtt eltölteni egy szép napot. Igyekeztünk mindent jól megszervezni, bográcsos pörköltet főztünk, volt sörsátor, fagyis, süti, élőzene. A rendezvényen részt vett Pataki István, városunk polgármestere és a Szegedi Postaigazgatóság képviselői, Széllné Tóth Ibolya igazgatónővel. Ez mindenki számára emlékezetes, kellemes, maradandó élmény volt.

Integrált Posta Hálózat

2002 legjelentősebb eseménye Békés posta életében egy új informatikai-technológiai alaprendszer telepítése volt. 2002. március 11-én Békés megyében harmadikként – Orosháza 1. és Gyula 4. tanposta után – bekapcsolódtunk mi is az Integrált Posta Hálózatba. Hivatalunkba 14 számítógépet telepítettek, amelyek egymással és az országos hálózattal összekötve működnek. A rendszer minden területen megváltoztatta és segítette a munkánkat.

Az ügyfelek kedvezően és türelemmel fogadták az új rendszer bevezetését, bár a felvevőszolgálat lelassult egy kicsit. Előnye viszont, hogy munkahelyeink rugalmasan szervezhetők, egy-egy ablaknál szolgáltatásaink nagy részét igénybe lehet venni, a feladóvevényt géppel érvényesítjük, fiókbérlőknek listát nyomtat a rendszer, a számlát, nyugtát a gép automatikusan kinyomtatja, a tételes küldemények azonnali nyomon követését biztosítja, információt ad a kezelőnek és a feladónak. Az új rendszer mind az ügyfeleknek, mind a postán dolgozóknak új távlatokat nyitott meg. Dolgozóink felkészültek az új technológia alkalmazására, kivétel nélkül mindenki oktatásokon, tanfolyamokon vett részt. A beindulást képzett, segítőkész, kedves oktatók és szakemberek segítették, jelen voltak az igazgatóság vezetői is. Ennek is köszönhető, hogy az átállás – az izgalmas pillanatok ellenére is – zökkenőmentes volt.

A munka folytatódik

2002. szeptember 13-15. emlékezetes dátum: városi rendezvényen vettünk részt. Minden évben megrendezik Békésen a „Madzagfalvi Napok” elnevezésű rendezvénysorozatot, ahol képviseltük

a postát. Múlt századi, korhű postás egyenruhákat kölcsönöztünk ez alkalomból a budapesti Posta-múzeumból, s abba öltözve üzemeltettük alkalmi postánkat.

2003. március 3-ától a posta – törvényi kötelezettségének eleget téve, hogy tudniillik húszezer lakos felett még egy szolgáltató hely szükséges – postai kirendeltséget alakítottunk ki a „Barta Udvarban”, ahol az egy fő személyzettel működő kisposta felvevő és értékcsikkáros feladatokat is ellát. Év végén vállalkozó vette át a postahely üzemelését, amelyet azóta postapartnerként működtet tovább.

2003. december 31-én megszűnt a Szegedi Postaigazgatóság, 2004. január 1-jével megalakult a Kelet-Magyarországi Területi Postaigazgatóság, Debrecen székhellyel. Békés posta irányítását ettől az időponttól kezdve ez utóbbi látja el.

2006-ban postánk az addigi IV. osztályú besorolás helyett „B.,” típusú posta lett. Ez az új besorolás nem a postai dolgozók létszámát, hanem a posta üzleti potenciálját, értékesítési teljesítményét veszi alapul.

2008. augusztus 1-jén 38 évi postai szolgálatom véget ért. Csak a szépre emlékezem.

Mottó: „*A múlt emlék, a jövő titok, a jelen valóság.*”

Nagy örömmel szolgál, hogy a békési posta vezetésére kiírt pályázatot a lányom (egyben a tanítványom), Szabóné Kis Edit nyerte meg, akinek átadtam a posta vezetését, és aki nagy igyekezettel folytatja elődei munkáját, és írja tovább BÉKÉS POSTA TÖRTÉNETÉT.

Felhasznált irodalom:

- Dr. Vitéz Durkó Antal: Békés nagyközség története (1939)
- Gecsei Lajos: A postaszervezet működése Békés megyében I. és II. kötet (1973)
- Dr. Becsei József: Békés, az átalakuló agrárváros (1973)
- Gyenes László: Magyarország megyéi sorozat, Hüttner Vilmos összeállítása Békésről (1982)
- Nemes Dénes: Békés városismertető (1981)
- Gátszakadás 1980, Dokumentumok a Körösök 1980 júliusi árvizéről (1981)
- Sugár István: A Gyulai Államépítészeti Hivatal futárszolgálatára 1944-45-ben

Fotók

1969. május 1-je, postások a felvonulók között, elől Nagy András postavezető

1979. május 1. Postás dolgozók a felvonulók között

1979 - ünnepi ebéd a postán

Ülő sor: Kónya Gáborné, Madarasi Imréné, Valach Lászlóné, Kelemen Mihályné, Kovács Katalin, Máté Imréné, Nánási Imréné. Álló sor: Horváth János, Kiss László, Molnár László, Veres Julianna, Dávid Sándorné, Turi Istvánné, Karádi Zsuzsanna, Lukács Ferencné, Nagy Andrásné, Kátai Tibor, Pocsaji István

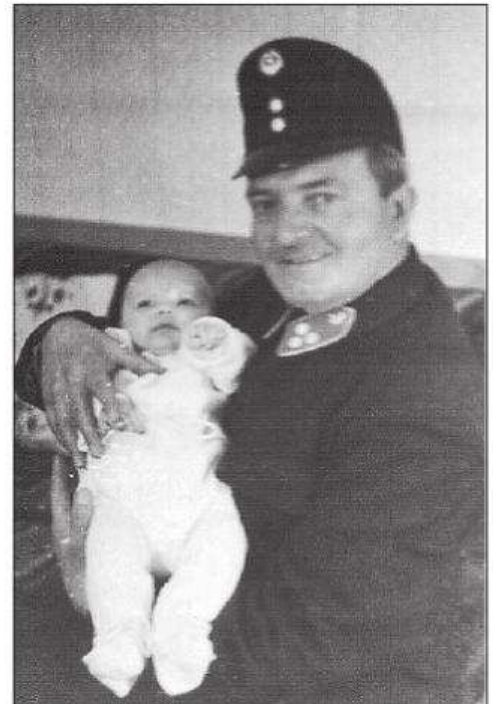
Az 1980-as árvíz utáni romeltakarításban résztvevő dolgozók az Egyetértés Tsz tehenészeti telepén

1980 - a kézbesítők bronzkoszorús szocialista brigádjának tagjai

Első sor: Bora József, Fábián Imre, Kun László, Dávid Sándor, Kovács István, Tarkovác Máttyás, Andor László. Második sor: Nagy Sándor, Kiss László, Szász Pál, Rácz Pál, Budai Sándorné

**Durkó Mihály kézbesítő
családi fotón is viseli a
postás egyenruhát
(1970-es évek)**

**2000 - Békési postások a Szegedi Postás Sportnapon postai igazgatósági vezetők társaságában:
Tóth László, Széllné Tóth Ibolya és Maróti László szakszervezeti titkár (a guggoló sorban)**

**2002 - A posta sátra és dolgozói a Madzagfalvi Napokon
Balázs Jánosné, Hursán János kézbesítő, Okányi Timea felvevő, Kis Lászlóné postavezető**

Fent: a postaépület utcai homlokzata
Lent: a postaépület az udvar felől

A posta dolgozói 2010-ben

Belső dolgozók: Balázs Jánosné, Bercziné Balázs Ildikó, Budás Ágnes, Czövek Mihályné, Csontosné Németh Zsuzsanna, Domokos Margit, Fesetőné Kozma Erika, Gyarmati Gábor, Kubik Attiláné, Nagy Erzsébet, Nagyné Mucsi Andrea, Balogné Pataki Piroska, Polgári Lászlóné, Polgár Tamásné, Szabóné Szöke Marianna, Szekeres Bernadett, Szilágyi Mária, Hucz Andrea, Pikóné Domokos Magdolna, Riglerné Vida Ágnes, Trescsikné Molnár Márta, Győri Dóra.

Kézbesítő munkatársak: Balog Sándor, Buzgán Imre, Fekecs József, Fesető László, Győrfi Tiborné, Hursán János, Nagy Sándor, Pap János, Rónai Sándor, Szabados Lajos, Szabó Imre, Szabó Sándor, Szabó Mihály, Székely János, Tar Zoltán, Toldi István, Trescsik Szabolcs, Vetési István.

Postavezető: Szabóné Kis Edit

Tóth László

GÁDOROS POSTA TÖRTÉNETE 1866-TÓL NAPJAINKIG

A XVIII. században megindult az országban a társadalmi-gazdasági fejlődés. Az 1787. július 24-i császári leirat az addig posta nélküli Békés vármegye életében is új fejezetet nyitott. A postautak mentén megnyitlak a vármegye első postaállomásai. A XVIII. és XIX. században a postaküldemények szállításán kívül a személyszállítás is a posta feladata volt. A postaállomások alkalmasak voltak lóváltásra, pihenésre, az érkezt küldemények leadására, a felvett küldemények továbbítására. Különösen jelentős volt a Buda–Szentés–Orosháza–Komlós–Arad útvonal, amelyhez Orosházán csatlakozott az 1788-ban kialakított Nagyvárad–Szalonta–Sarkad–Gyula–Csaba–Orosháza postajárat.¹ A postaforgalom megindulásának napjától, 1788. március 1-jétől Békés vármegyében mindössze 4 postaállomás üzemelt (Gyula, Csaba, Orosháza és Tótkomlós). A vármegye egyre jobban benépesült, és szükségessé vált a postai szolgáltatások kiterjesztése. A kistelepüléseket a környező nagyobb posták útján kapcsolták be a levelezésbe. Így volt ez Bánfalva – a későbbi Gádoros – esetében is.

Az 1800-as évek

A település 1826. szeptember 29-én (Szent Mihály napján) alakult. A postai szolgálat helyi ellátására már a község létrejöttét követően felmerült az igény. Ebben az időben a monarchia postája még csak a nagyobb városokban üzemeltetett postamesterségeket. Meghatározott postai útvonalakon rendszeressé vált a postakocsik közlekedése.

Bánfalva postai ellátás szempontjából az orosházi postamesterséghez tartozott. Lázár Jakab 1826. október 5-én vette át az igencsak elhanyagolt, gondokkal teli orosházi postamesteri hivatalt. A Lázár család több mint 20 évig (1848 novemberéig) gondoskodott Orosháza és körzete postai szolgáltatásairól. Ebben az időben 10 helyi járatot közlekedtetett az orosházi postamesterség. Csabára hetente kétszer, Szentésre hetente négyszer, Tótkomlóstra szintén hetente négyszer indult kocsiposta. A tiszai átkelés az év minden időszakában Szentésnél volt a legkedvezőbb. Ott ágazott el a temesvári és az aradi postaut. Orosházáról Szentésre Bánfalva határában, az Eötvös-kanyartól² tovább, egyenesen vezetett az út.

Az 1848–1849-es szabadságharc alatt a hírek továbbításának különös jelentősége volt. Részlet Madarász László Országos Honvédelmi bizottmányi tag 1849. január 26-i rendeletéből: „...a ... postahivatalból számukra küldendő Közlöny hivatalos lapnak egy példányát hetenként kétszer okvetlen és biztosan elvitetni ne mulassák, azon esetről pedig, ha a lap a rendes napokon Önöknek ki nem adatnék, hozzám postán rögtön jelentést tegyenek, ezen felül pedig akképpen erélyesen rendelkeznek, hogy annak tartama körükben lakó polgártársaiknak tudomásukra okvetlen adassék.”

¹ Gecsei Lajos: A postaszervezet működése Békés vármegyében 1787–1850

² Az Eötvös-kanyar csak később kapta ezt a nevet. Rosty Albert, Békés megyei alispán a Bánfalva határában lévő földbirtokát vejenek, Eötvös Józsefnek adományozta. A neves író, aki az 1848-as kormány minisztere volt, a szabadságharc bukása után ide vonult vissza.

Fenti közlőnyből Békés vármegye 21 példányt kapott. Orosháza részére 2 példányt határoztak meg. A korabeli krónika szerint: „*..Bánfalva nem úrbéri, de szerződéses kertészközség, – eddig közlőnyt nem kapott, – hanem Orosháza, mint közel eső somszéduktól kapták olvasás végett a példányokat.*”

Ez a beosztás természetesen nemcsak a hivatalos közlőnyökre, hanem a magánlevelezésre is érvényes volt.

A postamesterek meghatározó egyéniségei voltak az adott településnek. Ők vezették a postaállomásokat, és az ő tulajdonuk volt a működtetéshez szükséges tárgyi eszközök döntő része. A postamesterek jogállását ekkor törvényben biztosították. Így volt az eladhatási jogcím és a személyre vonatkozó örökölhetőség, valamint az élete végéig tartó postamesterség. A nemesek is előszeretettel vásárolták meg a postamesteri jogot.

A hivatalos postakocsi a delizsánsz³ volt. (Az Ópusztaszeri Történeti Emlékparkban, a Postamúzeum kiállítóhelyén megtekinthető egy ilyen delizsánsz hasonmása, amely személyek és postaküldemények szállítására egyaránt alkalmas volt.) Hecht József részletesen leírta a delizsánsz szabályzatát. Eszerint a kocsikat a főposta-hivatalnoknak kellett beszerezni, jó állapotban kellett tartani, közepes terhelésnél négy személy és nyolc mázsa áru szállítására kellett alkalmasnak lennie. Ha az áru kevesebb volt, annyival több személyt vehettek fel és fordítva. Az utazni akarók kötelesek voltak az indulás előtt egy órával a postán megjelenni. Ellenkező esetben a szállítási díj elvesztése mellett ülőhelyét más személynek adták ki, és ezért semmiféle kifogást vagy okot nem fogadtak el. A járatot sem a kiindulási helyén, sem a közbeeső állomásokon nem volt szabad feltartóztatni. A csomagok kezelésére, valamint a lovak etetésére és felszerszámozására fél óránál több időt nem fordíthattak. A járatok érkezési és távozási idejét erre a célra rendszeresített óralevélben kellett vezetni, és azt az utasok kívánságára meg kellett mutatni. Vámköteles árukat vámkezelés előtt nem volt szabad felvenni. A postakocsi hajtója a postamester utasításai szerint dolgozott.

A személyszállításban a 19. század első felében döntően, de a vasúti fővonalaktól távol levő területen az 1850-es évek után is, jelentős szerepet vállalt a posta. A 19. század második felében Justh Zsigmond⁴ is több esetben postakocsival jutott el egy-egy úti céljához.

A települések fejlődését jelentős mértékben segítette az állandó posta, illetve később a vasút megépítése. Bánfalván mindkettőre volt igény. A település benépesedésének és fejlődésének köszönhetően még a kiegyezés és az önálló Magyar Posta megalakulása előtt lehetőséget kapott a község önálló postamesterség létesítésére. 1865-ben született döntés, hogy Békés vármegyében a huszadikként megnyíló posta a bánfalvi legyen, megelőzve ezzel több nagyobb települést pl. Kondorost, Mezöhegyeset, Nagyszénást, Újkigyóst. A falu előljáróinak is köszönhető, hogy 1866-tól már a település saját postája biztosította a bánfalvi lakosok részére a postai szolgáltatások helyben történő elérését.

³ Hecht József postahivatali ellenőr megfogalmazása szerint: „*Delizsánsznak nevezik azokat a postakocsikat, amelyek különböző személyekkel vagy árukkal megrakva a postaállomásról előre megállapított időpontban rendszeresen elindulnak, illetőleg megérkeznek. Gyakori rendszeres járatokkal gazdaságos üzemet érnek el, ami kereskedelmi kívánalmaknak is jól megfelel... Magyarországon azonban a szállításnak ez a módja még meglehetősen ismeretlen.*”

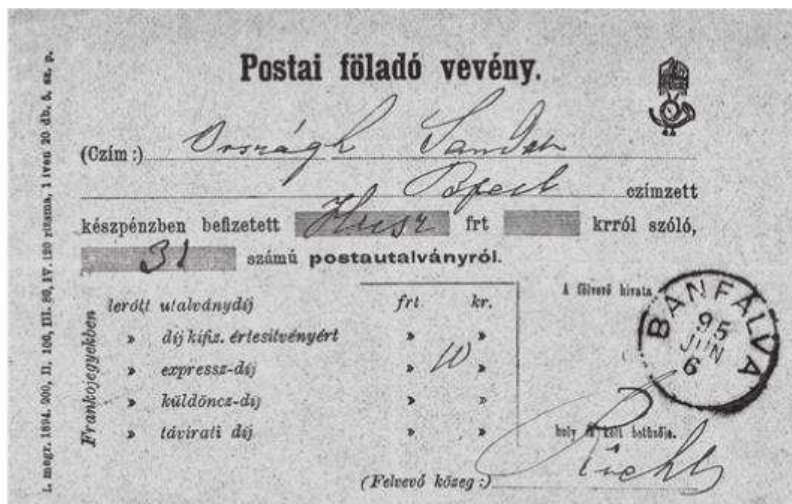
⁴ Justh Zsigmond (Pusztaszentotnya, 1863. február 16. – Cannes, Franciaország, 1894. október 9., sírhelye Gádoroson található), magyar író. Budapesten kezdte tanulmányait, majd külföldi főiskolákon – Kielben, Zürichben, Párizsban – folytatta és fejezte be. Eleinte nemzetgazdasági tanulmányokra készült, de Taine-nek, a világhírű francia esztétikusnak a tanácsára a szépirodalomnak szentelte magát.

Gádoros posta története 1866-tól napjainkig

1866. július 16-án került sor a bánfalvi postamesterség megnyitására⁵. Az első postamester Milovics Ede volt. Ezt a feladatot alig öt évig végezte. 1871. december 1-jén Richter József vette át a postai feladatok ellátását. Ez időtől Bánfalva, később Gádoros postai ellátásában jelentős szerepet vállalt a Richter család. Apáról fiúra, férjről feleségre, majd ismét fiúra szállt a postamesteri rang és foglalkozás.

A kiegyezés előtt német volt az államigazgatás és a posta nyelve. A postai rendeletek téra is németül jelent meg. A postamesterek számára követelmény volt a német nyelv ismerete. Általában a polgári családok tanult gyermekei – sok esetben jegyzők, tanítók, papok – lettek a vármegyék első postamesterei. A Richter család is jómódú polgári családnak számított.

A bánfalvi posta által lebélyegzett „Postai földadó vevény”-en a keletbélyegzőn 1895. június 6-i dátum látható és a postamester kézjegye.

Postai feladóvevény (1895)

A századforduló előtt korára való tekintettel Richter József a postamesterséget átadta fiának, Richter Henriknek, de élete végéig segítette fiát és családját a postai tevékenység jó színvonalú ellátásában. Richter József nyugalmazott magyar királyi postamester 1903. december 22-én hunyt el.

Gyászkielégzés Richter József haláláról (1903)

⁵ Baross Károly: A bánfalvi ágost. hitv. evang. egyház múltja és jelene (1876)

Az 1900-as évek első fele

A település postai ellátását szolgáló postamesterség 1901-ben, a „Gádoros” név felvételekor a Fő utca 43. számú házban működött. (Később ebben a házban élt Udvardi Kossuth Lászlóné.⁶)

Az első postamesterség egykori épülete az 1980-as években

Gádoros évről évre fejlődött. A településen 1906. január 4-én beindult a menetrend szerinti vasúti közlekedés. A személyszállítás közútról a vasútra terelődött. A postakocsi-járatokat felváltotta a mozgóposta.

Ebben az időben Gádoros posta dolgozói a település saját bel- és külterületi részeit végezték a rendszeres kézbesítést. Az első világháború idején, amikor Nagyszénás postai ellátási gondokkal küszködött, a hat kilométerre lévő szomszédos község kézbesítésébe is besegítettek.

1911-ben indult a távírdai szolgáltatás a gádorosi postamesteri hivatalban. Akkor még Morse jeladó- és vevőberendezések kellettek a táviratok továbbításához és vételéhez. Ez a technikai fejlesztés nagy előrelépés volt, mert így a közlések célba érkezése felgyorsult.

A trianoni döntés miatt 1920-ban Gádoros postamesterség a Nagyváradi Postaigazgatóságtól az újonnan megalakult Szegedi Postaigazgatósághoz került.

1928-ban II. osztályú posta és távbeszélő-hivatal működött a településen, döntően a Richter család tagjaival. Richter Henrik halála után, 1932. január 1-jétől felesége, özv. Richter Henrikné (leánykori néven Láda Margit) lett a postamester.

A Richter család életében jelentős szerepet töltött be a posta. Richter József öt fia közül négy (Gyula, Henrik, Ferenc és Béla) a postai pályát választotta. A Richter család fényképe az 1930-as évek elejéről a következő oldalon látható.

A Richter családnak a képen látható egyik tagja, Richter Gyula személye külön is említést érdemel. Ő 1877-ben Bánfalván született. Egyéni képességei alapján szép postai karriert futott be. Miután öt évet eltöltött Németországban, a Siemens és Halske cégnél, 1903-ban a Központi Távíróhivatal munkatársa lett. 1906-ban már az Adrián folytatott kísérletet a drótnélküli táviratozás megvalósítása érdekében. 1916-ban háborús érdemeiért a királyi vitézségi arany érdemkereszttel tüntették ki. 1917-ben, Szófiában, a távírdaközpont rendbehozataláért a bolgár királytól a vitézségi

⁶ Udvardi Kossuth Lászlóné Kossuth Lajos oldalági rokona, Petőfi Sándor emlékének hű őrzője volt. Anyai nagyanyja, Cancriny (Kannini) Emilia Petőfit több, fiatalkori szerelmes vers írására ihlette.

érdemrend lovagkeresztjét vehette át. A háború után Budapesten a Posta szakoktatójaként műszaki ismereteket tanított. Oktatási tevékenységéért 1936-ban az iparügyi minisztertől elismerő oklevelet kapott.

A Richter család (1930-as évek eleje)

Álló sor balról jobbra: 1. Láda Árpádné, 2. Paksi Sándor jegyző, 3. Szücs Jánosné (Csebra Mária) állami tanítónő, 4. Richter Imre későbbi postamester, 10. Szücs János, 11. Láda Árpád, 12. (szélső) Lugosi (Láda Zoltán) később rövid ideig postamester majd jegyző. **Ülő sor balról jobbra:** 1. Csebra Józsefné római katolikus tanító özvegye, 2. Richter Gyula posta műszaki tanár, 3. dr. Benedek Lászlóné (Richter Erzsébet), 4. dr. Benedek László állatorvos, 5. özv. Richter Henrikné postamesternő. **Elöl lent** a két Láda-gyerek, középen Szücs Márta (aki később Richter Imre felesége lett). (A jobb szélén ülő hölgy neve nem ismert.)

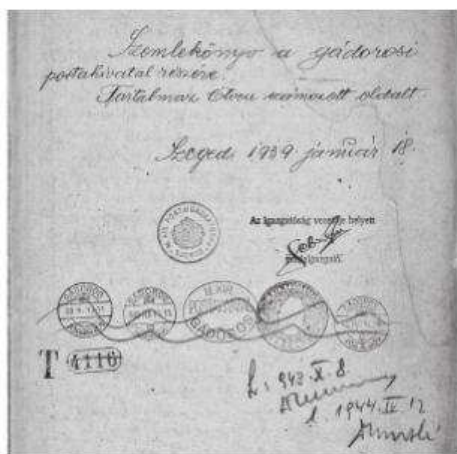
Özv. Richter Henrikné az 1920-as évek végén egyedül már nem bírta a belső postai munkát, ezért 1930. június 30-tól kiegészítőnek felvette Kopasz Sándor postakiadót, aki hét évig a segítője volt. Kopasz Sándor 1937-ben elhagyta Gádorost, és Újkécske postamesterséghez került, helyébe a családtagok álltak munkába.

A gádorosi postamesterség forgalma a második világháborút megelőző évektől folyamatosan növekedett, így 1941-ben a korábban II. osztályba sorolt postamesterség I. osztályú posta-távírdátávbeszélő hivatallá nőtte ki magát. A forgalom fejlődését jól mutatja az alábbi táblázat.

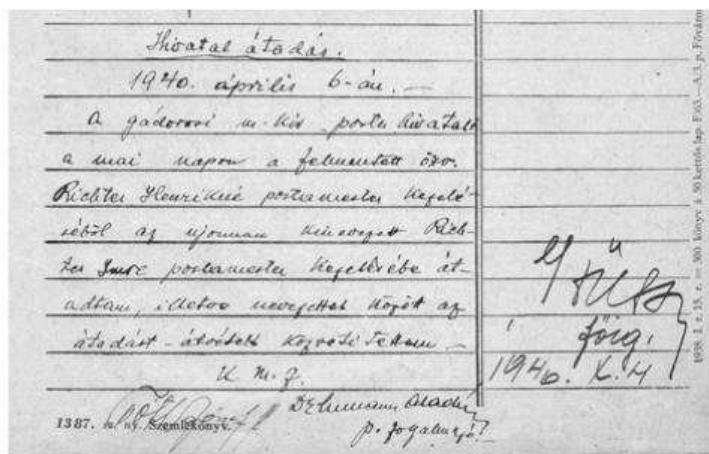
Év	Munkaegység/év
1936	46 830
1937	47 982
1939	60 702
1940	69 619
1941	79 028
1942	88 174
1943	114 105
1944	149 205

Gádoros posta története 1866-tól napjainkig

Szemlekönyv (1939-1944)

Hivatalátadás (1940)

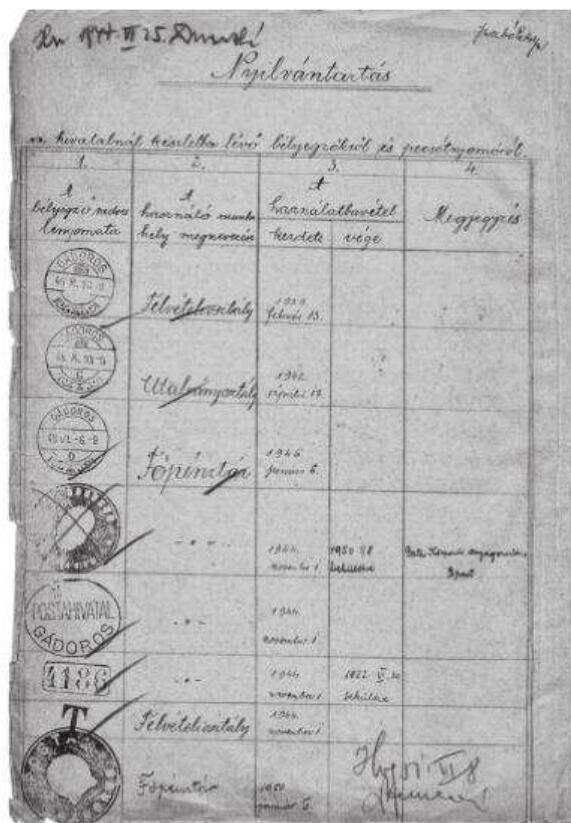
1940. április 6-án özv. Richter Henrikné után fia, Richter Imre lett a postamester. A kiadójelölt Balogh Júlia volt. Belső hivatali segítőként Szücs Márta és Németh Lajosné tartozott még a postamesterséghez. 1943 nyarán Richter Imrének be kellett vonulnia katonai szolgálatra. Édesanyját és kedvesét (Szücs Mártát) kérte, hogy távollétében is gondoskodjanak a postai szolgálat zavartalan ellátásáról. Richter Imre 1944 tavaszán a frontra került. Ekkor távházasságot kötött Szücs Mártával. A II. világháborúban főhadnagyként harcolt, majd Ökörmező–Körösmező–Rahó térségében 1944 őszén hősi halált halt. Nem érthette meg, hogy személyesen lássa fiát, ifj. Richter Imrét. Richter Imre távollétében a helyettesítést az új postamester kinevezéséig édesanyja, özv. Richter Henrikné látta el. Nehéz időszak volt ez nemcsak a postások, hanem az egész nemzet életében. 1944 októberében, a front közeledtével, döntés született a gádorosi postamesterség kitelepítéséről. Richter Imréné vezetésével a férje tulajdonát képező lovaskocsira felpakolták a postai értékcsikket, kezelési eszközöket, iratokat, bélyegzőket és egyéb postai anyagokat. Richter Imréné Poljoka Szlavik Ignác lógondozó és Liskai Mihály kézbesítő társaságában vágott neki a kijelölt útnak. Először Dunaföldváron fogadták be a gádorosi postásokat, majd szekereستől Budára vezényelték őket. Richter Imréné ott értesült férje haláláról.

1944 októberében Richter Imréné és társai távozását követően a postaszolgálat rövid időre szünetelt Gádoroson. Október 20-án azonban saját felelősségére özv. Richter Henrikné ismét megnyitotta a posta kapuit. A faluban maradt postások – Balogh Julianna, Somogyi János, Liskai József, Szücs János és Juhász István – az első hívó szóra felvették a munkát. A mozgóposta nem közlekedett, a postaanyag a különböző települések községházairól útorók segítségével jutott el a címhivatal szerint illetékes postához. Ebben az időben csak közönséges levelek és tábori lapok kézbesítését végezték a postások. A még élő munkatársak elmondták, hogy találkoztak fakéregre írt néhány szavas üzenetekkel, életjelzésekkel. Azok a távolba szakadt katonák, akik szeretteiket mindenáron tájékoztatni akarták, a lehetőségeket kihasználva és a postásokban bízva, küldték a híreket. A címzettek halálával és köszönettel vették át az ilyen és ehhez hasonló irományokat.

A levelezésen kívül a távbeszélő-szolgálat is beindult Gádoroson. A 24 előfizető részére a műszaki adottságok függvényében lehetőség volt a telefonálásra. A táviratok adására és vételére rendelkezésre állt a Morze táviróberendezés, amelyen sok rossz hír futott abban az időben.

A kitelepített posta 1945 márciusában visszatért Gádorosra. A könyörtelen utazás és a gyász megviselte a Richter családot, ezért a postamesterség irányítását néhány hónapra özv. Richter Henrikné unokaöccsének, Lugasi (Láda) Zoltánnak adta át. 74 évi postamesteri szolgálat után a Richter család végleg befejezte e nemes és szép feladat ellátását. A család méltán megérdemelné,

A gádorosi postahivatal bélyegzői

Később, 1946. december 20-án visszahelyezték a posta kötelékébe, de a gádorosi alkalmazását már az akkori vezetés nem támogatta, ezért áthelyezték Abonyba. Az ötvenes években visszatért Gádoros közelébe, Fábiansebestyén postavezetőjének. Nyugdíjba vonulásáig ott dolgozott. Szülőfaluja postása már nem lehetett, pedig postai pályája egy nagyon nehéz időszakban ott indult. Az onnan magával vitt becsületesség és tisztesség kísérte végig életét.

1946. augusztus 1-jén az új forint megjelenésével a problémák csökkentek, és lassan visszaállt a normális élet. A gádorosi posta az 1940-es évek végén a Kossuth

Kossuth u. 32. szám

u. 32. alá költözött. Az aránylag centrumban lévő elhelyezkedés, illetve a jobb körülmények kedvezően befolyásolták mind az ott dolgozók, mind pedig a lakosság hangulatát.

1945. október 10-én Szabó Endre került a gádorosi postamesteri székbe. A postakiadó Balogh Julianna, özv. Richter Imréné és Somogyi János volt.

1946-ban az infláció egyre nőtt, a pénz teljesen elértéktelenedett, már a posta sem fogadta el. Ebben az időben egy levél feladása egy tojásba került. A még élő tanúk elmondásából ismerjük, hogy a páncélszekrényben a postai bélyegek és értékcikkek mellé a tojás is bekerült. Volt, hogy éktelen büzt éreztek a postások, de az okára csak nehezen jöttek rá, pedig ha korábban felnyitották volna a páncélszekrényt, és jobban odafigyelnek a tojásokra, elkerülhető lett volna a kellemetlen szag.

1946 nyarán a gádorosi postamesterség létszámba tartozó Somogyi János, „B” listára került, postai munkaviszonyát megszüntették.

Somogyi János

és lassan visszaállt a normális élet. A gádorosi posta az 1940-es évek végén a Kossuth u. 32. alá költözött. Az aránylag centrumban lévő elhelyezkedés, illetve a jobb körülmények kedvezően befolyásolták mind az ott dolgozók, mind pedig a lakosság hangulatát. 1948-as dokumentumok szerint a gádorosi postahely I. osztályú, táviróval és távbeszélővel ellátott postamesterség volt. A létszám 3 tiszti munkaerőből és 3 fizikai dolgozóból állt. Változatlanul Szabó Endre a postamester, a belső beosztott még mindig özv. Richter Imréné (Szücs Márta) és Kovács Erzsébet volt, a három kézbesítő pedig Juhász István, Szücs József és Buzi András.

özv. Richter Imréné

1950-ben, a postamesterségek államosításakor a gádorosi postamesterségből kincstári hivatal lett.

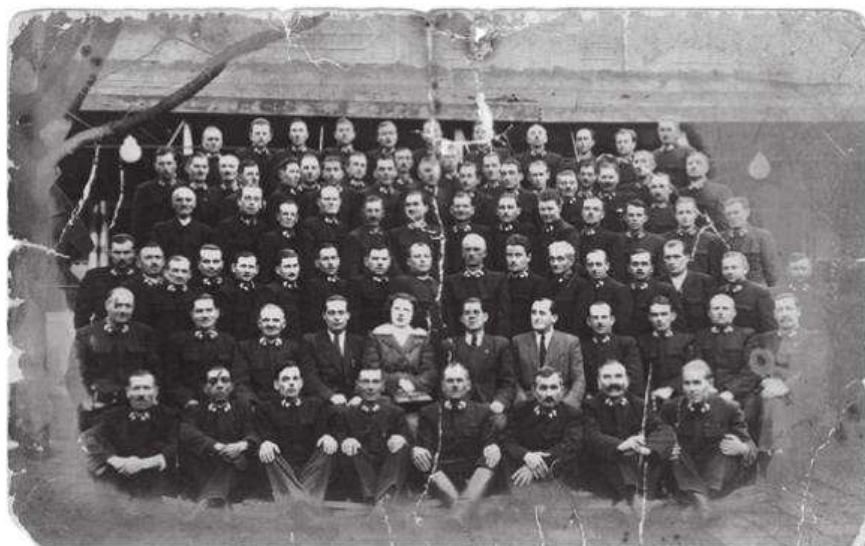
A második világháborút követően a posta vezetése a falvakban és a tanyaközpontokban lakók jobb ellátására fiókpostákat létesített, illetve a már üzemelő kis ügynökségeket egy közeli nagyobb posta felügyeletére bízta. Gádoros posta Kiskirályság és Istvánhegyes fiókposta ellenőrzésének és értékcikkekkel való ellátásának feladatát kapta meg. Előbbi 1939-ben nyílt meg, és 1955-ig működött. Istvánhegyes – mai nevén Eperjes – 1950-től áll a mai napig az ügyfelek rendelkezésére. Gádoros posta biztosította, hogy a fent említett két posta időben megkapja a postaanyagot.

Gádorosra a küldemények a Szentés–Orosháza között közlekedő vonattal érkeztek, illetve a felvett küldeményeket ennek térti menetével továbbították. A vasútállomásról lovas kocsi vitte az anyagot a postahivatalba, ott gondoskodtak a Kiskirályságra és Eperjesre szóló küldemények lovas kocsival történő továbbszállításáról. Délután ugyanez a kocsi hozta be az ott felvett küldeményeket, és a gádorosiakkal együtt vitte a vasútállomásra. A postakocsi fogathajtó ülésbakja egy zárható faláda volt, amelyben a pénzeszsákok és értékcsomagot továbbították. A levélzsákok, hírlapszákok, valamint a csomagok a nyitott platón voltak elhelyezve. Esős időben ponyvával letakarva közlekedett a postakocsi. A gépjárművek elterjedése az 1970-es évek elejétől fokozatosan kiszorította a fogatolt járműveket. A Mávaut-, később Volán-járatok bekapcsolása, majd az önálló postai szállítás megvalósulása új korszakot nyitott a postaküldemények továbbításában.

A változások közepette az állandóságot a munkaerő jelentette. A gádorosi postán dolgozók ragaszkodtak munkahelyükhöz, és legtöbb esetben évtizedeken át hűek maradtak ahhoz. Így volt ez Czibulya Sándor kézbesítő esetében is. Ő 1949. szeptember 16-án lett postai kézbesítő és 1969 szeptemberéig járta a község útjait fagyban-hóban és rekkenő hőségben.

1950-től a Magyar Posta a Lapterjesztő NV-től átvette a hírlapterjesztést. Ennek hatása Gádoroson is megmutatkozott. Egyre többen fizettek elő a Békés Megyei Hírlapra, a központi napilapokra, valamint egyéb kiadványokra. A hírlapterjesztési ismeretek elsajátítására a gádorosi postának egy dolgozót be kellett iskoláznia. A három kézbesítő közül Juhász Istvánt jelölték ki a feladatra. Ő 1938 márciusa óta volt postás.

A képen a hajdúszoboszlói tanfolyam hallgatói között alulról a második sorban, jobbról a harmadik helyen látható Juhász István.

Hírlaptanfolyam hallgatói Hajdúszoboszlón, 1950

Az 1950-es, igencsak nehéz években vidéken a munkalehetőségek korlátozottak voltak. A megélhetés érdekében sok falusi ember a fővárosban keresett munkát. Ebben az időben a mainál lényegesen jobb volt a postások megbecsülése. Büszke lehetett az a fiatal, akinek sikerült a postára bekerülnie. A posta megfelelő rangot és jövedelmet biztosított dolgozói számára. 1952 márciusában Dombóvári István számára nyílt lehetőség, hogy postás kézbesítő legyen. Büszke is volt arra, hogy Gádoroson postás lehetett. Még a családi fényképen is a szolgálati egyenruhájában örökölte meg magát.

Dombóvári István és családja (1950-es évek)

A klasszikus postai tevékenység mellett az 1880-as évektől kezdődően a távbeszélő kapcsolatszolgálat ellátása is a posta feladata volt. A hálózat jelentősebb kiépítése, távbeszélőközpontok telepítése az 1800-as évek végén és az 1900-as évek elején bontakozott ki. A gádorosi postára 1895-ben kötötték be a távbeszélőt. A községben ettől kezdve van telefonálási lehetőség. Az 1941-es telefonkönyv alapján megállapítható, hogy Gádoroson (Kiskirályssággal együtt) 32 előfizető volt.

GÁDOROS	
<i>Hivatalos órák:</i>	
Hétköznapi:	Vasárnap és ünnepnap:
8—12-ig, 14—18-ig.	8—11-ig, 14—15-ig.
Csak előfizetők részére: 20—21-ig.	
Állami elemi iskola igazgatósága	34
Államvasutak, m. kir. állomásfőnöksége	11
Bartha Vilmos dr. orvos	4
Bella Mihály IIj. mint a «Futur» bismányosa	15
Czendőrére, m. kir., Gádoros	5
Kiskirálysság	9
Csizmadia Sándor gazdasága, Nagyujváros	28
Dócsay gőzmalom r.-t.	6
Elek Pál dr. állatorvos	21
Gádorosi Iőidművesek hitelszövetkezete mint az O.K.H. tagja	13
Gombár Testvérek bőrmalma, Kiskirálysság (Csongrád vm)	32
Hegedűs Imre IIj. és Ifai sertéskereskedők	8
Hidas László dr. posta. bet. bist. int. és községi orvos	19
Judik Imre, Kiskirálysságtanya	33
Kovács József IIj. lőkereskedő	35
Községi előíjáróság, Gádoros	1
Kiskirálysság	10
Líbor István r. k. plébános	14
Nagyujvárosi községi elemi iskola	27
Nyemetz Pál gabona- és terménykereskedő	18
Nyilas Sándor textilnagykereskedő	30
Paksi Sándor jegyző, tüzoltóparancsnok	31
Papp Károly dr. községi főjegyző lakása	7
Pusztay József ev. lelkes	17
Richter Imre m. kir. postamester	22
Spiika László földbirtokos, Jurenák-major	12
Szabó István hentes és mészáros	23
Szabó József IIj. gépkereskedő	16
Szász Károly gazdasága, Nagyujváros	28
Szegedi kenderfonógár r.-t. királyi kenderkikészítő telepe, Derekegybás	2
Tóth Antal rabona-, termény- és építők kereskedő	3
Zöldkereszt egészségvédelmi szolgálat	29

1945 után a gádorosi távbeszélő-előfizetők száma csökkent. Istvánhegyes (Eperjes) fejlődésével a kiskirálysági telefon-előfizetők egy része elkerült a gádorosi központtól, továbbá a rendszerváltás eseményei miatt néhány módosabb előfizető elvesztette egzisztenciáját. Az 1958-as országos távbeszélőnévsorban Gádoroson 25 távbeszélő előfizetőt találunk.

GÁDOROS (C/2)		Magyar Szocialista Munkáspárt	
Állami Gazdaság	7	Malom	6
Általános Iskola	5	MAV. Állomásfőnökség	11
Borsos Imre dr. orvos	27	Miskucza Oktávián dr. állatorvos	23
DAV. körzetszerelő	28	Óvóda	17
Földművelésügyi felügyelő		Petőfi TSZ.	8
Központi iroda	3	1. üzemegység	16
Italbolt	24	Pörneki István gkv.	21
Kisáruház	26	Rendőrség	25
Tűzel- és Építőanyag telep	12	Rostkikészítő és Termelő V. eperjesi telep	2
Gyógyszertár V. 14/67 sz.	18	Sütőüzem	13
Klshonti Pál dr. állatorvos	9	Szülöttehon	15
Körzeti orvos ügyvezető	19	Terményforgalmi V.	14
Községi Tanács	1		

A telefon iránti igény ezt követően folyamatosan nőtt, azonban a központ kapacitása és a hálózat adottsága csak minimális bővítést tett lehetővé. Az elkövetkező 30 évben telefon-ellátottság tekintetében a község alig fejlődött.

Az 1950-es és 1960-as évek

1956. október 25-én Kovács Gusztáv került a gádorosi posta élére. Két nappal a forradalom kitörése után a „Fehér-féle” házban kezdte el postavezetői tevékenységét. Az országban különböző hírek jártak, a postások is különböző módon reagáltak az eseményekre. Kovács Gusztáv a posta folyamatos szolgáltatását és a biztonságos működést tekintette fő feladatának. Az október végi és november eleji napokban fegyveres őr vigyázott a postai értékekre. Különösebb incidensek nélkül élte át a Gádoroson eltöltött első két hetét. Feleségével a szemben lévő házban laktak, így munkaidőn kívül is folyamatosan figyelemmel tudták kísérni a posta épületét. Néhány év után a posta és a szolgálati lakás közös épületben kapott helyet. Egyre jobban megismertek az emberekkel, megszerették a községet. A kínáló lehetőségek ellenére hűek maradtak a településhez, az itt élő emberekhez.

Kovács Gusztáv

Kovács Gusztávné

A Kovács házaspár a postához kötötte az életét, aminek döntő részét Gádoroson töltötte. Több mint három évtizedig szolgálták a postát és a települést. Kovács Gusztáv 1989. december 31-én vonult nyugdíjba.

A postai forgalom, valamint a távbeszélő-szolgálat fejlődése következtében a Kossuth u. 32. szám alatti bérlemény már szűknek bizonyult. A termelőszövetkezetek létrejötte, s a falu fejlődése következtében a postai feladatok is nőttek. 1959 júniusában a posta új helyre, az evangélikus templom mellé, a volt csendőrlaktanyába költözött, a Nagy utca és Bem utca sarkán lévő épületbe. A korábbi bérlemény helyett ez már a Magyar Posta tulajdona volt. A Szegedi

Postaépület a Nagy utca-Bem utca sarkán

Postaigazgatóság a vásárolt ingatlant az igényekhez átalakította. Négy ügyfélszolgálati-, valamint egy távbeszélőközpont-kezelő munkahelyet alakítottak ki.

A posta az 1950-es és 1960-as években hétfőtől szombatig naponta 8-tól 16 óráig állt az ügyfelek rendelkezésére, a távbeszélő-szolgálatot pedig 8-tól 18 óráig biztosította. Vasárnap 2 óra időtartamra (8-tól 10 óráig) kinyitott a posta, és a távbeszélő szolgálatot is biztosította.

A távbeszélő-állomások száma 1963-ban már 50 felett volt. A telefon folyamatos használata érdekében a kiemelt előfizetők (Tanács, Démász, Tsz, MÁV-állomás stb.) a posta zárva tartása alatt az orosházi, illetve a szentesi távbeszélőközpontokhoz voltak bekötve. Az országos telefonhálózat fejlesztésével párhuzamosan a postaépületek elé segélykérő telefonok kerültek. Ezeket a készülékeket a posta zárva tartása alatt bármikor használhatták az ügyfelek. Háromféle beszélgetésre volt lehetőség:

- segélykérő (mentők, tűzoltók, rendőrség), ezek díjmentesek voltak,
- „R” beszélgetés (e beszélgetések díját a hívott fizette)
- díjköteles beszélgetés (a díjfizetés utólag, a következő munkanapon történt)

Az 1960-as években aránylag stabil létszámmal és fix személyzettel dolgozott a posta Gádoroson. Kovács Gusztáv postavezetőn kívül felesége, Kovács Gusztávné, továbbá Vannai Ibolya és dr. Pörneki Sándorné látták el a tiszti feladatokat. Ezekben az években töltötte a postán nyári termelési gyakorlatát Szénászkya Mária, aki később Eperjes postavezetőjeként vonult nyugdíjba, valamint e sorok írója. A négy belterületi kézbesítő Dombóvári István, Durda Imre, Czibulya Sándor és Hegedűs János volt.

A tanyavilág kézbesítését Varga János végezte. Ő a kézbesítés mellett kisebb mértékben felvételi tevékenységet is ellátott. Jelentős volt a kézbesítők által eladott lottó- és totó-szelvények, valamint hírlapok száma.

A klasszikus postai küldeményeken kívül a posta szolgáltatásai között megtalálható volt ekkor a különböző rendeltetésű értékcsikkék és nyomtatványok árusítása. Pl.: marhalevél, SZTK-bélyeg, üzemanyagjegy stb. A korábban „önként” megvett békekölcsönök visszaváltása, illetve az iskolai takarékbélyeg-gyűjtőívek utáni járandóságok kifizetése is a posta feladata volt.

Gádoros posta története 1866-tól napjainkig

Dombóvári István (postás volt: 1952-1969)

Durda Imre (postás volt: 1963-1983)

Czibulya Sándor (postás volt: 1949-1969)

Hegedűs János (postás volt: 1956-1990)

1962. december 10-én elhunyt özv. Richter Henrikné, Gádoros nyugalmazott postamestere.

1970–2000 között

A 70-es években tiszti munkakörben kisebb változás történt: dr. Pörneki Sándorné elkerült Gádoros postáról, és új dolgozók álltak szolgálatba, így Juhász Józsefné, aki később Orosházán lett postás és Lengyel Ferencné, aki a távbeszélőközpontot kezelte.

A 70-es években a hírlap-előfizetések darabszáma folyamatosan emelkedett, továbbá nőtt a nyugdíjban, járulékbán részesülők száma. Az egyesített kézbesítők terheinek csökkentése érdekében ez időben négy részmunkaidős dolgozóval szakosított hírlapkézbesítői járás létesült.

1973-ban, az irányítószámok bevezetésekor a postaszállítást átszervezték. A korábban Szentés–Orosháza között közlekedő 284-es számú mozgóposta megszűnt. A Magyar Posta a vasúti és lovaskocsis szállítás kiváltására gépkocsikat vásárolt és állított forgalomba. Az Orosházáról és a megyéből érkező anyagot az OR-GA-OR 590-es jegyzékelő járatral, a Budapest felől érkező hírlapot és egyéb anyagot pedig a SZE-EP 660 jegyzékelő járatral juttatták el Gádoros postához. A Gádoros–Eperjes között közlekedő szerződéses lovas kocsis járat feleslegessé vált. Az új szállítási rendszert a postások kedvezően fogadták. Megszűnt a napi kétszeri (korai és késői) vasútállomásra történő anyagszállítás, és az időjárás viszontagságait is kevésbé érezték a járatok szolgálatát ellátó dolgozók. A gépkocsijárat postánál történő közvetlen kezelése a küldemények épségét is pozitívan befolyásolta.

1975-ben, a tapasztalatok értékelésekor kiderült, hogy a központi napilapokkal és a Budapest felől érkező anyaggal Békéscsaba felől is időben ellátható a település. A kettősség megszüntetése érdekében a Szentés felé történő járat ettől kezdve nem érintette Gádoros postát, hanem ott csak az orosházi járat kezelt.

A társadalom fejlődésével párhuzamosan a posta iránti igény is nőtt. Az 1980-as években érte el a település postája a legnagyobb foglalkoztatási létszámot, ekkor 14 személy dolgozott a III. osztályú gádorosi postán.

1988-ban a község vezetőinek kezdeményezésére Gádoroson a manuális távbeszélőközpont megszűnt, és egy félautomata telefonközpont állt üzembe. Ez a helyi előfizetők elérését tárcsázással biztosította, a távolsági beszélgetéseket pedig le kellett jegyeztetni, és a posta kezelője manuális kapcsolással hozta létre.

1990-ben a posta, a távközlés és a műsorszórás szétvált. A Magyar Posta Vállalat célul tűzte ki rossz állapotban lévő ingatlanjainak rendbehozatalát. A beruházások megvalósítását kedvezően befolyásolta az érintett települések önkormányzatának hozzáállása. Gádoroson a helyi önkormányzat felajánlotta, hogy központi fekvésű telket biztosít egy új posta építéséhez. A Szegedi Postaigazgatóság 1991 tavaszán indította el az építkezést, és még az év novemberében felavatták az új, korszerű postát.

Az új postaépület (1991)

A modern, igényes postaépület megfelelő környezetet biztosít az egyre bővülő postai szolgáltatásokhoz. A készpénz nélküli fizetési mód elterjedése ellenére is igény van a pénz fizikai jelenlétére, ennek érdekében két POS-terminált üzemeltet a helyi posta. A műholdas szerencsejáték iránti igény teljesülését pedig on-line berendezés biztosítja.

Az informatika fejlődése a postai munkában folyamatosan jelen van. Gádoroson 1993-tól számítógép-alapú pénztárgép biztosítja a kötelező nyugtaadást, és e gép segítségével lehetőség van különböző ellenőrzési funkciók ellátására.

Az ezredforduló után

2001. március 6-án kapcsolódott be a gádorosi posta az országos Integrált Posta Hálózatba. Ettől fogva gépes postaként, informatikai támogatással végzi számadási feladatait.

A következő képen azok láthatók, akik 2003-ban Gádoros postán dolgoztak.

Alsó sor balról jobbra: Farkasné Hajba Ágnes (kereskedelmi előadó), Halustyik Jánosné (főpénztáros), Halász Szabó Erika (postavezető), Konczekné Csiszár Erzsébet (pénzfelvevő), Horváthné Szalai Katalin (küldeményfelvevő). **Felső sor balról jobbra:** Czibula Pálné, Czibula Pál, Ribárszki András és Szabó Ferenc (belső területi kézbesítők), Varga János (külső területi kézbesítő), Szabó Ferencné (takarító)

A folyamatos változások, a piaci verseny erősödése új gondolkodást kívánt a Magyar Posta valamennyi dolgozójától. A társaság felső vezetése a 2001/2002-ben veszteséges posta helyett egy jól működő, korszerű, versenyképes szolgáltató szervezet kialakításában gondolkodott. Új központi és területi irányítási szervezetet vezettek be. Megszüntettek több funkcionális szervezetet és négy regionális igazgatóságot, köztük a Szegedi Postaigazgatóságot is. 2004. január 1-jétől Gádoros posta a Kelet-magyarországi Területi Igazgatóság irányítása alá tartozik. Ugyanebben az évben kezdte meg munkáját a Budaörsi Országos Logisztikai Központ, ekkor szüntették meg a vasúti mozgópostákat, s helyezték át közútra a postai fővonalai, gerinchálózati szállítást. A következő években a posta felső vezetése minden évre megjelölt egy-egy fontos célkitűzést, amelyet az ország minden postásának kiemelten kellett kezelnie. 2005 a „Minőség Éve” volt. Ennek eredményeként a levelek

Gádoros posta története 1866-tól napjainkig

átfutási ideje jelentősen javult, és a Magyar Posta hosszú évek után először tudta teljesíteni a kormányrendeletben meghatározott megbízhatósági (elveszés, sérülés) mutatókat.

2006 az „Értékesítés Éve” gondolat jegyében zajlott. Jelentős szemléletváltásra volt szükség annak érdekében, hogy a szolgáltató posta a változó piaci körülmények között is helyt tudjon állni, eredményesen végezze értékesítési tevékenységét és nyereséges cég legyen.

A gádorosi posta dolgozói azonosultak az elvárásokkal és a kereskedelmi értékesítés területén jelentős sikereket értek el. A posta vezetője, Lászlótelkiné Farkas Gyöngyi ebben az évben vette át a 2005. évi „Országos Értékesítési Verseny” II. helyezéért járó elismerést.

2006-ban a postai kereskedelmi értékesítés volumene tovább emelkedett, valamint a gádorosi postások elismerésre méltó eredményt értek el a biztosítási- és lakástakarék értékesítés fokozásában.

A Magyar Posta 2007-ben kiemelt szerepet szánt az ügyfelekkel kapcsolatos szolgáltatói szemléletformálásnak, ezért meghirdette az „Ügyfél Évét”, amely a mindennapi munkában kifejezésre juttatta, hogy az ügyfél a „király”. 2008 a „Partnerség Éveként” vonult be a Magyar Posta történetébe. 2008-2010 között fokozatosan több mint ezer kisforgalmú postát kívántak vállalkozásba, úgynevezett „postapartnerék” kezelésébe adni. Gádoros forgalma és létszáma alapján továbbra is a hagyományos formában üzemel tovább (a Magyar Posta üzemelteti, saját alkalmazottaival). 2009 a „Bizalom Éve” titulust kapta. A gazdasági válság miatt a Magyar Posta kiemelt feladatának tekintette, hogy a postával, a postás dolgozókkal szemben a bizalom töretlen legyen, sőt egyes területeken erősödjön.

A gádorosi postások a szakmai és lakossági elvárásokhoz igazodóan végzik munkájukat. A posta hétköznap 8-tól 16 óráig van nyitva, szombaton pedig 8-tól 12-ig van lehetőség a postai szolgáltatások egy részének igénybe vételére. Napjainkban még a kisvárosi postáknál sincs szombati nyitva tartás, de tekintettel a gádorosi igényekre és szokásokra, a felső vezetés indokoltnak látta ennek megtartását. 2010-ben – a központi elvárásokhoz igazodóan – a „piacépítés éve” szerepel a gádorosi posta elsőrendű feladatai között. A szolgáltatói paletta bővülésével, a kulturált szolgáltató hellyel és az udvarias kiszolgálással a posta dolgozói egyszerre tudják teljesíteni a lakossági igényeket és a szakmai irányító szervek elvárásait.

Álljon itt néhány adat 2006-ról és 2009-ről!

	2006	2009
Kereskedelmi értékesítés	17 457 eFt	18 202 eFt
Sorsjegy-értékesítés	4 508 eFt	3 545 eFt
Hírlapárúsítás	2 250 eFt	1 956 eFt
Hozamőr biztosítás	8 310 eFt	9 531 eFt (Haszonőr)
Lakásbiztosítás	15 db	254 eFt (Fészekőr)
Lakástakarék	7 348 eFt	12 390 eFt szerződéses összeg
Kincstári Takarékjegy	29 725 eFt	41 605 eFt értékesítés

Fenti adatok egyértelműen bizonyítják, hogy az ügyfelek megbíznak a posta szolgáltatásaiban, és igénybe veszik azokat. Természetes, hogy a szolgáltatások népszerűsítésében jelentős szerepet vállalnak a postás dolgozók. A Kincstári Takarékjegy értékesítés arról is információt nyújt, hogy a megtakarítás és megelőzés a gádorosi emberek jó tulajdonsága.

Gádoros posta története 1866-tól napjainkig

Álljon itt az érdeklődő utókor számára a klasszikus postaforgalmi tevékenység néhány 2009-es havi átlagadata is:

Felvételi tevékenység

ajánlott	1 000-1 200 darab/hó
utalvány	80-100 darab/hó
készpénz átutalás	6 800-7 000 darab/hó

Kézbesítés

ajánlott	1 700-2 200 darab/hó
utalvány	1 300-1 400 darab/hó, amelyből 741 darab nyugdíj
napilap	4 800-5.000, ebből napilap 2 400-2 600 darab/hó
címezetlen nyomtatvány	35 000-40 000 darab/hó (több mint másfélszerese a 2006-os adatnak)

A korszerűen berendezett és felszerelt gádorosi posta kulturált körülményeket biztosít az ügyfeleknek és az ott dolgozóknak. Nagyon szerencsés a posta központi elhelyezkedése és a jelentősebb intézmények közelsége. Mindenki érzi, tudja, mennyire fontos egy-egy település számára az intézményi hálózat, mennyire fontos a jó feltételekkel működő posta. A gádorosiak elégedettek a településükön immár több mint 144 éve működő postai ellátással.

A jelenkor postásai azon fáradoznak, hogy a jövőben is az elődökhöz méltó módon szolgálják Gádorost és az ott lakó embereket.

Balról jobbra, föntről lefelé: Varga János, Czibulya Pál, Ribánszki András, Szabó Ferenc, Czibulya Pálné, Farkasné Hajba Ágnes, Koncsegné Csiszár Erzsébet, (Majoros Anikó – időközben kivált), Lászlótelkiné Farkas Gyöngyi, Halustyik Jánosné, Horváthné Szalai Katalin

Postamesterek és postavezetők Gádoroson

1866. 06. 16-tól	Milovics Ede
1871. 11. 01-től	Richter József
1903-től	Richter Henrik
1932. 01. 01-től	özv. Richter Henrikné (Láda Margit)
1940. 04. 06-től	Richter Imre
1943-tól	özv. Richter Henrikné
1945 márciustól	Lugasi (Láda) Zoltán
1945. 10. 10-től	Szabó Endre
1956. 10. 25-től	Kovács Gusztáv
1989. 12. 31-től	Nagy Jánosné (Tasi Mária)
1993. 09. 01-től	Farkas Gyöngyi
1996. 06. 25-től	Kovácsné Figus Éva
1998. 02. 09-től	Farkas Gyöngyi
2002. 02. 01-től	Halász Szabó Erika
2004. 10. 04-től	Lászlótelkiné Farkas Gyöngyi (jelenleg is)

Felhasznált irodalom

- Postás szaknaptár 1936, 1937, 1939, 1940, 1948
- Gecsei Lajos: A postaszervezet működése Békés vármegyében
- Bánfalvi Ágostoni Hitvallású Evangélikus Egyház múltja és jelene (Közli: Baross Károly 25 évi bánfalvi papságának emlékére, 1876)
- Dr. Vajda Endre: A posta története
- Hecht József feljegyzései
- Gádoros posta szemlekönyvei
- Tóth László: A gádorosi posta története. Gádorosi füzetek
- Posta és Távirda Rendeleték Tára, 1939
- Postaügyi Értesítő, 1950

Gádosos posta története 1866-tól napjainkig

Gádosos posta működési helyszínei időrendben

1 = az első postaépület helye, 4 = a jelenlegi postaépület helye (1991-től)
(A térkép a Google Maps felhasználásával készült)

Roszik Gáborné

FEJEZETEK KONDOROS POSTA TÖRTÉNETÉBŐL

A falu Szent István király uralkodása idején jött létre, de a tatárjárás 1241-ben elpusztította. Neve 1403-ban merül fel újra Kondorosegyházaként. A török hódítás következtében pusztává vált, s az is maradt a XIX. század közepéig. A kondorosi csárda 1740 körül épült, lakott helyektől távol, hét irányból összefutó, az év egy részében járhatatlan utak kereszteződésében, az úton járóknak szállásul, postaállomásul. Arany János így énekelte meg a csárdát „A betyár” című versében:

*„Kondorosi csárda mellett
Gulya, ménes ott delelget,
Csárdabeli szépaszornynál
Bort iszik az öreg bojtár....”*

A vers születése idején a csárdával szemben pandúrlaktanyát építettek a csárdát látogató betyárok szemmel tartására.

A török hódoltság idején elnéptelenedett vidék betelepítése az 1700-as évek második felében indult meg. 1787-ig egyetlen postaállomás sem működött Békés vármegyében. A vármegye hivatalos leveleit lovaslegények vitték Aradra, Simándra. A földesurak is saját futárjaikkal küldték az üzeneteiket. A városok, falvak egyszerű népe alkalmi utasokra, vándorkereskedőkre bízta küldeményeit.

A 18. század végére a megyében a települések száma fokozatosan növekedett, a lélekszám gyarapodott, élénkült a gazdaság és a kereskedelem. Az utak azonban még nagyon nehezen voltak járhatók. Kezdetben a vármegye nemes urai nem tanúsítottak kellő megértést az utak megjavítása és postaállomások létesítése iránt. Később azonban belátták, hogy „a postaút kapu a világ felé”, és élére álltak a postaszolgálat bővítésére irányuló követeléseknek.

A postahálózat kezdetei Békés vármegyében

Békés vármegye mind gyakrabban kereste meg a Helytartótanácsot postavonalak létesítése érdekében. Fáradozásuk nem volt hiábavaló. Nagy nehézségek árán sikerült rendbe hozatni az Oroszáza–Csaba–Gyula útvonalat, amelyet 1787-ben postaútnak nyilvánítottak.

1801-től visszatérő téma volt a postaforgalom kiszélesítésének kérdése. A vármegye túlnötte egyetlen postavonalát, ami területének csak kis részével került kapcsolatba.

A kitarató törekvések sem hoztak eredményt, mert az államvezetés ekkoriban nem tartotta fontosnak a vármegyében egy második postaút létrehozását.

A postára vonatkozó rendeleteket ebben az időben a Helytartótanács adta ki. Munkáját egyrészt maradi szemlélete, másrészt az anyagi fedezet hiánya és nem utolsósorban a vármegye ügyintézőinek huzavonája hátráltatta. A postautak vezetésének kérdésében minden területész a maga érdekeit igyekezett érvényesíteni.

1808-ban a vármegye azt kérte a Helytartótanáctól, hogy Szarvasról Kondoroson keresztül vezessen egy egyenes, illetve közvetlen postaút Csabára. Később afelé hajlottak, hogy a postaút ne

Kondoroson, hanem Mezőberény érintésével, azaz kerülő úton vezessen Csabára. A postaút azonban még nem jelentett postaállomást is. A vármegye kéréseit a Helytartótanács a legkülönbözőbb okokra hivatkozva elutasította.

1854-ben, amikor Szarvas a Szentés–Szarvas–Kondoros postavonalon postaállomást kapott, még mindig olyan helyzetben volt, hogy saját vármegyéjének székhelyével, Békéscsabával, csak hatalmas kerülővel – Szentés vagy Nagyvárad felé – léphetett postai kapcsolatba.

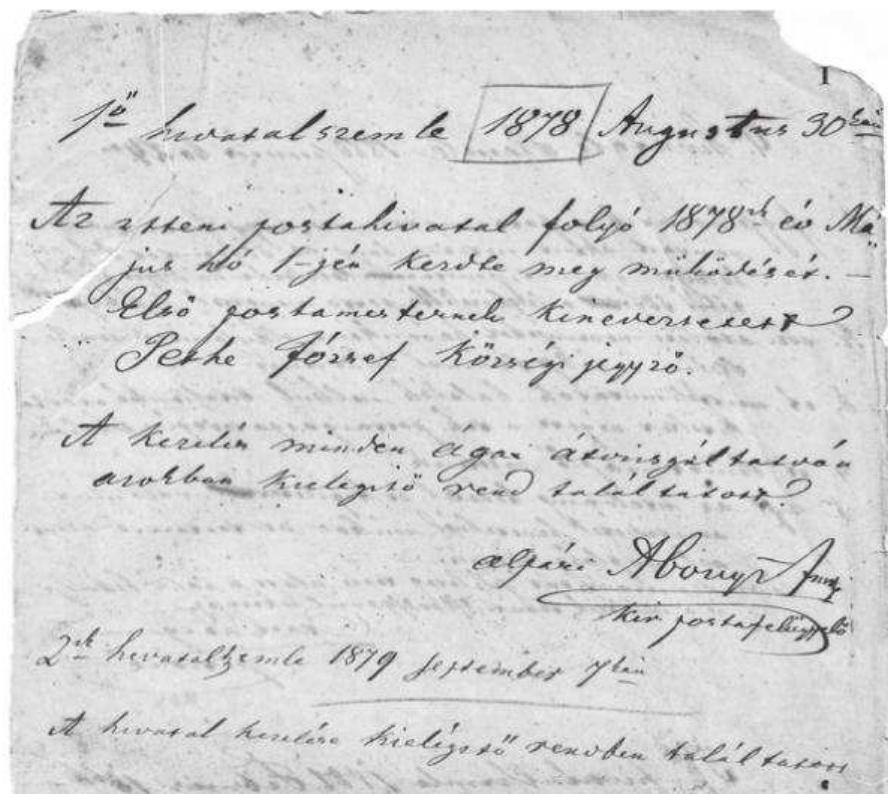
Postaállomás Kondoroson

Az 1851-ből származó adatok szerint Békés vármegyében Kis-Kondoros és Nagy-Kondoros még pusztá volt. Az előbbi Endrődhez, utóbbi a szarvasi határhoz tartozott.

Az 1863-ban megjelent Helységnévtár Kis-Kondoros pusztát Békés-Csabánál veszi fel, utolsó postája Békés, Nagy-Kondoros pusztát pedig Szarvasnál, utolsó postája Szarvas. Az 1865-ös Helységnévtár szerint Kondorosnak még mindig nincs postahivatala, a falu továbbra is két részre tagolódott.

Kondoros részére a postaállomást csak a kiegyezés után függetlenné vált magyar postaigazgatóság tudta biztosítani. A postahivatal létesítését a Postai Rendeleték Tára 1878. évi 15. száma a következő szöveggel közli: „Kondoros a postahivatal neve, Békés megyében fekszik. Kondorosról Csorvásra kocsiposta közlekedik küldemények továbbítása céljából. Kondoros postahivatal forgalmköre: Kondoros és Gáspártelki falvakra terjed ki.”

Nehéz ma elképzelni, hogy mit jelentett annak idején Kondoros lakosai számára egy postahivatal megnyitása. Nem kellett többé küldöncöket meneszteni a legközelebbi postaszervhez, vagy utasembereket felkérni a levelezés közvetítésére. A levelek, csomagok, pénzküldemények szállítására alkalmas intézmény a falu szívében foglalt helyet.

Bejegyzés az első szemlekönyvben: "Az itteni postahivatal folyó 1878-ik év május hó 1-jén kezdte meg működését. Első postamesternek kineveztetett Pethe József községi jegyző..." Aláírás: alpári Abonyi János kir. postafelügyelő, 1878. augusztus 30-kán.

A falu lakosságának kezdetben meg kellett szoknia a hírközvetítő szervezet – a posta – jelenlétét, és megismernie azokat a szolgáltatásokat, amelyeket nyújtani tud. Az utókor számára a fennmaradt

első bélyegzőlenyomat, az első közös fénykép, az aláírások mind-mind nagyon fontos adat, kiindulási lehetőség a további kutatáshoz.

Növekvő postaforgalom

Az első forgalmi adatokat 1888-ból a hivatal tizéves fennállása idejéből a postán ma is megtalálható eredeti dokumentumokban lelhetjük fel. Az időben utána következő adatok 1894-ből, majd 1896-ból valók. A három év forgalmi adatainak összehasonlítása mutatja, milyen fejlődésen ment keresztül nem egészen két évtized alatt a kondorosi gazdasági és társadalmi élet és vele együtt a postahivatal tevékenysége.

A gazdasági életben a postahivatalok már akkor is fontos pénzközvetítő szerepet játszottak. A fejlődést a következő adatok bizonyítják:

Postautalvány-befizetés

1888-ban	1278 db	25.737 Ft
1894-ben	2140 db	42.674 Ft
1896-ban	2230 db	56.391 Ft

Postautalvány-kifizetés

1888-ban	215 db	6.140 Ft
1894-ben	495 db	17.770 Ft
1896-ban	591 db	25.471 Ft

Takarék- és csekk-befizetés

1894-ben		7.131 Ft
1896-ban bontva takarékbefizetés		408 Ft
	Csekk befizetés	13.175 Ft

Takarék- és csekk-visszafizetés

1894-ben		584 Ft
1896-ban bontva takarékvisszafizetés		360 Ft
	Csekk-kifizetés	9.494 Ft

A pénzforgalom erős fellendülést mutat. A postautalvány összege 8 év alatt több mint kétszeresére, a kifizetések összege több mint négyszeresére növekedett. A csekkforgalom is emelkedett. A takarékszolgálat országsherte új szolgáltatás volt ebben az időben, ezért ilyen alacsonyak a mutatók.

A levélforgalomról nincsenek megbízható írásos adataink, viszont a hivatal összforgalmára vonatkozólag a jövedéki bevétel ad képet:

1888-ban	1172 Ft
1894-ben	1483 Ft
1896-ban	1653 Ft

Ezek az adatok szemléltetik az egyenletes növekedést.

A posta működése a századforduló táján

1896-ban Kondoros III. osztályú postahivatalként működött. A faluban egy levélgyűjtőszekrény volt, amelyet naponta egyszer ürítettek. A hivatal kézbesítési körzete 5 pusztá, 13 major, 3 tanya és 3 telep területére terjedt ki. Ellenőrző hivatal Mezőtúr posta volt.

A táviratozás szempontjából Kondoros postahivatal továbbra is nehéz helyzetben volt. „A táviratok irányítására útmutatást nyújtó helységnévtár” 1884. évi kiadása Kondoros utolsó távirda-állomásaként Csorvás vasúti távirdaállomást nevezi meg.

Kondoros posta saját távirószolgálatát 1905. november 7-én nyílt meg.¹

Távbeszélővel Kondoros postahivatalt, már a század forduló előtt ellátták. Ezzel Kondoroson a posta a táviró- és távbeszélő-szolgálattal egyesítve működött.

A Magyar Korona országai távbeszélő hálózatának térképén (készült 1899. január hó 1-jén) a nagyváradai postaigazgatóság térképészete is hiven bemutatja a Békés vármegyében működő távbeszélő-hálózatot, köztük feltüntetve már a kondorosi posta- és távbeszélő-állomást is.

A századforduló idején már nagyközség volt Kondoros a szarvasi járásban, 5225 magyar és tót lakossal. Az 1940-es népszámlálási adatok szerint a falu lakossága 7483 főt számlált.

Békés vármegyében az Államvasutak Budapest–Arad vonala Gyoma, Mezőberény és Békéscsaba érintésével a vármegyét egész hosszában (71 km) szelte át. Csabánál a Szeged–Nagyvárad vonal metszette, amely Orosházát és Gyulát is érintette. Mezőtúrról északi irányban szárnyvasút vezetett Turkevére. A vonalon – Mezőtúr ellenőrzése alatt – a 196. sz. mozgóposták közlekedtek. A mozgóposta útvonalának fontosabb helyei: Szarvas, Kisszénás, innen szárnyvonal vezetett Kondorosra. Ezen a rövid vonalszakaszon jegyzékelő-menetek szállították a postaanyagot.

A Nagyváradai Postaigazgatóság területe
(térképészvázlat, 1899)

Kondoros végállomása volt a Kisszénásról vezető szárnyvonalnak.

A magyarországi postajáratok 1907–1915 közötti jegyzéke szerint Kisszénás és Kondoros között az alábbi menetrend szerint indultak, illetve érkeztek a vonatok:

Kisszénás	i.	14 ó 37 p	16 ó 41 p
Kondoros	é.	14 ó 52 p	16 ó 56 p
Kondoros	i.	12 ó	18 ó 51 p
Kisszénás	é.	12 ó 15 p	19 ó 06 p

A postától az állomásra, illetve az állomásról a postára lovaskocsival szállították a postai küldeményeket. A postakocsis közvetlenül a postamester alá volt

¹ Posta Távirda Rendeleték Tára, 1905. 42. sz.

rendelve. Feltétel volt, hogy 18. életévét betöltse, hajtani és lovagolni tudjon. A kocsisokat szolgálati könyvvel látták el. A szolgálati könyv a kocsis bizonyítványa is volt. Ebbe jegyezte be a postamester az észrevételeit és ebbe írta be az igazgatósági ellenőr a jutalmazást, illetve büntetést.

Postaanyag szállítása lovaskocsival (kariol) a posta és a vasútállomás között (1910-es évek)

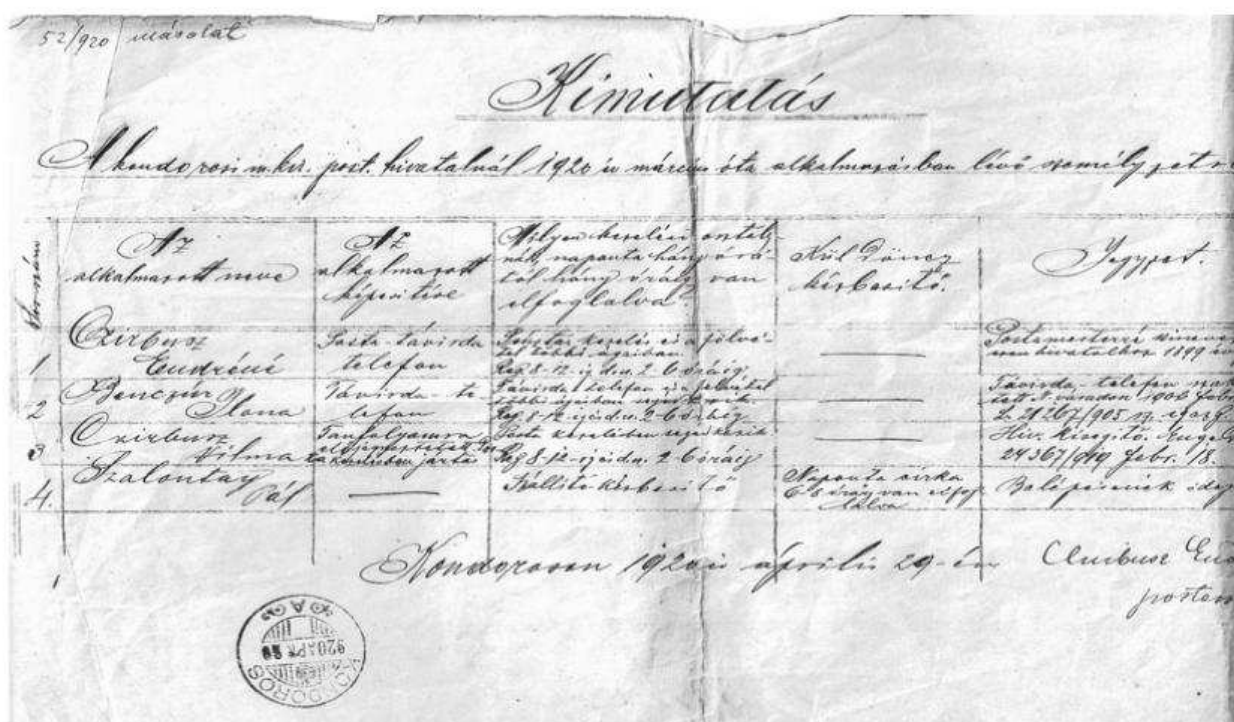
Postamesterek a Czirbusz-családból

A postahivatal a harmincas évek elejéig az Endrödi és Csabai út találkozásánál álló épületben működött, **1896-tól 1939. január 29-éig Czirbusz Endréné** m. kir. postamester vezetésével (a képen a postaajtóban a világos blúzban álló hölgy).

A postamesterek meghatározó egyéniségei voltak az adott településnek. Ők vezették a postaállomásokat és az ő tulajdonuk volt a működtetéshez szükséges tárgyi eszközök jelentős része. A nemesek is előszeretettel vásárolták meg a postamesteri jogot.

A Czirbusz-család a Hősök út 25. szám alá költözött, a posta a családtól bérelte a helyiséget. A posta vezetése anyáról fiára szállt, ugyanis a hivatalt átadta fiának, Czirbusz Imrének, aki 1939. február 1-jétől 1957. november 1-jéig, haláláig volt postamester, illetve postavezető. Hivatásul

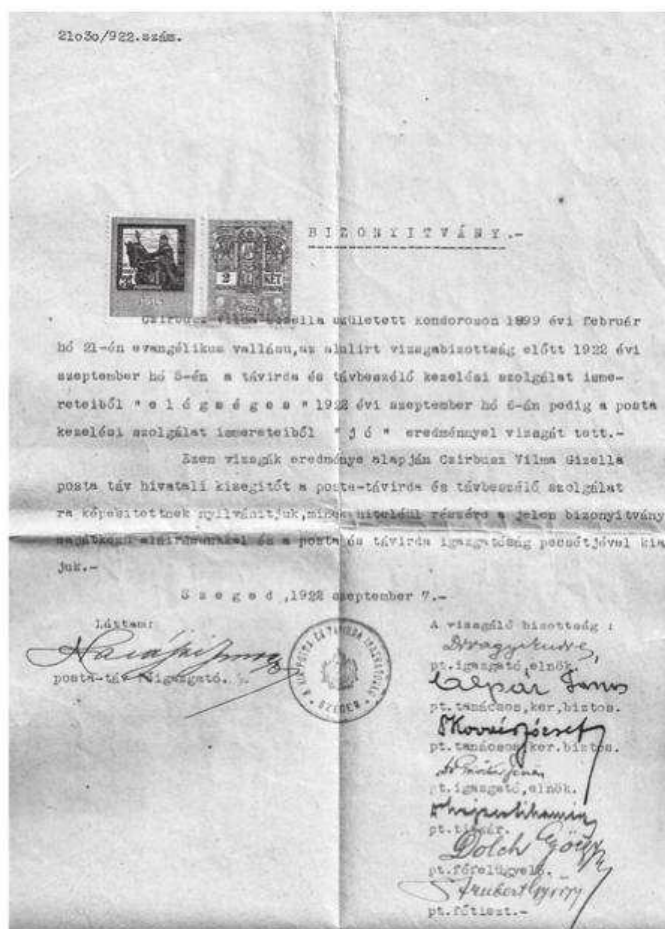

Czirbusz Imre

eredetileg nem ezt a munkát képzelte el, de a sors úgy hozta, hogy ő is postás lett. 1922-ben a Budapesti Pázmány Péter Tudományegyetem első éves orvostanhallgatója volt, de tanulmányait családi okok miatt nem folytathatta.

A kondorosi postán helyezkedett el kiadójelöltként. 1923-ben államszámviteli vizsgát tett Budapesten, 1924 májusában pedig postakezelési vizsgát Szegeden. 1926-ban végzett tiszti tanfolyamot.

A mellékelt bizonyítványt Kerepeczki Györgyné (Czirbusz Sára) őrizte meg. Harmadik generációként ő is Kondoros postán dolgozott 1960. július 22-től nyugdíjba vonulásáig, 1997. augusztus 4-éig.

Hivatalvezetők és dolgozók 1957–1978

Mészáros József 1957. november 1-jétől december 1-jéig, mindössze 1 hónapig volt megbízott postavezető.

1957. december 2-tól 1972. március 22-ig, nyugdíjazásáig **Dian Jánosné** vezette a postahivatalt. Postai szolgálatának ideje 1938. október 23-án kezdődött.

Dian Jánosné

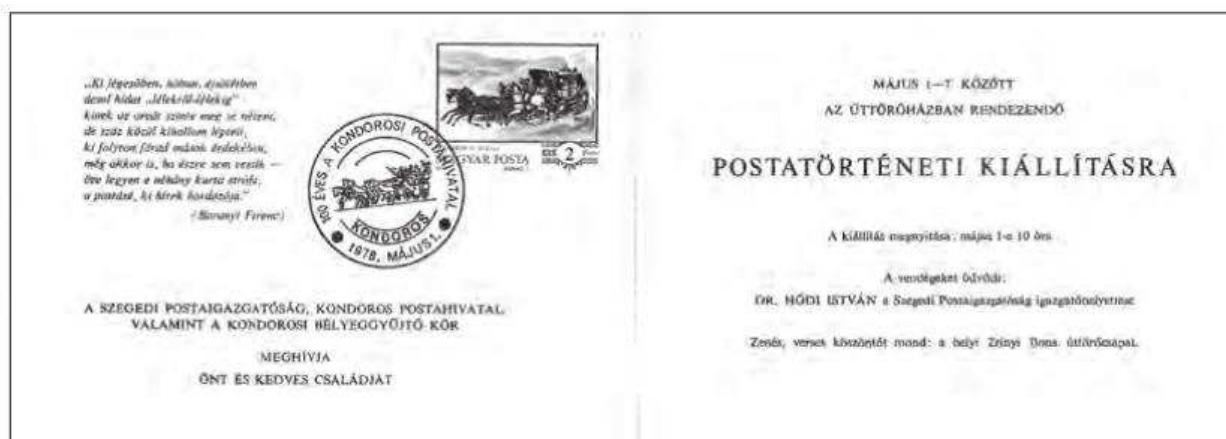
A csoportképen balról jobbra a felső sor: Leszenyiczki Mihály, Zsjak Andrásné,

Pitonya Pál, Dávid Andrásné, Paluska Pál, Opauszki Pál. Alsó sor: Anka György, Urbancsok György, Magyar János, Zsilinszki András

1972. március 22-től 1997. augusztus 8-áig **Oláh Péter** volt Kondoros posta vezetője.

1978-ban Kondoros posta megnyitásának 100. évfordulója alkalmából postatörténeti kiállítás volt, és ebből az alkalomból kiadvány jelent meg „Száz éves a kondorosi posta 1878–1978” címmel. A kiállítás meghívója a vendégeknyvből maradt emlékül az utókorak.

E sorok írója Kondoros posta történetének 1975. január 15-e óta volt részese. Ekkor kerültem ide, és néhány év kivételével itt is dolgoztam. A következő oldalon található képen az akkori postás kollektíva látható. Kondoros posta dolgozói 1975. május 1-jét ünnepelték együtt az akkori szokások szerint, amikor ez a kép készült.

Balról jobbra: Oláh Péter hivatalvezető, előtte a felesége, Oláh Péterné, Dávid Andrásné, Urbancsok György, Roszik Gáborné (Uhrin Márta), Zsilinszki András, Opauszki Pál, Urbancsok Lajosné, Leszenyiczki Mihály, Sutyinszki Mátyásné, Lipták István, Anka György, Kerepeczki Györgyné (a Círusz család harmadik generációjaként) és Zuberecz Mihályné (Palyóné Harsányi Judit). **Elöl a gyerekek:** Oláh Szilvia, Zsilinszki András, Urbancsok Viktória és Sutyinszki Szilvia. **A képről hiányzó munkatársak:** Soltai Sándorné, Medveggy Pálné, Medveggy Jánosné, Megyik Mária (Csompóra Mihályné), Sonkoly Mihályné

Néhány kivétellel együtt dolgoztunk, nyugdíjba vonulásukig. Közülük sajnos ketten már meghaltak. A képet nézve, meglepődve vettem észre, hogy már csak én vagyok aktív dolgozó és postás.

A postán 8 tiszti dolgozó, 4 belterületi kézbesítő, 4 külterületi kézbesítő, egy távirat-kézbesítő és egy helyettes látta el a postai szolgálatot. A hírlapot hárman kézbesítették a belterületen.

A postán a fluktuáció nagyon alacsony volt, ezt mi sem igazolja jobban, mint hogy ebből a létszámból tízen Kondoros postáról mentek nyugdíjba.

Ebben az időben jellemző volt a szocialista brigádmozgalom. Két csapat volt a hivatalban, a Béke brigádnak én is tagja voltam.

Kézikapcsolású távbeszélő-kezelés

A postán kézikapcsolású, „különteleg-rendszerű” (LB) zsinóros központ működött hétfőtől péntekig 08-tól 18-ig, szombaton 08-12-ig.

Hogyan történt egy kézikapcsolás C.2.II. Távbeszélőkezelési utasítás szerint?

„1. Ha a központot távbeszélő állomásról hívjuk, a kapcsolószeleken a hívó állomáshívást jelző esőlemez lebillen. A kezelő egy szabad zsinórpár kérdő dugóját az állomás kapcsolóhüvelyébe dugasolja, és a zsinórhoz tartozó kulcs beszélő helyzetbe állításával, „Központ” szóval jelentkezik. Az esőlemez visszahelyezi.”²

A hívott állomás felcsengetése:

„2. Ha az állomás kapcsolóhüvelyébe nincs dugasolva, tehát az szabad, a kezelő a hívónak vagy a hívó központnak történő jelentkezésre használt zsinórpár összekötő dugójával a hívott állomás kapcsolóhüvelyébe dugasol, a zsinórhoz tartozó kulcsot csengető helyzetbe állítja, és a kapcsolószeleken induktorának többszöri megforgatásával – egyes helyeken, ahol ez lehetséges: hálózati árammal, a kulcs többszöri rövid tartamú lenyomásával – felcsengeti az állomást. A hívott jelentkezésekor közli, mely központból ki keresi.”³

Négy állomást a posta zárása után a folytonos szolgálatot tartó Szarvas központhoz kapcsoltunk, hogy biztosítva legyen a lakosságnak a segélyhívás lehetősége. A mai telefonellátottság közepette bizony nehéz elképzelni, hogy akkoriban egy-egy hívás esetén akár több órát is várni kellett a kapcsolásra. A technika fejlődésének eredményeként 1992-ben automata központot létesítettek, ami biztosította a kapcsolódást az országos távbeszélő rendszerhez.

Balról jobbra: Urbancsok Lajosné, Oláh Péterné, Kondacs Mihályné, Csompóra Mihályné, Mrsan Jánosné, Gaál Mihályné, középen Oláh Péter postavezető

Nagy feladatot jelentett 2002-ig a rádió- és televízió-előfizetési díjak

beszedése és elszámolása. 1990-ig az iskolai takarékbélyeget is mi fizettük ki. Nagy mennyiségű csomagot vettünk fel. Volt olyan feladónk, aki naponta 100 utánvételes csomagot adott fel az 1980-as évek elején, aminek persze örültünk is, hisz akkor is voltak már tervszámok meghatározva.

² C.2.II. Távbeszélő utasítás 72. p.

³ C.2.II. Távbeszélő utasítás 73. p.

Külterületi kézbesítés

Kondoros külterületén 1981. november 1-jétől támpontokon történik a kézbesítés. Ettől fogva a korábbi három külterületi kézbesítő helyett egy gépkocsi végezi a kézbesítést. A kép a Tulipán út és Csabai út kereszteződésében levő támpont ünnepélyes átadása alkalmával készült. A külterületi gépkocsijárat előre meghatározott időpontban érkezik, bizonyos ideig ott tartózkodik, és a kézbesítés mellett küldeményfelvételt és egyéb postai szolgáltatásokat is végez. Az EU-elvárásoknak való

megfelelés következménye, hogy a támpontok száma csökken, a házhoz kézbesítésé pedig nő.

Megújult postaépületben ünnepeltük a 125. évfordulót

1988. szeptember 13-ától 1989. július 18-áig a régi posta helyére, a Hősök út 25. szám alá költöztünk, mert a Hősök út 26. szám alatti postát felújították. Utána modernebb és komfortosabb épületben dolgozhattunk.

2001. március 5-én kapcsolódtunk be az Integrált Posta Hálózatba, mint IPH gépes posta.

2003. május 1-jén postatörténeti kiállítással emlékeztünk a 125 éve működő kondorosi postára. A posta dolgozóinak névsora ekkor, 2003-ban: Roszik Gáborné postavezető, Urbancsok Lajosné, Oláh Péterné, Oláh Péter, Gulyás Jánosné, Timár Judit, Opauszki Gabriella, Sonkoly Mihályné, Farkas Griecs Enikő, Ladnyik Tibor, Krajcsovicz András, Szrnka Mátyás, Takács Ferenc, Zöldi Sándor, Leszenyiczki Mihály, Nagy István, Kürti Lászlóné, Medvegy Pál.

Az Országos Logisztikai Központ 2004-ben vasútról közútra szervezte át a postai szállítást. Az új korszerű technológiával felszerelt logisztikai központ idejét múlt technológiát váltott ki. Kondoros Posta ettől az időtől Békéscsaba Posta Feldolgozó Üzemtől kapja az egyesített zárlatot és ide is indít.

Minden magyar háztartás esetében házhoz kézbesítjük a csomagokat. Kondoroson a mennyiség nem indokolja külön csomagkézbesítő járat fenntartását. Centrális csomagkézbesítés szempontjából Szarvas postához kerültünk.

Új kihívások, új szemlélet

Az 1989. évi rendszerváltás nagy hatással volt az ország társadalmi és gazdasági rendszerére. A postai szolgáltatások részleges liberalizációjával, a Magyar Posta monopolhelyzetének oldódásával, a lakosság életszínvonalának és szokásainak változásával, a versenytársak fokozatos megjelenésével gyökeresen megváltozott a posta piaci helyzete.

A globális környezetben a posták már nem egyszerű közszolgáltatók, hanem a köz vállalkozásai, függetlenül attól, hogy részben vagy egészében állami tulajdonban vannak, vagy esetleg tőzsdén jegyzett társaságok. A gazdasági, technikai, társadalmi változások átformálják a postai szolgáltatókkal kapcsolatos elvárásokat, szerte a világban. Míg korábban a szolgáltatások mennyiségi növelése volt a cél, most egyre inkább a minőség, a logisztikai rendszer modernizálása, a hálózat racionalizálása, a beruházások és befektetések megtérülése kerül előtérbe. Ezen változásokban a postahelyek szerepe kiemelt fontosságú. A Magyar Posta stratégiai célja a bevétel- és a jövedelemtermelő képesség növelése. A versenyképesség megtartásának és fokozásának érdekében üzleti alapú vállalkozássá igyekszik válni. A megújulás csak a célkitűzésekkel azonosulni tudó vezetőkkel és a változást támogató munkatársakkal lehetséges. A postai szervezet-átalakítás következményeként a nagyobb forgalmat lebonyolító posták vezetőinek feladatai kiegészülnek gazdálkodási, logisztikai és szervezési funkciókkal is. A társaság célkitűzéseinek megfelelően e postákon dinamikus, kreatív, vállalkozói gondolkodású és gazdasági szemléttel rendelkező vezetőkre van szükség, akik felkészülten és felelősségteljesen irányítják „kis postai vállalatukat”.

Kondoros postát 1997. augusztus 8-ától vezetem. Számomra a legnagyobb kihívás a Magyar Posta átalakulásának, modernizációjának, változásainak az elfogadtatása volt. Az ellenállás a változásokkal szemben érzelmi viszonyulás, ezért csak racionális válaszokkal nem kezelhető. A változás feszültségeket okoz az emberekben, így nagyobb türelemre és hozzáértésre van szükség.

Az élesedő verseny „állandó fejlődést” kényszerít a szervezetekre. Az állandó változás képzést, tréninget tesz szükségessé. Nagy jelentőségű a változás kommunikációja a dolgozók és a szolgáltatást igénybe vevők felé. A tradicionális postai szolgáltatások mellett egyre nagyobb szerepet kap az új termékek (banki és biztosítási szolgáltatások, kiskereskedelmi áruk, új logisztikai termékek stb.) értékesítése is. Az új szolgáltatásokhoz új módszerekre, korábban nem gyakorolt megoldásokra, ötletekre is szükség van.

Néhány éve nem gondoltuk volna például, hogy futárszolgálat címen Mikuláskor a postás kézbesítő télapónak öltözve viszi házhoz a gyerekek ajándékait.

Ennek elfogadtatása nagyon nehéz, de a helyi iskolák és a könyvtár segítenek abban, hogy a felnövekedő generáció már tudja, hogy a postán biztosítást lehet kötni, folyószámlát lehet nyitni, befektetési lehetőségek közül válogathatnak az emberek. Ha egy gyermeket megszólítunk, legtöbb esetben a családon belül beszélnek a postáról. Lehet ezt jól bevált marketing-tevékenységnek nevezni, amely évről évre beváltja a hozzá fűzött reményeket. Legfontosabb feladatunk a piac felkutatása és meghódítása, valamint megtartása. Ehhez minden lehetőséget ki akartunk és akarunk használni. Tudatosan nyitottunk például a gyerekek irányába. Ők lesznek 5-8 év múlva a postai szolgáltatások új igénybevevői. Ismerkedésük, kapcsolatuk a postával megalapozhatja a jövőbeli bizalmat, a postai szolgáltatások választását – akár a konkurenssekkal szemben is.

A posta előterét gyakran használtuk kiállítás megrendezésére. 2005-ben arról rendeztünk gyermekrajz-versenyt, milyen lesz a jövő postája. 2006-ban arra voltunk kíváncsiak, hogy a gyerekek mit gondolnak a biztosításról. Ez jó alkalom az információ-átadásra. Gyakran kapunk olyan impulzusokat, amelyek ráébresztenek arra, hogy minden embert másképp kell és lehet meggyőzni.

A bal oldali képen a rajzkiállítást egy óvodai csoport nézi (2006). Jobb oldali kép: 2007-ben egy nyári filatéliai tábor eredményeként a „Bélyeg története” címmel rendeztünk kiállítást.

Üzleti besorolás

2007 végén megváltozott a posták osztályba sorolási rendszere. A korábbi, létszámalapú, I-VI. osztályba sorolást az értékesítési potenciál alapján történő üzleti típusú besorolás váltotta fel, amely A-tól D-ig sorolja kategóriákba a postákat. Az „A” típusúak a legnagyobbak, a „D”-sek a legkisebbek. Értékesítési eredményei alapján Kondoros postát a „C” típusba sorolta be az illetékes Kelet-Magyarországi Területi Igazgatóság.

A posta dolgozói 2008-ban

Első sor: Roszik Gáborné postavezető, Gulyás Magdolna Nóra

Hátsó sor: Gulyás Jánosné, Timár Judit, Cinkotai Farkas Enikő, Opauszki Gabriella, Sonkoly Mihályné

A kézbesítők: Kékesi Mátyás, Lestyán Pál, Takács Ferenc, Nagy István, Csicsely László, Zöldi Sándor, Ladnyik Tibor, Medvegy Attila és Roszik Gáborné postavezető

Változás a postavezetői poszton

Gyebnárné Vereska
Ildikó

E sorok írója 2008. december 28-ig látta el Kondoros posta vezetését.

2008. december 29-étől **Pusztai Zsolt** volt megbízott vezető.

2009. január 27-étől **Gyebnárné Vereska Ildikó** vezeti a postahelyet. A sarkadi postaforgalmi szakközépiskola elvégzése után rendszeres helyettesként a békéscsabai körzetben dolgozott. 1994. augusztus 1-jétől Csorvás postán hivatali helyettes munkakört látott el.

Felhasznált irodalom

1. Gecsei Lajos: A postaszervezet működése Békés vármegyében 1850-1867
2. Márkus György: Békés vármegye. Magyar Városok Monográfiája. 1936. 19. kötet
3. Országos Levéltár, Békés vármegyei iratok, XIX. sz.
4. Magyarország Helységnévtára 1865.
5. Posta és távírda személyzetének és a posta-, távírdahivataloknak cím és névtára. Budapest 1889., 1894., 1896.
6. Nagy János: Postaföldrajz és járattan. Budapest 1942
7. Magyarországi postajáratok 1907-től 1915-ig
8. Névsor a postahivatalokról és a lakott helyekről. Postavezérigazgatóság kiadványa 1956-tól 1965-ig
9. C.2.II. Távbeszélőkezelési utasítás. Magyar Posta, Budapest 1985
10. Kondoros posta szemlekönyve
11. Dr. Vajda Endre: A posta története. Budapest, 1967
12. Oláh Péter: 100 éves a kondorosi posta (1978)

Dancsik János

ENDRŐD (GYOMAENDRŐD 2) POSTA TÖRTÉNETE 1861-TŐL NAPJAINKIG

Postahálózat Békés vármegyében a XIX. században

Békés vármegye már 1848 előtt túlnötte a rendelkezésére álló postahálózat méretét. Ha ugyan hálózatnak lehet nevezni azt az egyetlen postautat és a hozzá kapcsolódó, túlnyomórészt magán-személyek által végzett, kisegítő jellegű szolgálatot, ami 1852-ig a külvilággal való postai kapcsolatot jelentette! A megye háromnegyed része távol esett a rendszeres postaforgalomtól. A községek előljárói a leveleikért esetenként a legközelebbi postaállomásra „menesztettek” valakit. Ez azonban csak átmeneti, kényszerű megoldás volt. Minden korábbi – a postai hálózat fejlesztésére irányuló – igyekezet eredménytelen volt. A szabadságharc leverése után a császári közigazgatás megyei vezetői elég korán arra a véleményre jutottak, hogy az adott postai lehetőségek nem elégségesek, hiszen leveleik nap mint nap késve érkeztek meg a legközelebbi postaállomásra.

Az önálló (értsd: az osztrák postától különvált) magyar posta létrehozására csak 1867-ben került sor. Törvényben rögzítették: „*Ausztria és Magyarország postája külön, de egységes elvek között irányítandó.*” A Magyar Királyi Posta hivatalos nyelve a magyar lett, és bevezették a magyar nemzeti jelképek használatát. Magyarország állami önállóságának visszaállítása, a korra jellemző ipari fellendülés, a kereskedelem, a vasút térhódítása elindította az ország fejlődését. A fejlődés a postát is érintette (postahálózat bővítése, forgalom felfutása, bélyeg¹, táviró bevezetése).

Endrőd postaállomás megnyitásának előzményei

Endrődöt – a környező településekhez viszonyítva is – jelentős településnek tartotta a korabeli krónikás, de postahivatal létesítését különböző okok miatt az előjáróság rendre elutasította (meglévő postautak távol estek, nem volt önálló magyar posta stb.).

Az Endrőd közelében lévő nagyobb települések közül még Szarvasnak sem volt postaállomása. Az ottani főszolgabíró megyefőnöki hivatalnak küldött levelében azt kérte, hogy Nagyváradon (itt volt a kerületi pénzügyigazgatóság) eszközölje ki a postaállomás létesítését:

„... véleményem szerint, – tekintetbe véve Szarvas város 18 000 főnyi népességét, és azon körülményt, hogy e' környéken a legnagyobb népességű községek, nevezetesen: M.Túr, Szarvas, Endrőd, Gyoma, K.Tarcsa, M.Berény, Békés, K. Ladány, Szeghalom', s több helyen egészen postai állomás nélkül, sőt még a' meglévő postai állomásoktól is igen nagyon távol vannak, – igen célszerű lenne: ha ezen községeken keresztül egy Cs.k. posta-vonal állíttatnék fel, tellyes reményében vagyok, hogy minden helyen a' községek és Birtokosság a' postamesterek' jobb subsistentiojára bizonyos mennyiségű földet is azonnal ajánlanának.”

---

¹ 1867. június 1-jén jelent meg az első magyar postabélyeg (2 kr, 3 kr, 5 kr, 10 kr és 15 kr címletekben, később 25 kr és 50 kr címletben is). A bélyegeket, itthoni technikai feltételek híján, Bécsben nyomtatták, és az – immár önálló – osztrák posta is használta azokat. Ez sok vitához vezetett, de a mai szakmai konszenzus szerint ez tekintendő az első magyar bélyegsorozatnak. Az első, Magyarországon nyomtatott magyar postabélyeget 1871. május 1-jén bocsátották ki. A bélyeg a budai Állami Nyomdában készült, könyvnyomtatás eljárással.

A levélben foglaltak eredményeként Szarvason néhány hónap múlva postaállomást létesítettek. A békési és a szeghalmi járásban is rövidesen postaállomást állítottak fel. Ide tartozó települések: Békés, Dévaványa, Füzesgyarmat, Gyoma, Körösladány, Köröstarcsa, Mezőberény, Szeghalom, Vésztő). Közülük Gyomán 1858-ban létesítettek levélszedőséget.

Endrőd postai ellátását – a szarvasi postaállomás megalapítása után (1853. január 1. és 1858. között) – Szarvas posta végezte, Békésszentandrás, Gyoma és Öcsöd ellátásával együtt. 1858. november 3-ától ezt a tevékenységet már Gyoma posta látta el, amely Dévaványát is kiszolgált. Dévaványán 1859. július 1-jétől levélszedőség működött, de Endrőd postai kiszolgálását még mindig a gyomai posta végezte. Endrőd községben végül is 1861-ben létesült önálló postahivatal.

Az endrődi postahivatal működése 1861–1945 között

Endrőd postát tehát 1861-ben alapították. Nem kincstári postaként működött. Távirószolgáltatást 1894-től, távbeszélőszolgáltatást 1895-től végzett. A megnyitása körüli időkről semmilyen dokumentummal nem rendelkezünk, a megnyitás utáni időszakról is csak hiányos adataink vannak. Any nyit tudunk, hogy 1861-től 1913-ig a következő postamesterek látták el a szolgálatot: **Perke József**, **Tímár Terézia**, **Fogarassi Tamás** főhadnagy és postamester, **Milovics Ede**, **Kurtz Márton** m. kir. postamester.

1913-ban a posta a nagyvárad kerülethez, Siket Troján postaigazgató irányítása alá tartozott. A posta vezetője ebben az időben **Róth Lajos** volt. Illetménye: faluzó levélhordó átalány 360 korona, fenntartási átalány 4716 korona, szállítási átalány 1140 korona volt.

A postamesteri állásokat pályázat útján töltötték be. A férfiak nősülése nem volt engedélyhez kötve. A postamesternők férjhez menetelét azonban – állásuk megtartása mellett – hat héttel korábban be kellett jelenteni, a leendő férj erkölcsi bizonyítványának, vagyoni állapotának és keresetforrásának hatósági igazolása mellett. A postamesterek kötelességei közé tartozott *„a levelek és egyéb postai küldemények, illetőleg értesítvények, valamint a táviratok kézbesítését saját költségén felfogadott megbízható egyének által teljesíteni.”*

1928-ban a posta kincstári bérleményben működött egyetlen beosztottal, **Kaposi Mártonné** postakiadóval. Vezetője 1921. február 1-je és 1935. április 26-a között **Kaposi Márton** volt.

Trianont követően, 1920-ban, Endrőd postamesterség a Nagyvárad Postai Igazgatóságtól az újonnan megalakult Szegedi Postaigazgatóság felügyelete alá került. A hivatal által feldolgozott munkaegység 80.012 volt.

1935. április 27-től 1943 végéig a posta vezetését **Halla Lajos** látta el, két belső – **Báthory István** postakiadó (1929. 05. 12) és **Halla Lajosné** postakiadó (1927. 06. 14) –, valamint két külső dolgozóval: **Kaposi Mártonné** és **Lengyel Zoltán**.

A posta forgalma fokozatosan növekedett: a feldolgozott munkaegység 1938-ban 100.289-re nőtt.

1940 évi fenntartási költség	7.161 P
szállítási átalány.....	1.560 P
kézbesítési átalány.....	1.200 P
faluzó levélhordó átalány.....	704 P
feldolgozott munkaegység.....	109.511 perc

1944-ben **Fábián György** helyettes postamester vette át a posta vezetését.

Endrőd (Gyomaendrőd 2) posta története

A posta forgalmának növekedését jelzik az alábbi adatok:

fenntartási költség.....	15.479 P
szállítási átalány.....	3.744 P
kézbesítési átalány.....	3.468 P
faluzó levélhordó át.	455 P
feldolgozott munkaegység	191.627 perc

Jobbra, a mellékelt listában Endrőd posta távbeszélő-előfizetőinek névsora és kapcsolási száma látható 1946-ból.

Postaépület

Endrődön a posta különböző épületekben, később a Hirschl-házban üzemelt, majd 1930-tól 1965-ig a kultúrház épületében. 1965-től jelenlegi helyén a Blaha Lujza u. 7. szám alatt. Ezt az épületet a Magyar Posta dr. Cseh József községi orvostól vette meg, és alakította át postaépületté.

Ebben az épületben működött a posta
1930-1965 között

Itt működik a posta 1965-től

Négy postahivatal Endrőd közigazgatási területén

Talán hihetetlen, de egykoron Endrőd közigazgatási területén *négy* posta működött! Az endrődin kívül még három...

Endrődszentlászló (ma Hunya)

A mai Hunya község egykori területét báró Harruckern János György az endrődieknek adományozta 1751-ben. A település 1946-ban Endrődszentlászló néven önállósodott, majd 1947-ben felvette egykori jötevője, Hunya József után a Hunya községnevet. A község területén

ENDRŐD (L)

*Az endrődi egységes hálózathoz tartozik
Endrődszentlászló*

Első endrődi hengermalom és villanytelep, minta szövetk.	8
Endrődi kereskedelmi r.-t.	6
Endrődi szabad szakszervezetek termelő, értékesítő-bevásárló és fogyasztási szövetkezete	3
Fábián György	9
Független Kisgazda Párt	5
Községi előljáróság	1
Tüzórság	7
Magyar Kommunista Párt	2
Rendőrbiztoság	4
Tüzórság: lásd a „Közs. előljáróság”-nál.	

„Endrődszentlászló” néven 1946-ban posta működött, amely az endrői egységes postahálózathoz tartozó három távbeszélő állomást üzemeltetett. Megszűnése 1947-re datálható, amikor ismét önálló községgé alakult. (A mellékelt távbeszélő-előfizetői „névsor” 1946-ból származik.)

ENDRŐD- SZENTLÁSZLÓ (L)	
<i>az endrői egységes háló- zathoz tartozik</i>	
Filipp Menyhért terménykeres- kedő	1-02
Községi előljáróság	1-01
Rendőrség	1-03

Nagylapos

Nagylapos Endrőd közigazgatási területéhez tartozó külterületi lakott hely volt, körülbelül 30 házzal, utcaszerűen beépítve. Ezen a külterületi településrészen 1911-ben az akkori postaigazgatóság postaügynökséget létesített (amit később fiókpostává alakítottak). A fiókposta ellenőrzőhivatala 1971 végéig Gyoma volt (a fiókposta elnevezése ekkor Nagylapos), 1972-től Endrőd posta lett, a posta új neve **Endrőd-Nagylapos fp.** A fiókposta saját kézbesítőivel házhoz kézbesítést végzett. A postaigazgatóság Endrőd posta külterületének támpontosításával egyidejűleg Nagylapason a házhoz kézbesítést megszüntette, és a posta kézbesítési területéhez rendelte (XVII–XXV. támpontok), valamint egyidejűleg felvevő fiókpostává alakította, idegenhivatali kézbesítést vezetett be, s a két külterületi kezelőt az ottani szolgálat alól felmentette, nyugdíjba vonulás miatt pedig egy dolgozót Endrőd postához helyezett.

A fiókposta vezetőit 1968-ig nem ismerjük. 1968-ban **Gubucz Vendelné** volt a fiókposta-vezető, 1968. november 1-jétől 1971 márciusáig **Farkas Pálné**, majd rendszeres helyettesként **Nagy Zoltán**, **Csúvár Irma**, **Szűcs Borbála**, **Sóczó Imréné**, **Töröcsik Sarolta**, **Tóth László** (a későbbi szegedi postaigazgató), 1971 márciusától 1977. szeptember 30-áig pedig **Barna Lajosné**. A postahely működését különböző okok miatt (elnéptelenedés, igénybevétel csökkenése, gazdaságtalan működés) 1977. szeptember 30-án a Szegedi Postaigazgatóság megszüntette.

Öregszőlő

1940-ben egy újabb postaügynökséget hoztak létre az Endrőd területéhez tartozó külterületi lakott helyen, **Öregszőlő** területén. A postaügynökség vezetője **Bányai Piroska** volt. A postaügynökséget 1949-ben távbeszélő-állomással is rendelkező ügynökséggé minősítették. A postaügynökséget 1951-ben szüntették meg.

lő-állomással is rendelkező ügynökséggé minősítették. A postaügynökséget 1951-ben szüntették meg.

A képeslap címzéséből láthatjuk azt a megkülönböztetett tiszteletet, amellyel akkoriban a postavezetőket illették.

Endrőd posta vezetői, dolgozói és működése 1945-től napjainkig

1948-ban **Argai Zoltán** volt a hivatalvezető. Rajta kívül a postán dolgozott még: Véha Antal, Bencsik Imre, Vinkovics Imre, Valuska Lajos, Debreczeni Sándor, Liziczai Mónika.

1951-ben **Braczkó Istvánt** bízta meg a postaigazgatóság a posta vezetésével. Néhány kép az Endrődön töltött évekből:

Braczkó István

**Fent középen, valamint lent balra:
Braczkó István és kollégái**

**Jobbra fent:
kézbesítő**

**Jobbra:
Maruszja, Braczkó István,
Braczkó Istvánné**

Braczkó Istvánt az igazgatóság vezetője 1957. március 7-től Endrőd posta vezetése alól felmentette és Gyoma posta vezetésével bízta meg. A Braczkó Istvánt követő postavezetők, akiknek a tevékenységéről nem rendelkezünk részletes adatokkal: 1957. 03. 08-tól 1958. 06. 05-ig **Báthori Margit**, 1958. 06. 06-tól 1961. 12. 07-ig **Czihát Károly**, 1961. 12. 08-tól 1968. 04. 05-ig **Tamás Mihály**.

A képen az endrődi posta dolgozói láthatók Tamás Mihály vezetése idején. Felső sor balról: Varga Lajos, Tímár Vince, Vinkovics Imre, Tamás Mihály postavezető, Gellai György, Farkasinszki Lajos, Palercsik Mátyás. Alsó sor: Hunya Miklós, Rostás Györgyné, Tamás Mihályné, Szabó Zoltánné, Fekécs Mária, Hegedüs Magdolna (Koloh Elekné), Hanyeczné Rác Margit, Giricz Lukács

Endrőd (Gyomaendrőd 2) posta története

1968. január. 27 és június 22. között a posta vezetője **Kerti Iván** rendszeres helyettes volt.

1968. június 22-től 1974. június 3-ig a Szegedi Postaigazgatóság **Dancsik Jánost** bízta meg Endrőd posta vezetésével.

Dancsik János 1958-ban Szegeden bentlakásos segédtiszti tanfolyamot végzett, feleségével együtt. Az alábbi képen a segédtiszti tanfolyam hallgatói láthatók, Laczkó Mária, a későbbi Dancsik Jánosné a középső sorban balról az első, Dancsik János a harmadik sorban középen látható.

A postaépület 1968-ban

A hivatalátadás bejegyzése a posta szemlekönyvében (1968):

A lényeges megállapítások:
 A Segéd-Postaigazgatóság Endrőd iktatására
 a hivatal vezetését Kerti Iván rendszere,
 helyettesítő Dancsik János ft. vette át.
 Gyomaendrőd, 1968. június 22-én
 Kerti Iván atadó
 Dancsik János ft. atadó
 Jánosné Mária atadó

Endrőd (Gyomaendrőd 2) posta története

Dancsik János

A postai szolgálatot 6 nyolc- és 1 négyórás belső munkaerővel, 4 belterületi kézbesítővel és 3 külterületi kezelővel biztosítottuk.

A postán 1968-ban egy 50 előfizető be-
kötésére alkalmas LB telefonközpont üze-
melt. Ezen bonyolítottuk le – kézi kapcsolás-
sal – a helyi és a távolsági beszélgetéseket 8
és 16 óra között.

Éjszakára, illetve korábban vasárnap dél-
től, később szombat déltől, illetve péntek 16
órától csak néhány távbeszélő állomás volt
bekötve a folytonos távbeszélő szolgálatot
tartó Gyoma postához (akik ezt kérték és erre a Postaigazgatóság
engedélyt adott).

A kapcsolószolgálatot, valamint a táviratok vételét és továbbítását
délelőtt és nagy forgalom esetén külön dolgozó, kis forgalom esetén
és a délutáni órákban pedig a szolgálatban lévő dolgozók felváltva
látták el.

Az előfizetők névsora az 1968-as telefonkönyvben (jobbra).

ENDRÖD (C/2)

Általános Fogyasztási és Értékesítő

Szövetkezet	3
Iroda	36
Elnök	37
Főkönyvelő	37
Terve- és pénzügyi osztály	38
Belső:	
5. sz. vegyes	30
6. sz. vegyes	25
11. sz. vegyes	11
13. sz. vegyes	41
Háztartási, üveg	17
Köcsört- és divatárú	7
Önkiszolgáló	33
Ruházati, méterárú	5
Vas, műszaki	13
Zöldség-gyümölcs	16
Italboltok:	
2. sz. falatozó	39
3. sz. falatozó	26
Falatozók:	
„Jóharis”	43
„Napkeleti”	35
Kisvendéglő domboszi.	34
Espresso	40
Felvásárló telep	31
Tűzoltó- és építőanyag-telep	32
Általános iskola	10
2. sz.	45
Bölcsőde	44
Cipész Ktész	6
Gyógyszertár	12
Gyökös Zoltán dr. állatorvos	24
Kommunista Ifjúsági Szövetség	47
Könyvtár	42
Községi orvosi rendelő	13
Községi Tanács V. B.	1
Kultúrotthon	22
Magyar Szocialista Munkáspárt	2
Rendőrség	9
Szabó Ktész	20
Méretes szabóság	46
Szanyik Imre giv.	18
Takarékszövetkezet	27
Termelőszövetkezetek:	
„Béke”	14
„Búzaföldes”	15
„Ódona”	8
Ügyvédi Munkaközösség kirendeltség	21
Vegyes Ktész	23
Vörös Béla dr. állatorvos	19

A posta 1971. augusztus 6-áig vasár- és
nunkaszüneti napokon is nyitva tartott déli 12
óráig. Ennek a nyitvatartási időnek gazdasági
jelentősége nem volt, mert postai igénybevétel
szinte alig történt. Gyakran csak egyetlen bé-
lyeget vásároltak a nyitvatartási idő alatt.
A Postavezérigazgatóság – feltehetően gazdasági
okokat is figyelembe véve – a vasár- és ünnepnap
nyitva tartást 1972. augusztus 6-ától a 41/1971.
Vig.sz. utasításával megszüntette, és egyben el-
rendelte a hivatal ezeken a napokon történő zárva
tartását. A posta nyitva tartásának változása miatt

a lakosság részéről panasz nem merült fel.

Endrőd posta közel 3000 hírlapelőfizetést tartott nyilván. A szolgáltatással kapcsolatos felada-
tok ellátása – az akkori számítások szerint – csak részmunkaidős dolgozó foglalkoztatását tette
volna szükségessé, annak ellenére, hogy a hírlapszolgálatban igen sok adminisztratív
tevékenység merült fel. Nyomtatványok kézzel történő vezetése, egyeztetések, kézbesítők leszá-
molása, remittenda kezelése, stb. Szükség volt a szolgálat átszervezésére. A szolgálat ellátása egy
közepes nagyságú és forgalmú hivatalnál nem úgy működik, mint egy nagypostán, ahol a mun-
kakörök ellátására megfelelő létszám áll rendelkezésre. Az endrői és a hozzá hasonló nagyságú
postahivataloknál a küldemények érkezése-indítása általában szolgálati időn (8-16 óra) kívülre
esett. Az ilyen nagyságú postahivataloknál a nyitás előtti zárlatérkezés, illetve postazárás utáni
zárlatindítás viszont a dolgozók munkaidejének meghosszabbítását jelentette.

1972-ben a Szegedi Postaigazgatóság utasítására és segítségével elkezdődött a külterületi kéz-
besítés átszervezése. Az addigi kerékpáros kézbesítés helyett 1973. augusztus 6-tól gépkocsis tám-

Endrőd (Gyomaendrőd 2) posta története

pontrendszerű külterületi kézbesítést vezettünk be. A gépkocsi két külterületi kezelővel látta el a kézbesítési tevékenységet 25 támponton telepített levélszekrényekbe. A hivatal külterületi kezelőinek létszáma egy fővel csökkent.

Külterületi kézbesítést végző gépkocsi kiindulás előtt az újrendszerű kézbesítés beindulásának napján (A képen a helyi takarékszövetkezet vezetője és Dancsik Jánosné)

Postavezetői ellenőrzés a támponton
A képen Dancsik János postavezető

Belső dolgozók abban a 6 évben, amikor e sorok írója volt a posta vezetője: Dancsik Jánosné, Szabó Zoltánné, Fekécs Mária, Timár Anna, Marsi Jánosné, Gardi Lajosné, Giricz Lukács, Deák Irén, Galambos Béláné, Koloh Béláné, Timár Mária. Külső dolgozók: Vinkovics Imre, Csúvár Lajos, Szilágyi Sándor, Timár Vince, Szalóki Árpád, Farkasinszki Lajos, Nagy Lajos, Szurovecz Istvánné (természetesen a felsorolt munkatársak nem egyszerre voltak a hivatal létszámában).

Vinkovics Imre bácsi (lásd balra, a képen) 12 éves kora óta teljesített szolgálatot az endrődi postán. Azt hiszem ritkaság az olyan kézbesítő, aki – egy helybéli matematika-tanár 1970-ben végzett számítása szerint – akkora utat tett meg kézbesítése során, hogy már visszaindult volna a Holdról. Ekkor Imre bácsinak 52 éves postai szolgálata volt!

A posta levél-, csomag- és pénzforgalma 1968 és 1974 évek közötti időben igen nagy volt. A pénzforgalom meghaladta egyes IV. osztályú posták pénzforgalmát is. Többszöri kérésemre 1968 decemberétől engedélyezte a Postaigazgatóság külön főpénztárosi munkakör létrehozását, természetesen saját létszámából. A főpénztári munkakör ellátásával javaslatomra Szabó Zoltánnét bízták

meg. Addig a főpénztárosi teendőket is magam láttam el.

A község által rendezett megemlékezéseken, megmozdulásokon kollektíven részt vettünk.

Május 1-jei felvonulás

A képen Timár Anna, Deák Irén, Marsi Jánosné, Gardi Lajosné (takarva), Dancsik Jánosné, Szabó Zoltánné, Fekécs Mária

Endrőd (Gyomaendrőd 2) posta története

A Postaigazgatóság vezetője – saját kérésére – a posta vezetése alól 1974. június 3-án felmentett, és áthelyezett az igazgatóság Postaforgalmi Osztályára.

1974. június 3-ától a posta vezetését **Gardi Lajosné** vette át, aki nyugállományba vonulásáig (1995. október 27-ig) végezte ezt a tevékenységet.

1976-ban Endrőd posta távbeszélő központját megszüntették, előfizetőit Gyoma posta egységes crossbar-rendszerű távbeszélő hálózatához csatolták.

Gardiné vezetése alatt a posta két alkalommal nyerte el a kiváló kishivatal kitüntetését (1983 és 1986), és – még az előző időszakban megalakított – Angela Davis brigád öt alkalommal kapott elismerést a munkájáért.

Gardi Lajosné

Kiváló kishivatal oklevél

Angela Davis szoc. brigád tagjai

A postavezető szakmai segítői a hosszú gyakorlattal rendelkező munkatársak:

Szabó Zoltánné

Koloh Elekné

Endrőd (Gyomaendrőd 2) posta története

Feladóvevények, keletbélyegző-nyomatok az 1970-es évekből:

Gardi Lajosné 1995. október 27-től nyugállományba vonult. A Postaigazgatóság a posta vezetésével Szabó Zoltánnét bízta meg, aki ezt a feladatot 1997. szeptember 30-ig – nyugállományba vonulásáig – látta el.

1964. évi segédtszti tanfolyam hallgatói Szegeden, a Mór a Ferenc Múzeum előtt, köztük Szabó Zoltánné (felülről a második sor bal szélén)

Szabó Zoltánné nyugállományba vonulásától – 1997. szeptember 30-ától – a posta vezetését igazgatósági megbízás alapján Katonáné Pádi Margit látja el.

Endrőd (Gyomaendrőd 2) posta története

A posta dolgozói az ezredforduló után

Kézbesítők (2010)

Felvett és kézbesített küldemények darabszámának alakulása (2003–2006)

	2003	2006
Felvett levélpostai küldemény (db)		
díjhitelezett	17725	22714
közönséges	762	530
ajánlott	1786	14693
elsőbbségi levél	-	13220
értékbizt.levél	144	19
utánvételes levél	43	20
tértivevényes levél	1302	1023
felvett távirat	12	781
felvett távmásolat	611	-
Pénzforgalmi közvetítő szolgálat		
felv.belf.postaut.	2249	1688
kézbesített postaut.	35663	27423
pénzintézeti befiz.	95720	109918
nem díjköt. kp.váltás	62768	23614
Kézbesítés (db)		
ajánlott levél	20708	20852
reklámkiadvány	177635	443048
ajl.küld.ből elsőbbségi	-	2758
uv.-s küldemény	2675	442
hivatalos irat	10711	15552
csomag	1637	554
tértivevényes küld.	4941	5499
Lottószelvény	34944	20285
Uvk. küldemények	2659	4207
Hírlap	85621	70449
Soronkívüli kézbs.	320	286

Endrőd (Gyomaendrőd 2) posta története

A posta forgalma a fenti adatok szerint stagnál. Gyoma és Endrőd egyesítésével az endrői városrész postai fejlesztése lelassult. Bár a dolgozók munkájukat a már korábban elért kiváló szinten végzik, a két település egyesítése Gyomaendrőd 2. sz. postának nem vált előnyére annak ellenére sem, hogy az egyesítéssel a korábbi Endrőd posta távbeszélő előfizetőit bekapcsolták a crossbar-rendszerű távbeszélő hálózatba.

*****

Endrőd posta történetének megírásában közreműködtek: Tóth László (Szeged), Katonáné Pádi Margit, Szabó Zoltánné, Koloh Elekné és Gardi Lajosné (Gyomaendrőd), Verók István (Szentes)

Felhasznált irodalom

- Dr. Vajda Endre: A posta története, Budapest 1967
- Gecsei Lajos: A postaszervezet működése Békés vármegyében 1787-1850
- Gecsei Lajos: A postaszervezet működése Békés vármegyében 1850-1867
- Posta c. folyóirat, 2007. október
- Endrőd (Gyomaendrőd 2) posta 2003-2006 évi összesítő forgalmi kimutatásai
- Postai és Távirtdai Rendeletek Tára, 1922/23. szám
- Postatörténeti kronológia 1-6. kötet, Postai és Távközlési Múzeumi Alapítvány (1995-2003)
- NÉVSOR a postákról és lakott helyekről
- Postavezetők visszaemlékezései, dokumentumai 1968-tól

Ogrincs Pálné

EPIZÓDOK A MAGYARDOMBEGYHÁZI FIÓKPOSTA TÖRTÉNETÉBŐL

Magyardombegyházát 1814-ben a makói Nyéky család alapította¹, de 1946-ig nem volt önálló közigazgatása, Dombegyházához tartozott. Nem volt önálló postai szolgálata sem, csak 1949-től. Magyardombegyház fiókpostája megalakulásától kezdve értékcsikk-rendelés, elszámolás szempontjából Battonya ellenőrző postájához tartozott. Az ellenőrző posta vezetője Garán János volt.

Milyen volt akkoriban egy fiókpostája?

Az A.5 Fiókpostai utasítás szerint: „**fiókpostája** irányítás és ellenőrzés szempontjából valamely postahivatalhoz tartozó s olyan kisebb lakott helyen működő postai szerv, ahol postahivatal létesítését a forgalom nagysága vagy különleges gazdasági követelmények nem teszik szükségessé. A fiókpostája igazgatás szempontjából az ellenőrző hivatal igazgatósága alá tartozik. Az ellenőrző hivatal az igazgatóság jelöli ki, lehetőleg úgy, hogy a fiókpostával közvetlen járatú és rovatolási összeköttetésben álljon. A fiókpostát a fiókpostavezető vezeti, akit az illetékes postaigazgatóság alkalmaz, és a kezelési tennivalókat ellátja. A szállítás és kézbesítés elvégzésére az igazgatóság járatos-kézbesítőt fogad fel, a szükséghez képest külterületi kezelő-járatot is foglalkoztathat...

... A fiókpostája **felszerelési tárgyai**: címtábla, keletbélyegző, ellenőrző-számbélyegző, bélyegzőpárna, bélyegzőalap, bélyegzőfesték, vésett pecsétnyomó, levélmérleg és tízedesmérleg súlyokkal, szákbontó kés, száknitató kulcs 2 db, fakalapács, másolótábla, levélszekrény, vasláda, hátisákgyalogos szállítás esetén, levélhordó táskája (kézbesítő részére), bőr pénztárca, bádoggéppénztartály, szákitőlemez, 3 db pénzszállításhoz szolgáló zacskó száktáblával, valamint a külterületi kezelő felszerelése.

Segédkönyvek: A.1 Szabályzat (Postai Üzletszabályzat), A.5 Szab. (Fiókpostai utasítás), A.261. Szab. a külterületi kezelő részére (Külterületi Kezelői Utasítás), A.291. Szab. (Hírlapterjesztési Szolgálat), Postadijszabás, B.1. Szab. (Távíró üzletszabályzat), Távíródijszabás, C.1. Szab. (Távbeszélő üzletszabályzat), Távbeszélődijszabás, Távbeszélőnévsor (Budapest, megyei), K.1. Szab., (Postahivatalok bankszolgálati utasítása), Postahivatalok és fiókposták névsora, díjövmutató, Postaügyi Értesítők, Panaszkönyv és pótpanaszkönyv, Szemlekönyv.

Író- és irodaszerek: tinta, toll, fekete ceruza, tintaceruza, kék ceruza, írópapír, másolópapír, itatóspapír, boríték, pecsétviasz, ragasztóanyag (Dextrin), sineg, vonalzó, tintatartó, száritódesszeka, papírvágó olló.

Bútorzat: ha a fiókpostája nem a vezető lakásán működik, akkor egy íróasztal, két szék, iratszekrény vagy iratpolc, egy közönségszolgálati asztal, egy pad vagy két szék a közönség részére.

Járművek: kerékpár, targonca, kézikocsi a szükségletnek megfelelően.”²

A kezelési segédkönyvek naprakész javításáról a fiókpostavezetőnek kellett gondoskodnia. Ha nem volt megfelelő a javítás, abból szemlekönyvi bejegyzés lett. Meghatározó volt az egyedülkezelő posták dolgozóinak életében a szabályzatok javítása.

¹ Nyéky III/ Mihály, Csanád megyei főjegyző, országgyűlési képviselő nevéhez kötődik a falu telepítése. Forrás: Magyar Kastélylexikon. Békés megye kastélyai és kúriái

² Fiókpostai utasítás. A. 5. Szabályzat. 1956. Közlekedési és Postaügyi Minisztérium.

Szamos Istvánné, Aranka néni és Jenei Mihályné, Ilonka néni – akik hosszú ideig dolgoztak a magyardombegyházi fiókpostán – állandóan panaszkodtak, hogy nem győzik a sok javítást. Pedig akkoriban szombaton délig és vasárnap 10 óráig tartottak nyitva a kisposták a távbeszélő és a távirat szolgáltatás ellátása miatt.

1946-ban „*A vidéki hálózatok betűrendes távbeszélő névsora*” című kiadvány szerint **egyetlen telefonelőfizető** volt Magyardombegyházán, a Községi Elöljáróság, 2-es kapcsolási számmal, és ez a szám Dombegyház központhoz tartozott.

Szamos Istvánné visszaemlékezése

Az önálló postai szolgáltatás Magyardombegyházán 1949. április 7-én indult be Szamos Istvánné vezetésével. Aranka néni 28 éven át, 1977. április 30-áig, a nyugdíjazásáig dolgozott itt. 88 éves korában osztotta meg e sorok írójával emlékeit:

Pestszentimrén született. Polgári iskolában tanult. Pestszentlőrincen járt kereskedelmi iskolába, gép- és gyorsírást is tanult, ennek később nagy hasznát vette. Házasságot kötött a magyardombegyházi Szamos Istvánnal. Előbb Pestszentimrén laktak a szüleivel, majd 1944-ben a németek kiűritették Pestszentimrét, és a szüleit zsidólakásokba vitték. Budapest ostroma hónapokig tartott. Ekkor már megszületett a kislánya, őt is zsidólakásban szállásolták el. Az orosz katonák a nőket nem kímélték, őt a kicsi lánya mentette meg. Több hétig volt így, a kislányával lóhúst kapott sertéshús helyett, aminek nagyon örültek, mert nagyon éhesek voltak valamennyien.

Férje katonai szolgálatot teljesített a háborúban. Amikor apósa Magyardombegyházról elindult, hogy elhozza menyét és unokáját a szörnyű körülmények közül, hét napig tartott az útja Budapestre. Vissza Magyardombegyházára szintén hét napig tartott az utazás. Húsvét másnapján Magyarbánhegyesen aludtak egy ismerősnél. Szekérral indultak másnap Kunágotáig, onnan a kisbabájával gyalog, Bíró uraság birtokán keresztül, Magyardombegyházára.

Itt kezdődött a postai pályfutása. A falunak nem volt külön postája, a levélkézbesítők Dombegyház postáról hozták a küldeményeket kerékpárral, majd később motorral.

Szamos Istvánné Dombegyházán, majd Kisdombegyházán Sárík Etelkától és Hódi Emmától tanulta el a postai munka fortélyait. Makón, a vizsgabizottság előtt 1949. április 7-én sikeres postakezelési vizsgát tett.

1949. április 21-én dr. Szolnoki János közvetítésével, postaügynökségként indult a postai szolgáltatás Magyardombegyházán. Ellenőrző hivatala a megszűnéséig Battonya volt. (Dr. Szolnoki János 1956-ban a szolnoki bank vezérigazgatója lett.)

A postaszolgálat nem kapott külön épületet, Aranka néni idejében a községháza épületében volt az ügyfelek kiszolgálására szolgáló posta, hol elől, hol hátul. Végtelepülés lévén kézikapcsolású központ működött a fiókpostán, Battonya postához volt bekötve az időntúli telefonszolgálat.

A postai munka nagyon tetszett Aranka néninek. Nagyobb mezőgazdasági munkák során éjjelnappali telefonügyeletet látott el, a kislánya ott volt mellette a postán, babakocsiban. Azt mondja, nagyon sokat köszönhet a postának, tiszteli és becsüli a munkáltatóját ennyi év után is. A gyermekét szinte ott nevelte, a posta helyiségében.

Aranka néni nagyon nagy tiszteletet kapott a falutól. Minden évben zenés felvonulás volt május elsején, ilyenkor ő ügyelt a postán, és a fűvós zenekartól szerenádot kapott. Akkor a községháza épületének a bejárati részén volt a posta elhelyezve, így közvetlenül a posta ablaka előtt adták a szerenádot. Aranka néni megszerezte a faluban a „Becsület és az emberség lovagrendje” címet. Nagy alázattal, szeretettel és szakmai tudással végezte a postai szolgáltatást a kis faluban 1977-ig, nyugdíjazásáig.

Férje haláláig Magyardombegyházán laktak, majd Kunágotára költözött leányához. Egészséges, érzéseit a világról, az életről a mai napig versekben örökíti meg.

Kézbesítők

Az 1930-40-es években, amíg nem volt állandó posta, a postaanyagot Dombegyházáról kerékpárral hordta Varga András, majd később Nádházi Károly és Setény József. (Dombegyház 6 kilométerre fekszik Magyardombegyházról.)

Setény József 1914-ben született, 1978-ban hunyt el Magyardombegyházán. Megsérült a háborúban. Mindenki Jóska bácsija volt, megbízható, becsületes és lelkiismeretes ember. Amikor 1969-ben e sorok írója megkezdte postai pályafutását a battonyai postán, még Jóska bácsi hozta a postaszákokat reggelenként Dombegyházáról motorkerékpárral. Az indított postaanyagot délután a Békéscsabára induló autóbusszal szállították. Volt egy kézikocsi, arra volt felpakolva a sokféle formájú és alakú postacsomag: kosár, demizson, zsák, na meg a lakattal ellátott pénzeszsák. Nagyon sokszor segítettem a kézbesítőnek kitolni a kézikocsit az autóbusz-pályaudvarra. Ebben az időben a szülők a városba költözött gyerekek, meg a rokonság részére nagyon sok csomagot küldtek az évszaknak megfelelő tartalommal: burgonya, zöldség, disznótoros, tojás, gyümölcs, stb... Amikor a fagyasztóláda elterjedt, természetesen a fagyasztott húst is becsomagolták. *"Jó hideg helyre tegye, Ilonka néni!"* – közölték a feladók a felvevővel. Természetesen minden csomag 20 kilós volt (jóindulattal a 22-23 kilós is 20 kilóként volt mérlegelve). Mindenféle postai küldemény a sofőr lába alatt, és mellett volt elraktározva. Alkalmi kézbesítőként, ha kellett, Szamos János segített.

Setény József

Beszámolók a község vezető testülete előtt

Magyardombegyháza fiókposta működéséről két beszámolót találtam a kutatásaim során, ami 40 év távlatából is tökéletes betekintést nyújt a posta akkori munkájába.

Beszámoló a Községi Tanács VB 1967. március 15-ei ülésére a fiókposta munkájáról

Tisztelt Végrehajtó Bizottság! Kedves Elvtársak!

A fiókposta működésével kapcsolatos feladatok, általában a község postai ellátása és a postai szolgálatok elvégzése: postaküldemények felvétele, levél, csomag, pénz, értékek és azoknak a továbbítása, valamint az érkező küldemények, levél, folyóirat, hírlapok, csomag, pénz, értékűküldemények kézbesítése, hírlapok terjesztése, előfizetés gyűjtése, előfizetési díj beszédése, adminisztratív könyvelése és nyilvántartása. A felsoroltakon belül a pénzkezeléssel járó különleges szolgáltatások, pl. megbízások, utánvétel beszédése, postai takarékszolgálat, pénzbeszolgáltatások kezelése, naponta pénztársámadás készítése, kézbesítővel leszámolások, postai és pénzügyi bélyegek értékesítése, árusítása és megrendelése.

Általában a sokoldalú pénztárkezelés mellett fő tevékenysége még a postafióknak a távbeszélgetések létrehozása, kapcsolása, a táviratok felvétele és továbbítása. A postai munkálatok elég sokoldalúak és sokfélék, a rendeletek és szabályzatok elég sűrűn változnak és módosulnak.

Az elmúlt év augusztus 1-jével a község felé is mindenben módosult a posta szabályzata, bár lényegesebb csökkenő a község részéről nem volt tapasztalható. Problémák a szállítás ellátásában mutatkoztak, ugyanis a kézbesítőnek megtiltották a motorral való szállítást, az évek óta tartó napi kerékpározás következtében egészségi okokból terhes lett volna a szaktársnak az állandó napi kerékpározás, így a szállításról lemondott, az igazgatóság végül engedélyezte a motorral való szállítást bérfelemeléssel, így ez a probléma is megoldódott. E szállítási feladat azonban nem tekinthető véglegesnek, mert a tárlat különösen a téli hónapokban elég későn érkezik a hivatalokhoz. A legjobb megoldás lenne a kérdés rendezésében, ha Bánkútról³ kapnánk postaérkezést a reggeli órákban, és a járat a községbe szállítaná a postát. A községi tanács végrehajtó bizottsága ebben az ügyben el is járt a MÁV-nál, és reméljük, hogy meg is fog valósulni a levélpostai és hírlap küldemények érkezésének új szakasza. A lakosság problémáival kapcsolatban tapasztaltuk: azt kifogásolják, hogy a posta élőállatokat (szárnyasokat) nem vesz fel. Ilyen fajta küldeményekkel általában a kunágotai postahivatalhoz mennek feladás végett. Mi mint gépkocsijáratba kapcsolt postaszerv, ilyen küldeményt nem vehetünk fel.

Gyorsan romló vagy expressz csomagot felvételkor általában a község kéri, hogy tegyünk a hívásra csomagjait, ennek igyekezzünk eleget tenni, mert általában a postai váróban helyezük el azokat felvétel után, bár szabály szerint, amit a szemlék alkalmával mindig kifogásolnak – ez nem engedhető meg. Elsősorban postai titoktartás szempontjából, mivel bárki elolvashatja a küldemény adatait, amit sokszor semiünk láttára meg is tesznek, másrészt a csomag elveszhet. Sajnos megoldást nem tudunk rá találni, mert a postai helyiség kicsi, fűtőhelye kevés, raktár nincs, azt, hogy idáig nem vett el csomag, csak a jó szerencsénknek köszönhetjük.

A kézbesítő munkája a postaküldemények szállítása, elrendezése, kézbesítése, pénzes utalványok ellátmányainak átvétele, kifizetése, TS- és nyugdíjutalványok kifizetése, hírlapok kézbesítése, terjesztése, előfzetők gyűjtése, táviratok kézbesítése, pénzlesárolása naponta, rádió- és TV-nyugták beszedése, hírlapdíjak beszedése, MÁVAUT autó érkezésekor a járat fogadása, csomagok rendezése, kihordása, takarítás. A kézbesítő munkája megbízható, becsületes, hivatali pénzeket mindenkor rá lehet bízni, a lakosság körében is népszerű.

A beszámolómba befejezéséig kérem a végrehajtó bizottság tagjait, mondják el véleményüket, és az általam előterjesztett határozati javaslatot egészítsék ki, mert az nagyban elősegíti a fiókposta jó működését. Ezek után az alábbi határozati javaslatot terjesztem a végrehajtó bizottság elé megvitatása végett:

Határozati javaslat:

1. Javaslom a végrehajtó bizottságnak, hogy beszámolómat fogadja el. Továbbiakban javaslom a végrehajtó bizottságnak, hogy a TEFU-szállítással kapcsolatosan találja meg a VB annak a módját, hogy megfelelő személy végezze ezen feladatot. Azért válik ez szükségessé, mivel március 10-én hivatalból is felmondták a falu TEFU-kezelését március 31-ével bezárólag. Ami annyit jelent, hogy április 1-jével a TEFU-feladással nem foglalkozik a fiókposta.

Határidő: 1967. március 25. Felelős: VB titkár.

2. Továbbiakban kérem a VB segítségét, a Földművelésügyi minisztérium felé tegyen javaslatot, hogy a felvásárló minden esetben tegye meg a pénzigénylését, mert ellenkező esetben a szabályoknak megfelelően nem fogjuk az igényeit kielégíteni.

Határidő: 1967. március 30. Felelős: VB titkár.

Magyardombegyház. 1967. március 13. Szamos Istvánné sk. fiókposta vezető⁴

³ 1967-ben Nagykamarás-Bánkút, 2010-ben Medgyesegyháza-Bánkút a település elnevezése.

⁴ A dokumentum megtalálható: Békés Megyei Levéltár Békési kirendeltsége, Békés

1968-tól Békés megyében a közületek és a lakosság részére megindult a 8. számú AKÖV MÁV-AKÖV darabáros háztól-házig fuvarozása. Általában a posta volt a szolgálati hely, ha nem rendelkezett vasútállomással a település. Magyardombegyházán kezdetben a darabáros képviselő a Dózsa u. 2. szám alatt volt, majd később a posta adott helyet a képviselőnek.

Akkoriban nem volt megfelelő szállítójármű a nagyobb áruk mozgatásához, személygépkocsi pedig csak nagyon csekély számban volt a lakosság birtokában.

Néhány példa a szállított darabáru megnevezésére: acélpalack, bádogáru, bányakavics, bútorlap, bőrök, burgonya ömlesztve, cukorrépa, csempe, cserép, élőállatok ketrecben, ajtó, ablak, faszén, fürdőkád, gyümölcs, háztartási gépek, gázpalack, jég, kábeldob, kályha, kerékpárok, koporsó, koks, csöves kukorica, mákgubó zsákban, motorkerékpár, műtrágya ömlesztve, öblös üvegáru, radiátor, tégl, szőnyeg, kosár, vasérc, vöröshagyma ömlesztve, zöldség szárítva, zöldfőzelék ömlesztve.

Beszámoló a fiókposta munkájáról az 1970. február 19-én megtartandó VB-ülésre

Tisztelt Végrehajtó Bizottság! Kedves Elvtársak!

A fiókposta 1968-1969. évi tevékenységéről, mint minden esztendőben, az összes postai teendők elvégzésével kapcsolatban számolok be.

Távbeszélő, távirószolgálat ellátása, közönséges és könyvelt küldemények felvétele és kézbesítése, hírlapelőzetők gyűjtése, kézbesítése, díjak beszedése, elszámolása, mindennemű pénz-bevétel és kifizetés, takarékszolgálat ellátása és az egész postai ügyvitel maradéktalan ellátása a mindennapi leszámolás keretében. Mivel a forgalom alakulásáról adatok a birtokomban már nincsenek, az általános forgalomalakulás a szokott őszi hónapoktól mutat emelkedést kb. márciusig. Ilyen időszakban lényegesen nagyobb a forgalom minden viszonylatban, de ez minden postánál így tapasztalható.

A munkafeltételek biztosítottak, bár szabálytalanul vagyunk kénytelenek dolgozni, olyan értelemben, hogy a csomagokat tárolni nem tudjuk máshol, csak a közönség részére fenntartott helyen, ahol a küldemények biztonsága bizony nincs meg, ki van téve a közönség elé, ahol a postások nincs megfelelő védelemben. Ennek oka a helysükke, illetve a raktárhány. E szabálytalanságot ellenőrzés során minden alkalommal észrevételeztük, szempontozták, ennek ellenére saját erőből nem tudjuk megoldani, mert megfelelő helyiség nem áll rendelkezésre. Hogy csomaghiány, elveszés nem fordult elő emiatt, az csak a jó szerencsénknek és a lakosság becsületességének köszönhető. A hivatali helyiség elég sötét, a szomszéd közvetlen közelben levő nagy fá miatt, amely teljesen beárnyékolja a hivatali helyiséget, emiatt nappal is világítani kell, és egészségtelenné válik a helyiség napfény nélkül. Ezen hiányosságon úgy lehetne segíteni, ha a Községi Tanács VB., úgy is, mint házigazda, felkérné a szomszédot a fák kivágására, ha erre mód és lehetőség volna. Ezen kívül a hivatal hideg, az ablakok nem jól zárnak, talán emiatt, de részben a napfény hiánya miatt is. A hivatal meszeltetése és mázolása tavaly ősszel megtörtént. Megköszönöm a Tanács VB-nek, hogy segítette a fiókposta kimeszeltetését azáltal, hogy az igazgatóságnál sürgette a fenti munkák engedélyezését, ami különben csak 1970-re lett volna kivitelezhető. Így a hivatal helyiségei, falai szép tiszták és csinosak.

A munka ellátásához különben minden tárgyi feltétel megvan, most már jobban kapunk minden eszközt a munka elvégzésére, mint korábban. Személyi ellátottság is megvan. Az elmúlt évben betegség vagy egyéb kiesés nem volt, a szabadság idejére is biztosítva volt a fiókposta ellátása.

A magyardombegyházi fiókpostea története

A lakosság betétállománya állandóan növekvő tendenciát mutat.

1969. január hónapban: 1.226348.08 Ft

1970. január hónapban: 1.446159.00 Ft, az OTP hivatalosan bekioldött nyilvántartása szerint.

A betétek általában az első negyedében nagyobb arányúak, február-március hónapokban, míg a kivétel november-december hónapokban ölt nagyobb arányokat.

A napilap terjesztése területén az elmúlt hónapokban a helybeli Párt szervezet segítségével sikerült 11 új Békés Megyei Népijság előfizetőt szerezni, ez annál inkább meglepő eredmény, mivel Népijságból elég nehéz előfizetőt gyűjteni. A Párt szervezetnek a volt előfizetők névsorát rendelkezésre bocsátottuk, és a díj beszedését időben elvégeztük. A Párt aktiváinak a gyűjtésért ezúton is köszönetemet fejezem ki.

A napilapok és folyóiratok folyó havi előfizetőinél a darabszám a következő:

Népszabadság	57 db	Fialtéliai szemle	1
Magyar Hírlap	3	Gyermekünk	1
Magyar Nemzet	1	Szabad Föld	45
Népsport	2	Szövetkezet	13
Népijság	24	Ifjúsági Magazin	1
Baromfitenyésztés	2	Képes Újság	13
Élet és Tudomány	2	Magyar Ifjúság	5
Magyar Mezőgazdaság	18	Magyarország	2
Mezőgazdasági technika	1	Nők Lapja	32
Ország Világ	1	Rádió TV újság	44
Szovjetunió	1	Tanácsok Lapja	15

A fenti számok is azt mutatják, hogy közösségünkben a hírlapterjesztés nem áll rosszul, és ha van is még e téren tennivaló, ennek ellenére a hírlaptervet teljesítettük, és összehasonlítva pl. a szomszédos Kisdombegyház fiókpostával a hírlapterjesztésünket, meg kell állapítani, hogy ide több újság érkezik, annak ellenére, hogy kisebb lélekszámmal rendelkezünk. AZ ÁFÉSZ pénzigénylése részünkről már nem aktuális, elsősorban azért, mert több összeget visszatárhathunk, 20-25 ezer forintot a másnapi kifizetésekre, másodsorban ritkán szükséges az ÁFÉSZ-nek pénz, és nem nagyobb összeg, mint 4-5 ezer Ft, amit kérnek. Nagyobb összegre nem tartanak igényt, ilyen összegű kifizetést legtöbbször azonnali bemutatásra ki tudunk fizetni. Így pénzigénylést nem is kívánunk meg tőlük.

A lakosság részére az érkező napilapok, folyóiratok a meghatározott útvonalakon pontosan kézbesítést nyernek. Természetesen ha a hírlap vagy levélposta központilag lemarad vagy elmarad, akkor csak másnap kerül sor a kézbesítésre. Ilyenkor nem csak a mi hivatalunknál, hanem a környező hivataloknál is ugyanez a helyzet. Ilyesmi általában kedvezőtlen időjárás alkalmával fordul elő, amikor a vonatok vagy a buszok késése nagy. Csomagok érkezése este 17.20-kor történik, ez időpont már a szolgálati időbe nem esik bele, ilyenkor csak az expressz csomagokat kézbesítjük ki házhoz, a többi csomag szállítólevele másnap kerül kézbesítésre. A levélposta is a hírlapságokkal együtt érkezik, délelőtt kb. fél kilenc felé, sétválogatás, beírás után a kézbesítés megkezdődik, ami eltart egészen fél háromig. A Ságvári úton kezdődve a Petőfi utca végétével tart a kézbesítési sorrend.

A fiókposta-hivatalunknak a helyi szervekkel jó a kapcsolata, úgy a szervek, mint a község bizalmát élvezik. Megbízhatóság anyagi vonatkozásban is, pl. pénzkifizetéseknél olvasatlanul vették át a hivataltól a pénzt, legtöbbször felszólításra hajlandók a pénz olvasására.

A lakosságtól 1968/69-ben észrevétel nem történt a posta felé, valamint az ezt megelőző években sem. Küldemény elveszés nem volt. A posta és az Iga-gatóság hírlapküldemények szállítása eléggé problémás, megoldatlan gondot okoz a postának. Ugyanis Magyardombegyház fiókposta dolgozója látja el a postakiüldemények szállítását Dombegyház postától Kisdombegyház és Magyardombegyház részére. Legtöbbször sáros, rossz, fagyos utakon teszi meg ezt az utat 2 nagycsákkal felszerelve, kerékpáron. Sokszor emberfeletti munkát végez, mire ideér az időjárás viszonyosságai miatt.

Szó volt már többször az Iga-gatóság kiküldöttével erről a nehézségről, említették is, hogy megpróbálják Bánkút felől ideirányítani a reggeli 7-es busz által a posta anyagát, de valami miatt úgy látszik kivitelezhetetlen, mert a mai napig ugyanez az eredmény, ami volt.

Ebben a vonatkozásban is kérném a Községi Tanács segítségét, mint államigazgatási szerv támogatását.

Magyardombegyház, 1970. február 16.

Szamos Istvánné Fiókpostavezető⁵

A posta dolgozói

A hivatal dolgozói mindig nagy szorgalommal és igyekezettel végezték a munkájukat. A fiókpostavezető szabadsága és egyéb távolléte idején Békési Tiborné, Békési Tibor nyugdíjas postások és Barlabás Valéria (Ogrincs Pálné) látták el a szolgálatot.

Szamos Istvánné 1977. április 6-án nyugdíjazása miatt – Tóth József területi biztos közvetítésével – **Antal Mária** megbízott fiókpostavezetőnek adta át a postát. (Antal Mária leánykori neve 1977 szeptemberétől **Kiss Gyuláné** férjezett névre változott.)

Szamos Istvánné, nyugdíjazása után (1977-78-ban) nyugdíjasként helyettesített a postán, ezért nemigen kellett rendszeres helyettes a fiókpostára vezényelni Zaszlavik Mátyásnének, a Szegedi Postaigazgatóság ügyintézőjének. Rendszeres helyettes 1977-1980-ig Nagy György és Kunos Béla volt.

Jenei Mihályné

Kiss Gyuláné (Antal Mária) – Tóth József közvetítő jelenlétében – Jenei Mihálynénak adta át a fiókposta vezetését 1978. március 6-án.

Jenei Mihályné (Vojtovics Ilona) Bódvaszilason született 1940. június 19-én. 1977. december 1-jétől dolgozott a magyardombegyházi fiókposta vezetőjeként. Kiss Gyuláné betanítása után beiskolázásra került Békéscsábára egy 10 hónapos levelező segédtszti tanfolyamra, Nyilas József területi oktatótiszt vezetésével. Postai alkalmazásban 1977. december 1-jétől 1995. augusztus 18-áig, nyugdíjazásáig dolgozott. 2010 januárjában így emlékezett vissza a postán töltött 17 évre: *”Postai alkalmazásom alatt nagyon jól éreztem magam, szerettem ott dolgozni, szerettem azt a munkát, amit végeztem, és nagyon jó kapcsolatom volt az emberekkel.”* Jenei Mihályné vezetése idején Szabadai József, Lukucz Péterné, Simon Béláné végezték a kézbesítést. A kézbesítők helyettesítését Nagy Józsefné (Bognár Mária) látta el.

⁵ A dokumentum megtalálható: Békés Megyei Levéltár Békési kirendeltsége, Békés

Lukucz Péterné

Lukucz Péterné (szül. Bognár Szidónia. Dombegyház 1930. január 6.) Munkaviszonya kézbesítőként: 1982. december 13-1987. december 31.

Simon Béláné (szül. Nyári Anna, Kunágota 1944. augusztus 04.) Kézbesítő: 1987. december 1-1996. május 22.

Nagy Józsefné (szül. 1938. július 21. Kunágota) Helyettes postai kézbesítő: 1993. május 3-1995. november 27.

Simon Béláné

Szlávik Lajosné

A fiókpostát 1995. augusztus 18-tól 1997 márciusáig **Csatlós Juliana** rendszeres vezette, őt **Szlávik Lajosné** (szül. Varga Erzsébet) követte 1997. március 1-2001. június 29. között. Szlávikné Sarkadon szerezte meg a postai szakképesítést. Közben két gyermek édesanyja lett, gyeseen volt. Őt követte **Gyüre Andrásné** (szül. Papp Mária). Ő szakképzetlen volt, munkaköri vizsgával rendelkezett. Munkaszerződése 1998. március 10-től 2001. december 31-ig szólt, ekkor elköltöztek Dombegyházra, s a munkaviszonya közös megegyezéssel megszűnt.

Fél évig rendszeres helyettesek dolgoztak a fiókpostán. 2002 nyarán új, szakképzetlen fiókpostavezető betanítását kezdtük meg Tóth Istvánné alkalmazottal (szül. Must Katalin, Magyardombegyház). Alkalmazása 2002. július 16-tól 2002. december 31-ig tartott, utána Dombegyház postán dolgozott tovább.

Dús Ildikó

2003. január 1-jétől **Dús Ildikó** (szül. Dinyés Ildikó) kapott megbízást a fiókposta vezetésére. Gimnáziumi érettségivel rendelkezett, szakképzetlen volt, betanító munkaköri vizsgát tett. Alkalmazása kisebb megszakításokkal, szerződésmódosításokkal, GYES melletti alkalmazásokkal folytatódott. 2003. szeptember 1-jétől kapcsolt munkakörre kapott szerződést a mezőkovácsházi körzeti postától: küldeményfelvevő és kézbesítő III, napi 2-2 órában. 2003. október 1-jétől Kisdombegyház lett a szervezeti egysége, Bakainé Tajti Julianna postavezető irányításával.

Dús Ildikó 2003. október 2-án Mezőkovácsháza körzeti postán kirendeltségvezetői munkaköri vizsgát tett Dalicsék Béla területi biztos irányításával, ezzel alkalmassá vált az új munkakör ellátására. 2004. május 10-én Magyardombegyház fiókposta végleges bezárása miatt szerződése lejárt.

A kézbesítést 2001. február 1-2003. február 28-ig Magony Péterné (szül. Illyés Veronika) végezte, helyettese Imre Lajosné (szül. Tarsoly Aranka) volt.

Rendszeres helyettesek: Kunos Béla (Orosháza), Lukucz Mária (Magyardombegyház), Vizsnai Borbála (Békéscsaba), Fuksz Pál (Végegyháza), Bunda Zoltán (Mezőkovácsháza), Oláh Juliana (Nagykamarás), Kozma Erzsébet (Molnárné Kozma Erzsébet),

Magony Péterné

Ungur Mária -Vargáné Ungur Mária (Lökösháza), Kiss Mariann, Mészáros Józsefné, Deszpot Mátyásné (Kevermes), Kovács Bernadett (Kunágota), Zsilik Jánosné (Medgyesegyháza). Sztajonev Andrea (Lökösháza), Csatlós Julianna (Kunágota), Cseténé Mészáros Melinda (Medgyesegyháza).

Ellenőrzést végző személyek: Tóth József, Újházi László, Dányi László, Pécs László, Kovács László, Dalicsek Béla, Kőszegi István területi biztosok. A hivatal minősítése 4-es, jó volt.

Költözés és visszaköltözés

1985 nyarán a községházáról átköltözött a posta a Zalka Máté u. 79. szám alatti Vincze-féle iskolába, amiben megszűnt a tanítás a 70-es évek elején. Mivel az egyház később visszavette az épületet, a posta 1994-ben visszaköltözött a Zalka Máté u. 63. szám alá, a Polgármesteri Hivatal épületének hátulsó részébe.

„Mostoha volt mindig a magyardombegyházi posta helyzete: szüntelen költözködés az élete. Nemrégiben telepedtek át új helyükre, a polgármesteri hivatal épületébe. Eddig a Vincze-féle általános iskolában működött, ami egyházi épület volt a múltban. Ugyancsak az „önkormányzat” házában kapott helyet a könyvtár és az orvosi szolgálati lakás. A könyvtár vezetője, Szilasi Sándorné elmondta, hogy a közel 2000 kötetes könyvtárnak jelenleg 17 diák és néhány felnőtt tagja van. Az orvosi lakás üres, keddi és csütörtöki napon jár ki az orvos Kunágotáról, de a dombegyházi orvosok is besegítenek gond esetén.

A nyugdíjazás előtt álló fiókposta-vezetőtől – három hónap múlva élvezheti a nyugdíjasok gondoktól mentes (!?) életét –, Jenei Mihálynétől megtudtuk, hogy Simon Béláné egyesített kézbesítő a segítője, s hogy nincs okuk panasrra, több Népszabadság- és Békés Megyei Nap-előfőzetője is van a falunak.”⁶

A fiókposta megszűnése

1995-től megszűnéseig ismét a Polgármesteri Hivatal épületében működött a fiókposta. Megszűnésekor, 2004. május 10-én a tiszti munkakört és a kézbesítést Dús Ildikó látta el. Ma ő a falu polgármestere.

A fiókposta költöztetését Mezőkovácsháza körzeti posta vezetője, Farkas Sándorné végezte. 2004. május 10-től mobilposta végzi a település postai ellátását, a felvételt és a kézbesítést. A mobilposta kezelője Kotulák András, Mezőkovácsháza körzeti posta kézbesítője. Fiat Doblo gépkocsival közlekedik. A falu lakói megszerették, kedvelik.

Az egykori fiókposta léte, működése ma már csak emlék. De sok falubeli és ott dolgozó postás emlékeiben él még. Ez az írás talán segít abban, hogy az emlékek idővel ne vesszenek a teljes feledés homályába.

---

⁶ Magyardombegyház = Békés Megyei Nap, 1995. március 16.

A magyardombegyházi fiókposta története

A régi iskolaépület, ahol a fiókposta üzemelt 1985-1994 között

A Polgármesteri Hivatal épülete, itt üzemelt a fiókposta 1949-1985 és 1994-2004 között

---

Hajdú Györgyné

CSABACSÜD POSTA TÖRTÉNETE

A magyar postahálózat intenzív fejlesztése II. József császárnak köszönhető. Ő 1787-ben bejárta az országot, és tapasztalatai alapján született meg az a rendelkezése, amelynek alapján Békés vármegye is bekapcsolódott a postaszolgálatba. Augusztusban már meghatározták a postaútvonalakat, és lépések történtek a postamesterek és postaállomások kérdésében is.

Békés vármegyében 1788-ban négy postaállomás nyílt meg: Gyula, Csaba¹, Orosháza és Tótkomlós. Még 1850-ben is csak ez a négy postaállomás működött. A legnagyobb területet Csaba szolgálta ki, majd Orosháza következett. Orosházához tartozott Békésszentandrás, Endrőd, Gyoma, Öcsöd és Szarvas.

1853. január 1-én nyílt meg a szarvasi postaállomás, amely egyből jelentős körzetet kapott. Orosházától ekkor Szarvashoz csoportosították át Békésszentandrás, Endrődöt, Gyomát, Öcsödöt, Békés-Bélmegyert. 1854 után minden évben nyílt néhány posta. A kiegyezéskor már 20 posta működött Békés vármegyében. 1867. május 1-jén létrejött az önálló Magyar Posta. Ezzel új fejezet kezdődött a posta életében. A technikai fejlődés megélnéült. Megjelent a távbeszélő, telefonközpontokat létesítettek, bevezették a táviró-szolgáltatást, ezeket a posta üzemeltette.

Csabacsüd múltjának legrégebbi írásos nyoma egy 1456-os oklevél, amelyben a település Hunyadi János birtokaként szerepel. 1553-ban 55 család élt itt, de 1596-ban a török csapatok fölégették mindent, a település elnéptelenedett.

A XIX. század végén országosan, így a Szarvas környéki pusztákon is folyamatosan nőtt a megművelt földterület, és egymás után jelentek meg új tanyák. A fejlődésre kedvezően hatott, hogy 1889. május 1-jén átadták a Mezőtúr-Szarvas-Túrkeve vasútvonalat. Igaz, ez még nem érintette közvetlenül a csabacsüdi tanyavilágban élőket, de már előrevetítette a jövőt. Nem kellett sokat várni. 1893. november 23-án átadták a Szarvas-Orosháza vasútvonalat. Csaba-csüd néven vasútállomás létesült, amely még a megalakulás évében távirót kapott. Két év múlva, 1895-ben a vasútállomás épületében megnyílt az első posta, a csekély forgalom miatt azonban nagyon hamar bezárt.

Csabacsüd falu belterületének kialakulása 1927-ben kezdődött. Ekkor osztották ki a házhelyeket és ekkor jelölték ki a középületek helyét. 1931-ben megépült a községháza, az iskola és a jegyzői lakás. A posta szükségességét is egyre többen szorgalmazták. 1935-ben nyílt újra lehetőség a posta megnyitására, de még ez is csak ideiglenesen üzemelt.

1939-ben, a második világháború kitörését követően sokan leveleztek, táviratoztak. Évről évre nőtt a posták forgalma. A vidéki kistelepülések lakói számára is elérhetővé váltak a különböző sajtótermékek, amelyek az információ gyors áramlását biztosították. A forgalmat és a települések struktúraváltozását követte a postahálózatba kapcsolt posták léte és üzemelési módja is. A postahálózat évről évre bővült. 1942-ben a Dél-Alföldön 18 kincstári (állami) és 243 postamesteri (vállalkozói) posta üzemelt, de Csabacsüdön még ekkor sem volt állandó posta.

1943. február 19-én jelent meg a Szegedi Postaigazgatóság 535/1942 számú rendelete a csabacsüdi postaügynökség létesítéséről és özv. Csabacsüdy Jánosné postaügynöki beiktatásáról. Március 1-jén dr. Görgényi Rezső, a Magyar Királyi Posta segédtitkára nyitotta meg, és adta át az igénybevevőknek az új ügynökséget.

---

¹ Békéscsaba akkori neve.

1943. március hó 1 - en

A biztos észrevételei és utasításai:

Postaügynökség megnyitása.

A szegedi m. kir. postai igazgató úr
1943 évi február hó 19 - én kelt 44.535/1943
számu rendelkezése Csabacsüd postaügynök-
ségét megnyitottam és öv. Csabacsüdy János
nével a postaügynökség kerületébe beiktattam
Jánost. Csabacsüdy János.

J. Györfelvi Pál
m. kir. postai titkár.

Bejegyzés a postaügynökség szemlékönyvében

jelentkezett, hogy átköltözik Szlovákiába. Később azonban, amikor a költözés aktuális lett volna, visszamondta, és tovább dolgozott a postán.

A korabeli szemlékönyv alapján megállapítható, hogy 1948-ban özv. Csabacsüdy Jánosné postaügynök helyettese Csabacsüdy Pál volt. Csabacsüdy Jánosné munkáját a szabályzatban előírtak szerint végezte. Éveken át egyetlen elmarasztaló észrevétel sem merült fel munkájával kapcsolatban.

Özv. Csabacsüdy Jánosné 1949. szeptember 9-ig látta el a csabacsüdi postaügynökség vezetését. Ekkor továbbadta fiának, Csabacsüdy Józsefnek, de továbbra is a postán maradt, beosztottként dolgozott. Kezelte a telefonközpontot, árulta a bélyeget, fölvette a leveleket. Fia a pénzkezelést végezte, valamint a kézbesítők anyaggal való ellátását és leszámolását intézte.

1949-ben nagy előrelépés volt a település életében, hogy a posta telefonközpontot kapott. A szocialista tervgazdaság bevezetésével a postáknál is elindult a szocialista versenymozgalom. A dolgozók gyakorlati tapasztalatuk alapján újítási javaslatokat nyújtottak be. Így tett Csabacsüdy Jánosné is, amikor 1949-ben racionalizálási javaslatot terjesztett elő az utalványkifizetési díjak megszüntetésére. Az ő javaslata volt, hogy felvételt kelljen megfizetni az utalványok díjait, és az egységesen 20 fillér legyen².

² Csongrád megyei Levéltár 14.345/1949

A postaügynökség korlátozott jogkörrel dolgozott. Szakmai munkáját folyamatosan figyelemmel kísérte anyahivatala. A község életében nagy előrelépést jelentett a napi 8 órás nyitva tartású, helyben üzemelő postahivatal. Megnyitását a lakosság kedvezően fogadta, hiszen ettől kezdve nem kellett Szarvasra, Kondorosra vagy Kisszénásra járni egy-egy küldemény feladása érdekében. Ekkor már javában zajlott a háború. A hadköteles férfiak döntő többsége a fronton harcolt. A velük való kapcsolatot a postán küldött levelek és levelezőlapok jelentették, valamint egy-egy szabadságra hazatérő katonával küldött üzenet.

1947-ben a csabacsüdi postaügynökség alkalmazásában álló Komornyik Pál postaszállító az áttelepülési felhívásra elsőként

özv. Csabacsüdy Jánosné és fia, Csabacsüdy József (1950)

1950. április 6-án déli 12 órakor a csabacsüdi postaügynökség bezárt, és két óra múlva, 14 órakor újra kinyitott, de akkor már postahivatali besorolásban. Ettől kezdve megszűnt a vállalkozói alapon működő postai szolgáltatás. A dolgozók átkerültek a Magyar Posta létszámába és állami alkalmazottak lettek. Lényeges változás volt továbbá a szakmai önállóságban. Megszűnt a számadás-melléletek havi továbbítása, és jelentős önálló értékcikk-készletet is kapott a szolgáltatóhely. A postahivatal vezetője a korábbi postaügynök, Csabacsüdy József, II. osztályú postasegédtsízt lett. Csabacsüdy József édesanyja példáját követve igyekezett magas színvonalon tartani a posta szakmai munkáját. A szolgálat bővítése és a követelmények emelkedése miatt azonban egyre nehezebb volt az észrevételmentes munkavégzés.

A postavezetőnek a szakmai munka mellett a környezet rendbetétele is a feladatát képezte. Egy-egy nagy eső után Csabacsüdy József lapátot fogott a felgyülemlett eső ellapátolására, hogy az ügyfelek száraz lábbal meg tudják közelíteni a postát. Télen a fém lapátot fából készült hólapátra cserélte, és ugyanolyan serényen lapátolt, mint nagy esőzéseknél.

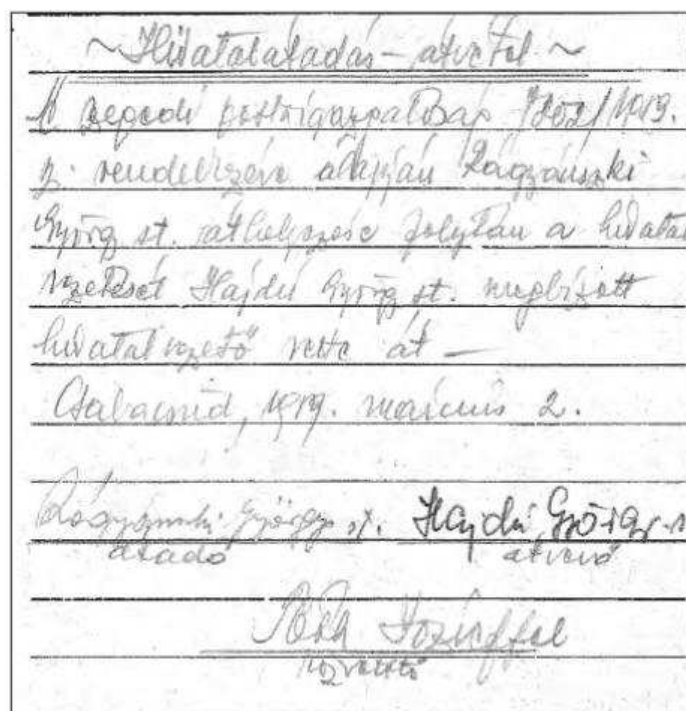
Csabacsüdy József 7 évig állt a csabacsüdi posta élén. Távozását követően ideiglenesen Nagy Mária rendszeres helyettes lett a postavezető. 1957 áprilisában Nagy Mária segédtsízt, megyei tartalék nagy ellenőrzést kapott. A Szegedi Postaigazgatóság ellenőrei ekkor a hivatal szakmai és ügyfélkapcsolati munkáját közepesre minősítették. Tőle 1957. május 2-án Rágyánszky György vette át ideiglenesen a postát, mint megbízott postavezető.

Csabacsüdy József (1955)

Rágyánszky György szarvasi lakos volt, aki 22 hónapig helyettesként látta el a vezetői feladatokat. Ő kezelte a telefonközpontot, árulta a hírlapot, postabélyeget, és felvette a leveleket. Szintén az ő feladata volt a pénzkezelés, a kézbesítők anyaggal való ellátása és leszámolása. A hivatal belső és külső rendjéről is neki kellett gondoskodnia. Mivel a faluban étkezési lehetőség sem volt, hamarosan távozott.

A csabacsüdi posta életében lényeges változás történt 1959. március 2-án, ekkor került ugyanis haza Hajdú György, és ő lett a csabacsüdi postahivatal vezetője.

Bejegyzés a szemlekönyvben (1959)

Sokan mondják, hogy saját szülőföldjén mindenkinek nehéz profétának lenni. Hajdú György vállalta, hogy hazajön: néhány hónappal a házasságkötése után feleségével Csabacsúdon telepedett le. Az emberek személyesen ismerték, ez nagy előny volt, de egyben nehézségeket is jelentett. Az ügyfelek kérésének teljesítése fontos, de sohasem vezethet a szabályok be nem tartásához. A korlátokat be kellett tartani. Tudta ezt az újonnan kinevezett fiatal Hajdú György is. A postatitkot minden esetben megtartotta. Tőle soha senki sem tudta meg, hogy melyik leány kitől kap szerelmes üzeneteket, vagy kinek mennyi pénze van a takarékbán, és még lehetne folytatni a sort.

Hajdú György (1959)

Hajdú Györgyné (1959)

1961-ben Békés megyében több postát felújítottak, illetve újakat adtak át. Általános volt ekkor,

hogy egy-egy település lakosai és termelőszövetkezetei társadalmi munkával és szállítással segítsék a postai beruházásokat. A csabacsúdiek is kivették részüket az új posta építkezésében. Gunda György, a Tanács VB elnöke június 28-án, az átadó ünnepségen örömét fejezte ki, hogy egy szép épülettel gazdagodott a település, és az igazi nyertesek azok, akik nap mint nap igénybe veszik a posta szolgáltatásait.

A csabacsúdi postahivatal a község egyik legszebb épülete

Balra és lent:

Részlet a Képes Postás c. újság tudósításából (1961)

Csabaesüd

község postahivatala régi, rozzant épületbe volt elhelyezve. Szűk, sötét és nyirkos helyiség volt. Az új épületet a szegedi igazgatóság magasépítési osztályának dolgozói tervezték és építették.

A csabacsúdi postahivatal, beosztása szerint a legsikerültebb épületek közé tartozik. A hivatal tágas és világos, külön iroda, csomag-

(Folytatás a 6. oldalon)

A csabacsúdi hivatal felvételi terme

A posta hétfőtől szombatig 8 órától 16-ig volt nyitva, de még vasárnap 8 és 10 óra között is lehetett leveleket feladni és telefonálni.

A termelőszövetkezet, a gazdaság és a tanács levelezésén kívül a lakossági levelezés is fejlődött. Egyre több csabacsüdi fiatal tanult tovább, és levélben tartotta a kapcsolatot a családjával. Részükre ment a levél, a pénz és a csomag. Az 1960-as évek közepétől több család vásárolt televíziókészüléket. A postás kézbesítő szedte be a rádió- és televízió-díjakat, valamint a hírlap előfizetésért esedékes pénzt. A díjbeszedési morál jó volt. Igaz, a kézbesítők és Hajdú György is komolyan vette az elvárások teljesítését. A hivatalvezető a munkatársaitól pontos precíz munkát várt el. Ezekben az években három tisztviselő, egy belterületi kézbesítő és két külterületi kezelő dolgozott Csabacsüden.

Az 1968-as országos telefonkönyvben Csabacsüden 24 előfizető volt, amelyből 3 telefon – az Állami Gazdaság, a Tanács VB és a Lenin Tsz – szolgálat-szüneteltetés alatt is elérhető volt.

A technikai fejlődéssel együtt az emberek szociális igénye is nőtt. A tanyák lassan elfogytak, és feleslegessé vált a két külterületi kezelő foglalkoztatása. Egy munkatárs elégnak bizonyult a tanyai lakosság kiszolgálására. A belterületen viszont már indokolt volt a második kézbesítőjárás kialakítása. 1984-ben 5,8 fő volt a posta normaszükséglete, amelyből 2,5 fő szellemi, 3,3 fő pedig fizikai állományba tartozott.

Csabacsüd posta szakmai munkáját a két évente visszatérő ellenőrzés (4) jóra minősítette. A posta kollektívája a 80-as években bekapcsolódott a szocialista munkaverseny mozgalomba is, és két esetben „Kiváló Kishivatal” kitüntetés is kapott. Az 1985-ös telefonkönyv szerint a telefonközpont hétfőtől-csütörtökig 8 órától 16 óráig, pénteken pedig 8-tól 17 óráig látott el távbeszélő-kapcsoló szolgálatot. Akkor 33 előfizető csatlakozott a telefonközponthoz. Nyolc előfizető részére Szarvasra történő átkapcsolással biztosítva volt a távbeszélő állandó használatának lehetősége. Ezek:

Állami Gazdaság, Tanya 406.	6-os előfizető
Frankó János, Ságvári u. 54.	31-es előfizető
Hegedüs Frigyes dr. állatorvos	14-es előfizető
Körzeti orvosi rendelő	11-es előfizető
Tanács VB.	3-as előfizető
Lenin TSZ, Tanya 115.	4-es előfizető
Agonómia Száritó	18-as előfizető
Varga Mihályné, Szabadság u. 42.	5-es előfizető

1987-ben leszerelték Csabacsüden a kézikapcsolású központot, mert az előfizetőket a szarvasi automata központhoz kötötték át. Springel Jánosné 4 órás tisztviselő munkája feleslegessé vált, ezért az ő munkaviszonya megszűnt.

Az 1990-es rendszerváltás hatására a posta stratégiája megváltozott. A gazdaságos működés érdekében a postán árusított kereskedelmi áruféleségek száma megnőtt. Szerencsére Csabacsüd posta aránylag nagy közönségtérrel és árubemutatóra alkalmas felülettel rendelkezik, ami nagyban segíti a hatékony értékesítést. A hagyományos lottó és totó megszűnését követően Csabacsüd posta on-line gépet kapott, amely a tippszelvények értékesítésének lehetőségét biztosítja. A postán a számla- és nyugtaadás megkönnyítésére számítógépet állítottak üzembe.

Az 1950-es évek végétől a következő személyek látták el a kézbesítést Csabacsüd bel- és külterületén: Paluska Mihály, Hanzó György, Nagy József, Pauló András, Major Attila, Pauló János, Maglóczki János, Sarkadi András, Hajdú Tibor, Szenkó Péter, Springel János.

Csabacsüd posta története

1994-ben Hajdú György postavezető élt a lehetőséggel, és feleségét egy évvel megelőzve nyugdíjba vonult. A szolgálati lakást leadta, és Csabacsüdüön házat vásárolt, ma is itt élnek.

Hajdú György után Medvegy Anna került a postavezetői székbe. Feladata a pénztárszolgálat ellátása. Az elmúlt 16 év bebizonyította, hogy lehet szeretni a csabacsüdi postás életet, mert nemcsak ő, hanem a Hajdú Györgynét követő Komárné Litvai Angéla felvételes is huzamos ideje végzik a postaisztizti feladatokat.

Medvegy Anna (2010)

Komárné Litvai Angéla (2010)

A kézbesítők ragaszkodásáról ugyanez mondható el. Szebegyinszki Attila és Gombár Andrásné 1996-ban lettek belterületi kézbesítők, Bodnár Sándor pedig ugyancsak 1996 óta Csabacsüd külterületi kezelője.

Változó világunkban megnyugtató érzés, hogy Csabacsüd postai ellátása jó kezekben van, és az ott dolgozók nemcsak munkájuknak, hanem hivatásuknak is tekintik, amit végeznek.

Csabacsüd posta épülete (2010)

A BELICZEY-MAJOR (CSABASZABADI) FIÓKPOSTA TÖRTÉNETE

A Beliczey-majorban fiókposta létrehozására az 1890-es években nyílt a lehetőség, amikor az Alföldi Gazdasági Vasút megépült, hiszen ezzel nyílt lehetőség a postaszállításra. Az Alföldi Első Gazdasági Vasút vonalhálózata, illetve utódja a MÁV Alföldi Kisvasút vonalai közül a Kovácsháza-Csanádapáca-Csaba vonalat 1899-ben helyezték üzembe. Addig csak lóháton vagy lóvontatta járművekkel lehetett közlekedni.

Magának a vasútnak a megépítése igen érdekes módon történt. Békéscsaba határának azon részét két földesúr, Beliczey Géza és gróf Wenckheim Frigyes birtokolta.¹ Mindkettő szerette volna, ha az ő földjén megy keresztül a vasút, mert a termények elszállítását sokkal olcsóbban tudta volna megoldani. Végül is a két birtok között jelölték ki a nyomvonalat. A kisbirtokosok nem szívesen mondtak le a földjükéről a vasútépítés kedvéért, hiszen a föld akkoriban nagy érték volt. Így lett az Alföldön olyan girbe-gurba nyomvonala a vasútnak, mert a falvakat is be kívánták kapcsolni a közlekedésbe. Addig csak lóháton, vagy lóvontatta járművel lehetett közlekedni.

Beliczey Géza gerendási nagybirtokos családjának a birtoka volt a nagyobb. A család Békéscsaba városnak több elöljárót is adott (főispán, bíró, stb.), ezért a vasúti megállót, mely a birtokon volt, Beliczey-major megállónak, az ott létrehozott postát pedig Beliczey-major fiókpostának nevezték el.

A Szalay-kitérőnél (későbbi állomásneve Beliczey-major), majd Csabaszabadi megállóhelyen Bakos Lajos vasúti kiadó- és váltóór teljesített szolgálatot az 1910-es években.

1940-ben nyitotta meg kapuit a Beliczey-majori postaügynökség. A kastély körüli házak és a nagykiterjedésű tanyavilág indokolta, hogy az ott élő embereknek ne a 18 km-re lévő Békéscsabára vagy a 8 km-re lévő Újkigyóásra kelljen utazniuk egy-egy postai szolgáltatás igénybe vétele érdekében.

A II. világháború után, amikor megszűntek a nagybirtokok, a megálló nevét is megváltoztatták: Csabaszabadi lett. 1953-tól a fiókposta neve Csabaszabadi pályaudvar fiókpostára változott.

A postai munkát az állomásnál lévő vasúti dolgozó látta el. Az 1943-as Postás Szaknaptár szerint Szücs Ferenc (Békéscsaba 2. 3349) volt a postaügynökség alkalmazottja.

Békéscsaba 2. posta az ellenőrző hivatala, a 3349-es számcsoport az ügynökség által az 1941-évből feldolgozott munkaegységek számát mutatja.² Az 1948-as Postás Útmutató szerint Süli Sándor végezte a postaügynöki tevékenységet, Békéscsaba 2. posta ellenőrzőhivatal irányítása alatt.³

Az 1950-es években Süli Sándor volt az állomásfőnök, s mivel a postát is bővítették, így a Szegedi Postaigazgatóság a feleségét alkalmazta postai dolgozónak. Süli Sándorné az 1970-es évek elejéig dolgozott itt, amikor is közlekedési balesetben elhunyt. Munkáját halála után hosszú időn keresztül rendszeres helyettesek látták el, míg végül Himler Péternét alkalmazta a Szegedi Postaigazgatóság. Sokáig ugyanis nem volt jelentkező, akit alkalmazni tudott volna a békéscsabai postahivatal.

A postai küldeményeket a tanyavilágba a kézbesítők hordták ki, akik a lakosság körében közmegebecsülésnek örvendtek, ugyanúgy mint a postahivatal mindenkori vezetői.

¹ Beliczey Géza Gerendás, gróf Wenckheim Frigyes pedig Ókigyós és Szabadkigyós földesura volt.

² Postás Szaknaptár 1943. 650. oldal

³ Postás Útmutató 1948. 387. oldal

A Beliczey-major (Csabaszabadi) fiókpostája története

A kézbesítői feladatokat Gazdag András, Fajó András, Tóth Pál és Botta D. György látták el. A kézbesítők az 1960-as években lovaskordén járták a kb. 3300 hektáros tanyavilágot.

1973-ban Csabaszabadit közigazgatási szempontból Békéscsabához csatolták. A fiókpostája neve Békéscsaba-Csabaszabadi fiókpostája névre változott.

A gazdasági kisvasút felszámolását követően a volt vasúti épületben továbbra is megmaradt a postahivatal. A Postaigazgatóság nem találta elég gazdaságosnak a hivatal 8 órás üzemeltetését, ezért 4 órára csökkentette a nyitva tartást. Békéscsaba 1-hez tartozott a közvetlen irányítása. Nagyon nehezen kaptunk megfelelő munkaerőt, mert a kereset is a napi 4 óra nyitva tartáshoz igazodott.

Az 1980-as években Himler Péterné dolgozott postai alkalmazottként Csabaszabadi postán.

Az 1990-es években az épületet a Magyar Posta eladta, a postahivatalt meg akarta szüntetni. A helyi önkormányzat ezzel nem értett egyet, így a posta a községháza épületében kapott helyet. Vezetője Petrina Jánosné, illetve Petrás Mihály volt. A Csabaszabadi Polgármesteri Hivatal dolgozói kapcsolt munkakörben látták el a postai feladatokat.

2005-től Békéscsaba 1. posta működtetésében Danczik Pál mobilkézbesítő látja el Csabaszabadiban a postai szolgáltatást.

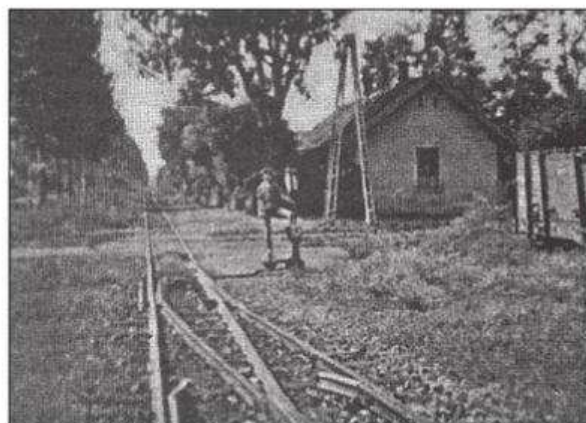
A posta épülete ma is áll. Falán az egykori kisvasutat egy emléktábla örökíti meg, amely Szelekovszky László, békéscsabai falfaragó munkája. A postahivatal emlékét még nem őrzi tábla, reményeink szerint azonban ez a jövőben megvalósulhat.

Himler Péterné

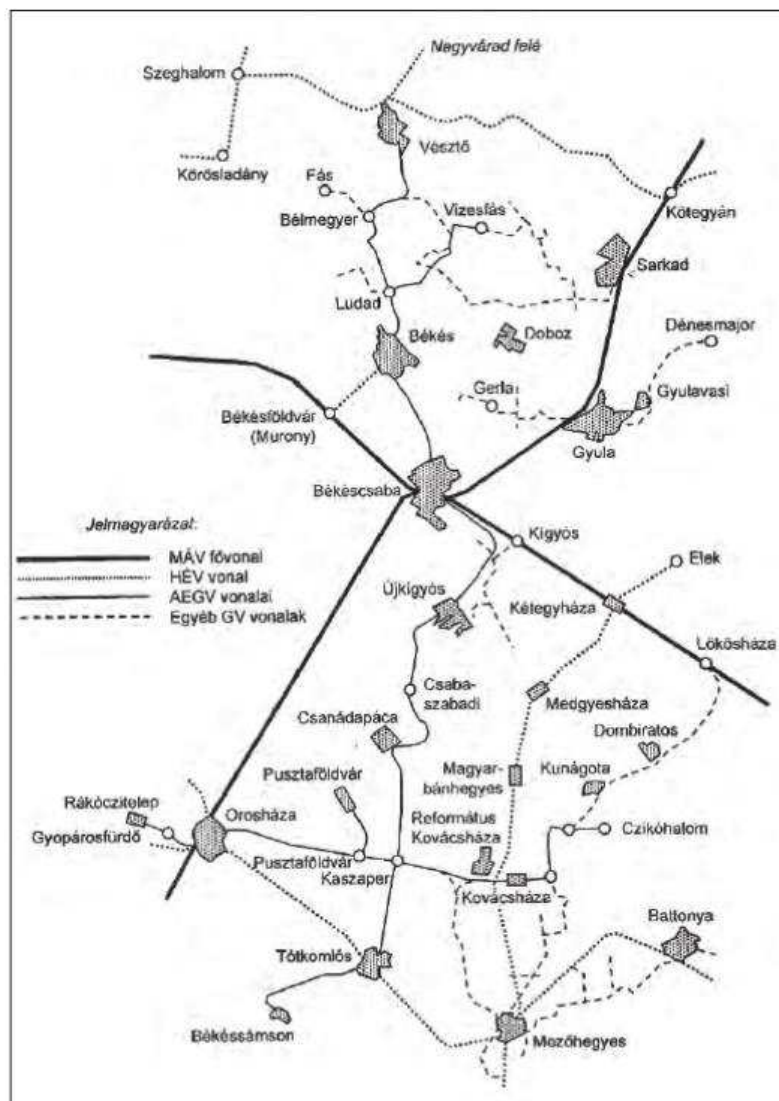
Felhasznált irodalom

Dr. Horváth Ferenc: Az Alföldi Első Gazdasági Vasút a MÁV Alföldi Kisvasút története 1894-1971. Vasúthistória könyvek. MÁV Rt. Vezérigazgatósága, Bp., 1999

A fenti képek dr. Horváth Ferenc: Az Alföldi Első Gazdasági Vasút – a MÁV Alföldi Kisvasút története 1894-1971 c. kiadványából valók.

A Beliczey-major (Csabaszabadi) fiókpostája története

Fent: vasútvonalak Békéscsaba körzetében (1960-as évek)

A régi postaépület

A Beliczey-major (Csabaszabadi) fiókposta története

Csabaszabadi-Beliczey major fiókposta épülete (a volt vatútállomás)

A fiókposta utolsó működési helye, a Polgármesteri Hivatal épületében

POSTÁS ÉLETUTAK

ÖZV. MOLNÁR LÁSZLÓNÉ (RIBÁRI JOLÁN) VISSZAEMLEKEZÉSE

Feljegyezte: Molnár Gabriella

„A TÖRTÉNELEM MI VAGYUNK, PONTOSABBAN AZ,
AMI A MÚLTUNKRÓL BENNÜNK ÉL,
AMIT TEHÁT TUDUNK VAGY TUDNI VÉLÜNK. „
Romsics Ignác

1921. december 5-én születtem Budapesten. Abban az évben, amikor érkezésemén kívül számos érdekes és fontos dolog történt kis hazánkban, például IV. Károly, az utolsó magyar király megpróbált visszatérni a trónra, Horthy Miklós megalapította a Vitézi Rendet, a trianoni béke folytán a kolozsvári Ferenc József Tudományegyetem Szegedre került, és a város óriási energiával és áldozatvállalással fogadta a Báthory István által 1581-ben alapított universitást. A Magyar Postánál születésem évében próbálták ki az automatizált Teréz Központot Budapesten, a kereskedelméről híres Terézvárosban, de még sok-sok évnek kellett eltelnie a távhívás bevezetéséig.

Hatan voltunk testvérek, én voltam a legkisebb. Édesapám, Ribári Ferenc hajóskapitány volt, Horthy Miklós mellett is szolgált az Adrián. Amikor megfázott a veséje, és nagyon beteg volt, a Délnémet Dunagözhajózási Társaság tisztviselője lett. Nagyon korán – 49 éves korában – meghalt, akkor én hétéves voltam. Ráadásul a nagy bajban a Pannónia utcai iskolából – ahová jártam – ellopták a télikabátomat, s ott voltunk a hosszú betegség, a temetés után szomorúan, pénz és télikabát nélkül. Horthy Miklósné segített. Nagyon szép, aranygombos, meleg, matróz-stílusú kabátot kaptam tőle, olyat, amilyen még sosem volt, hálás vagyok érte még most is. Nagy dolog volt ez nekünk.

Édesanyám apám halála után visszaköltözött Nagykőrösre, ahol a család nagyobbik része élt, és ahol ebben a nehéz helyzetben több támogatást kaphatott. Nagykőrös híres iskolaváros volt, itt folytattam a tanulmányaimat, majd Kecskeméten a női felsőkereskedelmi iskolát végeztem 1937-től 1941-ig. Naponta vonattal jártunk be Kecskemétre és vissza. Mivel félárva gyerek voltam, a plébánosunk, Tatarek Béla mindig azt mondta, hogy „nyugdíjas helyre” kell mennem dolgozni, ahol biztosítva lesz az életem. Egyenesen a posta-vezérigazgatónak, dr. Kuzmich Gábornak szólt az érdekemben, hogyha üresedés lesz, tegyék lehetővé, hogy a postához kerüljek. Én is nagyon szerettem volna a nagykőrösi postán dolgozni, ami a város új, szép épületei közé számított, a központban volt, mindenhez közel. 1930-ban készült el Orth Ambrus¹ tervei alapján. Naponta jártam el mellette iskolába, megcsodáltam négy óriási oszlopát a timpanonnal, szinte monumentálisnak számító oldalszárnyait, és előnynek számított, hogy a rokonaim is a közelében laktak. Nagykőrösnek 1930-ban 28 591 lakosa volt. Sajnos, amikor leérettségiztem, még nem volt álláshely, így azután a Nagykőrösi Közjóléti Gazdasági Szövetkezetnél helyezkedtem el 1941. szeptember 1-jétől, 108

---

¹ Orth Ambrus (Újarad, 1871 – Bp., 1931): építész. Oklevelét a budapesti műegyetemen szerezte. Somló Emillel társas viszonyban tervezte a kolozsvári egyetem könyvtárát, a trencséni felsőbb leányiskolát, a szatmári és szegedi ipariskolát, a zombori törvénytörvényház épületét és a soproni postapalotát.

pengő fizetéssel. A Magyar Királyi Postavezérgazgatóság pedig értesített, hogy kérelmemet előjegyezte, és 1941 végéig nyilvántartja. 1942. április 11-én pedig a Magyar Királyi Nagyváradai Postaigazgatóság értesített, hogy a folyamodványomat a területileg illetékes Magyar Királyi Szegedi Postaigazgatóságnak adta át.

Ezek az évek már a háborús készülődés jegyében teltek el. Követelték Trianon revízióját. 1938-ban megtörtént a felvidéki bevonulás, 1939-ben Kárpátalja következett, 1940-ben Észak Erdélyt csatolták vissza, 1941-ben pedig Bácska került sorra. A német-magyar megállapodás értelmében a keleti frontra kivonuló 2. magyar hadtest szervezése 1942 január végén kezdődött. A magyar hadvezetés azt a célt tűzte ki, hogy az emberanyag egyenletesen terhelje az egész ország területét. A hadsereg létszáma 1942 októberében 197 000 fő volt.

A nagykovácsi királyi postához 1942. október 1-jén vettek fel tiszti, alkalmi, segéderői minőségben, átmeneti jelleggel, a háborús létszámhiány idejére, az egyik, katonának elvitt kolléga helyére. A bérem 138 pengő 50 fillér volt. Postaszemélyzeti díjkedvezményes csomagszállítást is igénybe vehettem. Először az egyesített felvételhez kerültem, miután a „kézadással megerősített fogadalmat” letettem. Két hét után ellenőrzést kapott a posta. Késmárki Kálmán ellenőrzött, aki később a Szegedi Postaigazgatóság pénzügyi osztályvezetője lett. Az első dicséretet tőle kaptam, amire nagyon büszke voltam, és nagy lendületet adott a továbbiakhoz. Nagykovács ekkor IV. osztályú posta volt, minden területét meg kellett ismernem, de végül a távbeszélő központban ragadtam le.

Mindig takarékosagra neveltek. A Magyar Királyi Postatakarékpénztári betétkönyvem most is megvan. Takarékosági tízparancsolata a következő volt:

1. Dolgozz és keress.
2. Élj beosztással.
3. Jegyezd a kiadásaidat és vesd össze bevételeiddel.
4. Tartózkodj a felesleges kiadásoktól.
5. Tégy félre a nem várt kiadásokra.
6. Szerezz takarékbetétkönyvet.
7. Biztass másokat is takarékosagra.
8. Szeresd otthonodat és törekedj családi házat szerezni.
9. Gondolj öreg napjaidra.
10. A takarékoság hazafiság.

Néhány pont megtartása közülük talán még most is hasznos lehet!

Polgári személyi adatlap szolgált a személyazonosság igazolására, amelyet 1943-ban állítottak ki részemre. Már nem emlékszem pontosan, hogy mikor, de talán 1944. március 19-e után, Berta Böske barátnőmmel a moziból mentünk haza, megdöbbenve láttuk, hogy a posta mindkét bejáratát német katona őrzi. Szerettük volna megnézni, hogy mi van, de akkor nem engedtek be. A németek

megszállták Magyarországot. Elrendelték, hogy a zsidó előfizetőknek nem szabad kapcsolni. Szörnyű volt. Sok idős beteg is volt közöttük, akikhez titokban hívtunk orvost. Állandóan lesni kellett, hogy nem figyel-e ki bennünket valaki. Nagyon sok tragédiát éltünk át, sokszor segítettünk volna, de nem lehetett.

A hadműveletek következtében a posta rendes működése megszűnt. A hivatalvezetőnek az értékeket Budapestre kellett beszoigáltatni gépkocsival. Meghatározott terv szerint kellett a postákat menekíteni. Kettőnket, B. Tóth Irmával a németek visszatartottak távbeszélő-kezelőnek. Nagykőrös lakosságának és lábas jószágainak a várost el kellett hagyni, de ezt a rendelkezést egy nap után visszavonták. Ezután én is Budapest 62-es postahivatal vezetőjénél jelentkeztem szolgálattételre, miután 1944. október 10-én kénytelen voltam állomáshelyemet elhagyni. Ez a Nyugati pályaudvarnál lévő nagyhivatal volt az egyik, amelyik tudta a menekült postásokat fogadni, 1915-ben ugyanis három emeletre bővítették, s közlekedés szempontjából is jó helyen volt. Édesanyám Pesten kórházban feküdt. Rokonoknál laktam Budán, onnan jártam át dolgozni Pestre. Nem sokáig tehettem, mert gondatlanság miatt egy napon a Margit-híd a déli csúcsforgalomban felrobbant. Majdnem ott maradtam, a villamosom éppen leért a hídról, amikor a robbanás történt. Sokan haltak meg. Itt vesztette életét az egyik neves vívóbajnok is. A környéken lévő kávéházak, éttermek hatalmas üveglablakai betörték, nem kis riadalmat okozva a vendégek körében.

Nagyon sokat kellett gyalogolni, több helyen bombatölcséres, akadályokkal teli volt a járda. 1945. január 18-án reggel a még álló két hidat is levegőbe röpítette a német parancsnokság, így már sem az Erzsébet-, sem a szépséges Lánchíd nem volt járható. Budapest 2-es postára kerültem a Fő utcába, mivel nem tudtam átjárni a Dunán. Nagyon nyomorúságos körülmények között működünk, az új posta építését azonban nem tudták elkezdni, mert nem volt anyag, s nem tudták rá kimondani a „hadiminősítés” jelzöt, hogy előnyben részesüljön. Pénzkifizetést végeztem 1945. március 16-áig, majd 31-én felmentett a szolgálat alól Makay Jenő postaforgalmi igazgató, hivatalvezető. Már nagyon szerettünk volna otthon lenni! Nehéz időszakot éltünk át Juliska nővéreméknél, a Pasaréti út 112-ben. Nem volt víz, a havat gyűjtöttük a fürdőkádban, azt melegítettük. Férje katona volt, az oroszok elvitték. Hároméves pici lányával és velünk élt. Találat érte a lakást, amikor az oroszok 1944 karácsonyán körbekerítették Budapestet. Úgy gondoltuk, hogy Nagykőrösön sem jobb a helyzet, de talán otthon kellene lennünk az idős nagyanyánk mellett.

Felépült végül 1945. március 20-ára a Mancika-híd. A Margit-híd romjai mellett építették fel a szovjet utászok. De napokat kellett várni az átjutásra, estére pedig mindig lezárták. 1945. március 21-én megkaptuk az orosz és magyar nyelvű igazolványt az utazáshoz a székesfőváros II. kerületi előljáráóságától. Édesanyámmal és a csomagjainkkal három napig álltunk sorba, amíg végül sikerült átmenni, mert korlátozták, hogy hány ember mehet át egyszerre. A pesti oldalon azután el kellett gyalogolni Pestszentlőrinc vasútállomásig, ahol egy marhavagonba pakoltak be bennünket. A csomagjainkat felrakták a tetőre, el is vezett mindegyik, mire Nagykőrösre értünk. Állítólag Monornál lökdösték le őket „jó szándékú emberek”. Nem fogom azonban elfelejteni, hogy a ceglédi vasútállomáson kenyérrel, vízzel és tejjel várták a menekülteket, nagyon jól esett, mert Budapesten már nem nagyon volt élelem.

Amikor Nagykőrösre megérkeztünk Esztike nagynéném várt ránk a vasútállomáson. Szegény többször is kijött értünk, míg végre megjöttünk. Lakásunkban orosz katonai kórház működött,

ahonnan nagyanyámnak, Huszár Juliannának sikerült megszerezni bútorainkat úgy, hogy kézzel-lábbal „beszél” az orosz doktornővel, aki végül segített. A rokonoktól kaptunk ruhákat, mert azok is elvesztek a csomagjainkkal. A város végül kiutalt egy kétszobás lakást, de úgy, hogy az egyik szobában orosz katonák laktak. A posta még nem működött. A postavezető a hivatalban lakott. Ekkor kezdte újjászervezni a postahivatalt, összegyűjteni a beosztottjait. A posta elég rossz állapotban volt. Valamilyen olajjal felöntötték a padlóját, a központ nem működött. Először takarítanunk kellett, súroltuk a padlót, próbáltunk rendet tenni. A telefonközpontot a szegediek Csizmadia Béla segítségével állították helyre. Már az orosz városparancsnok is sürgette a telefonkapcsolást. Négy munkahelyes, kézi kapcsolású központja volt Nagykőrösnek, melyhez még felszereltek egy kis régi központrészt is. Én a távírdai és a központos szolgálatot láttam el. 1945. április 17-én meg kellett jelennem honvédségi összeíráson a nagykőrösi 132-es bevonulási központnál, erről még igazolást is kaptam. Közmunka-kötelezettségem is volt.

Szerintem még nem sok levél volt, de a nyugdíjas kézbesítők is jöttek segíteni az induláshoz.

Köteleztek az orosz nyelv tanulására, mert a városparancsnok elrendelte. Két idős, német származású kolléganőm – Gebl Mária és Simon Margit – nem akart tanulni, végül az orosz városparancsnok kiadta utasításba, hogy ők nem kapcsolhatnak. A két idős kolléganő mellett B. Tóth Irma és én láttuk el a kapcsolószolgálatot éjjel-nappal. Persze volt amikor rövid időre le kellett valamelyikünket váltani. Történt egyszer, hogy a városparancsnok pont ekkor kért kapcsolást, és a jellegzetesen mély hangú Gebl Mária jelentkezett be helyettem. Az orosz városparancsnok megmérgeződött, átküldte a patrult, azaz az őrt, hogy a központkezelőt kísérik át a városparancsnokságra. Megjelent egy fiatal, lelkiismeretes katona, aki – miután már visszaültem a helyemre – engem a szuronyát a hátamhoz tartva, kísért végig a városon a parancsnokhoz. A parancsnok, amikor meglátott, azt hitte, hogy a hivatalvezető be akarja csapni, hogy a fiatait küldi és nem az öreget, akire nagyon haragudott, mert nem volt hajlandó tanulni oroszul Alextól, az oktatásunkra kijelölt kiskatonától. Alex nagyon fiatal volt, mindig sajnáltuk, hogy ilyen messzire el kellett jönnie, szinte gyerekként. Az orosz nyelvi kommunikációnkat még egy első világháborús öreg hadifogoly is segítette rajta

kívül, aki velünk volt a központban. A városparancsnok megfenyegette a hivatalvezetőt, hogy legközelebb pincébe záratja, ha az öreglányok kapcsolnak, akik pedig nagyon szeretetre méltók voltak, csak az orosz nem szerették. Dr. Koncz Sándor hivatalvezető nagyon tartott a városparancsnoktól, féltette is a postáját.

1946-ban ismét le kellett tennem a hivatali esküt, az erről kiállított igazolvány szerint még a mindentudó és mindenható Istenre esküd-

tünk. Később ez változott. 1946. augusztus 1-jén megjelent a forint. Egy forint 400 000 kvadrillió pengővel volt egyenlő. Már alig tudtuk kezelni ezeket a számokat, szükséges volt a stabilizálás.

Közben férjhez mentem Molnár Lászlóhoz, aki abban az időben katonai szolgálatot teljesített. A katonaság, illetve franciaországi hadifogság 5 évet vitt el az életéből, teljesen legyöngülve került haza. Később szegényt a származása miatt, meg azért is, mert nyugati hadifogoly volt, gyakran B-listázták. Családjával Szegeden vettek egy négylakásos házat még 1938-ban sok-sok munkával, abban a reményben, hogy az egész család majd szépen együtt fog élni. Sajnos ez sosem valósult meg, mert 1952-ben mindenünket államosították. Egy lakásban, háromgenerációs családként élünk, miután áthelyezésemet kértem Szegedre, házasságkötésünk után. Visinszky József, a Szege-di Postaigazgatóság vezetője hozzájárult, úgy, hogy az átköltözés költségeit nekem kellett fizetni. Közben megszűnt a királyság, Magyarország köztársaság lett. Szeged 1 postahivatalnál kellett jelentkezni. 1946. augusztus 31-én megszületett a lányom, de semmiféle szülési szabadságot nem kaptam. A távbeszélő-központban kaptam munkát.

Szegény anyósomnak amikor eljött a szoptatás ideje, be kellett pakolni a gyereket az apja által készített babakocsiba, és irány a központ. Megszoptattam, azután vitte haza. Ezt a babakocsit még nagyon sok kisgyerek használta. Mindig a távírászok fogadtak be, amikor szoptatnom kellett. Nagyon rendesek voltak, hogy helyet adtak. Emlékezetem szerint hat hónapig háromnegyed óra szoptatási idő járt, azután csak fél óra.

Az 1883-ban épített szépséges, márványlépcsős Szeged 1-es postán még nem volt központi fűtés, a kályhacsöveket az ablakokon vezették ki. Nagy László volt a hivatalvezető, dr. Csepi Lajos pedig a távközlési osztályvezető. Én a távbeszélő központba kerültem, aminek nagyon örültem, pedig a lányom még alig múlt egy hónapos, de sokszor én voltam az egyedüli kereső a családban. A nagyon szorgalmas és ügyes apósomat Gerő Ernő kitüntette ugyan az algyői híd újjáépítésén végzett kiváló munkájáért, de megfázott, tüdőbeteg lett, nemsokára meg is halt, úgy, hogy soha egy fillér nyugdíjat sem kapott, anyósom se, pedig mindketten megdolgoztak érte.

Solymosi Jánosné, dr. Torma Józsefné, Kállainé Klárika, Filep Józsefné, Horváth Margit, Balázs Klári voltak a kolléganőim, jó volt velük dolgozni, és a többiekkel is.

A távírászok pedig Benkő János, Szélpál László, Epres József és Kiss Jani bácsi voltak, akik Hughes-gépen dolgoztak, de megvolt még a Morse is.

Nagy László után Kántor Géza, majd Szabó József lett Szeged 1 posta vezetője.

1949-ben újabb esküt kellett tennem, ezt már a Magyar Népköztársaságra és az új, 1949-es alkotmányra.

A távbeszélő-központban a pesti munkahelyre kerültem. Az ÁVH-nak, azaz az államvédelmi hatóságnak is mi kapcsolunk. Minősíthetetlen hangnemben beszéltek a központosokkal ezek a Péter Gábor, Rákosi Mátyás, Farkas Mihály által irányított „emberek”, de nekünk nem volt szabad semmire sem reagálni. Fokozottan kellett vigyázni a kapcsolásra. Külön színnel volt a zsinórjuk megjelölve, hogy még véletlenül se bontsuk szét a beszélgetésüket. Folytak a koncepciók perke, meg az internálások, jobb volt vigyázni velük. A leghíresebb koncepciók per a Rajk-per volt. Rákosi Mátyás felszólított mindenkit, hogy fokozza az éberséget, úgy a politika, mint a termelés területén. Talán ezért azzal vádoltak meg, hogy lehallgattam a beszélgetésüket. Székely Béla postaigazgatónak fel is jelentettek, aki azonnal átjött Szeged 1-be. Rendkívül rendes ember volt. Vigasztalt, mondta, hogy tudja, jól dolgozom, szabályszerűen, ne keseredjek el. Másnap délután 2 órára voltam beidézve a Tisza-szállóba, ahol az ÁVO központja akkor működött. Nagyon féltem. Béla bácsi nyugtatott, hogy biztos abban, hogy én nem hallgattam le a beszélgetést. A szabály az volt, hogy aki

kapcsolt, annak a beszélgetés elindulása után rövid ideig be kellett figyelni a beszélgetésbe, azért, hogy értik-e egymást. Esetleg zsinórcserével javítani lehetett az érthetőségen, vagy ha ismételték a szavakat, pótlást lehetett adni, vagy közvetíthettünk is a hívó és hívott között, a befigyelés azonban nem jelentette a lehallgatást. Amikor bementem a Tisza szállóba Bokor századoshoz, a hátam mögött egy szürke pokróccal letakart valami volt, nem tudtam mi az. Már a körülmények is nagyon idegesítettek. Ekkor már két gyerekem volt, időközben, 1948-ban megszületett Laci fiam is. Azzal vádoltak, hogy trockista összeesküvő vagyok, és a beszélgetésük lehallgatásával sokat árthatok nekik. Mondtam, hogy ez egy érkező hívás volt, ebbe én nem figyeltem be, az a budapesti kezelő kötelessége volt, honnan tudja ő, hogy ki az aki befigyelt a beszélgetésbe. Ezek után idegileg nagyon kikészültem, kértem, hogy váltsanak le a budapesti munkahelyről, amit meg is tettek. A családom és a munkatársaim végig mellettem álltak, ez nagyon jólesett.

1950. augusztus 12-én dicséretes eredménnyel postakezelési, tisztviselői szakvizsgát tettem, melynek tantárgyai között még szalagos Morse-távíratozás is volt a szociológia mellett. Az érdemjegyek között pedig még 6-os és 7-es is előfordult. 1951. február 2-án Simovits Mihály, az igazgatóság vezetője a III. szakcsoport 14. fokozatába segédellenőrré nevezett ki. Érdekessége az ügyiratnak, hogy a Postaigazgatóság Szegeden a Sztálin körút 43-ban volt.

1951-től már folyamatosan a hírlapszolgálattal kapcsolatos tevékenységben vettem részt. 1951. október 27-én Budapesten hírlaptanfolyamot végeztem. A bizonyítvány kiállítója a Közlekedés és Postaügyi Minisztérium IV. Postafőosztálya. Szegény posta hány helyre került még ezután szervezetileg! A Posta ebben az időszakban vette át a hírlapszolgálatot a Lapterjesztőtől². Én Szélpál László csoportjában hírlapoktató lettem. Nagyon sokat jártam vidékre. A posta a Lapterjesztő sok dolgozóját átvette. Sajnos közülük Németh Lajost és családját az egyik éjszaka az ÁVH elvitette Ebesre, a Debrecen melletti táborba. Nagyon sajnáltuk, mert jó dolgozó volt. Mindenki tudta, hogy mit jelent az internálás, kényszerlakhelyüket nem hagyhatták el, jelentkezési kötelezettségük volt, vagyonukat nem vihették magukkal, gyakorlatilag elveszett számukra. Németh Lajos korrektor volt a Délmagyarnál, és a szerencsétlen elolvasott egy hibát, ezért vitték el egész családjával együtt. 1953 márciusában Péter Gábort, az ÁVH vezetőjét életfogytig tartó börtönbüntetésre ítélték népeles büntetése miatt. Megérdemelte.

A Lapterjesztő sok rossz kartont, hibás címet adott át a postának. Kartonjaikat hosszú ideig nem selejtezték, így előfordult, hogy már rég meghalt az illető előfizető, de élő volt a karton szerint. Sok volt az elköltözött, lemondott előfizetői karton is. Sokat kellett dolgozni velük. Olyan világot éltünk, amikor reggel fél nyolcra ott kellett lenni az újságoknak az üzemekben, mert kötelező újságolvasás volt. Előfordult, hogy télen oldalkocsis motorkerékpárral hozták le Pestről az újságot, mert a kocsik elakadtak.

1953. november 28-án a Szegedi Postaigazgatóság Hírlaposztályára kerültem, Szerényi László osztályára, aki a postás sportot nagyon támogatta. Előtte 1953. május 22-én megszületett Péter fiam, de június 22-én már Szerényi Lászlót helyettesítettem egy tanfolyamon. A Hírlaposztályon dolgozott Zelei Dezső, mezőkovácsházi postavezető is. Sokfelé kellett mennem segíteni, különösen hó végén. Üllésen a Magyar-lányok mindig palacsintával vártak.

Közben kialakult a „szocialista embertípus” mítosza, azé az emberé, aki a munkájáért mindent megtesz, a családi életét teljesen alárendeli a munkájának, s ezt el is várták.

A „szocializmus építése” érdekében elsősegélynyújtó, majd egészségvédelmi tanfolyamot kel-

² Ettől az évtől központi határozatra a Magyar Postát jelölték ki kizárólagos joggal a hazai hírlapterjesztésre.

lett végezni, 1953 decemberében pedig alapfokú könyvelői vizsgát tettem. 1954-ben megkezdtem tiszti tanfolyami tanulmányaimat. Folyamatosan tanulni kellett, s ez három gyerek mellett nem volt könnyű, anyósom nélkül nem is ment volna. Molnár Sándorné Fajka Rozália, az anyósom szívesen és szeretettel viselte gondját gyerekeinknek, hálásak vagyunk neki, sokat dolgozott értünk. Amikor nem volt miből kenyeret venni, néhai jobb életének maradványából, aranyórájának eladásából oldotta meg.

1954. szeptember 17-én formalmi előadónak nevezett ki 807 Ft bérrel Tráknayk Brigitta, a postaigazgatóság akkori vezetője. Férjem, Molnár László ekkor került Szeged 2 pályaudvari postához. 1954 decemberében az igazgatóság könyvelőségére kerültem.

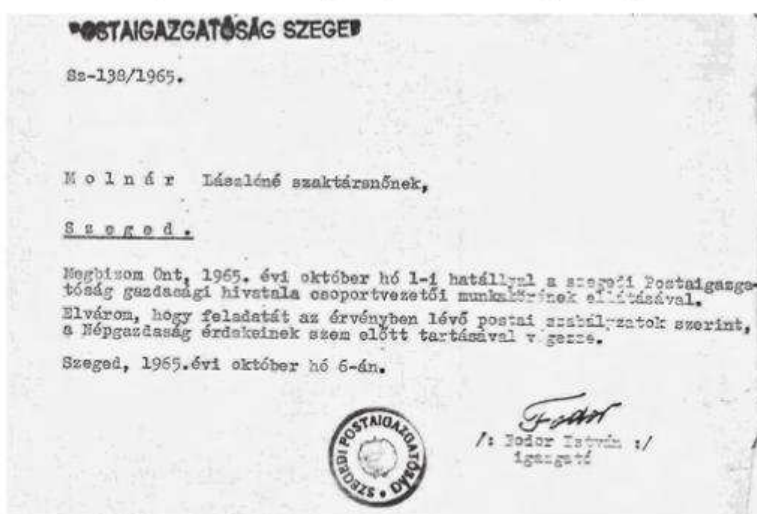
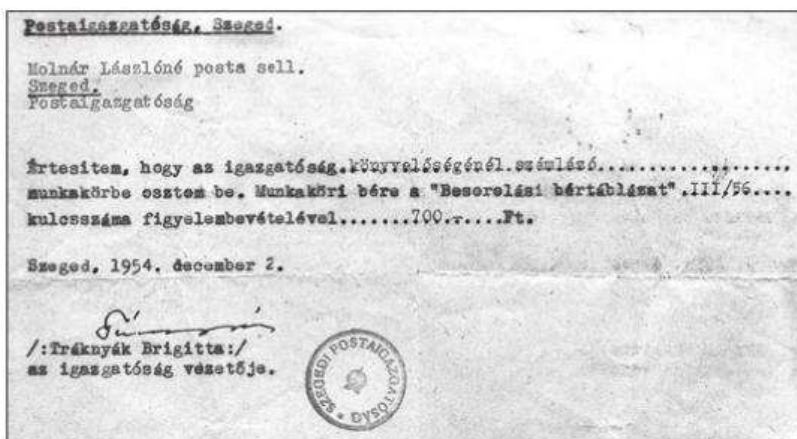
Az 1956-os forradalom idején sötétedés után gyakran volt kijárási tilalom. A férjemet mindig nagyon féltettük, kerékpárral járt haza a Szeged 2-esből, későn, mert szolgálatának akkor volt vége. A Csillagbörtön közelében laktunk, orosz tankok strázsáltak a környékünkön sok helyen, aggódtunk, nehogy lőjenek.

1957-ből is őrzök egy pénzügyi előadói besorolási bizonylatot, amelyet dr. Dános István írt alá. A postaigazgatóság ezen már a József Attila krt. 43. szám alatt van. Sztálin 1953. márciusában meghalt, azután „érdemeit” már nem ismerték el, így a körút neve is megváltozott.

1959-ben képesített könyvelői vizsgát tettem. 1960 decemberében az akkori igazgató, Fodor István nevezett ki postafelügyelőnek. Ekkor szakcsoportokba soroltak bennünket végzettség szerint, én a II-esbe tartoztam, a fizetésünk pedig két részből állt, rangbérből és munkaköri bérből. A rangbérem ekkor 900 Ft volt.

1962-ben nagy öröm ért. Szakszervezeti beutalót kaptam Lengyelországba. Akkor láttam először tengert. Voltunk Gdyniában, megnéztük a Bátorj nevű óceánjárót, voltunk Sopotban, a Hel-félszigeten, jártunk a Westerplatte-nél, azután Varsóban. Mindenütt nagy szeretettel fogadtak bennünket a lengyelek. Gyönyörű kristálykancsójukat még mindig őrzöm, hasonlóan a szép porcelán csészéjükhöz. Csak azt sajnáltam, hogy a családom nem lehetett velem. Amíg én Lengyelországban voltam, a férjem a gyerekekkel Mátraszentimréren tartózkodott, ő főzött nekik, ő látta el őket.

1965. október 1-jétől lettem a Szegedi Postaigazgatóság Gazdasági Hivatalának csoportvezetője. Innen mentem nyugdíjba. Hozzánk tartozott a bérelszámolás,

SZTK-ügyintézés, a posták ellátása gazdasági anyagokkal, ruhákkal, kerékpárokkal, a selejtezők levezénylése, a fűtés-korszerűsítések végrehajtása és még sok minden más. 1967-ben az MSZMP Marxizmus-Leninizmus Egyéves Esti Középfokú Iskolájának hallgatója voltam, ahol olyan dolgokkal foglalkoztunk, mint a világ anyagisága, a világ megismerése, a tőkés társadalom, az imperializmus, mint a kapitalizmus legfelső foka stb.

1970-ben Felszabadulási Jubileumi Emlékérmeket kaptam a függetlenségért, a szabadságért, a demokráciáért és a szocializmusért végzett tevékenységem elismeréséül. A kitüntetést Losonczy Pál, az Elnöki Tanács elnöke és titkára, Cseterki Lajos írta alá.

1973-ban igazgatói dicséretet kaptam Fodor Istvántól. Ezen a papíron az igazgatóság már a Lenin körút 43. szám alatt található. Jelenleg Tisza Lajos körútnak hívják.

1977-ben törzsgárda tagnak nyilvánított Rózsa István igazgató és Lakatos Albert szakszervezeti titkár. Szinte az egész életemet a POSTÁNÁL töltöttem el, szerettem, amit csináltam, szerettem a munkatársaimat. Nagyon jó kollégáim voltak, Bozóky Lászlóné, Pataki József, Fikert Géza, Hódiné Gizike, Késmárki Kálmán, Dózsa Sanyi bácsi, Aradi Sándorné, Savanyáné Erzsike, Kovácsné Rózsika, Renkó Lászlóné Marika. Sajnos nincs lehetőségem mindenkit felsorolni, de öröm volt velük lenni.

Jó tanácsot adott Tatarek Béla plébános Nagykörösön. Ha lehetne, megint ezt csinálnám, bár sokat hallottam arról, hogy minden megváltozott.

Végül búcsúzok el egy latin közmondással: *„Bárhogyan menjen is a sorsotok, ne veszítsétek el lelketek nyugalmát!”* és Márai Sándorral: *„Rang és cím, mindez csak füst és köd. Valóságos nemeség csak egy van; a vállalt munka minősége.”*

Szeretlek Benneteket, kedves utódaim, szorítok Értetek!

özv. Tóth Józsefné – Tóth László – Károlyi György

TÓTH JÓZSEF TERÜLETI BIZTOS ÉLETE ÉS MUNKÁSSÁGA

A területi biztosok a posták munkájának segítésében és szabályszerű munkavégzésében mindig meghatározó szerepet töltek és töltenek be. Sokat emlegetett korosztály az „1919-esek társasága”: Bárdos Jenő, dr. Csepi Lajos, Kútfej Béla, Tóth József, Újházi László és Veres István. Közülük hárman Békés megyében teljesítettek szolgálatot. Mindenkiről külön regényt lehetne írni, de most erre nincs lehetőségünk. **Tóth József** életéből villantunk fel néhány momentumot.

Felesége, Tóth Józsefné, Évike és fia Tóth László (aki postai dolgozó Orosháza 1. postánál) 2009-ben így foglalta össze Tóth József életpályáját:

Tóth József 1919. 10. 16-án Medgyesegyházán (Békés megye) született. Postai alapfokú szakképzését 20 évesen, 1939. április 17-én szerezte meg kitűnő eredménnyel. Gyakornokoskodását szülőfalujában, a medgyesegyházi postán kezdte el. Pályafutását ezt követően a Budapesti Postaigazgatóság területén, a monori postán folytatta bevonulásáig. Öt éves katonai szolgálata alatt megjárta a keleti frontot, Ukrajnában megsebesült. Felgyógyulása után végül a nyugati fronton esett angol hadifogságba. Leszerelése után visszatért a monori postára, ahol több munkakört is betöltött. 1948-ban szolgálati érdekből áthelyezték a Fejér megyei Sárbogárd postára, ahol meg-

biták a postavezetői teendőkkel. 1950-ben a Fejér megyei Adonyba került és 1953-ig mint postavezető ott dolgozott. 1953-ban lehetősége adódott, hogy szülőföldjéhez közelebb kerüljön. Orosháza posta vezetőhelyettese lett. Közben tanult, 1954-ben kitűnő eredménnyel szerezte meg a postatiszti végzettséget. 1957. márciustól nyugdíjazásáig, 1990-ig területi biztosként dolgozott a Szegedi Postaigazgatóság Ellenőrzési Osztályán. Mindennapi utazásai során 44 postahivatal munkáját segítette progresszív értékelésével. Észrevételeit mindig pozitív motivációval egyítettette meg, és ezzel a dolgozók közérzetét és postai munkához való szoros, azonosulásra képes kötődését teremtette meg. Akkoriban még élt a közhelynek számító „a postások egy nagycsaládot alkotnak” kifejezés. Több postai dolgozó képességére felfigyelt, és támogatva, segítve azon volt, hogy képességei szerint mindenki megfelelő helyre kerüljön. Sajnos a nyugdíjas élet nagyon kevés ideig adatot meg számára. 1982 februárjában hunyt el.

Utóiratként Tóth László írja: *„Némi keserőséggel szeretném megjegyezni, hogy sajnós édesapám (nem volt egyedül) generációjával ki is veszték az ilyen típusú, szabadidőt, energiát nem kihasználó, éjszakai munkát ellentételezés nélkül vállaló, szinte a postáért élni-halni képes és becsületes emberek. A következő generációk a megváltozott gazdasági, politikai környezet miatt sem tudtak (én sem) igazán a nyomdokaiba lépni, helyes és igaz ösvényüket elvesztettük.”*

Károlyi György így emlékezik Tóth József területi biztosra:

Tóth József területi biztosat akkor ismertem meg, amikor Orosháza 1. sz. postára kerültem, mint vezetőhelyettes. Előtte Ecsegfalván dolgoztam, és ott nem Ő, hanem Bencsik Imre (f) volt a területi biztos. Tóth József bemutatkozása igen rövid volt, de a kézfogására a mai napig emlékszem.

Normális, erős és jóindulatú volt a kézfogása. A szemé pedig őszinte, szigorú, de ugyanakkor meleg. Nem beszélve a megjelenéséről, sugárzó tekintély volt első látásra.

Az első közös „munkánk” egy dolgozónak – aki feltehetően eltulajdonított borítékban küldött pénzt – a tettenérése volt 1973 tavaszán. Egyedül voltam, mert a volt vezető beteg lett. Igen sok kiüdemény „ismeretlen helyre” került. A vizsgálatot a Szegedi Postaigazgatóság rendelte el, vezetője Tóth szaktárs volt. Mellette, mint – kisegítő – dolgoztam.

Részletesen kidolgozta kettőnk feladatait. Először kezdte a rovatoló munkahelyre beosztott dolgozókkal. Részletesen felírt minden olyan körülményt, ami a vizsgálatot nehezítette vagy könnyítette. Így jöttünk rá, hogy van egy személy, „Y”, aki gyanúsítható a kiüdemények eltulajdonításával. Olyan időszakra kellett az ellenőrzést tenni, amikor már nincs „Y”, -nak pénze, és látszik rajta, hogy nagyon kellene itatra és három doboz cigarettára. Kapuzárás előtt kellett bemenni úgy, hogy senki ne vegyen észre bennünket. A vendégszobában hűtük meg magunkat, majd este kilenc órától kétfelére váltunk. Az első emeletről körül lehetett menni, amikor a postán nem volt mozgás. A vizsgálatnál a látóságok igen fontosak voltak. Én a hírlap felett voltam, így láttam a rovatolást. Tóth szaktárs pedig velem szemben helyezkedett el. Nekem „Y”-t be kellett osztanom háromszor egymás után éjszakára. A harmadik éjszaka sikeres volt az ellenőrzés. Több levelet tett a köpenye zsebébe, ugyanakkor az érkezett hírlapokból is vett ki pár darabot, amit a táskájába rakott. Egyszerre mentünk be a rovatolás helyiségébe. Azonnali felfüggesztés és vizsgálat következett.

Itt mutatkozott meg Tóth szaktárs rátermettsége és a szakmai tudása. Csak figyelte az arcát, mosolygott, és több mint egy óra hosszat nem szólalt meg. A kínos csend meglepte, egyben fel is örölte „Y” idegrendszerét. Magától kezdett el beszélni, a zsebéből önként előadta az érkezett leveleket, amelyekben pénz is volt. Teljes sikert értünk el.

Találkoztam a munkájának eredményességével, mint körzeti postavezető is. Nálunk rend és fegyelmezettég uralkodott, a szakmai tudás a körzeti postáknál kiemelkedően jó volt. Ezt úgy érték el a biztosok, hogy a körzeti postavezetőkkel megbeszélték a tennivalókat, és azt együtt hajtottuk végre.

Tóth szaktárs az „A 2” szabályzatot kívülről tudta. Meg tudta mondani, hogy egy szakmai kérdésre a választ hol, melyik oldalon találjuk meg. Ez a szemlékonybe írásnál igen fontos volt, mert így nem kellett keresgetnie. Soha nem tévedett. Természetesen a többi szabályzatot és segédkönyvet is megfelelően tudta alkalmazni. Az Orosháza körzeti postáknál több alkalommal dolgoztunk együtt. A reánk bízott feladatokat minden esetben sikeresen teljesítettük.

Meglepetés volt számomra, hogy nyugállományba vonult. Az addig felhalmozódott tudását kamatoztatni akartam, és nagyon örültem, amikor szóban hozta, hogy szívesen dolgozna Orosháza 1. sz. postán. Én anélkül, hogy tudtam volna, milyen területen akar dolgozni, azonnal igent mondtam. Nagyon meglepett, amikor „külső ellenőrként” kérte az alkalmazását. Sokat akkor nem lehetett fizetni, mert meg volt kötve a kezünk. De ő nem a pénzért dolgozott, hanem le kellett vezetni a több évtizedes belső feszültségét, amiről László fia is írt. Munkájáról csak magas fokon lehet írni, mivel minden belső-külső kézbesítőnek a nyomtatványait előre elkészítette, borítékolta, és azokhoz nem lehetett nyúlni, csak ha ellenőrzést tartottak a postán.

Több mint 30 fő külső dolgozó tartozott hozzá. A dolgozók kezdetben tartottak tőle, de amikor látták, hogy közvetlen, megnyerő egyéniség, akkor elfogadták, és az utasításait azonnal végrehajtották. A külső ellenőrzési naplót előírás szerint vezette. Ennek köszönhető, hogy a hivatalnál a kézbesítőkre szemlékonyvi bejegyzés Tóth szaktárs idejében nem volt.

Nyugdíjazása után sajnos nagyon hamar itt hagyott minket. Elment. Emlékét örökké őrizni fogjuk.

Akikre büszkék vagyunk

NÍVÓDÍJASOK A DÉL-ALFÖLDI RÉGIÓBAN

Az első szakmai nívódíjat – az Év postása címet – 1995-ben alapította a Magyar Posta. A díjazottak kiemelkedő szakmai munkájukért és valamilyen rendkívüli cselekedetükért vagy teljesítményükért kapják az elismerést, aminek a rangját növeli, hogy évente csak egyet osztanak ki belőle. 2004-től újabb nívódíjakkal bővült az elismerések köre. Ekkortól adományozza a társaság a legjobbaknak az Év postavezetője, az Év kézbesítője, az Év értékesítője címet. Az Év postavezetője díjat nagy- és kisposta kategóriában külön adják ki. 2007-től az Év postapartner címe is belépett a nívódíjak sorába.

A következőkben azokat a postás szakembereket mutatjuk be, akik a dél-alföldi régióban élnek, és itt végzett munkájuk alapján lettek nívódíjasok.

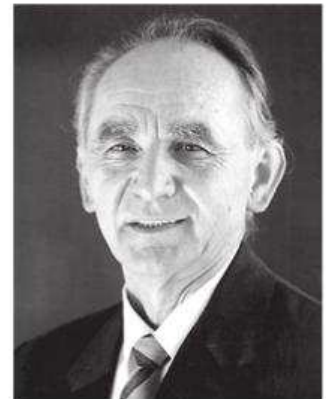
Az Év postása 1998 Makai László (Baja)

1998-ban negyedik alkalommal ítélte oda a Postavezérgazgatóság vezetőiből álló bíráló bizottság az Év postása kitiüntető címet, amelyet nagy örömeinkre – a Szegedi Postaigazgatóság javaslata alapján – **Makai László**, a Baja 1-es posta vezetője kapta. A sajtó számára kiadott vezérgazgatósági indoklásból idézünk: „A 44 éve a Magyar Postánál dolgozó, köztisztviselőnek örvendő postavezető szakmai és vezetői tevékenysége széles körű elismertségnek örvend. Baja város körzeti postájának munkáját az idén májusban megtartott postaszemle például 91 százalékra értékelte, amely eredmény a Szegedi Postaigazgatóság területén a legkiemelkedőbb, de országosan is figyelemre méltó. A postai szolgáltatások terén elért rendkívüli sikerek mellett Makai László karizmatikus egyénisége évek óta követendő példa a kiemelkedő tehetségű fiatal postások számára. Ő maga is számos érdemes fiatal szakember életútját és szakmai előmenetelét egyengette, közülük sokaknak az ösztönzése csinált kedvet a továbbtanuláshoz. A tehetséges vezetőket valósággal „termelő” bajai posta mindmáig kimeríthetetlen kincsbányája a postás szakmai utánpótlásnak, amelynek kiemelkedő képviselői Makai Lászlót ma is mesteriüknek tekintik, elfogadva és minden helyzetben alkalmazva a nála tanultakat. Néhány személyes vélemény azokról, akik Makai Lászlóval együtt dolgoztak, dolgoznak, vagy az általa vezetett postán tanulták, gyakorolták a szakmát:

Potz Lajosné, a Kecskemét 1. posta vezetője: Számomra meghatározó volt az a három év, amelyet mellette tölthettem, ma is példa számomra az a korrektség, amellyel munkatársait irányította.

Kurtyák Mihály, a Türr István Szakközépiskola tanára: Tizenévesként kezdtem nála szakmai gyakorlatomat, ma tanárként küldöm tanítványaimat hozzá. Ő az, aki igazán kedvet tud csinálni a postás szakmához.

Giesinger István, Baja 1. postavezető-helyettese: Nála kezdtem táviratkézbesítőként és ő kapacitált a tanulásra. Ma is főnököm, és azt szeretném ellesni tőle, hogyan kell a legnehezebb helyzetben is lelkesíteni a munkatársakat.

Harnos Csaba, a Szegedi Postaigazgatóság előadója: Szinte gyerekként kerültem a keze alá, és megtapasztaltam, mennyire fontos, hogy hagyják a fiatalokat dolgozni. Nála meg lehetett tanulni a szakmát, de én ma is sokszor kérek tőle tanácsot.

Hományi Sándorné, Baja 3-Tanposta vezetője: Tízennyolc éve dolgozunk együtt, és én azt tapasztaltam, kiváló képessége van arra, hogy kiválassza a legalkalmasabb vezetőket.

Gatter Hajnalka, a Szegedi Postaigazgatóság területi biztosja: Nemrég még szakközépiskolásként jártam gyakorlatra a bajai postára, és a legfontosabb, amire emlékszem ebből az időből, hogy itt figyeltek ránk, itt komolyan vettek bennünket. Nagyrészt neki köszönhetem, hogy továbbtanultam, és ma is segíti a munkámat.

Ifj. Hartyányi Mihályné, Vaskút posta vezetője: Kezdetben nagyon megijedtem a postától, még sirtam is, de ő mindig bízott bennem. Csak négy éve dolgoztam, és mégis postavezetőnek javasolt. Jobban bízott bennem, mint saját magam.

Kállai Éva, a Hírlap-előfizetési és Elektronikus Posta Igazgatóság vezetője: Sokat lehetett tanulni tőle, postás szakmát, emberséget egyaránt.

(Szegedi Hírlevél. A Szegedi Postaigazgatóság kiadványa, 1998. október)

Az Év postása 2001 Farkas Sándor (Kiskunhalas)

2001-ben ifj. Farkas Sándor kiskunhalasi külterületi kezelő lett az Év postása. Sándor szerény, de magabiztos, öntudatos fiatalember. Édesapja nyomdokaiba lépett, amikor elszegődött Kiskunhalas 1 postához, de még inkább, amikor 1993-ban, apjához hasonlóan ő is támpontos kézbesítő lett. (Most mindketten a kiskunhalasi tanyavilágot járják, természetesen más-más járásban kézbesítenek.) Eredeti szakmája szerint férfitábor, gyakorolta is néhány évig ezt a szakmát, de nem bánta meg a cserét, ugyanis szemmel láthatólag jól érzi magát a postán. Szabadnak érzi magát, amikor beül a zöld Nívába, és nekiindul a napi negyvenhat kilométeres útnak! Ebből huszonnégy kilométer a földiút. Szereti az autót (abban nem ázik úgy, mintha kerékpáron kézbesítene), és örül, hogy emberekkel találkozik! Jól ismeri a tanyasiakat, és azok is őt. A tanyavilágban lakó idősebb emberek egy részének egyedül ő jelenti a külvilággal való napi személyes kapcsolattartást. Ezért is fokozottan figyel a magányos, idős emberekre. És segít, ha kell...! Az idén két idős tanyai ember életét mentette meg azáltal, hogy éppen ott volt, és revette, hogy baj van, és segítséget hívott! De mondja el a többi ő maga!

– Szeretem a kinti világot. Sokkal barátságosabbak az emberek, mint a városban. Személyesen ismerem mindenkit. Várnak rám, szeretnének beszélgetni velem, de nincs sok időm, menni kell tovább, csak néhány óra futja, ám ezért is hálásak. Megkérdezem, hogy van Pista bácsi, jobban érzi-e már magát? Ha valaki napokig elmarad, tudom a szomszédjaitól, hogy beteg.

– Februárban Eta néni háza mellett voltam éppen a támpontonál. Dúdálni szoktam, ha küldemény jön neki, és nem néz ki a támponthon. Ezúttal háromszor is dudáltam, de nem jött ki. Gyani is volt a dolog. Beraktam a küldeményeket a levélszekrénybe, lezártam a kocsit. Benéztem az udvarába, és láttam, hogy a gumicsizmái szanaszét hevertek a ház előtt. A konyhaajtót csak tíz centire tudtam megnyitni.

Az ablakon keresztül láttam, hogy az asztal alatt fekszik, a konyhája fel van dülva. A mobiltelefonról felhívtam a mezőöröket, tudtam, hogy ők közel vannak, ismerik a tanyai viszonyokat, gyorsan odatalálnak. Két perc múlva ott is voltak. Behatoltak a házba. Eta néni már alig lélegzett, eszméletlen volt. Pokrócba bugyolálták, mentőt hívtak. Mint később megtudtam, Eta néni előző este lett rosszul, összeesett, azóta fekiúdt a földön, már szinte teljesen kihült. Szerencsére még lehetett segíteni rajta. Sajnos, ennek ellenére néhány hónap múlva meghalt.

– A másik eset augusztus elején történt. Az egyik tanyai bácsi lett rosszul. Amúgy aranyos, temperamentumos ember; sokat beszél, viccel, Gyuri bácsinak hívják. Már előző nap láttam, hogy nem úgy viselkedik, mint máskor. Jött ki az újságjárt, nagyon támaszkodott két kézzel a botjára. Kérdeztem, Gyuri bácsi, jól van? Hát Sanyikám, nem valami jól – válaszolta. Nem firtattuk tovább a dolgot. Másnap odaérek a támponthoz, dobálom be a küldeményeket, jön a szomszédasszonya, azt mondja, menjek be, mert a Gyuri bácsi nagyon rosszul van. Életről volt szó, lezártam az autót, bementem. Gyuri bácsi fehér volt, mint a fal, lila a szája, nagyon rosszul nézett ki, és meg sem ismert. Annyira még magánál volt, hogy meg tudta mondani a háziorvosa nevét. Az orvost felhívtam a mobilomon. Épphogy el tudtam mondani, ki vagyok, honnan telefonálok, jöjjön gyorsan, mert Gyuri bácsi nagyon rosszul van, lemerült a telefonom. Mivel ez volt az utolsó támpontom, bementem a halasi postára, onnan is felhívtam az orvosi rendelőt, hogy érdeklődjek, sikerült-e Gyuri bácsihoz kimenni. Megnyugodtam, amikor megtudtam, hogy már kint van az orvos az idős embernél. Gyuri bácsinak szívproblémája volt, azt mondta az orvos, ha egy órával később ér oda, nem élte volna túl. Szerencsére sikerült rajta segíteni! Most már jól van, ismét viccelődik.

(Szegedi Hírlevél. A Szegedi Postaigazgatóság kiadványa, 2001. október)

Az Év postavezetője 2004 Illin József (Békéscsaba)

Illin József, Békéscsaba 1 posta vezetője Almáskamaráson született 1952-ben. 1971-ben, a Budapesti Postaforgalmi Szakközépiskola elvégzése után a Szegedi Postaigazgatóság rendszeres helyettesként alkalmazta. Kezdő postásként Bács-Kiskun, Békés és Csongrád megye postáin helyettesített. 1977-ben lett Dévaványa posta vezetője. Békés megyében több további postán is ellátott postavezetői teendőket: Gyomaendrőd 1, Békéscsaba 2, majd 1996 óta Békéscsaba 1 posta vezetője. Jelentős szerepe volt a békéscsabai TESCO posta és a Csaba Center posta létrehozásában, megnyitásában. Több éven át ellátta a két áruházi posta vezetését is a Békéscsaba 1 posta irányítása mellett. Egyik legnagyobb sikerének tartja, hogy sikerült elindítania azt a folyamatot, amelynek eredményeként Békéscsaba 1 posta új épületet kapott az 1979-től használt, önkormányzattól bérelt, postai célra alkalmatlan korábbi épület helyett. A vadonatúj, kifejezetten postai célra tervezett, postai tulajdont képező épületet 2005. január 11-én adták át ünnepélyesen a nagyközönségnek. A modern létesítményt sokan nevezik a 21. század postájának.

Illin József folyamatosan képezte magát. A postaforgalmi tiszti tanfolyam után elvégezte a felsőfokú üzemszervező tanfolyamot, 1997-ben pedig diplomát szerzett a JATE munkaügyi kapcsolatok szakán. 2004-ben európai uniós szakértői diplomát kapott a Pécsi Tudományegyetemen.

Munkatársainak képzésére is nagy hangsúlyt fektet. Mindent elkövet annak érdekében, hogy munkatársainak tanulási lehetőségeit segítse.

Megyei postavezetőként azon fáradozik, hogy a megye valamennyi postását közvetlen vagy közvetett módon összefogja, és segítse a postai célok megvalósításában. Négy alkalommal kapott Igazgatói Dicséretet, egyszer Kiváló Dolgozó, illetve Elnök-vezérigazgatói Elismerés kitüntetés. 1994-ben Pro Natura díjjal, 2000-ben Nimród érmmel ismerték el a természetvédelemben kifejtett tevékenységét. 2001-ben Szakszervezeti Munkáért kitüntetésben részesült. 2004-ben – elsőként a Magyar Posta történetében – elnyerte az „Év postavezetője” nívódíjat.

Az Év postása 2005 Brakszatórisz András és Kondacs János (Makó)

Egy idős nő életének megmentéséért társával együtt az Év postása címmel kitüntetett, 33 esztendőös Brakszatórisz András már három éve hírlapkézbesítőként dolgozott a makói postánál, amikor megkérdezték tőle, volna-e kedve mobilpostásként szolgálni. Igent mondott, és a szükséges ismeretek elsajátítása után, másfél esztendővel ezelőtt már indulhatott is társával, Kondacs Jánossal Kövegyre és Ambrózfalvára.

– Az első pillanattól így alakult, hogy Jani a sofőr – mondja. – Tulajdonképpen nem is egyeztetünk, ő odaült a volán mögé, én mellé, és ez azóta is így van. Ez persze nem jelenti azt, hogy én egyáltalán nem vezetek, ha neki több a dolga, én viszem arrébb a kocsit, mert mi mindenben igyekszünk együtt dolgozni, ki egészíteni egymást.

Ezt tapasztalom magam is, mert megállva egy „jelzett” háznál, amelynek tulajdonosa már az úton várja őket, hirtelen sok dolguk akad. Az ügyfél maroknyi csekket sorongat a kezében, de ahhoz, hogy fizesse, előbb bankkártyával pénzt kell felvennie. Amíg ezt Bandi a kocsit hátsó felében intézi, Jani a csekkekkel foglalkozik, így mire az előbbi leszámolja az asszony kezébe a pénzt, az utóbbi már lepecsételte és könyvelte a befizetéseket, és pontosan mondja, hogy összesen mennyit kell fizetnie. Az asszony, amíg fotót készít róluk, elmondja: nagyon jó megoldás a mobilposta; ő most éppen táppénzen van, és nem kellett kimozdulnia otthonról, hogy befizesse az esedékes csekket. Még arra is felfigyelek, hogy a két fiatalember és a náluk valamivel idősebb nő kölcsönösen tegeződve beszél.

– Ezt annak köszönhetjük, hogy elfogadtak benniünket – magyarázza András. – Egyébként az első hónapok nehezek voltak, mert másfél éve idegenként érkezünk ide, nem tudtuk, ki kinek a kicsodája, kinek ki a rokona, egy-egy küldeményt kinek adhatunk oda és kinek nem. Mára személyes ismerősünk mindenki, nincs olyan ház, ahol ne tudnánk, mire számíthatunk.

Az idén nyáron viszont olyat tapasztaltak, amire nem igazán számíthattak. Június 21-én délelőtt az Áchim utcában kézbesítettünk, csorogtunk egyik háztól a másikig, éppen levelet akartam bedobni egy idős néninek, amikor észrevettem, hogy kikandikál a postaládájából az a tévéújság, amit még az előző nap kapott – idézi fel. – Ez szokatlan volt, ezért szóltam Janinak, jöjjön ő is, mert itt valami nem stimmel. Odamentünk a kerítéshez, a kutya vonyított, és akkor láttuk, hogy a néni ott fekszik az udvaron, és elhaló hangon segítséget kér. János bemászott az udvarra, és látta, hogy nagy baj van. Én telefonáltam Makóra a postavezetőnek, Jani meg a körzeti orvost értesítette. Ő hívta ki a rohammentőt, és tőle tudjuk, hogy a néni valószínűleg már másfél-két napja feküdt magatehetetlenül, és csak órái voltak hátra. A kórházban sikerült megmenteni az életét. Még nem költözött vissza, de már találkoztunk vele, amikor a gondviselője hazahozta átvenni a nyugdíját. Hálálkodott is nekiünk a néni, pedig mi nem tettünk mást, csak ami emberként a kötelességünk volt...

(Postás, 2005. október 25.)

Az Év postavezetője (nagyposta kategória) 2005 Harnos Csaba (Szeged)

Szép munkahelye van Harnos Csabának és háromszáz fős csapatának. A szegedi Szechenyi téren randevűző fiatalok sokszor éppen a főpostát jelölik meg találkozási pontként. A tér felújítás alatt áll, szépítkezik a szomszédok, nem maradhat ki a Postapalota sem, ez ügyben hamarosan érkezik a kérelem az ingatlangazdálkodók címére. Mert a megjelenésre ügyelni kell; így van ez azóta, hogy az elődök telket vásároltak a város exponált helyén.

A postavezető munkaidejébe sok minden – így egy külső tatarozás is – belefér, hiszen a kakasokkal kel, és már-már lenyugszik a nap, amikor hazavárja az éhség, úgy hat óra tájban. Olyankor reggelizik-ebédelvacsorázik. Munkamániás, mondják az ilyen mentalitású emberre, hol elismerően, hol sajnálkozva. Am Harnos Csabát cseppet sem kell sajnálni, mert láthatóan élvezi a munkát. Vérteli postás.

– Postás volt a nagyapám, szép, sikeres korszakát élte meg a szakmának, az ő korostálya sütkérezhetett az elismerésekben – mosolyodik el. – Bizom benne, sőt biztos vagyok abban, hogy az én generációmnak ugyancsak jut ebből a dicsőségből, mert az átalakulás kezdeti döccenői után máris leköröztünk egy-két uniós országot, például az elsőbbségi levél átfutási idejét illetően. Ebből, bárki meglássa, sikertörténet lesz. De ma már egy sima számlalevél is megérkezik egy nap alatt a címzetthez. A most érvényes postatörvényi előírás a Magyar Posta számára előbb-utóbb lojálissá válik, mert a piaci helyzet ennél több rugalmasságot csikar ki tőlünk. Ez a folyamat pedig igalmassá teszi a postások életét.

– Az derül ki a szavaiból, nem bánja, hogy pár lépésnyire a diploma előtt búcsút mondott a katonai főiskola parancsnoki szakának.

– Jó időben történt pályamódosítás volt – bólint. – De most is egy egész regimentet vezényelek, hiszen a körzetiünkben 41 posta működik 230 emberrel. Megtisztelő számomra, hogy ezt a „sereget” irányíthatom.

Tevékenységi körünket, létszámunkat és forgalmunkat tekintve is Szeged 1 a vidék legnagyobb postája, annak ellenére, hogy nemrég levált tőlünk a csomagkézbesítés.

– Katonás-e a vezetési módszere?

– Kérni szoktam, az sokkal hatékonyabb. De még ennél is jobb, ha elmagyarázza az ember, mi miért történik. Türelem, empátia, szervezőkészség: szerintem ennyi készség kell egy vezetőnek. A csapat remek, mi sem bizonyítja jobban, mint a mostani kitiűntetésem, amely nélküliük elképzelhetetlen lett volna. Az Év postavezetője! Hát nem gyönyörű?

– Azt mondják magáról, munkamániás. Hogyan viseli ezt a család?

– A feleségem is postás, számára ismert a csúzó. A lányaim pedig lássák csak, hogy mi az, szívtel-lélekkal dolgozni. Ha sikeres a pályaválasztás, nagy baj már nem lehet. Egyébként ne higgyék rólam a kollégák, akik a Postás-t olvassák, hogy én egy savanyú negyvenéves ember vagyok! Hor-gásom! Akkora halakat fogok, mint... – mutatja alsókarját. – Ha pedig hideg van, olvasok. A magyar- és a világirodalom rengeteg élményt kínál.

(Postás, 2005. október 25.)

Az Év postapartner 2007 Barta István Zoltán (Békés)

Barta István Zoltán 1967. 06. 03-án született Tarhoson. Békésen, a Szegedi Kis István Gimnáziumban érettségizett. Vállalkozó. 2003-ban vállalkozóként a térségben elsőként kezdte működtetni a békési postapartner szervezeti egységet. Nem félt az újtól, kihívásnak tekintette a posta üzemeltetését. Vállalkozásával bővült a postai szolgáltatások hozzáférése a valamivel több mint húszeszes lélekszámú Békés városban. Meggyőződése, nyitottsága, ügyfélorientált vállalkozói szemlélete, kezdeményezőkézsége folyamatos forgalomemelkedést eredményezett. A békési lakosok szívesen járnak a jól megközelíthető, parkolóval ellátott, barátságos kis postahelyre. Munkatársaival folyamatosan azon munkálkodik, hogy egyre magasabb színvonalon elégítse ki az ügyfelek igényeit. Az elmúlt években több Békés megyei rendezvényen – Kondorosi Betyárnapok, Békéscsabai Kolbászfesztivál – biztosította sikerrel a postai szolgáltatásokat. Szeret első lenni, versenyezni, újat próbálni, és sikerre vinni azt, amit hasznosnak tart. Tevékenységével hozzájárul a Magyar Posta jó hírének, megbízhatóságának növeléséhez, az új üzemeltetési forma sikeres működtetéséhez. Munkája elismeréseként 2007-ben elnyerte az Év postapartner elismerő címet. 2009-ben eredményesen és sikeresen pályázott a Postapartner Programban, és elnyerte a békési kisposta további üzemeltetésének jogát.

Az Év postavezetője (kisposta kategória) 2008 Farkas József (Füzesgyarmat)

Farkas József 1964-ben született Füzesgyarmaton. Általános iskolai tanulmányait szülővárosában végezte. A sarkadi postaforgalmi szakközépiskolában 1982-ben érettségizett. Ezt követően mozgóposta-kezelőként dolgozott, majd bevonult sorkatonai szolgálatra. Leszerelése után visszatért Füzesgyarmatra, ahol akkor postai munkakörben nem tudott elhelyezkedni, ezért a helyi termelőszövetkezetben dolgozott. 1988-ban lett ismét postás. Egyesített felvevőként kezdte, ha kellett, helyettesítette a főpénztárost és a postavezetőt is. A korábbi postavezető nyugállományba vonulása után, 2000 júniusában nevezték ki Füzesgyarmat posta vezetőjének. Nyolc évvel később, 2008-ban kisposta kategóriában ő lett az Év postavezetője.

Az Év kézbesítője 2009 Plavecز János (Mezőberény)

1967. július 1-je óta dolgozik a Mezőberényi postán kézbesítőként, 2009 március 1-jétől kézbesítő-értékesítő. Pályafutása alatt elkötelezetten szolgálta a posta érdekeit. Aktivitása, önzetlen segítőkészsége példamutató lehet mindenki számára. Az alsó fokú postaforgalmi tanfolyam elvégzése után a helyi gimnáziumban levelező tagozaton tanult, 1980-ban érettségizett. 1985-ben postai kézbesítő és felvevő tanfolyamot végzett. Azóta számos továbbképzésen, tréningen vett részt. Folyamatosan bővülő tudását a pályakezdők gyakorlati képzésében kamatoztatta. Nyitott és fogékony a változásokra. Az elsők között fogadta el a KÉK programot, felismerve annak jelentőségét. Rendszeresen és eredményesen részt vesz a különböző értékesítési akciókban. Évek óta hírlapelőfizetés-gyűjtéssel és árusítással, sorsjegy értékesítéssel, lakásbiztosítás közvetítéssel járul hozzá a bevételek növeléséhez, Mezőberény posta eredményeihez. 2008-ban a 100 legjobban értékesítő kézbesítő között volt, 2009 első félévi teljesítése után megkapta a KÉK program teljes ösztönzőjét. A kézbesítők között a hírlap- és a sorsjegy-árusításban a legeredményesebb. A városban és a kézbesítő-járásában köztiszteletben áll. A lakosok elégedettek munkájával, tisztelik segítőkészségét, emberségét, figyelmességét. Ellene felszólalás, panasz nem volt. A munkatársak elismerik szakmai tapasztalatát, tudását, emberségét, korrektségét. Részt vállal az azonnali feladatok elvégzésben, helyettesítésekben. Igazi közösségi emberként szervezi a helyi rendezvényeket – kirándulás, színházlátogatás, sportnap. A Postás Szakszervezetben bizalmi, a kézbesítők szakmai tagozatának tagja. Kiemelkedő munkája elismeréseként 1999-ben Igazgatói Dicséretet kapott. Példaértékű magatartása, személyisége és szakmai tevékenysége nagyban hozzájárul a postások társadalmi elismertségének növeléséhez, a Magyar Posta hírnevének megőrzéséhez.

**„Év postása” vándorkürt és oklevél 2005-ben,
Brakszatórisz András és Kondacs János nevére kiállítva, átadás előtt
Budapesten, a Postai Világnap alkalmából rendezett központi ünnepségen**

Kondacs János, Brakszatórisz András és dr. Szabó Pál vezérigazgató (2006)

POSTAI SZAKOKTATÁS

Dancsik János - Nagy Istvánné

**A SZEGEDI POSTAIGAZGATÓSÁG
TERÜLETI OKTATÁSI KÖZPONTJÁNAK 15 ÉVE
(1987 – 2002)**

A szegedi Területi Oktatási Központ létrehozása, feladatai

A Szegedi Postaigazgatóság Oktatási Központja 1987. március 1-jén kezdte meg működését 18 fős dolgozói létszámmal, az igazgatóság közvetlen irányítása alá tartozó végrehajtó szervezeteként. A szervezet kialakításának célja az volt, hogy az irányító tevékenység és a végrehajtás elkülönüljön. Az Oktatási Központ feladata az oktató-, nevelőmunka és az ahhoz kapcsolódó szervezési tevékenység, az igazgatóság saját és kihelyezett szakmai- és továbbképző tanfolyamainak lebonyolítása. A postai szakirányú képzést folytató oktatási intézmények számára előirányzott gyakorlati oktatásának szervezése és lebonyolítása, valamint az oktatótiszti tevékenység ellátása szintén az Oktatási Központ hatáskörébe került.

A fő feladatok mellett az Oktatási Központ a megalakulást követő években részt vett az igazgatóság közművelődési tervének végrehajtásában, közreműködött a pályaválasztási propagandamunka szervezésében. Intézte a postás dolgozók szakmunkásvizsgára és a főiskolai felvételi vizsgára előkészítő tanfolyamainak ügyeit. Feladata volt az „Egyéni Ifjúsági Versenymozgalom”-ban részt vevő fiatalok felkészítése, a versenyek lebonyolítása.

A kötelező tevékenységeken túl éveken keresztül szerveztek a postás dolgozók gyermekeinek tartalmas nyári foglalkoztatására postás napközis táborokat. Az igazgatóság területén lévő postaforgalmi szakközépiskolák tanulói részére évente rendeztek vetélkedőt, mely a tanulók és a szakmai tanárok együttműködését, valamint az országos szakmai tanulmányi versenyre történő felkészítést is segítette. Országos postatörténeti tábornak is helyet adott az Oktatási Központ, és kirándulás-, múzeum- és üzemlátogatás szervezésével segítette a programok színesebbé tételét.

A posta és a távközlés szétválásáig (1990) nemcsak postaforgalmi tanfolyamokat és a postaforgalmi szakközépiskolai tanulók gyakorlatát szervezték az oktatási dolgozók, hanem Szegeden és Békéscsabán a telefon- és hálózatszerelő szakmában tanuló szakmunkástanulók képzését is. 1989-ben Békéscsabán és Kecskeméten a távközlés-technikai műszerészképzés is beindult, mely a távközlési szervezetek részére biztosított munkaerőt.

Az Oktatási Központ feladatai évről évre változtak, helyi és központi fejlesztések segítették a mindenkori követelményeknek megfelelő pedagógiai munka végzését. Nagyobb arányú fejlesztés 1994-ben történt, bővült a tantermek száma, javult a felszereltség. Számítógépes oktatóterem létesítésével valóra vált a képzésekbe épülő számítástechnikai ismeretek, a továbbképzéseken történő új számítógépes postai programok oktatása. Az irodák berendezéseinek nagy részét kicserélték, javították a raktározási feltételeket. Új szálláshelyet alakítottak ki 40 fő részére a Gépjármű Szállítási Üzem irodaépületében, így az Oktatási Központban lévő szálláshellyel együtt 50 tanfolyamhallgató egyidejű elhelyezése vált lehetségessé.

A nappali képzések magas óraszámja miatt, a pedagógiaiilag is megalapozott szakmai oktató munka céljából szaktanárt állítottak be 1994-ben, akinek a feladata a nappali tanfolyamokon az oktatás, a felkészülés és a gyakorlat célirányos és szakszerű szervezése és ellenőrzése volt. Ugyanabban az évben hat nagypostán hivatali oktató munkakört létesítettek, így a hivatali oktatók feladata

lett a munkahelyeken folyó felkészítés, szolgálati oktatás, továbbképzés szakszerű ellátása, a szak-képzetlenek beiskolázása, a továbbtanulók segítése.

A szakmai oktatások és továbbképzések szervezésével elsődlegesen a saját oktatóit bizta meg a Területi Oktatási Központ. Az oktatás helyszíne, a magas résztvevői létszám szükségessé tette más postai szakemberek közreműködését is az oktatásban. A széles körű szakmai tudással rendelkező óraadók adták azt a háttérbizist, amellyel biztosítani lehetett a képzések egyszerre több helyen történő lebonyolítását.

A területi oktatói tevékenységet a kihelyezett székhelyeken (Szegeden, Békéscsabán, Kecskeméten és Kiskunhalason) működő területi oktatók látták el, akik rendszeresen felkeresték a hozzájuk tartozó postákat, tájékoztatták a vezetőket az időszerű oktatásokról, felmérték a szakképzetlenséget, ajánlották az újabb képzési formákat, részt vettek a helyi betanító képzésben, instruktorok segítségével vizsgáztatták az újabb, szakképzésre még be nem iskolázott dolgozókat.

Tanfolyami jellegű képzések, továbbképzések

A képzéseket az igazgatóság területén decentralizáltan szervezte az Oktatási Központ a résztvevők lakóhelyének és utazási lehetőségeinek figyelembe vételével. Elsődlegesen az Oktatási Központban és az oktatói székhelyeken lévő tantermeket (Kecskemét 1, Baja 1, Békéscsaba 1 és Kiskunhalas 1 postát) használták oktatási célra, de nagy létszámú képzések esetén előfordult más postákon történő igénybevétel is.

Az igazgatóság szakképzettségi helyzete az állandó fluktuáció miatt folyamatosan változott. A levelező és esti képzések mellett 1992-ben beindították a postavállalati segédtszti gyakornoki és a postavállalati kézbesítő gyakornoki képzéseket. Kihelyezett postaforgalmi tisztii tanfolyamot szerveztek a megalakulástól 1997-ig, a posták minősítettebb munkakörében dolgozók részére. Folyamatosan indították a kezelői, kézbesítői és segédtszti szakmai tanfolyamokat.

A postai technológia gyorsabb ütemű fejlesztése szükségessé tette a rendszeres továbbképzések mellett újabb továbbképzések szervezését. 1992-ben kezdődött a számítástechnikai alapismeretek, a NER¹ és a számlaadó pénztárgépek kezelésének oktatása. 1995-ben az utalványszolgálat új bizonylatainak kezelési rendje, a bizonylatérvényesítő-gép kezelése, a postai számítógépes programok (off-line gépkezelői, on-line gépkezelői) oktatása miatt a továbbképzésen résztvevők száma jelentősen emelkedett (3.774 fő). Az előzőek mellett 1996-ban megszervezték a Lakáskassza szolgáltatás kezelésének tanfolyamát és a NIKKAM pénztárgép-kezelői tanfolyamot.

A munkahelyi képzést 1997-ben szabályozták, ennek keretében a területi oktatótisztiek és a hivatali oktatók 700 fő munkaköri vizsgáztatását szervezték meg.

Az újabb szolgáltatások bevezetése szükségessé tette új kezelési rend elsajátítását, ezért 1998-ban terven felül rendezték meg a Lakáskassza-, Lakástakarék-kezelés, az OTP lakossági folyószámla-kezelés, a postabanki lakossági folyószámla-kezelés, a „Változó postához megújuló postások”, a SZIT rendszer, az EMS ügyfélnyilvántartó program kezelése témájú, illetve című képzéseket.

A felsőfokú postaforgalmi képzés 1999-ben megújult, így a budapesti Oktatási Központban induló posta üzleti vezetőképző tanfolyamra és a modul rendszerű felsőfokú társasági szakképzésre iskolázták be a posták által jelölt munkatársakat.

Az 1999-es év szintén kiemelkedő a továbbképzések tekintetében. A rendszeres helyettesek továbbképzése, „Küldetés”-szeminárium, „Küldetés”-kommunikáció, biztonsági képzés, OTP taka-

---

¹ Napi Elszámolási Rendszer

rékkezelés változásai, „Megújuló betét”, hitelnyújtás-közvetítés, értékesítési tréning, Teleposta-ház informatikai képzés 8400 fő oktatását tette szükségessé. A következő év (2000) kiemelt feladata az IPH-oktatás, a biztonsági képzés, az SAP-modulok oktatása, ügyfélszolgálati és kommunikációs tréningek szervezése volt. Ezeken 5800 fő vett részt. A biztonsági képzés 2001-ben továbbra is kiemelt jelentőségű volt (2129 fő). Újabb szolgáltatások bevezetése miatt megszervezték a Diákhitel, illetve a Luxor kezelésének oktatását. Az ügyfélszolgálati kommunikációs és értékesítési tréningek (198 fő) mellett a megtakarítás-értékesítési tréning és utánkövetés jelentett többletfeladatot.

Újabb oktatást tett szükségessé 2001-ben az IPH gépes postai rendszer bevezetése. Az oktatások befejezését követően az oktatási munkatársak közreműködtek a háttértámogatások megszervezésében és ellátásában. A következő évben (2002) a kijelölt postákon bevezették az IPH front-office rendszert. A tantermi oktatás és a telepítéskori háttértámogatás feszített ütemezése nagy erőfeszítést jelentett az oktatóknak és a szervezőknek egyaránt. A Hírközlési törvény, a kormányrendelet, az üzletszabályzat tudnivalóinak megismertetése céljából szintén nagy létszámú képzéseket tartottak.

Postaforgalmi szakközépiskolai képzés

A Szegedi Regionális Igazgatóság területén négy postaforgalmi szakközépiskola működött, ezek évközi és nyári összefüggő szakmai gyakorlatát az Oktatási Központ szervezte. Ezek:

- **Árpád Fejedelem Gimnázium, Postaforgalmi Szakközépiskola és Kollégium, Kistelek**
Elődje 1972-től Mórahalmon üzemelt, majd ezt a részleget az 1976/77-es tanévtől Kistelekre helyezték.
- **Türr István Közgazdasági és Postaforgalmi Szakközépiskola, Baja**
A postaforgalmi szakképzés 1978-ban indult.
- **Kandó Kálmán Szakközépiskola és Szakiskola, Kecskemét**
Postaforgalmi szakképzés 1989-től folyt az iskolában.
- **Ady Endre–Bay Zoltán Gimnázium, Postaforgalmi és Informatikai Szakképző Iskola, Sarkad**
A postaforgalmi szakképzés 1976-ban indult.

A gyakorlati képzést három tanpostán (Baja 3 Tanposta, Gyula 4 Tanposta, Szeged Tanposta) és öt oktatópostán (Baja 1, Kiskunfélegyháza 1, Kecskemét 7, Szeged 12, Sarkad 1) bonyolították le. Ezek mellett a nyári gyakorlaton további postákat is bevontak az oktató munkába. Az oktatókon kívül egyéni munkahelyeken dolgozók is segítettek a gyakorlati oktatást.

Az oktatási munkatársak rendszeresen tartották a kapcsolatot az iskolák szaktanáraival, folyamatosan tájékoztatták őket a szakmai változásokról. A végzős tanulók részére ügyfélszolgálati tréningeket tartottak, melyeken a szaktanárok is részt vettek. Egyes továbbképzésekre meghívást kaptak az iskolák az új technológia elsajátítása érdekében.

A postaforgalmi szakközépiskolákban a szakmai érettségi elnöki, a TGX-vizsgákon az elnöki teendőket az évek során az igazgatóság vezetése mellett az oktatási munkatársak közül Nagy Istvánné központvezető, Dancsik János szaktanár, Szabó Márta szakoktató és Ogrincs Pálné területi oktató látta el.

A postaforgalmi képzés iskolai gyakorlatának feltételeit is biztosítani kellett. Az iskolai gyakorlópostán folyó munkához a postai gépek beszerzését, a nyomtatványok, bélyegek és értékcikkek rendelését is az oktatási dolgozók intézték. A gyakorló felszerelésének felújítását, számítástechni-

kai és nyelvi laboratóriumok berendezéseit a szakképzési hozzájárulás terhére a posta központilag biztosította, de az igények begyűjtése, a beruházási tervek elkészítése a területi Oktatási Központ feladata volt.

Az iskolákban lévő postai eszközállomány karbantartása, nyilvántartása és leltározása szintén sokféle feladatot jelentett. A bázisüzemi együttműködési megállapodások megkötése, módosítása, megújítása szintén az iskolai oktatás tevékenységi körébe tartozott.

Főiskolai gyakorlati oktatás

A Széchenyi István Egyetem nappali postaforgalmi tagozatos, az igazgatóság területén lakhely-lyel rendelkező hallgatói részére az Oktatási Központ biztosította a nyári szakmai gyakorlat lehetőségét, valamint a szakdolgozatok készítéséhez témákat és konzulenseket jelölt ki.

Tanulmányi szerződés megkötésével ösztöndíjat biztosított az igazgatósági vezetés jóváhagyásával olyan, jó tanulmányi eredményű hallgatók részére, akik vállalták, hogy a végzettséget követően a Magyar Postánál helyezkednek el.

A főiskolát, egyetemet végzett pályakezdő szakemberekkel szemben támasztott alapkövetelmény volt, hogy megismerjék szakterületük postai sajátosságait. Ennek érdekében munkába lépésüket követően hat hónapos szakmai gyakorlaton kellett részt venniük. Gyakorlatukhoz az Oktatási Központ személyre szóló ütemtervet készített. Az ütemterv összeállításánál figyelembe vették, hogy a postaszerv a gyakorlatot követően milyen munkakört ajánlott a pályakezdőknek.

A pályakezdő mellé instruktort jelöltek ki, aki követte, irányította a tevékenységét, folyamatosan ellenőrizte és beszámoltatta. A gyakorlat végén értékelést készített a végzett munkájáról.

Postai munkavállalók iskolai rendszerű képzése

A postán dolgozók az iskolai rendszerű képzésben a munkájuk mellett vettek részt. Az igazgatóság vezetése tanulmányi szerződésben vállalta azon munkatársak támogatását, akik a munkakörük ellátásához szükséges végzettség megszerzése érdekében tanultak tovább.

Az Oktatási Központ munkatársai folyamatosan figyelték a továbbtanulók előmenetelét, intézték a tanulmányi szerződésben vállalt kötelezettségek biztosítását, és a szakdolgozatok készítéséhez is segítséget nyújtottak.

Versenyek szervezése

A postákon dolgozó fiatalok részére az Oktatási Központ szervezte és bonyolította le az egyéni ifjúsági versenyeket. Az igazgatóság területén lévő négy postaforgalmi szakközépiskola tanulói részére folyamatosan, évente megszervezték a szakmai és ügyességi versenyeket, biztosították a díjakat. Segítséget nyújtottak az iskolákban lebonyolított Országos Szakmai Tanulmányi Versenyek megrendezéséhez. Az egyes postai szakterületek által központilag vagy helyileg meghirdetett versenyek szakmai anyagának elkészítése, a vetélkedő megszervezése, lebonyolítása szintén minden évben feladatot biztosított az oktatási munkatársak részére.

Munkatársak

A tanfolyami és iskolarendszerű képzésekkel kapcsolatos feladatokat az 1987–2002 közötti 15 évben az alább felsorolt munkatársak végezték az Oktatási Központ létszámában:

Antalné Czimmer Ágnes (1990–1995), Antalvári Mária (1987–1989), Árvai Mihály (1987–2000), Bíró Ilona (1987–1990), Bodrogi István (1991–1993), Börcsökné Dabis Ágnes (1994–2002), Brányi József (1994–1998), Bújdosóné Nagy Katalin (1997–2002), Búsné Radvánszky Erika (1987–1993), Búzasi Zsuzsanna (1989–1990), Dancsik János (1988–2000), Darázs Endréné (1999–2002), Dornstadter Balázs (2001–2002), dr. Balla Ferencné (1987–1995), Erdős Zsuzsanna (1987–1993), Gasslunger Valterné (1998–2002), Gyurik János (1987–1989), Hegyesi Lászlóné (1991–1997), Jakus Tünde (1987–1988), Jendricsné Kiss Ibolya (1992–1993), Karchesz László (1987–1991), Kecskés Andrea (1997–2002), Kenessey Gábor (1987–1989), Konfárné Györi Mariann (1993–1995), Kovács Katalin (1997–2002), Lovas Béla (1989), Magyar Gyuláné (1987–2001), Márton Sándor (1987–1989), Méhes Margit (1991–2002), Molnár Éva (1987–1989), Nagy Istvánné (1987–2002), Nagyné Hummel Erzsébet (1987–1994), Németh Tamás (1994–2002), Ogrincs Pálné (1987–2002), Papp Szilvia (1995–2002), Surinya Katalin (1987–2002), Szabó Márta (1997–2000), Szanka Andrásné (1990–2002), Szilágyi Dezső (1987–1989), Szöllősi Annamária (1999–2002), Tóth Timea (1991), Varga Csaba (2001–2002), Varga Tünde (1995–1999), Vég Edit (1993–2002)

Az Oktatási Központ épülete

Szegedi és debreceni oktatók a szegedi Tisza-parton (1980)

Szegediek: Kemenesi Piroska, Végh Margit, Nagy Istvánné, Rittgasser János, Ambrus László, Bálint Zoltán, Karchesz László, Nyilas József, Antalvári Mária, dr. Balla Ferencné

Oktatók (Szeged, 1983)

Csányi Mária, Tóth László, Karchesz László, Nagy Istvánné

Szegedi oktatók Debrecenben (1985)

Nagy Ferenc, Boros István, Bálint Zoltán, mellette a debreceni vendéglátónk, továbbá Kemenesi Piroska, Fekete Nagy András, Tóth László, Nagy Istvánné

Oktatók (Szeged, 1988)

Békési András, Fekete Nagy András, Márton Sándor, Kállai Imréné, Nagy Istvánné, Molnár Éva, Jakus Tünde

Oktatók (Szeged, 1994)

Álló sor: dr. Lénárd László, dr. Spang Éva, Börcsökne Dabis Ágnes, Méhes Margit,
Papp Szilvia, Kecskés Andrea, Bujdosóné Nagy Katalin, Surinya Katalin, Németh Tamás
Ülnek: Vég Edit, Szanka Andrásné, Ogrincs Pálné, Nagy Istvánné, Dancsik János, Kovács Katalin

Oktatók (Bécs, 1998)

Álló sor: Vég Edit, Kecskés Andrea, Kovács Katalin, Börcsökne Dabis Ágnes, Dancsik János,
mellette az idegenvezető. Ülnek: Szabó Márta, Surinya Katalin, Nagy Istvánné, Ogrincs Pálné,
Magyari Gyuláné

Oktatók (Szeged, 1999)

Nagy Istvánné, Dancsik János, Surinya Katalin, Vég Edit, Börcsök Dabis Ágnes

Baja 3-Tanposta avatása (1999)

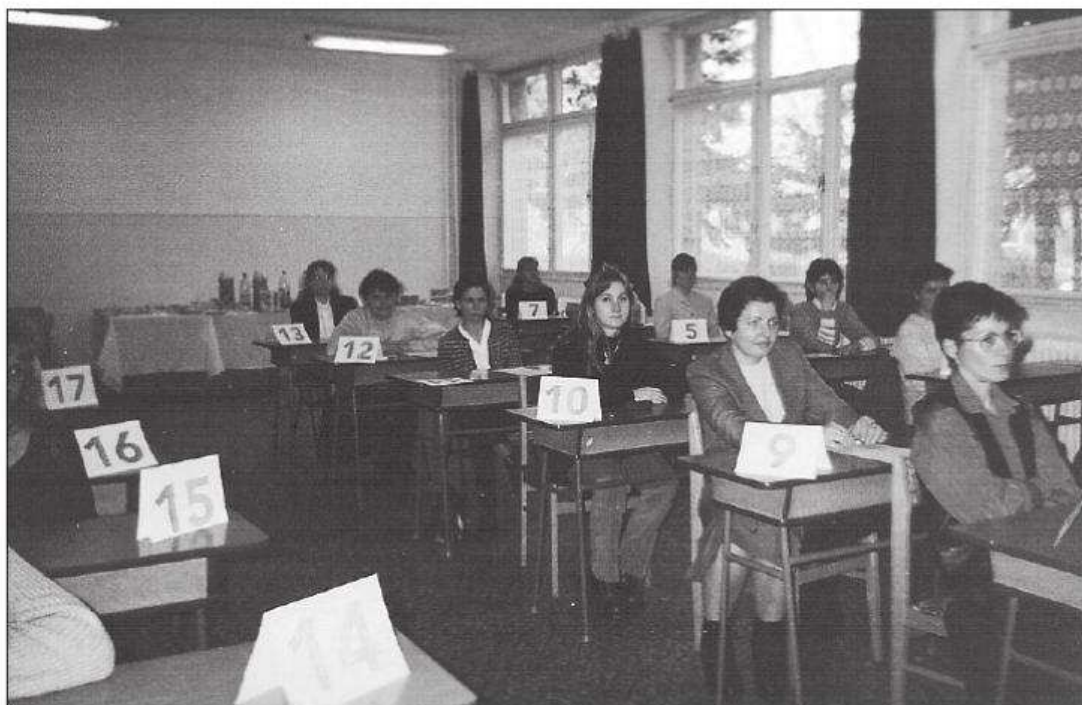
Hományi Sándorné tanposta-vezető, Nagy Róbert, a Szegedi Postaigazgatóság igazgatóhelyettese,
dr. Morvay Ferenc, a Postavezérigazgatóság osztályvezetője

Szakmai vetélkedő zsűrije (Szeged, 1998)

Dancsik János, Tóth László, Rauser Gábor (VIG), Katona Sándor, Molnár Károly

Szakmai vetélkedő résztvevői (Szeged, 1998)

Osztálytalálkozó (Szeged, 2002)

Elöl középen dr. Marth Gyuláné, dr. Komócsin Mihályné,
jobb szélén Kemenesi Piroska oktatók

Osztálytalálkozó (Szeged, 2002)

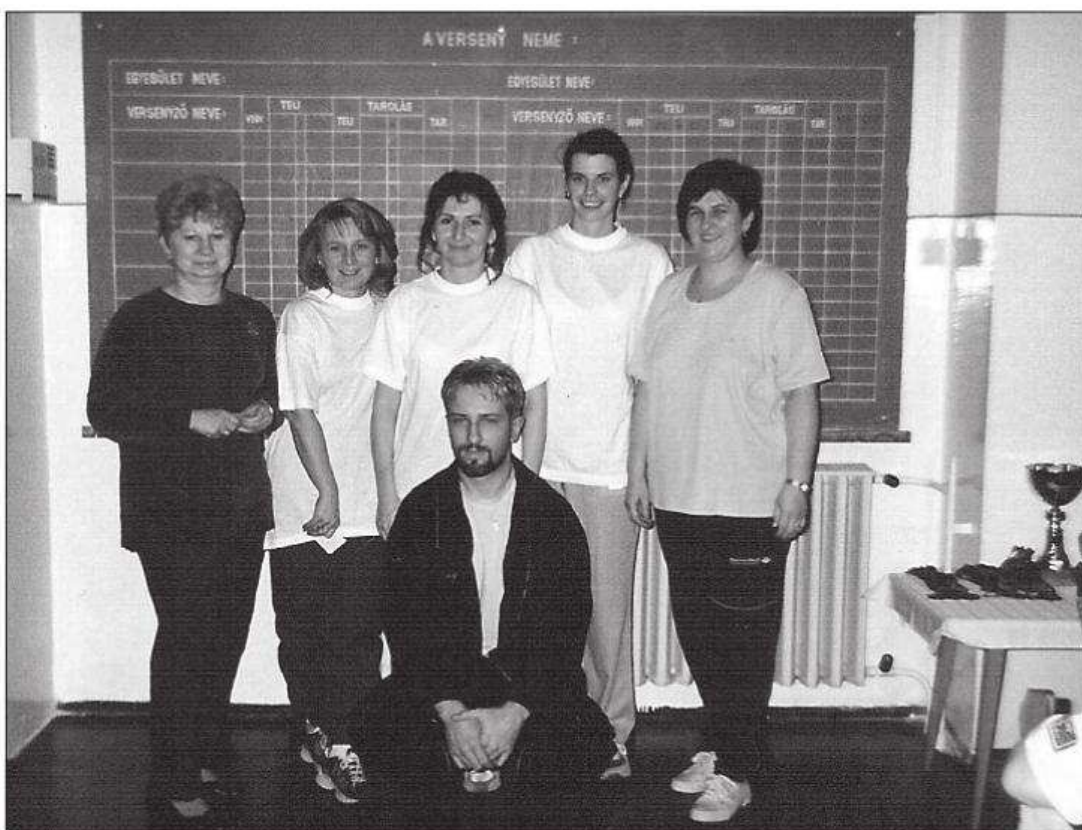
dr. Marth Gyuláné, Tóth László, Dezső Julianna (VIG), Nagy Istvánné

Az Oktatási Központ dolgozói és oktatói (Szeged, 2001)

Schuck Zsolt, Katona Sándor, Böresökné Dabis Ágnes, Szanka Andrásné, Nagy Istvánné,
Szécsi Sándor, Kiss László, Nemes János, Tóth Mihály, Erdei Károly, Surinya Katalin,
Donstadter Balázs, Darázs Endréné, Varga Csaba, Papp Szilvia

Oktatók tekecsapata (Szeged, 2002)

Állnak: Nagy Istvánné, Vég Edit, Kovács Katalin, Papp Szilvia, Böresökné Dabis Ágnes
Elöl: Németh Tamás

SZABADIDŐ,
KÖZÖSSÉGI ÉLET

Kalmár László

A DÉL-ALFÖLDI POSTÁS SPORTÉLET KRÓNIKÁJA

A postások életében politikai rendszerektől és társadalmi átrendeződésektől függetlenül mindig nagy szerepe volt az összetartozásnak. A közösségek megtartó és formáló ereje a mindennapi életben, sokszor a legnehezebb élethelyzeteken is segítette a talpra állásban. Különösen meghatározónak bizonyult e tekintetben a postások nagy családjában a sportolás. Sokak számára jelentettek kapaszkodót, erőgyűjtést a mindennapok megpróbáltatásaihoz a sportpályákon elért sikerek, vagy adtak ösztönzést, növelve az akaraterőt a kudarckor kijavításához. Fontos volt, hogy a sportpályákon, a versenyeken nem a származás, a politikai nézet vagy a jó összeköttetések határozták meg az esélyeket, hanem a mindenkor teljesítmény. A versenyek döntő pillanataiban a tehetség és az elvégzett munka kamatozott. Versenyzőként győzni és veszíteni is megtanultak a fiatal sportolók, ami későbbi életük folyamán munkájukban és magánéletükben egyaránt tartást adott nekik.

Jelentős szerep jutott e történetben Szegednek, 1920-2003 között a Szegedi Postaigazgatóság székhelyeként, majd pedig társasági szinten is jelentős kelet-magyarországi postás tömegsport-rendezvények meghatározó helyszíneként.

A Szegedi Postás Sport Egyesület története

A Szegedi Postás Sport Egyesület 1925-ben alakult. Az 1925-1945 közötti időszakból kevés adat maradt fenn. Az egyesület századeleji megalakulásának ténye ugyanakkor arra utal, hogy a postások meghatározó szerepet játszottak a hazai sportélet kezdeti időszakának kibontakozásában.

1945-ben a világháború befejezésével hazánkban a sok szenvedés, nélkülözés után elemi erővel tört fel az emberekből a tenni vágyás, ez a siker utáni természetes vágy hatalmas erőt mozgósított. Valószínűleg ennek köszönhetően a leglátványosabb és leggyorsabb sikereket a sport területén mutattunk fel, mind hazai, mind nemzetközi viszonylatban. A postások e tekintetben természetes igényeikre és önmaguk szervezőképességére támaszkodva, a leggyorsabbak és legeredményesebbek között voltak. A Dél-Alföld szellemi és kulturális központjának számító Szegeden hihetetlen gyorsasággal, szinte gomba módra kinőtt egyesületekben elkezdődött a céltudatos utánpótlás-nevelés is. A hatalom központosítása és diktatórikussá válása után azonban a politika a belügyi és honvédségi egyesületekbe koncentrálni kezdte az anyagi támogatást, és minden lehetséges hatalmi eszközzel ezek szakosztályaiba irányították a tehetséges sportolókat.

A negyvenes évek második felében és az ötvenes évek első harmadában sorra aratták hazai és nemzetközi sikereiket a Szegedi Postás Sport Egyesület sportolói. A politika vezérelte átrendeződés hatására az ötvenes években megtorpant az a lendület, amellyel a Szegedi Postás igen rövid idő alatt a Dél-Alföld egyik kiemelkedő sportegyesületévé nőtte ki magát, mégis ezek a sikerek alapozták meg hosszabb távra egy több szakosztályos egyesület kialakulását, és a több évtizedes céltudatos utánpótlás-nevelő munkát, amely a későbbiekben is sok szép sikert eredményezett.

Az egyesület több évtizedes története során a következő neven működött:

- Szegedi Postás Sport Egyesület
- Törekvés Sport Egyesület Szegedi Postás Sport Kör
- Szegedi Postás Klub

- Szegedi Postás Sport Kör
- Szegedi Postás Sport Egyesület

Az egyesület a működése során a következő szakosztályokat tartotta fenn :

- Asztalitenisz
- Atlétika
- Jégkorong
- Kerékpár
- Kosárlabda
- Labdarugó
- Művészi torna
- Röplabda
- Sakk
- Súlyemelő
- Teke
- Természetjáró
- Torna
- Vívó

A szakosztályok többsége – mint a későbbi nagy sikereket felmutató vívó szakosztály is – 1945-ben alakult. A Honvéd és a Dózsa szakosztályok 1950-es évekbeli megjelenéséig a Szegedi Postás a délterület egyik legnagyobb és legtöbb szakosztályt működtető, legeredményesebb sportegyesülete volt.

A Szegedi Postás versenysportágainak története gyakorlatilag az 1991-es évben fejeződött be. Az év elején még minősített szakosztályként működött a kosárlabda- és a teke szakosztály, valamint megyei II. osztályú csapatként a labdarugó szakosztály, de évközben mindhárom támogatása megszűnt. A kosárlabdacsapat ezt követően még Szegedi Postás néven az 1993-1994-es bajnokság megnyerésével jogot szerzett az NB I-ben való indulásra, ezt a jogát azonban már a SZEOL SC -nek adta át. A labdarugócsapat az 1990-1991-es bajnoki szezonban a megyei II. osztályban szerepelt, a bajnokság befejeztével és a szakosztály megszűnésével a játékosok szabadon átigazolhattak más egyesületekhez. A tekeszakosztály női csapata az 1990-1991-es bajnoki szezont a harmadik helyen fejezte be az NB I-ben, de a bajnokság befejezésével és a szakosztály megszűnésével többségük önálló szponzorálás nélküli amatőr egyesületbe lépett át. A legtovább működő minősített szakosztály a vívóké volt. A Szegedi Postás Sportkör 1995-ben a távközléstől való különválás után öt évvel, két szakosztállyal működött: versenyszakosztályként a vívók 50 fő tagsággal, tömegsport szakosztályként a természetjárók 20 fő tagsággal rendelkeztek. Az egyesület elnöki tisztét ekkor Dudás István töltötte be. A vívószakosztály működtetéséhez az Igazgatóság vezetése a szabályozásnak megfelelő szerkezetben a teremhasználat bérleti díjának fedezésével nyújtott támogatást.

A szakosztályok működésének bemutatása előtt mindenképpen méltatásra érdemes az a tény, hogy a Szegedi Postás több nemzeti válogatottat, országos bajnokot, sőt olimpikonokat is adott a magyar sportnak.

Labdarúgás

A szakosztályok sorában a legrégebbi a labdarúgó szakosztály volt. A sportegyesület megalakulásának évében (1925) jött létre. Hat és fél évtizedes története során postás generációk egész sorának adott lehetőséget a hazánkban és a világ nagy részén még ma is legnépszerűbb sportág művelésére.

A szakosztály történetének legszebb fejezete az 1945-1950 közötti időszak, amikor folyamatosan az NB III-as bajnokságban szerepeltek. Ebben az időszakban a labdarúgásban elfoglalt pozícióink nemzetközi szinten összehasonlíthatatlanul magasabb volt a jelenleginél, már „bontogatták szárnyaikat” hazánk futballpályáin az eljövendő évtizedek nagy játékosai, alakulóban volt a később világszerte ismert „Aranycsapatunk” is.

1950-ben ugyan a Postás kiesett az NB III-ból, de a következő évben, 1951-ben megnyerték a megyei bajnokságot, ám az ezt követő osztályozón az Orosházi Kinizsivel szemben alulmaradtak. A csapat történetének legkiemelkedőbb sikerét talán 1954-ben az NB II-be jutásért játszott osztályozó mérkőzés jelentette, bár az NB II-be való feljutás végül nem sikerült. 1957-ben szinte az összes felnőtt játékos egyszerre vonult vissza. A teljes ifjúsági csapat felkerült a felnőtt csapat keretébe. Sok jó képességű fiatal játszott ekkor a csapatban, de a radikális generációváltás következményeit nem tudták elkerülni, 1958-ban kiestek a megyei bajnokságból, és tíz évig, 1958-1968 között a városi bajnokságban küzdöttek a pontokért. A következő sikerre egy évtizedet kellett várni, amikor is a városi bajnokságot huszonkét mérkőzésből 19 győzelemmel, 2 döntetlennel, 1 vereséggel, 68:12-es gólaránnyal, 40 ponttal nyerte meg a Szegedi Postás Klub csapata 1968-ban. (Ebben az időben két pont járt a győzelemért, és egy pont a döntetlenért.) Ezt követően 1968-1971-ig a megyei I. osztályban, majd az 1971-es kiesést követően a megyei II. osztályban játszott a csapat, egészen a szakosztály 1991-ben bekövetkezett megszűnéséig.

A csapat folyamatos vándorlással, a SZEAC -, a Dózsa-, majd a Vasutas pályán, kényszerű albérlésben eltöltött évek után, végleges otthonát 1968-ban találta meg. Az akkori dorozsmai úti Jutapálya lett a végleges otthona, amely akkoriban még a Kenderfonó és Szövőipari Vállalat kezelésében volt, majd később a Szegedi Postaigazgatóság tulajdonába került. Még a legnehezebb időszakokban is nagy gondot fordítottak az utánpótlás nevelésére. Mindvégig szerepeltették az összes generációs csapatot serdülő- és ifjúsági korcsoportokban is, akár városi bajnokságban, akár NB III-ban szerepeltek. A serdülőcsapat a maga korosztályában három ízben is bajnokságot nyert, sőt a hatvanas években volt olyan év, amikor a szakosztálynak mind a négy csapata dobogós helyezést ért el. A csapat erőssége mindenkor a jó csapatszellem, az összetartás és a küzdeni tudás volt. Sokszor előfordult, hogy ezzel a megalkuvás nélküli küzdeni tudással, a náluk lényegesen jobb adottságokkal és játékosállománnyal rendelkező csapatok számára is feladták a leckét, és lelkes szurkolóik nagy örömeire esélytelenként is pontokat szereztek nevesebb ellenfeleiktől.

Atlétika

A sportok királynőjének tekintett atlétikai szakosztály 1949-ben alakult. A legeredményesebb sportolója Kun Sándor volt, aki 1941-től 1956-ig versenyzett, 1951-ig postás színekben (visszaemlékezése a 1. sz. szemelvényben olvasható.) Az egykori sokszoros bajnok orosházi kézbesítő 1948-ban bekerült az olimpia keretbe, a londoni olimpiára azonban mégsem juthatott ki, jóllehet az atlétikai szakemberek véleménye alapján nemzetközileg is kimagasló eredményei alapján akár dobogós helyezést is elérhetett volna.

Vívás

A vívás, amely hagyományos magyar sikersportágnak számít, a szegedi postás sportkrónikában is előkelő helyet foglal el. 1961-ben a Délmagyarország olvasóinak szavazatai alapján a Szegedi Postás kardvívó együttese lett Szeged legeredményesebb csapata. A vívó szakosztály 1945-ös megalakulását követően fiatalok tucatjait nevelte ki az egyesület, miközben a csapatbajnokságban a legmagasabb osztályba, az NB I-be jutottak. A Szegedi Postás egyesületéből indult sportolók közül Magay Dániel kardvívó olimpiai bajnokként 1956-ban Melbourne-ben az olimpiai bajnok magyar kardvívó csapat tagjaként állhatott fel a dobogó legfelső fokára. Örley Szabolcs kardvívó a Szegedi Postás sportolójaként 1953-ban az első ifjúsági világbajnokságon aranyérmeket szerezve ért el jelentős nemzetközi sikert. A vívószakosztályban végzett több évtizedes kimagasló munkát a korabeli híradások, cikkek idézik vissza. (2. sz. szemelvény).

A vívó szakosztály történetének meghatározó egyénisége volt Jávorkai István, akinek legendás alakját a korabeli országos sportsajtó is megörökítette az utókor számára (3. sz. szemelvény).

Megalakulása negyvenedik évfordulójának megünneplése után a legnagyobb létszámú szakosztályként taglétszáma már elérte a 106 főt! Az akkoriban jellemző centralizációnak is köszönhetően Szeged egyetlen vívó szakosztályaként igen jó eredményeket értek el a vívó utánpótlás területén. A Szegedi Postás mindig híres volt arról, hogy edzői jó nevelőmunkát végeztek és számos tehetséget adtak a magyar vívósportnak. Az elnökség elvárásának megfelelően mindvégig nagy súlyt fektettek a sportolás mellett a tanulásra, szinte mindenki tanult és felsőfokú végzettséget szerzett valamely területen. Az egyesület legjobb versenyzői egyben a legjobb tanulók, illetve magasan képzett szakemberek voltak. A vívók közismert mondása, miszerint „csak jófejű versenyzőkből válik igazán jó vívó” itt beigazolódott, akkor is, mikor ez a tendencia országos viszonylatban már jelentősen csökkent. Igen nagy figyelmet fordítottak a sportszerűsége és a civil életben a tisztességes és kulturált viselkedésre, ami alapkövetelménynek számított a szakosztálynál. Nem véletlen, hogy 1988-ban a Magyar Vívószövetség által alapított, évente odaítélt férfi sportszerűségi díjat a Szegedi Postás 21 éves versenyzője – egyben edzője –, Dudás Zoltán nyerte el. Dudás Zoltán az egyesület saját nevelésű versenyzőjeként hétéves korától kezdve vívott a szakosztályban, nevelőedzője Jávorkai István volt.

Az 1988-as év kiemelkedő sikereket hozott a szakosztály életében. Szakmailag fontos előrelépést jelentett, hogy a fegyvernemi oktatásokat szétválasztották, és fegyvernemi felelősök feleltek az oktatás színvonaláért. Fegyvernemi szakági vezetők lettek: Sziráki János (kard), Dudás Zoltán (párbajtőr és tör), Jávorkai István (utánpótlás).

Az 1988-as NB II-es csapatbajnokságok küzdelmeiben a férfi törccsapat hajsza híján lemaradva az NB I-től, a második helyen végzett. A döntőben Diósgyőr-Szegedi Postás 9:6 volt az eredmény. Az 1987-es 7. helyezés után ez jelentős előrelépést jelentett. A kardvívók szintén előreléptek: az 1987-ben elért 3. helyezés után a második helyet szerezték meg az NB II-ben. Ebben az évben a párbajtőr csapatbajnokságot Szegeden rendezték. A tét óriási volt, hiszen akkor már 15 éve nem volt Csongrád megyének NB I-es vívó csapata (régén a Postásnak kardban és női törben volt, de párbajtőrben soha). A helyzetet nehezítette, hogy több rivális csapat neves budapesti vívókat és öttusázókat igazolt át a bajnokság előtt és azok vívtak városaik színeiben. A Szegedi Postás vívói „csak” saját erejükben bízhattak és bíztak is. A postás vívók remek teljesítménnyel nyerték sorozatban a mérkőzéseiket, és a döntőben, az addig nagyszerű formában vívó két első osztályú budapesti öttusázóval megerősített Diósgyőr ellen nagyon biztos 9:4-es különbségű győzelmet aratva jutottak az NB I-be. E nagyszerű siker kiharcolói: dr. Várnai Ernő, Olsák János, Mórítz Miklós, Dudás Zoltán, Baltai Levente, Lóki Norbert. A csapat átlagéletkora 23,6 év volt. A siker után egyöntetűen

kérték, hogy a szakosztály vezetése köszönje meg a postaigazgatóság vezetésének segítségét. A vívószakosztály tagjai, ezután a siker után még közel másfél évtizedig Szegeden az Ortutay Gyula Általános Iskola tornatermében mindennapos kemény edzésekkel eredményeikhez méltó körülmények közt készülhettek versenyekre, sok-sok fiatallal megszeretve a vivősport örömeit és jellemformáló erejét.

Kerékpár

A kerékpárszakosztály hazai és nemzetközi kimagasló eredményei Fülöp Ilona és Tóth Erzsébet nevéhez kötődnek. Mindketten országos bajnokságot nyertek, és sok szép sikert értek el a nemzetközi versenyeken, a magyar sport jó hírnevét is öregbítve. A régi versenyek hangulatát, az elért sikerekhez vezető utat, a sport iránti alázatot, és az elvégzendő munka iránti felelősségérzetet tanúsítják azok a sorok, melyek az egykori bajnok Fülöp Ilonával készült riportot örökítik meg, és amelyről ma is példát vehetünk, és erőt meríthetünk (4. sz. szemelvény)

Teke

Szeged hírnevét sok neves versenyző öregbítette ebben a szellemi és fizikai összpontosítást egyformán magas szinten és folyamatosan igénylő sportágban. A tekeszakosztály közel fél évszázados történetében Balogh Erzsébet és Révész Erzsébet a magyar válogatott tagja volt, míg Oláh József válogatott kerettagsága mellett országos bajnoki címet is szerzett. A legeredményesebbnek Nagy Torma Gyuláné bizonyult, aki kétszeres magyar bajnokként és többszörös Postás bajnokként évtizedekkel később így emlékezett vissza egykori sikereire (5. sz. szemelvény).

Jelenleg is az európai élvonalban versenyeznek a szegedi férfi tekeések, és sorozatban nyerik a magyar bajnokságot, igaz ma már nem postás színekben. A Szegedi Postás Egyesület egykori sikerei, a női- és a férficsapat NB I-ben való szereplései is hozzájárultak ahhoz, hogy Szeged mára a tekesportág legjelentősebb vidéki fellegvárává nőtte ki magát. A Szegedi Postás számára a női csapat NB I-ben elért 3. helyezése jelentette a legjobb eredményt. Ezen sikereket is méltányolva, jelentős nemzetközi sportesemény színhelyeként 1986-ban világbajnokok randevúzhattak a Szegedi Postás 1984-ben átadott – akkori értéken 30 millió forintos beruházással létrejött – hatsávós automata tekepályáján. Az egykori híradások számoltak be erről (6. sz. szemelvény).

A tekeszakosztályt az akkor még funkcionáló labdarugó- és kosárlabda szakosztályokkal azonos évben, 1991-ben adták át, az addigi minősített szakosztályból amatőr egyesületté váltak Szegedi Amazonok SC néven. Az egykori nagy sikerek színhelye, a Dorozsmai úti Postás tekepálya ezután még mintegy másfél évtizedig szolgálta a sportolni vágyó postások igényét. A vidéki postás sporttelepek legnagyobb és legtovább megtartott létesítményeként. A Sporttelepet központi, többségi együttdöntést követően a Magyar Posta 2006-ban eladta.

Kosárlabda

A kosárlabdázók szakosztálya, mint a legtöbb postás szakosztály, a második világháborút követően 1945-ben alakult, és pár évvel később már jelentős sikereket értek el. Játékosai közül Halász János 1948-ban az olimpiai válogatott tagjaként részt vett a londoni olimpián. Arról hogy Halász János hogyan jutott ki az 1948-as londoni olimpiára a Szegedi Postás sportolójaként, 2002-ben írt az „A Postás” című lapban Szabó Jenő. (7. sz. szemelvény)

A női csapatból Csücs Anna a magyar válogatott és a főiskolai válogatott tagja lett, Oláh Gizella pedig a főiskolai válogatott tagja volt. A kosárlabda-szakosztály elnöki tisztségét hosszú évekig Vojnár László, a Szegedi Postaigazgatóság egykori távközlési igazgatóhelyettese töltötte be, aki évekig erősítette játékával is a csapatot. Meg kell még említeni Heissig Józsefet is, aki mind a labdarugó-, mind a kosárlabda-szakosztályban töltött be elnöki funkciót.

A szakosztály első évtizedének történetében mind a női-, mind a férficsapat szép eredményeket ért el. Később – az ötvenes évek közepétől bekövetkezett egyesületi átrendeződések után – a férficsapat évtizedekig a sportág második vonalának jó középcsapataként, kis ideig pedig a sportág élvonalában küzdött a pontokért, és népszerűsítette játékával a postások körében is a kosárlabdasportot. A nyolcvanas években a postás szurkolókhöz igazították a csapat mérkőzéseinek kezdetét, akik a pár száz méterre lévő Dorozsmai úti Postás focipályáról a kosarasoknak otthont adó Rókusi Tornacsarnok felé szaporították lépteiket, hogy a focisták után a kosárlabdacsapatot buzdíthassák. A szakosztály 1991-es átadását követő években a csapat még a Szegedi Postás nevet használva jutott fel újra 1994-ben az NB I-be. A Délmagyarország 2010 január 30-i múltbéli sportsikerekre visszatekintő rovatában így idézte fel a 16 évvel ezelőtti tudósítást: *„Az NB I-be 36 év kihagyása után visszakerült Szegedi Postás SE jóvoltából ösztől ismét láthatunk első osztályú férfi kosárlabdameccseket az újszegedi sportcsarnokban”* Az 1994-ben még Szegedi Postás néven NB I-be jutott csapatot ezt követően a SZEOL SC átvette, és ezzel a Postás névhasználat is véget ért.

Súlyemelés

A súlyemelő szakosztály 1947. március 16-án alakult. Működésének viszonylag rövid ideje alatt is szép eredményeket értek el a versenyzői. Közülük is kiemelkedett Kálmán Ferenc, aki főiskolai világbajnokságon ért el második helyezést. (Mindezekről tanúskodik a 8. sz. szemelvény)

További szakosztályok

Az egyesület további szakosztályaiban – mint az asztalitenisz, a jégkorong, a röplabda, a sakk és a torna – sok fiatal bontogatta szárnyait, és a versenyeken az egyesületet képviselve növelte a postás sport hírnevét. A természetjáró szakosztály évtizedes hagyományai alapján munkatársaink részt vesznek ma is a postások nagy természetjáró találkozóin, így a közel fél évszázada évente megrendezett Országos Postás és Távközlési Természetjáró Találkozókon. Az elmúlt évtizedek természetjáró tevékenységében meghatározó szerepe volt Szegeden Péter Erzsébetnek, aki 2009-ben bekövetkezett halála miatt sajnos már nincs köztünk. Kecskeméten Szabó Anna, Békéscsabán Szántó Ágnes szervezte és szervezi ma is a postások természetjáró tevékenységét, akinek írása a természetjárásról, a természetjáró találkozókról a 9. sz. szemelvényben olvasható.

A Szegedi Postás Sportegyesület kiemelkedő egyéniségei

Elnökök

Balogh Pál, dr. Szerényi László, Székely Béla, Kovács Károly (kerékpár szakosztály vezető), dr. Bódy Endre (természetjáró szakosztály vezető), Heissig József (labdarugó, kosárlabdázó), Vojnár László (kosárlabdázó), Dudás István

Edzők

Márki Ferenc (vívó), Papp István (súlyemelő), Almási Gyula (kosárlabda), Ábrahám Antal (atlétika), Baráth József (kerékpár), Sárkány Ferenc (teke), dr. Hertelendy Géza, Nagy Károly, Ács Sánta Sándor (labdarúgó)

Szakosztályvezetők

dr. Hódi István, Kálmán Miklós (kosárlabda), dr. Marth Gyula (súlyemelő, atlétika), Mészáros Lajos, Hajnal László, Thúróczy Zsolt (labdarúgó), Jávorkai István, Dudás István (vívó), Fórián János, Rácz József, Maróti László (teke)

Sportolók

Kun Sándor gyalogló, 10 km-en tizszeres országos bajnok (5 esetben Postás versenyzőjeként)

Magay Dániel kardvívó, az 1956 évi olimpiai bajnokcsapat tagja

Örley Szabolcs kardvívó, 1953-ban az első ifjúsági világbajnokságon első helyezést szerzett

Fülöp Ilona kerékpáros, országos bajnok a Magyar Népköztársaság kiváló sportolója

Tóth Erzsébet kerékpáros, országos bajnok

Kálmán Ferenc súlyemelő, légsúlyban Főiskolai VB 2. helyezett a Magyar Köztársaság, sportérdemrend bronz fokozatú sportolója.

Barna Ferenc súlyemelő, 3. helyezést ért el a főiskolai világbajnokságon.

Halász János kosárlabdázó, 1948-ban az olimpiai válogatott tagja

Csúcs Anna kosárlabdázó, magyar válogatott és főiskolai válogatott

Oláh Gizella kosárlabdázó, főiskolai válogatott tagja

Oláh József tekés, országos bajnoki cím és válogatott kerettag

Nagy Torma Gyuláné tekés, kétszeres magyar bajnok, többszörös Postás Bajnok

Balogh Erzsébet tekéző, magyar válogatott tagja

Révész Erzsébet tekéző, magyar válogatott tagja

A Szegedi Postástól a Kelet-Magyarországi Postás Sport Egyesületig

A Szegedi Postás Sportegyesület ma már nem létezik, mivel a távközléstől való szétválás után a megváltozott körülmények miatt a Szegedi Postaigazgatóság egyedül nem tudta biztosítani a működéshez szükséges feltételeket. A Szegedi Postaigazgatóság vezetése – a Területi Szakszervezeti Bizottság egyetértésével – a kilencvenes évek elején nem látta biztosítottnak a sportkör további működtetését, így a szakosztályokat megszüntette, kivéve a vívó szakosztályt, amelynek támogatását 2000-ig még biztosította. Hasonló folyamat ment végbe a debreceni és a miskolci sportegyesületeknél.

A minőségi szakosztályok megszüntetése után mégsem szűnt meg a postások szervezett sportolásának lehetősége. Ma már a kelet-magyarországi postások, így a délkeleti megyék postásainak a sportolását is a postás tömegsport 2005-ban alakult új bázisegyesülete, a Kelet-Magyarországi Postás Sport Egyesület biztosítja. Az egyesület alapító tagjaként, elnökhelyetteseként, számomra igen jó érzés azt a tényt leírni, hogy Bács-Kiskun, Békés és Csongrád megye postásai ma már közel 900 fős tagsággal képviseltetik magukat a több mint 2600 tagot számláló egyesületben.

A Szegedi Sporttelep története

A hatvanas-hetvenes években a szakosztályokban sportoló versenyzőkön kívül egyre több postás természetes igényeként jelentkezett a szabadidős tömegsport iránti igény. A munkahelyi közösségek erősítésének jelentős tényezőjét ismerték fel ebben a szakszervezeti mozgalom vezetői és aktivistái, és egyre nagyobb szerepet vállaltak a tömegsport támogatásában, rendezvények szervezésében. A postai vezetők kezdeményezésére, a Postások Szakszervezetének egyetértésével, 1984-re Szegeden felépült a Dorozsmai úton az a Postás Sporttelep mely az elkövetkező két évtizedben nem csupán az egyesület futball- és tekeszakosztályának, hanem az egész dél-alföldi postás-tömegsport központjává nőtte ki magát.

A Szegedi Postás SE korábbi, kétsávos tekepályáját, valamint közel 200 m² alapterületű vívótermet a Püspök utcai távbeszélőközpont építése miatt 1969-ben szanálni kellett. Az MTS OT elnökhelyettese 1970. április 7-én kelt levelében hozzájárult az említett létesítmények nem testnevelés és sport célra történő igénybevételéhez. A tekepálya pótlására az MTS határozata alapján már 1969. október 28-án kijelölték – a KSZV (Kenderfonó és Szövőipari Vállalat) és a Szegedi Postaigazgatóság által megkötött együttműködési szerződésre alapozva – a Fonógyári út és a Dorozsmai út sarkán lévő Juta-pálya területét. Az új tekepálya építése 1982 májusában kezdődött a DÉLÉP kivitelezésében. Az automatikát a VILATI szerelte be. A létesítmény műszaki átvételére 1984. június 21-én, ünnepélyes átadására pedig augusztus 20-án került sor.

Az építkezés kezdése előbb a kivitelező DÉLÉP kapacitáshiányra való hivatkozása, majd a kezelői jog 1976-ban történt átvétele, illetve a tervek korszerűségi felülvizsgálata miatt várattott magára közel másfél évtizedig. A tervezési koncepció újraértékelése után sorra került módosítások alapján a végleges kivitelezési terveket a CSOMITERV 1981-ben adta át. 1984. augusztus 20-án a Szegedi Postás SE és a szegedi postások hatsávos, nemzetközi mérkőzések lejátszására is alkalmas VILATI-SCHMIED rendszerű, önműködő bábuállító és eredményjelző berendezéssel, 80 ülőhelyes nézőtérrel, valamint az ehhez kapcsolódó kiszolgáló létesítményekkel, összesen 86 versenyző befogadására alkalmas öltözőkkel ellátott létesítményt vehettek át. A sporttelep átadásakor a tekepálya mellett egy nagyméretű füves labdarúgópályát is birtokba vehettek a postások. Az átadásakor elhangzott a további komplex fejlesztés szándéka, melyben a nagyméretű füves pálya újrafüvesítése, körülötte salakos futópálya kialakítása, két bitumenes kézilabdapálya létesítése, a pálya mellé lejtős állóhelyi lelátók kialakítása szerepelt. E tervek nagyobbik része meg is valósult a későbbiekben.

Szegedi Postás Üzemi Tekebajnokság

Már a Szegedi Sporttelep átadásának évében, 1984-ben meghirdették a szegedi postás üzemi tekebajnokságot, amelyet a mai napig évről évre megrendeznek. A bajnokság első 25 évének summázásával olyan sorozatról beszélhetünk, amely ma már a magyar tömegsport-mozgalom történetében is példaértékűnek számít. A bajnokság kezdeti időszakában, a posta és a távközlés szétválása előtti nyolcvanas években a női és férfi bajnokságban résztvevő csapatok száma a húszat is meghaladta. A 2009/2010-es bajnoki küzdelmekre az elmúlt években már csak 5 női és 5 férfi csapat nevezett be. A bajnokság több száz egykori és jelenlegi postai dolgozó rendszeres, versenyszerű sportolását tette és teszi ma is lehetővé. Postás generációk adták és adják át egymásnak „stafétabotként” a te-

kegolyót. A 2008/2009-es, 25. jubileumi bajnokságot követően három olyan versenyző vehetett át emléklakettet, akik minden addigi bajnokság küzdelmein részt vettek: Rácz Lajos, Szanyi Géza és e sorok írója. Oldalakat tölthetnének meg az emlékezetes mérkőzésekről szóló tudósítások, visszaemlékezések és a legjobb versenyzők nevei, de még így is óhatatlanul sokan kimaradnának belőle olyanok, akik szintén rászolgáltak a megemlékezésre. A krónikás feladata ezért nem is lehet más, mint az, hogy csapatnevek és egyéni versenyzők nevének kiemelése nélkül elismerését fejezze ki a negyedszázados üzemi bajnokság összes korábbi és jelenlegi résztvevőjének, remélve a következő negyedszázadban a hasonló folytatást. Az „egykori aranykor” – amikor a nyolcvanas-kilencvenes években közel kéttucatnyi csapat versengett hétről-hétre a Dorozsmai úti Postás Sporttelepen, s a környékbeli települések postásai így a vásárhelyiek és makóiak is rendszeres résztvevői voltak a bajnokságnak – valószínűleg már végleg a múlté. A Kelet-Magyarországi Postás SE 2005-ös megalakításával és taglétszámának folyamatos növekedésével azonban biztosíthatóvá vált az a háttér, amely a bajnokság folyamatoságát garantálhatja a következő generációk számára is. A Postás Sporttelep eladását követően, a 2007/2008-as idényben a szegedi Kinizsi-pálya, majd az utóbbi két évben az újszegedi Teke- és Bowling Klub pályájának bérletét, valamint az eredményhirdetésekor kiosztott díjakat és érmeiket a Kelet-Magyarországi Postás SE biztosította. A szegedi postásokat a 2008/2009-es bajnoki évadtól a rendkívül magas színvonalú Szeged városi tekebajnokságban a Postás Szakszervezet KSE csapata képviseli. A csapatot a Postás Szakszervezet szponzorálja, a Kelet-Magyarországi Postás SE pedig felszerelés biztosításával támogatta, illetve támogatja a dél-alföldi postás sport XXI. századi reprezentánsainak szereplését.

A negyedszázados múlttal rendelkező Szegedi Postás Üzemi Tekebajnokság működtetésében a munkáltató és a sporttelep munkatársai mellett jelentős szerep jutott azon szervezőknek, játékvezetőknek, akik mindennapi munkájuk mellett biztosították a bajnokság folyamatoságát. A nyolcvanas évekbeli induláskor Fórián János, majd később Lakatos Albert vette át a mérkőzések vezetését. A bajnokság szervezését, lebonyolításának vezénylését évekig Kardos András végezte, majd a postától való távozása után e sorok írója vette át.

Külön fejezetet érdemel ezen a helyen Lakatos Albert. Az örökifjú „Berci bácsi” az ötvenes-hatvanas években a Szegedi Postás focicsapatának játékosa, majd a korosztályos (serdülő és ifjúsági) csapat edzője volt. Évtizedeken át a Szegedi Postaigazgatóság törzsi állományának szakszervezeti titkáráként, a Szegedi Postaigazgatóság munkagazdasági osztályvezetőjeként a nyugdíjba vonulásáig majd azt követően nyugdíjasként is, a szegedi postás sportélet meghatározó egyénisége volt. Minden jelentős szegedi postás sportesemény nélkülözhetetlen, aktív közreműködőjeként, szervezőjeként – így a szegedi postás üzemi tekebajnokság állandó játékvezetőjeként is – számíthatunk rá. Jelentős szerepe volt abban is, hogy a dél-alföldi tömegsport bázisaként Szeged, a szegedi sporttelep megalapozta az átmenetet a sok szakosztályos egyesületi modelltől, a tömegek sportolását lehetővé tévő sportrendezvények irányába. Munkabírása, precizitása, kiegyensúlyozottsága egyszerre tekintélyt és nyugalmat teremtő volt. Tanáros eleganciájával, humorával sokat segített a versenyek lebonyolításában és jobb eredmények elérésében. Berci bácsi – több mint fél évszázad után először – az elmúlt másfél évben ugyan nem tudott közreműködni, de munkabírását és lelkesedését ismerve mindannyian számíthatunk a visszatérésére.

Szegedi Postás Sportnapok

Szeged postás sportéletének az utóbbi évtizedekben legjelentősebb eseménye az 1989-től minden évben augusztus utolsó szombatján (esetenként szeptember első szombatján) megrendezett Szegedi Postás Területi Sportnap.

A 600-800 fővel induló, majd folyamatosan növekvő népszerűségű, ma már minden évben 900-1200 fő részvételével megrendezésre kerülő sportnapon, jellemzően magas az aktív sportolói részvétel aránya is. A kispályás foci, teke, sakk és tenisz sportágakra épülő versenyeket régebben játékos családi vetélkedőkkel, esetenként asztalitenisz-versenyekkel, újabban lánbtenisz és bowling sportágakkal, valamint gyermekfoglalkozásokkal bővítettük. A több tucatnyi településről ezres nagyságrendben érkező munkatársaink mintegy 80 %-a versenyszerűen mérheti össze erejét különböző sportágakban. A benevezettek számától függően a kispályás fociban 50-60 mérkőzés levezénylését, 200-300 tekéző, több tucat sakkozó, valamint évről évre változó létszámú teniszező és lánbteniszező versenyeztetését, és ezek eredményeinek folyamatos könyvelését, ismertetését, ünnepléses eredményhirdetését sok postás munkatárs lelkes, áldozatkész munkája tette és teszi évről évre lehetővé. Köszönet illeti mindazokat, akik e szervezőmunkában évről évre részt vettek és vesznek, és ezzel lehetővé tették a 21 év alatt annak a mintegy húszezer résztvevőnek a sportolását, gondtalan szórakozását, akik megtisztelték az elmúlt két évtized alatt e rendezvényt jelenlétükkel.

Sok százan ünnepelhették a gólokat, a pontokat, a tekepályán elért sikeres gurításokat, a szép eredményeket, vagy egyszerűen csak élvezték a játék örömét, a rég várt találkozást munkatársaikkal, a sportpályákon és a versenyt követő jó hangulatú beszélgetéseken. Több ezren vannak egykori és jelenlegi munkatársaink közül, akik szép emlékeket őriznek a Szegedi Postás Területi Sportnapokról.

A több mint két évtized eredményeinek felsorolására terjedelmi korlátok miatt nincs lehetőség, de a kiemelkedő teljesítmények megemlézését és a szervezők név szerinti méltatását a teljesség igénye nélkül, a krónikás e helyütt kötelességének érzi. Keresztes Mihály az alapokat rakta le, utódja, Maróti László a kezdeteket és a Területi Sportnap „megizmosodását” szolgálta TSZB-titkárként. Ma Csókási Istvánné folytatja ezt a tevékenységet. Lakatos Albert kezdetektől egyik mozgatója volt a rendezvénynek 2006-ig. Itt kell megemlíteni még Kardos Andrást, aki szervezőként és a Gazdasági Iroda SZB-titkárként aktív szerepet vállalt a sportnapokon is. A kezdetektől részt vett a sportnapokon és férfi tekében hosszú ideig kimagasló eredményeket ért el Rácz Lajos, Szeged 1 posta egykori vezetője, aki nyugdíjas kora dacára az utóbbi időben csak egészségi állapota miatt hagyott ki versenyt. Szeged 1 posta jelenlegi vezetője, Harnos Csaba – folytatva a hagyományokat – aktív résztvevője és tevékeny segítője a sportnapoknak. Szép eredményeket ért el rendszeresen női tekében Péter Erzsébet, aki sajnos már nincs köztünk (2009-ben elhunyt), a törzsi állományban dolgozó Masa Aranka és Szegedi Helga, vagy az informatikusokat erősítő Elter Magdolna és Almásiné Bálint Tünde nevét is itt említhetjük, csakúgy, mint a már nyugdíjba vonult Balogh Erzsébetet és Naschitz Katalint. A szegedi kolleginák mellett kitettek magukért Tiszakécske női versenyzői is, akik elsősorban Józsa Lajosné vezérletével értek el szép eredményeket. A férfi tekézők közül a már említett Rácz Lajos méltó utódja lehet Szeged 1 versenyzői közül ifj. Sonkoly László, akitől további fejlődés várható, a Sporttelep versenyzői közül Dobó Péter, míg a Gazdasági Irodától (Görgetők) Tóth Mihály és Kamasz Gábor végzett többször az élmezőnyben, de a PFÜ-s Balogh József is a legjobbak közé sorolható, hiszen a dobogó minden fokát meghódította már. Megbízható versenyzőnek számít immáron két évtizede az informatikusok vezetője, Szanyi Géza is. Évek óta nincs már köztünk, de egykoron Szeged 2 posta versenyzőjeként néhai Uhrin Gyula is szép sikere-

ket ért el. Összességében itt a szegediek hegemoniája a női mezőnynél is markánsabbnak mondható, a legjobbak közé rajtuk kívül elsősorban Orosházáról és Kecskemétről került be időnként egy-egy versenyző. Szinte egyeduralkodónak mondható férfi teniszben Dénes János, a kiskőrösiek erőssége, akinek imponáló győzelmi sorozatát az elmúlt évtizedben csak a 2003-ban meghívott dr. Keresztes Péter egykori általános vezérigazgató-helyettes tudta megtörni, míg az akkori vezérigazgatónak dr. Szabó Pálnak meg kellett elégednie a dobogó harmadik fokával, Dénes János mögött. A női mezőnyben a már nem aktív Horváth Mihályné (Szentés), majd Kiss Tamara (Mezőberény) érte el a legtöbb sikert, bár az utóbbi időben a „kiskőrösi tenisziskola” neveltjei, Balázs Betti és Dénes Nikolett is szép sikereket, dobogós helyezéseket értek el. A sakkozónál Kalocsai Károly (Kiskunhalas) volt a legeredményesebb, de a szegedi Antal Mihály is többször az élmezőnyben végzett, míg a nőknél Kis Istvánné (Makó) ért el huzamosabb ideig kimagasló eredményeket. Sonkoly László (Szeged) két évtizeden keresztül szervezte a sakkozók versenyét, amikor versenyzőként maga is asztalhoz ült, a mezőnyt rendszerint maga mögé utasította, mindegyre minősített versenyzői múltja is kötelezte.

A mindig népes mezőnyt vonzó kispályás férfi fociban Kis István postavezető helyettes vezetésével Makó 1 posta csapata kiemelkedett a mezőnyből, az elmúlt tíz évben hatszor végeztek az első helyen. Hódmezővásárhely és Szeged 1, valamint a Bács-Kiskun megyei csapatok váltakozva értek el sikereket, míg a Békés megyei csapatok elsősorban a kilencvenes években szerepeltek eredményesen. A női mezőnyben szintén makói fölény volt jellemző, de a békéscsabai, kiskunfélegyházi, kecskeméti és szegedi lányok szereplése is dicséretes. Az utóbbi években az egész keleti országrészre történt nyitás az eredményekben is megmutatkozott, ezt példázza a törökszentmiklósi és a pásztoi női focisták sikere, de a kiskvárdai postások is megmutatták orozslánkörmeiket a bowlingcsarnokban. Bowlingban egyébként kiemelkedőnek mondható a dévaványai postások szereplése, akiknek példamutatóan egységes és sportszerű versenyzése más sportágban, így a férfi fociban is jellemző. Hasonlóan jellemezhető a békésiek és a mezőberényiek szereplése is hosszabb távon. Nagy létszámban és igen aktívan vesznek részt rendszeresen a területi sportnapokon a kecskeméti, Bicskeiné Nagy Kinga vezetésével. Békéscsaba 1 postát is a nagy létszámú aktív részvétel jellemzi kezdetektől, Illin József postavezető, valamint az elmúlt években Börcsökne Burján Ildikó vezetésével. Hosszan lehetne még sorolni mindazon településeket és versenyzőiket, akik tartalmat és rangot adtak és adnak e maga nemében páratlan rendezvénysorozatnak. Mindenképpen meg kell azonban említeni, hogy a Szegedi Postaigazgatóság igazgatói – a kilencvenes években Gyimesiné dr. Etsedy Sarolta, majd Széllné Tóth Ibolya, végül 2003-ban Tóth László – nem csupán vezetői döntéseikkel támogatták a Szegedi Területi Sportnapot, de jelenlétükkel is rendszeresen megtisztelték ezt a számukra is ünnepi eseményt. A Kelet-Magyarországi Igazgatóság megalakulása után pedig a Szegedi Területi Sportnap továbbélését jelentős mértékben elősegítette Rácz Tamásné igazgató hozzáállása, támogatása, a jóléti terv együttdöntése során, a sportnapon való személyes részvételét pedig folyamatos elfoglaltsága és a nagy távolság ellenére ő is mindenkor fontosnak tartotta. Engedtessek meg a krónikásnak, hogy itt, e helyen mondjon köszönetet mindazon vezetőknek és együttdöntő üzemtanács-tagoknak, akik támogatták törekvéseinket, mindazoknak a munkatársaknak, akikkel együtt sportolhattam, és nem utolsó sorban mindazoknak, akik a szervezésben, rendezésben közreműködtek. Életem egyik legszebb fejezetét jelenti, hogy a kezdetektől minden sportnapon szervezőként, rendezőként és több sportágban versenyzőként is részt vehettem munkatársaim társaságában a szegedi sportnapokon. A sport szeretete és az egymás iránti megbecsülés adott erőt és biztatást a szervezőknek, az SE támogatása mellett, hogy Sporttelepünk elvesztése után bérelt létesítményekben is töretlenül, újabb fejezetekkel folytatódhatott ez a szép történet.

A versenyek eredményeiről rendszeresen tudósítottak mind a postai, mind a szakszervezeti lapok. Ebben igen jelentős szerepet vállalt dr. Lovászi József, a Szegedi Postaigazgatóság, majd később a Magyar Posta kommunikációs munkatársa, illetve Reigl Endre újságíró, „A Posta” című lap külsős tudósítója is, fokozva ezzel is azt az évről évre növekvő elismertséget, melyet e rendezvény kivívott magának, Szegednek és mindazon támogatóinak, akik nélkül nem jöhetett volna létre mindez.

Érdeemes bemutatni, kik és hogyan támogatták és indították el ezt a maga nemében páratlan sorozatot. A történet 1989-nél jóval régebbre nyúlik vissza. Az egykoron más és más helyszíneken, kétévente megrendezett területi szakszervezeti sportnapok sorából a Szegedi Postás Sporttelep létrejötté teremtette meg az évente rendszeres, igazgatósági szintű központi rendezvény lehetőségét. Ezt megelőzően már a Postás Szakszervezet a Szegedi Igazgatóság egész területén kialakította, szervezte, működtette a postás tömegsport különböző szintjeit. A kétévente megrendezett területi sportnapokat mindig más helyszínen tartották (pl. Tiszakécskén, Hódmezővásárhelyen, Békéscsabán). A Szegedi Postás Sporttelepen évente megrendezendő Területi Sportnap gondolata a sporttelep átadását követő években, a Postás Szakszervezet törekvésével megegyezően, és a Szegedi Postaigazgatóság akkori vezetőinek támogatásával valósult meg. A posta és a távközlés 1990-ben bekövetkezett szétválásakor a szociális és jóléti ingatlanok elosztására is sort kellett keríteni. A postások hagyományait figyelembe véve, Gyimesiné dr. Etsedy Sarolta, a Szegedi Postaigazgatóság akkori igazgatója a Szegedi Sporttelep megtartása mellett döntött, és ezzel folytatódhatott a Szegedi Postás Területi Sportnap sikertörténete. Már a szétválás után felmerültek a Szegedi Postás Sportkör akkor még meglévő kosárlabda, labdarugó, teke, vívó, valamint természetjáró- és tömegsport szakosztályának további fenntarthatóságával kapcsolatos kérdések, miután a Távközlési Igazgatóság teljes mértékben kivonult a támogatásból. Közvetlenül a szétválás előtt a szakosztályokban 346 igazolt versenyző, köztük 86 minősített versenyző sportolt. A szakosztályoknál egy sportmunkatárs, a sporttelep üzemeltetésénél pedig 14 dolgozó állt alkalmazásban, az egyesületnek pedig 36 pártoló tagja volt. A Postás Sporttelepen egy hatsávú automata tekepálya, egy füves labdarugó pálya, egy aszfaltozott kézilabdapálya, egy kondicionálóterem, valamint öltözők és szociális helyiségek várták a sportolókat. (A szétválás után került sor még két salakos teniszpálya létesítésére, a szabadtéri sportpályák esti világítással való ellátására és egy szilárd kökerítés megépítésére). Az ekkor már NB I-es kosárlabdázók részére a szegedi Rókusi Általános Iskolában lévő tornatermet edzések és mérkőzések időtartamára, az Ortutay Általános Iskolában lévő tornacsarnokot vívóedzésekre és mérkőzésekre bérelte a Szegedi Postaigazgatóság, az idevonatkozó pénzügyminiszteri rendelet, valamint a posta belső gazdasági szabályzói figyelembevételével, a jóléti ráfordítások terhére. A minőségi sportok, vagyis a versenysportok támogatása a kilencvenes években folyamatosan szűnt meg, a tömegsport folyamatosága azonban megmaradt. A postás tömegsport organikus fejlődését a délkeleti megyékben, a postás hagyományok és a postások összefogása biztosította. Ez az összefogás a Kelet-Magyarországi Igazgatóság létrejötté után az egész keleti országrészre jellemzővé vált. A szerkezeti és szervezeti fejlődés egymásra épülő, folyamatosan fejlődő, átalakuló felépítését mutatják be a következő fejezetek. Természetesen az építkezés itt is alulról felfelé történt, a jelenlegi helyzetben azonban már logikusabb csúcsnak tekinteni azokat a sportkörzeteket, amelyek egy-egy posta, munkahely közösségét jelentik. Ezek a közösségek önállóan döntenek és szervezik sporttevékenységüket. A Kelet-Magyarországi Postás SE ehhez biztosítja a feltételeket, miközben a hagyományos területi, régiós rendezvények szervezését, továbbra is egyik legfontosabb feladatának tartja.

Országos Postás Kulturális és Sportnapok

Évtizedekkel ezelőtt alakult ki, és sokáig változatlan formában működött a postás tömegsportnak az a piramisszerű felépítése, amely lehetővé tette, hogy munkatársaink szervezett formában, rendszeresen, minden szinten összemérhessék erejüket a sport területén. E piramis alapját a posták sportnapjai és a megyei versenyek alkották, középső szintjei a területi sportnapok voltak, a csúcst pedig az Országos Postás Kulturális és Sportnap jelentette. A rendszer, melyet a Postás Szakszervezet aktivistái működtettek, folyamatos és jól szervezett volt. A többnapos országos sporttalálkozó hagyományos helyszíne a budapesti Egressy és Róna utca kereszteződésében található Postás Sporttelep volt. A Szegedi Postaigazgatóság postásai a területi versenyek sportágankénti legjobbjával – általában több mint félszáz résztvevővel, több sportágban dobogós helyezést is elérve – vettek részt. A dél-alföldi postások hagyományaihoz méltónak mondható a Szegedi Postaigazgatóság 1981-es szereplése, ahol ugyan első helyet nem ért el igazgatóságunk csapata, de az akkor összesítésben elért IV. helyezés dicséretesnek mondható az erős mezőnyben. Kiemelkedő volt az 1997-es szereplés is, amikor a kispályás focibajnokság 26 csapatos mezőnyében veretlenül, hét győzelemmel és 16:0-s gólaránnyal Hódmezővásárhely csapata lett az országos bajnok, kézilabdában pedig a szegedi csapat második helyezést ért el. Ezen a versenyen összességében három első, két második és három harmadik helyezésünk mellett a csapat többi tagja is dicséretesen szerepelt, ezt igazolja vissza, hogy a szervezők által felajánlott „Fair Play” díjat is a szegedi küldöttség nyerte el. Az 1997-es I. Országos Postás-Távközlési-Műsorszóró Szakszervezeti Sportnap nem csupán a kitűnő szereplés miatt jogositott szép reményekre bennünket. Újra résztvevői lehettünk az összefogás jegyében, a postások, távközlésiek, műsorszórók egykori közös nagy családjában egy országos sporttalálkozó újrakezdésének. Közel másfél évtized távlatából visszatekintve sajnálatos, hogy e központi rendezvény folytatása a biztató és sokat ígérő 1997-es újrakezdés után elmaradt.

Területi Postás Sportnapok

A szegedi központtal kialakult délterületi postás tömegsport fejlődése viszont töretlen maradt, és készen álltunk a teljes rendszer újraépítésére, a Szegedi Sporttelep eladását követő új helyzetet követően is. A Szegedi Területi Sportnap működtetéséhez szükséges források az Üzemi Tanács 1993-as megalakulása után, a munkáltató és az Üzemi Tanács együttdöntésével minden évben a jóléti költségekből biztosítottak voltak. A Postás Szakszervezet rendszeres támogatása és szervezőmunkája, valamint az a széleskörű összefogás, amely mindig is jellemző volt Szegeden és az egykori szegedi igazgatóság területén, az elmúlt 21 évben lehetővé tette, hogy egyenletesen, a résztvevők által elvárt és megszokott színvonalon biztosítani tudtuk a rendezvény évenkénti megrendezését. A 2000-es évtől a Szegedi Postaigazgatóság Üzemi Tanácsának kezdeményezésére és szervezésében Szegeden került társasági szinten először bevezetésre a területi sportnapokon a postások komplex egészségügyi szűrése. A Kelet-Magyarországi Igazgatóság létrejötte után a Munkáltató és az Üzemi Tanács együttdöntése alapján, később a Központi Üzemi Tanács által is elfogadva, kiemelt rendezvényként került a Magyar Posta Zrt. éves rendezvény naptárába a Szegedi Postás Területi Sportnap, melynek vonzáskörzete így a 2004-es évvel kezdődően a teljes Kelet-Magyarországi területre kiterjedt. Kétségtelen hogy a jóléti rendszer bizonyos átrendeződése következtében 2007-től

a jóléti forrásokból egyre kevesebb jutott a rendezvény támogatására. Meghatározó volt a hagyományos rendezvényeink megtartásában, hogy a Kelet-Magyarországi Igazgatóság vezetése, Rácz Tamásné igazgató asszony vezetésével, a Kelet-Magyarországi Üzemi Tanács ilyen irányú törekvéseit kezdettől támogatta. Minderre a Kelet-Magyarországi Területi Igazgatóság Üzemi Tanácsának első elnökeként, és a szegedi területi sportnap kezdetektől való szervezőjeként, a mai napig jó érzéssel gondolok vissza, hiszen az Igazgatóság első három évében így együtt tudtunk felépíteni egy olyan egységes jóléti rendszert, melyben meghatározó szerepet kapott a postások rendszeres sportolása.

A Kelet-Magyarországi Postás SE 2005-ben történt megalakulása és folyamatos fejlődése az utóbbi években biztosítani tudta a kieső támogatás pótlását, mindeközben a Postás Szakszervezet jelentős támogatása is folyamatos maradt. E sorok írásakor, elmondható, hogy a Kelet-Magyarországi Postás SE a megalakulásakor kitűzött célkitűzéseinek megfelelően egyre szélesebb alapokra építkezve képes újraszervezni, kialakítani a postás tömegsport teljes rendszerét egész Kelet-Magyarországon. A helyi sportkörzetek önálló kezdeményezéseire, döntéseire alapozva egyre több helyi sportrendezvény zajlik. Az új sportkörzetek alakulásával mindeközben megtartottuk az olyan hagyományos és jelentős létszámú postás munkavállalót mozgósító rendezvényeket, mint a Szegedi Postás Területi Sportnap. A Magyar Posta Zrt. vezetése támogatja az egyesületet, miután 2005-os megalakulása után az egyesület bemutatta és nyilvánossá tette stratégiai céljait, költségvetését és rendezvény naptárát, és ezt évente folyamatosan megteszi. Közhasznú egyesületként lehetőség van az egyesület céljaival azonosuló vagy azzal szimpatizáló munkatársak, családtagjaik és ismerőseik számára, hogy személyi jövedelem adójuk 1 %-át felajánlják az egyesület számára. Az egyesület népszerűségét elfogadottságát az évről évre növekvő támogatás is mutatja, melyért az SE elnöksége nevében ezúttal köszönetemet fejezem ki.

Egyéb sportrendezvények, bajnokságok

Az elmúlt évtizedekben a helyi közösségek, posták és egyéb létszámszervek rendszeresen megrendezték saját dolgozóik számára azokat a **családi sportnapokat**, amelyek felsorolására ugyan itt nincs lehetőség, de egy dologban megegyeznek: túlnyomó részük a Postás Szakszervezet szervezésével, támogatásával zajlott. Több olyan kispályás kupabajnokság is volt, melyre az igazgatóság teljes területéről rendszeresen beneveztek a nagyobb települések csapatai. Különleges hangulatú, sok izgalmas mérkőzést hozó rendezvény volt például Szarvason a „**Körös Kupa**”, Makón a „**Maros Kupa**”, vagy Szeged 2 posta rendezésében az „**Alkotmány Kupa**”. E kupasorozatok a nyolcvanas években érték el csúcspontjukat. A kispályás foci az utóbbi évtizedekben a postás tömegsport „húzóágazataként” igen szép eredményeket tud felmutatni a Dél-Alföldön. A vásárhelyi postások 1997-es országos elsősege olyan évekig tartó sikersorozat végére tette fel a koronát, melyhez hasonló a makói postások elmúlt évtizedes sikere, ráadásként újabban a lányok is erősítik a makói focihegemóniát. Természetesen sok erős csapat és sok hagyományos rivalizálás jellemzi ezt a sportot, hiszen a szegediek mindenkor nagy riválisai voltak mind a vásárhelyi, mind a makói csapatnak. Bács-Kiskunban és Békés megyében pedig szinte minden városnak voltak meghatározó időszakai e sportágban. 1996-ban rendezték meg először a „**Békés megyei sportnap**” versenyeit. Az évente más-más helyszínen megrendezésre kerülő rendezvény Békés megye postásai körében sikeres rendezvénynek számított a legutóbbi évekig.

1997-től rendezték meg a Szegedi Postaigazgatóság területén a **Postás Focifarsangot**. A téli hónapok teremkupa-sorozatában a megyei selejtezők első két helyezette játszott a területi döntőt. Ez a kupasorozat is rövid idő alatt népszerűvé vált. A Kelet-Magyarországi Területi Igazgatóság megalakulását követő első Üzemi Tanácsi ciklusban, 2004-2007 között már a teljes Kelet-Magyarország terület kiemelt rendezvénye volt. Helyszíne ezekben az években a Keceli Sportcsarnok volt. Miután 2007-től kikerült a támogatott jóléti rendezvények közül, kétéves szünet után 2009-ben a Postás Szakszervezet és a Kelet-Magyarországi Postás SE támogatásával a Miskei Sportcsarnokban a dél-alföldi megyék postáinak meghívásával indult újra a „Postás Focifarsang”.

1997 májusában Szegeden, a Postás Sporttelepen a szegedi és a vidéki posták dolgozói közötti **24 órás focimérkőzés** zajlott, melynek végeredménye 134:84 lett. A mérkőzésen Békéscsaba 1, Békéscsaba 2, GSZÜ, Gyula, Hódmezővásárhely 1, Kecskemét 1, Kiskunfélegyháza 1, Kiskunhalas, Postaigazgatóság, Szeged 1 és Szeged 2 posta labdarúgást kedvelő dolgozói vettek részt. Ez a mérkőzés csatlakozott a Magyar Posta „Segítsd az állatokat” akciójához, melynek keretében a Magyar Posta a Fővárosi Állatkert támogatására különböző akciókat, rendezvényeket szervezett, és az állatok közül egy zebrát „örökbe fogadott”. E rendezvény szervezője Kardos András volt. A dél-alföldi tömegsport történetében mai napig egyedülálló mérkőzés május utolsó szombatján délelőtt 11.00-kor kezdődött 82 résztvevővel, a mérkőzés lefújásakor, vasárnap délelőtt 11.00-kor pedig, ha nem is teljes létszámban, de megközelítőleg félszázan fejezték be a mérkőzést, köztük Nagy Róbert, a szegedi igazgatóság akkori igazgatóhelyettese, későbbi vezérigazgató-helyettes, továbbá e sorok írója is.

Több mint három évtizedes hagyományként a hetvenes évek végétől minden évben megrendezik a Békés megye-Csongrád megye **Postás Öregfiúk** megyei válogatottjainak mérkőzéseit nagypályás labdarúgásban oda-vissza mérkőzés formájában. A hagyományos párharc a Kelet-Magyarországi Postás SE délkeleti régiós rendezvényeként 2008-tól három megyés tornává bővült Bács-Kiskun megye bevonásával. Az első három megyés tornára 2008 júniusában Dévaványán került sor, kitűnő rendezés mellett. A résztvevők általános véleménye alapján egyértelműen sikeresnek bizonyult, megújult tornát 2008-ban Dévaványán és 2009-ben Hetényegyházán is Csongrád megye csapata nyerte meg. 2010-ben a Csongrád megyei csapat zömét adó Makón került megrendezésre az öregfiúk tornája, ahol szintén kitűnő rendezés mellett, az elmúlt évek tendenciájának megfelelően Csongrád megye szerezte meg az első helyet. 2011-ben újból Dévaványa lesz a házigazdája a dél-alföldi öregfiúk hagyományos nagypályás focitornájának.

Külön kell szólni a 2007-es évről, mert a Szegedi Sporttelep eladását követő év a kelet-magyarországi postások életében, különös tekintettel a dél-alföldi megyékre, az összefogás és a kiállítás éve volt, a hagyományos értékekért, a megújulás jegyében. Ebben az évben a Szegedi Sporttelep elvesztése ellenére, két helyszínen is folytatódhatott a hagyományos sportnapunk. Augusztusban a Postás Szakszervezet Szegedi TSZB szervezésében Tiszakécskén 430-an vettek részt a kispályás foci-, teke- és sakkversenyeken. Szeptember 15-én Szegeden az Újszegedi Kisstadionban pedig 850-en vettek részt az Üzemi Tanács és a Kelet-Magyarországi Postás SE által szervezett városi olimpiai futáson és a Postás Sport és Egészségnapon. Ezen rendezvényen fogadta először a résztvevőket a Magyar Posta Zrt. nőgyógyászati szűrőkamionja. Meghatóan szép látvány volt, amikor a több mint félezer postás a régi hidon átvonulva csatlakozott a városi futás Dóm térről induló mezőnyéhez, a futók mindegyike két pólót tehetett el emlékebe e rendezvényről, melyet a futás előtt vehettek át a rendezvény szervezőitől, méretükre előkészített kis csomagban. A futásból visszatérőket a Guinness-rekorder óriásbográcsban főzött alföldi gulyással és egész napos gazdag sport- és foglalkoztató programokkal várták a szervezők, mint például a kispályás öregfiúk- és női focitorna,

tenisz- és lánstenisz versenyek, valamint egész napos egészségügyi szűrések. 2008-ban és 2009-ben a racionalitás és összefogás jegyében újból egy helyszínen, az Újszegedi Kisstadionban rendezték meg a Területi Sportnapot gazdag sport-, egészségügyi- és kulturális programmal és közel ezer résztvevővel mindkét évben. 2010-ben a Területi Sportnap helyszíne Szegvár volt.

Nem hagyható ki ebből a visszatekintésből a dél-alföldi postás sportélet egyik legszebb sikere, amely 2009-ben újabb elsőséget hozott e régióknak. A Sukorón 2009-ben megrendezett VI. Országos **Postás Sárkányhajó versenyen** első ízben nyert Kelet-Magyarországi területet képviselő csapat. A bajai postások „Sugovicai kalózkodók” nevű csapata imponáló magabiztossággal utasította maga mögé a 16 csapatból álló országos mezőnyt. Ezzel a teljesítményükkel kiérdemelték, hogy lehetőséget kapjanak e nagyszerű diadal megismétléséhez, és a bajai postások csapata élve a lehetőséggel 2010-ben ismét első helyet ért el a postások VII. Sárkányhajó versenyén.

Utószó

Volt egyszer egy postás sportegyesület, melyhez tartozni, melyért küzdeni valami mást, valami többet jelentett, mint ami anyagiakban mérhető. Melyre talán éppen ezért oly sokan emlékeznek vissza jó szívvel évtizedek multával is! Féltett kincsként őrzött személyes tárgyi dokumentumok, sárguló, töredezett csapatképek őrzik az emlékezetes versenyek pillanatképeit. Senki más nem tudja felidézni úgy a gólokat, csörtéket, a felejthetetlen versenyeket, mint az egykori csapattársak emlékképei. Volt egyszer egy egyesület, amely ma már csak az emlékekben létezik, de amelyre büszkék lehetünk mindannyian, akik sportolóként vagy szurkolóként, vagy egyszerűen csak az egyesületi hagyományok folytatójaként felvállaljuk szellemiségét. A dél-alföldi postások sportja – legyen az egy reprezentáns minőségi sportokat is felvonultató egyesület, mint a Szegedi Postás SE, vagy a tömegsport-rendezvények nagy tömegeket megmozgató, színes kavalkádja – sportolóként, szurkolóként vagy résztvevőként minden egykori és mai postásé. Legyen hát ez a múltidézés is mindenkié, aki az elkövetkező években is fontosnak tartja a sportot, a közösségi életet, az egymáért való küzdeni tudást!

Megtisztelő számomra, hogy közreműködhettem ebben a múltidéző visszatekintésben. Ennek a krónikának az alapjait a Lakatos Albert által nagy szorgalommal összegyűjtött dokumentumok, Berci bácsi szakértő tanácsai, személyes visszaemlékezései adták. Megköszönöm Kardos András értékes segítségét is. Ez az írás valószínűleg sokak gondolataiban további szálakkal fűzhető tovább a szakosztályok mindennapos életéről, a szakmai műhelymunkáról, szállóigévé vált jópofa mondásokról, vagy emlékezetes versenyek, mérkőzések és postás sportrendezvények hangulatának, eredményeinek, történeteinek felidézésével.

Minden közösség méltán lehet büszke elért sikereire, hiszen az elmúlt évtizedekben számtalan versenyen, tornán volt alkalom a megmérettetésre. Ezekre, a sikerekre, a felejthetetlen szép emlékekre építhetjük a jövő sporteseményeit, sporttevékenységét. Azon bázisok évtizedes alapjaira, amelyek kisugárzó ereje remélhetőleg az elkövetkező postás generációk életének időben és térben bővülő lehetőségeit fogja növelni.

Így tehát a folytonosságot is jelentheti ez a múltidézés. A múlt és a jövő közötti képzeletbeli hidat. A sport iránti szeretetet és alázatot, a versenyek utánozhatatlan hangulatát, a tisztességgel végzett munka és a felkészülés becsületét. A hétfégi nagy versenyek iránti várakozást, mellyel a szürke hétköznapokat újraszínezhetjük. Mindent, ami a sportban szép és természetes, az egyszeri és megismételhetetlen pillanatok, egyszerűen a teljes élet szeretetét!

SZEMELVÉNYEK

1. sz. szemelvény

Kun Sándor atléta, ny. kézbesítő visszaemlékezése (Orosháza 1. posta, 1991)

„1941 óta versenyeztem 1956-ig. Veterán atlétaként 1988-ban kezdtem újra, és ma is folytatom. A Postás Sport Egyesületben töltött versenyésem idejéből a következőkre emlékszem. Előbb lettem postai dolgozó, majd 1942 októberétől egyesületi versenyző. Orosháza VI-VII. kerületében dolgoztam, napi 30 km-t tettem meg. Ez a tevékenységem nagyon sokat jelentett az edzés szempontjából. Postás versenyző 1945-től 1951-ig voltam, Közben 1949-ben Szegedre kerültem, ahol ekkor alakult meg az atlétikai szakosztály. Velem együtt több vasutas versenyző is jött a jobb körülmények miatt, ami az edzésben, versenyésben és az ellátásban nyilvánult meg. Szegeden két pályánk volt atlétikai versenyésre, a Hunyadi téri és Tisza-parti SZEOL-pálya. Ahogy emlékszem, nagyon jó kollektíva jött össze, megemlíteném például Bárkányi Istvánt, aki 800 méteren volt válogatott. A női atlétikai csapat szintén válogatott volt. A Postás Sport atlétika erőssége a gyalogló csapat volt. Ebben jó edzők segítettek. A Postás Sport Egyesületnek öt országos és vidéki bajnokságot nyertem. Nemzetközi versenyen számtalan esetben vettem részt. Elsőtől negyedik helyezésig értem el eredményeket. Olimpián, Európa-bajnokságon, főiskolai VB-en nem vettem részt. Talán nem voltam megfelelő káder. Versenyésemet 1956-ban fejeztem be. 10 km-es gyaloglásban 10 országos bajnokságot nyertem. Jelenleg 1988 óta versenyzem ismét, mint veterán sportoló. Három és fél, valamint 10 km-es távgyaloglásban indulok. Nagyon sok bajnokságot nyertem a korosztályomban. 1991-ben fedettpályás VB-en második helyezett lettem. A versenyéshez sok küzdés és kitartás kell, valamint jó edző. Nekem ezen a téren szerencsém volt, mindhárom megadatott.”

2. sz. szemelvény

„1945. novemberében Bleicher Győző postaigazgató kérésére Jávorkai István megalapította a Szegedi Postás SK vívószakosztályát. Abban az időben Jávorkai István a Csongrád Megyei Vívó Szakszövetség főtitkára volt. 1946. január 2-án a Magyar Vívó Szövetség jóváhagyta a szakosztály megalakítását. A hőskorban a szakosztály létszáma 15 fő volt. Edzéseket a postaigazgatóság régi épületében tartották. Még ebben az évben feloszlott az SZTK vívószakosztálya, és a posta átvette a versenyzőket és a felszerelést. A bemutatkozást még a megalakítás évében siker koronázta, mivel a megrendezett megyei egyéni kardbajnokságot Jávorkai István nyerte. A következő években egyre erősödött a szakosztály, szinte minden megyei bajnokságot (és a területit is) postás vívók nyertek. A legjobb versenyzők Zsabka András, Martinek József, Skultéty Gizella és Stibi Emese voltak. Jávorkai István mellé Márki Ferencet szerződtették edzőnek. Mivel a munka és a szorgalom volt a fő jellemző, jöttek nemzetközi eredmények is. 1953-ban az első ifjúsági világbajnokságon a Szegedi Postás kardvívója, Örley Szabolcs nyert aranyérmet. Az 1956-os melbourni olimpián aranyérmes kardcsapat tagja volt Magay Dániel, az egyetlen szegedi sportoló, aki városának olimpiai bajnoka volt.* Sajnos a két versenyző még ebben az évben külföldre távozott. Edzőjük, Márki Ferenc Kaliforniába került.

1957-től Jávorkai István vette át az edzések vezetését. Az átmeneti visszaesés után új korosztály nőtt fel. Főleg a kardvívás volt az erőssége a szakosztálynak. A Dózsa László, Kovács István, Apró Ferenc, Apró László, Sándor Tamás összeállítási csapat 1972-ig az NB I-ben szerepelt. Egyéniben

az évek folyamán mindegyikük vidékbajnokságot nyert.

Női törben Huszka Ágnes és Tóth Anikó vezetésével szintén NB I-es csapat nőtt fel, és évekig tartották helyüket az első osztályban.

1973-ban Jávorkai István hosszú betegsége miatt az edzőmunka erősen visszaesett. Szinte a nulláról kellett indulni, mert az idősebbek visszavonultak, a fiatalok pedig nem érték el ugyanazt a szintet. 1976-ban nagy lendülettel indult meg a munka, igen sok 8-12 éves fiataalt beiskolázva. Jávorkai István egészségi állapota miatt csak fiatalokkal foglalkozott, a kezdők közül kiválasztott két nyolcéves fiút és három leányt. Érdemes a nevüket megjegyezni: Sántha Bea, Zolnay Krisztina, Nógrádi Edina, Dékány László és Dudás Zoltán. Már országos szinten is egyre jobban felfigyeltek az úttörő korosztályban a Jávorkai-tanítványokra. Sántha Bea, Dékány László és Dudás Zoltán szinte számolatlanul nyerték a megyei és körzeti úttörő versenyeket. Dékány László és Dudás Zoltán az úttörő olimpián V. lett, Sántha Bea II., Dékány és Dudás hatszor nyerte el a „Jó tanuló – jó sportoló” verseny első díját. 1982-ben a Szegedi Postás úttörő csapata (Dékány, Dudás, Sántha, Zolnay és a Pethő testvérek) országos vidékbajnokságot nyert, veretlenül. Zolnay Krisztina 1981-ben serdülő vidékbajnokságot nyert, veretlenül. 1982-ben Sántha Bea törben, Dudás Zoltán párbajtörben serdülő vidékbajnokságot nyertek – mindhárman aranyjelvényes ifjúsági sportolók voltak.

1983-ban Dudás Zoltán ismét megnyerte a vidékbajnokságot párbajtörben. 1984-ben Dudás Zoltán és Dékány László meghívást kapott a junior válogatott keretbe. A serdülő tör országos bajnokságot megnyerő Dékány Lászlót 1984 nyarán sajnos az MTK-VM átigazolta. 1984. decemberében Dudás Zoltán Bukarestben a STEAUA Kupa nemzetközi versenyen második, illetve IV. helyezést ért el.

1984 őszén, a sok költözködés után végre megfelelő méretű termet kapott a szakosztály, és ez a munkában is hamarosan kamatozott. A párbajtör- és leány tör csapat évek óta az NB I-ben szerepel. Dudás Zoltán jelenleg is a junior válogatott tagja, elvégezte az edzői tanfolyamot, és tanítványa is van. Mivel a tárgyi feltételek a Szegedi Postaigazgatóság jóvoltából jelentősen javultak, a kilátások biztatóak a jövőre nézve. Jávorkai István ismét fiatal kezdőkkel foglalkozik, nemsokára újabb neveket kell megtanulnunk....”

DUDÁS ISTVÁN

(Megjelent a Szegedi Postaigazgatóság Híradója 1985. évi 3. számában)

*A krónikás megjegyzése: A cikkben említett Magay Dániel mellett szintén az olimpiai aranyérmes kardcsapat tagja volt Melbourne-ben Keresztes Attila, aki a Szegedi Postás SE-ben tanulta meg a fegyverforgatás tudományát, de akkor már az 1955-ben a közlekedési- és szállítási dolgozók felsőbb utasításra létrehozott mamut-klubjában, a Törekvésben versenyzett.

3. sz. szemelvény

Egy sportember

„A Szegedi Postás vivóinak edzője-vezetője-intézője-mindenese az immáron hetedik évtizedébe lépett Jávorkai István. Pályafutása, a vívással kötött ismeretsége nem mindennapian érdekes .... Lássuk hogy s mint kezdődött, és hogy s mint alakult! A huszas évek végén a Szegedi Testgyakorló Körben atletizált, hármasugrásban és gátfutásban délkerületi bajnokságot is nyert. Közben egy

évig a Szegedi Vasutas labdarúgója volt, három hónapi edzés után már az első csapat kapuját védte, de egy, a mérkőzés közben elszenvedett súlyos sérülése – állkapocs és koponyacsonttörés – a labdarúgástól végleges búcsúra készítette. Huszonnyolc éves korában (!) 1937-ben lett az SZTK akkor megalakult vívósakosztályának tagja. Iga már korábban is igyekezett barátságot kötni e sportággal, de a Szegedi Vívó Egyletnek társadalmi okokból nem lehetett a tagja. Kétéves vívó pályafutás után (harmincéves fejjel!) első osztályú minősítést szerzett a kardvívásban, de jöttek a háborús évek ... 1946. január 2-án megalakította a Postás vívósakosztályát ugyanazon évtől kezdődően a Csongrád megyei Vívó Szövetség vezetője. Huszonöt éve mindkét sportvezetői tiszttét ellátja, a Sport Kiváló és a Sport Érdemes Dolgozója, a Szegedi Postaigazgatóság alkalmazottjaként a sportkör gazdasági vezetője.”

(Megjelent a Képes Sport 1972. febr. 1-jei számában.)

4. sz. szemelvény

Edzés, szolgálat

Ahogy a szegedi távbeszélő központból emlékszem rá, a fiatalos mozgású Fifi nénit, az Fülöp Ilonát mindig meleg tekintetek fogadták és kísérték. Fiatalabb kolléganői egy szép napon megsúgták nekem, hogy régebben kerékpározott, nem is akármilyen szinten. Három év múlva a Kerékpárbarát város című kiállításon többen is felfedezték versenyő korában készített fényképét, így ezt az alkalmat már nem szalasztottam el. Beszélgetésünk színhelye a Nyugdíjasklub lett, mivel Fifi néni 1983-ban nyugdíjba vonult.

– Jó harminc évvel ezelőtti dolgokról kérdezel, tudod-e? 1947-ben kezdtem versenyezni, s az 56-57-es évek táján hagytam abba.

– Hogyan emlékszik vissza: könnyen megtanult kerékpározni?

– Lehettem vagy ötéves, s mint minden gyerek. A kerítés mellett kapaszkodva próbáltam utánozni édesanyámat, hiszen az ő strapagépét csórtam el tanulás céljából. Könnyen és gyorsan ment, de szüleimnek a megélhetés volt a legfőbb gondjuk, nem az, hogy belőlem versenyőtet neveljenek. A sporttal később kerültem kapcsolatba a sógorom biztatására. 1950-ben a Lokomotivból átigazoltam a Postásba. Az egyesülettől, amely akkor a szegedi sportélet fellegvára volt (szinte minden sportágban volt I. osztályú versenyője), minden támogatást megkaptunk az edzésekre és a versenyésre. Barátnőm és vetélytársam, Újváriné Tóth Erzsébet is ebben az egyesületben volt. A támogatást persze az akkori viszonyokhoz képest kell érteni, hiszen szolgálatmentesség a versenyés miatt nem létezett. Sokszor a pesti vonatról leszállva nem haza, hanem a Szechenyi tér felé vettem az irányt: várt az éjszakai távbeszélő szolgálat. Bár, ha hazamentem volna, édesanyám előtt kellett volna mentegetőzőm. Nem egy versenyre a szó szoros értelmében úgy kellett elsőzőm. Ha már aludt, lábujjhegyen osontam be, de azért odasúgtam: Anyuka, első lettem... Nem örült, de mindig megbékélt valahogy.

– Ahogy hallottam: bőven volt alkalma az eredmények hallatán kiengesztelődni.

– Az első versenyemet megnyertem például. I. osztályú minősítés, a Magyar Népköztársaság Kiváló Sportolója cím, válogatott keret, vitrinre való gyűjtemény. Erzsivel 1955-ig váltva nyertük a versenyeket. Hol neki ment jobban, hol nekem. Az országúti versenyésben, ahol inkább az állóképesség a döntő, általában én voltam a jobb. A háztömb körüli és a pályaverseny más adottságokat

kivánt meg. Nehéz volt, szép volt, most is csinálnám. Az 56 körül zürös idők azonban megavarták ezt a sorozatot. Egy norvégiai út várományosaiként a jobb felkészülés reményében Erssivel átigazoltunk a Budapesti Postáshoz. Rendkívüli előléptetést, kiemelt fizetést kaptunk, de edzéslehetőségeink nem voltak a legjobbak. 1956-ban visszajöttem Szegedre, s talán azért, hogy az egyesülettel szembeni „hütlenséget” megbosszulják, Hódmezővásárhelyre helyeztek. Az állandó ingázás, a közlekedési nehézségek miatt már nem gondolhattam a rendszeres edzőmunkára, s így a versenyzésre sem. Három hónapig tartott ez az áldatlan állapot, majd ismét Szegeden dolgoztam, egészen nyugdíjazásomig, mint távbeszélő kezelő. Erssi Pesten maradt, most júniusban ment nyugdíjba ő is: a HTI-nél volt osztályvezető-helyettes.

– Az igen „praktikus” Fifi név a versenyékek során alakult ki?

– Már nem is tudom. A versenyeken, ha úgy alakult, „kicsi”-nek szólítottak. Így kiabáltak a nézők, mert alacsonyabb voltam, mint Erssi.

– Mi kell ahhoz, hogy valaki jó versenyző legyen ebben a sportágban?

– Három dolog: edzés, edzés, edzés. Ennek, pedig feltétele a sportserü életmód. Edzéseken 15-40 km-t futottunk le, természetesen két keréken. Edzőtáborokban, teremedzéseken kondicionálás, kiegészítő sportágak. Az algyői úton akkor még híre sem volt a mostani forgalomnak, gyakran kerekeztünk ott. Jó társaság, összeszokott csapat volt a postásoké. Székely Béla sportkörti elnök és Baráth József edző irányításával (őt a Postás SK kerékpárszakosztályát átvevő Építők Spartacus-ban megtalálod) és szakmai – emberi támogatásával végeztük az olykor megterhelő edzőmunkát, cserébe jó hangulatot, sok-sok élményt kaptunk.

– Ha valakiről azt akarjuk kifejezni, hogy hosszabb kihagyás után hamarosan „megtaláljuk” az előző szintet, beidegződést, azt mondjuk: olyan, mint a kerékpározás, csak egyszer kell megtanulni... Mit mond erről az, aki valóban minden idegszaláival kerékpározott?

– Még ma is előveszem azt a régi kerékpárt, amit édesapám 1927-ben használtan vett. Közlekedési eszközöm most már, de a Petöfi Sándor sugárúton leelőzök vele minden előttem haladó kerékpárost. Hiába, a rutin az megmarad. Sérülésem szerencsére nem volt, ha buktam is, talpra estem, mint a macska. Az egészségem rendben van, no meg az ülésben szerzett gyakorlatot is jól ki tudtam használni: távbeszélő kezelő voltam 32 és fél évig... Négyszer voltam Kiváló dolgozó, birtokoltam a Kiváló dolgozó vándorútszlót és a sztahanovista jelvényt, amikor még normára dolgoztunk. Nagyon szép munka ez, s többes számban is mondhatom: nagyon szerettük is csinálni, hiszen Erssi a Munka Érdemrend bronz fokozatának birtokosaként vonult nyugdíjba.

– Úgy összegehetnénk tehát, hogy kiváló versenyteljesítmény és példás munkavégzés mindkettőjüknél. És most mivel telnek a napok?

– Olvasok, kézimunkázok, utazgatok. Erssivel most is tartjuk a kapcsolatot. Ja és elviszem majd a kerékpáromat megnézetni. Hiába, egy 60 éves járgánynál csak előjönnek az apróbb kopások...

MOLNÁR FRANCISKA

(Megjelent a Szegedi Postaigazgatóság Híradója 1985. évi 3. számában)

5. sz. szemelvény

Kipróbáltuk a pályát...

Nagy Torma Gyulánéval való találkozásomat egy szobrocskának köszönhetem. A kedves, ősz hajú hölgy egy csomagot tett odébb, hogy új útitársának, azaz nekem helyet adjon. A vonat falta a kilométereket, s egyszer csak arra lettem figyelmes, hogy az előbbi csomagból egy női alakot rajzoló kis szobor tűnik elő. Már majdnem a szegedi Gulácsy-teremre tereltem a szót, amikor ismerős rövidítést olvashattam a talapzaton: MATESZ.

– Csak nem tekézik? – nem volt már szükség arra, hogy az időjárás elemzésével milassuk az időt a hosszú úton.

– Már nem – felelte kissé meglepetten. – Több, mint húsz éve abbahagytam. Pedig jól ment, kétszer voltam magyar bajnok és többször postás bajnok.

– Postás bajnok?

– Igen, a Szegedi Postás versenyője voltam.

Anna néni Kecskeméten leszállt. Gyors címkérés, hogy ne tévesszem sem elől, ha majd a költözködést lebonyolítva pár kérdés erejéig a rendelkezésemre áll. Nemrégiben költözött Szegedről a híres városba, s éppen a „hurcolkodás” kellős közepén fedeztem fel azt a réges-régi trófeát.

– Versenyen nyertem ezeket is – mutat a polcokon levő tárgyakra Anna néni a kecskeméti lakásban. Harmónia, finom ízlés mindenütt és két csodálatos asszony. Kettő, mert Anna néni édesanyja is itt él, idős kora ellenére is fiatalos kedéllyel. Így legalább a legilletékesebb adhat válasz a kérdésre:

– A negyvenes-ötvenes években, gondolom, nem volt általánosan elfogadott dolog a rendszeresen, versenyszerűen sportoló nő. Mit szólt ahhoz, hogy éppen az akkor fiatal Ani adta erre a fejét?

– Én bizony soha nem gátoltam ilyesemben. Ha kellett, már pedig elé sűrűn kellett, vigyáztam a kis unokámra. De sokszor tologattam a babakocsit az edzőterem előtt! Amikor Ani a tatai edzőtáborban volt, a kis Kati akkor is rám maradt. De szívesen csináltam, és sohasem szóltam bele ezekbe a dolgokba. Örültem, ha nyert.

– Azóta már Katinak is születtek gyerekei, s én is tudom, hogy mi a nagymama kötelessége – veszi át a szót Anna néni. – Kati egyébként szintén a Postás versenyője volt, sokáig vívott. Az unokám, az egyik, tornázik, a másik a matematikában jó, a harmadik megy Zánkára, mert megnyerték a megyei tízoltóversenyt...

– De megy majd a másik is, tudod, az iskola jutalmaként...

– Bizony, sokszor ketten is alig tudjuk követni eredményeiket, versenyeket!

Nincs más hátra, versenynaptárt kell vezetni-javaslom. Anna néninek, mint a válogatott keret egykori tagjának bizonyára bejegyzésekkel csúfolt naptára volt.

– Sokat utaztunk, néha saját költségen, de ezt már a mai sportolók nem ismerik. Mostoha körülmények között edzöttünk, de rengeteget boldogtunk, feledhetetlen emléket, barátságokat köszönhetek a sportnak. Hogy mást ne mondjak: gyermekem keresztanyja akkori sporttársam lett. Török Tivadar, Sárkány Ferenc, majd a lányom edzője, Jávorikai István – mind olyan nevek, amelyekre szívesen emlékszem. Vida János, Oláh József, Tóth Lászlóné neve is biztosan ismerősen cseng a szegedi tekerajongók számára.

– Hogyan találkozott ezzel a sportággal?

– Férjem, aki a DÉLÉP-nél dolgozott, egy tekepálya építésénél végzett munkát. Mi, az ott dolgozók feleségei valahogy összejöttünk, s kipróbáltuk a pályát. Még abban az évben, amikor elkezdtem a rendszeres edzéseket, magyar bajnokságot nyertem. Ez 1948-ban volt. Az akkori versenyszabályok

szerint csak teli dobás létezett. A magyar bajnoki cím megszerzése után tagja lettem a válogatott keretnek, s ezzel együtt a Bécsbe utazó csapatnak. Puskás Öcsi, aki akkor már kinn tartózkodott, igazán magyaros vendégszeretettel fogadott és kalauzolt bennünket. Vagy néze csak ezt az újságot, 1954-es kiadása. Itt a csapat, amely legyőzte a világbajnok osztrákokat.

– Ebben az évben lett másodszor magyar bajnok, ugye?

– Igen, valóban sikeres év volt. Itt vagyok a sor elején, én voltam a legkisebb mindig. Hol van már az a 48 kiló? – mondja, mintha oka lenne panaszára. Márpedig, ha lenne, bizonyára nem találtam volna meg egyszeri találkozásunk után rögtön a Postás Sporttelep vitrinjében fiatalkori fényképét. És akkor még arról a gyönyörű porcelánvázáról, amellyel együtt látható a régi fotón, nem tudtam, hogy a kecskeméti lakásban látom viszont. Ugyanis ez postás bajnokság földje volt.

– Végül is a család érdekében abbahagytam a versenyzést. A lányom is növekedett, s mit mondjak: a férjem is jó néven vette döntésemet. Most pedig úgy lekötnek az unokákkal kapcsolatos tenivalók (többek között ez a költözködés is hasonló okok miatt történt), hogy kedvenc időtöltésemre, a kézimunkára sem jut mindig elég idő. Ez persze inkább dicsekvés... Mindenesetre kíváncsi lennék az új tekepályára, sok szépet hallottam róla. Azóta, hogy lemondtam a kerettagságot, nem volt a kezemben tekegolyó. Remélem azért, hogy van még az ujjamban egy kis érzék...

– Mindenképpen fogunk erre alkalmat találni!

MOLNÁR FRANCISKA

(Megjelent a Szegedi Postaigazgatóság Híradója 1985. évi 3. számában)

6. sz. szemelvény

Világbajnokok randevúja Szegeden

A Nemzetközi Teke Szövetség (FIQ) aszfaltszekciója 1985-ben Bécsben tartotta kongresszusát. Az akkori ülésen határozat született, hogy az ideai Bajnokcsapatok Európa Kupája döntőjét rendezze meg a MATESZ. A magyar szövetség – méltányolva az erőfeszítését, a 30 millió forintos beruházást, amivel létrejött a 6 sávós automata tekepálya – úgy döntött: az áprilisi magyar bajnokság után a BEK döntőt is a Szegedi Postás SK bonyolíthatja le. A rangos megbízatás mindenképpen elismerése a város, a sportág helyi eredményeinek, hiszen ilyen jellegű versenyt még nem rendeztek Szegeden!

A háromnapos eseményre, ahogyan Rác József, a Szegedi Postás SK tekeosztályának vezetője, a szervezőbizottság elnöke tájékoztatott, megérkeztek a nevezések: 6 női és 9 férficsapat veszt részt a küzdelmekben. A névsorokból kitűnik, a mostani BEK kisebb világbajnokságnak felel meg. Világnagyságokat vonultatnak fel a csapatok, akiket jegyeznek a sportágban, azok péntektől Szegeden randevúznak.

Az induló csapatok

Nők: KK Rijeka (jugoszláv, a tavalyi BEK győztese), TJ Spartak Presov (csehszlovák), ESV Prinassens (nyugatnémet), BBSV Wien (osztrák), Elektromures Tirgu Mures (román) és a SZEOL-DÉLÉP SE.

Férfiak: KK Medvescak Zágráb (Jugoszláv, a tavalyi BEK győztese), TJ Praha (csehszlovák),

7. sz. szemelvény

Olimpiára a Szegedi Postásból

Az első nyári olimpia a második világháború után. Hogy várta az ország az újjáépítéstől, a nélkülözéstől elgyötörve a sikereket! A londoni olimpiára készülő sportolók pontosan tudták, mekkora örömet szerehetnek jó szereplésükkel. Az egyéni sikervágyat megsokszorozta ez az érzés. Abban az időben volt igéretes tehetség egy szegedi fiatalember, aki a kosárlabdacsapat tagjaként ölthetett címeres mezt 1948 nyarán. Halász János volt a Szegedi Postás SE történetének első olimpikonja. Most egy kíváncsi társaságnak mesél a 73 éves, még mindig jóképű férfi. A Móravárosban nevelkedett, s a gimnázium csapatában focizott, amikor egy helyi cipésmester, Almási Gyula egy új játékkal, a kosárlabdával megismertette a környékbeli srácokat, s az ügyesebbekből egész kis helyre gárdát alakított 1942-ben. A 13 éves Halász-gyerek a következő öt évben nem tudott választani, kézzel és lábbal egyaránt ügyesen terelte a labdát. Érettségi táján már a Szegedi AK NB I-es futballcsapatának tizenegyében szerepelt, éppen a későbbi edzőlegenda, a Pestre igazolt Baróti Lajos posztján. Közben a másik kosárcsapatot átvette a Szegedi Postás, mert a versenyési feltételeket a cipész már nem tudta biztosítani a fiúknak. Onnan került be a válogatottba egy szófiai tornára, ahol a döntőben a mienknél nagyobb kosárhagyományokkal bíró Csehszlovákia ellen szakadó esőben léptek pályára (akkor még szabadterén üzték). Nyertek, és az edző kiállt 1948 nyarán is a korábban meghirdetett válogatási elvei mellett, s a győztes gárdában szereplőket nevezte az ötkarikás játékokra. Tavasszal ugyan lemaradt egy párizsi futballturnéről, de kárpótolta a sors. Kalandos módon sikerült az utolsó pillanatban útlevelet szereznie, s a repülőutat sem ismételné meg még egyszer a brit fővárosig akkora viharban és olyan rozoga géppel.

De ott volt, és játszott a két győztes, illetve három vesztes meccset vívó válogatottban. Sajnos a szerencsétlen sorsolás folytán ilyen mérleggel csupán a 16. helyen végeztek, de a coubertini jelmonddal összhangban maig nagyra értékeli a részvétel lehetőségét is.

Az igazi szerelem a kosárlabda volt, még egy évtizedig játszott. A focival az olimpia előtti hetekben szakított. Azon a meccsen játszott utoljára, amikor Kubala László a Vasasban szintén utoljára öltötte magára magyar klub mezét. Később Budapestre költözött, és az OMKER-től ment nyugdíjba. A nagypapák unokázó derűs életét éli, láthatóan jó egészségben.

(Szabó Jenő írása, „A Postás” c. lap, 2002/15. szám)

8. sz. szemelvény

Kivonat a súlyemelő szakosztály naplójából

1947. év március 6-án alakult meg súlyemelő szakosztályunk összesen 5 taglétszámmal. Alakuló gyűlésükön dr. Szerényi László sportelnök és dr. Marth Gyula, mint megválasztott szakosztály elnök jelent meg. Edzőnek Papp István többszörös magyar bajnokot kértük fel. Szakosztályvezető ifj. Tóth János lett.

Súlyzó és terem hiányában Kállay Imre sporttársunk által felajánlott súlyzót lakatos műhelyében vasrúdra kötött szerzőndarabokkal – május közepéig – izomerősítő gyakorlatokat végeztünk.

Július 6-án, Budapesten megrendezett országos II. osztályú versenyre 5 versenyzővel beneveztünk. Eredmény egy első és két második helyezés.

A dél-alföldi postás sportélet krónikája

A szakosztály 2 pár bőr- és 1 pár gumicipőt kapott.

Szeptember hó 21-én megtartott dél-kerület bajnokságon, bajnoki címet szerzett Gera II. László és Gera I. István.

A szakosztály éves mérlege:

Igazolt versenyzők száma 14, 12 fő még nem nyert leigazolást.

10 versenyzővel 7 versenyen 44 helyezést ért el a szakosztály.

14 I. helyezés, 11 II. helyezés, 12 III. helyezés és 7 IV. helyezés.

Legeredményesebb Gera II. László és Gera I. István.

Esközleltár:

2 pár bőrcipő, 3 pár gumicipő. 6 db ööld atléta dressz. 1db teljes súlyzó-felcsereles (22 db korong, 1 szabályos komplett rúd)

1948. február 22-én a szakosztály rendezte meg az országos II. osztályú csapatbajnokságot. A verseny esélyese a Postás volt, de csak 3. helyezést tudott elérni, mivel két versenyzője a súlyhátáron átesett.

Május 16-án az országos vidéki súlyemelő bajnokságon a Postás versenyzők kiemelkedő eredményeket értek el.

Június 20-án a magyar súlyemelő bajnokságon Dékány László 2. helyezést ért el.

Október 31-én a délkerületi súlyemelő bajnokságon 10 induló közül 9 versenyző helyezést ér el. Bajnokságot szerzett 3 fő, 2. helyezést 3 fő, 3. helyezést 3 fő.

A versenyen bebizonyosodott, hogy a kerületben komoly ellenfeleink nincsen, és csak országos viszonylatban való versenyeztetéssel tudjuk saját fejlődésünket biztosítani.

1948. évi végeredmények:

Az év folyamán versenyzőink 5 országos első osztályú, 7 országos másodosztályú egyéni versenyen, 2 vidéki viszonylatban rendezett egyéni versenyen, 2 egyesületközi csapat-viadalon, az országos másodosztályú csapatbajnokságon és 2 vidéki bemutatón vettek részt.

Eredmények:

I. osztályú versenyeken: I. hely 3, II. hely 2, III. hely 2

I. osztályú versenyeken: I. hely 4, II. hely 7, III. hely 6

Országos vidéki bajnok: I. hely 3, II. hely 2, III. hely 1

Délkerületi bajnokság: I. hely 3, II. hely 1, III. hely 2

Országos II. oszt. csapatbajnokságon III. hely.

Esközleltár: 1 versenydobogóval és 1 pár cipővel, valamint 7 db birkózódresszel és hajszoritóval gyarapodott a szakosztály vagyona az év folyamán.

1949. augusztus 18-19-én Kálmán a főiskolai világbajnokságon 2. helyen végzett súlycsoportjában. Barna 3. helyezést ért el. Mindkét versenyzőnk válogatottsága jutamánul az egyesület aranyjelvényét kapta.

A nemzeti bajnokságban II. helyezést ért el szakosztályunk, ami biztosította az NB I. osztályba való feljutást.

Június 11-én a Sz. Lokomotívval közös rendezésben az országos vidéki bajnokságot rendeztük meg.

Országos vidéki bajnok Kálmán, Tóth és Papp második helyen végzett. Molnár és Szűcs. Augustus 26. Előre SE I. o. versenyére csak egy versenyzőnk, Szűcs Árpád utazott Budapestre.

* A krónikás megjegyzése: Lehet, hogy a szakosztály élete tovább tartott, de a napló vezetése megszakadt. Tanúja voltam a sok szép sikernek, melyet a Postás versenyzők értek el.

9. sz. szemelvény

Országos Postás és Távközlési Természetbarát Találkozó és Túraverseny

A szabadidő hasznos eltöltésének egyik lehetséges módja a sport, a mozgás. A természetjárás mindezt ötvözi, hiszen kötetlen, bárki által elérhető, összetartóást erősítő időtöltés. Nem meglepő tehát, hogy a Magyar Posta dolgozói is csatlakoztak ehhez a „mozgalomhoz”.

Néhány lelkes természetjáró, túravezetésben jártas kolléga elhatározta, hogy a többi szervezetnél már évek óta működő tömegsport-rendezvény honosodjon meg a postánál is. 1961. szeptember 9-10. között tartották meg első ízben a Postás Természetbarát Egyesület Országos Találkozóját a Zsiros-hegyen. Ettől kezdve évente került sor a találkozókra.

A rendszerváltás előtt egy vállalathoz tartozott a klasszikus posta, távközlés és a műsorszórás. A rendszerváltással a szervezet három részre vált. Szerencsére a találkozókot ez nem érintette, továbbra is megrendezésre került az esemény. Az elnevezés viszont megváltozott. 1993-tól Országos Postás Természetbarát Találkozóról (OPTTT) az Országos Postás és Távközlési Természetbarát Találkozó és Túraversenyre (OPTTT) módosult.

2005-től az OPTTT lelkes szervezőjének emlékére dr. Szarka György Emlékverseny elnevezéssel bővült ki.

A találkozónak országunk sebbnél sebb tájai adnak otthont. Több alkalommal vállalta a házigazda szerepét Budapest, valamint Pécs, Szeged, Debrecen, Sopron, Miskolc. De volt már Nagykanizsán, Salgótarjánban, Zircen, Tatán, Gödöllőn, Zalaegerségen, Esztergomban, Kecskeméten, Egerben, Zánkán, Szántódon és Békéscsabán is.

A három napos esemény a következő forgatókönyv szerint alakul. Pénteken érkezés a meghirdetett szálláshelyre, a megnyitó után a csapatvezetők megbeszélése, eligazítása, ismerkedés. Szombaton van a tájékoztatósi túraverseny. Akik nem vállalkoznak a túrára, azoknak a szervezők mindig felajánlanak egyéb programokat, kirándulásokat, városnézést.

A versenyre kétfős csapat és családi kategóriákban lehet nevezni. Utóbbi rövidebb (5-8 km) és a tájékoztató könnyebb. Akik gyerekekkel vannak, idősebbek vagy még kezdők, azoknak ez a pálya tökéletes. A kétfős csapatoknak 8-12 km kell megtenni, mérési feladatokkal nehezített és az útvonal is nehezebb, több állomást kell megtalálni.

A versenyt az nyeri, aki a legpontosabban tartja be a megadott menetidőt, a legpontosabban végzi el a mérési feladatokat, és minden állomást megtalál. Így a legkevesebb hibapontot gyűjti össze. A célban évről évre bográcsban készült étellel várják a résztvevőket. A verseny és a kirándulás fáradságait kipihenve este van az eredményhirdetés. Mindkét kategóriában az első hat helyezett, a legidősebb, legfiatalabb résztvevőt díjazák. A legtöbb helyezési pontot gyűjtött szervezet kapja a vándorkupát. Minden résztvevőnek emléklappal, és az utóbbi évtizedben a verseny emblémájával ellátott pólóval kedveskednek. Utána zenés-táncos mulatság marasztalja a túrázókat hajnalig. A harmadik napra a búcsúzás marad, hiszen mindenki indul hazafelé, vagy más, saját szervezésű programjára.

A hétvégék nagyon hangulatos, családias légkörben telnek. Sok ismerős, állandó résztvevő jön el, és a viszontlátás mindig nagy örömmel tölti el szívünket. De rendszeresen új arcokat is látni, hiszen egy kellemes hétvégi programnak eljut a híre másokhoz is, és csatlakoznak legközelebb.

Minden persze nem jöhetne létre, ha nem lennének azok az önzetlen, időt és fáradságot nem sajnáló emberek, akik a szervezésből teljes mértékben kivesszük a részüket. Az utódszervezetek sajnos az utóbbi években már kevésbé, vagy egyáltalán nem támogatják anyagilag ezt a nagy hagyományokkal rendelkező eseményt. A Postás és Távközlési Szakszervezetek, természetjáró szakosztályok és néhány szponzor viszont igen. Ez nagyban hozzájárul a sikeres lebonyolításhoz.

Békéscsabai postás lévén 1988-ban vettem részt először a találkozón több postás kollégámmal együtt. Nagyon megfogott az egész rendezvény, a túraverseny hangulata. Azóta minden évben résztvevőként és szervezőként veszünk részt. A munkatársaimmal, illetve a környező posták dolgozóival képviseltetjük ezt a vidéket. Békéscsaba 1985-ben adott otthont a találkozóknak. A Postás Szakszervezet és a helyi természetjáró szervezet rendezte meg. Pósteleken tartották a versenyt, a kirándulások célpontja Gyula, Mezőhegyes és Szarvas volt.

Az eredményeinket tekintve van még mit javítani. De sohasem csüggedünk el, hiszen a részvételt, a kellemes társaságot fontosabbnak tartjuk, mint a győzelmet. Eddig a legjobb helyezésiünket 2009-ben értük el. Az induló 24 kétfős csapat közül a 12. helyet szereztük meg. Azért igyekezzünk, szeretnénk egyszer az első hat közé bekerülni.

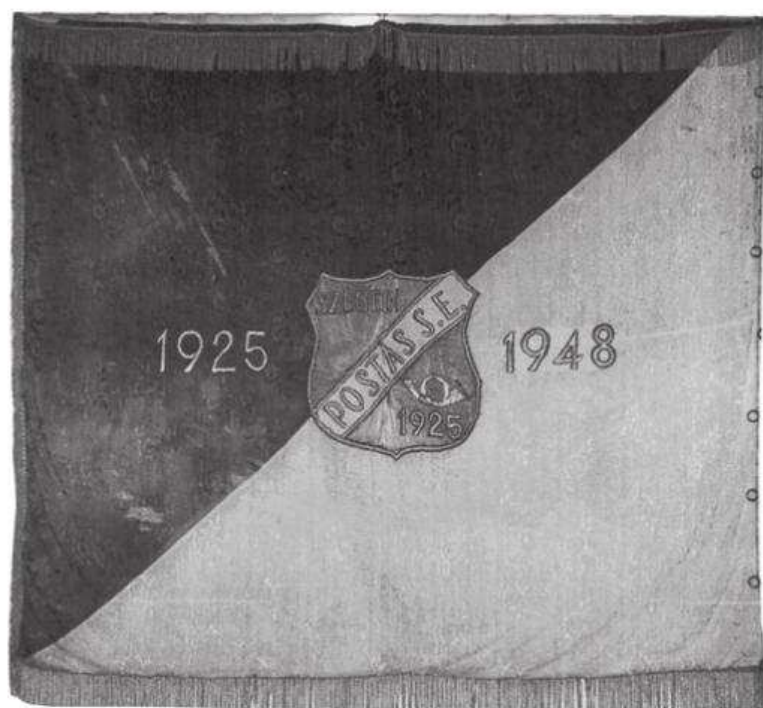
2010-ben Pécs látja vendégül a 48. OPTTT résztvevőit. Nagy várakozással tekintünk e hétvégére, hiszen Európa Kulturális Fővárosa rengeteg látnivalóval és nagyszerű, túrázóknak való helyszínnel büszkélkedhet.

002-ben, amikor a 40. évfordulót ünnepeltük, örömmel, és meghatottsággal tekintettünk az elmúlt évtizedekre. Hamarosan fél évszázadossá válik a találkozó. Túrázó társaimmal együtt remélem, hogy a nehézségek, változások ellenére sok régi és új „postás” lesz részese a hagyománynak, az OPTTT-nek.

Szántó Ágnes, Békéscsaba 1 posta dolgozója

FOTÓK

A Szegedi Postás Sportegyesület zászlaja (1948)

Nemzetközi atlétikai verseny 1954 (a dobogó II. fokán Kun Sándor (Szegedi Postás SE))

A vívószakosztály tagjai (1960-as évek)
Középen: Jávorkai I., Márki F. (edző), Magay D. (olimpiai csapattag)

A labdagúgócsapat tagjai (1960-as évek)

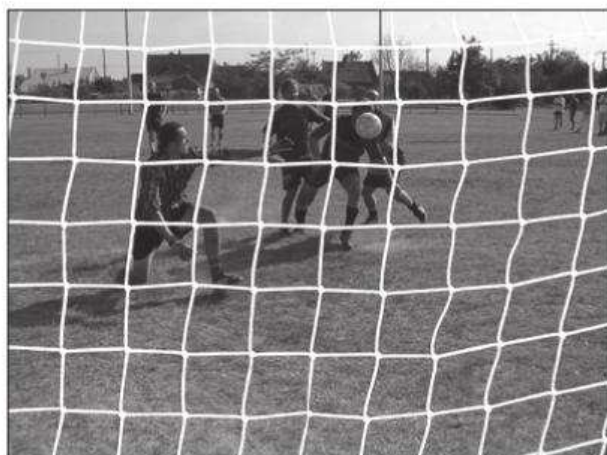
Postás pálya avatása, 1984. augusztus 20. Postás Öregfiúk csapata. Felső sor: Szente, Nagy, Csomor, Lakatos I., Székely B., Laudisz, Majoros, Heissig, Vig, Bálint, Ács. Középső sor: Savanya, Lakatos A., Szabó, Kopasz, Bodor. Fekszik : Fodor

Szegedi Postás SKSZE tekecsapata

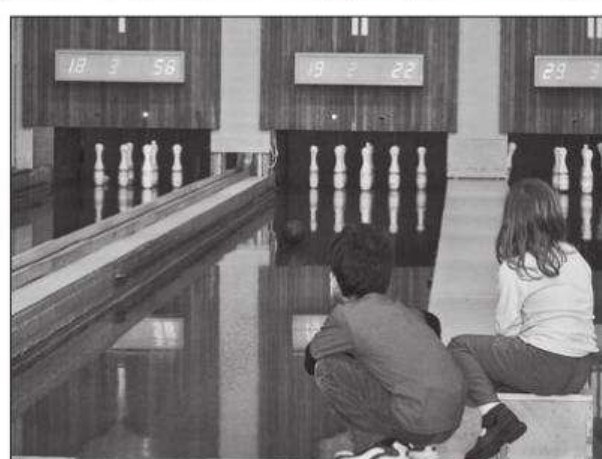
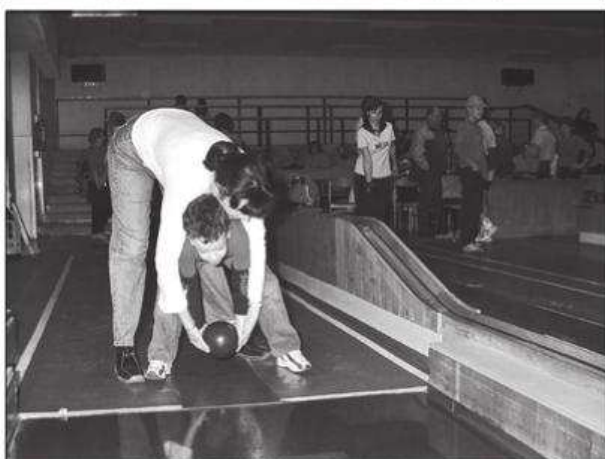
Epizódok a Postás Sportnapok eseményeiből (2002, 2003)

A Postás Sporttelep utolsó rendezvénye, 2007. március 2.

Tóth László

A POSTÁSOK SZAKMAI EGYESÜLETÉNEK KÖZÖSSÉGI ÉLETE A DÉL-ALFÖLDÖN (1992-2010)

A Postások Szakmai Egyesületének megalakulása

Az 1989-es rendszerváltást és a Magyar Posta átszervezését megelőző években, az akkor még egységes postai és távközlési szolgálat szakmai kérdéseiről általában évente rendeztek magas szintű szakmai fórumokat. A Közlekedéstudományi Egyesületen belül Postai és Távközlési Tagozat működött. Ez a tagozat foglalkozott a postaforgalmi szakmai és fejlesztési témákkal. A rendezvények azt a célt is szolgálták, hogy a posta valamennyi érdeklődő munkatársa szakmai információkat kapjon a Magyar Posta aktuális feladatairól, a változásokról és a megoldási alternatívákról. A tagozati ülésekre magas beosztású személyeket hívtak előadónak, akik megfelelő rálátással és hatáskörrel rendelkeztek a posta működéséhez és fejlesztéséhez.

A rendszerváltással együtt járó politikai, társadalmi és gazdasági változások a Magyar Posta szervezetére is jelentős hatást gyakoroltak. A korábbi, egységes Magyar Postából három önálló szolgáltató vállalat alakult (Magyar Posta Vállalat, Magyar Távközlési Vállalat, Magyar Műsor-szóró Vállalat). Magától értetődő volt, hogy a korábbi fórumok módját és tartalmát, valamint a szervezetet is az új helyzethez kellett igazítani. Az 1990. január 1-jén létrejött Magyar Posta Vállalat vezetése az új szervezet kialakítása közben, valamint a vagyonomegosztással összefüggő, nagyon bonyolult tárgyalások és egyeztetések időszakában is törekedett arra, hogy a postás szakma továbbra is megbecsült terület maradjon, és minden eszközzel segíteni igyekezett, hogy a postás szakemberek értékes tagjai maradjanak a társadalomnak.

A szakma presztízsének megőrzése érdekében számos javaslat látott napvilágot, amelynek eredményeként 1991-ben konkrét javaslat született, hogy jöjjön létre egy szakmai ismeretterjesztő szervezet egyesületi formában, amely szakmai napok rendezésével naprakész információkat közvetít a fórumra meghívott szakembereknek a posta fejlesztési célkitűzéseiről és különös tekintettel azokról az elképzelésekről, amelyekkel a nyugat-európai posták foglalkoztak a postai szektorban kialakult versenyhelyzet kihívásaira adandó válaszok kidolgozása érdekében.

A Magyar Posta vezetése dr. Oláh László vezérigazgató-helyetttest kérte fel az egyesület megszervezésére. Tekintettel arra, hogy az egész postásságot érintő kérdésekről volt szó, a területi postai igazgatóságok véleményét is kikérték az önálló szakmai egyesület létrehozásáról.

A beérkezett vélemények megerősítették a vezetést abban az elhatározásban, hogy a postások igénylik a szakmai egyesület megalakítását, és minden eszközzel elősegítik annak működését. Ezután született döntés a megvalósításról. Az egyesület megalapítását és fő támogatását a Magyar Posta Vállalat vállalta. Tekintettel arra, hogy a megalakításra kerülő egyesület szakmai célkitűzései kapcsolódtak a postával akkor szorosan együttműködő Postabank és a Providencia Biztosító szolgáltatásaihoz is, e két intézmény vezetője úgy döntött, hogy a Posta Vállalat mellett részt vesznek az egyesület megalapításában és anyagi támogatásában.

A szükséges jogi és gazdasági egyeztetéseket követően a három alapító aláírásával **1992. január 23-án megalakult a Postások Szakmai Egyesülete** (továbbiakban: PSZE), amelynek alapító elnökévé dr. Oláh Lászlót választotta meg az első küldöttközgyűlés. A két alelnöki tisztséget a Postabank és a Providencia képviselői töltötték be.

1992-ben a területi igazgatóságokon egymás után kezdték el munkájukat a területi csoportok.

A PSZE közösségi élete a Dél-Alföldön

Szegeden is megalakult a PSZE-csoport, elnöke dr. Lénárd László igazgatóhelyettes, titkára pedig Katona Sándor lett.

A PSZE Szegedi Tagcsoport alakuló ülése, 1992. július 10.

A következő évben egészségi állapotának romlása miatt dr. Lénárd László nyugdíjba vonult, Katona Sándor pedig lemondott a titkári funkcióról. Ekkor egy kis megtorpanás következett be a PSZE szegedi csoport munkájában. Gyimesiné dr. Etsedy Sarolta igazgató azonban fontosnak tartotta a PSZE-csoport tevékenységét, ezért 1994-ben soron kívüli vezetőségválasztásra került sor. Tóth László, az igazgatóság postaosztályának vezetője lett a tagcsoport elnöke, Károlyi György,

Orosháza 1. sz. posta vezetője és Kaszper Edit, a Szegedi Postaigazgatóság marketing előadója lett az alelnök, dr. Lovászi József, kommunikációs munkatárs pedig a tagcsoport titkára.

Tóth László, Károlyi György, Kaszper Edit, dr. Lovászi József

Tóth László és dr. Lovászi József több évig tagja volt a PSZE országos elnökségének. Tóth László a két választási ciklus között folyamatosan működő jelölőbizottság választmányi elnökeként is szerepet vállalt az egyesület életének irányításában, szervezésében. Lovászi József logót, vizuális arculatot tervezett az egyesületnek, kidolgozta az egyesület kommunikációs tervét, éveken keresztül tudósította a postás sajtót az egyesületi rendezvényekről, és szerkesztette az egyesület honlapját (www.posta.hu/psze).

Országos szakmai rendezvények

1994 óta sok minden történt, ami részben a Szegedi PSZE-tagcsoporttól függetlenül következett be, részben a területi munka eredményeként valósult meg. Tényként elmondható, hogy a három dél-alföldi megyében aktív egyesületi munka folyt, és folyik napjainkban is. Országosan is kiemelkedő szervezettséggel és létszámmal vesznek részt a Bács-Kiskun-, Békés- és Csongrád megyei postások a PSZE életében. Ennek köszönhető, hogy az országos rendezvényeken – a létszám alapján – több tag vehetett részt. Felsorolni is sok lenne, hány országos rendezvény volt 1992-től napjainkig. A teljesség igénye nélkül néhányat mégis indokoltnak tartok kiemelni.

- 1994. augusztus 4-7-én zajlott a XIV. Országos Postás konferencia Debrecenben. Nyolc évi szünet után ismét sor került erre a nagy hagyományokkal rendelkező és a postások szakmai információigényét kielégítő, több napos, országos fórumra.
- 1997-ben Szivi László vezérigazgató-helyettes és Molnár Csabáné fejlesztési igazgató tolmácsolásában a „Magyar Posta Rt. stratégiája az új szervezeti keretek között” a Magyar Posta jövőjéről, Hegedüs Anna vezérigazgató-helyettes pedig „Pénz, pénz és pénz” című előadásában a banki és pénzforgalmi tevékenységről és a piaci helyzetről tartott tájékoztatást az érdeklődő PSZE-tagoknak.
- Még ez évben dr. Gottfried Tamás helyettes államtitkár tartott előadást az EU-csatlakozásra való felkészülésről. (Akkor a csatlakozás még távolinak tűnt, de mára már ez is a múlttá vált.)
- 1998. szeptemberében Miskolc-Tapolcán rendezte meg a PSZE a XV. Postás konferenciát. Itt mutatkozott be Katona Kálmán miniszter, Auth Henrik postabank-vezérigazgató és dr. Krupanic Sándor postavezérigazgató. (Az előzetes tervekben még Doros Béla szerepelt előadóként, de az időközben történt vezetőcsere miatt változtatni kellett az előadók személyén.) A szegedi tagcsoport 27 fővel vett részt a konferencián.
- 1999 májusában Piliscsabán, a Pázmány Péter Katolikus Egyetem épületében dr. Krupanic Sándor vezérigazgató a Magyar Posta küldetéséről és stratégiájáról tartott előadást.

- Még ebben az évben Kecskeméten országos szakmai nap volt, a házigazda szerepét a Szegedi Területi PSZE-tagcsoport látta el. Dr. Túrós András a posta biztonságáról, Nagy Róbert a posta fejlesztéséről, Lipp István a marketingmunka fontosságáról tartott előadást.

A kecskeméti szakmai nap résztvevői, bal oldalon Tóth László, a PSZE szegedi tagcsoport elnöke és Károlyi György alelnök

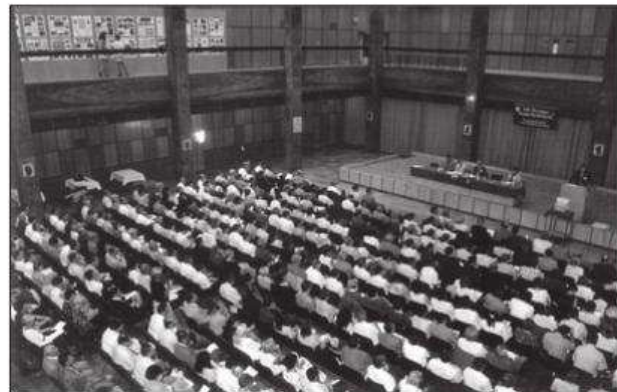

A helyi segítők: Kecskemét 1 posta dolgozói, élükön Potz Lajosné postavezető és Tóth Tímea postavezető-helyettes

- 2000. augusztus 31-szeptember 1. között Pécsen zajlott a XVI. Országos Postás Konferencia. Tagcsoportunk elnökének közbenjárására sikerült a szegedi tagcsoport résztvevőinek létszámát az először megállapított 25 főről 38-ra feltornászni. Szili Katalin és dr. Toller László személyes részvétele emelte a konferencia rangját. A rendezvényen részt vett Varjú Tamás is, aki éppen akkor a posta vezérigazgatója volt.

Az elnökségben: Toller László, Szili Katalin és dr. Oláh László

Az országos konferencia plenáris ülése

- 2000. december 4-én Kiskőrösön országos logisztikai szakmai napot rendezett a PSZE. Házigazdája a szegedi területi tagcsoport volt.

- 2001 májusában Budapesten központi PSZE rendezvényen ismertette Kalmár István elnök-vezérigazgató a Magyar Posta új stratégiáját.

- Október 30-án Győrben, a Széchenyi István főiskola támogatásával „Posta, piac, minőség” címmel rendezett országos fórumot a PSZE. Itt lehetőség adódott, hogy a jelenlévők közvetlen információkhoz jussanak a szlovák posta munkájáról.

- 2001 novemberében Sopronban Kossa György főigazgató „A postaforgalom aktuális kérdései” című előadása volt a fő téma. A szegedi tagcsoportból 17 fő vett részt a rendezvényen.

A logisztikai szakmai nap résztvevőinek egy csoportja Kiskőrösön, 2000. 12. 04.

A logisztikai szakmai nap elnöksége, az előadói mikrofonnál Tóth László

- 2002-ben esedékessé vált a PSZE országos elnökségének újraválasztása. A tagság bizalmát továbbra is élvező dr. Oláh László az elnöki székben maradt, Molnár Sándor lett az egyesület főtíkára, az ügyvezető igazgatói feladatok ellátására pedig Fábics Miklós kapott megbízást.
- 2002-ben kiemelkedő rendezvény volt a bükkfürdői minőségügyi konferencia, ami rávilágított a minőség javításának fontosságára.
- 2003. május 27-én Budapesten, a Benczúr-házban dr. Bernhard Bukovc, az Osztrák Posta európai és nemzetközi ügyeinek igazgatója tartott előadást az EU-s postai direktívákról.
- 2004. júniusában dr. Szabó Pál vezérigazgató részvételével PSZE szakmai nap zajlott Budapesten.
- 2004. november 24-én a fővárosban megtartott pénzforgalmi szakmai napon a szegedi régióból 12 fő vehetett részt, akik sok új információt hallhattak a rendezvény előadóitól.
- 2005. április 21-én Budapesten, a Benczúr-házban a német posta nemzetközi kapcsolatokért felelős igazgatójának, a francia posta EU-kapcsolatok osztályvezetőjének és a cseh posta nemzetközi vezérigazgató-helyettesének előadásából a hallgatóság betekintést kapott a német, a francia és a cseh posta helyzetéről, működéséről, szakmai tevékenységéről.
- 2005. augusztus 31-én dr. Szabó Pál vezérigazgató ismét a PSZE szakmai nap vendége volt. „Szolgáltatások – piac – minőség” témakörben tartott előadást.
- 2006. március 30-án Budapesten a „Hírlapterjesztés aktuális kérdései” témakörben rendezett szakmai napot a PSZE. Nem volt akkor irigylésre méltó helyzetben Berkes György a hírlapüzletág vezetője. A piaci körülmények és változások hatására a postának is reagálnia kellett. A jelenlévők közvetlen értesülése többet ért, mint bármilyen, papíralapon kiküldött tájékoztató.
- 2006. május 30-án került sor a PSZE új országos elnökségének megválasztására. Dr. Oláh Lászlót örökös tiszteletbeli elnöknek választotta a küldött-közgyűlés. Elnök dr. Horváth Sándor logisztikai üzletágvezető lett. Molnár Sándor főtíkárrá újabb négy évre bizalmat kapott, az ügyvezető igazgató továbbra is Fábics Miklós maradt.
- 2007 is bővelkedett központi rendezvényekben. Ezek közül az október 17-én a Postamúzeumban a Magyar Posta önálló nemzeti közintézménnyé válásának 140. évfordulójáról megemlékező rendezvényt, valamint a november 17-én megtartott „Fókuszban az ember” című szakmai napot emelem ki.
- 2008. június 27-én „banki szakmai napot” rendezett a PSZE. A Magyar Posta és az Erste Bank vezető szakemberei tartottak előadást.
- 2008. november 27-én a gépesített levélfeldolgozás 30 éves történetéről szóltak az előadások, Szívi László vezérigazgató-helyettes pedig a minőség szerepéről beszélt.

- 2009. február 5-én a Lakossági Ügyfelek Üzletág tartott szakmai napot. Az értékesítés helyze-
te és feladatai mellett a Postapartner Programról és egyéb időszerű szakmai feladatokról is hallottak
előadást a résztvevők.

- 2009 utolsó központi szakmai napja november 19-én volt. A „Pénzügyi válság és a lakossági
banki piac” című témában négy előadó tartott előadást. Az Erste Bank és a Postabiztosító vezetői-
nek tájékoztatóját nagy érdeklődéssel hallgatták a jelenlévők.

Az előbbi hiányos felsorolás csupán azt a célt szolgálta, hogy a PSZE működését kevésbé is-
merők számára is képet nyújtson az egyesület sokszínű szakmai tevékenységéről. Az érdeklődők a
PSZE honlapján (www.posta.hu/psze) részletesebben megismerhetik az elmúlt évek rendezvényeit
és szakmai témáit.

Posta című szaklap

A központi rendezvényeken kívül a PSZE országos elnökségének köszönhető, hogy folyama-

tosan megjelent a „Posta” című szaklap. 2001-ig kéthavonta, azaz évente hatszor, 2002-től pedig negyedévente, azaz
évente négyszer jelenik meg a lap. Többek véleménye sze-
rint nagy szükség van erre a kiadványra. A Postaügyi Értesítő
és a „Postás” újság teljesen más szerepet tölt be, mint a Posta
című szakmai folyóirat. A PoÉ a működési és kezelési sza-
bályozást tartalmazza, a Postás újság pedig színes magazin.
A PSZE szakmai gondozásával és a Magyar Posta anyagi
támogatásával megjelenő „Posta” c. szaklap pedig nagyobb
lélegzetű elméleti és szakmai írásokból álló szakfolyóirat.

Dr. Lovászi József alapítása óta tagja a folyóirat szerkesz-
tőbizottságának. Szerzőként is rendszeresen segítette a lap
megjelenését. Évekig szerkesztette a nemzetközi postai hírek
rovatot. 2006-ban új borítót tervezett a lapnak, amely 2007-
től korszerű, a Magyar Posta arculatához jobban illeszkedő
köntösben jelenik meg.

A szegedi területi tagcsoport munkája

Ennyi bevezető és általános ismertető után indokolt, hogy a Szegedi PSZE-tagcsoport munkáról
is beszéljünk.

- 1994-ig a nagyposta-vezetői értekezletek részeként került sor a területi PSZE rendezvények
megtartására. 1995-től ideiglenesen tiltott volt a munkaidőben történő egyesületi munka, ezért
önálló – rendszerint szombati – rendezvényé váltak a területi szakmai napok.

- 1995 tavaszán Gyopárosfürdön „A világ postái és a piaci verseny” című szakmai nap sokak
számára emlékezetes marad. A szombaton megrendezett eseményen telt ház fogadta dr. Oláh László
egyesületi elnököt, nemzetközi szakértőt és a többi előadót.

- 1997-ben Füzesgyarmaton Szivi László vezérigazgató-helyettes a Magyar Posta szervezeti
változásairól, dr. Molnár Csabáné fejlesztési igazgató pedig a jövő postájáról tartott előadást a régió
PSZE-tagcsoportjának.

A PSZE közösségi élete a Dél-Alföldön

- 1998-ban került sor a PSZE új szervezeti koncepciójának kidolgozására és megvitatására. Dr. Lovászi József és segítői jelentős szerepet vállaltak ebben.
- 1999 legemlékezetesebb saját szervezésű rendezvénye az a szakmai nap volt, amelynek keretében dr. Táth Judit minisztériumi főtanácsos és dr. Oláh László előadásai hangzottak el.
- 2000-ben a Szegedi Területi PSZE tagcsoportnak vezetőségválasztást kellett tartania. Erre Lakiteleken került sor.
- 2001-ben Kunszálláson Kun Dezső, egykori postamester emléktáblájának avatási ünnepségén több PSZE-tag képviselte az egyesületet.
- 2001. október 16-án Békéscsabán kibővített szakmai napot szerveztünk a PSZE budapesti szenior csoportjával közösen. Csorvason a teleposta-ház megtekintése, majd a „XXI. század postájával” – Gyula 1-gyel való ismerkedés szerepelt a programban.
- 2002. október 8-a emlékezetes nap marad a résztvevők számára. A régió postai világnapi ünnepségét Ópusztaszeren, a Nemzeti Történelmi Emlékparkban együtt tartotta meg a Szegedi Postaigazgatóság és a Postások Szakmai Egyesülete. Molnár Sándor főtitkár adta át a PSZE szegedi tagcsoportja által meghirdetett postatörténelmi pályázat győzteseinek járó díjakat. A résztvevők emlékfát ültettek a régió egykori postásainak tiszteletére és koszorút helyeztek el az Árpád-emlékmű talapzatánál. Az emlékfá és tövében az emlékkő ma is látható az Árpád-szobortól 30 méternyire.

Balra fent:
az ünnepség résztvevői (2002. 10. 08.
Ópusztaszer, Nemzeti
Történelmi Emlékpark)

Jobbra fent:
Széllné Tóth Ibolya,
szegedi postaigazgató
megöntözi a régi idők
postásainak emlékfáját

Jobbra lent:
az ünnepség résztvevői
az Árpád-emlékműnél

- A Magyar Posta önálló nemzeti közintézménnyé válásának 135. évfordulójára emlékezve megjelent a „Jubileumi évkönyv – szegedi régió, 2002” című kiadvány, amely a Postaigazgatóság szakmai vezetésének és a PSZE országos elnökségének támogatása nélkül nem valósulhatott volna meg.

- 2002 decemberében Kiskunmajsán a nagyposta-vezetői értekezlethez kapcsolódva, a PSZE területi tagcsoport szervezésében dr. Oláh László tartott előadást a nemzetközi postai piac helyzetéről.

- 2003 legkiemelkedőbb helyi egyesületi eseménye Szentés 1 postához kapcsolódik. A dél-alföldi régió postatörténeti emlékeiből állandó kiállítás (emlékszoba), postatörténeti gyűjtemény és kutatóhely létesült. A létrehozást Tóth László, Verók István és dr. Lovászi József ötlete alapján számos PSZE-tag támogatta sok-sok óras társadalmi munkával.

Részletek a szentesi postatörténeti kiállításból (2003)

2003-ig, amíg a Szegedi Postaigazgatóság működött, általában kétnapos postavezetői értekezlethez kapcsolódtak – az igazgatóság vezetőinek támogatásával – az egyesület szakmai rendezvényei. Az előadókat a PSZE területi vezetősége hívta meg, döntően vezérigazgatósági és egyesületi szakemberek személyében.

A Szegedi Postaigazgatóság 2003. december 31-ével megszűnt. A változást követő, 2004-től 2006-ig tartó három év a területi egyesületi munkában nem hozott jelentős visszaesést. Dicséret illeti Kotroczó Dezső alelnököt, a postavezetőket és egyesületi tagokat, akik a 2004. január 1-jét követő szervezeti változások ellenére segítettek és támogatták a PSZE tagcsoport munkáját.

- 2004. március 24-én területi PSZE napot rendeztünk Szentesen. Fábics Miklós és Andóczy Balog Mária tartott szakmai előadást, majd Kovács Gergelyné, a Postamúzeum igazgatója mutatta be a „Múltidéző” című könyvet, ami a PSZE területi tagcsoportjának kiadásában jelent meg (szerkesztette: dr. Lovászi József).
- 2004. augusztus 4-én az újszentiváni temetőben Nátly Józsefre, az 1848-49-es szabadságharc utolsó posta-főigazgatójára emlékeztünk halálának 133. és a szabadságharc helyi eseményeinek 155. évfordulóján.

Megemlékezés Nátly József 1849-es posta-főigazgató sírjánál Újszentivánon (2004. 08. 04.)

- 2004. október 1-én a Szegedi Vadasparkban jelen voltunk a hollóröpde átadásán. A holló és a posta kapcsolata közismert, cégünk népszerűsítése azonban folyamatos feladat. A hollóröpde elkészítéséhez a Szegedi Postaigazgatóság is hozzájárult, az ünnepélyes átadáskor azonban már nem létezett, így a PSZE területi elnökeként Tóth László beszélt a Magyar Posta és a holló kapcsolatáról.
- 2004. október 7-én szentesi civil szervezetekkel közösen emlékeztünk meg a Postai Világnapról.
- 2004. november 10-én területi PSZE napot tartottunk, ahol dr. Oláh László, a PSZE örökös tiszteletbeli elnöke, az egyesület nemzetközi ügyekért felelős vezetője a bukaresti posta-világkongresszusról tájékoztatót, Benyhe Sándor, a Nemzeti Hírközlési Hatóság munkatársának előadása pedig a postai szolgáltatások megfelelőségéről, NHH által mért minőségéről szólt. A budapesti szenior tagozat több tagja is részt vett ezen rendezvényünkön.
- 2005 márciusában adtuk ki a PSZE területi csoportjának félévente megjelenő hírlevelét, annak érdekében, hogy a rendezvényeinkről azokat a tagjainkat is tájékoztassuk, akik különböző okok miatt személyesen nem tudtak megjelenni. A PSZE hírlevelben beszámoltunk a 2004-ben végzett munkáról.
- 2005. május 26-án Orosházán szakmai napot rendeztünk, ahol Mórocz Zoltán és Kovács Zöldi Antal volt a szakmai előadó, a külterületi kézbesítés fejlődését Tóth László mutatta be az 1992-ben készült „Kézbesítés az Alföldön” című filmhez kapcsolódva.

A PSZE közösségi élete a Dél-Alföldön

- 2005. június 10-én Szegeden a logisztikai szakterülettel közös szakmai napot rendeztünk.
- 2005. szeptember 19-én Szentesen Katona Imre helybeli amatőr festő (civilben postaműszaki dolgozó) emlékkiállításának megnyitóját rendeztük meg Kass János Kossuth-díjas grafikusművész, Szirbik Imre polgármester és közel hetven érdeklődő részvételével.
- 2006. június 12-én Békéscsabán szakmai napot rendeztünk, amelynek keretében Illin József postavezető és Tóth László irodavezető előadását hallhatták a jelenlevők.
- 2006. augusztus 1-jén „Hatvan éves a forint” címmel szakmai napot tartottunk Szentesen. A forint mint fizetőeszköz történetéről dr. Nagy Ádám muzeológus tartott előadást.

Hatvan éves a forint – szakmai nap, Szentes, 2006. 08. 01.

- 2006. november 8-án Mindszenten helyi civil szervezet kezdeményezésére megismételtük a forint megszületéséről és történetéről szóló lenyűgöző előadást, dr. Nagy Ádám közreműködésével.
- 2006. december 1-jén Szarvason tartottuk a PSZE szegedi tagcsoportjának utolsó rendezvényét. Az értekezletet megtisztelte dr. Oláh László örökös tiszteletbeli elnök és Nagyné Haja Mária, a Kelet-magyarországi Területi PSZE szervezet elnöke. A szegedi tagcsoport vezetése beszámolt az általa végzett munkáról, majd szervezeti átalakulásra és annak megfelelő vezetőségválasztásra került sor. A Bács-Kiskun, Békés és Csongrád megyei postásokat összefogó területi tagcsoport megszűnt, és belőle három megyei tagcsoport alakult.

Átalakulási taggyűlés, Szarvas, 2006. 12. 01.

Az elnökségben: Tóth László, Maróti László, Nagyné Haja Mária, dr. Oláh László

A megyei tagcsoportok tevékenysége

A 2006. decemberi választásokat követően a három dél-alföldi megye postásai önálló PSZE életet kezdtek, de folyamatosan tájékoztatták és meghívták egymást a rendezvényeikre. Szakítva az eddigi, dátum szerinti felsorolással, most megyénkénti bontásban következnek az azóta eltelt időszak rendezvényei, eseményei.

Bács-Kiskun megye

A Bács-Kiskun megyei tagcsoport vezetősége:

Apátiné Csorba Erzsébet elnök, Bicskeiné Csányi Mária, Varga Lászlóné, elnökségi tagok és Vékony Anikó póttag

- 2007. június 23-án Kecskeméten banki szakmai napot szervezett a megyei PSZE tagcsoport. Ezen Szarka Imre, a Magyar Posta pénzforgalmi szolgáltatások üzletág vezetője „A posta helye a banki, pénzügyi szolgáltatások ellátásában” címmel tartott előadást, majd Jambrik Mihály, stratégiai koordinációs igazgató „A posta megítélése a lakossági és a szerződéses ügyfelek körében”, Kállay László, az Erste Bank értékesítés-támogató munkatársa a pénzügyi kultúra fejlesztéséről és a befektetési portfólió kezeléséről beszélt. A rendezvény Nagyné Haja Mária Kelet-magyarországi Területi PSZE-elnök összefoglalójával zárult.

- 2008. január 26-án Kiskunhalason a Bács-Kiskun megyei PSZE tagcsoport szervezett három megyés rendezvényt, amely a postai értékesítési szervezet átalakításáról és az értékesítésben várható feladatokról szólt. Nagyné Haja Mária, kelet-magyarországi területi elnök sok új információt osztott meg a hallgatósággal. A szakmai rendezvényt követően Szitás Istvánné postavezető bemutatta Kiskunhalas 1 posta új épületét, majd a résztvevők ellátogattak a Csipkemúzeumba, ahol megtekintették „A csipkék királynője – így készül a halasi csipke” című kiállítást, Nagy-Czirok Lászlóné csipkevarró bemutatóját és tárlatvezetését.

- 2008. szeptember 24-én Kiskunhalason találkozott a PSZE budapesti szenior tagozata a Szegedi nyugdíjas PSZE-tagokkal, valamint néhány aktív dolgozóval. A szakmai előadások mellett a jelenlévők megtekintették az új posta-épületet is.

- 2009. július 3-án este Budaörsön az Országos Logisztikai Központ munkájával ismerkedtek a Bács-Kiskun megyei PSZE-tagok.

Bács-Kiskun megyei PSZE-tagok Fazekas Attila OLK-vezetővel, Budaörs, 2009. 07. 03.

Fazekas Attila OLK-vezető a feldolgozóüzem építéséről, a beüzemelésről, a kezdeti problémákról és a feldolgozási folyamatokról, a minőség javulásáról, valamint a további tervekről tájékoztatta a jelenlévőket, majd közös üzemlátogatás következett.

- 2009. augusztus 14-én Kiskunhalason az egykori helyi postaállomás megnyitásának 220. születésnapja alkalmából kiállítást és PSZE szakmai napot rendeztek. Szakál Aurél múzeumigazgató nyitotta meg a jubileumi kiállítást, majd a PSZE szervezésében Pálincás Lászlóné, a Kelet-Magyarországi Területi Igazgatóság illetékese a postai kézbesítés időszerű feladatairól tartott szakmai előadást.

Békés megye

A Békés megyei tagcsoport vezetőisége:

Moráthné Fabiny Gabriella elnök, Kovács Lajosné és Kereki István elnökségi tag, Csordás Gyula póttag

- 2007. december 5-én a Békés megyei PSZE-tagcsoport képviselői is részt vettek azon a szegedi rendezvényen, amelyen az önálló Magyar Posta megalakulásának 140. évfordulója alkalmából kiírt pályázatokat értékelték. Három Békés megyei pályázati PSZE-tag részesült díjazásban.

- 2008. április 30-án a Békés megyei tagcsoport szervezte meg azt a területi rendezvényt, amelynek része volt a 130 éves kondorosi posta megalakulásáról szóló megemlékezés, az ezzel összefüggő postatörténeti kiállítás megnyitása, valamint Krutky Józsefné dr. üzletágvezető előadása a postai hálózat átalakításával, többek között a kisforgalmú postahelyek vállalkozói üzemeltetésbe adásával kapcsolatos tervekről. Illin József, Békéscsaba 1 posta vezetője az egykori Békés vármegyei postamesterekről tartott előadást.

PSZE szakmai nap, Kondoros, 2008. 04. 30.

- 2009. december 18-án a Békés megyei tagcsoport és a Békés Megyei Postás Nyugdíjas Klub közös rendezvényt tartott. A még nem PSZE-tag nyugdíjasok örömmel fogadták az aktív dolgozók részvételét és a tőlük kapott információkat.

Csongrád megye

A Csongrád megyei tagcsoport vezetősége:

**Harnos Csaba elnök, Dicső Mária és Dovalovszkiné Sipos Katalin elnökségi tag,
Juhászné Pálnok Lenke póttag**

- 2007. május 11-én a Kisteleki Árpád Fejedelem Gimnázium postaszakos hallgatóit fogadta Szentesen több PSZE-tag. A postatörténeti kiállítás megtekintésén túl az akkor 140 éves önálló Magyar Postaról szóló vetélkedő is része volt a rendezvénynek.

- 2007. szeptember 22-én Harnos Csaba megyei tagcsoport elnök és több PSZE-aktivista fogadott három budapesti PSZE tagcsoportot a megyében. Az ismerkedés és a szakmai tapasztalatok átadása volt a fő célja ennek a rendezvénynek.

- 2007. december 5-én összevont évzárót tartott a PSZE Csongrád megyei tagcsoportja és a Postások Szegedi Nyugdíjas Egyesülete. A rendezvényre a szomszédos megyék PSZE-vezetői is meghívást kaptak. Ekkor történt meg az év elején kiírt postatörténeti pályázatra beérkezett művek értékelése és díjazása.

- 2008. január 10-én Rácz Tamásné, kelet-magyarországi területi igazgató nyitotta meg Kass János Kossuth-díjas grafikusművész bélyegkiállítását Szentesen. A szervezéshez és a kiállítás sikeréhez több PSZE-tag is hozzájárult. Bács-Kiskun- és Békés megyéből is többen részt vettek ezen a rendezvényen.

Kass János bélyegtervei és bélyegei című kiállítás megnyitása, Szentes, 2008. 01. 10.

- 2008. szeptember 6-án a közösségi szellem erősítése és a Magyar Posta népszerűsítése érdekében a szegedi PSZE-tagok nagy része részese volt a szegedi Tisza-parton megrendezett halfesztiválnak.
- 2008. szeptember 24-én 23 Csongrád megyei PSZE-tag vett részt a Kiskunhalas 1. sz. postán megtartott PSZE rendezvényen. (lásd: Bács-Kiskun megyénél)
- 2008. december 19-én volt a megyei tagcsoport az évi utolsó közös rendezvénye. Harnos Csaba foglalta össze az év jelentősebb PSZE eseményeit, valamint szólt a következő év terveiről is.
- 2009. július 6-án a Központi Területi Igazgatóság PSZE-csoportja látogatott el Csongrád megyébe, Ópusztaszerre. A megyei PSZE-vezetés több tagja fogadta a vendégeket. A látnivalókon kívül két esemény érdemel említést. Az egyik Juhászné Pálnok Lenke megemlékezése a „Régmúlt idők postásainak emlékére” feliratú táblával ellátott emlékfánál, a másik Harnos Csaba szakmai előadása, amelyet érdeklődéssel hallgattak a jelenlévők.

**125 éves a telefónia Szegeden című rendezvény.
Szeged, 2009. 11. 10.**

• 2009. november 10-én Szegeden a Hírközlési Tudományos Egyesület (HTE) a szegedi telefonszolgáltatás megkezdésének 125. évfordulója alkalmából ünnepi megemlékezést tartott, amelyen több PSZE-tag is megjelent, valamint Tóth László tartott előadást „A szegedi telefónia 125 éve” címmel.

• December 18-án a kialakult hagyományoknak megfelelően évzáró rendezvény volt. Harnos Csaba megyei tagcsoport-elnök értékelő beszédében összegezte a 2009-es év legfontosabb történéseit.

Pályázatok

A központi és helyi közös rendezvényeken kívül a közös gondolkodás, az alkotómunka is része volt a területi PSZE-tagcsoport életének. 1996-tól három pályázatot hirdetett meg a területi tagcsoport a Dél-Alföldön, melyeket a PSZE országos elnöksége is támogatott. Ezek:

- 1996-ban „A posta jelene és jövője” című pályázatra 14 pályamű érkezett. Kovács Lajosné (Mezőberény) mellett a Károlyi György-Mórocz Zoltán (Orosháza) alkotópáros és Lovászi Annamária (Kecskemét) nyújtotta be a legjobb pályamunkákat.

- 2002-ben „Postatörténeti pályázatot” írt ki a tagcsoport a Szegedi Postaigazgatósággal közösen a Magyar Posta önállóvá válásának 135. évfordulója alkalmából. A pályázatra 13 alkotás érkezett, 9 postatörténeti, 4 pedig postai személyiség életpályáját ismertető írás. Ezek az írások 2003-ban könyv formájában is megjelentek „Múltidéző” címmel, a PSZE szegedi területi tagcsoportja kiadásában, a PSZE országos elnöksége és több száz postás dolgozó anyagi támogatásával, így biztosítva, hogy az értékes postatörténeti művek fennmaradjanak az utókor számára.

- 2007 elején a már három megyében külön-külön működő PSZE-tagcsoportok a Dél-alföldi Postatörténeti Alapítvánnyal közösen írtak ki pályázatot a Magyar Posta önállóvá válásának 140. évfordulója tiszteletére. 2007 decemberében a Csongrád megyei PSZE-tagcsoport évzáró rendez-

vényén került sor az eredményhirdetésre és a díjak átadására. Az értékes pályaműveket jelen kötetben olvashatják az érdeklődők.

Taglétszám

Néhány adat arról, hogy miként alakult a tagság létszáma 1992-től napjainkig:

1992-ben	59 fő
1995-ben	89 fő
1999-ben	128 fő
2000-ben	207 fő
2005-ben	197 fő
2006-ban	192 fő volt PSZE tagok száma a három megyében.
2007-ben	Bács-Kiskun megyében 57 fő Békés megyében 33 fő Csongrád megyében pedig 70 fő
2009-ben	Bács-Kiskun megyében 58 fő Békés megyében 33 fő Csongrád megyében pedig 85 fő volt a taglétszám.

Az adatok önmagukért beszélnek. Látható, hogy a kezdetben szinte csak nagy-postavezetőket magában foglaló tagcsoport iránt az érdeklődés folyamatosan nőtt. A 2006 végén történt átszervezést követően kisebb megtorpanás következett be, de 2009 végére a taglétszám már közelíti az átszervezés előtti.

Újraegyesülés

A Dél-Alföldön élő szakmai egyesületi tagoknak fontos dátum lett 2010. augusztus 7. Ezen a napon Szegeden Bács-Kiskun, Békés és Csongrád megye 2007-től külön-külön működő PSZE tagcsoportjai közös taggyűlést tartottak. Négy év munkájáról és tapasztalatairól adtak számot a három tagcsoport vezetői. Elmondták, hogy a négy évvel korábbi szétválásról nehéz volt a döntés. A tapasztalatok azt mutatják, hogy nem is a legjobb döntés született. Az évek során a három tagcsoport rendszeresen együttműködött. Egymás rendezvényeire meghívták a szomszédos megyék PSZE-tagjait, így a szervezeti szétválás ellenére a területi együttműködés megmaradt. Ezt támasztotta alá Kovács Lajosné jelölőbizottsági elnök beszámolója is. Elmondta, hogy a megkérdezett tagság javasolja, hogy a három tagcsoport ismét egyesüljön, és az összevont területi szervezet élére válasszon vezetőket. A jelenlévők megszavazták a három megyei tagcsoport egyesülését Dél-Alföldi PSZE-tagcsoport néven. A jelölőbizottság javaslata alapján Dovalovszkiné Sipos Katalint jelölték elnöknek, Apátiné Csorba Erzsébetet és Morátné Fabinyi Gabriellát vezetőségi tagnak, Harnos Csaba, Kovács Lajosné és Varga Lászlóné pedig póttagokként kerültek a szavazólapra. A választás rendben megtörtént. Kereki István, a szavazatszedő bizottság elnöke értékelésében elmondta, hogy a jelöltek megkapták a résztvevők szavazatának több mint ötven százalékát. Szavazatot kapott még vezetőségi tagsági posztra Varga Lászlóné. A megválasztott vezetőségi tagok egyúttal országos küldöttek is lettek. Vezetőségi póttagnak első helyen Varga Lászlónét, a második helyen Kovács Lajosnét szavazták meg a taggyűlés résztvevői.

A Dél-alföldi PSZE tagcsoport vezetői és póttagjai (2010)

**Harnos Csaba, Varga Lászlóné, Apátiné Csorba Erzsébet, Dovalovszkiné Sipos Katalin,
Moráthné Fabinyi Gabriella, Kovács Lajosné**

PSZE-díjasok

A Postások Szakmai Egyesülete díjat adományoz azoknak a tagjainak, tisztségviselőinek, aktivistáinak, akik huzamosabb ideig kiemelkedő munkát végeznek az egyesület érdekében. A díjakat évente egyszer, országos küldöttközgyűlésen adják át. A dél-alföldi régióból a következő személyek részesültek PSZE-díjban 2010-ig:

Kotroczó Dezső (arany fokozat 2005), dr. Lovászi József (ezüst fokozat 2003), Tóth László (ezüst fokozat 2004, arany fokozat 2006), Verök István (arany fokozat 2005).

Utószó

E rövid kis összefoglaló azt a célt szolgálja, hogy minél többen ismerjék meg az egyesület munkáját, működését, és csatlakozzanak hozzá. Tudvalévő, hogy a postások jelentős többségének szakmaszeretete és elhivatottsága példaértékű más ágazatok dolgozói részére. Ezért fontos, hogy a postásoknak legyen módjuk és lehetőségük a szűk munkahelyükön kívüli eredmények, tervek és időszerűségek megismerésére véleményük, javaslataik kifejtésére. Ennek legjobb helyszíne a Postások Szakmai Egyesülete, illetve annak területi tagcsoportja!

dr. Lovászi József

ÖT ÉVES A DÉL-ALFÖLDI POSTATÖRTÉNETI ALAPÍTVÁNY

A Dél-alföldi Postatörténeti Alapítványt 2005. június 23-án jegyezte be a Csongrád megyei Cégbíróóság. Öt év telt el azóta. Egy olyan nagy múltú szolgáltató életében, mint a Magyar Posta, öt év rendkívül rövid idő. Alapítványunk életében azonban eseménydús és gazdag időszak volt az eltelt fél évtized. Ezért fontosnak tartottuk, hogy összefoglaljuk a legfontosabb eseményeket, eredményeket. Nemkülönbön fontosnak tartjuk megörökíteni az alapítvány megszületésének körülményeit – abban a reményben, hogy így majd az utókor tudatában nem legendák, hanem tények alapozzák meg az alapítványra történő emlékezést.

A Dél-alföldi Postatörténeti Alapítvány postás dolgozók civil kezdeményezéseként jött létre. Az alapítás 2005-ben történt, az előzmények azonban korábbra nyúlnak vissza.

Előzmények

2003-ban született Tóth Lászlónak, a Szegedi Postaigazgatóság akkori igazgatójának és Verók Istvánnak, Szentes 1 posta vezetőjének az az ötlete, hogy a kettejük által évtizedeken át nagy gondal gyűjtögetett postatörténeti relikviákból kiállítást kellene rendezni a szentesi főpostán megüresedett egyik helyiségben, ahol korábban a távbeszélődíjak elszámolása zajlott, és 13 éve üresen állt. Bevonták a kiállítás tervezésébe e sorok íróját is, aki szintén évek óta gyűjtötte a postatörténeti dokumentumokat.

Hárman láttunk neki az emlékszoba megtervezésének, létrehozásának, az egyéni gyűjtemények egyesítésének, az anyag válogatásának, a kiállítóterem berendezésének.

Időközben ismertté vált, hogy a Magyar Posta regionális igazgatóságainak rendszere 2004. január 1-jétől átalakul, hat igazgatóság helyett három lesz, megszűnik a szegedi, soproni és a miskolci postaigazgatóság. A szegedi igazgatóság szakkönyvtárában, a raktárnak használt galéria legeldugottabb sarkában porosodtak régi – 1867 és 1945 közötti – postás naptárak, újságok, postai- és távírdai közlönyök, amelyek a könyvtár leltárában már nem szerepeltek, selejtezésük is megtörtént, csak a MÉH-nek való átadásra vártak, ugyanakkor postatörténeti értéket képviseltek. Onnan menttük át ezeket a kiadványokat Szentes 1 postához, és a három magángyűjtemény mellett ez az anyag képezte a dél-alföldi postatörténeti gyűjtemény alapját.

A három alapító a legkülönbözőbb helyekről vásárolt leselejtezett régi postai bútordarabokat, felszerelési tárgyakat, postás csoportképeket, relikviákat. Régi egyenruhák bemutatásához előbb a Postamúzeumtól kölcsönöztünk bábukat, később egy felszámolás alatt álló kínai ruházati bolt kirakati bábuit vásároltuk meg. Asztalosokkal üveges múzeumi tárlókat készítettünk. Az így beszerzett berendezési, felszerelési tárgyak vételára sok tízezer forintba rúgott, fedezetét a három alapító magánszemély adta össze.

Amikor megkezdődött az emlékszoba berendezése, felszerelése, számos postás dolgozó csatlakozott a kezdeményezéshez. Volt, aki munkával járult hozzá – például asztalosok, távközlés-technikai szakemberek –, másrészt egyre-másra jelentkeztek nyugdíjas és aktív postás, illetve távközlési dolgozók, hogy felajánlják az általuk őrzött régi tárgyakat, dokumentumokat. Az akkoriban megszűnt kispostákról is kerültek Szentesre használati tárgyak, csoportképek, dokumentumok, szemlekönyvek. Így lett a kiállító teremben néhány hónap alatt múlt századi postapult, fából ké-

szült régi levélszekrény, csomagmérleg, értékőrző pánccelláda, beosztó-szekrény, régi postásbicikli, kézikapcsolású telefonközpont, telefonfülke, kurbilis és egyéb telefonkészülékek, lyukszalagos telexgépek, régi rádió- és televíziókészülékek, postás egyenruhák, zászlók stb. Egy szegedi raktárban porosodtak az Ópusztaszeri Nemzeti Történeti Emlékparkban évekkorábban lebontott postatörténeti kiállítás tablóképei, amelyek a Postamúzeum jóváhagyásával szintén Szentesre kerültek. A Magyar kir. Posta létrejöttéről és életéről szólnak ezek a tablóképek. Úgyes kezek távolították el róluk a port, a penésznyomokat.

Körülbelül fél év alatt készült el a kiállítás. Az egyre lelkesebb adományozók jóvoltából annyi bemutatható tárgy, dokumentum, kiadvány, felszerelési eszköz került Szentesre, hogy az emlékszóba szüknek bizonyult, így kiállítóhelyé avanszált az oktatóterem is, miközben megtartotta eredeti funkcióját. Az oktatóterem két helyiség-részébe is bőven jutott a kiállítási anyagokból. Egyik falát hatalmas, zárt szekrényborítja, az fogadta be a rengeteg kiadványt és dokumentumot, ami nem fért a kiállításba. Ez a gyűjtemény képezi ma a szentesi postatörténeti kutatóhely háttéranyagát.

Az emlékkiállítást elsőként a régió nagyposta-vezetői tekintették meg 2003 októberében. Azóta nagyon sokan látták, postások és a posta iránt érdeklődő civilek, nyugdíjasok, aktív korúak, fiatalok, iskolás csoportok – Szentesről, a dél-alföldi régióból, Budapestről és az ország távoli vidékeiről.

A kiállításnak híre ment, egyre-másra érkeztek a felajánlások – postásoktól és nem postásoktól egyaránt. Egy gádorosi nyugdíjas pedagógus, Pongó Bertalan például alapítványunknak adományozta saját értékes bankjegy- és érmegyűjteményét, amely az 1848-as Kossuth-bankótól a forint megjelenéséig mutatja be a magyar bankjegyek történetét. Ugyancsak az ő adománya egy páratlan képeslapgyűjtemény, ami ma már szintén a kiállítás részét képezi. A felajánlások nyomán a kiállítás újabb termekkel bővült.

Az alapítvány létrejötte

A kiállítás természetesen nem működött magától: rendben kellett tartani, a látogatókat fogadni, kalauzolni illetl. A kutatóknak rendelkezésre kellett bocsátani a kért dokumentumokat, biztosítani a kutatás lehetőségét. Ez nem mehetett a Szentesen folyó postai munka rovására. Aktivistákra és szervezetségre volt szükség. Egy alapítvány éppen megfelelő formának látszott ahhoz, hogy ellásson ilyen feladatokat. Ezért szinte automatikusan szülte meg a szentesi kiállítás az alapítvány létrehozásának gondolatát. Az alapítvány, aminek egyik fő profilja a kiállítás gondozása, természetes következménye lett a kiállítás megszületésének.

Közben persze más rendezvények is zajlottak a kiállítás létrehozóinak és Szentes 1. posta vezetőinek szervezésében. Például 2004. március 24-én Szentes 1. postán volt a Múltidéző című postatörténeti tanulmánykötet bemutatója. A könyvet Kovács Gergelyné, a Postamúzeum igazgatója méltatta postások, civilek, újságírók jelenlétében. 2004. október 7-én a Postai Világnapra emlékeztek postások és érdeklődők a szentesi főpostán, megtekintve az emlékkiállítást is. Mindez tovább erősítette az igényt, hogy a kiállítóhelyhez kapcsolódó rendezvények lebonyolítására alapítványi formában aktívagárda szerveződjön. A Hírközlési Múzeumi Alapítvány – saját gondjai miatt – nem kívánt a szentesi gyűjteménnyel foglalkozni. Kovács Gergelyné, a Postamúzeum igazgatója is önálló alapítványt javasolt.

A szükséges adminisztratív előkészítés után 2005. június 23-án jegyezte be a cégbíróság a Dél-alföldi Postatörténeti Alapítványt. Létrehozásában a jogi közreműködést dr. Verök Attila ügyvéd vállalta, önzetlenül, ellenszolgáltatás nélkül.

Az alapító szerepét Rácz Lajos, Szeged 1. posta nyugalmazott vezetője látta el, a kuratórium

elnöke Tóth László, titkára dr. Lovászi József, tagja Verók István, Nagy Istvánné, Széll Sándor lett. A felügyelő-bizottság elnöke Olajos Árpád, tagja Juhászné Pálnok Lenke és Szemerédiné Borsos Ibolya. A könyvelést Frányó Erika végzi.

Az alapítvány székhelye: 6600 Szentés, Bruszniai sétány 8.

A postatörténeti kiállítóhely címe: Szentés 1 posta, Kossuth Lajos u. 3.

Az alapítvány kiemelten közhasznú szervezet, céljait az alapító okirat a következőképpen határozza meg:

„A Khsz. tv. 26.§ c.) alábbi pontjai alapján közhasznú tevékenység végzése, ezen belül 26.§ c) 3. Tudományos tevékenység, kutatás keretében a postatörténet tárgyi eszközeinek, emlékeinek felkutatása, összegyűjtése, rendszerezése, alapítványi eszközökkel hozzájárulás a postatörténeti kutatásokhoz.

26.§ c) 5. Kulturális tevékenység keretében a postatörténet tárgyi eszközeinek, emlékeinek, hagyományainak kiállításokon történő bemutatása, a tehetséges pályakezdő fiatalok postá iránt érdeklődésének támogatása.

26.§ c) 6. Kulturális örökség megóvása keretében a postatörténet tárgyi eszközeinek megőrzése, felújítása, ápolása.”

A kuratórium és a felügyelő bizottság az alapítvány megalakulása óta változatlan összetételben működik. Tagjai társadalmi munkában végzik munkájukat. Az állandó kiállítás biztonsága, folyamatos látogathatósága, az idegenvezetés, az alkalmi kiállítások rendezése és felügyelete sok-sok önkéntes aktivista áldozatkész részvételét kívánja. A létszám a feladatokhoz igazodva mindig változik, a lelkes segítőkészség azonban kifogyhatatlan. Köszönet érte minden segítőnek!

Megbízható együttműködő partnerekre találtunk a magánszemélyek mellett többek között Szentés város önkormányzatában, Szentés 1 posta kollektívájában, a Postások Szakmai Egyesülete országos elnökségében és egyes tagsoportjaiban, szentesi civil szervezetekben, a szegedi Móra Ferenc Múzeumban, a Kass Galériában, a Postamúzeumban, a Bélyegmúzeumban, a postás nyugdíjasok klubjában, a Postás Szakszervezet területi bizottságában, az Üzemi Tanácsban, a Szegedi Közéleti Kávéházban és másokban. Közös rendezvények egész sora mutatja az együttműködés eredményeit.

Az alapítvány munkája az elmúlt öt évben bővült, gazdagodott, sokrétűvé vált. Vegyük sorra az elmúlt öt évben végzett munka legfontosabb területeit! Tekintsük át, mivel foglalkozott az alapítvány és milyen eredménnyel!

Dél-alföldi postatörténeti kiállítás

„A posta örök – és örökké változik. A ma postája holnapra emlék lesz. A tegnap postája már ma is az, a tegnapelőtt postájára pedig sokan már nem is emlékeznek” – olvasható a dél-alföldi postatörténeti kiállítás emlékkönyvének elején, Szentés 1 posta épületében.

A 2003-ban létrehozott gyűjteménynek sok egykori és mai postás ajánlotta fel személyes dokumentumait, tárgyait, emlékeit, így a kiállítás ma már hat teremből és az összekötő folyosókból áll.

Az **első terem** egyik látványossága egy múlt századbeli kisposta belső berendezése és felszerelése, a korabeli postáskisasszonnyal és egy kerékpáros kézbesítővel. A falakon a dél-alföldi régió területén egykoron szolgálatot teljesítő postamesterek, postakiadók fényképei láthatók 1896-ból, valamint az 1900-as évek első feléből. A gyűjteményben a Magyar Posta önálló, nemzeti közintézményé válásának évétől, 1867-től, hiánytalanul megtalálhatók

a „M. kir. Postai és Távírdai Rendeleték Tára,” című hivatalos kiadvány bekötött példányai.¹

A távközlés múltja iránt érdeklődők láthatnak itt egy múlt századi kézi távbeszélő-központot, amely ma is működőképes, a kiállítás termeit összekötő régi telefonokkal ki is próbálható.

A **második teremben** egy hatalmas tablón képek láthatók a Magyar Királyi Posta létrejöttéről és működéséről 1867-től 1945-ig. Az előtte lévő tárlók az 1848-49-es Kossuth-bankótól a jelen korig vezetik végig a látogatót a

magyar bankjegykiadás történetén (Pongó Bertalan adománya).

Az egyik sarokban régi telefonfülke áll, a telefon össze van kötve az első szobában lévő telefonközponttal, és kipróbálható. A másik sarokban az egykori vasúti mozgópostások használati tárgyait csodálhatjuk meg. A harmadik sarokban Szentes város postájának történetével kapcsolatos dokumentumok láthatók. A falakon régi postás zászlókat vehet szemügyre a látogató.

A **harmadik terem** a Magyar Posta 1945-1990 közötti időszakát idézi fel. A kiállítás egy része emléket állít a postai szakoktatásnak, egykori postai szakiskolások egyensapkái, iskolai emléklapok,

¹ 1867-től 1887. szeptember 15-ig „Postai Rendeleték Tára”, 1887. szeptember 15-től, a posta és a távírda egyesítésétől „Posta és Távírda Rendeleték” lett a címe.

évkönyvek, tankönyvek, bizonyítványok láthatók a vitrinekben. Kiállítási bábukon a félmúlt és a közelmúlt, valamint a jelen kor postás egyenruhái köszönnek vissza a látogatókra.

A **negyedik teremben** a Pongó Bertalan, gádorosi pedagógus által adományozott képeslap-kiállítás kapott helyet a XX. század elejétől a közelmúltig. A kiállításnak ez a része bélyegek, első-napi borítékok és alkalmi levelezőlapok bemutatásával egészül ki, és ugyanitt csodálhatják meg a látogatók Kass János grafikusművész bélyegterveinek kiállított darabjait.

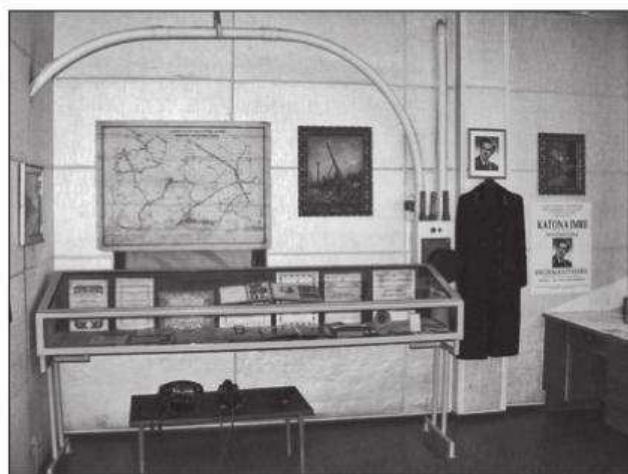

Az **ötödik teremben** híradástechnikai eszközöket láthatunk, megcsodálhatjuk a XX. század közepének és második felének jellegzetes néprádióit, teleses és katódcsöves vevőkészülékeit, az első magyar gyártmányú televíziókat (1990-ig a műsorszórás is a Magyar Posta feladata volt). Működőképesek a kiállított, lyukszalagos telexgépek. Ugyanebben a teremben alakítottak ki a kiállítás rendezői egy emléksarkot Katona Imre amatőr festőművész tiszteletére, aki civilben postaműszerész volt Szentesen.

A hatodik teremben postás sporttörténeti emlékek és adományozóktól származó gyűjtemények kiemelkedő darabjai láthatók.

2009. december 31-én a Szentesen található postatörténeti gyűjtemény 4112 leltári tételszámnál tartott.

A kiállítás ingyen látogatható hétfőtől péntekig 8-16-ig, szombaton előzetes bejelentéssel 8-12-ig. Bejelentkezési lehetőség a 63/314-366 telefonszámon. A tárlatvezetés ingyenes.

Alkalmi kiállítások

Az alapítvány évente rendez egy-egy nagyobb alkalmi kiállítást, emellett közreműködik helyi kiállítások rendezésében a dél-alföldi régióban, sőt azon túl is. Ilyen kiállítások voltak az elmúlt években a következők:

- 2005 szeptemberében kiállítást rendeztünk Szentes 1 posta épületében Katona Imre, szentesi amatőr festőművész születésének 75. évfordulója alkalmából. Tóth László elnök és dr. Zenei József főtanácsadó emlékezett Katona Imrere. A megnyitón jelen volt Kass János Kossuth-díjas grafikusművész is.

Katona Imre emlékkiállítás megnyitója, Szentes, 2005. 09. 19.

- 2007 szeptemberében gyűjteményünkől régi telefonkészülékek kölcsönzésével segítőtük Szegeden, a Kass Galériában Kass János grafikusművész kiállításának megrendezését. A tárlat címe: „Hírek levélben és dróton”.

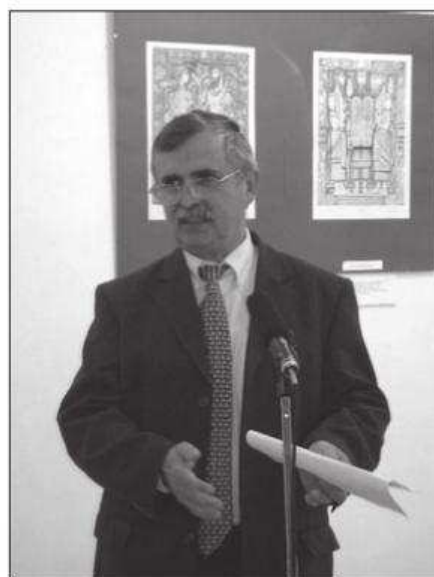

Kass János kiállításának megnyitója, Szeged, Kass Galéria, 2007 szeptember

- 2008 januárjában Kass János grafikusművész bélyegterveiből és bélyegeiből nyílt kiállítás Szentes 1 posta épületében. A kiállítást Szücs Lajos, Szentes város alpolgármestere és RácZ Tamásné, a Magyar Posta Zrt. kelet-magyarországi területi igazgatója nyitotta meg. Kass János betegsége miatt nem tudott jelen lenni a kiállítás megnyitóján, írásbeli üzenetét dr. Horváth Ferenc, a szegedi Móra Ferenc Múzeum igazgatója olvasta fel.

A Dél-alföldi Postatörténeti Alapítvány tevékenysége (2005-2010)

- 2008 áprilisában a kondorosi posta megnyitásának 130. évfordulója alkalmából rendezett helyi kiállítást segítette alapítványunk postatörténeti dokumentumokkal, tárgyakkal, relikviákkal.
- 2008 decemberében Gyula 1 posta és a Gyulai Alkotókör a Dél-alföldi Postatörténeti Alapítvány közreműködésével rendezett a Gyulai Postagalériában kiállítást Kass János bélyegeiből és bélyeggrafikáiból *"A bélyegek beszélnek karácsonyról, mesékről..."* címmel. A kiállítást Csegezi Tamásné, a Magyar Posta filatéliai igazgatója és Szabó Árpád, Gyula város alpolgármestere nyitotta meg.
- 2009. április végén, május elején Szerbiában, a vajdasági Magyarokanizsán, a Dobó Tihamér Képtárban láthatták az érdeklődők Kass János bélyegképeit. A megnyitón Kass János bibliái témájú rézmetszeteiről Gyulai Endre, nyugalmazott szeged-csanádi megyés püspök mondta el gondolatait, majd Tóth László, alapítványunk elnöke méltatta Kass János grafikusművész életét, művészi pályafutását, remekbe szabott bélyegterveit.

Kass János kiállításának megnyitója, Magyarokanizsa, 2009. 04. 18.

- 2009 augusztusában Kiskunhalason az egykori postaállomás megnyitásának 220. évfordulója alkalmából rendezett postatörténeti kiállítást Kiskunhalas 1 posta és a városi múzeum. A kiállítást a *Múltidéző* című könyv első kötetében a kiskunhalasi posta történetéről publikált, Sztás Istvánné által írt tanulmányára alapozva állították össze. Tóth László elnök a Dél-alföldi Postatörténeti Alapítvány képviselőjeként köszöntötte a megnyitón az évforduló alkalmából a kiskunhalasi postásokat.

- 2010. április 18-án a Postás Szakszervezet Szegedi Területi Bizottsága hagyományteremtő szándékkal szervezett egész napos rendezvényt Szegeden *„Dél-Alföldi Postások Napja”* címmel. A rendezvényhez alapítványunk postatörténeti- és bélyegkiállítást adott, aminek megnyitóján a szegedi postások mel-

Postások Napja, Szeged, 2010. 04. 18.

lett aradi és szabadkai postás vezetők és dolgozók is megjelentek. A hazai és külföldi vendégeket Csókási Istvánné, TSZB titkár üdvözölte, majd alapítványunk elnöke, Tóth László mutatta be a posta- és bélyegtörténeti kiállítást.

- 2010 augusztusában kiállítási anyagot adtunk a Magyar Telekom Nyrt. szegedi telefonos ügyfélszolgálati központjának, abból az alkalomból, hogy 125 évvel ezelőtt adták át Szegeden az első telefonközpontot.

- 2010 szeptemberében emlékkiállítást rendeztünk Katona Imre szentesi postás festőművész születésének 80. évfordulójára, egyúttal bemutattuk kilenc dél-alföldi és budapesti amatőr postás festő alkotásait.

Postanyitási jubileumok

A városok, falvak életében a 18-19. században – a kisebb helyeken még a 20. század elején is – óriási esemény volt, amikor postaállomás, postamesterség, postaügynökség vagy postahivatal nyitotta meg a kapuit. A posta a hírközlés megkönnyítésével, gyorsításával a térségek gazdasági fejlődésében meghatározó jelentőségű volt.

Alapítványunk aktivistái összegyűjtötték Bács-Kiskun, Békés és Csongrád megye összes településének, valamennyi megszűnt és ma is működő postájának alapítási évszámát, a távirdai- és a távbeszélő-szolgáltatás helyi beindításának dátumaival együtt.

Az alapítvány kuratóriuma hagyományteremtő szándékkal kezdeményezte, hogy rendezzenek jubileumi megemlékezést és postatörténeti kiállítást azok a posták, amelyek megnyitásuk kerek évfordulójához érkeznek. Ilyen jubileumi ünnepségre és kiállításra első ízben 2010-ben került sor. Könyvünk lezárásáig az alábbi településeken ünnepelték meg a posta megnyitásának évfordulóját:

- 2010. május 8. Császártöltés (130 éves a helyi posta)
- 2010. július 2. Vésztő (150 éves a helyi posta)
- 2010. július 10. Okány (150 éves a helyi posta)
- 2010. augusztus 14. Pitvaros (125 éves a helyi posta)²
- 2010. augusztus 14. Zákányszék (75 éves a helyi posta – önálló, saját kiállítást rendeztek)

A helyi jubileumi ünnepségek megszervezéséhez alapítványunk szakmai segítséget nyújtott, továbbá postatörténeti- és bélyegkiállítást vitt a helyszínre. A kiállítás bemutatta a Magyar Posta

Császártöltés, 2010. 05. 08.

² Az ünnepségek napja nem azonos a postanyitási dátumával. Ennek magyarázata, hogy a legtöbb postánál csak a megnyitás évét ismerjük, a pontos hónapot és napot nem, illetve csak nagyon ritkán.

A Dél-alföldi Postatörténeti Alapítvány tevékenysége (2005-2010)

történetét a honfoglalástól napjainkig, valamint Kass János grafikusművész bélyegterveiből, bélyegeiből adott ízelítőt. A postatörténeti részt a jubiláló postások mindenütt helyi dokumentumokkal, tárgyakkal, fényképekkel egészítették ki.

Vésztő, 2010. 07. 02.

Okány, 2010. 07. 10.

Pitvaros, 2010. 08. 14.

Általános tapasztalat, hogy legtöbb helyen a postások ünnepe az egész település ünnepévé is vált. A települések lakosai nagy számban vettek részt a megemlékezéseken, tekintették meg a postatörténeti és bélyegkiállítást, ami általában a megnyitás után egy hétig volt látható. Az ünnepséget

mindenütt helybeli diákok, fiatalok műsora – vers, zene, tánc – tette színesebbé, élménydúsabbá. Az ünnepség és a kiállítás helyszíne rendszerint a posta ügyféltére vagy a művelődési ház volt. A megemlékezéseken a Magyar Posta magas rangú vezetői köszöntötték a jubiláló posták dolgozóit és a település lakóit. Okányban Kalmár István, a Magyar Posta Zrt. elnöke és Schmidt Pál vezérigazgató, Császártöltésen Krutki Józsefné dr., üzletágvezető, Vésztőn és Pítvaroson Rác Tamásné, kelet-magyarországi területi igazgató mondott ünnepi köszöntőt. A császártöltési jubileumi kiállításához a Dél-alföldi Postatörténeti Alapítvány mellett a Postamúzeum is hozzájárult a dokumentációs gyűjteményében lévő iratok másolatainak megküldésével.

A jubileumi rendezvények eddigi sikereiből arra lehet következtetni, hogy a kerek évfordulós megemlékezések sora a jövőben folytatódni fog, attól függően, hogy egy-egy posta melyik évben éri el megnyitásának jubileumát. A postatörténeti megemlékezések természetesen alkalmasak arra is, hogy bemutassák a Magyar Posta jelenét, jövőjét, és népszerűsítsék meglévő szolgáltatásait. Az évfordulós rendezvény szervezése önkéntes. 2010-ben nem rendez minden kerek évfordulós posta ünnepséget, kiállítást, és ez valószínűleg így lesz a jövőben is. Aki viszont rendez, számíthat a Dél-alföldi Postatörténeti Alapítvány segítő közreműködésére és kiállítási anyagára.

Postatörténeti kutatások támogatása

Alapítványunk kezdettől fogva fontos küldetésének tekinti, hogy ösztönözze, támogassa a postatörténeti kutatásokat, témába vágó tanulmányok írását, az elkészült művek közkinccsé tételét. Szentesen a hely- és postatörténet iránt érdeklődő kutatók, szakdolgozat-írók rendelkezésére áll a teljes gyűjtemény. Számos érdeklődő, kutató, postavezető és postai dolgozó ilyen irányú kívánságát elégítettük ki az elmúlt öt évben. Segítséget nyújtottunk több szakdolgozat elkészítéséhez is.

- 2007-ben pályázatot hirdettünk postatörténeti tanulmányok elkészítésére. Ezen könyv anyagának jelentős részét a pályázatra beérkezett tanulmányok, visszaemlékezések adják.

- 2009-ben szerzőként és szerkesztőként is bekapcsolódtunk a Magyar Posta által szponzorált, a Hírközlési Múzeumi Alapítvány gondozásában kiadott, „*Két évtizedünk*” című könyv elkészítésébe. A kiadvány a Magyar Posta 1990-2010 közötti húsz évének történetét mutatja be közérthető, ismeretterjesztő stílusban. Alapítványunk elnöke, Tóth László szerzőként két fejezet megírásában vállalt szerepet, dr. Lovászi József pedig szerkesztője volt a kötetnek. A könyv 2010 márciusában jelent meg.

- 2010 májusában megjelent a „*Szeged története*” című monográfia 5. kötete, amelyben a Közlekedés és hírközlés című fejezetet alapítványunk elnöke, Tóth László írta, fölhasználva az alapítvány gyűjteményében rendelkezésre álló postatörténeti dokumentumokat is.

- 2010. július 2-án látott napvilágot Vésztőn a „*Szemlények Vésztő postatörténetéből*” c. helytörténeti tanulmány, amelynek szerzője alapul vette az általunk biztosított háttéranyagot.

Ismeretterjesztő rendezvények

Nem csak magunk rendezünk ismeretterjesztő célzattal rendezvényeket, hanem szívesen teszünk eleget együttműködő partnereink meghívásainak is. Néhány példa az elmúlt öt év ilyen jellegű rendezvényeiből:

- 2007 májusában Szentesen megemlékeztünk a Magyar Posta 1867-ben történt önállóvá válásának 140. évfordulójáról, és a Kisteleki Árpád Fejedelem Gimnázium és Szakközépiskola postaforgalmi szakos tanulói részére postaismereti vetélkedőt rendeztünk.

- 2007 szeptemberében Szentesen fogadtuk a PSZE Üzleti Területi Szervezet, a Funkcionális Szakterületi Szervezet és a Humán Erőforrás Szervezet Budapestről érkezett tagjait. A csoportnak Verók István és Tóth László mutatta be a szentesi postatörténeti gyűjteményt és kiállítást.

- 2008 júniusában a nagy múltú Szegedi Közéleti Kávéház ismeretterjesztő rendezvényeinek sorába kapcsolódtunk be. Kalmár László a posta világtörténetéből villantott fel epizódokat, az egyiptomi fáraók kétezer évvel ezelőtti postahálózatának működésétől kezdve a magyar posta történetéig. Tóth László Nátly Józsefről, az 1848-49-es szabadságharc utolsó posta-főigazgatójáról, az első szegedi tájszótár szerzőjéről emlékezett meg, akinek földi maradványai az újszentiváni temetőben nyugszanak, s akinek a sírjánál több alkalommal rendeztünk koszorúzást és megemlékezést.

Közéleti Kávéház, Szeged, 2008. 06. 17.

- 2008 augusztusában Szentesen fogadtuk a Szegedi Közéleti Kávéház által toborzott szegedi érdeklődőket, akik kíváncsiak voltak a szentesi postatörténeti kiállításra, a magyar posta történetére és a dél-alföldi postások múltjára.

A Szegedi Közéleti Kávéház érdeklődői Szentesen, 2008. 08. 26.

- 2009 októberében a szentesi székhelyű Mosolygósabb Régióért civil szervezet által rendezett helyi Év postása verseny zsűrijét teljes egészében alapítványunk tagjai biztosították.

- 2009 novemberében a Csongrád Megyei Mérnöki Kamara, valamint a Hírközlési és Informatikai Tudományos Egyesület szegedi csoportja „125 éves a szegedi telefónia” címmel rendezett technikatörténeti emlékülést Szegeden. A rendezvényen Tóth László, alapítványunk elnöke előadást tartott „A távközlés múltja – a szegedi telefónia 1990-ig” címmel.

- 2010 márciusában szegedi és békéscsabai postás és nem postás nyugdíjasok több csoportját fogadtuk Szentesen, ahol a posta történetének érdekességeibe pillanthattak be Tóth László és Verók István előadásában, majd megtekintették a kiállítást. A szegedi nyugdíjasok egy része a Senior Center szervezésében jutott el Szentesre, a rendezvényre.

Kommunikáció

Az alapítvány tevékenységéről 2006 óta adunk folyamatosan hírt az Interneten, a Dél-alföldi Postatörténeti Alapítvány (rövidítve: DAPTA) honlapján, amely a www.dapta.hu címen érhető el. A honlapon megtalálhatók az alapítvány legfontosabb adatai mellett hírek, információk, képek az alapítvány tevékenységéről (főbb rovatok: Alapítványunk, Állandó kiállításunk, Rendezvények, Hírek, Rólunk írták, Képtár, Linkek, Vendégkönyv, Elérhetőségünk, Közhasznúsági jelentések, Magyar postatörténet, Évfordulók 2010-ben). A honlapot dr. Lovászi József szerkeszti.

Az online kommunikáció másik formája a közösségi média felhasználása. Verók István az iwien szervezett klubot alapítványunk szimpatizánsai, támogatói köréből. A Dél-alföldi Postatörténeti Alapítvány ismerősei elnevezésű virtuális klubnak több mint 1700 tagja van szerte az országból.

Rendszeres kapcsolatot tartunk fenn a szentesi, Csongrád megyei és a regionális médiumokkal, írott és elektronikus hírközlő fórumokkal, újságírókkal, nemkülönben a Magyar Posta által kiadott Postás újsággal, a Posta című szaklappal, valamint a www.posta.hu szerkesztőivel. Ennek köszönhetően alapítványunk rendezvényeiről, tevékenységéről számos hír jelent meg a hazai sajtóban, de külföldön, konkrétan Szerbiában, a vajdasági újságokban is írtak rólunk a magyarkanizsai Kass-kiállítás kapcsán. Az írott és online hírek, tudósítások nagy részének gyűjteménye a www.dapta.hu honlapon megtekinthető, a Rólunk írták rovatban.

*****

Összegezve elmondható, hogy a Dél-alföldi Postatörténeti Alapítvány első öt éve rendkívül mozgalmas és a szerény anyagi források ellenére eredményes volt. Anyagi támogatást a Nemzeti Civil Alapból, valamint a postások és családtagjaik személyi jövedelemadójának 1 százalékából kaptunk, valamint a Magyar Posta Zrt. is támogatott bennünket.

Reméljük, munkánkat a postás dolgozók továbbra is segítik figyelmükkel, érdeklődésükkel és adójuk egy százalékával, és abban is reménykedünk, hogy a következő öt esztendőben hasonló színvonalú, sokak számára élményt jelentő tevékenységet tud kifejteni az alapítvány kuratóriuma, felügyelő-bizottsága és örökifjú aktivista-csapata!

ADATTÁR

Verók István

POSTAHELYEK MEGNYITÁSI DÁTUMA BÁCS-KISKUN, BÉKÉS ÉS CSONGRÁD MEGYE TELEPÜLÉSEIN

Sokan érdeklődtek az elmúlt években a Dél-alföldi Postatörténeti Alapítványnál, tudunk-e adatot szolgáltatni saját településük postájának történetéről. Egyszerre könnyű és nehéz az ilyen kérésekre válaszolni. Szerencsére a szentesi gyűjtemény okiratai és dokumentumai között nagyon sok értékes információ van, de egy-egy településre és postára nézve nem teljesek az adatok, illetve nagyon időigényes kutatással lehet csak felderíteni egy-egy konkrét posta történetének főbb eseményeit.

Ezúttal összegyűjtve közzétesszük, hogy **Bács-Kiskun-, Békés- és Csongrád megye egyes településein melyik évben nyílt meg a posta, illetve indult be a távíró- és távbeszélő szolgáltatás.**

Segítségemre volt az adatgyűjtésnél a Postai Rendeleték Tára, valamint a különböző időszakokban megjelent postanévsorok, de több esetben adateltérésekkel és információhiányokkal találkoztam. A hivatalos Magyar Helységnévtár 1867 után néha csak 5-6 évenként jelent meg, és csak részben lehetett rá támaszkodni. Gond volt az is, hogy egy-egy település neve az idők folyamán többször változott, némelyik településből több is volt az ország határain belül, és csak úgy lehetett eldönteni, melyikről van szó, ha az is szerepelt az adott dokumentumban, hogy melyik vármegyében található az említett település.

Külön problémát jelentett, hogy egyes postahelyek megnyitásuk után többször is megszűntek, majd újra kinyitottak. Alapelvként azt fogadtuk el, hogy az első megnyitást tekintjük a létesítés dátumának, még ha utána hosszabb-rövidebb ideig szünetelt is a településen a posta.

Több hónapos kutatás után is még kérdéses volt több posta megnyitásának évszáma. Ekkor kerestük meg Makkai-Várkonyi Ildikót, a Postamúzeum igazgatóját, kérve, legyen a segítségünkre. Neki köszönhető, hogy adattárunk hiányait sikerült pótolni, és aránylag pontos adatokat tudunk most közzétenni.

A gondos munka ellenére is előfordulhat, hogy egyes települések helytörténészei az általunk közzétett dátumtól eltérőt ismernek el helyes évszámként. Ezt megértéssel fogadjuk, ha dokumentummal van alátámasztva, illetve köszönettel veszünk minden észrevételt, főleg dokumentum-másolatokat, amellyel a helyzetet tisztázni, a dilemmát lezárni lehet.

A táblázatban előforduló rövidítések és jelzések magyarázata:

L.sz.: levélszedőség

pü.: postaügynökség

pu.: pályaudvaron működő

kirend.: kirendeltség

fp.: fiókposta

átm.: átminősített

PP: Postapartner (2010-ben)

Mobil: mobilposta látja el a szolgáltatást (2010-ben)

BKM: Bács-Kiskun megye

BM: Békés megye

CSM: Csongrád megye

Vastag betűvel írt posták: 1867 előtt létesített postahelyek

Dölt betűvel írt posták: megszűnt postahelyek

Postanyitási dátumok Bács-Kiskun, Békés és Csongrád megye településein

Posta neve	Me- gye	Korábbi név	Ügy- nökség (fp) nyílt	Posta nyílt (évben)	Távírda (évtől)	Távbesz. (évtől)	Státusz	Egyéb
Akasztó	BKM			1869		1939	Működő posta	
Algyő	CSM	Szeged 16-Algyő (1973), majd Algyő		1868		1899	Működő posta	
Almáskamarás	BM	Almás-Kamarás		1884		1907	Működő posta	
<i>Alsóbugac pü.</i>	BM	<i>Monostorfalva, Alsómonostor (1939)</i>	1940	átm.: 1940		1940	<i>Megszűnt 1945</i>	
<i>Alsópusztá-Ballószög (fp)</i>	BM	<i>Alsópusztá-Ballószög</i>		1951		1951	<i>Megszűnt 1951</i>	
Ambrózfalva fp.	CSM			1899	1900	1900	PP	Mobil
Apátfalva	CSM	Csanád-Apátfalva, Csanád 1. (1951, 1954)		1865	1895	1900	Működő posta	
Apostag	BKM			1870	1880	1909	Működő posta	
Ágasegyháza	BKM	Ágasháza, Ágasegyháza pü.	1909	átm.: 1933	vt.: 1895	1933	Működő posta	
Árpádhalom	CSM	Zoltántér major pü. (1907-1949) (1964)	1907	átm.: 1964	vt.: 1907	1949	Működő posta	
Ásotthalom	CSM	Királyhalom pü. (1950)	1900	átm.: 1930		1935	Működő posta	
Baja 1	BKM			1697	1862		Működő posta	
Baja 2	BKM	Baja pü.	1937	átm.: 1937	1937	1937	Működő posta	
Baja 3- Bajaszentistván	BKM	Baja-Szentistván (1932) (Tanposta)	1932	átm.: 1936		1932	Működő posta	
Baja - postapartner	BKM		2006				PP	
Baks	CSM		1948	átm.: 1954		1948	Működő posta	
Balástya	CSM	Szeged- Felsőtanyaközpont (1950)	1934				Működő posta	
<i>Balázspusztá (fp.)</i>	BKM		1951			1951	<i>Megszűnt 1952</i>	
Ballószög	BKM	Ballószög, Külsőballószög (1960)	1924	átm.: 1943		1934	Működő posta	
Balotaszállás	BKM	Balota, Gógoljárás fp. (1953)	1935	átm.: 1943		1950	PP	
Battonya	BM	Battonya		1788	1884	1900	Működő posta	

Postanyitási dátumok Bács-Kiskun, Békés és Csongrád megye településein

Posta neve	Me- gye	Korábbi név	Ügy- nökség (fp) nyílt	Posta nyílt (évben)	Távírda (évtől)	Távbesz. (évtől)	Státusz	Egyéb
<i>Battonya- Tompapuszta (fp)</i>	BM	<i>Tompapuszta fp.</i>	1933	1972		1953	<i>Megszűnt: 1984</i>	
Bácsalmás	BKM	Almás, Bács-Almás	1856	1890	1877	1899	Működő posta	
Bácsbokod	BKM	Bikity (1904-ig)	1869			1914	Működő posta	
Bácsborsód	BKM		1906		1906	1914	Működő posta	
<i>Bácsszentgyörgy (fp)</i>	BKM			1953			<i>Megszűnt: 2004</i>	Mobil
<i>Bácsszőlős</i>	BKM	<i>Bácsalmási szőlők pu. (1953)</i>		1903	1930	1930	<i>Megszűnt 2003</i>	Mobil
Bátmonostor	BKM	Báth-Monostor		1896		1914	PP.	
Bátya	BKM			1883		1923	Működő posta	
<i>Belez (fp.)</i>	CSM		1950				<i>Megszűnt: 1951</i>	
<i>Benedek (fp)</i>	BM		1951			1951	<i>Megszűnt: 1952</i>	
Békés	BM		L.sz.: 1855	1858	1877	1895	Működő posta	
Békés postapartner	BM		2003				PP.	
Békéscsaba 1	BM	Csaba, Békés-Csaba		1788		1895	Működő posta	
Békéscsaba 2	BM	Csaba pu, Békés- Csaba pu	át 1915	1872	1901	1910	Működő posta	
Békéscsaba 3	BM	Békés-Csaba-Jamina		1887	1913	1914	Működő posta	
Békéscsaba 4	BM	Kazinczy u. 12-13. (1975)		1917			Működő posta	
Békéscsaba 5	BM	Lencsési lakótelep		1991			Működő posta	
Békéscsaba 6 Mezőmegyer	BM	Mezőmegyer fp. (Bcs- Mezőmegyer 1973)	1936	átm.: 1964			PP.	
Békéscsaba 7 Gerla	BM	Gerla fp. (1964)	1950	átm.: 1964		1950	PP.	
Békéscsaba Csaba Center	BM			2002			Működő posta	
Békéscsaba Tesco	BM			2002			Működő posta	
Békéscsaba Kézbesítő Posta	BM			2009			Működő posta	

Postanyitási dátumok Bács-Kiskun, Békés és Csongrád megye településein

Posta neve	Me-gye	Korábbi név	Ügy-nökség (fp) nyílt	Posta nyílt (évb en)	Távírda (évtől)	Távbesz. (évtől)	Státusz	Egyéb
<i>Békéscsaba-Csabaszabadi</i>	BM	<i>Beliczey major (1951), Csabaszabadi pu.</i>	1940				<i>Megszűnt: 2004</i>	Mobil
Békéssámson	BM	Sámson pu.		1878		1895	Működő posta	
Békésszentandrás	BM	Békés-Szent-András		1862	1893	1895	Működő posta	
Bélmegyer	BM		átm.: 1924	átm.: 1950		1950	PP.	
Biharugra	BM	Ugra	1872		1923	1902	PP.	
Bócsa	BKM	Kis-bócsa, Nagy-bócsa	1907			1948	Működő posta	
Bordány	CSM	Kistemplomtanya (1950)	1911	átm.: 1925		1924	Működő posta	
Borota	BKM		1914	átm.: 1930		1938	PP.	
Bucsa	BM	Bucsatelep (1943)	1903	átm.: 1929		1909	PP.	
Bugac	BKM	Bugacmonostor (1950)	1937	átm.: 1940		1950	Működő posta	
<i>Busa</i>	BM		1949				<i>Megszűnt: 1950</i>	
Csabacsüd	BM	Csaba-Csüd pu.	újra: 1935	1895	vt. 1893	1949	Működő posta	
Csanádalberti	CSM		1912		1927	1927	PP.	Mobil
Csanádapáca	BM	Apácza, Csanád-Apácza (1908)	1882	1862	1913	1900	Működő posta	
Csanádpalota	CSM	Palota, Csanád-Palota		1862	1892	1900	Működő posta	
Csanytelek	CSM	Csongrád-Csány, Csánytelek		1882	1915	1899	Működő posta	
Csárdaszállás (1964)	BM	Köröstarcsa-kitérő, Köröstarcsai tanyak pu.	1911	átm.: 1964		1949	Működő posta	
Császártöltés	BKM			1879	1927	1927	Működő posta	
Csátalja	BKM	Csatalja	1882			1914	PP.	
Csávoly	BKM			1887		1914	Működő posta	
Csengele	CSM	Csengele pu.	1913	átm.: 1940		1937	Működő posta	
Csengőd	BKM	Csengőd pu.		1883		1932	Működő posta	

Postanyitási dátumok Bács-Kiskun, Békés és Csongrád megye településein

Posta neve	Me-gye	Korábbi név	Ügy-nökség (fp) nyílt	Posta nyílt (évben)	Távírda (évtől)	Távbesz. (évtől)	Státusz	Egyéb
Csikéria	BKM	Felsőcsikéria, Csikéria pu.		1904		1931	Működő posta	
<i>Csikéria kitérő pu.</i>	BKM		1943				<i>Megszűnt: 1946</i>	
Csongrád 1	CSM			1788	1878	1899	Működő posta	
Csongrád 2	CSM			1943			Működő posta	
Csongrád 3 - Bokros	CSM	Bokros fp. (1954), Bokros (1964)	1950	átm.: 1964	1955	1950	PP.	
Csorvás	BM		1858	átm.: 1861	1905	1895	Működő posta	
Csolyospálos	BKM	Alsópálos (1947)		1947		1949	Működő posta	
<i>Csudaballa</i>	BM	<i>Csudaballa fp.</i>	1948				<i>Megszűnt: 1954</i>	
Dávod	BKM	Dantova (1905-ig)	1869	1870		1914	Működő posta	
Derekegyház	CSM	Derek-egyháza (1947), Derekegyház fp.	1947	átm.: 1951		1947	PP.	
Deszk	CSM			1900	1913	1908	Működő posta	
<i>Décsipusztá (fp)</i>	BM		1951				<i>Megszűnt: 1954</i>	
Dévaványa	BM		L.sz.: 1859	1859	1886	1904	Működő posta	
Doboz	BM			1865	1910	1895	Működő posta	
Domaszék	CSM	Bojárhalom, Feketeszél fp. (1952)	1913	át.: 1953			Működő posta	
Dombegyház	BM	Marcibány-Dombegyház		1868	1886	1900	Működő posta	
Dombiratos	BM			1901		1903	Működő posta	
Dóc	CSM	Dócmajor (1953), Dóc fp. (1970)	1950	átm.: 1970		1950	Működő posta	
<i>Drágszél (fp.)</i>	BKM	<i>Homokmégyből 1921-ben jött létre</i>	1948			1950	<i>Megszűnt: 2004</i>	
Dunaegyháza	BKM	Duna-Egyháza (1848)		1879		1937	PP.	
Dunafalva	BKM	Dunaszekcső-sziget, Dunafalva fp.	1950	átm.: 1961		1956	Működő posta	
Dunapataj	BKM	Pataj (Duna)		1863	1880	1909	Működő posta	

Postanyitási dátumok Bács-Kiskun, Békés és Csongrád megye településein

Posta neve	Me-gye	Korábbi név	Ügy-nökség (fp) nyílt	Posta nyílt (évben)	Távírda (évtől)	Távbesz. (évtől)	Státusz	Egyéb
<i>Dunapataj-Szelidi tó</i>	BKM	(Dunapataj kirend.) nyaranta	1972				<i>Megszűnt: 1994</i>	
Dunaszentbenedek	BKM		1903			1923	Működő posta	
Dunatétetlen	BKM	Tétetlen pu., Dunatétetlen(1949)	1903	1928		1949	Működő posta	
Dunavecse	BKM	Duna-Vecse		1879	1888	1907	Működő posta	
Dusnok	BKM			1874		1923	Működő posta	
Ecsegfalva	BM	Ecseg pu., Pusztaecseg (1950)		1891		1927	PP.	
Elek	BM			1863	1898		Működő posta	
<i>Endrőd-Nagylapos</i>	BM	<i>Nagylapos pu., Nagylapos fp.(1964)</i>	1911			1953	<i>Megszűnt: 1977</i>	
<i>Endrőd-Óregszőlő</i>	BM	<i>Óregszőlő</i>	1940			1949	<i>Megszűnt: 1950</i>	
Eperjes	CSM	Istvánhegyes fp. (1955) Eperjes fp.	1950	átm.: 1959		1950	Működő posta	
Érsekcsanád	BKM	Csanád, Pest-Csanád	1882				Működő posta	
Érsekhalma	BKM	(Érsekhalom) (1986-tól önálló)	1968				Működő fiókpostája	
Fajszt	BKM	Pest-Fajszt, Fajszt		1873	1885	1923	Működő posta	
Fábiánsebestyén	CSM	Fábián pu (1932) Fábiánsebestyén (1946)	1906	átm.: 1938	vt.: 1906	1938	Működő posta	
Felgyő	CSM		1949	átm.: 1954		1949	Működő posta	
Felsőlajos	BKM	Felsőlajos fp. (Lajosm-Flajos 1972)	1905				PP.	
Felsőszentiván	BKM	Felső-Szent-Iván		1848		1914	PP.	
Ferencszállás	CSM	Kukutyin (fp)	1956			1956	Működő posta	
<i>Fényes</i>	BM	<i>Békéscsaba-Fényes</i>	1945				<i>Megszűnt: 1954</i>	
Foktő	BKM	Foktő	1883			1923	Működő posta	
Forráskút	CSM	Forráskútdűllő (1950)	1933	átm.: 1943		1937	Működő posta	

Postanyitási dátumok Bács-Kiskun, Békés és Csongrád megye településein

Posta neve	Me- gye	Korábbi név	Ügy- nökség (fp) nyílt	Posta nyílt (évben)	Távírda (évtől)	Távbesz. (évtől)	Státusz	Egyéb
Füldeák	CSM		1865		1900	1900	Működő posta	
Fülöpháza	BKM		1932	átm.: 1964		1948	PP.	
Fülöpjakab fp.	BKM	Fülöpjakab fp. (Kunszállás-Fjak (1972))	1950			1950	Működő fiókpostá	
Fülöpszállás	BKM			1869	1896	1911	PP.	
Füzesgyarmat	BM	Füzes-Gyarmat		1858	1881	1895	Működő posta	
Gara	BKM			1786	1911	1914	Működő posta	
Gádoros	BM	Bánfalva (1901) 1866. 07. 16.		1866	1911	1895	Működő posta	
Gátér	BKM	Kun-Kis-Szállás, Gátér pu. (1960)	1904	átm.: 1961		1951	Működő posta	
Géderlak	BKM			1900		1923	Működő posta	
Gerendás	BM	Békésgerendás	1924	átm.: 1948		1949	Működő posta	
Geszt	BM		1860	1861	1881	1904	Működő posta	
Gorcsa fp	CSM	Gorcsa pu.	1950			1954	Megszűnt: 1960	
Gyomaendrőd 1	BM	Gyoma		1858	1874	1895	Működő posta	
Gyomaendrőd 2	BM	Endrőd		1861	1894	1895	Működő posta	
Gyoma-Póhalom fp	BM	Póhalom fp (1972-től Gyoma-Póhalom)	1950				Megszűnt: 1973	
Gyula 1	BM			1788	1869	1895	Működő posta	
Gyula 2	BM	Várfürdő, Gyula 1. kirendeltség (1962)		1962			Működő posta	
Gyula 3 - József A. Szánatórium	BM	Gyula József szánatórium (1950-ig)	1907	átm.: 1914		1915	Megszűnt: 2004	Mobil
Gyula 4	BM	Gyulavári (Gyula 4.- Tanposta)		1884		1895	Működő posta	
Hajós	BKM			1868	1890		Működő posta	
Harkakötöny	BKM	Harka pusztá pu. (1950), Harkakötöny pu.	1923	átm.: 1961		1949	PP.	

Postanyitási dátumok Bács-Kiskun, Békés és Csongrád megye településein

Posta neve	Me- gye	Korábbi név	Ügy- nökség (fp) nyílt	Posta nyílt (évben)	Távírda (évtől)	Távbesz. (évtől)	Státusz	Egyéb
Harta 1	BKM	Kis-Harta	1871		1890	1908	Működő posta	
Harta 2-Állampuszta	BKM	Állampuszta (1972-től Harta 2-Államp.)		1908			Működő posta	
Helvécia	BKM	Kecskemét-Helvécia pu.	átm.: 1933	1900	1929	1934	Működő posta	
Hercegszántó	BKM	Szántova (1904)	1869			1914	Működő posta	
Homokméggy	BKM			1883	1930	1930	PP.	
Hódmezővásárhely 1	CSM	Hódmező-Vásárhely		1850	1872	1901	Működő posta	
<i>Hódmezővásárhely 2</i>	CSM	<i>Hódmezővásárhely fp. 1.</i>		1898		1901	<i>Megszűnt 2003</i>	
<i>Hódmezővásárhely 3</i>	CSM	<i>Lakótelep, Hmvh 7 Kölcsey u. 1. (1973)</i>		1912			<i>Megszűnt 2003</i>	
Hódmezővásárhely 4	CSM			1912			Működő posta	
<i>Hódmezővásárhely 5</i>	CSM		1950				<i>Megszűnt: 1951</i>	
Hódmezővásárhely 6 -Szikáncs	CSM	Szikáncs pu., Szikáncs fp. (1964)	1919	átm.: 1964		1953	PP.	
<i>Hódmezővásárhely 7</i>	CSM	<i>Hmvhely pü (Nádor u. 1.)</i>	1938	át : 1940		1939	<i>Megszűnt: 2003</i>	
Hódmezővásárhely 8	CSM	fp-ként nyílt, Klauzál utca	1955				Működő posta	
Hódmezővásárhely Tesco	CSM			2003			Működő posta	
Hódmezővásárhely (Újváros)	CSM	vállalkozó (7-es posta helyett)	2003				PP.	
<i>Hmvhely 5-Kútvolgy</i>	CSM	<i>Kútvolgy pu, Kútvolgyi Gyógyint. Pu (1939)</i>	1910	átm.: 1964		1956	<i>Megszűnt: 1987</i>	
<i>Hmvhely-Erzsébet fp.</i>	CSM	<i>Erzsébettelek fp.(Hmvh-E. 1973.)</i>	1950			1956	<i>Megszűnt: 1987</i>	
<i>Hmvhely-Batida fp.</i>	CSM	<i>Batida fp. (Hmvh- Batida 1972.)</i>	1960				<i>Megszűnt: 1987</i>	
<i>Hóduna</i>	BKM	<i>Albertpuszta(1950), Hercegszántó-Hóduna</i>	1950			1950	<i>Megszűnt: 1990</i>	
Hunya	BM	Kondorositanyák, Endrődszentlászló (1942)	1924	átm.: 1939		1939	Működő posta	

Postanyitási dátumok Bács-Kiskun, Békés és Csongrád megye településein

Posta neve	Me-gye	Korábbi név	Ügy-nökség (fp) nyílt	Posta nyílt (évben)	Távírda (évtől)	Távbesz. (évtől)	Státusz	Egyéb
Igáspusztá fp	CSM	Igás fp. (1955)	1950			1950	<i>Megszűnt: 1957</i>	
Imrehegy fiókpostája	BKM	Szentimrehegy fp. (1952)	1952	átm.: 1964		1952	Működő fiókpostája	
Izsák	BKM			1789	1870	1909	Működő posta	
Jakabszállás	BKM	Jakabszállás pu. (1944)	1931	átm.: 1942			Működő posta	
Jánoshalma	BKM	Jankovác (1904)	1868			1914	Működő posta	
Jászszentlászló	BKM	Jász-Szent-László pu.		1886			Működő posta	
Kalocsa	BKM			1852	1867	1908	Működő posta	
Kamut	BM	Kamut fp. (1964)	1948	átm.: 1964		1949	PP.	
Kardos	BM	Kondorosi holdak fp. (1960) Kardos (1969)	1960	átm.: 1969			Működő posta	
Kardoskút	BM	Kardoskút pu. (1948)	1907	átm.: 1950	vt. 1893	1947	PP.	
Kaskantyú	BKM	Kaskantyú fp. (1964)	1938	átm.: 1964		1949	PP.	
Kaszaper	BM	Kaszaperpusztá pu.	1912	átm.: 1939		1936	Működő posta	
Katymár	BKM			1867	1890	1914	PP.	
Kecel	BKM	Keczel		1868	1903	1927	Működő posta	
Kecskemét 1	BKM	Állami postajárat állomása (1696-tól)	posta-állomás: 1696	1749		1894	Működő posta	
Kecskemét 2	BKM	MÁV-nál		1940			Működő posta	
Kecskemét 3	BKM	Máriaváros pu.	1908	átm.: 1940			Működő posta	
Kecskemét 4	BKM	Repülőtér		1963			Működő posta	
Kecskemét 5	BKM	Leninváros Szolgáltatóház (1967)		1967		1938	Működő posta	
Kecskemét 6	BKM	Szécsényi város		1952		1953	Működő posta	
Kecskemét 7	BKM	pu (1937. Mária krt.) Hunyadi város	1937	átm.: 1940		1938	Működő posta	
Kecskemét 8	BKM	Vacsiköz (Tanposta volt)		2004			Működő posta	

Postanyitási dátumok Bács-Kiskun, Békés és Csongrád megye településein

Posta neve	Me- gye	Korábbi név	Ügy- nökség (fp) nyílt	Posta nyílt (évb en)	Távírda (évtől)	Távbesz. (évtől)	Státusz	Egyéb
Kecskemét Pólus Róna	BKM	Bevásárlóközpont		2000			Működő posta	
<i>Kecskemét-Rfőkap. Kirendeltség</i>	BKM		2000				<i>Megszűnt: 2001</i>	
Kecskemét Tesco	BKM		2003				PP.	
Kecskemét 10 - Hetényegyháza	BKM	Kisnyír pu. (1945), Kisnyír (1953)	1907				Működő posta	
Kecskemét- Katonatelep	BKM	Katonatelep pu. fp. (1968)		1904		1949	PP.	
Kecskemét- Kadafalva	BKM		2006				PP.	
Kecskemét Méntelek kirend.	BKM	<i>Méntelek pu. fp. (1961)Méntelek fp.</i>	1947			1949	Működő kirendeltség	
Kelebia	BKM	Puszta-Kelebia, Kelebia pu.	1883	újra: 1896	1914	1928	Működő posta	
<i>Kettőshalom</i>	CSM		1950				<i>Megszűnt: 1951</i>	
Kerekegyháza	BKM	Jász-Kerekegyháza		1869	1913		Működő posta	
<i>Kertészsziget</i>	BM	<i>Kertészsziget fp. (1967)</i>	1943	átm.: 1967			<i>Megszűnt: 2003</i>	Mobil
<i>Kéleshalom</i>	BKM			1953		1953	<i>Megszűnt: 1995</i>	Mobil
Kétegyháza	BM			1859	1881	1895	Működő posta	
<i>Kéthalom</i>	BM	<i>Kéthalom pu.</i>	1925				<i>Megszűnt: 1947</i>	
Kétsoprony	BM	Békéscsaba-Soprony fp. (1953) (1964)	1939	átm.: 1964		1950	PP.	
Kevermes	BM			1861		1900	Működő posta	
Királyhegyes	CSM	Kiskirályhegyes	1907	átm.: 1941		1911	Működő posta	
Kisdombegyház	BM	Kisdombegyház fp. (1970)	1948	átm.: 1970		1949	Működő posta	
<i>Kiskirályság</i>	BM		1939			1949	<i>Megszűnt: 1955</i>	
Kiskörös	BKM	Kis-Körös		1856	1870	1908	Működő posta	
Kiskunfélegyháza 1	BKM	Kun-Félegyháza, Félegyháza		1749	1872	1901	Működő posta	

Postanyitási dátumok Bács-Kiskun, Békés és Csongrád megye településein

Posta neve	Me-gye	Korábbi név	Ügy-nökség (fp) nyílt	Posta nyílt (évben)	Távírda (évtől)	Távbesz. (évtől)	Státusz	Egyéb
Kiskunfélegyháza 2	BKM			1946			Működő posta	
Kiskunhalas 1	BKM	Hallas, Halas, Kiskun-Halás		1789	1884	1909	Működő posta	
Kiskunhalas 2	BKM			1994			Működő posta	
Kiskunhalas-Sóstó	BKM		2006				PP.	
Kiskunmajsa	BKM	Majsa, Kis-Kun-Majsa		1854		1889	Működő posta	
<i>Kiskunmajsa-Bodoglásr fp.</i>	<i>BKM</i>	<i>Bodoglásr fp</i> <i>KKh-Bodoglásr (1973)</i>	1958				<i>Megszűnt: 1993</i>	
<i>Kiskunmajsa-Kigyós fp.</i>	<i>BKM</i>	<i>Kigyóspusztá fp., Kigyós fp.</i>	1951			1951	<i>Megszűnt: 1983</i>	
<i>Kiskunmajsa-Tajó</i>	BKM	<i>Tajópuszta pu.</i> <i>(Kkhalas is volt)</i>	1903				<i>Megszűnt: 1928</i>	
<i>Kisnyék</i>	BM		1950				<i>Megszűnt: 1955</i>	
Kistelek	CSM	Kis-Telek		1749	1883	1893	Működő posta	
<i>Kisszénás pu.</i>	BM	<i>Kisszénás pu. fp</i> <i>(1973)</i>	1912		vt. 1893	1949	<i>Megszűnt: 1973</i>	
Kiszombor	CSM		1863	1854	1871		Működő posta	
Kisszállás	BKM	Kis-Szállás		1876	1906	1914	Működő posta	
<i>Klábertelep</i>	BKM	<i>Lajosmizse része</i>	1905				<i>Megszűnt: 1952</i>	
<i>Klárafalva</i>	CSM		1913	átm.: 1940	1928	1928	<i>Megszűnt: 2009.</i>	Mobil
Kondoros	BM	Nagy-Kondoros (1878. 05. 01.)		1878	1905	1895	Működő posta	
<i>Kopáncs</i>	CSM		1933	átm.: 1940		1936	<i>Megszűnt: 1964</i>	
Kömpöc	BKM	Kömpöc fp. (1969)	1949	átm.: 1969		1950	Működő posta	
Körösladány	BM	Körös-Ladány		1858	1881	1895	Működő posta	
Körösnyárharsány	BM	Harsány	1912			1913	Működő posta	
Köröstarcsa	BM	Körös-Tarcsa		1868	1881	1895	Működő posta	
Körösújfalú	BM	Ihráz fp. (1956), Körösújfalú fp. (1964)	1937 előtt	átm.: 1964			Működő posta	

Postanyitási dátumok Bács-Kiskun, Békés és Csongrád megye településein

Posta neve	Me- gye	Korábbi név	Ügy- nökség (fp) nyílt	Posta nyílt (évben)	Távírda (évtől)	Távbesz. (évtől)	Státusz	Egyéb
<i>Körösújfalú- Kótpusztá fp.</i>	BKM	<i>Kótpusztá fp. (Kó-Ko. 1972)</i>	1937				<i>Megszűnt: 1980</i>	
Kötegyán	BM		1902		1923	1902	PP.	
Kövegy	CSM		1913			1949	<i>Megszűnt: 2006</i>	Mobil
Kunadacs	BKM	Kunadacs fp. (1965)	1921 előtt	átm.: 1965		1950	Működő posta	
Kunágota	BM			1867	1905	1900	Működő posta	
Kunbaja	BKM		1872	1872	1905	1914	PP.	
Kunbaracs	BKM	Baracspusztá (1951), Baracs (1950) (1964)	1949	átm.: 1964			Működő posta	
Kunfehértó	BKM	Kiskunhalas-Fehértó Bácsfehértó (1952)	1947	átm.: 1954		1948	Működő posta	
Kunpeszér	BKM	Peszéradacs (1949), Kunpeszér fp. (1964)	1911	át 1964		1912	Működő posta	
Kunszállás	BKM	Majsajakabszállás (1948)	1934	átm.: 1942		1939	Működő posta	
Kunszentmiklós 1	BKM	Kun-Szent-Miklós		1789	1870	1905	Működő posta	
Kunszentmiklós 2	BKM	Ksztmiklós (1973)	1973				Működő posta	
<i>Kunszentmiklós- Bosztór fp.</i>	BKM	<i>Bosztór fp. (Ksztm- Bosztór fp. (1972)</i>	1943				<i>Megszűnt: 1979</i>	
<i>Kunszentmiklós- Kunbábony fp.</i>	BKM	<i>Kunbábony, Kunbábony fp.1 (1973)</i>	1947				<i>Megszűnt: 1979</i>	
Kübekháza	CSM			1901		1908	PP.	
Ladánybene	BKM		1911	átm.: 1941			Működő posta	
Lajosmizse	BKM	Lajos-Mizse		1879	1903	1911	Működő posta	
Lakitelek	BKM	Kisalpár pu., Lakytelek pu (1905) (1950)		1899		1937	Működő posta	
Lapistó	CSM		1948			1950	<i>Megszűnt: 1951</i>	
Lebő	CSM		1950			1950	<i>Megszűnt: 1951</i>	
Lökösháza	BM	Lökösháza pu.		1862		1908	Működő posta	

Postanyitási dátumok Bács-Kiskun, Békés és Csongrád megye településein

Posta neve	Me- gye	Korábbi név	Ügy- nökség (fp) nyílt	Posta nyílt (évben)	Távírda (évtől)	Távbesz. (évtől)	Státusz	Egyéb
Madaras	BKM	Bács-Madaras		1869	1890	1914	Működő posta	
Magyarbánhegyes	BM	Magyar-Bánhegyes		1873	1904	1900	Működő posta	
Magyarcsanád	CSM	Magyar-Csanád (1954), Csanád 2. (1951)		1898	1900	1900	Működő posta	
<i>Magyardombegyház fp.</i>	BM		1949			1949	<i>Megszűnt: 1993</i>	Mobil
Makó 1	CSM			1843	1871	1900	Működő posta	
Makó 2	CSM	Makó Újváros fp. (1964)	1955	átm.: 1964		1955	Működő posta	
<i>Makó 3 - Rákos</i>	CSM	<i>Makó-Rákostanya fp. (1955), Rákos(1964)</i>	1941	átm.: 1964			<i>Megszűnt: 1993</i>	
Maroslele	CSM	Lele (1908), Püspöktele (1950)		1901	1901	1903	Működő posta	
Mártély	CSM	Mártély pu.	1907	átm.: 1943	1933	1933	PP.	
Mátételke	BKM	Mátételke fp. (1964)	1915	átm.: 1964		1949	Működő posta	
<i>Mátételke-Óalmás</i>	BKM		1924				<i>Megszűnt: 1946</i>	
Medgyesbodzás	BM	(Bodzás-Med) Medgyes-Bodzás pu.	1873	átm.: 1884	1928	1928	PP.	
<i>Medgyesbodzás- Gábortelep fp.</i>	BM	<i>Gábortelep fp. (1972- ig)</i>	1948				<i>Megszűnt: 2007</i>	
Medgyesegyháza 1	BM	Medgyes-Háza		1883	1900		Működő posta	
<i>Medgyesegyháza 2 -Bánkút</i>	BM	<i>Bánkút, Nagykamarás 2-Bánkút (1972)</i>		1937		1948	<i>Megszűnt: 1993</i>	
Méhkerék	BM	Méhkerék pu.		1903		1913	Működő posta	
Mélykút	BKM			1789	1891	1914	Működő posta	
Mezőberény	BM	Mező-Berény		1858	1877	1895	Működő posta	
Mezőgyán	BM		1904	átm.: 1912	1923	1910	Működő posta	
<i>Mezőgyán- Naggyanté fp</i>	BM	<i>Gyanté, Mezőgyán- Naggyanté (1973)</i>	1951				<i>Megszűnt: 1990</i>	
Mezőhegyes	BM	Mező-Hegyes		1866	1884	1900	Működő posta	
Mezőkovácsháza 1	BM	Mező-Kovácsháza		1864	1885	1900	Működő posta	

Postanyitási dátumok Bács-Kiskun, Békés és Csongrád megye településein

Posta neve	Me- gye	Korábbi név	Ügy- nökség (fp) nyílt	Posta nyílt (év/é/é)	Távírdá (évtől)	Távbesz. (évtől)	Státusz	Egyéb
<i>Mezőkovácsháza 2. fp.</i>	BM	<i>Reformátuskovácssháza (Mk. 1971)</i>	1907	átm.: 1911		1911	<i>Megszűnt: 2007</i>	
Mindszent	CSM			1866	1887		Működő posta	
Miske	BKM	Tözmiske (1910)	1909	1883		1911	Működő posta	
Mórahalom	CSM	Szeged-Alsókőzpont (1950)		1886		1950	Működő posta	
<i>Móricgát. fp.</i>	BKM	<i>Szank-Mgát. fp. (1973) Jásztlászló. fp. (1987)</i>	1939			1949	<i>Megszűnt: 1993</i>	Mobil
Murony	BM	Békés-Földvár pu. (1951)	1904	átm.: 1937		1949	PP.	
Nagybaracska	BKM	Baracska (1905)		1869		1913	Működő posta	
Nagybánhegyes	BM	Tót-Bánhegyes		1885		1900	Működő posta	
Nagyér	CSM	Nagy-Majlát, Nagymajláth (1953)	1907	átm.: 1914	vt.: 1893	1911	Működő posta	
Nagykam arás	BM	<i>Nagykam arás 1. (1972)</i>	1906	átm.: 1908		1933	PP.	
Nagylak	CSM	Nagylaki-Kendergyár (1930)		1911	1920	1920	Működő posta	
Nagymágocs	CSM	Csongrád-Mágocs		1881	1898		Működő posta	
<i>Nagymágocs pu.</i>	CSM	Nagymágocs pu.	1937				<i>Megszűnt: 1965</i>	
Nagyszénás	BM	Szénás, Nagy-Szénás	1878		1895	1895	Működő posta	
<i>Nagytőke</i>	CSM	<i>Nagytőke pu. fp. (1964), Nagytőke pu.</i>	1911	átm.: 1964		1949	<i>Megszűnt: 2004</i>	Mobil
Nemesnádu dvar	BKM	Nádu dvar (1900), Nemesnádu dvar	1799				Működő posta	
Nyárlőrinc	BKM	Kohárszentlőrinc, Nyárszentlőrinc (1950, 1953)	1905	átm.: 1964			Működő posta	
Okány	BM			1860	1910	1904	Működő posta	
<i>Ordas</i>	BKM			1883		1938	<i>Megszűnt: 2004</i>	
Orgovány	BKM		1904	átm.: 1922	1929	1929	Működő posta	
Orosháza 1	BM			1788	1873	1895	Működő posta	
Orosháza 2	BM	Vasút utca		1953			Működő posta	

Postanyitási dátumok Bács-Kiskun, Békés és Csongrád megye településein

Posta neve	Me- gye	Korábbi név	Ügy- nökség (fp) nyílt	Posta nyílt (évben)	Távírda (évtől)	Távbesz. (évtől)	Státusz	Egyéb
Orosháza 3	BM	Rákóczi telep (1959)		1959			Működő posta	
Orosháza 4 - Gyopárosfürdő	BM	Gyopárosfürdő fp. (1964), Oh4-Gy. (1972)	1909	átm.: 1924		1913	PP.	
Orosháza 5 - Szentetornya	BM	Szentetornya (Oh5- Szt. 1972)	1906	átm.: 1907		1933	PP.	
<i>Orosháza-Kiscsákó fp.</i>	BM	<i>Kiscsákó pu. (1961), Kiscsákó fp</i>	1905			1949	<i>Megszűnt: 1980</i>	
<i>Orosháza- Pusztaszentetornya fp.</i>	BM	<i>Pusztaszentetornya, Pusztaszentetornya fp</i>	1923			1948	<i>Megszűnt: 1980</i>	
<i>Orosháza 6 - Tatársánc</i>	BM	<i>Tatársánc pü., Tatársánc fp. (1964)</i>	1947	átm.: 1964		1949	<i>Megszűnt: 1992</i>	
<i>Orosháza- Gyopárhalma</i>	BM	<i>Gyopárhalma</i>	1913	átm.: 1938		1913	<i>Megszűnt: 1959</i>	
<i>Orosháza- Külsőmonor fp</i>	BM	<i>Monori tanyák pu (1946)</i>	1938	átm.: 1972		1954	<i>Megszűnt: 1992</i>	
<i>Óföldséék</i>	CSM	<i>Óföldséék pusztá (1950) Óföldséék fp (1965)</i>	1943	átm.: 1965		1949	<i>Megszűnt: 2004</i>	Mobil
Ópusztaszer	CSM	Sóvényháza (1973)		1898	1914	1899	Működő posta	
<i>Ópusztaszer Emlékpark kirend.</i>	CSM		1987				<i>Megszűnt: 2007</i>	
Óregcsertő	BKM	Óreg-Csertő pu.	1883	1882		1922	Működő posta	
Órménykút	BM	Órménykút fp. (1969)	1952	átm.: 1960		1952	Működő posta	
Óttömös	CSM	Óttömös fp. (1964)	1910	átm.: 1924	1928	1928	Működő posta	
Páhi	BKM	Páhi	1905	átm.: 1929		1922	PP.	
Pálmónostora	BKM	Pusztá-Péteri, Pétermonostora		1902		1934	Működő posta	
Petőfiszállás	BKM	Pálósszentkút (1952)	1948	átm.: 1952			Működő posta	
Pirtó	BKM	Pirtó pu.	1916	átm.: 1942		1934	Működő posta	
Pitvaros	CSM			1885	1900	1900	Működő posta	
<i>Póhalom fp</i>	BM		1950			1950	<i>Megszűnt: 1972</i>	

Postanyitási dátumok Bács-Kiskun, Békés és Csongrád megye településein

Posta neve	Me- gye	Korábbi név	Ügy- nökség (fp) nyílt	Posta nyílt (évben)	Távírda (évtől)	Távbesz. (évtől)	Státusz	Egyéb
Pusztaföldvár	BM			1895	1923	1895	PP.	
Pusztamérges	CSM		1910	átm.: 1914		1925	PP.	
Pusztatölaka kirendeltség	BM	Ottlaka, Pusztatölaka fp. (1965)	1937	átm.: 1965		1949	Működő kirendeltség	Mobil
Pusztaszer	CSM		1937	átm.: 1942		1942	PP.	
Rárós	CSM		1950			1951	Megszűnt: 1958	
Rém	BKM		1907	át: 1931		1914	Működő posta	
Rösszerdő	BM	Békés mellett (Tarhos- Vizesfás)					Megszűnt	
Röszke	CSM	Röszke- szentmihálytelek pu.		1901		1934	Működő posta	
Ruzsa	CSM	Csorva (1957)	1913	átm.: 1951		1935	Működő posta	
Sándorfalva	CSM	Csongrád-Sándorfalva		1881	1926	1899	Működő posta	
Sarkad 1	BM			1788	1898	1902	Működő posta	
Sarkad 2 - Cukorgyár	BM	Sarkadi Cukorgyár		1911	1912	1911	Megszűnt: 2007	
Sarkadkeresztúr	BM	Sarkad-Keresztúr		1871	1922	1903	PP.	
Solt	BKM			1855	1880	1907	Működő posta	
Soltszentimre	BKM	Pusztaszentimre (1919-től önálló település)		1938		1938	PP.	
Soltvadkert	BKM	Vadkert, Solt-Vadkert		1789	1903	1911	Működő posta	
Sükösd	BKM			1868	1905		Működő posta	
Szabadkigyós	BM	Ókigyós (1950)	1903 - 1921			1948	Működő posta	
Szabadszállás	BKM			1789	1870	1907	Működő posta	
Szabadszállás 2	BKM	Szabadszállás fp. (1960) Mg-i G. szakisk.	1960				Megszűnt: 1962	
Szakmár	BKM		1902	át 1928		1928	Működő posta	

Postanyitási dátumok Bács-Kiskun, Békés és Csongrád megye településein

Posta neve	Me-gye	Korábbi név	Ügy-nökség (fp) nyílt	Posta nyílt (évben)	Távírda (évtől)	Távbesz. (évtől)	Státusz	Egyéb
Szalkszentmárton	BKM			1873		1907	Működő posta	
Szank	BKM		1908	1923	1929	1929	Működő posta	
Szarvas	BM	Sarvas		1853	1881	1895	Működő posta	
Szarvas-Érparti szőlők.fp	BM	Érparti szőlők.fp. (Szarvas-Ész. 1973)	1934			1949	Megszűnt: 1977	
Szatymaz	CSM	Szatymáz		1881		1906	Működő posta	
Szeged 1	CSM	Állami postajárat végállomása (1696)	posta-állomás: 1696	1749	1854	1885	Működő posta	
Szeged 2	CSM	Vasút állomás		1903	1903	1903	Működő posta	
Szeged 3	CSM	III. ker.		1883		1906	Működő posta	
Szeged 4	CSM	Újszeged		1871		1906	Működő posta	
Szeged 5	CSM	Szeged-körút (Kossuth Lajos sgt.)		1884		1914	Megszűnt: 2004	
Szeged 6	CSM	József sgt., majd Csaba u. (2005)		1900		1909	Működő posta	
Szeged 7	CSM	Somogyitelep 1940-Csap u. 50/a	1907	átm.: 1924		1907	Működő posta	
Szeged 8	CSM	Fodor-t 1944-ig, JA sgt. 138., Obány 1977	1938	átm.: 1944		1938	Működő posta	
Szeged 9	CSM	Szeged-Kálvária tér fp.	1955	átm.: 1955		1955	Id. szün 2009-től	
Szeged 10 - Szentmihálytelek	CSM	Szentmihálytelek		1868		1950	PP.	
Szeged 11	CSM	Takaréktár utca		1994			Működő posta	
Szeged 12	CSM	Csongrádi sgt.		1988			Működő posta	
Szeged 13 -Tápé	CSM	Tápé	1913	1881		1934	Működő posta	
Szeged 14.-Szőreg	CSM	Szöreg, Szőreg		1867	1893	1893	Működő posta	
Szeged 15 - Kiskundorozsma	CSM	Dorozsma, Kis-Kun-Dorozsma		1881	1881		Működő posta	
Szeged 17	CSM	Kleberlsberg (Hattyas) telep	1911			1936	Működő posta	
Szeged 18	CSM	József Attila telep (Újszeged)	1950			1951	Működő posta	

Postanyitási dátumok Bács-Kiskun, Békés és Csongrád megye településein

TPosta neve	Me- gye	Korábbi név	Ügy- nökség (fp) nyílt	Posta nyílt (évben)	Távírda (évtől)	Távbesz. (évtől)	Státusz	Egyéb
Szeged 19	CSM	Kecskés (Ságvári telep)	1929			1936	Működő posta	
Szeged 1 Tesco Posta kirend.	CSM		1998				Működő kirendeltség	
Szeged Cora Posta	CSM		1999				Működő posta	
Szeged-Okmányiroda	CSM		2005				PP.	
Szeged-Gyálarét	CSM	Gyála (1947), Gyálarét	1933			1954	Működő posta	
Szeged-Béketelep fp	CSM			1989			Megszűnt: 1990	
Szeghalom	BM			1858	1881	1895	Működő posta	
Szegvár	CSM		1899		vt. 1893	1899	Működő posta	
Szentes 1	CSM			1787	1877	1899	Működő posta	
Szentes 2	CSM	Szentes 1. kirendeltség 1969-ig	1961	átm.: 1969			Működő posta	
Szentes 3	CSM	Szentes 2.		1954			Működő posta	
Szentes 4 - Cserebökény	CSM	Cserebökény fp. (1973)	1947	át : 1972		1949	Megszűnt: 1992	
Szentes 5- Magyartés	CSM	Magyartés fp. (1972)	1947	átm.: 1972		1948	Megszűnt: 1992	
Szentkirály	BKM	Lászlófalva fp (1952) (1987)	1949	átm.: 1959			Működő posta	
Szeremle	BKM		1882	1882	1926	1926	PP.	
Székkutas	CSM	Vásárhely-Kutas pu. (1951)	1899	átm.: 1931		1931	Működő posta	
Székkutas-Kakasszéki gyógyintézet	CSM	Kakasszékfürdő	1939			1939	Megszűnt: 1978	
Szikra pu.	BKM	(Pu-gé átalakított lev. felv. hely (1943)	1943			1949	Megszűnt: 1959	
Tabdi	BKM	Tabdi puszt (1950), Tabdi fp. (1964)	1950	átm.: 1964		1950	PP.	
Tarhos	BM	Tarhos 1 (1973-tól), majd vissza	1949	átm.: 1952		1950	PP.	
Tarhos-Vizesfás	BM	Vizesfás fp. (1964), Tarhos.2-Vfás(1973)	1951	átm.: 1964			Megszűnt: 1983	
Tass	BKM			1868	1880	1907	Működő posta	

Postanyitási dátumok Bács-Kiskun, Békés és Csongrád megye településein

Posta neve	Me- gye	Korábbi név	Ügy- nökség (fp) nyílt	Posta nyílt (évben)	Távírda (évtől)	Távbesz. (évtől)	Státusz	Egyéb
Tass 2.	BKM	Tass-Kertváros, Tasskertes (1932) (1973)	1929			1948	Megszűnt: 1992 előtt	
Tataháza	BKM			1879		1914	Működő posta	
Tázlár	BKM	Prónayfalva (1907- 1948)	1886	1886		1931	Működő posta	
Telekgerendás	BM	Békéscsaba Felsőnyomás pu. fp. (1954)	1929	átm.: 1954		1949	Működő posta	
Terézhalom	BKM		1949				Megszűnt:	
Tiszaalpár 1	BKM	Alpár, Alsó-Alpár, Alpár (1973)		1788	1929	1929	Működő posta	
Tiszaalpár 2	BKM	Újfalu, Tisza-Újfalu pu., Tiszaiújfalu fp		1901		1950	Megszűnt: 2007	
Tiszakécske 1	BKM	Új-Kécske (1951)		1866	1902	1908	Működő posta	
Tiszakécske 2 - Tiszabög	BKM	Új-bög pu. (1948) Tiszabög fp.	1902	átm.: 1961		1948	Működő posta	
Tiszakécske fp.	BKM	Ó-Kécske		1891		1912	Megszűnt: 2007	
Tiszasziget	CSM	Ószentiván (1955), Tiszasziget fp. (1959)	1927	átm.: 1958			PP.	
Tiszaug	BKM	Tisza-Ugh		1885	1926	1904	Működő posta	
Tompa	BKM	Tompapuszta pu	1905				Működő posta	
Tótkomlós	BM	Tót-Komlós		1788	1887	1895	Működő posta	
Tótkomlós- Nagykopáncs	BM	Nagykopáncs	1948			1949	Megszűnt: 1992	
Tótkomlós- Pusztaszlós	BM	Pusztaszlós pu., Pusztaszlós fp.	1947			1948	Megszűnt: 1996	
Tömörkény	CSM		1904	átm.: 1931		1931	Működő posta	
Toviskes fp	BM	Szeghalom mellett	1951				Megszűnt: 1962	
Uzód	BKM			1880		1922	Működő posta	
Uzovicstelep	BKM	Uzovicstelep pu (Katonaság)	1933			1934	Megszűnt:	
Újkigyós	BM	Új-Kigyós		1868		1895	Működő posta	

Postanyitási dátumok Bács-Kiskun, Békés és Csongrád megye településein

Posta neve	Me-gye	Korábbi név	Ügy-nökség (fp) nyílt	Posta nyílt (évb en)	Távírda (évtől)	Távbesz. (évtől)	Státusz	Egyéb	
Újsolt	BKM	Újsolt fp.	1951				Megszűnt: 1963	Mobil	
Újszalonta fp.	BM	Nagyszalonta (1940-ig) (1964)	1926	átm.: 1937		1937	Megszűnt: 2004	Mobil	
Újszentiván	CSM		1905	átm.: 1909		1912	PP.		
Újtelek	BKM	Keserűtelek, Keserűtelek fp 1. (1973)	1949				Megszűnt: 2004.		
Üllés	CSM	Árpádközpont (1948)	1934	átm.: 1939		1939	Működő posta		
Vaskút	BKM	Bács-Vaskút		1867	1911	1914	Működő posta		
Városföld	BKM	Páka pu (1931)., Városföld pu.	1881	1881	1915	1928	Működő posta		
Végegyháza	BM		1907			1911	PP.		
Vésztő	BM	1860. december	L.sz.: 1860	1861	1897	1895	Működő posta		
Zákányszék	CSM	Lengyelkápolna (1950)	1935	átm.: 1952		1936	Működő posta		
Zsadány	BM			átm.: 1902	1858	1922	1899	Működő posta	
Zsana	BKM	id. név: Zsanaeresztő (1952-1955, 1964)	1929	fp.: 1952		1952	Működő posta		
Zsombó	CSM		1929	átm.: 1959			Működő posta		

POSTAVEZETŐK A DÉL-ALFÖLDI RÉGIÓBAN

(Bács-Kiskun, Békés és Csongrád megye településein)

2010. július 1-jei állapot

Posta neve	Postavezető / kirendeltség- kezelő neve	Osztályba- sorolás	Típus	Postapartner neve
Ágasegyháza posta	Hajagos Szilvia	II. osztályú	C típus	
Akasztó posta	Pásztor Mária Katalin	III. osztályú	C típus	
Algyő posta	Kiss Andorné	III. osztályú	C típus	
Almáskamarás posta	Csatlós Julianna	II. osztályú	D típus	
Ambrózfalva postapartner		PostaPartner	D típus	Ambrózfalva Község Önkormányzata
Apátfalva posta	Szekeres Ferenc	III. osztályú	C típus	
Apostag posta	Szegedi Tünde	II. osztályú	C típus	
Árpádhalom posta	Holman Erika	I. osztályú	D típus	
Ásotthalom posta	Tombác Józsefné	III. osztályú	C típus	
Bácsalmás posta	Vizin Mártonné	IV. osztályú	B típus	
Bácsbokod posta	Müller Katalin	III. osztályú	C típus	
Bácsborsód posta	Szabó Petra	II. osztályú	D típus	
Baja 1 posta	Gieszinger István	VI. osztályú	A típus	
Baja 2 posta	Horváth Kitti	II. osztályú	C típus	
Baja 3 posta	Leirer Istvánné	II. osztályú	C típus	
Baja postapartner		PostaPartner	D típus	Csányiné Tihanyi Orsolya
Baks posta	Ménesiné Zsótér Mária	II. osztályú	C típus	
Balástya posta	Barna Anikó	III. osztályú	C típus	
Ballószög posta	Esztergomi Anikó	II. osztályú	C típus	
Balotaszállás postapartner		Postapartner	D típus	Aurusz Hill Kft.
Bátmonostor postapartner		PostaPartner	D típus	Aurusz Hill Kft.
Battonya posta	Pozsár Imréné	IV. osztályú	B típus	
Bátya posta	Kovácsnai Gyöngyi	II. osztályú	C típus	
Békés posta	Szabóné Kis Edit	IV. osztályú	B típus	
Békés postapartner		PostaPartner	D típus	Barta István Zoltán
Békéscsaba 1 posta	Illin József János	VI. osztályú	A típus	
Békéscsaba 2 posta	Molnárné Kozma Erzsébet	III. osztályú	B típus	
Békéscsaba 3 posta	Bohusné Rajtár Mónika	II. osztályú	C típus	
Békéscsaba 4 posta	Drahó Éva	II. osztályú	C típus	
Békéscsaba 5 posta	Bánfi Jánosné	II. osztályú	C típus	
Békéscsaba 6 - Mezőmogyer postapartner		PostaPartner	D típus	Game Invest Kft.
Békéscsaba 7 - Gerla postapartner		PostaPartner	D típus	Game Invest Kft.

Postavezetők a dél-alföldi régióban (2010)

Posta neve	Postavezető / kirendeltség-kezelő neve	Osztályba-sorolás	Típus	Postapartner neve
Békéscsaba Csaba Center posta	Germánné Tengely Timea	III. osztályú	B típus	
Békéscsaba Kézbesítő Posta	Kálmánné Csarnai Mária		A típus	
Békéscsaba Tesco posta	Czirle Éva Anna	II. osztályú	C típus	
Békéssámson posta	Víg Ernőné	III. osztályú	C típus	
Békésszentandrás posta		III. osztályú	C típus	
Bélmegyer postapartner		PostaPartner	D típus	Game Invest Kft.
Biharugra postapartner		PostaPartner	D típus	Aurusz Hill Kft.
Bócsa posta	Kretskó Katalin	II. osztályú	C típus	
Bordány posta	Lippainé Bálint Mónika	II. osztályú	C típus	
Borota postapartner		PostaPartner	D típus	Aurusz Hill Kft.
Bucsa postapartner		PostaPartner	D típus	Aurusz Hill Kft.
Bugac posta	Szászné Almási Erzsébet	III. osztályú	C típus	
Csabacsüd posta	Medvegy Anna	II. osztályú	C típus	
Csanádalberti postapartner		PostaPartner	D típus	Csanádalberti Község Önkormányzata
Csanádapáca posta	Silló Lászlóné	III. osztályú	C típus	
Csanádpalota posta	Laczi Istvánné	III. osztályú	C típus	
Csanytelek posta	Nagypál Mónika	III. osztályú	C típus	
Csárdaszállás posta	Fülöp Judit	I. osztályú	D típus	
Császártöltés posta	Schindler Antal	III. osztályú	C típus	
Csátalja postapartner		PostaPartner	D típus	Blazsanikné Schulcz Andrea
Csávoly posta	Kubatov Márkné	II. osztályú	C típus	
Csengele posta	Olajos Zsuzsanna	II. osztályú	C típus	
Csengőd posta	Belák Ferencné	II. osztályú	C típus	
Csikéria posta	Paplogóné Koczó Enikő	II. osztályú	D típus	
Csolyospálos posta	Lippainé Meszes Irén	II. osztályú	C típus	
Csongrád 1 posta	Lantos László	IV. osztályú	B típus	
Csongrád 2 posta	Kálmán Józsefné	I. osztályú	C típus	
Csongrád 3 - Bokros postapartner		PostaPartner	D típus	Aurusz Hill Kft.
Csorvás posta	Gáspárné Megyeri Teréz	III. osztályú	C típus	
Dávod posta	Tóth Zoltán	II. osztályú	C típus	
Derekegyház postapartner		PostaPartner	D típus	Aurusz Hill Kft.
Deszk posta	Kocsisné Sverteczi Andrea	II. osztályú	C típus	
Déaványa posta	Bartáné Szalai Mária	IV. osztályú	B típus	
Doboz posta	Nyisztor Mihályné	III. osztályú	C típus	
Dóc posta	Tóthné Gyöngyi Mónika	I. osztályú	D típus	

Postavezetők a dél-alföldi régióban (2010)

Posta neve	Postavezető / kirendeltség- kezelő neve	Osztályba- sorolás	Típus	Postapartner neve
Domaszék posta	Bóka Ágnes	III. osztályú	C típus	
Dombegyház posta	Pántyáné Kerék Anna	II. osztályú	C típus	
Dombiratos posta	Oláh Diána	I. osztályú	D típus	
Dunaegyháza postapartner		PostaPartner	D típus	Aurusz Hill Kft.
Dunafalva posta	Jakab Árpádné	II. osztályú	D típus	
Dunapataj posta	Tóth Attila	III. osztályú	C típus	
Dunaszentbenedek posta	Csorba Ferencné	I. osztályú	D típus	
Dunatétlen posta		I. osztályú	D típus	
Dunavecse posta	Palásti Jánosné	III. osztályú	C típus	
Dusnok posta	Kálóczi Zsoltné	III. osztályú	C típus	
Ecsegfalva postapartner		PostaPartner	D típus	Aurusz Hill Kft.
Elek posta	Stumpf Jánosné	III. osztályú	C típus	
Eperjes posta	Virághné Kiss Anna	II. osztályú	D típus	
Érsekcsanád posta	Bagi Zsuzsanna	II. osztályú	C típus	
Érsekhalma posta		Fiókposta	D típus	Pesti Nándorné
Fábiánsebestyén posta	Tóth János	II. osztályú	C típus	
Fajsza posta	Futó Ilona	II. osztályú	C típus	
Felgyő posta		II. osztályú	D típus	
Felsőlajos postapartner		PostaPartner	D típus	Szécsényi Csilla
Felsőszentiván postapartner		PostaPartner	D típus	Crettier Ferenc Józsefné
Ferencszállás posta	Varga Klára	I. osztályú	D típus	
Foktő posta	Harangozó Ferencné	II. osztályú	C típus	
Forráskút posta	Gyurisné Jenei Aranka	II. osztályú	C típus	
Földeák posta	Csikota Antal	III. osztályú	C típus	
Fülöpháza postapartner		PostaPartner	D típus	Aurusz Hill Kft.
Fülöpkab fiókposta	Szécsényi Anita	Fiókposta	D típus	
Fülöpszállás postapartner		PostaPartner	D típus	Aurusz Hill Kft.
Füzesgyarmat posta	Farkas József	III. osztályú	C típus	
Gádoros posta	Lászlótelkiné Farkas Gyöngyi	III. osztályú	C típus	
Gara posta	Szabó Józsefné	II. osztályú	C típus	
Gátér posta		II. osztályú	D típus	
Géderlak posta	Horváthné Nagy Éva	II. osztályú	C típus	
Gerendás posta	Botyánszkiné Spigut Katalin	II. osztályú	C típus	
Geszt posta	Péter Katalin	I. osztályú	D típus	
Gyomaendrőd 1 posta	Dávid Lajosné	IV. osztályú	B típus	
Gyomaendrőd 2 posta	Katonáné Pádi Margit	III. osztályú	C típus	
Gyula 1 posta	Németh Mária	V. osztályú	A típus	
Gyula 2 posta	Kovács Istvánné	I. osztályú	C típus	
Gyula 4 posta	Virág Erika Katalin	III. osztályú	C típus	

Postavezetők a dél-alföldi régióban (2010)

Posta neve	Postavezető / kirendeltség-kezelő neve	Osztályba-sorolás	Típus	Postapartner neve
Hajós posta	Geigerné Scherer Anna	III. osztályú	C típus	
Harkakötöny postapartner		PostaPartner	D típus	Aurusz Hill Kft.
Harta 1 posta	Járó Jánosné	III. osztályú	C típus	
Harta 2 Állampuszta posta		I. osztályú	D típus	
Helvécia posta	Árkossy Szilvia Klára	III. osztályú	C típus	
Hercegszántó posta	Milojevné Császár Anna	II. osztályú	C típus	
Hódmezővásárhely 1 posta	Dovalovszkiné Sipos Katalin	VI. osztályú	A típus	
Hódmezővásárhely 4 posta	Bere Ágota	II. osztályú	C típus	
Hódmezővásárhely 6 - Szikáncs postapartner		PostaPartner	D típus	Hódmezővásárhelyi Vagyonkezelő Zrt.
Hódmezővásárhely 8 posta	Kóródi József	II. osztályú	C típus	
Hódmezővásárhely postapartner		PostaPartner	D típus	Kész-Pénz Kft.
Hódmezővásárhely Tesco posta	Paczuk Hajnalka	II. osztályú	C típus	
Homokmégy postapartner		PostaPartner	D típus	Aurusz Hill Kft.
Hunya posta	Szujó Vincéné	II. osztályú	D típus	
Imrehegy fiókpostája	Zsikla István	Fiókpostája	D típus	
Izsák posta	Némethné Zsámboki Krisztina	IV. osztályú	B típus	
Jakabszállás posta	Túriné Faragó Anita	II. osztályú	C típus	
Jánoshalma posta	Racsmánné Fenyvesi Zsuzsanna	IV. osztályú	B típus	
Jászszentlászló posta	Andrási Tünde Éva	III. osztályú	C típus	
Kalocsa posta	Hangya Tibor	V. osztályú	A típus	
Kamut postapartner		PostaPartner	D típus	Game Invest Kft.
Kardos posta		II. osztályú	D típus	
Kardoskút postapartner		PostaPartner	D típus	Bohák Erika
Kaskantyú postapartner		PostaPartner	D típus	Aurusz Hill Kft.
Kaszaper posta	Pappné Rácz Katalin	II. osztályú	C típus	
Katymár postapartner		PostaPartner	D típus	Aurusz Hill Kft.
Kecel posta	Schindler Jánosné	IV. osztályú	B típus	
Kecskemét 1 posta	Tóth Timea	VI. osztályú	A típus	
Kecskemét 2 posta	Vlaszákné Sebestyén Krisztina	III. osztályú	C típus	
Kecskemét 3 posta	Aczél-Szabóné Tamasi Ilona	II. osztályú	C típus	
Kecskemét 4 posta	Keserúné Fekete Erzsébet	I. osztályú	C típus	
Kecskemét 5 posta	Lóczy Zoltánné	II. osztályú	C típus	
Kecskemét 6 posta	Krizsán Jánosné	III. osztályú	B típus	

Postavezetők a dél-alföldi régióban (2010)

Posta neve	Postavezető / kirendeltség-kezelő neve	Osztályba-sorolás	Típus	Postapartner neve
Kecskemét 7 posta	Nagyné Balogh Éva	II. osztályú	C típus	
Kecskemét 8 posta	Méhes Margit Aranka	III. osztályú	C típus	
Kecskemét 10 - Hetényegyháza posta	Gyalai Miklósné	III. osztályú	C típus	
Kecskemét Pólus Róna posta	Kovács Anita	II. osztályú	B típus	
Kecskemét Tesco postapartner		PostaPartner	D típus	Hirös Ticket Kereskedelmi és Szolgáltató Betéti Társaság
Kecskemét - Kadafalva postapartner		PostaPartner	D típus	Tánczos család Kereskedelmi és Szolgáltató Kft.
Kecskemét - Katonatelep postapartner		PostaPartner	D típus	Sajtos & Sajtos Kereskedelmi és szolgáltató Bt.
Kecskemét - Méntelek kirendeltség		Kirendeltség	D típus	
Kelebia posta	Kumich László	III. osztályú	C típus	
Kerekegyháza posta	Andrékovichs Brigitta	IV. osztályú	B típus	
Kétegyháza posta	Petróczy Mihály	III. osztályú	C típus	
Kétsoprony postapartner		PostaPartner	D típus	Game Invest Kft.
Kevermes posta	Lipták György	III. osztályú	C típus	
Királyhegyes posta	Tóth Gábor	I. osztályú	D típus	
Kisdombegyház posta	Trucz Györgyné	I. osztályú	D típus	
Kiskőrös posta	Berger József	IV. osztályú	A típus	
Kiskunfélegyháza 1 posta	Bicskeiné Csányi Mária	V. osztályú	B típus	
Kiskunfélegyháza 2 posta	Dinnyés Sándor Attila	II. osztályú	C típus	
Kiskunhalas - Sóstó postapartner		PostaPartner	D típus	VERTIKÁLIS Építő-Szak Szerelő Ipari és Kereskedelmi Kft.
Kiskunhalas 1 posta	Szitás Istvánné	V. osztályú	A típus	
Kiskunhalas 2 posta	Tóthné Fülöp Éva	I. osztályú	C típus	
Kiskunmajsa posta	Vőneki Gáborné	IV. osztályú	B típus	
Kistelek posta	Horváthné Varga Erzsébet	IV. osztályú	B típus	
Kiszombor posta	Czirbus Lászlóné	III. osztályú	C típus	
Kisszállás posta	Sebők Mónika	III. osztályú	C típus	
Kondoros posta	Gyebnámé Vereska Ildikó	IV. osztályú	C típus	
Kömpöc posta	Tisoczkiné Kistóth Ildikó	II. osztályú	D típus	
Körösladány posta	Seres Istvánné	III. osztályú	C típus	
Körösnagyharsány posta	Pál Istvánné	I. osztályú	D típus	
Köröstarcsa posta	Budainé Hermecezi Andrea	II. osztályú	C típus	
Körösújfalú posta	Pál Erika	II. osztályú	D típus	

Postavezetők a dél-alföldi régióban (2010)

Posta neve	Postavezető / kirendeltség- kezelő neve	Osztályba- sorolás	Típus	Postapartner neve
Kötegyán postapartner		PostaPartner	D típus	Kötegyán Község Önkormányzat
Kunadacs posta	Lőrincné Boczek Éva	II. osztályú	C típus	
Kunágota posta	Matyelka András Béláné	III. osztályú	C típus	
Kunbaja postapartner		PostaPartner	D típus	Aurusz Hill Kft.
Kunbaracs posta		I. osztályú	D típus	
Kunfehértó posta	Katusné Faddi Olga	II. osztályú	C típus	
Kunpeszér posta	Káloziné Csósz Erzsébet	II. osztályú	D típus	
Kunszállás posta	Kerti Éva	II. osztályú	C típus	
Kunszentmiklós 1 posta	Fekete Ildikó Terézia	IV. osztályú	B típus	
Kunszentmiklós 2 posta	Bereczkyné Jenovai Natália	I. osztályú	C típus	
Kübekháza postapartner		PostaPartner	D típus	Aurusz Hill Kft.
Ladánybene posta	Dankáné Kéri Ilona	II. osztályú	C típus	
Lajosmizse posta	Krasnyánszkiné Bujdosó Klára	IV. osztályú	B típus	
Lakitelek posta	Varga Ernőné	III. osztályú	C típus	
Lökösháza posta	Nagy Tibor Gézáné	II. osztályú	C típus	
Madaras posta	Simon Csabáné	III. osztályú	C típus	
Magyarbánhegyes posta	Szoták Tivadarné	II. osztályú	C típus	
Magyarcsanak posta	Király Sándorné	II. osztályú	C típus	
Makó 1 posta	Szűcs János	V. osztályú	A típus	
Makó 2 posta	Tóth Sándorné	II. osztályú	C típus	
Mároslele posta	Árva Béláné	II. osztályú	C típus	
Mártély postapartner		PostaPartner	D típus	Hódmező- vásárhelyi Vagyonkezelő Zrt.
Mátételke posta	Burszki Bernadett	I. osztályú	D típus	
Medgyesbodzás postapartner		PostaPartner	D típus	Aurusz Hill Kft.
Medgyesegyháza 1 posta	Farkas Sándor	III. osztályú	C típus	
Méhkerék posta	Pojendánné Rokszin Valéria	II. osztályú	C típus	
Mélykút posta	Györök Istvánné	IV. osztályú	C típus	
Mezőberény posta	Kovács Lajosné	IV. osztályú	B típus	
Mezőgyán posta	Varga Ferencné	II. osztályú	D típus	
Mezőhegyes posta	Durajda Sándor Jánosné	IV. osztályú	C típus	
Mezőkovácsháza 1 posta	Farkas Sándorné	IV. osztályú	B típus	
Mindszent posta	Pálinkóné Puskás Hedvig	IV. osztályú	C típus	
Miske posta	Vágó István Zsolt	II. osztályú	C típus	
Mórahalom posta	Hevesi Jánosné	III. osztályú	C típus	
Murony postapartner		PostaPartner	D típus	Game Invest Kft.
Nagybánhegyes posta	Kender Ferencné	II. osztályú	C típus	
Nagybaracska posta	Rigó Józsefné	II. osztályú	C típus	

Postavezetők a dél-alföldi régióban (2010)

Posta neve	Postavezető / kirendeltség- kezelő neve	Osztályba- sorolás	Típus	Postapartner neve
Nagyér posta	Balogh Istvánné	I. osztályú	D típus	
Nagykamarás postapartner		PostaPartner	D típus	Aurusz Hill Kft.
Nagylak posta	Locskai Zoltán	I. osztályú	D típus	
Nagymágocs posta	Kotri Sándor Lászlóné	III. osztályú	C típus	
Nagyszénás posta	Figus Éva	III. osztályú	C típus	
Nemesnáduvvar posta	Schóber József	II. osztályú	C típus	
Nyárlőrinc posta	Balázsné Magyar Andrea	II. osztályú	C típus	
Okány posta	Martonné Török Erzsébet	III. osztályú	C típus	
Ópusztaszer posta	Tóth Lászlóné	II. osztályú	C típus	
Orgovány posta	Csorba Judit	III. osztályú	C típus	
Orosháza 1 posta	Csordás Gyula	V. osztályú	A típus	
Orosháza 2 posta	Szatmári Károlyné	I. osztályú	C típus	
Orosháza 3 posta	Fritz Bernadett	II. osztályú	C típus	
Orosháza 4 - Gyopárosfürdő postapartner		PostaPartner	D típus	Bohák Erika
Orosháza 5 - Szentetornya postapartner		PostaPartner	D típus	Bohák Erika
Öregcsertő posta	Béni Lászlóné	II. osztályú	D típus	
Örménykút posta	Opauszkiné Kollár Andrea	II. osztályú	D típus	
Öttömös posta	Süli József	II. osztályú	D típus	
Páhi postapartner		PostaPartner	D típus	Aurusz Hill Kft.
Pálmonostora posta	Novák Erika	II. osztályú	C típus	
Petőfi szállás posta		II. osztályú	D típus	
Pirtó posta	Fodorné Sebők Andrea Erika	II. osztályú	D típus	
Pitvaros posta	Kálnayné Piti Jolán	II. osztályú	C típus	
Pusztaföldvár postapartner		PostaPartner	D típus	Sinka Gabriella
Pusztamérges postapartner		PostaPartner	D típus	Aurusz Hill Kft.
Pusztatölgyes kirendeltség		Kirendeltség	D típus	
Pusztaszer postapartner		PostaPartner	D típus	Aurusz Hill Kft.
Rém posta	Fábriné Ott Beáta Katalin	II. osztályú	C típus	
Röske posta	Kiss Lászlóné	III. osztályú	C típus	
Ruzsa posta	Masa Zoltán Istvánné	III. osztályú	C típus	
Sándorfalva posta	Pásztor Jánosné	III. osztályú	C típus	
Sarkad I posta	Matyika Anna Zsófia	IV. osztályú	B típus	
Sarkadkeresztúr postapartner		PostaPartner	D típus	Aurusz Hill Kft.
Solt posta	Fehér Mihályné	IV. osztályú	B típus	
Soltszentimre postapartner		PostaPartner	D típus	Aurusz Hill Kft.

Postavezetők a dél-alföldi régióban (2010)

Posta neve	Postavezető / kirendeltség-kezelő neve	Osztályba-sorolás	Típus	Postapartner neve
Soltvadkert posta	Szigeti Józsefné	IV. osztályú	B típus	
Sükösd posta	Baloghné Takács Rózsa	III. osztályú	C típus	
Szabadkígyós posta	Botyánszkiné Vida Anna Mária	II. osztályú	C típus	
Szabadszállás posta	Pinczelné Szabó Klára	IV. osztályú	B típus	
Szakmár posta		II. osztályú	D típus	
Szalkszentmárton posta	Incze Dalma	III. osztályú	C típus	
Szank posta	Tarjányi Jenőné	III. osztályú	C típus	
Szarvas posta	Roszik Gáborné	V. osztályú	B típus	
Szatymaz posta	Frankné Ámont Edina	III. osztályú	C típus	
Szeged 1 posta	Hamos Csaba	VI. osztályú	A típus	
Szeged 2 posta	Bánfalvi Terézia	III. osztályú	B típus	
Szeged 3 posta	Molnár Marianna	III. osztályú	B típus	
Szeged 4 posta	Kovács Katalin	II. osztályú	C típus	
Szeged 6 posta	Haraszi Annamária	III. osztályú	B típus	
Szeged 7 posta	Kovács Eszter	II. osztályú	C típus	
Szeged 8 posta	Zámbóné Jankovics Magdolna	II. osztályú	C típus	
Szeged 9 posta	Ideiglenesen szünetel átépítés miatt	III. osztályú	B típus	
Szeged 10 - Szentmihály postapartner		PostaPartner	D típus	Aurusz Hill Kft.
Szeged 11 posta	Nagyné Hummel Erzsébet	IV. osztályú	B típus	
Szeged 12 posta	Kardos Klára	III. osztályú	B típus	
Szeged 13 - Tápé posta	Patakiné Vőneki Erika	III. osztályú	C típus	
Szeged 14 - Szőreg posta	Szilágyi Sándorné	III. osztályú	C típus	
Szeged 15 - Kiskundorozsma posta	Török Istvánné	IV. osztályú	B típus	
Szeged 17 posta	Bozsik Tiborné	I. osztályú	C típus	
Szeged 18 posta	Berta Tiborné	II. osztályú	C típus	
Szeged 19 posta	Papp Erzsébet Ibolya	I. osztályú	C típus	
Szeged Cora posta	Benke Mónika	II. osztályú	C típus	
Szeged - Gyálarét posta	Szücs Dóra	Posta	D típus	
Szeged Okmányiroda postapartner		PostaPartner	D típus	Szeged Megyei Jogú Város Önkormányzata
Szeghalom posta	Kereki István	IV. osztályú	B típus	
Szegvár posta	Tasi Katalin	III. osztályú	C típus	
Székkutas posta	Bálint Tünde	III. osztályú	C típus	
Szentes 1 posta	Juhász Pálnok Lenke	V. osztályú	A típus	
Szentes 2 posta	Bozsó Anita	I. osztályú	C típus	
Szentes 3 posta	Beszédes Csabáné	II. osztályú	C típus	

Postavezetők a dél-alföldi régióban (2010)

Posta neve	Postavezető / kirendeltség- kezelő neve	Osztályba- sorolás	Típus	Postapartner neve
Szentkirály posta	Geschitz Józsefné	II. osztályú	C típus	
Szeremle postapartner		PostaPartner	D típus	Aurusz Hill Kft.
Tabdi postapartner		PostaPartner	D típus	Aurusz Hill Kft.
Tarhos postapartner		PostaPartner	D típus	Game Invest Kft.
Tass posta	Szilágyi Zoltánné	III. osztályú	C típus	
Tataháza posta	Kovács Katalin	II. osztályú	D típus	
Tázlár posta	Hegedűs Istvánné	II. osztályú	C típus	
Telekgerendás posta	Kocziszky Henrietta	II. osztályú	C típus	
Tiszaalpár 1 posta	Karsai Istvánné	III. osztályú	C típus	
Tiszaakcske 1 posta	Nagy Lászlóné	IV. osztályú	B típus	
Tiszaakcske 2 - Tiszaabony posta		II. osztályú	D típus	
Tiszasziget postapartner		PostaPartner	D típus	Csekkpont Bt.
Tiszaug posta	Fekecs Károlyné	II. osztályú	D típus	
Tompa posta	Csóti György Mihályné	III. osztályú	C típus	
Tótkomlós posta	Mucsiné Bartucz Magdolna	IV. osztályú	B típus	
Tömörkény posta	Deákné Deák Éva	III. osztályú	C típus	
Újkígyós posta	Szűcs István Jánosné	III. osztályú	C típus	
Újszentiván postapartner		PostaPartner	D típus	Csekkpont Bt.
Uzód posta	Herczeg Mária	II. osztályú	D típus	
Üllés posta	Funk Edit	III. osztályú	C típus	
Városföld posta	Szabó Mária	II. osztályú	C típus	
Vaskút posta	Pap Ildikó	III. osztályú	C típus	
Végegyháza postapartner		PostaPartner	D típus	Aurusz Hill Kft.
Vésztó posta	Kereki Istvánné	IV. osztályú	B típus	
Zákányszék posta	Rácz Erzsébet	II. osztályú	C típus	
Zsadány posta	Dánné Nyemcsok Mária	II. osztályú	C típus	
Zsana posta	Feketéné Hunyadi Edit	I. osztályú	D típus	
Zsombó posta	Faragó-Mészárosné Lajkó Ildikó	II. osztályú	C típus	

